

1926

HLASATEL KALENDÁŘ

ROČNÍK XXIX.

CENA 50 CENTŮ.

SEVEROVY Rodinné léky

jsou proslulé jak svojí léčivou hodnotou tak i užitečností.
Pomohou Vám, neboť pomohly jiným.

Severův Balsám proti kašli

(Severa's Cough Balsam). Příjemný a působivý při léčení kašle, způsobeného podrážděním hrdla a průdušek, při křečovitém krupu a chraptivosti.

Cena 25 a 50 centů.

Severův Balzol a Balzol tabletky

(Severa's Balzol and Balzol Tablets). Sloučení léku tekutého s tabletkami, účinnější co výtečná hořká sůlka, doporučená při nezávinnosti, ztrátě chuti k jídlu, vleklé zácpě a povšechné slabosti, kdy posilujícího prostředku jest zapotřebí.

Cena 50 a 85 centů.

Severova Esorka

(Severa's Esorka). Cenný žaludeční stimulant a mírně projímavé sůlka, osvěžující a síly obnovující. Doporučuje se osobám starším, zesláblým a z nemoci se pozdravujícím. Léčivé přísady činí ji výtečným prostředkem při nestravnosti, zácpě a ochablém stavu zažívacího ústrojí.

Cena 75c a \$1.50.

Severův Gothardol

(Severa's Gothardol). Liofilní pouze pro zevnější upotřebení. Doporučený co mazání na revmatické a neuralgické bolesti, vymknutiny, pohmožděnin, otekliny, na bolavost a křeče svalů, na obolavělé a ztuhlé klouby.

Cena 30 a 60 centů.

Severův Tišitel dětí

(Severa's Soothing Drops). Pro nemluvnata a děti. Mírní bolesti při větrech a svírání ve vnitřnostech. Utlíší pláčící kojence.

Cena 25 centů.

Severův Ledsyl a Ledsyl tabletky

(Severa's Ledsyl and Ledsyl Tablets). Sloučení léku tekutého s tabletkami, účinnější co moč pudiví stimulant na ledviny.

Cena 75c a \$1.25.

Severův Antisepsol

(Severa's Antisepsol). Antiseptická sloučenina k místnímu upotřebení. Antiseptická příprava na vymývání úst a kloktání hrdla, při nelibém dechu, bolavosti hrdla, chraptivosti a na podrážděné dásně.

Cena 35 a 50 centů.

Severův Blodal

(Severa's Blodal). V léčení zesláblé krve tento lék jest obzvláště cenný, napomáhající přírodě jako regulátor tělesné soustavy.

Cena \$1.25.

Severův Regulator.

(Severa's Regulator). Povšechný silitel v léčení funkcionálních chorob ženám vlastních.

Cena \$1.25.

Severův Nervoton a tabletky

(Severa's Nervoton and Nervoton Tablets). Lék tekutý s tabletkami, doporučený k úlevě při nervovém vysílení, nespavosti neb bezsenosti pocházející od nervosy.

Cena \$1.25.

Severovo Esko

(Severa's Esko, an antiseptic ointment). Antiseptická masť určená na úlevu svrbivých a jiných nedušků neb nakažení kožních.

Cena 50 centů.

Severovo Kožní mýdlo

(Severa's Skin Soap). Jemné, čisté mýdlo na umývání, koupel, vymývání hlavy a holení. Svoji čistotou hodí se výborně na koupel děcka a všechny takové účely, kde čistého mýdla jest zapotřebí.

Cena 25 centů.

Severovy Pilulky

(Severa's Pills). Proti zácpě, bolesti hlavy, závratí a zhuňnatosti pocházející od zácpy.

Cena 25 centů.

Severovy rodinné léky obdržíte ve všech řádných lékárnách. Kde je koupiti nelze, zašleme je přímo. Žádejte je však dříve v lékárnách. Trvejte vždy na tom, aby vám dány byly právě Severovy léky; neberte žádných jiných.

Severův Český kalendář a Domácí lékař na rok 1926 vyšel v novém vydání. Žádejte jej v lékárnách nebo pište nám. Jest zdarma.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Pennsylvania - 1875
Avenue

STÁNEK ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA "TYRŠŮV DŮM" NA MALÉ STRANĚ V PRAZE.

Pohled na slavnostní otevření, jež se konalo za obrovské účasti Sokolstva z ČSR. i ze zahraničí 24. května 1925. "Tyršův dům" bude letos shromazdištěm i esl. Sokolstva z Ameriky, jež zavítá do Prahy na VIII. slet všesokolský.

ROČNÍK DVACÁTÝ DEVÁTÝ.

KALENDÁŘ HLASATEL

PRO ČECHY AMERICKÉ

NA ROK

1926

TISKEM A NÁKLADEM DENNÍHO HLASATELE,
1545-1549 západní 18. ulice, Chicago, Ill.

Kalendář na rok 1926.

ROČNÍ DOBY.

JARNÍ ROVNODENNOST. — Počátek jara dne 21. března.

LETNÍ SLUNOVRAT. — Počátek léta dne 21. června.

PODZIMNÍ ROVNODENNOST. — Počátek podzimu dne 23. září.

ZIMNÍ SLUNOVRAT. — Počátek zimy dne 22. prosince.

JITRNÍ A VEČERNÍ HVĚZDY ROKU 1926.

Merkur bude večernicí asi 13. března, 10. července a 4. listopadu. Jitřenkou asi 28. dubna, 25. srpna a 13. prosince.

Venuše bude večernicí až do 7. února, pak jitřenkou až do 21. listopadu a zase pak večernicí až do konce roku.

Jupiter bude večernicí až do 24. ledna, pak jitřenkou do 15. srpna a zase večernicí až do konce roku.

ZATMĚNÍ SLUNCE ROKU 1926.

Roku 1926 budou dvě zatmění slunce.

1. Úplné zatmění dne 14. ledna bude viditelné v Africe, v jižní a jiho-východní části Asie a v severozápadní části Austrálie. — V Americe nebude viděno.

2. Částečné zatmění slunce 9. července bude viditelné v severní Americe jižně od Chattanooga, Tenn., na východním okraji Asie a severní části Austrálie.

Svátky stálé a pohyblivé roku 1925.

Tří králů	6. ledna
Neděle Septuagesima	6. ledna
Neděle Sexagesima	7. února
Neděle Quinquagesima	14. února
Popeleční středa	17. února
Zvěstování P. M.	25. března
Neděle květná	28. března
Zelený čtvrtek	1. dubna
Velký pátek	2. dubna
Bílá sobota	3. dubna
Hod Boží velikonoční.....	4. dubna
Nanebevstoupení Páně	13. května
Hod Boží svatodušní.....	23. května
Sv. Trojice	30. května
Božího Těla	3. června
Hod Boží vánoční.....	25. prosince

SVÁTKY AMERICKÉ.

Narození Lincolnovo	12. února
Narození Washingtonovo	22. února
Den zdobení hrobů	30. května
Prohlášení neodvislosti	4. července
Dělnický den	7. září
Den děkčinnění	26. listopadu

RŮZNÉ LETOPOČTY.

Od stvoření světa dle křesťanského počtu.....	5927
Od stvoření světa dle živoského počtu	5687
Od vystavění Říma.....	2680
Od počátku stěhování národů.....	1562
Od útěku Mohamedova (letopočet turecký)	1344
Od objevení Ameriky.....	433
Od zavedení kalendáře gregoriánského	336
Od prohlášení neodvislosti Spojených Států.....	150

Leden

January

DNY A TÝDNY	K A L E N D Ā R		J M Ě N A	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	STAROČESKÁ	
1	Pátek	Nový Rok	Nový Rok	Hodislav
2	Sobota	Makaria	Blahusa	Mečislav
NEDĚLE ZJEVENÍ PĀNĚ				
3	Neděle	Jenověfy	Zenevy	Vlastimil
4	Pondělí	Gerdia	Izabely	Bohodar
5	Úterý	Telesfora	Jarlocha	Vlastibor
6	Středa	Sv. 3 Králů	Zj. Páně	Svetozar
7	Čtvrtek	Luciána	Melanie	Miloslav
8	Pátek	Erharda	Erharda	Cestmír
9	Sobota	Basilíše	Ctimíra	Zora
PRVNÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PĀNĚ				
10	Neděle	Agathona	Dobrosl.	Všeslav
11	Pondělí	Higina I.	Bohdana	Milomír
12	Úterý	Proba	Arnošta	Otislava
13	Středa	Leontina	Leontina	Svatoslav
14	Čtvrtek	Hilaria	Hilaria	Sáva sv.
15	Pátek	Pavla p.	Mich. pr.	Domyslav
16	Sobota	Marcella I.	Marcella	Vladimír
DRHÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PĀNĚ				
17	Neděle	Antonína p.	Antonína	Dobroslav
18	Pondělí	Prisky	Prisky	Jaropluk
19	Úterý	Kanuta	Prospěcha	Branislav
20	Středa	Jména Ježíš	Fab. a Šeb.	Vladivoj
21	Čtvrtek	Anežky	Anežky	Jaroslava
22	Pátek	Vincence a An	Ceňka	Slavomír
23	Sobota	Zasn. P. M.	Emerencie	Vratislava
TŘETÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PĀNĚ				
24	Neděle	Timothea	Blahoboje	Milana
25	Pondělí	Pavla obr.	Ananiáše	Všemil. Mlad.
26	Úterý	Polykarpa	Polykarpa	Všelad
27	Středa	Jana Zlat.	Jana Zlat.	Přibyslav
28	Čtvrtek	Karla Vel.	Karla Vel.	Světoslav
29	Pátek	Frant. Sal.	Arnulfa	Zdislav
30	Sobota	Martin p.	Adelgundy	Důbravka
NEDĚLE SEPTUAGESIMA				
31	Neděle	Petra Nol.	Virgila	(Spytihněv)

Lidová pranostika

Na Nový rok o slepičí krok, na Tři Krále (6. 1.) o skok dále, na Hromnice (2. února) o hodinu více (při bývá dne).

Jsou-li červánky v novoroční den, přinesou jistě smou slotu jen.

Je-li leden suchý a studený, možno očekávat v únoru mnoho sněhu.

Krátký masopust — dlouhá zima.

Teplý leden, polituj Bože! Je-li teplo v lednu, sáhá bída ke dnu.

Když leden mokrý bývá, jistě vína nedolívá.

Jména Ježíš (20. 1.), ke kamnům nejbliž.

Když roste tráva v lednu, roste špatně v létě.

Velké zimy a málo sněhu působí rolin a stromům škodu.

Jaký leden, takový červenec.

Je-li začátek a konec ledna krásný, bude úrodný rok.

Přelíb a sněžili v lednu, bývá drahé obilí.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V LEDNU

Dne 1. a 2. zamračeno a sněh, 3. až 9. mnohem chladněji, 10. až 13. mírné počasí, 14. až 17. bouře, 18. až 20. jasno a studeno, 23. až 26. studená vína, 27. až 31. mírnější počasí.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 7., ve 2:22 odpo.

Nový měsíc dne 14., v 1:35 odpo.

První čtvrt dne 20., v 5:31 ráno.

Úplněk dne 28., ve 4:35 ráno.

LEDEN

Den	DOMÁČÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Únor

February

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Pondělí	Ignáce b.	Ignáce	Milorád
2	Úterý	Hromnic	Obět. P.	Miloslava
3	Středa	Blažeje	Blažeje	Slavibor
4	Čtvrtek	Veroniky	Veroniky	Lidoslava
5	Pátek	Háty	Háty	Dobrohněva
6	Sobota	Doroty	Doroty	Vanda
NEDELE SEXAGESIMA				
7	Neděle	Romualda	Romualda	Šulislav b.
8	Pondělí	Milady	Mikata	Ostromír
9	Úterý	Apoleny	Apolonie	Hořislava
10	Středa	Školastiky	Školastiky	Lutona
11	Čtvrtek	Evrosiny	Boženy	Svatoslava
12	Pátek	Eulalie	Eulalie	Volimíra
13	Sobota	Jordána	Jordána	Otaslav
NEDELE QUINQUAGESIMA				
14	Neděle	Valentina	Valentina	Nemír, Milka
15	Pondělí	Rajmunda	Faustína	Pravoslav
16	Úterý	Juliany	Juliany	Liboslava
17	Středa	Popel. středa	Šimona	Svatopluk
18	Čtvrtek	Mansveta	Mansveta	Jarohněv
19	Pátek	Konráda	Kunráta	Stislav b.
20	Sobota	Nikefora	Oldřich	Žitomír
PRVNÍ NEDELE POSTNÍ				
21	Neděle	Elenory	Eleonory	Zbislava
22	Pondělí	Petra stol.	Petra stol.	Vratislav
23	Úterý	Petra Dam.	Serenia	Slavenna
24	Středa	Matěje ap.	Matěje ap.	Bohuš
25	Čtvrtek	Valburgy	Valburgy	Lumíra
26	Pátek	Markéty	Leksy	Hromislav
27	Sobota	Ctirady	Leandra	Ludomysl
DRUHÁ NEDELE POSTNÍ				
28	Neděle	Romana	Osvalda	Zeměslav

Lidová pranostika

Na Hromnice musí si skrívánek vrnout, kdyby měl zmrznout.

Přijdou Hromnice — konec sanice.

O Hromnicích snib, na jaře déšť.

Jezevec když o Hromnicích leze z jámy, poleze za měsíc zase do jámy.

O Hromnicích milejší otčákovi vlk než slunce.

O Hromnicích teplo, medvěd staví boudu; o Hromnicích mrzne — medvěd boudu rá boudu.

Únor bílý, pole sílí.

Co si únor zazelelá, březen si to hájí, co si duben zazelelá, květen mu to spálí.

Sv. Matěj (24.) ledy boří nebo staví.

Najdete-li Matěj led, seká ho hned, nenajde-li led, dělá ho hned.

Silné severní větry ke konci února zvěstují úrodný rok.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V ÚNORU

Od 1. až 3. jasno a mírněji od 10. až 14. bouřlivo a snih, 15. až 17. jasno a studeno, 18. až 21. studená vlna, 22. až 25. nastálé počasí 26. až 28. blizzard.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 5., v 6:25 ráno.

Nový měsíc dne 12., v 12:20 ráno.

První čtvrt dne 19., v 7:36 večer

Úplněk dne 27., v 11:51 večer.

ÚNOR.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					

Březen

March

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Pondělí	Albína	Běluše	Budislav
2	Úterý	Anežky č.	Simplicia	Anežka
3	Středa	Kunhuty	Kunhuty	Anežka s.
4	Čtvrtek	Kazimíra	Adriana	Kazimír s
5	Pátek	Tolety	Fridolína	Krásnoslav
6	Sobota	Bedřicha	Bedřicha	Svatomíra
TŘETÍ NEDELE POSTNÍ				
7	Neděle	Tom. Aq.	Tomáše	Míroslav
8	Pondělí	Jana z B.	Radka	Milohost
9	Úterý	Františky	Crhy a Str.	Polemír
10	Středa	40 muž.	Alexandra	Božislav
11	Čtvrtek	Konstant.	Dobromila	Jaroboj
12	Pátek	Řehoře I.	Řehoře	Nánm
13	Sobota	Růženy	Růženy	Netislav
ČTVRTÁ NEDELE POSTNÍ				
14	Neděle	Matyldy	Matyldy	Božena
15	Pondělí	Longina	Dluhoše	Dluhoš
16	Úterý	Klementa	Jindřicha	Budimír
17	Středa	Patrika	Gertrudy	Hrozislava
18	Čtvrtek	Edvarda	Edvarda	Bohumil
19	Pátek	Josefa p.	Josefa p.	Bohdana
20	Sobota	Jáchyma	Jáchyma	Izaslav
PÁTÁ NEDELE POSTNÍ				
21	Neděle	Benedikta	Benedikta	Biahoslav
22	Pondělí	Oktaviána	Kazimíra	Bořivoj
23	Úterý	Serapiona	Udusa	Zroslav
24	Středa	Gabriela	Gabriela	Zbislav
25	Čtvrtek	Zvěst. P. M.	Vtěl. Páně	Volimil
26	Pátek	Hašta	Emanuela	Věstislav
27	Sobota	Viktorina	Ruperta	Svatoboj
NEDELE KVĚTNÁ				
28	Neděle	Květná neděle	Eustacha	Tvořiboj
29	Pondělí	Eustasia	Malcha	Mstislav
30	Úterý	Kvirina	Zosia	Tetka
31	Středa	Kvidona	Kvidona	Myslana

Lidová pranostika

Sv. Eudokoje (13.) ještě psa aněhem po uši zavěje.

Březen, za kamna vlezem, duben, ještě tam budem, máj, půjdeme v háj.

V březnu vtr z blízky fouká.

Prach v březnu má cenu zlata.

Březen bez vody, duben bez tvrávy.

Na sv. Řehoře každý se dlák lenoch, který neoře.

V březnu stár boj se mar.

Na den sv. Panny Marie (25.) dešť, rodí se rač.

Je-li na Květnou neděli bezky, následuje dobrý rok.

Jaro zvěstuje Zvěstování, ale zimu ještě nevyhání.

Březen přináší podléti.

Na jaře džber deště, líce bíláta, na podzim líce deště a džber bíláta.

Na jaře a v létě co den a noc zmočí — hodina vysuší.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V BŘEZNU

1. až 5. studená vlna, 6. až 9. ostré větry, 10. až 14. nejisté počasí, 15. až 19. jasně a studeno, 20. až 23. pod mrakem, 24. až 27. bouře, 28. až 31. velká zima.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 7., v 6:49 večer.

Nový měsíc dne 18., v 10:20 ráno.

První čtvrt dne 21., v 0:12 ráno.

Úplněk dne 29., v 5 večer.

BŘEZEN.

Dne.	DOMÁCI ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ.	
		K.	st.	K.	st.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Duben

April

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ.	EVANGELICKÝ		
1	Čtvrtek	Zelený čtvrtek	Zelený čtvrtek	Častoslav
2	Pátek	Velký pátek	Velký pátek	Veleslav
3	Sobota	Bílá sobota	Bílá sobota	Zeměmysl
HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ				
4	Neděle	Hod B. vel.	Hod B. vel.	Hestislav
5	Pondělí	Pond. vel.	Pond. vel.	Milica
6	Úterý	Celestina	Irenea	Lamomír
7	Středa	Heřmana	Iberharda	Vladivoj
8	Čtvrtek	Alberta	Apolonie	Diviš
9	Pátek	Marie Cleof.	Marie Cleof.	Jarobud
10	Sobota	Ezechiela	Ezechiela	Hořislav
NEDĚLE PRVNÍ PO VELIKONOČI				
11	Neděle	Lva pap.	Lva pap.	Jaromír
12	Pondělí	Julia	Julia	Slavomír
13	Úterý	Hermenegilda	Hermenegilda	Pravoslav
14	Středa	Tiburcia	Otibora	Čtibor
15	Čtvrtek	Anastazie	Olympia	Bohoboj
16	Pátek	Kalista	Arona	Bchovid
17	Sobota	Rudolf	Petra K.	Slaviš
NEDĚLE DRUHÁ PO VELIKONOČI				
18	Neděle	Venera	Valera	Vladimír
19	Pondělí	Krescence	Hermog.	Zelislav
20	Úterý	Marcela	Sulpicia	Slavoljub
21	Středa	Anselma	Anselma	Rastislav
22	Čtvrtek	Sotera Kaja	Sotera	Výšeslav
23	Pátek	Vojtěcha	Vojtěcha	Vojtěch sv.
24	Sobota	Jiřího	Jiřího	Věrnislav
NEDĚLE TŘETÍ PO VELIKONOČI				
25	Neděle	Marka ev.	Marka ev.	Radomír
26	Pondělí	Kleta	Nestora ev.	Radbod
27	Úterý	Jaroslava	Anastazia	Jaroslav
28	Středa	Vitalise	Vitála	Chranislav
29	Čtvrtek	Petra v.	Sibyly	Velimír
30	Pátek	Nateřina	Hildegardy	Dobrovít

Lidová pranostika

V dubnu čas a panský kvas (nejstý jest).

Když záhy trn rozkvétá, záhy žito se zametá.

Suchý pást, úrodný rok.

Mokry duben přislibuje dobrou sklizeň.

O sv. Jiří vylézají z díry hadi a štíři.

Březen suchý, duben mokry, napíňuje sud a pytlý.

Na Boží-li hroby práši, su cho úrodu poruší.

Duben hojný vodou, říjen pivem.

Když vlaštovice letí, jest znamení podléti.

Mokry duben a pak květen chladný, k sýpšm a k semenu přístup radný.

Záhy-li kosu slyšeti, můžoš se, rolníku, těšiti.

Jaro přizeň, léto trýzeň. Na den sv. Tiburcia (14.) mají se všecka pole zelenat.

Dobry duben, špatný květen.

Bouřky v dubnu zvěstují mokré léto.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V DUBNU

1. až 3. nejisté počasí, 4. až 8. jasno a příjemno, 9. až 13. proměnlivo, 14. až 17. jasno a příjemně, 18. až 22. velké bouře, 23. až 27. zamračeno a mlhavo, 28. až 30. bouřlivo.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 5., v 3:50 ráno.

Nový měsíc dne 12., v 7:56 ráno.

První čtvrt dne 19., v 6:23 večer.

Úplněk dne 27., v 7:17 večer.

DUBEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ.	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Květen

May

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1 Sobota	Filipa a Jak.	Filipa a Jak.	Branislav
NEDELE ČTVRTÁ PO VELIKONOČI			
2 Neděle	Zikmunda	Zikmunda	Vladovít
3 Pondělí	Nal. sv. kř.	Nal. sv. kř.	Milivoj
4 Úterý	Floriana	Floriana	Svatoslava
5 Středa	Pia V. pap.	Gotharda	Čestmír
6 Čtvrtek	Jana ap.	Dětřicha	Kostislava B
7 Pátek	Stanislava	Stanislava	Dobromír
8 Sobota	Zj. sv. Mich.	Zj. sv. Mich.	Stanislav s.
NEDELE ROGATÁ—PROSNÁ.			
9 Neděle	Řehoře N.	Řehoře	Ludmila
10 Pondělí	Blaženy	Gordiana	Radivoj
11 Úterý	Mamerta	Mamerta	Soběslav
12 Středa	Pankráce	Pankráce	Dobrohost
13 Čtvrtek	Nanvst. P.	Nanvst. P.	Tichoslav
14 Pátek	Bonifáce	Bonifáce	Střežislava
15 Sobota	Zofie	Zofie	Slavobor
NEDELE ŠESTÁ PO VELIKONOČI			
16 Neděle	Jana Nep.	Perigrina	Stojan
17 Pondělí	Paschala	Jošta	Chvalimír
18 Úterý	Venance	Venance	Jaromír
19 Středa	Petra C.	Potenciány	Milan
20 Čtvrtek	Bernardina	Athanasia	Věkoslava
21 Pátek	Felixe	Heleny	Želimir
22 Sobota	Julie	Desidera	Vislava
HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ			
23 Neděle	Hod B. svat.	Letnice	Chtivoslav
24 Pondělí	Pond. svat.	Zuzany	Lubomíra
25 Úterý	Řehoře	Úrbana	Zbihněv b.
26 Středa	Filipa	Bedy	Miroslava
27 Čtvrtek	Jana P.	Luciana	Svatobor
28 Pátek	Viléma	Viléma	Rustav
29 Sobota	Maxima	Maxima	Echdana
NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE			
30 Neděle	Zdob. Hrobů	Edvarda	Milomíra
31 Pondělí	Petronily	Petronily	Bojislav

Lidová pranostika

Studený máj, v stodole (v zahradách) ráj.

Když máj vláhy nedá — červen se předá.

Len setý na sv. Helenu, bývá dlouhý.

Do sv. Duchu, neavlékej kožucha, o sv. Duchu, zůstaň v kožuchu.

Ohladný květen — červen vládný, jest pro sýpky sudy blauzný.

Myslivost. Půvabné záhavy myslivecké v pokročilém jaru přestávají a lov obmezují se jen na ošetřování srnců.

Pro tebe sv. Filipe a
[Jakube
jeden druhému měčec
[oskubě,

nebo zase lépe pijí a hrají, a na kostel nic nedají,

než po lukách a trávnících [sedí.

jedni leží, druzí jedí, mladí jako kozy skáčí, a tak se jim zdá den kratší.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V KVĚTNU

1. až 4. jasno a chladno, 5. až 8. větrno, 9. až 13. bouřky, 14. až 18. jasno a příměrně, 19. až 23. deštivo, 24. až 27. jasno, 28. až 31. zamračeno.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 4., v 10:13 odpoledne.

Nový měsíc dne 11., v 5:55 odpoledne.

První čtvrt dne 19., ve 0:48 odpoledne.

Úplněk dne 27., v 6:49 večer.

KVĚTEN.

Den.	DOMÁCI ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ.	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Červen

June

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Úterý	Fortunata	Radíma	Veleslav
2	Středa	Erazima	Efraima	Radislav
3	Čtvrtek	Božího Těla	Erazima	Bratomila
4	Pátek	Frant. Car.	Karpasia	Dalibor
5	Sobota	Bonifáce	Vintrida	Lubomír
DRUHÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
6	Neděle	Norberta Sdp.	Benigna	Radomír
7	Pondělí	Robertta	Lukrecie	Lech
8	Úterý	Medarda	Medarda	Domoslav
9	Středa	Prima	Feliciana	Stanislava
10	Čtvrtek	Markéty	Olivy	Bohumila
11	Pátek	Barnabáše	Barnabáše	Výšemír
12	Sobota	Janak Fak.	Odufa	Oleg
TŘETÍ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
13	Neděle	Antonína P.	Tobiáše	Žitomír
14	Pondělí	Basilia Vel.	Basilíše	Myslilbor
15	Úterý	Víta m.	Víta	Vislav
16	Středa	Bemnona	Zbyňka	Milutín
17	Čtvrtek	Adolfa	Laury	Zoroslava
18	Pátek	Marka a Marc.	Miloty	Drahomír
19	Sobota	Gerv. a Prot.	Bohdala	Miloš
ČTVRTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
20	Neděle	Květuše	Silvera	Vladimír
21	Pondělí	Aloisia	Aloisia	Věkoslav
22	Úterý	Pavliny	Acháce	Břetislav
23	Středa	Edeltrudy	Edeltrudy	Radoslav
24	Čtvrtek	Jana Křt.	Jana Křt.	Hostimil
25	Pátek	Ivana	Prospera	Mladen
26	Sobota	Jana, Pavla	Pavla	Ivan
PÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
27	Neděle	Ladislava -	Ladislava	Vladislav s.
28	Pondělí	Petra a Pavla	Petra a P.	Velebit
29	Úterý	Pavla pam.	Pavla M.	Krásica
30	Středa	Lva II., p.	Lva	Šárka

Lidová pranostika

Červen studený — sedlák krčí rameny.

Je-li na Boží Tělo jasno. bývá dobrý rok.

Medardovo kápě (8.) čtyřicet dnů kape.

Před sv. Janem modli se za dešť, po sv. Janě přichází bez modlení.

Do Jana křtitele nechval ječmene.

Sv. Vít kořen štíp, sv. Petr, ten ho natrh, sv. Prokop kořen dokop, sv. Markyta (18. července) vede žence do žita.

Kolem sv. Jana, není noc žádná

Netřeba Boha v červnu a dešť prositi, přijde hned, jak začnem kositi.

Na Boží Tělo jaký den, dlouho se potom vrací ten.

Mnoho ryb — málo zrna. Jaké počasí na Medarda, takové jest šest neděl po něm.

Jasný den na sv. Medarda tiší rolníkovo nářkáni.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V ČERVNU

1. až 3. parno a dusno, 4. až 7. přehánky, 8. až 11. jasno a příjemno, 12. až 16. zamračeno, 17. až 21. parno, 22. až 24. deště, 25. až 30. jasno.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 3., ve 3:09 ráno.

Nový měsíc dne 10., v 5:08 ráno.

První čtvrt dne 18., v 6:14 večer.

Úplněk dne 25., ve 4:13 odpoledna.

ČERVEN

Den	DOMACÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ci.	\$	ci.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Červenec

July

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Čtvrtek	Theobalda	Děpolda	Ljudevit
2	Pátek	Procesa	Kamila	Mojmír
3	Sobota	Heliodora	Heliodora	Branislav
ŠESTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
4	Neděle	Prohlás. neod.	Prokopa	Prokop s.
5	Pondělí	Cyr. a Meth.	Filomeny	Vratislava
6	Úterý	Navšt. P. M.	Oldřicha	Bohdan
7	Středa	Vilibalda	Veslava	Krásnoroda
8	Čtvrtek	Alžběty	Kiliana	Milorád
9	Pátek	Vavřince	Brikeho	Stojhněv
10	Sobota	7 bratří	Amalie	Radomír
SEDMÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
11	Neděle	Pia I. pap.	Pia	Valčislav
12	Pondělí	Jana Kval.	Jindřicha	Bořislav
13	Úterý	Markéty	Markéty	Radomíla
14	Středa	Hroznaty	Karoliny	Dobroslav
15	Čtvrtek	Jindřicha	Roz. apošt.	Dělorád
16	Pátek	Marie a Kr.	Ruty	Myslislav
17	Sobota	Alezia	Aleksy	Lubimila
OSMÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
18	Neděle	Kamila z L.	Arnolda	Miroslav
19	Pondělí	Vincence P.	Stelly	Zoroslava
20	Úterý	Jarolma	Eliáše	Česlav s.
21	Středa	Anakleta	Daniela	Příměslav
22	Čtvrtek	Maří Magd.	Mar. Magd.	Želislav
23	Pátek	Apolináše	Olgy	Olga
24	Sobota	Kristiny	Kristiny	Krasislava Y
DEVÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
25	Neděle	Jakuba	Jakuba	Igor
26	Pondělí	Anny	Anny	Mislava
27	Úterý	Bonavent.	Pantaleona	Dušan
28	Středa	Innocence	Innocence	Svatomír
29	Čtvrtek	Boženy	Marty	Křesomysl
30	Pátek	Abdona a S.	Bořivoje	Ludomysla
31	Sobota	Ignáce z L.	Hynka	Dobromír

Lidová pranostika

Co červenec neuvaří, toho srpen neupeče.

Sv. Prokop sije houby. Když se hříby zrodí, chleba málo.

Roztrhne-li pavouk svoji síť vs dvě, přichází na te brzy dešť.

Svatá Markyta, hodí srp do žita.

Co do Jakuba odkvete, to do Havla (16. října) uzraje.

Na sv. Eliáše (20.) dopoledne léto, odpoledne podzim.

Do Eliáše pod křovím achne, po Eliáši ani na křoví.

Parno o Jakubě, zima o Vánocech.

Hezký den na sv. Jakuba přiblíhuje mnoho ovoce.

Svatá Anna (26.) chladno z rána.

Zvěšují-li mravenci na sv. Annu své hromady, dá se očekávat ještě tuhá zima.

Svatá Anna žito žala.

Když na sv. Jakuba slunce svítí, má přj krutá zima být.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V ČERVENCI

1. až 4. jasno a teplo, 5. až 8. zamračeno, 9. až 10. prudké deště, 11. až 18. jasno a příjemno, 19. až 23. parno a dusno, 24. a 25. bouřky, 26. až 31. jasno.

Čtvrti měsíce

Poslední čtvrt dne 2., v 8:02 večer.

Nový měsíc dne 9., v 6:06 ráno.

První čtvrt dne 17., v 9:55 ráno.

Úplněk dne 25., ve 12:13 ráno.

Poslední čtvrt dne 31., ve 2:25 ráno.

ČERVENEC.

Den.	DOMACÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Srpen

August

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMENA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
DESÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
1	Neděle	Petra v okov.	Menandra	Něhoslav
2	Pondělí	Alfonsa	Gustava	Piragost
3	Úterý	Štěpána n.	Augusta	Chranislav
4	Středa	Dominika	Dominika	Rolislav
5	Čtvrtek	Marie Sn.	Afry	Střezislava
6	Pátek	Prom. P.	Oldřišky	Miroslav
7	Sobota	Kajetána	Oldřicha	Neklan
JEDENÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
8	Neděle	Cyriaka	Cyriaka	Nezamysl
9	Pondělí	Romana m.	Jaroslava	Ratibor
10	Úterý	Vavřince	Vavřince	Slavata
11	Středa	Filomeny	Zuzany	Slavslav
12	Čtvrtek	Kláry p.	Kláry	Slavomíra
13	Pátek	Hypolita	Kasiana	Svatopluk
14	Sobota	Eusebia	Smila	Branimír
DVANÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
15	Neděle	Nnbvz. P. M.	Nanvz. M.	Soběslav
16	Pondělí	Rocha	Hrože	Prostivoj
17	Úterý	Liberata	Liberata	Miron s. m.
18	Středa	Heleny	Jeleny	Boleslav
19	Čtvrtek	Ludv. Tol.	Sebelda	Ludomír
20	Pátek	Bernarda	Bernarda	Jacek
21	Sobota	Jany Fr.	Hartvika	Dědomír
TRINÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
22	Neděle	Timothea	Žibřida	Siemyslawa
23	Pondělí	Filipa B.	Zděnka	Sedziwoj b.
24	Úterý	Bartoloměj ap.	Bartolom.	Květůša
25	Středa	Přen. sv. Vojt.	Ludvíka	Ludevit
26	Čtvrtek	Ludvíka	Adriána	Otakar
27	Pátek	Josefa Kal.	Jaromíra	Stoslav
28	Sobota	Augustina	Augustina	Vlastimil
ČTRNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
29	Neděle	Jana stětí	Niceáše	Št'astný
30	Pondělí	Růženy	Přibíka	Radvan
31	Úterý	Raimunda	Raimunda	Bohudat

Lidová pranostika

Čeho srpen neuvaří, toho září neusmaží.

Podátkem srpna studený vítr ze strniště fouká.

Je-li léto mokré, bývá v příštím roce drahoty.

Kde stoklasa, má chléb pán i chasa, kde metlice, nemá ho hospodář ani slepice.

Na den sv. Vavřince (10.) jdou oříšky do věnce.

Krásně-li o Vavřinci a Bartoloměji (24.), na dobrý podzimek měj dobrou naději.

Panna Maria (15.) dává první oříšky, svatá královna dostane první výlupek (oříšek).

Když jsou v srpnu velké rosy, zůstane obyčejně pěkné počasí.

Když kvetou bobý, nouze o chleby, a když kvete mák, to už ne tak.

Kdo ve žních hledá chladu, natrpí se hladu.

Duben, máj, červen, víno v sudech suší, srpen, září, říjen hospodářji kruší.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V SRPNU

1. až 3. jasno a příjemno, 4. až 9. vedro a dusno, 10. až 12. zamračeno a teplo, 13. až 16. bouřky, 17. až 21. jasno, 22. a 26. tepleji, 27. až 31. pěkně.

Čtvrti měsíce

Nový měsíc dne 8., v 8:49 večer.

První čtvrt dne 16., v 11:39 večer

Úplněk dne 23., v 7:38 večer.

Poslední čtvrt dne 29., v 11:40 ráno.

SRPEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		š	ct.	š	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Září

September

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Středa	Jiljího	Jijjího	Jarmila
2	Čtvrtek	Štěpána kr.	Arnošta	Dobroslav
3	Pátek	Manzveta	Mansveta	Branislava
4	Sobota	Rozálie	Rozálie	Přemyslav
PATNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
5	Neděle	Viktorina	Viktorina	Radslav
6	Pondělí	Zachariáše	Boleslava	Držislava
7	Úterý	Andělů Str.	Reginy	Milena
8	Středa	Nar. P. Marie	Nar. Marie	Rodoslava
9	Čtvrtek	Gordonia	Brunona	Čtibor
10	Pátek	Mikuláše	Mikuláše	Přemyslav
11	Sobota	Prota	Hyacinta	Mstidruh
ŠESTNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
12	Neděle	Kvidona	Kvidona	Vševlad
13	Ponělí	Amáta	Miloně	Grzymisla
14	Úterý	Jména P. M.	Kornela	Radomíra
15	Středa	Nikodema	Mariany	Strastimír
16	Čtvrtek	Ludmily	Ludmily	Věra Naděžd
17	Pátek	Lamberta	Lamberta	Drahoslav
18	Sobota	Josefa K.	Títa	Jaroslav
SEDMNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
19	Neděle	Januara	Januara	Roslav
20	Pondělí	Eustacha	Stacha	Myslav
21	Úterý	Matouše ap.	Matouše	Bohuehval
22	Středa	Mauricia	Mořice	Mislov
23	Čtvrtek	Tekly	Tekly	Vladimíra
24	Pátek	Gerharda	Jermáše	Dubravka
25	Sobota	Tomáše z V.	Kleofáše	Ladislav
OSMNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU				
26	Neděle	Pravoslava	Pravomily	Pravomila
27	Pondělí	Kosmy a Dam.	Kosmy a Dam.	Kosma
28	Úterý	Václava	Václav	Václav kr.
29	Středa	Michala	Michala	Novomíra
30	Čtvrtek	Jaronýma	Jarolíma	Samomysl

Lidová pranostika

Podzim na strakaté kobylo jezdí.

Panny Marie narození — vlaštoviček rozloučení.
Po sv. Matouši, čepiet na uši.

Na sv. Maurice nosěj páčnice, bude samá metlice.

Na sv. Václava každá plánka dozrává.

Je-li bezky na sv. Jiljí, lze očekávat po čtyři neděle hezké počasí.

Padají-li před sv. Michalem žaludy, nastane brzká zima.

Pěkné růže v zahradách věští pěkný podziměk, pozdní zimu.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V ZÁŘÍ

1. až 4. zamračeno a bouřivo. 5. až 8. deštivo, 9. až 13. jasno a příjemné, 14. až 18. bouřivo, 17. až 23. deštivo, 24. až 27. jasno, 28. až 30. mrazíky.

Čtvrti měsíce

Nový měsíc dne 7., ve 12:45 odpoledne.

První čtvrt dne 14., v 11:27 ráno.

Úplněk dne 31., ve 3:19 ráno.

Poslední čtvrt dne 28., ve 12:48 ráno.

ZÁŘÍ

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		š	ct.	š	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Ríjen

October

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1 Pátek	Slavn. růž.	Remigia	Blažena
2 Sobota	Leodegara	Leodegara	Vojslava
DEVATENÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU.			
3 Neděle	Kandida	Ludomíra	Jaroslav
4 Pondělí	Františka S.	Frant. S.	Bratislav
5 Úterý	Placida	Placida	Vratislav
6 Středa	Brunona	Břeňka	Věronica
7 Čtvrtek	Marka p.	Libuše	Libuše
8 Pátek	Brigidy	Brity	Bislaw
9 Sobota	Diviše	Diviše	Slavomila
DVACATÁ NEDELE PO SV. DUCHU			
10 Neděle	Františka B.	Frida	Dobromil
11 Pondělí	Emiliána	Emiliána	Zvonimír
12 Úterý	Maxmiliana	Maxmiliana	Mirogoj
13 Středa	Eduarda V.	Kolomana	Blahomír
14 Čtvrtek	Kalista I.	Burkarda	Wieslaw
15 Pátek	Terezie	Terezie	Jadwiga s.
16 Sobota	Havla op.	Havla	Lubislawa
DVACATÁ PRVNÍ NEDELE PO SV. DUCHU			
17 Neděle	Hedviky	Hedviky	Vlaslav
18 Pondělí	Lukáše ev.	Lukáše -	Zlatomír
19 Úterý	Posv. chr.	Ferdinanda	Ostrivoj
20 Středa	Jana Ket.	Vendelína	Krošimír
21 Čtvrtek	Voršily	Voršily	Věrnislav
22 Pátek	Korduly	Korduly	Vladislav
23 Sobota	Severina	Šebíře	Vlastimil
DVACATÁ DRUHÁ NEDELE PO SV. DUCHU			
24 Neděle	Rafaela	Rafaela	Stranislav
25 Pondělí	Kryšpíný	Velemíny	Vojmír
26 Úterý	Everista	Everista	Žitoslav
27 Středa	Sabiny	Sabiny	Dahiboh
28 Čtvrtek	Šim. a Judy ap.	Anastázie	Blahomír
29 Pátek	Narcise	Narcise	Božidar
30 Sobota	Marcella	Hvězdoně	Tvrdomír
DVACATÁ TŘETÍ NEDELE PO SV. DUCHU			
31 Neděle	Volganga	Slav. ref.	Hněvoboj

Lidová pranostika

Ríjen a březen jsou sobě rovní ve všem.

Je-li vrána na blízku je nejvyšší čas k setí.

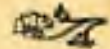
Když se říjen blýská, zima plyská.

Šimona Judy — zima je všudy.

Když dlouho listí nepadne, tuhá zima se přikrade.

Divoké husy na odletu, koňe i babímu létu.

Studený říjen ničí všechnu hmyz i pro budoucí rok.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V ŘÍJNU

1. až 4. nestálo, 5. až 8. jasno, 9. až 13. menší mrazíky, 14. až 17. studená vlna, 23. až 27. jasno a příjemno, 28. až 31. chlaději.

Čtvrti měsíce

Nový měsíc dne 6., v 5:13 ráno.

První čtvrt dne 14., v 9:28 večer.

Úpiněk dne 21., ve 12:15 ráno.

Poslední čtvrt dne 28., v 5:57 ráno.

ŘÍJEN.

Den.	DOMÁCI ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Listopad

November

DNY A TÝDNY	KALENDÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Pondělí	Všech Svatých	Všech Svatých	Milič
2	Úterý	Pam. dušiček	Pam. dušiček	Bohumil
3	Středa	Huberta	Huberta	Bronisz
4	Čtvrtek	Karla Bor.	Ottomana	Slavobor
5	Pátek	Emericha	Blandiny	Mojmír
6	Sobota	Linharta	Linharta	Vsevolod

DVACÁTÁ ČTVRTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

7	Neděle	Engelberta	Engelberta	Zdeněk
8	Pondělí	Bohumíra	Bohumíra	Bohumír
9	Úterý	Theodora	Bohdana	Bohuchval
10	Středa	Přen. sv. Lud.	Pravoslava	Dobřila
11	Čtvrtek	Martina b.	Martina	Křeslav
12	Pátek	Benedikta	Jonáše	Vyšeslava
13	Sobota	Stanislava K.	Diega	Stanislav S.

DVACÁTÁ PÁTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

14	Neděle	Ondřeje	Levína	Veselka
15	Pondělí	Leopolda	ipolta	Wizimír
16	Úterý	Otomara	Otomara	Stojslav
17	Středa	Řehoře div.	Bertolda	Jaromíra
18	Čtvrtek	Odon	Hildy	Namyslav
19	Pátek	Alžběty d.	Elišky	Stanimír
20	Sobota	Felixe V.	Edmunda	Čestmír

DVACÁTÁ ŠESTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

21	Neděle	Obět' P. M.	Smicha	Novomír
22	Pondělí	Cecilie	Vojslava	Vojslava
23	Úterý	Klem., pap.	Klementa	Dalibor
24	Středa	Chrysigona	Protáze	Miluša
25	Čtvrtek	Den Dikáčimění	Kateřiny	Hodimír
26	Pátek	Martina I. pap.	Delfiny	Prelimír
27	Sobota	Acháce	iboústa	Miloust

PRVNÍ NEDELE ADVENTNÍ

28	Neděle	Rufa	Vintřře	Svatoslav
29	Pondělí	Saturnina	Demetra	Radhod
30	Úterý	Ondřeje ap.	Ondřeje	Radhošta

Lidová pranostika

Hřímá-li v listopadu, bude úrodný rok.

Kvetou-li v listopadu sněvu stromy, bude zima trvat až do května.

"Má se jako hus o Martíně (jest stále v nebezpečí). Chodí-li husa o Martíně po ledě, chodí o vánočních po bílě.

Svatý Martin přijede na bílém koni.

Na sv. Martina kouřivá se z komína.

Je-li na sv. Martina slunečno, nastane tuhá zima.

Na sv. Kateřinu (25.) schováme se pod peřinu.

Ať Kateřiny aneb Kříže, když mrazne, topte chýše.

Sněh na sv. Ondřeje (30.) velmi žitu prospěje.

Jaké počasí na sv. Kateřinu, takové je v příštím lednu.

Jiní o Všech Svatých věští nám o Vánočních tuhé mrazy a krutou zimu.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V LISTOPADU

1. až 5. ranohem chladněji, 6. až 8. bouřivo, 9. až 11. jasno a příjemně, 12. až 16. nestálé počasí, 17. až 20. mírně a příjemně, 21. až 26. silné mrazy, 26. až 30. chladněji.

Čtvrti měsíce

Nový měsíc dne 5., v 9:34 ráno.

První čtvrt dne 12., v 6:01 večer.

Úplněk dne 19., v 11:21 večer.

Poslední čtvrt dne 27., v 2:15 ráno.

LISTOPAD.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Prosinec

December

DNY A TÝDNY	KALENÁŘ		JMÉNA STAROČESKÁ	
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ		
1	Středa	Eligia	Dluhoše	Náum
2	Čtvrtek	Bibiány	Dibiány	Štražimír
3	Pátek	Frant. Xav.	Kasiana	Chvalislav
4	Sobota	Barbory	Barbory	Těšibor
DRUHÁ NEDĚLE ADVENTNÍ				
5	Neděle	Judity	Sabaše	Lubomír
6	Pondělí	Mikuláše	Isidora	Bořivoj
7	Úterý	Ambrože	Ambrože	Semen
8	Středa	Početi P. M.	Kaj. den. ev.	Boguwola
9	Čtvrtek	Leokadie	Běleny	Chvalimíra
10	Pátek	Melchiada	Jitky	Křesislav
11	Sobota	Damasa I.	Damasa	Savín
TŘETÍ NEDĚLE ADVENTNÍ				
12	Neděle	Sinesia	Donata	Rastislav
13	Pondělí	Lucie p.	Lucie	Vyšemíra
14	Úterý	Niky	Duchoslava	Hořislav
15	Středa	Irenea	Kristiana	Slavoboj
16	Čtvrtek	Albíny	Běluše	Čedomil
17	Pátek	Lazara	Lazara	Vladimila
18	Sobota	Gratiana	Vanibalda	Hostimír
ČVRTÁ NEDĚLE ADVENTNÍ				
19	Neděle	Nemesia	Nemesia	Osvětín
20	Pondělí	Petra Kl.	Isáka	Bohumil
21	Úterý	Tomáše	Tomáše ap.	Tomislav
22	Středa	Zenona	Blaženy	Božena
23	Čtvrtek	Victoria	Viktorie	Vlasta
24	Pátek	Adama a Evy	Adama a Evy	Budimír
25	Sobota	Nar. Páně	Nar. Páně	Bohuslav
PRVNÍ NEDĚLE PO VÁNOCÍCH				
26	Neděle	Štěpána m.	Štěpána	Štěpán s.
27	Pondělí	Jana ev.	Jana	Ivan
28	Úterý	Mlad'átek	Kastora	Hrdoslav
29	Středa	Tomáše b.	Milady	Milada
30	Čtvrtek	Davida	Davida	Miloš
31	Pátek	Sylvestra	Sylvestra	Bořislav

Lidová pranostika

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.
Na sv. Barboru (4.) saně na dvoru.

Barbora mosty mostí, Justina hřeby ostří a Mikuláš přibíjí (4., 5., 6.)

Po sv. Baruši střež noga i uši.

Svatý Mikuláš splachuje břehy

Přichází-li zajíc do ohrady bude zima ještě tužší.

Studený prosinec se sněhem dá žito na každé výšině.

Jaký je prosinec, taký je příští červen.

Sv. Lucie (13.) noci upije a dne nepřidá.

Do Vánoc haj, od Vánoc ouvej.

Zelené Vánoce, bílé Velikonoce.

Vánoce v jeteli, letnice ve sněhu.

Jitní jasně a obloha čistá, úroda hojná přístí rok jistá.

Po studeném prosinci bývá úrodný rok.

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ V PROSINCI

1. až 4. studená vlna, 5. až 8. mírnější, 9. až 13. sníh, 14. až 18. mnohem chladnější, 19. až 23. jasně a mírnější, 24. až 27. zamračeno a bouřливо, 28. až 31. lehký sníh.

Čtvrti měsíce

Nový měsíc dne 5. v 1:12 odpoledne.

První čtvrt dne 12. v 1:09 ráno.

Poslední čtvrt dne 26. v 11:59 večer.

PROSINEC.

Den	DOMÁČÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

SEZNAM JMEN.

Saron 16. dubna
Abdon, Hofivoj, 30. červ. ce
Abel 2. ledna
Abraham 6. října
Absolon 2. září
Adalbert v. Vojtěch
Adam 24. prosince
Adami, Hřístík 30. kv.
Adami, zbožný, 21. srpna
Adalheid op., Adléta, 5. února
Adelmar 20. srpna
Adléta v. Adelheid
Adolf 11. května
Adolf 17. června
Adolf 21. srpna
Adolfina 27. září
Agatha v. Hata
Agaton, Dobroslav, 10. led.
Agnés v. Anežka
Agnikola 4. listopadu
Achac 22. června
Achac 27. listopadu
Achens 12. května
Aks 30. listopadu
Akar 22. června
Albar, b., Bělobor, 21. červ.
Albert p. v. J. 3. dubna
Albert v. 15. listopadu
Alban B. Louč, 1. března
Alban p. a. m., B. Louč, 3. prosince
Albrecht 23. dubna
Ales, 17. července
Alexandr Leska, 18. břez.
Alexandr, 26. února
Alexius, Aleš, 17. červ. oc.
Alfonz 2. srpna
Alfred 19. července
Alipius 15. srpna
Alois 21. června
Alo 9. února
Alžběta kral., Bliška, 8. července
Alžběta 19. listopadu
Amadeus v. Bohun II
Amalie, Libuše, 10. čer. ce.
Amalie, 7. října
Amandus, Milota, 8. dub.
Amatus, Alion, 13. září
Ambrož, b., Brož, 16. října
Ambrož 7. prosince
Amnon 8. září
Amos 31. března
Anaklet 13. července
Anastas 21. srpna
Anastasia, Protibora, 15. dubna
Anastasia m. 25. prosince
Anastasius m. 22. ledna
Anatolia 9. července
Anatolius 3. čer. oc.
Anežka, Agnes, 16. listop.
Anežka p. a. m. 21. ledna
Anežka Čerka, Nežiče, 6. a 28. března
Anjela 13. května
Anjelika 28. března
Anselm 16. července
Anna 25. července
Anselm 18. března
Antonin, Tonka, 10. ledna
Antonin, poust., 17. ledna
Antonin 13. června
Apolinář 23. července
Apolonia 9. února
Aquilina, Orlična, 13. čer.
Arkoš 9. října
Arnošt 18. července
Arnolf 18. června
Arnošt 12. ledna
Arnoštinka 31. července
Arsonius 19. července
Asterius, Hvězdon, 30. říj.
Athanasin 26. února
Athanasius 2. května
August p. 7. října
Augustin 28. března
Augustin cirč., 28. srpna
Aurelia 1. prosince
Aurelián 16. června
Aurelián, Zlatko 27. čer. oc.
Aurelián 21. ledna
Balazar 31. března

Baldomer 7. února
Baltazar 6. ledna
Barbara 4. prosince
Barabáš 11. června
Bartoloměj op., 24. srpna
Bartuch 30. května
Basil se 8. ledna
Basilius v. 14. odna
Bathilda 24. ledna
Bata v. Vigi.
Bata v. Blažena
Batrix, Blažena, 10. květ.
Bedřich 6. března
Bedřich 6. října
Bela v. Leokadia
Bělobor v. Albar
Bela v. Albert
Bela v. Albin
Benet v. Benard
Benedikt 11. dub.
Benigna, Dobrava, 8. kv.
Benignus Siedry, červ.
Benjamin 21. března
Benno, Zbyněk, 16. června
Bernard p., Benart, 20. srp.
Bernardin 20. května
Bernhard T. A., 21. srpna
Bertr, Perchta, 4. čer. oc.
Bertram 17. srpna
Bertrand 15. října
Bibiana 2. prosince
Blahoslav 13. října
Blahoslav 21. bre. us
Blahorod v. Eugenius
Blahovoj, Eustrates, 9. led.
Bludina 5. listopadu
Blazej 3. února
Blažena 22. prosince
Bohla, 9. dubna
Bohla, 13. dubna
Bohuchval 10. července
Bohdan d. 8. list.
Bohdan v. Theodosia
Bohdan v. Theodosia
Bohdík 22. března
Bohomo i v. Gotthelf
Bohuchal Lausdeo, 10. července
Bohumil Amadeus, 7. červ.
Bohumil 3. listopadu
Bohumila 28. prosince
Bohumir 13. ledna
b. 8. listopadu
Bohuslav, Deogratas, 22. března
Bohuslav v. Magnus
Bonaventura, Dobrohošt, 11. čer., 26. října
Bonifác p., Vinřid, 5. čer.
Bonifác m., Dobřid j. 14. května
Bořek v. Tiburo
Bořivoj v. Adon
Bořena 29. července
Bořek v. Bruno
Brigida p. 1. února
Brigida v. Bryta, 8. října
Brož v. Ambrož
Bruno b., Bieček 21. dub.
Bryta v. Brigita
Burkhard 11. října
Bůhspěj 22. června
Bušek v. Celestýn
Cecilie 22. listopadu
Cecilius 3. června
Celestin P., Buš k. 8. dub.
Celestin p. a. m. 19. června
Celina 21. října
Celerinus vyř., 20. února
César z 15. dubna
Chranibor v. Servus
Orba A. M. 9. března
Cilbor v. Honorat
Ctimír v. Čestmír
Ctádr v. Honor
Cyrtin b. 14. září
Cyril 5. června
Cyril m. 8. srpna
Cyril 5. června
Cyril 12. června
Cyrus m. 31. února

Čeněk v. Vincenc
Česlav 20. června
Čestmír, Ctimír, 9. ledna
Čestislav 16. června
Damian 27. září
Danice 21. července
David 31. prosince
Deicola, Ctiboh, 17. ledna
Delfin 24. prosince
Deogratas v. Bohuslav
Deopolt v. Theodaid
Dezider, Zdan, Žádostiv 23. května
Detel, Dětey, 31. března
Dimitr 26. září
Děpřeh 6. května
Dionis 27. ledna
Dionis 14. listopadu
Dionisius, Divř 9. října
Dionisius 21. března
Dietel v. Dettel
Drahob v. Longin
Dobř v. Tosiak
Dobrava v. Benigna
Dobroděj v. Bonfac
Dobrohošt v. Bonaventura
Dobromysl, Bůt m. os, 11. února
Dobroslav v. Agaton
Dobrož zn. Eutropius, 11. února
Dobrot 21. dubna
Domocian B., 10. ledna
Domine m. 5. července
Domnik 4. srpna
Domnik 14. dubna
Domatás m. 30. června
Domna 9. února
Dobroslav v. Spiridon
Dula 25. břez.
Ebbabart, 28. srpna
Eberhard, Ebertar, 28. list.
Eberhard 21. února
Edburka 12. prosince
Edetrada 23. června
Edla 26. září
Edmund arc. 16. listopadu
Eduard 18. března
Edla m., 4.
Egbert 24. dubna
Egonora 21. února
Elias 29. července
Eliáš 1. prosince
Eliška 21. června
Eliška v. Alžběta
Emerenc 26. března
Emerencia 21. ledna
Emrich 5. listopadu
Emil 22. května
Emilia 5. dubna
Emilián, 11. říj., 11. říj. us
Emilián p. 24. prosince
Emilios 30. května
Emma 1. února
Emmerbert 7. listopadu
Emoch 3. ledna
Ernard 8. ledna
Eric (Erich) m., 15. února
Er m. Buda 25. října
Ernar 9. května
Erna 19. října
Erichar 25. února
Eufemia, Ota, 1. dubna
Eufonia 1. února
Eugenius 21. prosince
Euzenac, B.ahorod, 3. července
Eugenius, Ložek, 3. čer. ce.
Eusebia 15. bre. us.
Eusebius, Smil, 14. srpna
Eustach, Stach, 21. září
Eustachia 29. března
Evi 21. prosince
Evdal 1. října
Evarist, Blahoklas, 26. říj.
Evermond 17. února
Ezechiel 10. dubna
Fibian 20. ledna
Fandam 13. června
Fano h. 24. října
Faust 15. července
Faustina 15. února

Faustina 20. září
Felician 9. června
Felicitas m. 7. března
Felix b. a. m. Stastný, 24. října
Felix 21. května
Felix Val. 20. listopadu
Ferdinand k. 19. ledna
Ferdinand k. 30. května
Fidelis 28. dubna
Fidemon 22. listopadu
Filip ap. 1. května
Filip N., 26. května
Filip h. 22. srpna
Filipina 16. února
Flavian m. 18. února
Florens 7. listopadu
Florensia 10. list.
Florentin 27. května
Florjan 4. května
Fortunat 2. října
Frant 3. 7. As. 4. října.
— H. 10. října
— de Paula 2. dubna
— Sales 21. května
— Nav. 3. prosince
Frantík R. 9. bre. us.
Fridolin 6. března
Fridus v. Friedman
Friedm m., Fridus, 10. říj.
Friedrich 12. září
Fruentius 27. října
Fulco 10. října
Gabian 10. února
Gabriel arch. 21. března
Gabriel, 10. února
Gaudentius v. Radim
Gehard Jerom r., 27. srp.
Gelas, Smich 18. listopadu
Genestus 3. června
Genovefa, Ženeta, 3. ledna
Geniva 5. února
Gerhard, Radno, 21. září
Gerlach v. Jarloch
Gertraud 8. května
Gertruda, Gertruda, 17. dub.
Gervas 13. června
Gedon, Jedd, 1. června
Gilber 4. února
Gildas 29. ledna
Gisela, Hilda, 7. května
G. Maria, dubna
Gor 1. července
Gordian 10. května
Gouhard, Hoart, 5. květ.
Gottskalk m. p. 7. června
Gratia 19. prosince
Gratia, Václav, 8. října
Gudvald 6. června
Gustav 25. května
Gustav 2. srpna
Guthř, Vindř, 28. listop.
Hantbal 2. srpna
Herman 30. října
Hervik 21. srpna
Hatal 26. března
Hata 5. února
Havel 16. října
Hedvika 17. října
Hilena m., Jelena, 22. květ.
Hilodor 3. července
Heremes 5. září
Hilarius, 28. srpna
Hermim 24. prosince
Herman 7. dubna
Hilaria 12. srpna
Hilarion 21. října
Hilarius 24. ledna
Hilbert 3. května
Hippolit, Ippo, 13. srpna
Honor, Ctádr, 30. září
Honorin, Ctiboh, 8. února
Homer 3. listopadu
Hugo b. 1. dubna
Hincint m., Jacok, 11. září
Higin 11. ledna
Hlavk 4. ledna
Hlavk, Loj., 31. července
Humilata 21. listopadu
Huseng 24. července
Irena 5. dubna
Irenens, Lubon t. 15. pros.
Isa, 20. prosince

Iša 29. prosince
 Isabela 4. ledna
 Isid. 4. července
 Isidor pr. 10. května
 Ivan 23. listopadu
 Ivo 28. května
 Jachim 20. března
 Jádovec, Jošt, 17. května
 Jairo, Jar. 3. října
 Jakub v. 28. července —
 — sp. 1. května
 Jan Zlatoustý 27. ledna
 — M. 8. února
 — boží 8. března
 — Nep. 16. května
 — z P. 6. května
 — a Pav., Jan Burián,
 28. června
 Jan Křitel 21. června
 — Kvaib 12
 — stěh. 28. srpna
 — z Kř. 24. listopadu
 — Eyang 27. prosince
 Január 27. září
 Jarloch, Gerlach, 5. ledna
 Jarol m. 30. září
 Jeremi 8. 29. června
 Jeříh b. Husánek, 19. břez.
 Jindřich, Hynek, 15. čer'ce
 Jindřiše, 16. března
 Jit. 24. dubna
 Joh. 9. května
 Jol. 24. „
 Johanna 24. května
 Jolana 29. prosince
 Jordán 13. února
 Jostin 27. listopadu
 Josef Kat. 27. srpna
 — p. st. 19. března
 Josta 23. února
 Jova 15. února
 Judo 28. října
 Judo, Jitka, 5. prosince
 Jura 22. května
 Jutou m. 9. ledna
 Jutouš p. a m. 16. února
 Jutua 1. června
 Jutua p. 12. dubna
 Justina, Právnomila, 7. říj.
 Justina 20. září
 Justina 4. srpna
 Justas, Právoslav 9. září
 Jula 4. listopadu
 Juvén. I. Mlad. 3. května
 Káel 1. čer'ce
 Kamil 2. srpna
 Kandr. Bilous, 4. října
 Karel Bor. 4. listopadu
 — v. 28. dubna
 Karel na 14. čer'ce
 Katoňka 5. čer'nce
 Kašper 6. ledna
 Kateřina p. 26. listopadu
 Kazimír v. března
 Kilian 8. července
 Klara 12. srpna
 Klement, Klimeš 23. list.
 Klementina 23. 11. „
 Kleofáš 25. září
 Kletus 28. dubna
 Klothar, Lidbor, 1. dubna
 Klodilda 3. června
 Kolumba 17. září
 Kolumba, Holbán, 21.
 listopadu
 Kolom in 31. čer'ence
 Kolombus 9. července
 Konarha 13. února
 Konardius, Svorný, 1. led.
 Konral, Kundrát, 26. list.
 Konrad 10. února
 Konstruciu 10. září
 Konstantin 11. března
 Kordula 22. října
 Kornel 16. září
 Kosmas 27. září
 Krescencia 15. června
 Krescencius, Rostislav, 27.
 června
 Kristín 14. května
 Kristína 15. prosince
 Kristina 24. července
 Křištof 15. března
 Křištom, Zlatoust, 27. led.
 Křišpin, 25. října
 Křehuta 2 P. 3. března

Kuno, Kuneš, 29. května
 Kvalbert 12. července
 Kvojo 1. března
 Květa m. 20. června
 Ladislav 2. června
 Lambert b. L. 11. června
 Lauri 17. června
 Lazar 17. prosince
 Lebrecht, Pravožij, 20. ún.
 Leo v. p., Lev, 11. dubna
 — p. 12. 28. června
 Leodegar 2. října
 Leokadia, Bělena, 9. pros.
 Leonar. I. Linhart, 6. list.
 Leonora 6. prosince
 Leoncius, 13. ledna
 Leonora 11. dubna
 Leonilla 17. ledna
 Leopold, Lypolt, 15. list.
 Leopoldina, 15. listopadu
 Levin 14. července
 Levina 24. července
 Libor, Lidbor, 23. čer'ce.
 Libošt, Liebmann, 27.
 listopadu
 Libuše v. Amelie
 Lidmila 16. září
 Lidvína 15. dubna
 Ligor 13. září
 Longin, Dichoš, 15. břez.
 Lot 4. ledna
 Lotar, Lidst, 21. dubna
 Lucie 13. prosince
 Lucian 7. ledna
 Luciana, Světluše, 30. čer'v.
 Lucius 11. února
 Ludomir, Leufried, 3. říj.
 Ludovika 30. ledna
 Ludv. K. T., 19. srpna
 Luise 9. července
 Luitgarda 16. června
 Lukáš 18. října
 Lukrecia 7. června
 Lydie 3. srpna
 Magdalena 22. července
 Magnus, Boleslav, 19. srp.
 Makar, Blah. 2. 15. ledna.
 Malachias 8. listopadu
 Mamert 11. května
 Mansuet, Miloslav, 18. ún.
 Marcell 16. ledna
 Marcella 31. ledna
 Marcellian 13. června
 Marcellin 10. dubna
 Marcellina 17. července
 Marcial, Marciáš, 27. ún.
 Marek 25. dubna
 Mariana 15. září
 Marian, Mareš, 30. dubna.
 Marie Zasn. 23. ledna
 — Nar. 8. září
 — Suš. 5. srpna
 — Bol. 30. března
 — Hromnic 2. února
 — Zvěst. 25. března
 — Návst. 7. července
 — u Hory 16. července
 — Nausbevz. 15. srpna
 — Olet. 21. listopadu
 — Pošetí 8. prosince
 — Jmena 15. září
 Markéta 20. července
 Marta 10. ledna
 Martin 11. listopadu
 — 12. „
 Martina 30. ledna
 Matěj ap. 25. února
 Mathilda 11. března
 Matouš Ev. 21. září
 Maura 21. září
 Maurice 22. září
 Maximilian 12. října
 Maximus 10. května
 Mechtilda 31. „
 Medardus 8. června
 Melchiar 6. ledna
 Michala zjev. 6. května
 Mikleta 9. září
 Mikuláš b. 6. prosince
 Milada 29. prosince
 Minart, Meinhard, 21. led.
 Mojiš 8. září
 Monika 4. května
 Moric 22. říjí
 Mýroň 16. srpna
 Napoleon 15. srpna

Narcis 29. října
 Natolia 1. prosince
 Nathan 24. října
 Nereus 12. května
 Nestor 2. února
 Nicefor p. 13. března
 Nicetas, Mikát, m. 13. září
 Nikodem 15. září
 Noe 28. listopadu
 Norbert 6. června
 Nothburga 14. září
 Ogila 1. ledna
 Odona 18. listopadu
 Oktavian 22. března
 Oktavian 22. „
 Oldřich 4. července
 Oliva 10. června
 Olympia 26. března
 Ondřej 30. listopadu
 Opatius 4. června
 Osvald k. 5. srpna
 — 13. října
 Otília 13. prosince
 Otmar 4. listopadu
 Otmar 15. „
 Otto, Udo, Otk, 23. března.
 Pankrae, Vševid, 12. květ.
 Pantaleon 27. července
 Papiň 28. listopadu
 Patricius 17. března
 Paula vč. 26. ledna
 — p. 18. června
 Paulina 22. června
 Pavla obr. 25. ledna
 — poust. 15. ledna
 — pam. 30. června
 — ap. 29. „
 — 4. Jana 26. června
 Pelegrin, Pelřín 16. květ.
 Perpetua 7. 15. března
 Petr A. 19. října
 — Cel. 19. května
 — Ap. 26. června
 — st. okov. 1. srpna
 — Nol. 31. ledna
 Petronilla 31. května
 Pius m. 11. července
 Pravaň 21. prosince
 Primus 9. června
 Priska 18. ledna
 Prokop poust. 4. čer'vce
 Protas, Tas, 20. června
 Prudence 9. března
 Quinibert 18. května
 Rachel 14. července
 Radim Gaudencius, 1. čer'v.
 Rafael 24. října
 Reinmund 29. srpna
 Reinier 17. června
 Reinold 7. ledna
 Rebeka 9. března
 Regina 7. září
 Reichenard 7. února
 Reinhard, Reinart, 23. ún.
 Rembert 14. června
 Richard 8. dubna
 Robert, Robeš 7. června
 Rochus, Hroz, 16. srpna
 Roland 9. srpna
 Roman 29. února
 Roynna 28. února
 Rosa, Růžena, 30. srpna
 Rosalia, Rozára, 4. září
 Rosina 13. března
 Rudolf 27. dubna
 Rusina, Růžena, 10. čer'ce.
 Rufinus, Rysavín, 14. čer'v.
 Rupert, Rauš, 27. března
 Ruthard 16. července
 Řehoř Naz. 9. května
 — 12. března
 — 17. listopadu.
 Sabas 12. dubna
 Saban 27. srpna
 Salome 24. října
 Salomona 7. dubna
 Samuel m. 16. února.
 — 26. srpna
 Sara 16. května
 Selald 19. srpna
 Serafin 12. října
 Serapion 14. listopadu.
 Servác, Chranibor, 13. kv.
 Severián 8. listopadu
 Sibilla 29. dubna

Sidonia, Zdenka, 25. čer'ce
 Sidonius, Zdeněk, 23. srp
 Silver 23. června
 Silvia 3. listopadu
 Silvin 17. února
 Simeon b. a m. 17. února
 Simplic. P. 2. března
 Stanislav b. a m. 7. květ
 — K. 13. listopadu
 Strachota 9. března
 Succensus, Prospěch, 19.
 ledna
 Svaton, Sanctus, 2. června
 Svatopluk 13. srpna
 Světlík, Photius, 4. března
 Sylvér 20. června
 Sylvester 31. prosince
 Šalamoun 8. února
 Sebastian 20. ledna
 Šimek 18. února
 Šimon ap. 28. října
 Školastika 10. února
 Sofroniu, Mudrota, 11. bř.
 Štěpána mal. 3. srpna
 — K. 2. září
 Štěpána m. 26. prosince
 Štěpán Pr. 13. listopadu
 Tadyáš 28. října
 Teresie 15. října
 Thekla ab. 15. října
 Theobald 12. ledna
 Theodolinda 22. ledna
 Theodor b. Bohdár, 19. zář.
 Theodora m., Božena, 28. „
 Theodorich, Dětrich, 1.
 července
 Theodosia p. m., Bohdan,
 2. dubna
 Tiburecus, Ctibor, Bořek,
 14. dubna
 Timotheus b., Bobaboj,
 24. ledna
 Titus b. 5. ledna
 Tobias, Dobeš, 13. června
 Tobias 13. září
 Tomáš, 13. září
 — ap. 21. prosince
 — b. 29. prosince
 — Ap. 8. března
 Trojan 30. listopadu
 Ubald 16. května
 Uirih, Oldřicha, 6. srpna
 Urban p. 25. května
 Václav 28. říj.
 Va. burka 25. února
 Valentin m., Valeš, 7. a 11.
 ledna
 Valentinna 25. července
 Valter, Vladiboj, 20. list.
 Valerian m., Jaroslav, 24.
 dubna
 Valtrud 9. dubna
 Vavřinec 10. srpna
 Vavřinec 15. května
 Vendelík, Venda, 20. října
 Vermer, Veruň, 18. dubna
 Veronika 4. února
 Viktor A. Vítězslav, 26. ún.
 Viktor m. 30. září
 Viktorja 23. prosince
 Viktorin 3. září
 Viléma 6. dubna
 Viljald, Veleslav, 7. čer'ce
 Vincenc m. Č. nek. 22. led.
 Vincenc Fer. 5. dubna
 — z P. 19. července
 Vit 5. června
 Vladimír 24. července
 Vošava 12. listopadu
 Vojtěch, Adalbert, 23. dub.
 Voldemar 6. května
 Volkvang, Vlk. 31. října
 Vorčila 21. října
 Zachariáš pror., Zuhaf, 6.
 Zeno m. 21. prosince
 Zikmund 2. května
 Zikmund p. a m. 11. srpna
 — čistotná „
 Zislava 24. března
 Zislava 21. února
 Zdeněk 7. listopadu
 Zdislava 29. ledna
 Žofie, Žofka, 15. květno

Území a državy Spojených Států.

Filipínské ostrovy.—Byly vydány Spojeným Státům Španělskem dne 10. prosince 1898. Celé souostroví, země i voda měří 832,958 čtverečních mil a dle sčítání z roku 1923 mělo 11,075.57 obyvatelů. Největší městem a sídlem vlády jest Manila.

Ostrov Porto Ríko.—Byl vydán Spojeným Státům Španělskem dne 10. prosince 1898 a až do 1. května 1900 nalezal se pod vojenskou správou. — Ostrov měří 3,435 čtverečních mil a čítá 1,365,349 obyvatelů dle sčítání z roku 1923. Největším městem a sídlem vlády je San Juan.

Území Aljaška.—Byla koupena od Ruska v březnu roku 1867 a za území prohlášena byla roku 1912. Měří 585,400 čtverečních mil a roku 1923 čítala 55,036 obyvatelů. Jako území volí si jednoho delegáta do kongresu Spojených Států. Hlavním městem jest Juneau.

Území Havaj.—Havajské ostrovy byly připojeny k Spojených Státům dne 7. července roku 1898, a utvořeny územím 14. června 1900. Měří 6,449 čtverečních mil a čítá 278,984 obyvatelů dle censu z roku 1923. Hlavním a jediným větším městem jest Honolulu, jež roku 1920 čítalo 83,327 obyvatelů.

Americká Samoa.—Vešla do právomoci Spojených Států v lednu r. 1900. S ostrovem Manua a několika menšími ostrůvky měří 77 čtverečních mil a čítá 8,056 obyvatelů.

Guam.—Postoupen Spojeným Státům Španělskem dne 10. prosince 1898. Ostrov měří 210 čtverečních mil a roku 1920 měl 13,275 obyvatelů.

Pásmo panamského průplavu.—Převzato Spojenými Státy dne 25. února roku 1904. Měří 474 čtverečních mil a roku 1924 čítalo 27,143 obyvatelů.

Panenské ostrovy.—Koupeny Spojenými Státy dne 3. března 1917. Měří 474 čtverečních mil a roku 1917 měly 26,051 obyvatelů.

Největší jezera ve Spojených Státech.

Superior, měří čtverečních mil.	31,500	Red Lake, Minn. (obě jezera) ..	441
Huron	23,800	Champlain, New York	436
Michigan	22,450	St. Clair, Michigan	410
Erie	9,960	Rainy Lake, Minnesota	310
Ontario	7,240	Mille Lacs, Minnesota	207
Velké Solné jezero v Utah	4,800	Winnebago, Wisconsin	215
Lake of the Woods, Minnesota ..	1,500	Klamath, Oregon, s močály	156
Okechobee, Florida	730	Flathead, Montana	188
Ponchartrain, Louisiana	625	Utah Lake, Utah	145
Salton, California	443	Tule, California	144
		Pen d'Oreille, Idaho	124

Rozloha velkých amerických měst.

	Akrů		Akrů
Boston, Mass.	27,630	New York, N. Y.	191,360
Chicago, Ill.	123,724	Omaha, Neb.	23,686
Cleveland, Ohio.	36,089	Philadelphia, Pa.	81,920
Detroit, Mich.	52,686	San Antonio, Tex.	22,860
Los Angeles, Calif.	235,982	San Francisco, Calif.	26,880
Minneapolis, Minn.	31,334	St. Paul, Minn.	33,388
Milwaukee, Wis.	16,570	Washington, D. C.	39,680
New Orleans, La.	113,920		

Státní kapitoly a guverneři.

Stát	Kapitol	Guverner	Služební lhůta
Alabama	Montgomery	W. W. Brandon	4
Arizona	Phoenix	G. W. P. Hunt	2
Arkansas	Little Rock	T. J. Terrall	2
California	Sacramento	F. W. Richardson	4
Colorado	Denver	C. J. Morley	2
Connecticut	Hartford	Hiram Bingham	2
Delaware	Dover	R. P. Robinson	4
Distr. of Columbia	Washington		
Florida	Tallahassee	J. W. Martin	4
Georgia	Atlanta	C. N. Walker	2
Hawaii	Honolulu	W. R. Farrington	4
Idaho	Boise City	Chas. C. Moore	2
Illinois	Springfield	Len Small	4
Indiana	Indianapolis	Edward Jackson	4
Iowa	Des Moines	John Hammill	2
Kansas	Topeka	B. S. Paulen	2
Kentucky	Frankfort	William J. Fields	4
Louisiana	Baton Rouge	Henry L. Fuqua	4
Maine	Augusta	R. O. Brewster	2
Maryland	Annapolis	A. C. Ritchie	4
Massachusetts	Boston	A. T. Fuller	2
Michigan	Lansing	A. J. Groesbeck	2
Minnesota	St. Paul	T. Christianson	2
Mississippi	Jackson	Henry L. Whitfield	4
Missouri	Jefferson City	S. A. Baker	4
Montana	Helena	J. E. Ericson	4
Nebraska	Lincoln	Adam McMullen	2
Nevada	Carson City	J. G. Scrugham	4
New Hampshire	Concord	J. G. Winant	2
New Jersey	Trenton	Geo. E. Silzer	3
New Mexico	Santa Fe	A. T. Hannett	2
New York	Albany	A. E. Smith	2
North Carolina	Raleigh	A. W. McLean	4
North Dakota	Bismarck	A. G. Sorlie	2
Ohio	Columbus	A. V. Donahay	4
Oklahoma	Oklahoma City	M. E. Trapp	4
Oregon	Salem	W. M. Pierce	4
Pennsylvania	Harrisburg	Gifford Pinchot	4
Philippines	Manila	Leonard Wood	
Porto Rico	San Juan	H. M. Towner	
Rhode Island	Providence	A. J. Pothier	2
South Carolina	Columbia	Thos. G. McLeod	2
South Dakota	Pierre	Carl Gunderson	2
Tennessee	Nashville	A. Peay	2
Texas	Austin	Mrs. M. A. Ferguson	2
Utah	Salt Lake City	G. H. Dern	4
Vermont	Montpelier	F. K. Billings	2
Virginia	Richmond	E. L. Trinkle	4
Washington	Olympia	R. H. Hartley	4
West Virginia	Charleston	Howard M. Gore	4
Wisconsin	Madison	J. J. Blaine	2
Wyoming	Cheyenne	Mrs. Nellie T. Ross	4

FERD. L. MUSIL:

NOVOROČNÍ.

ČTENÁŘSKÉ RODINĚ "HLASATELE".

Zas Nový rok jest u dveří
v té věčné času změti,
jak bouř když moře rozčeří,
tak vlny času letí
a nežli se kdo naděje,
je náhle konec léta
a pusto pak i v sadě je,
kde růže z jara zkvětá.

V jih slunný ptáci odletí,
povadnou květy všude,
a na to hned pak v zápětí
severák drsný hude
královny Zimy píseň tu,
jež věští všemu zkázu,
co přišlo jarem k rozkvětu
a Ona dá v plen mrazu.

A tak jako ta Příroda,
tak je i naše žití:
Co osud někdy darů dá,
jež zase nám chce vzítí?!
Však nikdo nemá zoufatí,
spíš naději ať živí,
že Štěstí let svůj obrátí
jak ptáci v rodné nivy!

Vždyť i ty květy rozkvetou,
až Zima vládu ztratí,
až ptáci s novou touhou svou
ke hnízdům svým se vrátí
a Vesna květů naseje,
jak rolník zrna v pole,
jež chleba dá, kde nyní je
pod sněhem ještě holé.

A tak je také u lidí,
jež Osud přísně hlídá,
že ti, co spíše uvidí,
že bolest Štěstí střídá,
jdou žitím s myslí veselou
a jako tažní ptáci
přečkají také zimu zlou
a ke Štěstí se vrací.

Neb největší to štěstí je,
kdo veselou má duši,
neb toho sílí Naděje
a bol ho nepokruší —
co bylo, to se nevrátí,
to raděj' nechat býti,
výhost dát smutku závratí
a vesele vždy jíti.

Tož vesele vpřed, vesele
v ten **Nový rok** dnes zase
nač hlavu věšet, přátelé,
třeba i v smutném čase ?
Květ Naděje ten rozkvětá
v každyčké všude době
a k Štěstí vede srdce ta,
jež zoufala již sobě!

Doktor Truller.

OSUDY ČESKÉHO PŘÍSTĚHOVALCE
V AMERICE.

Pro kalendář Hlasatel napsal Ss.

DYŽ jsem na svých potulkách Amerikou zavítal do Kansas City, Mo., bylo mou první starostí dopátrati se nějakých krajanů. Z dřívějších zkušeností jsem věděl dobře, že v tomto městě žádná česká osada neexistuje a pakli jsou zde krajané, tak asi žijí roztroušeně, bez nějakého duševního střediska, ale aby v tomto velkém městě žádných Čechů nebylo, to se mi zdálo přímo proti "přírodním zákonům", neboť Čecha, jak známou, najdete i v "nejzastřenějším hnízdě" a byl by v tom rarách, aby zrovna v tomto městě byla výjimka.

Dotazoval jsem se v restaurantu, kde jsem pojedl snídaní, dotazoval jsem se v hotelu na Main ulici, ale žádný neznal Bohemians a žádný neměl tušení, kde tací lidé mohli existovati. Až jsem přišel na šestou ulici a spatřil jsem zastavárnu s třemi koulemi, ježž šití hlásal, že majitelem jest "Samuel Petrovský". Domníval jsem se být na dobré stopě. Samuel jest patrně polský žid, kalkuloval jsem, a při známé chytrosti a znalosti lidí bude nejen znáti rozdíl mezi Polákem a Čechem, ale také asi bude znáti některého mého krajana a jak mi poví o jednom, pak se dozvím ostatní.

Zašel jsem do obchůdku a vyhledávav si aluminiovou krabičku na sirky, koupil jsem jí a hned jsem s hovorným a úslužným Samuellem zavedl hovor do pravých kolejí. Na moji otázku dostal jsem kladnou odpověď. Na druhé straně, v Kansas City, Kans., jest na rohu Wichita a 19. ulice hostinský, Čech, a tam prý se schází zdejší krajané. Poděkoval jsem a zamířil kroky na druhou stranu města a za tři čtvrtě hodiny jsem stanul na jmenovaném nároží. Skutečně tam hostinec byl, ale nápis nad salonek mne zarazil, neboť hlásal, že dobré kansaské a st.-louiscké pivo čepuje vlastnoručně Patrick Wallace. Tohle přece nemůže být Čech, pomyslí jsem si, a kdyby již to jméno Wallace bylo nějaké pozmeněné z Valenty anebo Vačka, pak přece žádného Čecha křestním jménem Patricka jsem nespapřil a prošel jsem přece hezký kousek světa. Zklamán jsem chtěl odejít, když mi napadlo, že tento irský hostinský může mít českého číšní-

ka, neboť žid neměl žádné příčiny mne klámati a uvážív, že vstoupením do hostince nemohu nic ztratit, vešel jsem kurážně dovnitř.

Za nálevným stolem stál hostinský, hladce oholeného a veselého obličejce, zrzavých vlasů a modrých očí, inu, Ajryš, veritabl Ajryš. Vyprávěl několik před nálevnou stojícím mužům nějakou patrně veselou historku. Muselo to být něco moc veselého, poněvadž posluchači se přímo řehotali a zatím co jedni se smíchem prohýbali, tloukli asi dva pěstěmi do stolu, dávajíce tak důraz výbuchu veselosti. Nu, již jsem řekl Irčan, nic než Irčan, neboť i výslovnost šprýmovného hostinského tomu nasvědčovala. Poručil jsem si skromně sklenici piva a postavil jsem se ještě skromněji na konci nálevného stolu k samému oknu a pohlédl jsem na hromadu tam ležících časopisů. Hned na vrchu ležel "Kansas City Star" a pod ním nějaká "Gazette" a když jsem tuto vzal do ruky, zůstal jsem překvapením zaražen. Pod Gazetteou ležel totiž český časopis "Denní Hlasatel" a jak jsem se jediným mrknutím přesvědčil, teprv předvčerejšího data a hned pod ním český humoristický časopis z Chicaga, tehdy vycházející. Hned jsem vzal mně milý Hlasatel, po němž se mi na mých potulkách, když jsem jej několik dní neviděl, opravdu stýskalo a počal jsem čísti. Při tom mi napadlo, že nyní se musí situace vyjasnit. Hostinský, patrně Irčan, neodebírá přece český časopis k vůli sobě, ale k vůli někomu jinému, ovšem že Čechovi nebo Čechům; tito sem chodí a od hostinského se o nich dozvím. Až budu čísti, hostinský si toho povšimne a to další uvidíme.

Zahloubal jsem se do Hlasatele, ale ještě jsem nepřčetl ani dvě zprávy, když slyším před sebou hlas: "Na zdar krajané" a hostinský stojí přede mnou, podával mi přes nálevnu pravici, kterou jsem všele stiskl.

"Tak mi žid přece jen poradil dobře" prohodil jsem k hostinskému, "vy jste asi zastupcem majitele této místnosti, nebo snad nástupcem?"

"Jedno ani druhé, já jsem Patrick Wallace, čistokrevný Táborák a jestli vás omýlilo moje jméno, tak vězte, že se jmenuji Petr Walásek a když jsem se zde usadil a

krajané mne chodili navštěvovati, tak mne většinou nazývali Petřfk a po nich to opakovali Američané, jenže mi říkali Patrick a Pete a Pady a tak jsem měl křestní jméno poamerikanisované. Jednou jsem se dopálil na agenta pivovaru a aby mne udobřil, tak pro mne uchystal malý "surprise". Než jsem se jednoho dne vrátil z města, dal pivovar nad hostincem zavěsiti pěkný štít, na němž zlatými písmeny hlásáno, že "Patrick Wallace", tak si totiž v pivováře moje jméno upravili, čepuje nejlepší gambrinův mok. Nu, neškodilo mi to, krajané věděli, že jsem Walášek a jméno Wallace přitáhlo leckterého Irčana, který mi pak zůstal věrným, zvláště když dovedu irský dialekt mluvíti jako každý Ajryš. Čechem jsem proto přece zůstal a zde jest středisko všech dobrých Čechů a třeba jich zde mnoho není, bavíme se výtečně. Dnes jest pátek, zítra večer sejdou se sem zdejší Češi a to se pobavíte, zasmějete a také si zazpíváte, neboť v sobotu večer a v neděli celý den jest zde veselo."

Hostinský nikterak nepřeháněl. — Zůstal jsem u něho přes noc, poněvadž nad hostincem měl několik čistých pokojků, které pronajímal za mírnou cenu a v paní Walláškové poznal jsem nejen dobrou kuchařku, ale i dobrou českou duši. Také obě služky, již staršího vydání, byly Češky, několik roků na místě a byly považovány za členy rodiny. Pokud se týče hostinského samotného, o něm by se mohla napsati celá kniha. Měl krušné začátky jako každý do této země zavítavší přistěhovalec, ale pevnou vůli a nezdolnou povahu a co hlavněho, zdravým humorem přeplul všechny proudy a byl dnes zámožným mužem. O jeho šprýmovnosti daly by se napsati celé kapitoly a jeho humor byl pravým magnetem, jenž přitahoval hosty a udržoval. Jíti k "Wallaceovi" na pivo, znamenalo dostat bolení dásní od smíchu, neboť šprým stihal šprým a jak jen otevřel "Wallace" ústa, musel se člověk smáti. Ale také nebylo jednoho člověka, který s Wallaceem přišel do styku, aby se mohl pochlubiti, že se nestal obětí nějaké taškařiny povedeného hostinského, obyčejně potrefený přijal všecko v žert a pomáhal napáliti jiné. To bylo specialitou hostinského provésti nově přichozímu nějakou čertovinu a pak byl přijat do klubu "Wallaceových kostymrů" a žádný se neziobil.

II.

V sobotu ráno jsem posnídal dobrou snídani, kterou mi paní Wallaceová připravila, přisedla si dole ke mně ke stolu a musel jsem jí vyprávěti o staré vlasti, kterou jsem opustil teprv před nedávnem, kdežto ona zde byla již přes 20 roků.

Tak uteklo dopoledne a odpoledne počali se scházeti krajané, roztroušeni po celém městě. Nyní jsem také poznal, co je sem táhne. Mimo taškařice hostinského, byla to jeho široko známá pohostinnost. V Kansas City nebylo tehdy zvykem jako v Chicagu a jinde, dávat v hostincích volný lunch a nanejvýš v neděli tak některý hostinský předložil talíř s preclíky neb krekersy. Ale u Wallacea lunchovací stůl v sobotu a neděli přímo hýřil pochoutkami. Byla tam celá pečená telecí plec, celá vepřová šunka, různé jiné druhy masa, uzenky, sianima, uzeniny, ryby i zvěřina, nepočítaje různé pochoutky jako sardinky, nakládaná cibulka, saláty a kdož by to všechno mohl vyjmenovat. Hostinský neměl lunch jen na ukázkou; dříve nenalil, dokud host nesnědl nudlové polévky a pak pobízel k zajedení. To se rozumí, že jeho pobídka byla prospíkována šprýmy, které člověku se slabým žaludkem mnoho chuti k jídlu nedaly, ale hosté jej znali a mnoho si z jeho řeči nedělali.

Wallace mne představil krajanům a záhy byla pravá krajanická beseda v proudu a bylo daleko po půlnoci, když jsem šel na lože. V neděli opakovalo se to samé, jen že přišlo více krajanů a těm nově přichozím jsem byl představen a při večerním stolování prohodil jeden z nich: "Jsem zvědav, co Walášek vám provede za čertovinu." To se rozumí, že to se mnou škublo, neboť mi napadla slova jednoho ze starých kamarádů a zákazníků hostinského, že u Wallacea musel každý prodělati stejnou zkoušku a každý nově přichozí stal se terčem nějakého dobrého či zvláštního žertu, a nyní podle všech výpočtů a pravidel jsem byl na řadě já. Nicméně jsem na tuto otázku odpověděl, že předně budu na stráží a nedám se tak hned vyvésti aprilem a za druhé jako úplný hinec byl bych špatným objektem k děláni špatných vtipů. "To špatně znáte našeho 'Pata'," proklašovalo několik krajanů současně a dali se do smíchu. "Ten na vás ušije takový pytel, že budete vzpomínati, jen se mějte na pozoru."

Pánu hošu poručeno, pomyslíl jsem si a když se hovor stočil jinam, účastnil jsem se jej horlivě. Tak uplynul večer a když jsem pozdě odcházel do pokoje, žádal jsem hostinského, aby mne nechal časné vzbuditi, poněvadž chci si zítra prohlédnouti město. Skutečně jsem v pondělí ráno vstal, prošel jsem městem a vrátil jsem se krátce po poledni k Wallaceovi. V hostinské místnosti u docela zadního stolu spatřil jsem nějakého muže, pohrouženého v novinách a sice tak, že mu nebylo viděti do obličeje.

Usedl jsem u druhého stolu a zatím služka již nesla polévku a jídlo, a když jsem se chutě

nejedl, pohlédl jsem bezděky ku stolu, kde seděl onen neznámý a užasl jsem přímo nad tvář, kterou jsem spatřil. Kdybych byl nevěděl zcela jistě, že německý kancléř Bismark jest několik let mrtev, tak bych byl přísahal, že jej vidím před sebou. Skutečně, Bismark, muž železa a krve v celé své podobě a velikosti seděl několik kroků přede mnou a podobnost byla tak frapantní, že se ve mně úžasem zatajil až dech. Stařecka postava vrásčitého obličje, ocelových zraků, a pod očima pytlíkům podobné naběhlíny, šedý svíslý knír, vyčnívající říční kosti, holá lebka, na které ani tři pověstné chlupy nescházely byla vroubena věmečkem bílých vlasů a pod bradou tentýž tlustý laloch, kterým se junkerský ministr vyznačoval. Nemohl jsem ze záhadné postavy spustiti oči a zíral jsem na ni téměř vyfřetěným zrakem a snad jsem i zašeptal slovo Bismark. Hostinský pásl se na mém podivení a viděl jsem jak mu koutky škubaly a pomyslel jsem, že snad nejsem první ani poslední, který takto na Bismarka pohlíží. Ještě než jsem mohl zraků svých odtrhnouti, přiskočil usměvavý a jakoby ochotný hostinský, postavil se mezi oba stoly, aby mě měl po pravici a 'Bismarka' po levici a vážným hlasem pravil: "Pánové se asi neznají, ačkoliv jsou nejen krajané, ale i kolegové. Zde vám představuji pana doktora Williama Trullera a —" ukázal na mne — "zde pana doktora Kopeckého z Chicaga!" Oba jsme vstali a všechno se odehrálo tak rychle, že jsem skutečně ani mne přidělený titul nepochytil a pak mi blesko hlavou, že představení jest jen žertovné a jako v pražských a i chicagských kavárnách číšníci titulují každého druhého zákazníka "doktorem", někdy i "senátorem", tak snad to představení bude vzhledem k mé osobě druhým pánem tak pojímáno. Větší pozornost věnoval jsem postavě představeného, neboť nyní byla podobnost s Bismarkem ještě nápadnější. Čizinec stál přede mnou dobrých 6 stop a několik palců, mohutná postava vyklenutých prsou a nescházely než Bismarkovy holeně čili "kanonen stiefel", dýmka s dlouhým troubelem a k nohoun historický Tyras a každý malíř mohl směle malovat podobiznu železného kancléře, který železem a krví vybudoval německou říš a upadna u vnuka zakladatele v nemilost, odcházel na odpočinek se zlověstnou věstbou, že Vilém svojí výbojností zničí co jeho děd vybudoval. Že se věštba Bismarkova splnila do posledního písmene, jest už dnes historickým faktem. Potřásli jsme si ruce a pronesli "těší mne" a při tom jsem zjistil další bismarkovskou podobnost i ve hlase, neboť představitel kancléře měl týž hluboký bas, jenž burácel jako když hrom se tříští ve skalách.

Usedli jsme oba poněkud v rozpacích, ale obrácení k sobě, jako by připraveni k navázání hovoru. Nyní mi napadlo, že jsem byl představen co doktor a přemýšlel jsem okamžik, jestli mám v této roli zůstatí nebo svůj protějšek na omyl upozorněti. Také mi napadlo, že to jest jeden z pověstných žertů pana hostinského a pakli jej nechci kompromitovati jako lháře, nesmím jej opravovati. Eh, což, však se s Bismarkem beztak nikdy nesejdeme, co na tom, jestli budu považován za doktora nebo ne. Však to není poprvé, kdy jsem byl považován za všechno možné, jen ne to pravé. A Bismark také beztak žádným doktorem není a patrně zná povahu hostinského a tak ten můj doktorský titul nebude bráti vážně. Jestli Wallace provedl onu slibovanou taškařici na můj účet, tak jsem si mohl vlastně gratulovati, že to není nic horšího. Tak jsem přemítal, když můj protějšek pohlédl na hostinského, ukázal na moji sklenici a Wallace hned v zápětí zašveholil: "Co si vezme chicagský pan doktor s drem Trullerem?" To bylo považováno za výzvu k navázání hovoru a přisednuv k "Bismarkovi" prohodil jsem duchaplnou poznámku o počasí a hovor byl v proudu.

Nemluvalo se "profesionálně" a můj nový známý se mne jen tak letmo tázal, jak jsem dlouho v Americe, co jest nového v Chicagu a poznamenal, že jest ve Spojených Státech již čtyřicet roků, a do Chicaga nepřišel, ale zajímá se o ně. Český mluvil správně, ačkoliv řekl, že za posledních dvacet roků pohybuje se málo mezi krajaný a jen jednou za čas zavítá k Wallaceovi. Tak se mluvilo všedně asi hodinu a až na to, že mne dr. Truller jmenuje důsledně "mladým kolegou", se o lékařský stav ani nezavádilo. Když k večeru se dr. Truller zvedl a rozloučil se se mnou, tak jsem si líboval, že Wallace-em našlícená past' nebyla tak zlá, a že to mám odbyto. Ani jsem se hostinského dále na osobu doktora Trullera netázal, poněvadž jsem byl svatosvatě přesvědčen, že jest takovým doktorem jako já.

Ale mělo přijít jinak a teprv později jsem se měl přesvědčiti, jakou mi Wallace uvařil šerednou kaši. Druhého dne zase jsem šel na prohlídku města a vrátiv se po poledni, spatřil jsem proti očekávání dra Trullera sedícího u stolu. Bylo mojí povinností jíti k němu, podat mu ruku a s pozdravem "Nazdar kolego" vykázal mi stolicí vedle sebe. Zatím co jsem jedl, pokračoval ve čtení, ale jedva jsem položil vidličku, zahájil hovor mnou tak obávaný, totiž "profesionální".

"Jak se vede doktorům v Chicagu, myslím českým doktorům?" tázal se dr. Truller.

"Well", já na to "jednomu lépe, druhému špatně, to víte, že jest konkurence veliká" a

myslíl jsem, že jsem vyslovil velkou moudrost a uslovně jsem se snažil přenéstí hovor na jiné pole.

"Máte velkou praxi, kolego?" tázal se neúprosně můj "kolega" a filuta hostinský, opřený o stůl, chechtal se jako Mefisto mým rozpakům. Již jsem chtěl vybuchnouti, že žádným doktorem nejsem, že všechno spískal hostinský podle jeho zvyku dělati si blázna, ale předně se mi zdálo, že bych zahanbil toho starého muže, který hrál v této komedii takovou úlohu jako já a za druhé mi napadlo, že bylo mojí povinností hned včera podati vysvětlení a několi hráti úlohu doktora a odpovídati na otázky jako prve, jako bych byl skutečně doktorem. Umínil jsem si, že v této nedůstojné komedii setrvám pouze dnes, zítra odjedu a dopisem dru Trullerovi všechno vysvětlím a požádám jej za odpuštění. Než jsem tohle všechno přemyslíl, slyším zase hlas svého "kolegy":

"Jaký jest váš měsíční příjem, pane kolego?"

"Přítomně nikoliv velký; člověk jest rád, když některý měsíc vydělá sto dolarů."

"A provádíte často operace?"

"Nikoliv, k tomu jest zapotřebí úspor, aby člověk mohl vyčkávati a pak chicagský system jest rozdílný od zdejšího. Malý lékař vezme všechno a nespolehá se na speciální případy."

"Jak máte velkou rodinu?"

"Poprvé jsem mohl odpověditi podle pravdy a řekl jsem mu, že mám ženu a dvě dítky. Dr. Truller, a nyní jsem již nepochyboval, že jest doktorem, se zamyslel a podívav se na hodinky, pravil: "Slibíte mi, že zítra po poledni na mne zde počkáte, rád bych s vámi o něčem promluvil."

III.

Nevěděl jsem ovšem, čeho se ztřejší rozmluva bude týkati a kdybych byl tušil, snad bych byl ušel týž večer, abych ušetřil rozpaky sobě i jemu, ale takto jsem neměl tušení, jak se v hlavě starého doktora vyfílil plán a proto puze zvědavostí, co mi chce sdělití, slíbil jsem, že zítra po poledni budu na něho čekati.

Dr. Truller odešel a po jeho odchodu nemohl jsem se zdržeti, abych hostinskému jeho bláznivý vtíp s tím doktorským titulem nevyčetl. Hostinský smál se až se mu objemné hráško házelo a křičel: "Počkejte, až vás udělá dr. Truller svým asistentem, to budete teprv koukati." Řekl jsem hostinskému přímo, jestli dr. Truller bude nadále na mne dorážeti jako dnes, že řeknu pravdu, ale to mělo na něho zrovna opáčný účinek a pravil, že se rád podívá na tu švandu jak se bude starý doktor zlobit. Druhého dne čekal jsem a byly již tři

hodiny odpoledne, když dr. Truller přišel a omlouval se, že se opozdil. Ale hostinskému přece jen pokazil radost a požádal jej, aby nás dovedl do některého pokojíku nahoru, aby mohl s panem "doktorem Kopeckým" nerušeně hovořiti. Zklamany hostinský musel poslechnouti a za pět minut seděli jsme u láhve kalifornského v hořejším pokoji a dr. Truller šel přímo k cíli.

"Přemýšlel jsem celou věc důkladně a čím vám následující návrh: Přestěhujte se sem s rodinou a buďte v mém sanatoriu lékařem a ohledně platu se dohodneme —"

"Pane —"

"Počkejte, nechte mne domluviti a pak podejte námítky. Vy vyděláte jak jste pravil sto dolarů nebo něco více v Chicagu. Musíte platit rent za úřadovny, vaše rodina musí být slušně živa a za takových okolností vám mnoho nezbyde. Já vám nabídním v mém sanatoriu byt, světlo a otop pro rodinu a stravu též a budu vám platit osmdesát dolarů měsíčně a mohu vám říci, že si od mých pacientů též něco přivyděláte."

"Pane doktore —"

"Ještě nejsem hotov. Chci vám říci, že se u mne zdokonalíte a uzavřeme smlouvu na pět roků a když se vám u nás nebude líbiti, můžete jíti kam libo."

Ale nyní jsem se nedal zdržeti a vybuchl jsem vši silou: "Ale já nejsem žádným lékařem a proto marně se domlouváme. Jsem velice zahanben, že jsem vás oklamal, ale to všechno spískal hostinský, který mne vám představil jako doktora a já v prvém okamžiku jsem to považoval za takové představení, jako když v Chicagské kavárně kamarádi se zdraví "hallo doktore" nebo "aldermane" a nemohli jsem míti tušení co z toho pojde. Prosím vás, pane doktore, nehněvejte se, že jsem vás zavrnoutil, vaši důvěřivost oklamal a pakli chcete, k této nedůstojné, vás urážející komedii, se propůjčil. Nejsem lékařem, tudíž nemohu vaši nabídku přijmouti. A nyní se vám vyzpovídám úplně. Jsem ze staré vlasti, jak bychom zde řekli knihvedoucím a přijel jsem sem před třemi roky. Moje neklidná krev hnala mne ven, poznati Ameriku a zanechav v Chicagu ženu s několika dollary úspor, vydal jsem se na cestu, abych poznal tuto zem a jak žena říká, abych si otrkal rohy a konečně se jednou usadil. Zabloudil jsem až sem a nejsem na tom o nic lépe než obyčejný tramp, neboť těch několik dolarů, co jsem a sebou vzal mi pomalu vyskákalo a zítra nebo pozítří skočím na nejbližší nákladní vlak a budu studovat Ameriku se střechy káry. Hodlám podniknouti cestu až do Kalifornie, a pakli nenajdu nic lepšího, než jsem měl v Chicagu,

tak se vrátím vyléčen z cestovních eboutek a jak se říká usazen. Proto vás ještě jednou prosím, odpusťte mi moji nerozvážnost a nemějte lůz za zlé hostinskému, který nemohl tušit, co z jeho žertovného představení a mně přiděleného titulu pojde.”

Za mé řeči bylo zajímavě studovati obličej dra Trullera. Z prvu úžas, pak zlost a konečně pohnutí zračily se v jeho obličej. Při počátku mé řeči změnil barvu v obličej, lapal těžce po vzduchu, ale závěrkem byl uspokojen a dokonce se slabý úsměv objevil na jeho tvá-

ři. — “O ten dareba Walášek, to je pěkný kujon, znám ho dobře, ale že by tohle mi provedl jsem si nepomyslil. Ostatně se nic nestalo, až na to, že si mohl vybrati někoho mladšího, než mne muže sedmdesátiletého, za terč vtípu. Podvedl mne jako vás. Co se vás týká, nemám vám úplně nic ve zlé a vyní, když jsem řekl jedna “a”, tak řeknu také “b”. Mladý muži, třeba nejste lékařem, já na své nabídce trvám a přijímám vás.”

“Ale to přece nejde, pane doktore, jak pak mohl bych se vydávati za lékaře, předpisovat

ZAJÍMAVÝ ZIMNÍ OBRÁZEK.

Na výroční výstavě obrazů a soch v chicagském Art Institutu bylo vystaveno množství krásných obrazů a mezi těmi, které došly zvláštního povážnutí povoty, nalezal se i tento, nazvaný “V zimě”, jemuž se dostalo ceny. Znázorňuje zimní krajinu z amerického venkova a jest prací Harry A. De Younga.

léky a zahrávati si se zdravím nemocných, když lékařem nejsem a o lékařské vědě mám sotva povrchních vědomostí. To přece nemůžete vážně?”

“Vážněji než jindy, mladý muži”, prohlásil dr. Truller energicky, “jen mne nechte všechno vysvětliti. Proč bych si zrovna vás přál, ač nejste lékařem má své příčiny. Vy jste mladý muž příjemného zevnějšku a takového potřebuji, poněvadž v mém sanatoriu jsou léčeny většinou zámožné dámy z ameri-

kých kruhů, jichž jedinou nemocí jest biasevanost, nuda, přesyčení, a jež hledají rozptýlení a žádný lékař, byť by to byl třeba profesor Albert nebo Nothnagel by jim nepomohl, pakli by při tom nebyl mladým krasavcem. Nemyslete, že co od vás žádám jest něco, z čeho by jste si musel dělat svědomí. Moje bohaté pacientky jsou v rukou dobrých lékařů, ale zároveň musí na ně přijít mladý, slušný muž, který by určil diagnosu, jakou si přeje. Starší dáma přijde a velice ráda slyší, když

po důkladné prohlídce se jí řekne, že jest zdravá jako bůk, pakli totiž není trochu hypochondristskou. Ale mladé, omrzelé ženy chtějí, aby se na nich našla nemoc, někdy vážná nemoc, aby muž je poslal do lázní neb do pěkného podnebí. Dle jich řeči poznáte co od vás očekávají a dle toho sestavíte diagnosu. Třeba jste nebyl lékařem, poznáte i jako laik z jich vzezření, která s nemocí jen koketuje neb je-li opravdu nemocná. V druhém případě po podrobné prohlídce navrhnete konsultaci a přiběhete ku poradě skutečného lékaře, kterých mám v sanatoriu několik. Jste zbaven tedy zodpovědnosti, že by jste zavínil smrt nebo onemocnění pacientky. Pakli seznáte, že pacientka chce pouze nemocnou být, předepíšete jí neškodný lék, který se vyhotoví v lékárně mého sanatoria. Na žádný pád nemůžete nic zkazit a vše, čeho se od vás očekává jest, uhlazené chování a zdvořilost. Namítne, že neumíte dobře anglicky, ale to právě bude ve váš prospěch, poněvadž budete prohlášen za evropského specialistu a americké dámy dávají těmto před americkými lékaři přednost. A nejlepší při tom jest, že můžete mezi tím chodit večer na koleje a za čtyři roky dostanete diplom, a kdyby se vám to zdálo namáhavé, tak zde máme pokoutní koleje, které prodají za sto dolarů diplom a zákony jsou v našem státu velice liberální a zde jste za větrem vůbec. Vložil jsem vám vše důkladně, takže nemáte žádných námitek a pouze doložím, že i otázka platů zůstane původní, třeba nejste lékařem. Ostatní personal v sanatoriu až na několik pánů nemusí o tom vědět a vy zůstanete pro ně doktorem Kopeckým. Co se týče Wallacea, ten vám škoditi nebude. Jest sice stále ku špýmům naložen, jinak jest to však poctivá duše."

Čtenář mi uvěří, když řeknu, že při líčení této růžové perspektivy zmitaly mé nitro různé pocity. Byl jsem v chudých poměrech, potřeben zaměstnání a zde se mi nabízela existence téměř záviděníhodná. To, co dr. Truller mi nabízel, bylo něco tak velkého a obsáhlého, že jsem si o něčem podobném netroufal ani sníti. Ale na neštěstí nebo štěstí byl jsem ještě příliš úzkoprýmým Evropanem, řekněme přímo "zeleňákem" a málo otrlým Amerikánem, abych mohl na tuto svůdnou propozici beze všeho přistoupiti. Právni pocit a respekt před zákonem tkvěti ještě příliš pevně ve mně a zároveň účta před lékařskou vědou nedopustily, bych beze všeho se vrhl v náruč návrhu. A uváživ všechno toto, podal jsem dle toho odpověď: "Vážím si vaší nabídky velice, pane doktore, vaše důvěra mne nesmírně těší a zároveň mi lichotí, že dle vašeho zkušeného lékařského úsudku mohl bych zastávati, řekně-

me — lékařského figuranta, neboť ničím jiným bych býti nemohl. Ale nechť váš návrh obracím tak nebo onak, jest to přece jen podvod, třeba neškodný a nikomu neublížující. Čtávaj jsem o lidech, kteří se vydávali za něco čím nebyli, lékaře, šlechtice, milionáře a j. a já dovedu se vžítí do jich pocitu, jak jim pod falešnou maskou muselo býti, když neměli ve dne v noci chvílku pokojného svědomí a museli se obávatí prozrazení. Jistě, že bych si hmotně polepšil, kdybych vaši nabídku přijal, ale zaprodal bych za blahobyt poklid duše, a připadal bych si jako ten Isák, který prodal prvorozenství za mísu čočky a pak člověk nikdy neví, co se může státi. Možná, že bych v roli lékaře parádoval hodně dlouho, možná, žeby se to prozradilo nějakou náhodou dosti záhy. Možná, že úspěchem zaslepen, pustil bych se dále, než by bylo vašim zájmům a mé bezpečnosti zdrávo, že některý pacient zemře! za podezřelých okolností, třeba ne mojí vinou a mým přičiněním a pak by to prasklo a vy byste měl na krku blamáž a já šerifa a vězení. A proto vám za vaši velkomyšlnou nabídku ještě jednou děkuji a zůstanu tím čím jsem, prozatím obyčejným řekněme — trampem."

Nastala delší trapná pomlčka. Doktor Truller odklašával a nervosně hrabal nohama a já hleděl rozpačitě do země, očekávaje odpověď. Starý lékař učinil dlouhý doušek ze sklenice, utřel si mohutný knír, a jako by se náhle na něčem rozhodl, pravil: "Ačkoliv jsem částečně zklamán vašim odmítavým rozhodnutím, těší mne, že jste se mi svěřil a projevil na váš věk takovou prozřavost. Jest hodně pravdy v tom, co jste řekl, ačkoliv některé vaše námítky mohl bych lehce vyvrátiti. Ale možná, že se ještě rozhodnete jinak, a abych vám dokázal, že si vás vážím, vzdor tomu, že nejste tím, zač jsem vás měl, povím vám něco z mého života. Jsem stár, vím, že tu dlouho nepobudu a jest jen málo lidí, kteří znají moji minulost a bylo by škoda, aby zůstala tajemstvím. Možná, že se vám někdy dostane příležitosti napsati něco z mého života."

"A nyní poslyšte:—

IV.

"Narodil jsem se v době nevolnické, kdy v Čechách robota svírala krutě selský lid. — Jsem rozen roku 1823, tedy v krátké době po pověstném vídeňském kongresu, kde po porážce korsického velíkána Napoleona byla utvořena tak zvaná "svatá aliance", která měla zahojiti všechny bědy napolenských válek. Lid byl válkami ožebračený, země plna válečných mrzáků a invalidů a mezi nimi ovšem hodně lupičů a zlodějů a panovala všeobecná nejisto

ta a neklid, poněvaž lid byl ještě zdivočelý. Starí vysloužilí vojáci táhli krajem a před nimi nic neobstálo a zvláště na venkově bylo nebezpečno. Ale také šlechta byla ožebračena, poněvaž musela na války přispívat a po kongresu zařbilo se panstvu ve Vídni tak, že většinou tam zůstali a utráceli výtěžek panství. Robotní šroub byl ovšem přitažen a to tím více, poněvaž z poražené Francie vál revoluční vítr a ještě se nezapomnělo, jak lid vědom si své moci a síly zatočil nejen s francouzskou šlechtou, ale samotným králem a poslal jej i s královnou, rakouskou princeznou Antonietou na popraviště. Protože vláda chtěla předem každý podobný pokus zamezit, tak každý volný projev byl krutě stíhán a kdo trochu více mluvil, byl prohlášen za rebelanta a rákoska panského drába jej přivedla k poslušnosti a loyaltě. Největším zločinem bylo protiviti se panstvu, neboť panstvo bylo ustanoveno od boha, jak se lidu v kostelích kázalo a kněz, by' i s lidem cítil, nesměl svůj názor projevit, pakli nechtěl býti stíhán. Panský dráb stál v neděli pod kazatelnou a měl obě uši nataženy a donesl každé slovo panu direktorovi, všemocnému pánu na panství. Páni direktorové byli většinou vysloužilí důstojníci, Němci a s českým lidem necítili. Robotník byl méně než dobytek, neboť dobytek stál peníze a musel býti ošetřován, ale robotník nestál nic a musel se nejen starati o sebe, ale i o pána. Časopisů tehdy nebylo, obzvláště ne českých a pouze "Čís. a Král. Prazské Nowiny" vycházely a vlastenec Josef Kramerius v Praze tiskl nějaké almanachy čili kalendáře a ty byly jedinou duševní potravou ztroctěného lidu.

"Můj otec, Václav Truhlář, po němž i já jsem zdědil jméno a jak uhodnete jest ono skomoleno po anglicku na Truller, byl pohodným na opočenským panství knížete Colloredo Mansfelda. Kníže sám nebyl zlý člověk a byl považován za jednoho z nejlidumilnějších šlechticů své doby, ale co to bylo pláno, když celý čas dlel ve Vídni u dvora a doma hospodařili úředníci s direktorem Friedrichem Kunzem v čele a rasovali lid až do krve. Můj otec byl, jak jsem pravil pohodným a co taký, ačkolik byl robotníkem, těšil se jistým výhoda. V tehdejších dobách pohodný byl v jistém smyslu vyvrhelem, poněvaž jeho řemeslo, ač nutné, bylo považováno za nečestné, a to proto, poněvaž ve větších městech služby pohodného vykonával kat a katovské řemeslo, ač v tehdejších dobách, kdy na zclzení majetku, loupež a násilný zločin byl trest smrti na šibenici, bylo, abychom tak řekli v rozkvětu, přece byl jen pohodný míjen a jím opovrhováno. Pohodný nejen že zastával službu dnešních zvěrolékařů, jichž tehdy nebylo a léčil nemocný dobytek, porážel stonavý, odstraňo-

val zdechliny a konal práci okresního čističe, on též vařil a vyráběl různé lékvary, mastě a tuky a lid ačkoliv věděl, že většinou tyto mastě pocházejí ze zcepenělin neb zabitého dobytka, přikládal jim více důvěry a moci než medicínám pánu fisikusů. Někteří pohodní mimo to napravovali zlomeniny a vymknutiny údů, léčili různé choroby, zařkávali d'ábly a vyháněli nemoce a nevzdělaný lid, ačkoliv věřil, že obcuji se satanáš, utřkal se v tísni k nim spíše než k lékařům. A jiní dělali amulety lásky, vařili vodičky pro přilákání milenců, míchali laskavec, kterým měl být nevěrný milenec přiláhan zpět, prodávali talismany pro plodnost, neb zabránění plodnosti a tak mnohý pohodný dokonce se odvážil na míchání jedů a skončil za to na popravišti. Z těchto a jiných příčin, poněvaž se věřilo, že pohodný dovede čarovati a poslati zlé duchy na člověka, který mu ublížil, netroufal si ani ten nejurputnější panský dráb obtěžovat rodinu pohodného robotáře, a když dostal nějakou pomazánku, mnohdy v podobě psí pečeně, jež mu ovšem byla darována, jako sračina, nechal pohodného s pokojem.

"Můj otec bydlel v pěkné chaloupce za vsí, na pokraji lesa, několik honů od Opočna, kde bylo knížecí sídlo. Otec hleděl si pouze pohodnictví a byl na tehdejší dobu, možno říci osvíceným mužem, poněvaž v napoleonských válkách nastřádal bohaté vědomosti, ale jeho matka, babička Venura, jak ji všeobecně zvali, byla pravou pohodnicí. Zlomeniny uměla napravovati jako felčar, její lékvary a koření byly hledány v celém okolí a ani všemocný pam direktor Kunz se nestyděl pro ni poslati, když mu obávaný "houser" strhl hák nebo se cítil nemocen. Moje bába znala mazání, po kterém se ulevilo každému, chodila celé léta na koření, sušila je a prodávala chudým za "zaplat' pánbuh" nebo vajíčko či trochu krulek, zámožnějším a svobodníkům (těm, kteří byli od robotu osvobozeni) za lesklé dvacetníky neb groše. Rodiče žili v blahobytu na tehdejší dobu a já vyrůstal téměř uprostřed lesa volně jako pták, milován rodiči a hýčkán babou Verunou, která od šestého roku vodila mne v létě s sebou po lesích, poučovala mne při trhání různých léčivých bylin a hledání kořinek o jich léčivých účincích a po způsobu starých lidí mluvila více k sobě, leč hoch vyslechl mnohou moudrost a mnohé naučení. "Tak vidíš hošíku", hovořila Veruna, když našla trs blahověčnicku, "toble je moc dobrá bylina pro oulek nebo uřknutí. To se usuší, svaří a vypije nejlépe na noc hodně horké a nemocný se musí zapotíti, aby z něj "oulek" vyšel. A vidíš, tadyhle je jitrocel. Jeho listy at' sušené nebo čerstvé se musí rozetřít a dáti na rány a otekliny a i při krvácení a vymknutí

dělají dobrou službu. Táhle zase máme žebříček, ten jest dobrý pro špatný žaludek a musí se pít svařený a nejlépe neslazený.” —

“Takovým tonem stará Veruna hovořila s chlapcem a ten záhy znal všechny byliny a léčivou moc každé z nich. V zimě pomáhal bábě sušiti a tříti a nejen to, byl přítomen i když míchala psí, zaječí, jelení a jiné sádlo a dělala mastě a mazání, připravovala a vařila vodičky a “meducny”, o kterých říkala, že pomohou lépe, než všichni fisikusové a felčari. A otec v dlouhých zimních večerech učil hochy čísti a psáti, což bylo tehdy dosti velkou vzácností, neboť mimo kantora, jímž byl obyčejně vystoužilý kaprál, jenž školákům vtloukal vědomosti rákoskou a kalkanita nebo regenschorho neuměl nikdo z prostého lidu psáti a i rychtář, jímž byl obyčejně svobodník, musel se se všemi skripturami obraceti na zámek nebo k panu regenschorimu. Když bylo Václavovi 15 roků, uměl nejen slušně čísti, ale i obstojně psáti a jeho otec se domníval, že za nějakou podmazánku jej dostane do panských služeb. Být panským písařem, byla vytoužená meta všech svobodníků, kteří měli dorůstající syny a mnohý na to obětoval celé jmění, aby jeho synek se mohl povčívati ve vědách a kátně.

“Václav dorůstal ve sličného jinocha a když mu bylo 20 roků, nebylo v celém okolí junáka, který by se mu mohl do zjevu a postavy postaviti. Mnohá dcerka nejen sedláka, ale i panského úředníka tajně vzdychala a když Václav přišel v neděli do kostela a stál s jinochy pod kruchtou, mnohé srdéčko se zachvělo žravou touhou a mnohé oko se zatočilo směrem k vytouženému ideálu. Václav pohodných ovšem neměl tušení o revoluci v ženských srdcích, ale také jeho hodina udeřila.

Jednoho dne ubíraje se z lesa po mírném svahu, zaslechl ženský výkřik a hrčení příjezdějího povozu. Ohlédla se, spatřil úprkem se ženoucí koně zapřažené do žebříňáku, jenž jak na první pohled poznal, náležel rychtáři Jeronýmu Lukášovi, a na voze spatřil jeho jedinou dceru Rozárku, držící se křečovitě postranice vozu a volající hlasitě o pomoc. Čeledím rychtáře Ondra jej s pole, koně se něčeho lekli, trhli vozem, Ondra, který na kozlíku podřimoval se skutálel s vozu a padnuv koním k zadním noboum, poplašil je nadobro a bujná zvířata pádila šileně k nedaleké roklí, a pakli nebudou záhy zastavena, roztráští na dně rokle sebe, vůz i rychtářovu Rosárku. To všechno mžikem problesklo mysli Václavovou a nemeškaje ani vteřinu, učinil několik mohutných skočků, postavil se přímo před spášená zvířata a zvedl ruce do výše. V jedné ruce držel srp a jak papasek sluneční dopadl na vyleštěnou plochu srpů a vyvodil blesknutí,

zastavili se koně jako rázem, ale ne dříve až náručí, který byl o poznání v předu, porazil Václava k zemi, koně stáli jako přimrazení, třesouce se na celém těle a Václav snažil se co nejrychleji povstatí. Pravá ruka jej bolela a visela bezvládně doů, ale nedbaje své bolesti povstal Václav a přiblížil se po straně k vozu. Na něm ležela Rozárka v hluboké mdlobě. Přestálé rozčilení, strach a vysoké napjetí nervů nyní pomínulo a s nastalou reakcí dostavila se mdloba. Václav nabral z blízké studánky do klobouku vody, potřásl čelo omdlelé dívky a namočiv šátek, přiložil jej dříve na hlavu. A poněvadž nepročítala a Václav se obával, že jí oulek ublíží, tak vyskočil na vůz a zdravou levicí chopil se opratí a pobídl koně do klusu. Cítilce nad sebou silnou ruku, klusali koně poslušně jako beránkové a Václav odbočil s cesty k lesu a přinesl svoje sladké břímě před pohodmci.

Když povoz zastavil k velikému udivení rodičů, pověděl jim stručně, co se přihodilo a zároveň vysvětlil, že se mu něco stalo s pravou rukou, ježto s ní nemůže vládnouti. Mezi tím se přišourala bába Veruna a pohlednouc na omdlelou dívku probodila: “Nic to není, než trochu mdloby a nanejvýš leknutí, ale odvar z blahověčnicku přivede panenku k sobě.” A hned odběhla, postavila pod komín kotlík, nalila vodu a za krátko již nesla nápoj dříve, která právě otevřela oči. Rozhlédla se udivaně kolem sebe, a když viděla číží tváře a v pozadí stojícího Václava, kterému matka prohlašovala ruku, prohodila jako bez myšlenek: “Snad nejsem v rasovně?” Otec Václava předstoupil a se zamračenou tváří odvětil: “Jste u dobrých lidí a kdyby nebylo rasova syna, ležela by panenka s přetlučenými údy na dně černé rokle a žádný ras ani fisikus by jí nepomohl.”

Zatím bába zjistila, že Václavova ruka je vymknuta z ramene a nepochybně se tak stalo prudkým nárazem na voj vozu. Václav dal si svléknouti kazačku, bába ruku napravila, zatahla zavíjákem, když ji před tím namazala nějakou masťou. Zatím pohodný rozhodl, že doveze dcerku rychtáře domů, aby o ni nebyli ve strachu, až Ondra se vrátí bez povozu domů. Učinil tak a to se rozumí, že rychtář se ženou byli potěšeni, když jim bylo vysvětleno, jich dcerou, v jakém nebezpečí se nalézala a jak šťastně vyvázla. Rychtář, známý svojí hrdosťou na okolnost, že rychtá nalézá se v jeho rodu po kolik generací a že “právo” za celých 200 roků ze statku vynešeno nebylo a zakládající si nesmírně na panskou přízeň, hrál si na kaválíra. “Zatím Václavovi děkuji a fekněte mu, že přijde čas, kdy mu to odplatím. Vy pak jaká se vám líbí.”

pojďte se mnou do chlěva a vyberte si jašovici,

Ale jestli byl rychtář hrdý na svůj úřad, byl pohodný hrdý neméně na svůj stav, třeba ponížený a opovrhovaný a proto jaksi s vysokou odvětil: "Jako by se stalo, rychtář! Vím, že vaše jalovice jsou nejlepšího chovu, ale za vykonané povinnosti nedá si platit můj syn, ani já. Bud'te zde všichni zdraví a přeji panence brzkého uzdravení." A vzpímv se jako kníže pán, vyšel z rychty.

Zdálo se, že příhoda nezanechá žádné následky, ale zamechala a síce hluboké u obou mladých lidí, jak se později ukáže. Rosárka se záhy z leknutí probírala a Václav, ačkoliv nosil ruku na pásce, byl také jako tuřín, ale přece to nebyli ti samí mladí lidé jako před oním výstupem. Veselá jindy Rosárka, vstávající ráno se skřivánkem, konající všechnu práci se zpěvem na rtech a uléhající se smíchem na rtech, byla po tomto dni jako vyměněna. Zpěv odumřel jí na rtech, smích se jí neobjevil na tváři a místo práce dovedla celé půldne vyseďeti na sadě za rychtou a pohlížení zádumčivě k lesu. Když na ni někdo promluvil, škubla sebou, jako by byla vytržena z hlubokého přemýšlení, dávala krátké, mrzuté odpovědi, sama žádný hovor nezaváděla a doma chovala se tak roztržitě, že to záhy neušlo starostlivým zrakům matky. V domněnce, že snad dcera při splašení koní utrpěla nějaký neviditelný úraz, pobádala, aby šly spolu k panu fisíkovi na zámek, a aby dceru prohlédl. Rosárka chodila jako bezducha, z počátku odporovala a dokazovala, že jí nic není, ale konečně se dala matkou přemluvit a obě se vydaly na zámek.

Pan fisíkus Presler byl jovialní starý pán, který dovedl výtečně sázet pijavice, když některému panskému úředníku klepla mrtvička na čelo, dovedl zamíchatí prášky proti migréně zámeckých paniček, kdežto pro robotní lůzu měl na všechny nemoce jeden jediný prostředek a tím byl rybí tuk. Ten dával vniterně i zevně, pro nastuzeniny a opařeniny, vymknutiny a kašel, osypky a rány a byl považován za moudrého pána. Když došla rychtářka s Rosárkou, nasadil pan fisíkus lomět, prohlédl si líbznou tváříčku mladé pacientky, zálibně změnil její lepou, plnou postavu, s černými kučerami zdobené hlavy svezl se jeho zrak na nádherně vyklenutou hrud' a přeměřil celou postavu znaleckým okem. Vzal dívku za hlavu, zvedl ji dívaje se do očí a pravil: "Tak co chybí panence?"

Dívka pokrčila rameny a vzdychla, že myslí, že jí nic neschází, ale slova ujala se řečná rychtářka a začala vysvětlovati:

"Ona myslí, že jí nic není, ale já to vím lépe. Od oné nehody se splašenými koňmi holka nejl, nesměje se, v noci vzdychá a i pláče a často jsem jí přistihla ve dne s uplakanými očima. Myslím, že se v ní něco převrátilo a

prosila bych, kdyby milostupán ji jak se patří vzal na examen."

Po těch slovech červenala a bledla dívka stídnavě a starý fisíkus, jenž byl zároveň i "fifíkus", vyrazil táhlý hvízd a prohodil čtveřačivě: "Tak se zdá, že nemoc panenky vězí v srdéčku a kdybych směl pronéstí náhled, řekl bych, že tam panence uvízl nějaký švarný šohaj. Nejlépe by bylo, kdyby panenka svěřila se tatínkovi a ten se svými tolarý nejlépe by označil, aby pan ženich nemusel na vojnu a pak byste mne mohli pozvati na veselku."

Pan fisíkus se po této řeči rozchechtal a pásl se na rozpacích obou žen. Rychtářka byla touto diagnosou více dotčena než dcera. Tato pohlédla jakoby vděčně na starého lékaře a z oka jí šlehl blesk, který naznačoval, že jest skoro povděčna, že její nemoc alespoň někdo přišel na kloub. Ne tak rychtářka. Při pomýšlení, že by její dcera mohla se zamilovati, aniž by bystré oko matky ničeho netušilo, a mimo to zamilovati se do něčoho, aniž by matka jej znala, ztmulela starostlivá matka a pohlédla tázavě na dceru a hned na lékaře. U dcery nevyčetla ničeho, u fisíkuse jen čtveřačivý výraz a napadlo jí, že jestli někdy starý lékař přestřelil, tak to bylo tentokrát a hodně. Vybalila z cípu kapesníku tři dvacetníky, podala je lékaři, poděkovala za jeho námahu a vezmouc dceru za ruku, ubírala se po zámeckých schodech a parkem k domovu. Cestou pronesla několik slov pepmné kritiky o vědomostech pana fisíkuse a závěr její vyzněl v tato slova: "To jsme mohli jít do rasovny a tam by nám také hůře neporadili". A s vyslovením slova rasovny, napadlo rychtářce, že stará Veruna v rasovně často pomohla a poradila lidem, kde fisíkus si nevěděl rady a vzniklo v ní přání, vžítí v tomto podivném případě starou Verunu na potaz. Učinila o tom zmínku Rosarce, v duchu se obávajíc, že narazí na odpor, ale podivno, Rosárka nápadně rychle projevila souhlas a obě ženy zabobily k lesu. Starý pes, Sultán zaštěkal, když obě ženy stamuly u vrátek pohodlně. Na dvorku Václav zaměstnával se děláním "špánek" na výrobu šinděle a zbledl na smrt, když poznal návštěvu. Ale také Rosárka změnila barvu v obličejí při spatření záchrance a temný nach polil její líčko. Ale vzhopila se a popojdouc Václavovi v ústrety, podala mu pravici se slovy: "Odpust'te, že jsem vám dříve nepoděkovala za záchránění od jisté smrti." Mladí lidé podali si ruce a těžko říci, která ruka se více chvěla. Jisté jest, že pravice Václavova byla jako led studená a žhavá ručka dívky pálila jej jako oheň. Rychtářka si toho všeho nevšimá, poněvadž zatím zapředla hovor s pohodným, který vyšel jí přivítati a přeptal se po účelu jejího příchodu, a když zvě-

děl, že rychtářka chce mluvit s jeho matkou, uvedl ji do světnice. Zatím co rychtářka opakovala to samé, co řekla fisíkusevi, aniž by však prozradila, jaké se jí dostalo rady, stáli mladí lidé proti sobě nejdřív zaraženi, ale rozpaky prolomila Rosárka, že to zde jest krásné, a že nikdy by jí nenapadlo, že zde jest tak krásný kousek světa.

Na záhonech voněly basalky, stromy byly obaleny květy a v jich korunách zpívali ptáci. V kleci na přední straně stavení prozpěvoval kos, hrdličky cukrovaly pod krovem, holubi houkali na hřebenu střechy a po dvoře pyšně vykračoval kohout s hejnem slepic. Také s Václava spadly během hovoru rozpaky, ukázal dívce záhonky a prohlásil, že by domov rodičů nezaměnil za zámek a ukázal svůj výrobek, několik vkusně vyřezávaných skříněk, jež přes zimu pracně zrobil. Za krátko oba mladí zašli do zahrádky a připadalo jim, jako by se dávno znali a bavili se tak krásně, že jim utekl čas jako minuta, když rychtářka vyšla ze světnice a zavolala na ni. Václav rozloučil se s dívkou a nabídl jí dárkem jednu skřínku, v které dívky chovají modlitební knížky, korále neb růženec, ona dala mu za tento dar v poprsí zatknutý kvítek basalky.

Cestou domů matka s dcerou mnoho nemluvila. Dcera jako by se bála, tázala se matky, jak pochodila a tato za nic na světě by byla neprozradila, že náhled staré Veruny kryje se úplně s názorem starého fisíkuse, jen že to řekla jinými slovy a radila rychtářce, aby dceři, pakli jí někdo ublížil v srdéčku, nebránila. Rosárka byla nápadně veselá, ba rozpustilá a dokonce si poskočila a zazpívala, čemuž se matka na výsost divila.

V.

„Jak to přišlo, ani sám nevím, ale nyní nastala nejkrásnější, ale také nejnešťastnější doba mého života“ prohlásil v hlubokém zadumání doktor Truller, a učiniv doušek ze sklenice, zapálil si vyhaslý doutník a ponovil zrak do vyhaslého krbu. Patrně vzpomínal dávné minulosti a myslí jeho táhly dávno zašlé obrazy, působíce jednak rozkoš, jednak hluboký bol. Vida mé napjetí, rozhodl se dopovědět mi historku svého pohnutého života a učiniv několik mocných bafů, až byl celý zahalen oblaky kouře, pokračoval:

„Jestli jste byl někdy zamilován, tak víte, že láska působí jako magnet, že vás to táhne k zamilované bytosti, že o ničem jiném nepřemýšlíte než o vašem ideálu, že vám vše ostatní jest lhostejno, že toužíte alespoň na okamžik milovanou dívkou spatřiti, a když se konečně ocitnete v její společnosti, že se vám krev hrne k srdci, že se červenáte rozpaky, po-

čináte si jako školák a nevíte, co byste řekli. Jste celý štásten, když se můžete vaší zbožňované dotknouti, přemýšlíte, jak byste v její očích se stal hrdinou, zápasil byste o ni s celým světem, cítíte sílu obra, nic vám není nemožného a jste celý štásten, když slyšíte z její úst nějakou o vás lichotivou zmínku. Nuže, tak se vedlo i mně a tak se vedlo i Rosárce, jak jsme se později domluvili a ký div, že při takové vzájemné touze jsme se sešli a tato schůzka rozhodla o životě a smrti nás obou a u ní doslovně o životě a smrti. Asi za tři dny hledal jsem na kraji lesa nějaký mladý stromek pro jakousi domácí potřebu, ohlédl jsem se po rychtářovu poli, jež sousedilo s lesem a viděl jsem Rosárku, ona něco trhala. Ustal jsem od práce, zadíval jsem se na ni a to samé učinila i ona a usmáli jsme se na sebe. Byla smělejší než já, což je lehce vysvětlitelné, neboť jako rychtářova dcerka, přicházela do styku s lidmi, uměla mluvit s pány, kdežto já, rasliv syn, žil jsem v lesní samotě život okoro ponstevnický.

„Musím vám přece poděkovat“ volala na mne, „ale vy se mi snad vyhýbáte“ dodala laskavě. Šli jsme proti sobě, u lesního příkopu jsme se sešli a podali si ruce. Jeden dlouhý vroucí pohled a osud dvou mladých lidí byl zpečetěn. Co mám dále povídati, snad to znáte buď z knihy, nebo z osobní zkušenosti, ale když jsme se po půl hodině rozešli, slíbili jsme si rukou dáním, že večer po soumraku se na stejném místě sejdem. Sešli jsme se a několikrát, a za vlahé jedné noci pod hvězdnatým nebem, když slavík v křovi kdesi sjadce klokotal, padli jsme si blaženi do náručí a žhavými polibky zpečetili jsme slib, že zůstaneme si věrni, že nic na světě nás nerozdvojí než smrt, a že žádných překážek se nelekne a od sebe neupustíme. Ach, kdybych vám měl vypovědět, jak slastné chvíle jsme nyní prožívali. Sešli jsme se za pěkného počasí každé druhé noci a zůstali až do kůropění a po každé rozházelí jsme se s ujištěním, že stůj co stůj si věrni zůstaneme. Rosárka byla o všem vzdělanější a vtípnější a na moje malomyslné námitky, že její otec, hrdý rychtář, nikdy nesvolí, aby jediná dcera si vzala rasova syna, věděla Rosárka rady. Řekla mi jednoho dne, že poprosí pana direktora, který byl jejím kmotrem a ona jeho mazlíčkem, aby mne vzal do panských služeb, že umím psát a mohu být i panským písařem, a kdyby prosby nepomohly, jest v stavu přednésti prosbu samotnému knížeti pánu až přijde na panství a ten jistě její prosbu neodmítne. Věřil jsem, že Rosárka všechno zmůže, vždyť zamilovaný člověk věří rád, čemu věřiti chce a již jsem se vžil do myšlenky, že budu panským písa-

řem, chodit s brkovým pérem po kanceláři, nebo s panem justiciárem jezdit na exekuce v kočáře a když mne otec jednou zavolał a významně prohodil, abych si dal pozor, že pauská láska po zajících skáče, tak bych byl málem mu celý plán vyjevil, ale těšil jsem se, že to bude též milé překvapení pro rodiče.

“Přišly žně a po nich doba sklizení ovoce. Podzimní vítr foukal přes strniště, když jednoho večera přiběhla Rosárka, celá udýchaná a letmo mi sdělovala, že se nemůže dlouho zdržeti, naše láska jest prý prozrazena a hlíďač ovoce, který v noci hlídal otcův sad, prozradil otcí, že nás vidává celé noci pospolu a otec se

PSÍ POTAHY NA ALJAŠCE.

Ve fotografiích ze “zamrzlého severu” často vidíme psí potahy, konající mnoho mil cesty po zasněžených pláních a obdivujeme se jejich vytrvalosti. Minulou zimu vzbudily obdiv celé země, kdy s úspěchem konaly cestu z Anchorage do Nome na Aljašce, aby přivezly zásobu antitoxinu proti záškrtu. V Nome se záškrť tak rozšířil, že jedině antitoxinem mohlo být obyvatelstvo zachráněno od dalšího šíření epidemie a jedině psí potahy mohly je dopravit na místo. Musely se několikrát vystřídati, než urazily tisíc mil a poslední část cesty v délce 50 mil vykonaly za sedm a půl hodiny. Před tím museli psi a jejich kočí dva dny čekat na cestě, než přijel potah s antitoxinem a pak za hrozného blýzardu ujížděli k Nome. Bylo asi 30 stupňů pod nulou a čtyři psí bezmála zmrzli.

hrozně rozlobil. Zakázal dceři večerní vycházky a pohrozil přísným trestem, pakli jeho zákaz nebude poslechnuto. To byla ovšem těžká rána, ale my nezoufali a opakovali přísahu, že od sebe nempustíme ani kdyby lidská zloba chtěla nás roztrhnouti.

“Od té doby museli jsme být opatrní a naše noční schůzky nebyly tak četné ani dlouhé, a abych Rosárce ušetřil času, chodil jsem až blízko stavení. Několik slov jsme spolu promluvíli, ruce si stiskli a na rozchodu slib věrnosti četnými polibky zpečetili.

“ Tak jsem se jedné chmurné noc ubíral

od Rosarky. Nebe bylo zamračeno, studený vítr foukal po strništích a v lese houkala sova. Sotva jsem vkročil dolesa, zaslechl jsem po levici táhlý hvízd a bezděky zůstal jsem stát, větře nebezpečí. Ale než mohl jsem něco podniknouti, vyskočilo z blízkého podrostu několik chlapů, porazili mne k zemi, přes hlavu byl mi přehozen pytel, ruce a nohy byly mi svázaný a byl jsem nesen několik kroků a pak hozen na vůz. Tento jel dosti daleko a dle mého výpočtu zastavil asi za půl hodiny, několik rukou se mne chopilo a neslo mne, jak jsem ze stoupání a zápachu plněně usoudil,

po schodech dolů, tam mně pouta uvolněna, ale pytel ponechán na hlavě a pak jsem slyšel vzdalující se kroky, zachrastění klíče v zámku a zastrčení petlice. Když jsem pytel s hlavy strhl, byla kolem mne tma a pouze malým okénkem nahoře bylo vidět pruh hvězdnatého nebe. Nemohl jsem si vysvětliti, co se se mnou děje a marně si jámal hlavu přemýšlením, kdo a proč mne uasel. Hodiny mijely zdlouhavě jedna za druhou a posléze tmavá obloha se jasnila a zalila světlem moji malou kobku. Než jsem mohl se domysleti kde jsem, slyšel jsem přicházející kroky, klíč v zámku se otočil a dveře otevřeny. V těchto stál panský bířic, zvaný lidem Kilian, držel v ruce džbán s vodou a na něm krajíc černého chleba. Kilian byl lidem nenáviděn pro svoji bídnou povahu. Byl jakýmsi důvěrníkem pana direktora, mezi lidem úlisně vyzvídal a co zvěděl, donesl svému pánu a běda, proti komu pojal zášť. Tomu dovedl zasoliti, tak že nebožák z roboty nevyšel. A při tom byl jízlivý a zlomyslný a zakládal si vělice na tom, že direktor svěřil mu leccjakou věc, které ani úředníkům nesdělil. Kilian postavil džbán s vodou na kamenný stůl, založil si ruce a posměšně pravil:

"Tak, rasovský žemichu rychtářské Rosarky, tady máš svatební hostinu. Hezky se posilni, neboť budeš toho potřebovat. Že jsi v panské šatlavě, to víš, ale kdo ti do ní pomohl, to asi nevíš. To tvůj roztomilý pantafík, rychtář se o tebe tak postaral a nechal si to státi 300 tvrdých tolarů, aby pana direktora pohnul, aby se tě zbavil. Copak tě to napadlo, zamilovat se do rychtářovic holubičky, svobodnice, ty rasív nečistý sym a nevolník? Věak za těch pár hubiček zaplatíš dost drazo. Pan direktor poslal již štafetu do Josefské pevnosti a patrola dnes v noci přijde a odvede tě do festunku, kde dostaneš bílý kabát a budeš jej 14 let nosit. Možná, až se vrátíš jako generál, že Rosarku spíše dostaneš. Tak, ted' víš, co na tebe čeká, tak jez a pij a nic si z toho nedělej, platně to nic není."

"Bylo mi hrozně při řeči tohoto chlapa, ale zároveň jsem pochopil, že všechno, co mi Kilian řekl jest pravdou, a že nic na světě mne od mého osudu nezachrání. Pln zoufalství, klesl jsem na kamenou pryčnu a dal se do pláče. Kilan se nějak obměkčil a slíbil, že uvědomí rodiče, aby věděli, co se se mnou stalo. Věděl jsem, že budou zoufatí jako já, ale alespoň budou vědět, co se stalo se mnou. V prvním hoři jsem na rodiče nevzpomněl a mojí jedinou myšlenkou byla Rosarka. Jak ta odloučením snese, jak si bude počínati až zví, že jsem z návodu jejího otce byl jí vyrván. Proto jsem prosil Kiliana, aby nějak sdělil Rosarce, co se se mnou stalo a nabízel jsem mu křížový tolar s obrazem Marie Terezie, jestli jí vyřídí,

kde se nalézám a kdo jest mého osudu vinen. Tento tolar nosil jsem u sebe, maje v úmyslu darovat jej při nejbližší příležitosti Rosarce, ale už k tomu nedošlo. Kilian tolar vzal a strčil jej do kapsy, pravil: "Tak hloupý nebudu, abych Rosarce řekl, co jsem řekl tobě, poněvadž bych za to přišel do klády a ještě bych dostal pro zrazení úředního tajemství dvacet pět na záda. Ale řeknu to tvému otci, ačkoliv panský "úředník" nemá se stýkati s nečistým rasem, ale k vůli tobě to udělám." "Dobrá," řekl jsem, "tedy to vyříd' otec s prosbou, aby to sdělil Rosarce, aby nemyslila, že jsem se jí stal nevěrným a ještě něco. Tolar, který jsem ti dal, dej mému otci a řekni, aby ti dal za něj dukát a onen tolar, aby odevzdal Rosarce na památku na mne se vzkazem, že jí budu do posledního dechu věrným a někdy na ni nezapomenu." Kilian slíbil a zabouchnuv dveřmi, nechal mne o samotě chmurným myšlenkám.

"Jak Kilian řekl, tak se stalo. Dva dragouni vstoupili do cely, vyvedli mne, veaku posadili na koně, svázali nohy pod břichem koně cválali se mnou k blízké josefovské pevnosti. Tam jsme přijeli ráno, profous přečetí mi válečné artikule, v nichž stálo, že budu zastřelen, jestli se pokusím o desercti a pak mne nechal přísahat, že budu věrně sloužit císaři pánu Ferdinandu Dobrotivému a sice na vodě i na zemi. Přísaha odbyta, byl jsem dopraven do kasáren a ustrojen a ještě dopoledne byl se mne voják. Vedlo by to dlouho, kdybych měl všechny svízele vojančiny vypravovat, jen tolik povím, že Kilian věrně vyplnil slib mi v šatlavě daný, pověděl vše otci, dal mu za výměnu teresiánského tolaru dukát a moje žalem strápená matka při nejbližší příležitosti Rosarce dopodrobna vše vyřčila, nezamlčíc, kdo můj osud zavinil. Rosarka po vyslechnutí hrozné zprávy zastrčila tolar za úadra a jako furtemi štvána běžela k černé rokli, od které jsem jí zachránim a jež byla počátkem naší neblahé známosti, a tam se strmé skály skočila do rokle, kde její krásné tělo se roztráštlo. Strašně působila na rodiče zpráva o činu jedině dcery. Nehohá matka sešlela a vrhnouc se na rychtáře, chtěla jej zabít, vyčítajíc mu, že je vrahem dítěte a jen stěží byla přemožena a poslána do blázince. Rychtář vzdal se své hodnosti, prodal co měl a dal se do pítí, a za jednoho krutého mrazu našli jej zmrzlého v příkopu.

"To vše mi vyprávěl otec, který za mnou za několik měsíců přijel do pevnosti. Na mou mysl působila tato tragedie tak, že jsem se těžce roznemohl a tonul mezi životem a smrtí ve vojenské nemocnici. Konečně mládí zvitězilo a já se uzdravil, ale ač mi bylo 23 let, se-

šedivěly mi vlasy a měl jsem je bílé jako mám zbytek jich dnes.

"Well, zde bych mohl ukončít v líčení mého románu, ale tím byste se nedozvěděl, jak jsem vlastně se stal lékařem a proto musíte vyslechnouti ještě další příběhy mého života. Když jsem byl z nemocnice puštěn, byl jsem tak slabý, že jsem sotva chodil a k těžké službě jsem nebyl, to pochopil i plukovní lékař a proto navrhl "plackomandantovi", čili veliteli pevnosti, jenž rozhodovatel o naverbovaných žoldácích, aby mne přidělil k sanitnímu, čili zdravotnímu sboru. Stal jsem tedy sanitním vojákem a posluhou v nemocnici, ale že bych zde získal mnoho vědomostí, nemohu říci, neboť tehdy lékařství a vojenské zdravotnictví zvláště bylo velmi primitivní. Vnitřně nemocní léčili se dietou, různými odvary a pouštěním žilou a povinností vojáků v nemocnici bylo hledati a sušiti různé byliny. Zde mi vědomosti, nasbírané od mojí báby Veruny přišly velice vhod a záhy jsem se stal pravou rukou pana plukovního lékaře. Chirurgie vojenská byla ještě primitivnější. Uspávacích prostředků nebylo a když bylo třeba ranhojičských operací neb amputací, dávalo se vše při plném vědomí pacienta a nanejvýš se operovaným dala do úst olověná kulka, aby bolesti měli do čeho kousnout a nepřekousli si jazyk. Čtyři sanitáři drželi a lékař řezal malou pilkou kost' a o nějaké desinfekci nebylo ani ponětí. Pakli pacient zemřel otravou, nu tak jednoduše se prohlásilo, že operace se sice povedla, ale přišel "prant" čili zánět nebo jak se tehdy říkalo do údu se dostala "růže". A ještě jednu povinnost měl sanitní voják. V armádě panovaly kruté tělesné tresty a ačkoliv trest tak zvaný "běhání ulic" byl již za Marie Terezie odstraněn, přece se jej ve výjimečných případech používalo. Zvláště kruté tresty panovaly pro krádež a vzepření se disciplíně a poznávám, že musela být přísnost, neboť při menší přísnosti naverbovaná cháska, jež byla zvyklá z válečné doby v nepřátelské zemi drancovati, by činila totéž i v zázemí. Vězení a žalářů pro menší přestupky se neužívalo vůbec, poněvadž každého muže bylo zapotřebí, protože se jen naverbovaným doplňoval stav armády a nebylo odvodů jako dnes a verbíři měli málo práce, a museli se často uchylovat k úskokům, aby získali mužstva. Přišli do vesnice s hudbou, uspořádali muziku, opili mládež a pak jí přemluvili a naverbovali a kde to nešlo, užili i násilí. V noci napadli opilého na cestě domů a získali jej na vojnu stejným způsobem, jako jsem byl získán i já. Dle tehdejšího zákona musel naverbovaný dát svým podpisem svolení k naverbování, ale kdo pak uměl tehdy psát? Na verbovací listinu se udělal křížek a verbíř řekl, že naverbovaný jej

udělal v opilosti a jeho společníci to potvrdili a pro chyceného nebylo žádného odvolání a musel čtrnáct roků sloužiti. Když tedy voják se prohršil menším způsobem, tak dostal jak se říkalo "pardus". Z nařízení velitele byl položen na lavici, ve válečném poli na buben a kaprál mu vysázel lískovkou několik ran. Za větší provinění dostal od 25 ran a tento trest musel být vykonán u přítomnosti vojenského lékaře a při větším trestu dostalo se 50 ran. Za násilí neb protivení se představenému bylo usouzeno 100 ran, ale to už znamenalo téměř jistou smrt a přitěžujícím trestem bylo pět ran na chodidla. Všechno záleželo na tom, jak profous přiložil hůl, neboť od 25 ran vykonával ortel nikoli kaprál, ale profous u přítomnosti lékaře. Pakli chtěl delikventovi, nebo jak se v učené řeči tehdy říkalo "malefikantovi" přisoliti a palcem hůl přitlačil, tak již po desáté ráně vytryskla krev. Padesát ran znamenalo měsíc špitálu, než se rozedraná záda zahojila. Sto ran, jak již praveno, znamenalo téměř smrt. Lékař před exekcí musel delikventa prohlédnouti a uznati jej za schopna podstoupení trestu a pak setřina se sešla na nádvoří kasáren, odsouzenec položen na lavici, jeden voják držel za hlavu, dva nohy a pakli se vzpouzel, byl přivázán řemeny a exekuce začla. Profous sázel rány a kaprál počítal. Po exekuci počal můj úřad jako sanitního vojáka. V připravené míse byla slaná voda a tou jsem musel záda delikventa umýti a pakli nebyl schopen jíti, dopraviti jej do nemocnice. V poli užívalo se místo soli střešného prachu, který tehdy byl poloviční medicínou na různé choroby, i k zastavení krve při amputaci se jej užívalo.

Největším a nejobleštějším trestem bylo "běhání ulic" a tohoto trestu za mých dob užívalo se jen výjimečně a běhání mohl nařídit jen auditor, čili vojenský soudce. Úloha sanitáka byla stejná jako při lavici. Nejméně ran bylo sto, nejvíce tři sta. Pamatuji se jen na dva případy a v jednom stihl trest nevinného. U bombardýrské švadrony — neboť tehdy pluk bombardýrů byl jakousi elitou a byli v něm jen vybraní muži, vyznamenávající se osobní statečností. Jich povinností bylo házení pumy a sice ručně mezi kavalerii. Ve světové válce byly též házeny ruční granáty a to bylo jen opakování a ovšem zdokonalení tehdejších bombardierů. Později z nich utvoření granátníci nebo jak se říkalo granátčíři a když ti byli rozpuštěni, tak granátnické sbory se tvořily v civilu, jak příkladně pražský granátnický sbor dokazuje. Nuže u tohoto bombardýrského pluku se ztratilo z magazínu několik párů bot a při náhlé prohlídce nalezen jeden pár u plukovního ševce, jménem Ďoubalíčka. Nic nepomohlo zařikání a zapřísahání

Ďoubalíčka, že jest nevinnen. ani přímluva představených, neboť Ďoubalíček byl pro svoji veselou povahu a úslužnost a šikovnost velice oblíben, auditor jej odsoudil k běhání ulicí ku 100 ranám. Časné ráno na josefovském náměstí postavila se řada 100 mužů ve dvou řadách a kaprál rozdál každému po liskovce, jež za tím účelem byly den před tím naražány na liském břehu a spařeny, aby dobře přiléhaly. Delikvent přiveden a auditor mu přečetl ortel a tázal se, jestli jest vinen. Odsouzenec s pláčem prohlásil, že trest, ač jest nevinnen, přijímá a na to důstojník velel četě, aby se srazila čelem k sobě a utvořila "ulici", asi šest stop širokou. Sanitní voják obnaží záda delikventa až po pás a auditor oznámí, že každý voják musí odsouzence jednou šlehnouti a v zadu několik kaprálů bude přihlížeti, aby se tak stalo. Kdo by z milosrdenství nebo jiných pohnutek chtěl ránu ušetřit, dostane sám deset na záda. Pak přistoupí dva vojáci s puškami a nasazenými bajonety, jeden postaví se před odsouzence a pušku vezme hlavní a bajonetem dolů a sice tak, aby zabránil odsouzenec v rychlejší chůzi, druhý nasadí pušku před sebe, aby odsouzenec nemohl jít pomaleji a tambor spustí pochod čili marš. Podle taktu kráčí všichni tři muži a odsouzenec musí kráčet, aby se nepíchl o bajonet v předu ani v zadu dle taktu a každý voják jej šlehne. Musím podotknouti, že tentokráte to dopadlo dobře. Vojáci měli Ďoubalíčka rádi a přiložili liskovku jen, aby se neřeklo, čili vojenskými slovy "markýrovali" rány a když Ďoubalíček proběhl ulicí, tak měl záda sice červená, ale nikoli rozšlehaná. Po exekuci hodil jsem mu na záda slanou vodou napuštěné prostěradlo, pak jsem řádně umyl a odvedl do nemocnice, kde se měl pak týden jako "pámbu ve Frankreichtu", jak se tehdy říkalo. Ale neuběhl ani týden, stala se podivná věc. Na komando došel anonymní oznam, že všechny kradené boty, pro které Ďoubalíček proběhl ulicí, možno nalézt pod pultem k krámku Ferenz Eotvose, jenž proti kasárnům měl malou kantínu. Byl to vysloužilce maďarského pluku, který po vysloužení kapitulace seznámil se s nějakou služebnou, oženil se s ní a zůstal v pevnosti jako markytán, chodil s vojáky prodávat jim housky, kořalku a různé potřeby a žena doma vedla malý obchůdek a také vedl pokoutní obchod, ač to bylo přísně zakázáno a kupovali od vojáků tabák, prázdné patrony a někdy i části armatury, ovšem kradené. Byly na to velké tresty, ale velký výdělek lákal, neboť po vojenských věcech byla značná poptávka pro jejich trvanlivost. Platilo se za boty pod rukou dva zlaté "šajnú" neboli jeden zlatý konvenční měny, jak se tehdy počítalo a sedlák za takové boty zaplatil až 8 zlatých šajnú.

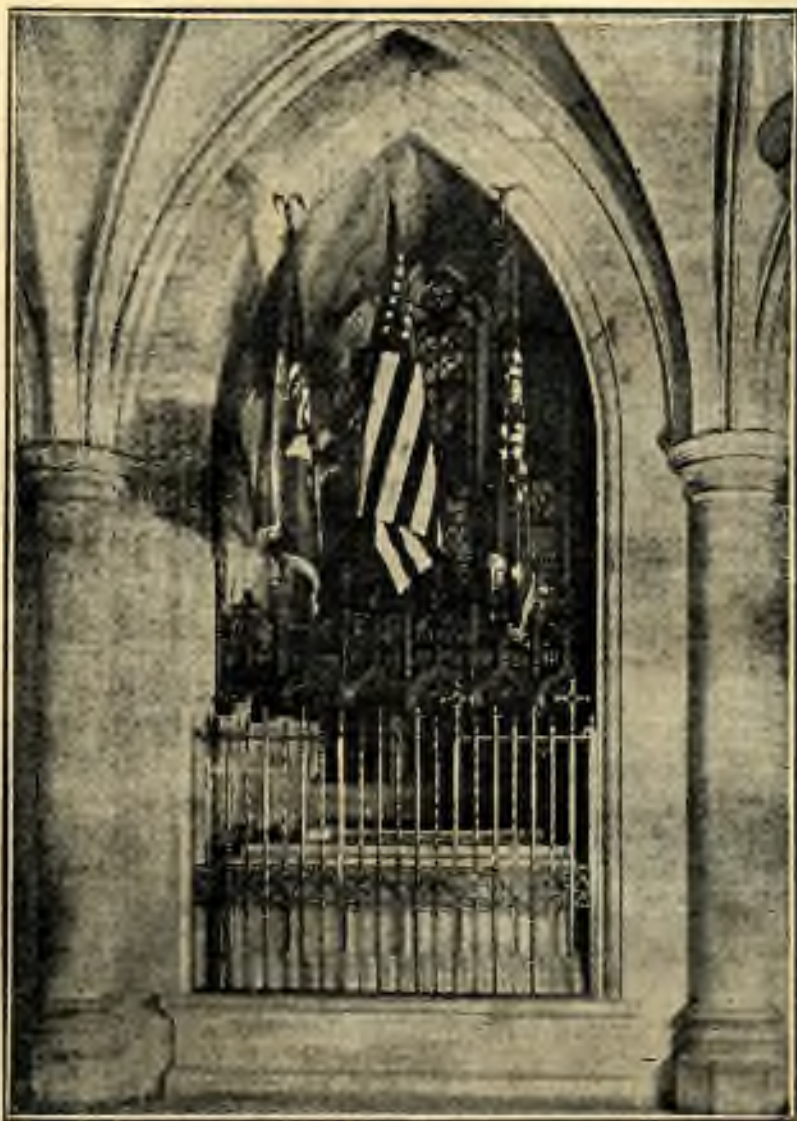
"Nuže, po oznámení šla komise do krámku Eotvose, našla několik párů kradených bot na naznačeném místě a zatčený přiznal, že boty koupil od svého kraja a, kaprála Kerepesyi od švadrony bombardýrů. Byl to ten samý Kereperyi, který proti Ďoubalíčkovi při soudu svědčil. Tak vyšla na jevo nevina Ďoubalíčka a auditor ve spravedlivém rozhorlení odsoudil Kerepesyho ku nejvyšší míře 300 ran a ku dvěma na každé šlapadlo. Druhý den byla na náměstí exekuce a k ní dostavilo se celé město a exekutoři pobízení křikem obecnstva "jen hodně! — šlehni víc!" ale nebylo třeba pobízeti, neboť každý voják naplněn záštitou, přiložil co mohl a než proběhl Kerepesyi do půl ulice, stříkala již krev po zádech a než došel ulicí po třetí, musel být podpírán (ulicí tvoří jen sto mužů a delikvent musí projít při tomto trestu třikrát) a než došel na konec, nebylo možno druhou část exekuce vykonati, neboť odsouzenec dokonával a také zemřel.

"Tresty, jak jsem naznačil, byly v tehdejší době kruté, ale při nevázanosti naverbované chásky bylo toho zapotřebí. Byli ti vyvrhelové naverbovaní většinou násilím, nebo stupkové, kteří se dali dobrovolně, poněvadž jim pro jich zločiny hrozila šibenice a na vojné se chtěli skrýt. Nešetřice životů ani majetku jiných, nevážili si ani vlastního života, neboť při tehdejších válečných časech zdivočeli v poli a nedělali rozdílu mezi nepřátelským a domácím majetkem. Věduce, že dnes neb zítra je kanonová kule může sklátit v hrob, žili dle zásady "užít" co nejvíce, vždyť jsme jen jednou na světě — a dle toho také slavná rakouská armáda vypadala. Důstojníci nebyli o nic lepší, neboť vysloužili si svoje hvězdičky na válečném poli a mnohý z nich s těžší se uměl podepsati. Což divu, že taková sebránka musela být železnou rukou držena na uzdě. Stanové právo čili "standrecht" panovalo ve větších posádkách v té době skoro neustále, neb vojáci dopouštěli se loupeží v okolí pevnosti napořád. Po vyhlášení práva byla vsata moc z rukou vojenských soudů a plukovník určil trest a ten zněl skoro vždy na prach a olovo nebo oprátku. Po vyhlášení stanného práva mohl být odsouzen bez soudu i voják opozdívající se večer a přišedší až po čepibití a nějakou chvíli později. Odsouzenec byl po rozsudku dopraven do posádkové nemocnice a posazen do cely smrti, kde strávil 24 hodin a pak za zvuku umíráčku odveden na popravu. Pamatuji se na několik takových příšerných výjevů a jako sanita jsem musil při nich působit.

"U pějšího pluku Lilienfeld, což jest nynější královhradecký, sloužil voják jménem Josef Fultner. Jednoho dne utekl v noci z kasáren, vloupal se do statku v blízkém Plesu, zavraždil sedláka a nenašel žádných peněz,

přestrojil se do šatů zavražděného, vojenský mundur zakopal v blízkém lese a ze stáje odvedl krávu. Tuto vedl do Jaroměře na trh, tam jí prodal a právě, když propíjel peníze, byl zatčen a odsouzen náhlým soudem k smrti. Právě na svůj svátek, sv. Josefa, veden byl na popravu. Jako sanitnímu vojínovi, připadl mi úkol vykopati hrob a sice v důstojnickém sadu na břehu Labe a být popravě přítomen. Odsouzenec seděl spoután na rukou a nohou

řetězy v naší nemocnici a den před smrtí mohl přijímat návštěvy. Dva vojáci s puškami a nasazenými bajonety hlídali u dveří a pouštěli návštěvníky, kteří se vykázáli povolením. — Fultner seděl za stolem, na kterém stála láhev vína a nějaké cukrovinky a také cínový tácek, na který návštěvníci dávali drobné mince na přilepšenou. Za všechny takto skolektované peníze mohl si nakoupiti různé pochoutky. Jeho posledním přáním bylo, aby za zbytek ne-

WILSONOVO MÍSTO POSLEDNÍHO ODPOČINKU.

Mrtvola zesnulého presidenta Woodrowa Wilsona byla uložena k poslednímu odpočinku v proslulé katedrále ve Washingtoně, D. C. Krásná hrobka byla počátkem minulého roku zbudována ve východní stěně kaple katedrály a tam budou pozůstatky slavného presidenta odpočívati.

utracených takto peněz mu koupili kožich a dali mu jej do hrobu, "aby mu nebylo zima". I toto přání splněno a za 20 zlatých koupěn kožich a já dostal za úkol jej za odsouzcenem nésti a po popravě hodit jej do hrobu. Ráno v 9 hodin rozezvučel se na kostelní věži umíráček a z nemocnice vyšel průvod. Napřed četa střelců, která měla vykonat exekuci, za nimi voják s křížkem a pak Fultner, oděný v plátěný trestanecký šat, neboť ve vojenské uniformě nebyl nikdo popraven, aby "císařský kabát nebyl zneuctěn". Vedle odsouzcenec, který měl ve spoutaných rukou krucifix, kráčel vojenský kurát, za ním já s kožichem a taškou s lékařskými instrumenty a pak četa vojínů, která uzavírala průvod. Za zvuku umíráčku a temného víření bubnu došel průvod ke hrobu. Odsouzcenec postaven zády ke hrobu, profous zavázal mu oči a vedle něho stojící kněz odříkával "otčenáš", kráčeje pozpátku k řadě vojáků, mluvě stále hlasitěji, aby odsouzcenec myslel, že stojí u něho. Když kněz došel k vojenskému čtverci, jehož zadní strana tvořila zeď, tak že to byl vlastně trojhran, dal důstojník šavli pokyn, zahřměly výstřely a Fultner klesl na kolena a skácel se v hrob. Přistoupil kaprál, nasadil mu pušku na spánek, stiskl kohoutek a dal mu "gradenšus", po němž se tělo křečovitě zachvělo, natáhlo a zůstalo strnulé. Lékař prohlásil smrt, já hodil kožich do hrobu, chopil se s ostatními sanitáky lopaty a za deset minut byl hrob zasypan.

"Ještě týž rok měli jsme popravy tři. K vůli častým loupežím bylo vyhlášeno stanné právo. V posádce ležel chorvatský pluk, janičáři čili hranicáři se jim fňkalo, divoká cháska, sesurovělá stálými potyčkami s Turky na hranicích a loupeže byly na bíle dni. Jedné noci na neděli farář v blízké vesnici Jaseném studoval ve své faře kázání na neděli. Bylo léto, okno ve druhém patře měl otevřené a pod oknem vlnula se po zhotoveném žebříku réva. Po tomto žebříku vnikli tiše tři chorvatští vojáci do pokoje a spustili: "Dej nám peníze, faráři, nebo tě zabijem." Kněz neztratil duchapřítomnost a vytáhnuv zásuvku u stolu, pravil přívětivě: "Proč byste mne zabíjeli, vojáckové, zde jsou všechny mé peníze, vezměte si je a jděte s pánem bohem". Bylo tam několik dukátů, lupiči je sebrali, zastrčili do kaps a stejnou cestou spustili se s okna dolů. Když lezli dolů, farář vzal na stole stojící lahvičku inkoustu a rozříkl inkoust na dolů lezoucí, aniž toho spozorovali. Po jich útěku vzbudil čeledíma, tomu nařídil, aby vsedl na kůň a jel do pevnosti a udal loupež na komandu. Při návratu byli lupiči dopadeni a podle postříkaných kabátů ztotožnění a náhlým soudem odsouzení k šibenici, poněvadž

přepadením kněze dopustili se dle tehdejších názorů svatokrádeže. Byli oběšeni za 24 hodin po rozsudku na veřejném místě na t. zv. "čápoce", poněvadž na jedli, na které ortel vykonán, hnízdil čáp. Zase bylo mým úkolem kopati hrob a být popravě přítomen.

VII.

"Blížil se rok osmačtyřicátý a vánek svobody začal foukat Evropou. Mluvílo se o rebelích a v Uhrách začali Maďari volati:— "Eljen Magyarom Kiraly Lajos Koszut!" a generál Klapka se svými rebely začal prohánět Rakušany. Košut přišel z Itálie a máje za svého průvodce obnivého vlastence, básníka Poetoeiho, který později zahynul u Vilagoše, kde maďanská revoluce zdolána, vypověděl Rakousku poslušnost. "At' se Maďarům vyčítá co chce, jich obnivě vlastenectví nesmí brát nikdo v pochybnost a maďarská šlechta dovedla trpěti. Vzpomeňme si jen Andraszyho, který byl odsouzen k smrti, ale když rakouská vláda seznala, že by utracením předního vlastence jen povstání rozdmýchala, tak jej omilostnila a Andraszy se stal později prvním ministrem. Hrabě Hunyadyi, Rakoscy Deak a jiní, kteří dovedli za ujařmenou vlast trpěti a trpěli, Hrabě Karolyi s celým husarským plukem utekl z italského bojiště, když slyšel, že doma jeho krajaní potřebují pomoci a pluk zaskočen u Litavy a potřen několika rakouskými pluky a Karolyi zastřelen, vzdor úpěnlivé prosbě staré matky, která šla k císaři a vrhla se před ním na kolena, ale když její žádosti nebylo vyhověno, vyřikla prý nad Habsburky strašnou kletbu, která do poslední písmeny se vyplnila. Tak si stály věci v Uhrách, ale v Rakousku samém nebylo lépe. Válečný ministr, hrabě Latour žádal povolení peněz na italské tažení, kde karbonáři (itašt i tajni vlastenci) starému Radeckému působili četné zbráty. Lidu se doma namlouvalo, že v Italii, totž z Benátska, Lombardska a Piemontu, kteréž provincie byly pod rakouskou vládou, jest vše v pořádku, že veškeré povstání jest potřeno a lid jest spokojen a najednou musel Latour doznati, že Itálie vzplanula proti Rakušanům a žádal posílání dalších pluků a ovšem peníze na vedení války. To vídeňský, jinak klidný lid rozzuřilo tou měrou, že vnikl do budovy válečného ministerstva a zmocnil se Latoura, který utekl na půdu a zavřel se do staré almary a táhnuvše jej za nohy po všech schodech, oběšili jej na pouliční svítilně. Povstání bylo ovšem krvavě potřeno, několik účastníků jynče zastřeleno ve vídeňských příkopech a generál Windischgratz pak se svým vojskem odtáhl do Prahy, kde revoluce vzplanula plným plamenem. Události v Čechách netřeba říci, neboť byly mnohokrát již popsány, ale pro mne mělo celé toto revoluční

hnutí velké následky a dalo mému životu jiný směr.

“Jednoho dne dostala celá posádka rozkaz vytáhnouti do pole a do kasáren se již nevrátila. Šlo se pochodem do Itálie, kde Radecký byl Italy vyhnán z Milánu a žádal o pomoc. Pochodovalo se šest neděl a síce přes Budějovice, Línec, Salmobradý, Immomostí, Korutany do Benátska a pochod za ohromného parna trval celých šest týdnů. Železnice tehdy nebylo a armáda táhla v plné zbroji a ještě vlekla s sebou parádní výzbroj, neboť rakouští copafi tehdy se domnívali, že voják bude lépe bojovat v parádní uniformě, s několik liber těžkou čáskou na hlavě. Nám sanitákům bylo hej, seděli jsme ve vozech a nanejvýš jsme se starali o nemocné a cestou padlé vojáky. A tak po vysilujících pochodech jsme jednoho červencového dne dorazili do pevnosti Verony, která tvořila jeden z čtverců pevnosti, které tvořily opěrný bod. Byly to Verona, Vincencia, Piacenca a Parma. Jestli se vojáci na těžkých pochodech těšili, že si v Itálii odpočinou, tak se ovšem hrozně zmýlili, a to platilo nejvíce o samotném sboru. Jedva jsme přišli, měli jsme plné ruce práce. Italští povstalci jednali se strašlivou krutostí vůči každému Austriákovi, který jim padl do rukou buď na bojišti nebo osamoceně. Vyloupali mu oči, nebo uřezávali nos a uši a nechali jej ležeti a citadela ve Veroně, přeměněná v nemocnici, byla těchto nešťastníků plna. Jítí s podvečera samotén do okolí města na procházku rovnalo se sebevraždě, a proto chodily celé čety a to v plné zbroji. Že se rakouská soldateska mstila podobným způsobem, jest jen přirozené a zapadá-li taková četa do italské osterie — hospody — prvou věcí bylo, že krčmář musel okusit napřed vína, které nabídl vojákům, aby se poznalo, nemíli víno otráveno, a pak se teprve pilo a to ještě jeden voják hlídal u sudu. Vody ze studně se nesmělo užívat, dokud nebyla prozkoumána vojenským lékařem, neboť Italové se zálibou otravovali studně, nebo do nich házeli zavražděné „cane del Austria (rakouské psy). Radeckého taktika byla zastrašiti povstalce bezohlednou hrubostí a v tom naši páni oficiři se nedali pobízet. A s čím větší krutostí se postupovalo, tím více rostla zášť na obou stranách a běda tomu, kdo padl do rukou druhé strany.

“Italům se musí nechat, že pro osvobození a sjednocení vlasti dovedli přinášetji oběti největší a položili život za „Italia Unita“, bylo každého Itala nejvyšší touhou. Hlavou povstání byl hrabě Giagomo Sforza, potomek bohatého a šlechtického rodu a ten svým příkladem udržoval jiskru nadšení. Celé své jmění dal ve prospěch vlasti a byl duší celého povstání. Radecký na jeho hlavu vypsal tisíc

dukátů a jest jen přirozeno, že Rakušané snažili si tuto odměnu vydělati. Když jsme se hnuli z Verony a postupovali k Milánu, kde Radecký byl těsně rebely, přišli jsme jednoho ráno do města Brecla, kde hrabě Sforza měl rodný zámek a generál Haymann, velitel kolony, kázal obstoupiti město v naději, že pověstný rebel padne nám do rukou. Rozkaz vykonán, ale zámek byl opuštěn a našli v něm jen starou, šedivou dámu a mladou dívku v selském krojí a ty prohlásily, že o Sforzovi nevědí. Ale nějak se prozradilo, že stará dáma jest matkou hledaného rebela a dívka jeho sestrou Haymann ve snaze vynutiti od žem tajemství pobytu rebela, sáhli k opravdu hmušenému prostředku; tak strašnému, že v celém civilizovaném světě se ozval jeden vzkřik hrůzy a měl za následek, že kdo v celé Itálii byl až do té doby k věci osvobození hostejný, přistoupil do řad vlastenců a jménem i životem pomáhal k vyhnání nenáviděných vetřelců. Haymann kázal na náměstí postavit lešení a na něj v poledne za parného dne postaveny obě ženy do naha svléknuté a profous měl je mraťati tak dlouho, až by prozradily úkryt syna a bratra. Byl jsem komandován k této exekuci nesa plukovnímu lékaři tašku s medikamenty, kdyby bylo lékařské pomoci zapotřebi Haymann nespokojil se s touto zvířecí mstou, ale nařídil, že veškeré obyvatelstvo musí být exekuci přítomno, aby vidělo, jak Rakousko tresce odboj. Gordon vojáků na náměstí tvořil špalír a dohlížel při exekuci. Stará dáma, oděna pouze svojí ctností a dlouhým, prošedivělým vlasem, potácejícím krokem postoupila na lešení a spatřic Haymanna, změřila jej opovržlivým pohledem, pravíc hlasem až do kosti pronikajícím: „Já ráda krásné Itálii tuto obět’ přinesu a jediné doufám, aby vaše matky, vy ubozí vojáci, nemusili zakusiti to, co zkouším já!“ — Rachot bubnu přehlušil další její slova a exekuce začala. Sotva profous šleh! bělostná záda staré šlechtičny po třetí — a k jeho cti budíž řečeno, že provádějí baštomádu mírně — skácela se stařena s výkřikem k zemi a plukovní lékař, který vzal z mé brašny nějakou sůl, jí přidržel k nosu a prohlásil smrt následkem mrtvice. K exekuci dcery již nedošlo a tato zahalema vojenským pláštěm, mohla jíti do zámku.

“Hyena Breclie! Hyena Breclie!“ tak voláno nejen po Itálii, ale po celém světě a když Radecký zvěděl, co se stalo, tedy jako znalec italské povahy seznal hned, že jest zle, že Italové strašnou tuto pohanu milované matky vrchního rebela pomstí a hned chápal se prostředku k utišení veřejného mimení. Vypraven neomezenou mocí, nařídil zatčení generála Haymanna a strhnuv mu vlastnoručně jeho odznaky, vyhnal jej, čili kasíroval od vojska. Ale

mimočodem podotýkám, že ex-generál Haynam vrátil se jako psamec do své rodné obce to záhy i ve své vile Reale, kde bydlel a musel se át sfežit celým praporem vojska. Jen tak platné to nic nebylo, neboť pochodeň vzpoury vzplanula plným plamenem a Radecký pocítil v Uhrách bez groše, poněvadž svůj plat stačil utratit, ale když tam přišel, ženy se srotily a doslovně jej vymrskaly z města. Padouch ten nalezen byl jednoho zimního rána zmrzlý v silničním příkopu. Tak zhyнула hyena breclj-ská.

VIII.

Život v Miláně nebyl nijak příjemný. Jedno spiknutí stihalo druhé, zatýkáni na denním pořádku a starý Radecký z rozčlenění nevycházel. Sanitní sbor měl plné ruce práce, neboť denní šarvátky s karbonáři měly za následek zranění a já jsem se ve lékařském umění pocvičil tou měrou, že mi lékaři svěřili i těžší případy, jako vymývání, obvazování a převazování. Ovšem lékařská věda a vojenská zvláště, nebyly na tom stupni jako dnes. Nemocní se léčili dietou, totiž hladem a ranění se řezali. Antiseptických prostředků nebylo a dokonce ani uspávacích, a když došlo k amputaci, dala se pacientovi do úst olověná kulka, aby si bolestí nerozkousl jazyk, čtyři sanitní vojáci jej drželi a lékař řezal pilkou, jakou užívají zdejší řezníci a pak se rána slanou vodou vymyla. Když došlo k otravě krve, tak se řeklo, že se jej chytil "pramť" (zápal) a nebylo pomoci. Pomohl jsem si ku starému českému herbáři, tištěnému švabachem a z něho jsem z dlouhé chvíle přečetl několik odstavců týkajících se léčivosti různých bylin, ale čas na vyzkoušení jsem neměl, poněvadž italská květina jest rozdílná od české a tak jsem z toho neměl žádný užitek a herbář nosil jsem jako zbytečnou přítěž v tomistře.

"Na jihu zatím Pepito Garibaldi sbíral své červenokošílače k tažení proti Austriákům, piemontský král Albert zvedl hlavu a verboval v provincii Toskáně a povstalci v samém Miláně rozvinul neobyčejnou činnost. Jednoho dne nalezen byl setník, hrabě Trautmansdorf s dýkou v srdci v uličce, kam jej nějaká vlastenka vlákala. Musím připomenouti, že ženy hrály význačnou úlohu v povstání. Jich úkolem bylo hráti svůdce a lákati zvláště důstojníky a buď z nich vytáhnouti různé tajnosti, nebo je přiměti ku zradě, a když to nešlo, vydati je do rukou tajné organizace "Italia Iridenta", která se jich dýkou neb provazem zbavila. Mnoho našich důstojníků zaplatilo důvěru v italské krásky životem. Která Italka však měla to neštěstí, že se zamilovala do rakouského vojína, čekal ji neměně krutý osud a často našli jsme v hradbách mladou dívku

s uřezanými prsy a na čele vyřezanou kůží ve formě písmene "T", to jest zrádkyně.

"Po zavraždění hraběte Trautmansdorfa nastala ovšem honba na podezřelé, kteří podrobeni různému druhu mučení a tu se jeden přiznal, že se osnuje velké spiknutí za účelem zavraždění Radeckého. Během výslechu vyšlo na jevo, že v divadle "Scala" má být v několika dnech dávana opera "Il Propheto" (Prorok), která tehdy byla nejlepším kusem a z Paříže povolána operní hvězda, která v druhém jednání pje píseň osvobození. Až dozpívá poslední slova, vrhnou se v divadle přítomní spiklenci na přítomné důstojníky a povraždí je a Radeckého ovšem též. To bude signálem k napadení vojska a toto bude vyhnáno z Milána. Bylo to zařizeno tak, že lístky v počtu tří set budou rozebrány vesměs spiklenci, ostatní dostanou milánské dámy, aby sloužily za volavky důstojníků, již nikdy operu nevynechali. Radecký po prozrazení tohoto plánu učinil svoje dispoice. Nařídil neprozradit ani slova a nechat věci průběh. Zatím co opera začala, přijeli dělostřelci, majíce kola lafet ovinuty slamou, do zadní části divadla a když opona po prvním jednání za bouřlivého potlesku spadla, dělostřelci dopravili děla na jeviště, a když se vyhrnula opona, stáli kanonýři s doutnáky u děl, jež namířena do hlediště a velitel posádky oznamoval, aby návštěvníci opustili jeden po druhém divadlo. U vchodu stál pluk pečnoty a několik důstojníků prohlédlo každého vycházejícího a u koho nalezena zbraň, pistol neb dýka nebo jen nůž, byl odveden za hradby a odstřelen. Než divadlo se vyprázdnilo, nalezeno pod sedadly přes 200 zbraní, většinou dýk a 20 mužů zastřeleno, poněvadž je neodložili. Ale to byl také poslední kousek starého Radeckého, neboť povstalci svírali jej tak, že opustil podruhé Milán a více se do něj nevrátil. Zakopal se za řekou Po, kde piemontané švedli bitvu a ačkoliv Rakušané nebyli poraženi, byli tísněni tak, že museli stále ustupovati, až jim nezbylo než Benátsko. Došlo k slavné bitvě v Santa Lucie a Monte Beriko, kde na hřbitově potřen celý prapor myslivců i s majorem Kopalem a v této bitvě se rozhodl můj osud. Večer po bitvě pátrali jsme na bojišti po raněných a celá naše sanitní hlídka zaskočena byla garibaldisty a zajata. Mimo tesáku neměli jsme zbraní a červeného kříže, který prohlásil sanitní sbor za imunní ještě nebylo a tak museli jsme nasledovati nepřítel. Byli jsme zavedeni do táboru generála Ponte Corve, který prohlásil, že právě sanitní mužstvo potřebuje a tázal se mne, jestli chci ošetřovati jich raněné, nebo být poslán do sírných dolů na Sicilii. Vyvořil jsem ovšem první a po delších pochodech dopraven jsem byl do Janova a poslán do tamní

vojenské nemocnice. Ubytován jsem byl za městem ve vile, která náležela italskému kapitánu obchodní lodě. Kapitán byl na moři a doma dlela jeho manželka s matkou a asi šestým hoškem. Chodil jsem tam spát a s rodinou jsem mnoho řeči nenadělal. Zdálo se, že Italky jsou ohnivými vlastenkami a dosti těžce přítomnost nenáviděného Austriáka snášely. Nevšímal jsem si jich a v prázdné chvíli jsem se obíral v zahrádce, která táhla se až k sráznému břehu moře. Nikdo mi nebránil v opatrování zahrádky a já zaléval, ryl a pěstoval krásný záhon růží. Ženy mlčky kolem mne přecházely ale nikdy slova nevyměnily. Jedinou radostí obou žen byl roztomilý hošík Victorio, kterým se celý den obíraly a mazlily, a dle všeho matka na něm visela celým životem. Byl roztomilý čilý hošík, neposedné povahy, který se ke mně několikrát přiblížil, chtěl se se mnou bavit, ale dle všeho byl zakřiknut, neboť se později jaksi bázlivě na mne díval a více se o rozmluvu nepokusil.

IX.

Jednoho večera, slunce právě zapadalo, vrátil jsem se do vily a ja od této jen několik kroků, zaslechl jsem dětský výkřik a hned na to zděšený křik obou žen. Učiniv několik kroků, byl jsem u žen a rázem poznal příčinu zděšení. Malý Victorio pobíháje po srázné skále, učinil chybný krok a sřítil se s útesu do moře, v těch místech nejen hlubokého, ale divoký příboj bil o skály a hrozil zdrtiti útlé tělo hošíka, zápasícího bezmocně ve vlnách. Na místě nebylo člověka a hoch byl vydán jisté smrti vstříc. To vše jsem pochopil v mžiku a v druhém již odhodil kabát, vrhl jsem se se skály do vln a po delší námaze podařilo se mi popadnouti chlapce za dlouhé vlasy a pokud tomu šlehající vlny dovolily, plovat jsem k místu, kde mohl jsem vylézt na vyčnívající skálsko. Chlapec byl v bezvědomí a tu mi přišly moje sanitní vědomosti vhod. Položiv chlapce hlavou dolů, zavedl jsem umělé dýchání, a po delší námaze, které obě ženy na skále se zatajeným dechem přihlížely, jsem měl zadosťučinění, že hoch otevřel oči. Vynesl jsem jej nejkratší cestou nahoru, kde mi jej matka vzala z náruče, celujíc náruživě jeho bledé tváře a nesla jej do vily. Natrhal jsem v zahrádce různé byliny a heřmánek, učinil jsem na sporáku odvar a netázav se žen, dal jsem jej chlapci vypít. Chtěly zavolat lékaře, ale řekl jsem, že toho není zapotřebí, a že vím, čeho třeba. Zůstal jsem u chlapce celou noc a ráno byl hoch čilý a zdravý. Od toho okamžiku se chování žen ke mně podstatně změnilo. Musel jsem se z malého domku, jenž sloužil za sypku, nebo cos podobného, přestěhovati do vily a ženy mne

zahrnovaly všemožnou pozorností. Asi za týden na to seděli jsme v zahrádce, když píselk na cestičce zaskřípal a do zahrádky vešel muž prostředních let, osmáhlé tváře, krátce přistřiženého plnovousu, a při jeho spatření mladá žena běžela mu v ústrety a s výkřikem "O, caro mio!" se mu vrhla do náručí. Po krátkém celování přišel na řadu hošík a pak matka, a když zraky přichozího zavadily o uniformu nenáviděného Rakušana, zachmuřila se jeho tvář a pohlédl tázavě na ženu. Ta mu v krátkosti vysvětlila kdo jsem a při tom muž stále pohlížel zasmušile před sebe. Ale když mu obě ženy živě, s pravým jich temperamentem oznámily, že jsem zachránil jeho dítěti život, tak se vyjasnila zasmušilá tvář, přistoupil ke mně, stiskl mi ruku a pravil srdečně: "Nikdy vám toho nezapomenu a jsem vašim velkým dlužníkem!"

Toho večera byla velká večere na počest ze zámořské cesty se vrátivšího manžela, který byl kapitánem obchodní lodě, plující mezi Janovem a Galvestonem. Vracel se domů vždy za dva měsíce, pobyl doma deset dní a zase vyjel. Druhý den věnoval se kapitán Cremonte cele své rodině, ale třetího dne přišel do mé světnice a zavedl se mnou hovor. Poznal jsem, že jest nadšeným vlastencem a zavedl řeč na přítomné věci. Vyličil jsem mu, jak na situaci pohlížím a nezamkl, že dle mého názoru jest porážka Rakušanů jen otázkou času. Při další rozmluvě jsem mu vyličil celou minulost, jak jsem se dostal na vojnu a dodal, že nemám žádný zájem na tom, jestli Rakousko bude poraženo. Kapitán úsilovně o něčem přemýšlel a prohlásil, že zitra se mnou vážně promluví. Druhého dne jsme šli k moři a kapitán usedl na balvan, šel přímo k věci. Pravil, že jest mi velkým díky zavázán, poněvadž jsem zachránil jeho jediné dítě, ale nemaje dosti prostředků, aby se mi mohl odměnit finančně, chce se mi odvděčiti jiným způsobem. Jestli mám v úmyslu zbavit se nenáviděného vojenského jha, že mne vezme do Ameriky. Že budu poději vyměněn za italského zajatce a budu nucen sloužiti dále, jsem věděl a také jsem si dělal starosti, ale též jsem věděl, že kapitán se vydává do velkého nebezpečí, když pomáhá italskému zajatci. V tom směru mne upokojil a pravil, že den před odplutím lodě, totiž za týden mne zavede na loď, schová v jeho kajutě a v Janově budou myslet, že jsem utekl ze zajetí a hledím se protlouci k Rakušanům. Řisítko v tom není žádné i kdyby se to prozradilo, neboť Itálie se ráda zbaví každého bojovníka proti ní. Po kratším váhání, v kterém jsem namítl, že nevím, co budu v novém světě dělati, jsem svolil. Kapitán znaje Ameriku, nebo alespoň její část, vyličil mi ji v tak růžových barvách, že

jsem se nemohl dočkat dne vyplutí. Svázav tlumok, do kterého jsem uložil mimo prádla zmíněný herbář a opatřen civilním oblekem, šel jsem večer před odplutím lodě s kapitánem na palubu a druhého dne "Fanfula", tak se totiž loď jmenovala, vytáhla kotvy. Že jsem se s oběma dámami a hošíkem srdečně rozloučil, netřeba povídat. Zahrnuli mne dárky a zvláště zákusky. Plavba, která trvala 31 dní a nebylo při ní nic pozoruhodného, byla skončena a jednoho podzimního dne roku 1850 jsem položil nohu na půdu Spoj. Států.

Několik těch kapitánem mi darovaných lir jsem záhy utratil a tak jsem stál zde bez peněz, přátel, neznalý řeči, úplně opuštěn. —

Galveston bylo tehdy malé přístavní město a Češi a hlavně Moravané, kteří dnes sídlí ve státu Texas, začali se stěhovati do státu až několik let později. Za to bylo tam dosti černochů, ale ti byli ještě v otroctví a pracovali po různu. První práci dostal jsem při stavbě hráze v zálivu a ač to byla práce těžká a vy-silující a platilo se pouze 75 centů na den, přece jsem jí konal tak dlouho, až jsem si ušetřil několik dollarů, abych se mohl podívat dále do vnitrozemí. Bylo by unavujícím líčiti jaké práce jsem konal, ale mohu vás ujistiti, že jsem byl cowboyem, trampem, dělníkem na trati, sekačem ledu, stříhačem ovcí, uhlečkopem a vším možným. Naučil jsem se

LESNÍ IDYLA.

Mezi nejkrásnější sochařské díla, která byla minulého roku vystavena v chicagském Art Institutu, bylo skvostná bronzová skupina "Lesní idyla" od proslulého českého sochaře Albína Poláška. Představuje lesní vílu s laňkou a jejím mládětem a odborníci prohlásili, že to bylo nejdokonalejší umělecké dílo na výstavě.

anglicky a protoukl jsem se všemi státy. Právě jsem byl zaměstnán kácením lesů ve státu Wisconsinu, když vypukla občanská válka a prezident Lincoln volal dobrovolníky do zbraně. Jest jen přirozeno, že jsem se přihlásil, a když jsem řekl, že jsem sloužil v rakouské armádě u sanitního sboru, byl jsem přidělen tomuto u wisconsinské, t. zv. železné brigády, která celou řadu bitev prodělala. Setrval jsem až do skončení války, a když jsem byl propuštěn, uvázl jsem zde, v Kansas City a našel jsem si práci v jatkách, které tehdy ovšem byly ještě malé. Tam jsem pracoval při stahování dobytka a při této nebezpečné práci dělník snadno přijde k zranění. Tehdy nebylo ještě továrních lékařů a když se dělník poranil lehce, bylo mu zranění ošetřeno v úřadovně, při větším pak zavolán lékař. Stalo se několikrát, že jsem lehce zraněného dělníka ošetřil, ránu mu vymyl a zavázal a to se časem vyvinulo tak pravidelně, že ke mně posílali lehce ranění a já je ošetřoval. Z dlouhé chvíle četl jsem doma open český herbář, který jsem s sebou přivezl, a jenž mne provázel na mé pouti Amerikou a v neděli neb když nebylo práce, šel jsem za město trhat květiny, sušil je, dělal odvar a masti a později, když některý dělník se mi avěřil s chorobou vlastní neb v rodině, poradil jsem mu a poskytl buď kofen, masť neb odvar, aniž bych za to žádal neb dostal odměny. To se časem stupňovalo do jisté pravidelnosti, ženy dělníků chodily ke mně večer pro masti a kapky, jež jsem vyráběl a leckterá zanechala mi desák neb čtvrták, což jsem považoval za úhradu za lahvičku neb kofení. Ani nevím, kdo mne první oslovil titulem "doktor", ale jisté jest, že se to ujalo a doktorem jsem zůstal. Během nějakých pěti let se moje klientela rozšířila tak, že jsem nestačil pracovat v jatkách a večer vařit léky, a když se mi podařilo srovnatí několik zlomených údů a narovnatí vymknutiny, při čemž mi vědomosti staré Veruny, jakož i vojenské zkušenosti přišly vhod, byl osud můj zpečetěn. Nechal jsem práce v jatkách a poskytoval lidem pomoci. Ažkoliv nebyla tehdy žádných státních zákonů a každý mohl provozovat praxi, dokud se mu nepřítrefil malér, přece jsem se za žádného lékaře nevydával, ba, ani jsem si žádný štít nepověsil, ale pacienti se množili a dělal jsem slušné živobytí. Byl jsem znám v celém městě jako doktor Truller, což jest pochopitelné, neboť jméno Truhlář Amerikán vysloviti nedovede. Když jsem seznal, že mi nezbývá než žítí se léčením, tak jsem pilně studoval a četl odborné spisy a doháněl jsem, co jsem zameškal. Během nějaké doby podařilo se mi vyrobiti lék proti nezávratnosti a žaludečním těžkostem vůbec a různými experimenty, při kterých mi

zkušenosti na vojné, znalost léčivých bylin, jak mne stará Veruna učila a různé náhody přispěly ku pomoci a netrvalo to dlouho, byla medicína dra. Trullera hledanou nejen v Kansas City, ale v celém státu, neboť jeden uzdravený doporučoval jí druhému a záhy měl jsem plné ruce práce s výrobou a prodejem tohoto léku. Musím podotknouti, že tehdy nebylo žádných patentních léků, noviny nebyly tak rozšířeny a tak lid hledal úlevu v chorobách, kdo co poradil. Mohl jsem být úplně spokojen, neboť na tehdejší poměry jsem mohl být zván zámožným mužem a nic nescházelo k mé spokojenosti. A tu se stala příhoda, která hluboce zasáhla do celé mé další existence.

X.

V St. Louisu, Mo. žil bohatý sládek, majitel jednoho z největších pivovarů v této zemi, který jako chudý hoch přijel do této země a po těžkých začátcích, v kterých jak mi pak vyprávěl, vařil pivo na plotně v hrnci na prádlo a vychlazené a uleželé roznášel po večerách láhve v košíku. Časem postavil si malou šandu, v které pivo vařil již v kotli a další proces prováděl zcela primitivním způsobem a jeho žena mu při tom pomáhala. Pomalu, velmi pomalu rozšiřoval svůj pivovárěk a tento jest dnes jedním z nejstarších v Americe a jeho majitel pan B. jest považován za dvacetinásobného milionáře. Ale osud s tímto milionářem si šeredně zahrál. Dokud byl mlád a chud, někdy se dostatek nenasytil, poněvadž jeho výdělky nestačily ukojiti jeho zdravý apetit a nyní, kdy mohl si popřáti co jen hrdlo ráci, umíral doslovně hladu. Byl totiž stížen nějakou úpornou žaludeční chorobou, která nejen vzdorovala lékařskému umění, ale nutila ubohého boháče žít život posledního Lazara. Žaludek seslábl tak, že nesměl naprosto nic jiného, než kousek sucharu (krekersu), namočeného v mléce. Jakmile pozřel něco jiného, dostavily se strašné žaludeční těžkosti, záchvaty, zvracení a neochůý milionář pak několik dní ležel bez hnutí sesláblý k smrti. Jest jen přirozeno, že život při tom všem bohatství byl hroznou mukou nejen pro něho, ale celou jeho, z několika synů a dcer se skládající rodinu. Doma se nesmělo nic vařit a péci, aby vůně jídla nedráždila nemocného a nesváděla jej k jídlu. Jísti museli členové jen úkradem a před otcem pojídali také krekersy, aby jim nezáviděl a život všech byl otráven a pro nešťastníka bylo to jen pozvolné umírání, a to umírání velmi bolestné, neboť zemřítí hladu uprostřed ohromného blahobytu jest jistě mukou Tantalovou. To se rozumí, že nemocný hledal úlevy u všech možných lékařů. Věhlasní profesori byli k němu zavoláni z Evropy, kde jaký americký specialista zkoušel a léčil,

pacient poslán do Karlových Varů v Čechách, navštívil horké vřídlo v Australii, zkoušel sta a sta prostředků a konečně, jako tonoucí se chytá stěbla, vypsal v novinách \$100.000 odměny tomu, kdo jej vyléčí. Jest jen přirozeno, že na tuto nabídku se chytli nejen řádní lékaři, ale i šarlatáni a spekulanti, kteří chtěli si lehce odměny zasloužit. Ale to nebylo tak jednoduché. Nemocný měl ve své palácové residenci tři promícnutí lékaře, kteří jím byli placeni a ti zkoumali každý návrh nabízejících, vyšetřovali a zavrhovali jednu nabídku za druhou a sládek kráček pomalu, ale jistě smrti vstříc.

Jednoho dne, pamatuji to jako dnes, venku krásně svítilo slunce a já právě byl zaměstnán přípravou léku, bylo u dveří zazvoněno a když služka šla otevřít, stáli tam dva páni, kteří podpírali třetího, kostře podobného muže. Beze slova vnesli jej do mého pokoje a na jeho pokyn se odstranili. Vyhlédl jsem oknem a spatřil jsem před oknem krásné spřežení koní a nádherný zakrytý kočár. Když jsme osaměli, vydechl neznámý několikrát z hluboka a pak začal trhavě mluvit: "Vy mne neznáte, ale snad jste o mně již slyšel. Jsem sládek B. ze St. Louisu a možná, že jste slyšel o mé nemoci, pro kterou není na světě léku. Co všechno jsem podnikl, nemám síly vyprávět, ale poněvadž vím, že mého života jest na krátkce, chci zkusit prodloužit jej co nejdéle. A poněvadž nemám nic k ztracení, ale všechno k získání, tak se obracím k vám. Doslechl jsem o vás od jednoho z mých dělníků, který pracoval pro mne, když ještě jsem byl chud. a který jest mým kamarádem spíše než podřízeným. Ten mi řekl, že jste jej jednou vyléčil od podobného neduhu vaším lékem a tu jako se odsouzenec chytá každého paprsku naděje, tak se uchýlují k vám a jestli jest to ve vaší moci, tak mi pomozte a nebudete toho litovat. Vedle nabídky na \$100.000, které budou vaše, odměním se vám i jinak." —

Nemocný lapaje po vzduchu domluvil a já byl tak překvapen a rozčilen, že mohu se směle přiznati, že jsem lapał po vzduchu namáhavěji, než můj pacient. Ne že by mne zaslepila jeho peněžní nabídka, to nikoli, nebyl jsem nikdy zistný a byl jsem v tom ohledu více než spokojen, ale byl jsem postaven před ohromnou zodpovědnost, maje pomoci nešťastníku, kterého se vzdali světové autority a já, rasův syn, ubohý neucený člověk mám vejít v zápas s nemocí, kterou nezdolali nejlepší lékaři Evropy a Ameriky. V prvním okamžiku chtěl jsem zamítnouti nabídku a vysvětlit pacientu, že celá moje medicína pozůstává z léčivých kořínků a je možno ji uvařit a sestavit dle receptu i bez studií, ale pohlédnuv do zmučeného obličejce pacienta, neměl jsem odvažu

se tak kruté zachovati. Vždyť ten člověk přijel ke mně v poslední naději a musí zajisté mít velkou důvěru, neboť být beznadějně sklíčen, když se k tomuto kroku odhodlal. A zároveň mi napadlo, že neučiním nic zlého, když dám mu můj lék, který nepomůže-li tak alespoň neuškodí a pakli ne lék samotný, tedy naděje v něj skládaná prodlouží nešťastníkův život. A beze slova šel jsem do místnosti, kde jsem choval léky, vzal jsem lahvičku "Truller's medicine" a poskytnuv pacientovi návod jak lék užívat, řekl jsem, že účinek se objeví asi během týdne. Sládek řekl, že jest ubytován v hotelu "Kamsag Star" na Main ulici, a že tam zůstane tak dlouho, pokud se buď neobjeví účinky nebo beznadějnost. Zavolał na oba muže, tito jej snesli doů, naložili do kočáru a odjeli. Asi za tři dny poslal si pacient pro další medicínu, pak ještě dvakrát a potom jsem o něm neslyšel.

Ale co se nyní stalo, tomu zajisté nevěříte, jako jsem tomu nevěřil já a v první chvíli jsem byl tak omráčen, že jsem se musel štípat do stehna, abych se přesvědčil, jestli bđám neb sním. Jestli jsem nikdy nevěřil v zázraky, tentokráte jsem v ně věřil. Asi za měsíc po léčební návštěvě sládko otevrou se dveře a hubený pán, opírající se o hůlku, stánu před mnou jako voják, zaklepal hůlkou o zem a rachotivým hlasem spustil:

"Znáte mne?"

"Jedním pohledem jsem se přesvědčil, že mám před sebou sládko B., ale poněkud jiného. Byl sice hubený, lícní kosti mu dosud vystávaly, ale na tvářích sejevila slabá červen, oko mělo lesk, pleť byla sice bez lesku, ale svěží a tělo vzpřímené. Zaklepal hůlkou ještě jednou, dív neprorazil podlahu a jako rozpuštělý kluk spustil: "Doktore, člověče, mám takovou radost, že bych to tady všechno rozbil, jsem tak šťasten, že bych skákal, mám hlad jako vlk a jestli pak víte, že jsem měl dnes k snídani řízek a že budu mít k obědu moje zamilované jídlo, telecí na paprice. Člověče, když si vzpomenu, že jste to všechno způsobil vy, tak bych vás radostí zrovna rozmačkal."

Opravdu jsem nevěděl, co bych na to odpověděl, ale že jsem měl radost, rozumí se samo sebou. Ne snad že získané odměny, na tu jsem ani nevzpomněl, ale nad tím, že ten člověk skutečně přičítá mému léku svoje uzdravení. Víte, mezi námi řečeno, já si to vysvětluji tak. Buď nemoc sládko dostoupila právě v době, kdy mne navštívil, kritického bodu a pak nastal obrat k lepšímu, nebo snad předchozí léčení mělo účinek, ale sládek příměm nezůstal a všechnu naději složil na můj lék jako prostředek poslední, nebo v tom hrála auto-sugesce velkou roli. Ale v jakém stavu byl sládek, bylo by marmo mu něco te

kového vysvětlovati. A on by byl snad každého zabil, kdo by se opovážil pochybovat o záračném účinku mého léku a pevně věřil, že nic jiného jej neuzdravilo. Vyvracení toho názoru bylo by bývalo marnou věcí a já ovšem byl poslední, který by se o to pokusil. Nechal jsem jej rádití radostí, a když mi několikrát opakoval, jak těž den po požití léku pocítil účinek, jak bolesti ulevovaly, jak se dostavil hlad, jak přicházely síly a jak se konečně po několika letech odvážil požití koflík hovězí polévky, posláze kousek telecího masa a zpenáhlů pak mohl jíst i silně kořeněná jídla, tak jsme přišli na stránku finanční. Sládek ujal se slova a pravil:

“Víte dobře, že jsem nabízel sto tisíc dolarů za uzdravení a v tom zoufalém stavu byl bych dal snad i milion, neboť co byly mi platny všechny miliony, když vedle ukrutných bolestí žil jsem život posledního žebráka a nemohl jsem požit ani tolik, kolik má k jídlu i tramp. Že svému slibu dostojím, to se rozumí samo sebou, neboť nikdo na světě nevyvrátí mi myšlenku, že jen váš lék mi zdraví a život vrátil. Jedná se pouze o způsob, jak vám odměna bude vyplacena. Nuže, vypracoval jsem plán a čekám pouze, aby došel vašeho schválení. Ovšem, můžete jej zavrhnouti a já vám dám ček na \$100,000 hned na tomto místě a můžete si s ním naložit dle libosti. Ale věřím, že jako lékař budete s mým plánem úplně souhlasiti, poněvadž pak obnos ten přijde k dobru veškerému trpícím lidstvu a vy přece budete odměněni. Navrhuji totiž, aby z těch peněz někde na příhodném místě jsme postavili sanatorium, kde vy byste léčili žaludečními chorobami stížené. Myslím, že za \$60,000 by se dala postavit slušná nemocnice, abytek by vám zůstal na vydržování do začátku a s mé strany jsem ochoten přidat \$20,000 a za ty dám do amerických velkých časopisů poděkování vašemu ústavu za uzdravení a to bude zároveň i reklamou.”

A při tom zůstalo.

Za půl roku poula se v rozkošném údolí předměstí Ferguson na mírném návrší, jehož úpatí omývaly vlny řeky krásná budova uprostřed pěkně upravené zahrady a v průčelí se skvěl zlatý nápis, hlásající, že zde jest:

SANATORIUM OF DR. TRULLER.

(Na vysvětlení dlužno podotknouti, že \$60,000 v tehdejší době — před 45 lety — představovalo kapitál dnešních asi \$300,000, neboť dolar měl svoji plnou cenu a práce byla zvláště na venkově laciná.)

Sotva sanatorium bylo otevřeno, splnil sládek druhou část svého slibu a ve všech čelných amerických časopisech ocitly se oznámky, kde děkoval za své uzdravení a doporučoval ústav do přízně trpících. Účinky této re-

klamy nedaly na sebe dlouho čekat. Pacienti přicházeli ze všech končin, takže jsem byl nucen přibrati lékaře a sám jsem byl hlavou ústavu. V tu dobu přišel zákon regulující lékařskou profesi a dle zákona musel mít každý, kdo chtěl provozovat praxi předběžné vzdělání a podrobiti se státním zkouškám. Ale poněvadž zákon neměl zpětnou platnost, tak jsem byl státem uznán za správného lékaře bez diplomu, který ostatně bych si byl mohl koupiti v některé z četných kolejí a korespondenčních universit, kdybych byl o to stál. Ale nebylo mi toho třeba, poněvadž sám jsem žádanou praxi neprovozoval a veškeré léčení měli v rukou řádně diplomovaní lékaři. Niomně vypracoval jsem jakési stanovy a podmínky, dle kterých bylo možno vstoupiti do mého ústavu. Výběr měl jsem veliký, přihlášky přihývaly a záhy ústav ukázal se nedostačitelným. — Bral jsem zásadně osoby nervositou stížené, přesycené, blaseované, lidi, kteří potřebovali spíše důkladný odpočinek než nějakou léčbu, pacienti, kterým scházelo než trochu pohybu a tělesné práce a hlavně odvracení myšlének od každodenního zaměstnání. Bankéři, kterým cefry vnikaly do mozku a žaludku, kteří počítali i ve spaní, obchodníky, kteří se od psacího stočku po celý den nehnuli a jimž scházelo pohyb, světáky, kteří byli omrzeni chození z jedné zábavy do druhé, labužníky, kteří stálým přecpáváním si zkazili žaludek. Pokud se týče žen, ty většinou měly nemoc pouze v představě a potřebovaly trochu klidu a paničky, které se hlásily do ústavu, poněvadž to byla móda. S takovými pacienty zacházení jest lehké i těžké. Člověk musí si vytknouti směr a od toho neupustiti a to jsem učinil já. Každý, kdo chtěl být přijat do ústavu, musel podpisem zaručiti, že se beze všech vyhrad podrobí pravidlům, jinak že se za výsledek nemoci. Pacientům s přeplněným žaludkem předepsána přísná dieta a jen lehká strava, lidem trpícím přepracovaností duševní předepsána tělesná práce, nervosním procházky v lesní samotě na blízkou a všem dohromady práce, práce a zase práce. Nebudete tomu věřit, ale měl byste vidět, jak pan bankér, kterému jeho sluha musí oprášit kalamář, řezá a štípe dříví a ryje v zahrádce, jak panička, která by se nesehnula, kdyby jí upadl šátek, drhne podlahu, jak bříchatý soukromník, který se pro tloušťku sotva ohnul vozí kolečko s pískem a jak slečinky, jež se celý den obíraly jen se zamilovaným pičelem, perou prádlo, ba dojí i krávy. Člověk ovšem musí zachovat přísnou tvář, kde by se někdy dal do smíchu, musí dělati, jako by pracoval dle vyzkoušené metody, ale pomáhá to. Věřte, že mne mnohý boháč prosí, abych mu dal těžší práci, poněvadž po ní v noci spí jako za-

bitý, jí jako vík a běhá jako vítr, kdežto dříve se obracel v bezsených nocích na posteli, jídlo nemohl ani vidět a po dojiti do úřadovny byl na smrt znaven? Pacienti, většinou ženy, mají pouze představy o nemoci, totiž ony se domnívají, že jsou těžce nemocny a chtějí, aby se jim věřilo a aby se s nimi jako s těžce nemocnými zacházelo. Také se tak činí a poněvadž důvěra jest hlavní věcí, tak mám k tomu mladé lékařce, kteří takovou domněle chorobu dámu dovedou příjemným hovorem a společenským taktem udržovali v náladě. Proto jsem chtěl získati vás a ještě teď stojím na nabídce, poněvadž vím, že byste se k tomu výtečně hodili. Jste mlád, silný, inteligentní, vaše nedostatečná angličtina dává vám nimbuz cizokrajského specialisty a vše cizokrajské má zde dobrý zvuk. Abych vás přesvědčil, že vše, co toto pravím, jest pravdou, zvu vás do mého ústavu a možná, že se pak rozhodnete pro můj návrh.

Dr. Truller objednal drožku a z hostince Waláška jsme vyjeli do jeho sanatoria. Na zalesněné stráni vypíná se krásná třípatrová budova, kolem ní pestrá zahrada a opodál jsou malé vilky, jako chaloupky v Betlémě. Všude jsou pěkné cesty a na nich pracují pacienti. Právě, když jsme kráčeli zahradou, přiběhli k nám dva muži, jeden s objemným bíškem a druhý poněkud hubenější a ten tlustý hned plačtivě spustil: "Pane doktore, Carnnaight nechce mi půjčit lopatu a dává mi koště, abych metl listí. Vy jste mi slíbil, že budu moci celý den vozit hlinu na zadní záhon a on teď nechce mne k tomu pustit." Dr. Truller oba pacienty rozsoudil k jejich spokojenosti a když jsme poodešli, pravil: "Ten co žádonil o lopatu, jest sam franciský bankéř, milionář, který má doma desetkrát větší zahradu a v ní by nesebral ani spadlý list a zde jest celý šťastný, když se může zapotit. Stráví zde každý rok šest týdnů a kope a seká jako nigr a od-

chází celý šťastný. Navštívili jsme ženské oddělení, kde pacientky právě žehlily prádlo. Pracovaly až se z nich jilo a žebrouli doktora, aby měly co dělat. Odtud vedla naše cesta do laborátoře, kde pracoval graduovaný lékárník na přípravách léků a prášku. Sály ústavu byly ve vzorném pořádku a čistotě, malé pokojíky byly opuštěny, poněvadž jich zámožní okupanti řezali a sekali někde dříví nebo vozili kámen. Vše moderní a pohodlné, čistotou vše jen svítilo, ale prostota, ba skoro chudost byla do očí. To zůmyslně, ježto pěkných věcí měli pacienti doma. Dr. Truller představil mne vrchnímu lékaři dr. Kemlogovi, v kterém poznal jsem jednoho z nejznámějších lékařů státu Kansas a týž s velkou úctou mluvil později o dru. Trullerovi, jehož historii asi tak dobře neznal jako já. Celý štáb lékařů byl v ústavu a to dobrých lékařů, dále ošetřovatelé pro muže a ošetřovatelky pro ženy a žasl jsem nade vším tím, jež bylo majetkem člověka, který jako chudý přistěhovalec přišel do této země a jehož osud utvářil se tak podivuhodným způsobem. V přepychově zařízené úřadovně dra. Trullera visely na zdi dva velké obrazy. Jeden představoval podobiznu muže, kterému ústav děkoval za svoji existenci, totiž sládkka B. a druhý Bismarka, či vlastně dra. Trullera, neboť oba tyto muži, jak již na počátku bylo řečeno, byli k sobě podobní, že by je těžko kdo rozeznal. Setrval jsem v ústavu do večera a zmaten a překvapen zažitými dojmy ubíral jsem se večer do města. Na naléhání dra. Trullera, abych vyhověl jeho žádosti a vstoupil do ústavu pode jménem dr. Kopecký, jsem dal zamítavou odpověď a toho podnes lituji, neboť dr. Truller zemřel asi za pět let svoboden a ústav padl do rukou lidí úplně cizích, kdežto jakýsi vnitřní hlas mi praví, že při oblíbenosti, jaké jsem se u něho těšil, mohl jsem lehce se státi dědicem a nástupcem — dra. Trullera. — —

Upřímný milovník.

Líbím já se jedné vdově,
ta má farmu na venkově.
Ona touží po mně
a já po tom domě.

* * *

V restauraci.

Host: Bylo to opravdu jelení maso, co jste mi předložil?

Restaurátér: Nu, ovšem.

Host: Řekněte tedy tomu, od koho jste je koupil, aby své jeleny neokovával, já jsem nalezl v mase celý podkovák.

Jméno a zaměstnání.

Muž, jménem Lenoč, byl nedávno ustanoven dílvedoucím v závodě, ale jméno jeho nebylo známo všem podřízeným. Odpoledne při obchůzce svého působistiště nalezl v jednom koutě dva dělníky, kteří seděli na bečně a klidně pokuřovali, proto se u nich zastavil.

"Kdo jste?" tázal se jeden z nich.

"Jsem Lenoč, zdejší nový dílvedoucí," odpověděl s důrazem.

"My taky neradi děláme. Přisedněte a zakuřte si s námi!"

ARIZONSKÉ EPISODY

Popisuje Jindřich Marák.

I.

COWBOY.

JDEME-LI ulicí něterého města v západním dobytkařském kraji, — dejme tomu Flagstaff v severní Arizoně, často setkáme se s osobností, která upoutá jistě naši pozornost. Těžkopádným a houpavým krokem blíží se proti nám nějaký osmáhlý člověk, v barevné flanelové košili, pod těžkým širokým kloboukem osmáhlá tvář lhostejného výrazu, kolem krku barevný, často hedvábný šátek, kožené široké nohavice "chaps" zvané (od špan. chaparro—křoví. Kožené nohavice Mexičané nazývají chaparrajos, vysl. čaparehos, a užívány jsou proti bodlavému křoví a houští. Odtud skrácené angl. chaps, vysl. čeps.) vysoké boty a zvonící ostruhy. Přiblíživ se k nám, téžavě, nesměle pohlédne svým bystrým zrakem, a jde dále svou cestou, aniž o nás, cizince, by se nejméně staral.

"Cowboy," zašeptáme.

Ano, setkali jsme se s cowboyem, romantickou osobností západu severní Ameriky.

Domovem cowboyů jsou nehostinné, suché, západní kraje, rozkládající se od Kanady až po Mexiko, a zabírající Arizonu, Utah, Nové Mexiko, Colorado, Wyoming, Montanu, Oregon a Idaho. Celá tato krajina jest jedna ohromná pastva, prerie, předhorí, pahorky a hory (Rocky Mountains, Hory Skalisté, v Mexiku Cordillera pokračují v jihoamerické Andy.), místy jen proměněná ve farmu, možno-li farmařením nazývají sekání a sušení sena pro koně a dobytek, sázení ovsa, nebo pěstování zelenin pro domácí potřebu. Ovšem, v posledním čase nacházejí se tu tak zvané Dairy Farms, kde se chovají jen dojně krávy pro smetanu. Avšak velmi zřídka a ojedinelé.

Zatím co severnější kraje, v mnohých místech ustoupily odhodlanému rolníku, v Arizoně a v Novém Mexiku dobytkařský kraj zůstal nezměněn, se svými indianskými reserva-

ciemi, svéráznými Puebly, kočovnými Navahy a Apači a Havasupaii. Tam domorodci, nerušení ve svých nehostinných domovech, dosud žijí svým původním životem. Dobytkaři celý ten kraj jest jednou nepřetržitou pastvinou, kde cowboy se svým lassem a železnou tyčí vládne. (Zmíněné železné tyče, branding Iron, se užívá k vypalování znamení renče.)

Cizinec, rychlým vlakem ujíždějící krajem severní Arizony, bývá překvapen vyprázdností kraje. Pravá pustina! Sotva by uvěřil, že v tom kraji vůbec lze dobytek pěstovati. Jsme v zemi řídkého deště; tráva jest nepatrná a roste řídko; není zde lesů, jen v některých místech a ta v Národních Parky proměněna. (Kolono Forest, podél břehu Velkého Kaňonu.) Pouze kolem řek, na březích a v úvalech, sporé topoly se uchytily. V mnohých místech jsou draslové pustiny (místně alkali, vysl. alkalaj), kde nic neroste než zakrnělý šalvěj a kaktus (většinou zakrnělý druh, místně zvaný prickly pear, opuntia basilaris). Teď kraj rozprostírá se v rovnou, dle zdání nekonečnou planinu; opět jest rozryt pahorky a příkrými svahy, někde porostlé hustým podrostem zakrnělých borovic, nebo sukovitým cedrem; nebo jest to poušť, která se před námi rozléhá. Bahnitá řeka, Colorado Chiquito (Malé Colorado, na rozdíl do řeky Colorado, která protéká Velkým Kaňonem) se svými přítoky zde, dle zdání lenivě, avšak ve skutečnosti divoce protéká ve svém širokém mělkém korytě, za prudkých dešťů, nebo na jaře tajícím sněhem hor, se přelívá, zaléváje okolní krajinu, proměňujíc své břehy v nebezpečná propadliště. Jindy opět, za letního sucha, mnohé přítoky mění se v nepatrné proudy, kdežto menší vysichají úplně, zanechávajíce v některých místech za sebou hlubokou, bahnitou louži.

Co nejvíce cizince překvapuje, rozhlížejícího se po nehostinném tomto kraji, jest malý počet dobytka, který spatřuje. Snad ve své obraznosti si představoval velká stáda, klidně se pasoucí na travnaté prérii a hlídaná a objížděna světlými pastevcí. Sotva věří, že nachází se ve velkém dobytkařském zemi, kde sem tam vidí osamělou pasoucí se krávu nebo jen

neopatrné stádo několika hlav. Ovšem, neví, že jest nutné, kde dobytek jest v zimě ponechán sám sobě, aby za léta všechma pastva nebyla ožrána, a zůstalo dosti v zásobě na zimu. A aby zásoba byla jista, nechává se dosti rozlehlá pastva pro každé jednotlivé zvíře, dle toho, jak kraj jest na pastvu bohat; dejme tomu, asi 10 nebo 12 akrů pro jeden kus. To znamená, že krajina deseti čtverečních mil, vyživí nanejvíce tři tisíce krav. A více-li jest na pastvu vehnáno, bude nebezpečí ztráty bladem za dosti dlouhých zimních měsíců. Pokoušeti se vypásati více dobytka než okolnosti dovolují, bývá vážným nebezpečím v chovu.

Ale na prvním místě povšimneme si cowboye nebo pastevce, který ta stáda objíždí. Sám, ve dvou nebo třech klusech plaminou na svém bujném malém koníku, svou postavu má vzpřímenou nebo kolísající se, sedě volně v sedle; tĕmny mívají tak dlouhé, že nohy v kolepu sotva zůstávají ohnuty, a oťeže volně spuštěny, takže koníku jest dovoleno vesele sem tam hlavou pohazovati. Jsou otužilých, osmáhých, pevných tvářů a jiskrných očí, kterým sotva co na pláni ujde. Nepohodlí a léta namáhavé práce rozryly mnohou tvář v šeredné tahy, avšak nikdy nevyhasí jich čilý hled, nikdy nebylo zlomeno sehevědomé jich vystupování.

Avšak rozumějme si, mluvím zde o západním cowboyi a ne o amateřích, kteří často, přechasto kraje ty navštěvují, hledajíce romantiky, a také někdy s dobrým úmyslem si zacowboyovat. Takoví, brzo sklamáni, dodělají někde na farmě nebo v ovčáckém táboře.

Cowboyové, rozumí se samo sebou, nechodí krokem ozdobným, poněvadž zřídka konají práci mimo sedlo. A také poněvadž široké, kožené nohavice "čaparchos", krátce "čeps", překážejí v chůzi. Avšak celkový jich vzhled jest malebný, se zvonícími ostruhami a pestrým velkým šátkem volně uvázaným kolem krku přes rozhalenou flanelovou košili. Povahou jsou zdrženliví, jednoduší a přímí a zdají se býti příjemnějšími druhy než dělníci z farmy. Poněvadž dobře vědí, že rozepře a hádky často končí v šarvátky, rvačky, ba krveprolití, nevyhledávají jich, a býval jsem někdy překvapen, že mezi drsnými tómi hochy často nalézal jsem povahy taktičtější a zdrženlivější než u daleko vzdělanějších hochů ve velkých městech.

Nejlepšími a nejspolehlivějšími jsou ti, kteří svému povolání se věnují v brzkém mládí, neboť zaměstnání cowboye vyžaduje zvláštní výcvik, a pak odměnou jim pouze bývá těžký život, námaha, nepohodlí všeho druhu, dán jest na pospas neustálenému počasí a měsíci po měsíci jednotlivým samotám.

Pravidelně cowboyové znají jeden druhý-

ho pouze dle svého prvního jména, kromě nějakého typického přídavku jako shorby—krátký, slim—dlouhý, big—velký atd; nebo podle znamení renče, na které jsou zaměstnání, jako Harry "bar seven" které se píše "7" nebo Jim "Ox" atd. O rodinu, minulost nikdo se nestará a také neptá.

Dlouhý provaz, at' již to jest kožený "lariat", nebo "Rope" z trávy, kromě sedla jest nejnütnější věcí ve výbavě cowboye. Volně zmotán, bývá připevněn k pravé straně sedla, na dosah ruky, před stehnem, a bývá používán k potřebě jakékov, nejčastěji ovšem k chytání dobytka za rohy, šij nebo nohy. Často na neschůdné cestě pomáhá jim vytáhnouti zapadlý vůz, nebo jest třeba táhnouti jej do kopce, také jím vytahuje zapadlý dobytek v bahně, přitahuje dřevo pro oheň a různé jiné potřeby jím vykonává, kromě k ukrácení kratochvyle, kdy cowboy cvikem nabývá zručnosti a odvede mávjakým provazem opisovati různé kruhy, kolečka a obrazce. Avšak dobrý jezdec, nebo cowboy dobře zběhlý v užívání lasa, není užitečný v dobytkařství, není-li pracovitý a obezřetný v chovu dobytka. Očekává se od něho, že dobytku rozumí a dovede s ním zacházeti.

Toléz se může říci o ježdění na koni. — Cowboy jest dobrým jezdcem svého vlastního rázu a liší se od jiných dobrých jezdců, jak my tomu rozumíme. Odvážní krotitelé nezkrotných zvířat, zvaní bronco busters, dokáží ohdivuhodné výkony, kterých by se ani jiný cowboy neodvážil. Ačkoliv zdálo by se, že sedf pohodlně v sedle, takový jezdec nenechá se shoditi za nejdívočejších skoků, obrátá a vymyslí inteligentního zvířete. Jejich způsob krocení jest drsný, násilím sedlá koně, násilím na něho sedá, bitím a násilnou jízdou ho vyčerpává, a tím divokého "bronco" pokládá za dostatečně zkroceného. Později cowboy sám svých koně vyučuje dle svého osobního vkusu a naučí zvíře rázně zastaviti pouhým trhnutím oťeží, nebo pustiti se v prudký běh na pouhé znamení. Rozumné pony rychle chápe a samo o sobě brzy se vpravuje do svého postavení. Z takového koně stává se pak svérázný "cowhorse".

Všechem dobytek jest znamenán, obyčejně na kyčli, bedrách, straně, nebo kdekoliv jinde na těle, tak, aby vypálená známka renče byla dobře znatelná a viditelná, písmeny, číslicemi a obrázky různého způsobu. Ku příkladu: Tři sedmy (777) šestasedmdesát (76), čtvrt kruhu, diamant atd. Úšní holce také může býti různě a obrazně rozříznut. Všechna taková znamení (místně "brands") jsou zaznamenána a tak chráněna před padělateli a každý, kdo by jakýmkoliv způsobem znamení předělával nebo padělal, jest stíhán. Rovná se to krádeži. Osamocený, nepoznamenaný dobytek, který snad

byl zaběhlý a přehlédnut při jarní obhlídce ("round-up") a ušel, jest znám pode jménem "maverick" a jsou vždy cowboyem poznamenány znamením oné renče, kde byly nalezeny. U cowboye jest to druhou přirozeností, aby na pastvě přehlédl znamení každého stáda a každého jednotlivého kusu, na který přijde.

Mezi cowboyi často slyšíme: Ten a ten jest dobrý bronco buster. "Bronco buster?" tážeme se, "co to jest?" V širším smyslu, krotitel koní (na západě nezkratný kůň jmenován "bronco", "buster" značí krotitel). Na každé renči každým rokem mají několik divokých, nezkratných koní, které nutno k letní práci připravit. Na renči menší, kde se to-

zývány byly Španěly první statky, na kterých ovšem pěstován dobytek a ovce. Rancho-tábor). Následovně, každý krotitel zachází se zvířetem namejvýše brutálně. Násilím asi po tři dny na koni jezdí, vždy tak asi hodinu, a pak kopě odevzdá do rukou cowbojů již co "zkroceného".

Nebude z místa nastíniti, jak si divoký kůň — bronco, a bronco buster při krocení počínají (bronco, špaň. značí drsný, hrubý). Stádo krotkých koní, s nimiž zároveň byl přihnán bronci ku zkrocení určený, jest vehnán do ohrady. Bronco-buster jest přítomen a přehlídá stádo. Zkušeným znakem lebce najde hledané zvíře. Opatrně a lehce se přiblíží a než

POHLED NA FLAGSTAFF V ARIZONE.

mu může věnovati více času. cowboyové je krotí sami. Obvyčejně nejlepší jezdec zapomoci druhů se tomu věnuje. Větší renče, obvyčejně z jara, najmou odborného krotitele "Bronco-bustera", k podobné práci. Výborný krotitel jest dobře placen a zaslouží si toho, neboť způsob, jakým jsou západní konci kroceni, jest divoký a nebezpečný, při kterém žádný se nemusí obávat, že příliš sestárne.

"Bronco-buster", svéráznými okolnostmi, vlastními pouze americkému západu, jest nucen krotiti zvíře brutálním násilím pro nedostatek času, jakého jest mu popřáno. Koně jsou laciní, každá renč jich má dosti, a on sám dostane asi deset dolarů od jednoho nezkratného divocha. (Ranch, od špaň. rancho, tak na-

divoch se nadá, jest zajatec se smýčkou lasa kolem krku. Často jest nutno několik pokusů lasem než zvíře jest chyceno, nepřeskočil-li chytrý koník ohradu a nezmizel na pastvě. V tom případě nastává opět shánění a nové vhnání do ohrady.

Když smyka padla kolem šíje, zápas nastává; teprve po mnohém říčení, frkání, trhání a smýkání, zákrut jest lasem udělán kolem nožder, aby kůň se neuškrtil, nebo mu dán zvláštní náhubek "hackamore" zvaný. Mezitím co uzda mu připevňována (bez náhubku) divoce kouří očima, chce kousati, zlostně kope všemi čtyřmi, a často jest nutné, aby byl povalen a oči mu zavázány. Obvyčejně pytlkem. — Když sedlák, stává se, že svého divokého du-

cha chce vyhouřiti a dívoce skáče pod prázdným sedlem. Někdy také svoji energii šetří pro jezdcu samého a stojí klidně. V posledním případě jezdec levou rukou chopí zvíře za o-prátku těsně u nozder při levé straně tak, aby zvířeti nedovolil skloniti hlavu mezi přední nohy, a v tom okamžiku vyšvihne se do sedla. Pružně, jako šípka vyletí bronco, sehnuv hřbet v oblouk, jeho hlava, s ušima zlověstně sklopenými na zad, jde mezi přední nohy; a říče dívoce, učíní za sebou několik prudkých odskoků na místě, se stále sehnutým hřbetem v oblouk, odrážeje se všemi čtyřmi najednou.— Jindy prudce běží v před, stále poskakuje jak popsáno. Tomu v mluvě cowboyů se říká "bucking" v případě prvním. Utíká-li, jest to "plunging" bucker. Může také dělati akrobatické výkony, kterým se říká "sun-fishing". To jest, že přední částí těla prudce smývá ze strany na stranu, v každém případě dotýkaje se ramenem téměř země. Nebo se staví na zadní nohy, hroze se převáliti na zad a jezdec se sebe setřásti. Viděl jsem často, že koník se to podařilo, ale hbitý jezdec, místo aby se válel pod koněm, v tom okamžiku, kdy kůň padnul, stál nad ním rozkročmo a opět byl v sedle, sotva že se kůň, přinucen pádným karabáčem, vyšvihnul.

Dobry jezdec zůstane v sedle za všech zde popsaných manévřů, mezitím do koně buše těžkým karabáčem. Když kůň se vyhouřil a karabáčem do jeho koňského rozumu bylo vpraveno, že maruť je odpor, kdy pot téměř se s něho leje a nohy pod ním se třesou, spokojí se tím, že pokouší se utéci. Jezdec mu to dovolí, smýkaje koněm samo tamo. Po třídení jízdě, odevzdá koně co zkroceného, a cowboy sám pak jeho škoļu dodělá.

První věc, co ho učí jest, aby nesnažil se utéci, kdy smyka lasa mu vržena kolem šije a tomu se učí tím, že prudce je s ním smýkáno, často udělav přemet po prvé nebo po druhé, kdy ucítiv smyku kolem šije, pokouší se o divoký útěk. V corrale (ohradě) mají uprostřed dlouhý trámec, kde se kůň učí podobným věcem. Na pastvině ale, obratný cowboy může vzpírajícího se koně udržeti tím, že opřev napnutý provaz o boky, zároveň opírá se nazad s nohami napjatými, patami vrytými v zem. Kůň jest přinucen státi, anebo snaží-li se prchnouti, prudkým smýkáním jest převržen. Rozumí se samo sebou, že cowboyové při tom užívají kožené rukavice z jelení kůže, jinak provaz by seděl kůži s dlaní do krve prudkým smýkáním.

Jest jisté, že západní cowboy se svojí původní rázovitostí, svým volným životem, jest odsouzen k zániku, jako mnohé jiné, co západu zůstalo svérázné a romantické, nepočítaje v to již odsouzeného Indiána, bývala a jelena wa-

pití. Velké renče, se kterými cowboy úzce je spjat, se svým divokým, malebným a úchvatným okolím, značí přece pouze jistý postup ve vývoji života člověka, právě tak jako ony ohromné klidné lesy, které dosud valně nedotčeny, neujdou ničící civilizaci bílého člověka.

A ten, který jednou žil na americkém západě, prožíval krásy života cowboyů, sedával za večerů při ohni v jich středu, kdy pouze bučení dobytka a štěkot a výř coyotů bylo mu hudbou, kdy za soumraku slyšával hukot řek a šepot potoků, kdy nerušenou divokou zvěr pozoroval v jich ústraních a úkrytech, kdy jeho kůň býval mu milým druhem, toho srdce se sevře a bude líbovati, že takový život uniká a propadá zániku, a že přece budou druzí, kteří ten život nepoznají a neuvídí.

II.

ROUND UP.

Odjížděl jsem z Phoenix se svým přítelem Josefem Mašindou do Flagstaff, úhledného horského městečka v severní Arizoně. Sám brzy jsem našel zaměstnání v tavnější větši dobytkařské společnosti a jako cow-puncher byl poslán na řeku Colorado Chiquito ku Cañonu Diablo. Mým prozatímním zaměstnáním, než nastane "round-up" bylo objížděti řeku a vyta-hovati zapadlý dobytek, většinou krávy a mladé volky, který tam chodil pít, z bahna. Bahnitá řeka líně se táhne nekonečnou plání, rezervaci Indiánů Navahos, jichž příbytky dosti z husta jsou roztroušeny v úvalech kolem řeky. Kdybychom každého rána břehy řeky bedlivě neprohliželi, ztráty na dobytku tím způsobem byly by značné. Dokud vše je zmrzlé, nehrozí dobytku nebezpečí, ale když jarní tání nastane, rozvodněná řeka zaplavující daleko své břehy, nebezpečí dobytku působí. Když řeka opět opadne, na pobřeží jest zamechán okraj bahnitého propadlého, pokryt jemným naneseným pískem, nánosem. Dobytek, který celou zimu byl nucen spokojiti se gněhem, jest velmi žádostiv vody, kromě toho jest zesláblý a téměř bez síly. Bezblavě žene se kamkoliv kde je voda a tam tupě stojí asaje do sebe gablony ledové bahnitě vody, bože se při tom neustále v bahno. Když pak snaží se z bahna vyprostiti, jsou již krávy značně zapadlé a zimním postem příliš slabé, než aby mohly účelněji zápasiti. Po jednom nebo dvou pokusech zoufalého škrubání oddávají se svému osudu s tupou netečností dobytku vlastní a jsou ztraceny, leč bychom je našli a z bahna vytáhli.

Tím způsobem může býti dobytek ztracen v zcela nepatrné bažině; často jsme jej našli mrtvý ve výmolu, který snadno by se dal překročiti. Draslová bahniště, kde voda prosaku-

je stále hlínou, bývají nejhorskší, následkem lep-kavosti, do kterých zvíře zapadá.

Kromě dobytku, taková místa jsou nemálo mrzutá i jezdcí samému. Často se nám stalo, když jsme podél řeky bezstarostně klusali, po jinak dobře vyhlížejícím břehu, že jsme se náhle ocitli v propadlišti, koně se nám plašili a s námahou unikali. V tom případě jsme s koně seskočili a válejíce se v písku, s města se dostali. Kůň pak, sprostěn nadvlády a přítěže jezdce, také snadněji unikal.

Každé ráno jsme tedy objížděli řeku, po zapadlém dobytku pátrajíc. V campu jsme byli dva; mým společníkem byl drsný míšenec, cowboy z Nového Mexika. Tou dobou, bylo to brzy z jara, bylo ještě dosti chladno a prudké větry vlály. Když jsme dobytče v bahně našli, malými lopatami, které jsme nosili za sedlem, jsme kolem zapadlých noh bahno, obyčejně již ztvrdlé, odházeli, pak dobytče chytili za rohy do lasa a spojenými silami z bahna vytáhli. Často se stalo, že rozružený mladý vůl z bahna byv vytažen na nás se rozehnal, neboť stává se téměř pokaždé, že mladý vůl, byv vytažen z bahna, vrhne se zuřivě na svého osvoboditele. V tom případě jsme rychle utíkali za stromy. Jednou se společník můj zachránil jen tím, že rázem lehl na zem a tvář skryl v písku. Já zase v jednom případě, když starý býk se na mne rozehnal, jsem utekl zpět k řece. Když jsem v bahně nechal zapadlé boty a utíkal dále bosý, býk se zastavil a trkal zuřivě do bezbranných bot. Zatím co jsem se námáhavě snažil nohy z bahna vytáhnouti, společník, třesa se smíchem, střílel z pistole po býku, málo se staraje, nezabloudil-li některá kule ke mně. Někdy kůň, kterým jsem za laso táhl krávu z bahna se nám převrátil, ohrožuje pod sebou pochovatí jezdce. Byla-li kráva v bahně hluboko zapadlá, že nebylo možno bez nebezpečí se k ní dostat, tu jsme ji pistolí zastřelili a ponechali coyotům.

Kromě toho jsme přejížděli pastviny v okolí řeky a pátrali po neznámkováném dobytku, mavericks zvaném, který loni, při všeobecné obhlídce byl přehlédnut. Neměli-li jsme co dělati s dobytčím, tak jsme z opadlé vody v místech v bahně hledali ryby nebo do lasa chytali coyoty. Často jsme také jezdili do blízké indiánské školy Leup, dívati se na žáky kmene Navajos, nebo na hezkou učitelku z východu, která vedle superintendenta (řiditele) a trades-mana (majitel obchodu, vyměňuje s Indiány) jediná představovala bílé plémě v tom kraji. Sebe jsme už k bílému plemeni nepočítali.

Okolí jmenované řeky podivně jest rozryto v údolí, výmoly, úskalí a rozvaliny, menší hluboké kaňony, kterými místy potok se dere. Místy v úvalech nacházíme primitivní přibytky

Indiánů Navahos, s malými ohradami pro ovce, jinde opět setkáme se se stádem indiánských ovcí, hlídaných pasačkou a jinde opět coyota z brlohu vyženeme. Mihně se úvalem, několikrát se po nás oblédne a opět mizí jako přízrak. Podivné zvíře. Celé okolí zdá se nám předehrou k Velkému Kaňonu arizonskému.

Ačkoliv žili jsme ve svém táboře na břehu řeky na samotě, byli jsme si vědomi, že na renči se připravuje letní Round Up. Po jednotlivě dlouhé zimě každý cowboy žádostivě hledí k letní všeobecné obhlídce, kde práce jest sice námáhavá a život těžký, avšak přece den bývá provázen mnohým vyražením a nečekanými příhodami. Také my jsme se o to zajímali a často o tom hovořili, poněvadž se nám to zdálo mnohem méně jednotlivě než objížděti kolem řeky a tahati krávy z bahna. Můj společník se staral o to, aby dosáhl místa co horse-wrangler, lenoch (hlídač koní). A poněvadž už hlídače koní měli, byl z něho night-hawk (noční hlídač koní. Doslovně noční ostříž).

Náhodou naskytla se mi příležitost jeti do Flagstaff. Byl jsem tam poslán pro koně. — Round-up začal. Horse-wrangler (hlídač koní) již tam byl a já mu měl vypomoci. Když jsme vykládali koně, kterých bylo na dvě stě a já kolem divokého stáda objížděl, bych je udržel pohoromadě, spatřil jsem blízko povědovou postavu. Byl to Joe Mašinda.

Rychle jsem k němu zatočil. "Hello Joe!", zvolal jsem a podával mu ruku. Joe na bujném koni, zaprášeného mne nepoznal, až když jsem k němu přijel.

"Ach, Henry, nedělej si ze mne starosti," vořal, "já už cowboyem nebudu."

Neměl jsem mnoho času, koně už byli z vozů vypuštěni a bylo třeba vehnat je na cestu. Vyšvihl se tedy na koně a uháněl zpět. Jen ještě jednou jsem se po druhu ohlédl, karabáčem v ruce zamával a pak zmizel v prachu. Přihnal jsem koně k našemu starému campu u Kaňonu Diabla druhý den k večeru. Round-up započal. (Čti round-up).

Na dobytčí renči, nebo kdekoliv se dobytek chová, round-up jest velkou roční událostí, poněvadž jest to doba, kdy všechna telata jsou známkována, (branded, vypalována) a kdy dobytčář se přesvědčí, mnoho-li užítku mu posle dní přinesl. Pálení telat trvá asi šest týdnů, ale tím round-up není skončen, naopak. Jakmile jistá část pastviny byla objeta, vůz zachází do krajů odlehlějších, kde dobytek se asi zatoulal a zůstal by nepovšimnut. A sotva to je skončeno, nastává shánění mladých volků určených pro jatky a to trvá až do mrazu. Pak jest ještě jedna obhlídka, kdy všichni dobytek zháňen jest na zimní pastviny. Obyčejně jsou to

místa chráněná od větrů a bouří, a v takových dobytek v létě se nepase a pastva je chráněna na zimu. V tom případě v severní Arizoně zimní pastva byla na rezervaci Indiánů Navahos a Pueblů, v okolí řeky Colorado Chiquito. V létě dobytek byl opět hnán k přehorům hor Bílých (White Mountains). V tom ohledu dobytkaři mají smlouvu s Indiány prostřednictvím lesnické vládní služby.

Měli jsme sebou dva vozy; jeden k přenášení pokrývek ku spaní a druhý zvaný "mess-vagon" vozil zásoby potravin. Třetí často odjížděl na renče a přinášel čerstvé zásoby. V zadu na mess-vagonu jest zvláštní oddělení, hrubě zbitá police, mess-ohesť, ve které jsou plechové talíře, nože, vidličky, hrnečky na kávu atd. Vozka jest také zároveň kuchařem, nejvíce vážen a nejlépe placen, je-li dobrý, rozumí se samo sebou, z celého houfku cowboyů. V našem případě byl to zdvořilý mladík z Texasu, výborný kuchař. Ku každému vagonu zapřažení jsou čtyři koně, silní sice, ale obyčejně broncové, jako ostatní.

Co tu bylo rozličných cowboyů! Ponejvíce z Colorada, Texasu, Wyomingu, Montany a jeden z hor Kalifornie.

Rozličné charaktery, inteligentní hoši i nevědomí sprostáci. Forman rozkazoval. Chlapci se rozejeli a od řeky přivlékali na lessech suché dřevo. Zabíli jsme malého volka a kuchař se dal do vaření. Vyžaduje to opravdu umělece vařiti pro čtyřicet hladových cowboyů. Mezitím jiní hoši od hlavního stáda odháněli koně pro noční službu, které pak zvlášť krmili ovsem. Co při tom bylo říčení, honění koně, který od stáda se oddělív, chtěl utéci, klení, smíchů a houkání.

Kromě cowboyů renče vlastní, jsou tu pastevci renčí okolních jako zástupcové sousedních dobytkařů. Během hlídek budou pátrati po vlastním dobytku a páliťi na ně znamení svého majitele. Každý z cowboyů má stádečko mu určených koní, asi osm nebo deset, o které se musí starati, krmíti je, a kovati a jínak o ně pečovati. Celkem v stádě je koní na tři sta. Stádo provázejí a prohlížejí dva jezdcové "horse-wrangler", jeden na den, druhý pro službu noční.

Prvé dva dny jsme zůstali na místě. Náš mess-vagon byv umístěn do stínu několika topolů, oddal se svému povolání. Z komínu se stále kouřilo a bylo viděti kuchaře, jak stále něco kutí, máje k ruce jednoho cowboye, který mu nosí vodu, štípe dříví a čistí brambory. V tom zaměstnání se denně střídají a vítají to jako odpočinek a dobrou změnu. Mezitím sjíždějí se cowboyové z odlehlejších krajů, po dvou nebo po třech. Druhý vůz opět odejel pro zásoby.

Kolem vagonu jest udržována drsná sice,

avšak dobře účinkující kázeň. Forman si vybere obyčejně několik spolehlivých a zkušenějších cowboyů, kterým jistě povinnosti přenechává; těm předán vždy nějaký úkol k vykonání, a oni si k ruce opět přibírají cowboye dle potřeby. Forman může býti sám majitelem renče; není-li tomu tak, a je-li majitel přítomen, podvoluje se rozkazům a pracuje jako každý jiný cowboy.

Mezitím co vůdcové se radí, rozdělují práci, cowboyové roztrfísti se v okolí vozu, opravují svá sedla, je-li třeba, mnohý si zašívá šaty nebo se holí; snad také třeba některého koně okovat, aspoň na předních nohou. Má-li některý jezdec zvlášť divokého bronca, chopí se podobné příležitosti, kdy se mu k tomu dostává dosti času, aby koně si připravil. Mezi tím co divokého koně sedlá, jest obklopen shlukem ochotných diváků, kteří, jsou-li mu nesympatičtí druhové, hlasitými poznámkami a drsným smíchem kritizují mnohý nezdar. Jezdec na nezkrotném, divoce si počínajícím koni bývá vždy vítaným terčem druhých, kteří každé zařčení, každý skok bronca provázejí radostným voláním, aby jezdec "zůstal s ním!" Jaký potom bývá výsledek, když nešťastník sřítí se koni přes hlavu, což se stává přechasto. Obyčejně ale jezdec, nebyl-li shozen, po několika štápných skocích spokojí se tím, že se křečovitě chopí sedla a nechá koně pastvinou běžeti s větrem o závod, až ho během vyčerpá a k ovládnutí přivede.

V táboře cowboyů za letní práce není čas vyměrem; často jsou rádi, ukládají-li se k práci na šestnáctihodinové. Všechna práce jest vykonávána v sedle a každý cowboy hoří jen touhou překonatí druhého ve výkonech a zručnosti jezdeckví. Zvláštní jest, že ačkoliv se nalézáme ve středu všech možných hrubých a drsných charakterů, vidíme pramálo hádek, a vůbec žádné rvačky. Chýlí-li se skutečně k šarvátce a má-li skončiti osudně, každý si to dvakráte rozmyslí, než něco začne. Morálka v táboře cowboyů stoji na dosti vysokém stupni. Nemůže býti jínak. Nízkost, zbabělost a nečestnost nejsou tnpěny. Velmi si dá každý záležeti na pravdivosti a dodržení daného slova, pohrdá pokrytečtvím a každým, který se vyhýbal namáhavé práci. Žádný cowboy nesnese pohanu a jest vždy hotov mstíti se na něstě a okamžitě.

Způsob práce jest jednoduchý. Mess-vagon a volné stádo koní, rozbivše ráno tábor, táhnou před m určeným směrem po několik mil, zřizující tábor opět před polednem, a stádo sestávající ze všeho dobytka, který z odlehlejších částí byl sehnán a z mnohého jiného, které nutno jest sehnati, následují. Horse-wrangler mívá tuhou práci s odháněním dolčerných koní od vozu s ovsem a obyčejně se mu některé-

cowboy přidán ku pomoci. Často se některému divochu podaří, že pytel prokousne, a tu pak nastane říčení, kopání a pranice o žďbec ovsá.

Mezitím ostatní cowboyové rozjedou se podél určeného směru do kolní krajiny, zacházejíce 10 až 15 mil od místa pochodu a scházejí se opět tam, kde nové tábořiště rozbito. Pracují-li více menších dobytkařů společně a je-li vozů více, táboří se od sebe poněkud vzdáleněji a tam také stranou drží své stádo koní, dbajíce při tom, aby se nepomísilo se stády vagonů jiných. V našem případě pracovala ale jedna velká společnost samostatně, a měla vůz jeden, s několika zástupci dobytkařů sousedních. Jest malebné patřiti na vůz tažený čtyřmi bujnými koni, drkotatí drsnou a neschůdnou cestou, kdy vozka práská bičem, stádo volných koní jsouc poklusem hnáno stranou nebo v zadu a kdy hlídač neustále volaje přejíždí kolem stáda, nabádaje zdoluhavce ovolněným koncem svého jasa. Krajina, kterou se postupuje, bývá drsná a jest nutno někdy zpřežení zdvojnásobiti, má-li se př jíti strmá stráž, přejíti bahniště nebo přebrodití řeku s nánosem.

Rychlost a důkladnost s jakou práce jest konána, záleží, rozumi se samo sebou, na počtu cowboyů. Naše společnost má asi tolik, kolik každá jiná v takovém případě zaměstnává. — První ráno když jsme vyjeli, čtyřicet jezdců vyrazilo podél řeky a rozjelo se po krajině.

Ráno bdělý kuchař připravuje snídaní dříve, než první záblesk světla kmitne oblohou. Když za noci stával jsem na stráži, dobře jsem pozoroval, jak hvězdy se na mne dosud usmívaly, když při voze spatřil jsem kmitati se plamének našeho kuchaře a těšil se na horkou kávu.

Jakmile snídaně jest připravena, tak asi po čtvrté hodině, kuchař dlouze houkne "óóó!" a všichni ospalci cítí, že jest nutné mžikem povstati, poněvadž dobře vědí, že na r uná-up neplatí si přidati minutku. Ihned skládají a svazují své deky, mnou si oči a zívajíce, natahují vysoké boty a kožené nohavice, sundali-li jich vůbec. A obyčejně, aniž by se pokoušeli tváře si umýti, tlačí se k ohni a berou si snídaní. V našem případě byly to biscuits (horký chleba, českým buchtám podobný), steaky, pečené brambory, sušené vařené ovoce a horká káva. Každý muž přistoupí k polici, uchopí plechový talíř, lžici, nůž, vidličku a hrnek, najeje si horké kávy, vezme dvě horké, čerstvě upečené biscuits, nabere steak a snad také "gravy" (omáčka udělaná ze sádla, ve kterém se peklo maso, dělá se to všude v severní Americe a zabírá místo našich českých omáček) a usadí se kdekoliv na zemi nebo na svých zmotaných pokrývkách. Jest nutno pospíchat, abychom byli hotovi než forman zvolá: "Hoši,

chytati koně!" kdy nutno zanechatí všeho a běžeti k místu se s ým lusem, neboť tou dobrou noční hlídač přivádí koně, které po celou noc držel pohromadě. Ohrada z provazů jest utvořena tím způsobem, že dva provazy se připevní k zadním kolům vozu v podobě "V", některými z cowboyů drží se napnuté a do té ohrady koně jsou vehnáni. Jiní z cowboyů stojí kolem, aby koně udrželi na místě, zatím co druzí do svých las je chytají. Každý si chytne svého koně, ale některé renče mají svého odborného chytače, zvaného "roper", který mistrně každému koně chytí. Jakmile každý má svého koně — obyčejně silné, pevné zvíře; malé, rychlé pony jsou šetřeny na práci kolem dobytka odpoledne — stádo, které ted' převezme denní hlídač jest puštěno a každý sedlá co možno nejrychleji. Právě se rozednává a tu vzduch má v sobě zvláštní vonný chlad brzkého rána. Když jsou všechny koně sedláni, což se neobejde nikdy bez vzpínání, skákání (bucking), tančení a útěky mnohého nezkrotného divocha, všichni cowboyové se sejdou u jednoho vozu, kde forman v sedle je již očekává. Dlouho nečeká — spozdílec nejsou trpěni — než naznačí příští tábořiště a rozdělí přítomným denní úkol. Vede-li, jak se stává, cesta podél řeky nebo potoka, ustanoví některého z jezdců, který vezme sebou několik cowboyů, by pokračoval podél řeky nahoru (nebo dolů) před hlavním stádem. Hlavní stádo pak jest drženo zvlášť a hlídáno několika cowboysi k tomu určenými. Ostatní cowboyové jsou pak rozděleni na dvě skupiny, jsouce podřízeni vůdcům, kteří dobře jsou oboznámeni s krajinou, a vyrazí, každá skupina po jedné straně čáry, přihánějice dobytek na patnáct mil z okolí. Sám forman pak přimi jede k příštímu tábořišti, aby byl přítomen, jakmile nějaký dobytek bude přihnán.

Mezitím obě skupiny, v každé několik jezdců, se rozjedou v různé směry. Vůdcové každé z nich snaží se své mužstvo rozdělití tak, by co možná celou krajinu pokryli. Každý cowboy přihání ku společnému středu všechen dobytek, se kterým se setká.

Nezapomenutelnými zůstanou ony rychlé jízdy za ranného rozbřesknutí jarního jitra. Příjemný, čerstvý vzduch, syt dosud ostrostí nočního chladu a libité pohyby pružného konika, rozproud'ují v žilách krev a nutí k nevázané radosti ze života a jasotu z krásna, neboť vše kolem nás zdá se příjemné a krásné a duše naše zdá se splývatí se vším. Matné, žlutavé světlo, které se nad pahorky protírá a řídnoucí temnota, která dosud v sobě chová táhnoucí se pláň. Pak opět, když vyjedeme na návrší, čarovné se nám zdá oranžové nebo rudé slunce, které se ted' vyhouplo nad obzorem a prvními paprsky celuje tváře jezdců a pruž-

ná těla koníků, vrhají za nimi dlouhé stíny. Nijaká starost netíží cowboyovu mysl, který hbitě přejíždí pláni, aspoň ne od chvíle, kdy se vyhoupl do sedla.

Někdy jedeme krokem, jindy klusem a o pět během; ti, co jsou středů čary nejvzdálenější, jsou nuceni postupovati co nejrychleji. Ačkoliv koně jsou živí na obyčejné trávě — jen v případech, kdy trávy jest poskrovnu, jsou jen ti, kteří právě pracují přiživování ovšem — jsou silní a svalnatí a co více, každý jest užíván jen jednou ve čtyřech dnech, takže jsou stále bujní a hbití, často více, než třeba. Tolik jsem si vždy o nich myslii, zvláště ráno při sedlání, když některý nepěkně si se

křovím podél potoka, spatřiv několik pasoucích se dlouhonožých texaských krav, prostě si je nadjede a zahouká známé "ii, ááy—káh-h" a dlouhorožatci, ustavě v pastvě, upřeně k němu chvíli hledí, a pak, otočíce se, pádí dolů výmolem, rohy nahoru a ocasy ve vzduchu, aby k hlavnímu stádu zahrnání byli dalšími cowboyi. Arizonský dobytek není tak divoký a dosti snadno se homí. Za to dobytek přivezený z východu pramálo si dělá z jezdce; obyčejně zůstane státi a tupě k němu hledí a musí být hnán v pravém slova smyslu. Tím způsobem než dojdou na pláň, celé stádo může čítati tak asi dva tisíce hlav. Jakmile jezdcové dojdou tábořiště, příklusají k vagonu k

Z cowboyského tábora. — Pan Marák na koni.

mnou počínal, nebo se mnou utekl.

Pokračujeme právě pláni podle řeky, podél návrší a svahů, točících se výmoleů a údolí, a přejíždíme nerovné pahorky, které často vyhlížejí malebně a bizarně. V pravdě zdá se nám vše předehrou k Velkému Kaňonu arizonskému, který nám nepřiliš daleko se vší svou majestátností rozkládá se po obou stranách řeky Colorado.

Druhý den, ženouce velké stádo před sebou, překročujeme tratě dráhy Santa Fé, nedaleko stanice Cañon Diablo, a míříme k řenci, která se rozkládá nedaleko předhoří. Všechen dobytek sehnán v okolí řeky jest hnán v jednom velkém stáde; jest zajímavé pozorovati, jak dobytek různých plemen si při shálení počíná. Cowboy, deroucí se šalvějovým

obědu, a aby také vyměnili znavené své koně, stádo zůstává pod dohledem dvou nebo třech. Stane-li se, že malé stádo jest sehnáno, pozůstává v jednom. Je-li sehnáno dobytka hodně, jest různých stád několik.

Pláň, na které roud-up se odehrává, skýtá vždy malebný pohled. Dobře si na to dosud pamatuji a celý ten výjev jasně dosud se jakby odehrával před mými zraky. Jest tu rovina, obklopena mírnými svahy; na straně severní řeky, na východě pláň nedozírná, porostlá šalvějem, na západě hory San Francisco. Lísti topolových stromů a místy rostoucí tráva honosila se pestrou zelení jara. Vagon tábořil při nějakém potoku, plýnoucím k řece, nedaleko skupiny topolových stromů a při tom sloup dýmu neustále stoupal z komína železných pol-

ních kamen. Stádo koní páslo se nedaleko, hlídáno bedlivě horse-wranglem, aby se nerozutíkalo, k čemuž na jevo vždy dávalo největší ochotu. Na malé rovině při ohni cowboyové páli telatům znamení (brandují je), zatím co celá planina pokryta jest stády bučícího dobytka, a všude ruch naznačován jest voláním a výkřiky na koních přebíhajících cowboyů. Já, na koníku sedě, pátral jsem zvědavými zraky, kde pátrati nebylo třeba, vyrušován často nezbednou krávou nebo zvoláním k pozornosti pobízejícím cowboyem. Vše zdálo se pouze hmotem a zmatkem, zatím co ve skutečnosti práce pokračovala ku předu v největším spěchu a jistotě.

Dobytek jest držen v těsném stádě obíždějími jezdci, zatím co zástupci sousedních renčů pátrají po svém dobytku. Jest nesnadné v takovém těsném sražení přecházejících zvířat — neboť nestojí chvíli v klidu — nalézt svůj dobytek; člověk musí býti přirozeně nadán tak jak zkušený, aby dovedl přesně čísti pálená znamení a dovedl ze stáda vše vyvésti, což znamená, aby tam nezanechal nic svého.

Dělají podobnou práci, nejen že je nutné, aby člověk byl dobrým jezdcem, ale musí také míti dobře vycvičeného koně. Takový dobře chápe co jest od něho požadováno a sotva se ocitne ve stádě, vyhledá okamžitě zvíře, po kterém jeho pán pátrá; následuje mu v patách sám od sebe, a je-li třeba, žene je v plném běhu. Prohledávali se stádo tím způsobem, jest nutné postupovati zvolna, aby druhá zvířata se nepoplašila. Je-li však jednou venku, je nutné vyraziti co nejrychleji, neboť jakmile kráva se nalezne od různých odloučena, snaží se, aby opět co nejdříve byla mezi nimi a mladý vůl nebo tele, dovede bžeti jako srna. Je-li vyháněna kráva s teletem, jest často nutné, aby dva cowboyové pracovali tu společně. Jakmile všechny dobytek stejného znaku jest venku, drží se odděleně zvláště, čemuž se říká "holding the cut".

Celým tím časem jezdcové držící stádo mají plné ruce práce, neboť mnohé dobytce stále se pokouší ze stáda se dostat, kdy nejbližší jezdec jako střela se přizene a boukáním a ramami karabáče žene je zpět. Jakmile krávy, telata a všechny žádoucí dobytek jest vybrán, ostatní jest odebíráno co nejdále a zahrnuto jest na pastvu v opačný směr příštího postupu, aby stejný dobytek nehonil se dvakrát. Pak cowboyové přikročí k jinému stádu a nová práce počíná.

Je-li nutné povaliti některé zvíře, několik cowboyů bude se svými lasy ihned pohotově. Obratný vrhač bez pomoci jiného chytí, povalí a sváže krávu nebo volka v krátkém čase; nejoblíbenější ukázkou zručnosti mezi cow-

boyi jest rychlost, s jakou onen čin může býti vykonán. Obyčejně však, jeden chytí zvíře za hlavu, zatím co druhý snaží se svou smyku vrhnouti kolem jedné nebo obou zadních nohou, kdy laso jest napnuto a zvíře povaleno v mžiku. Sleduje-li cowboy na koni zvíře, mává stále lasem nad hlavou, pohybem pouze zápeští, až se mu naskytne příležitost laso naň vrhnouti.

Dobrý vrhač (roper) dovede laso vrhati s obdivuhodnou přesností a silou, laso prostě zasvěstí vzduchem a padne kolem krku oběti s neomylnou přesností. Mexičané z pravidla jsou nejzručnější vrhači. Je to tím, že Mexičanu americký cowboy má co děkovati za své povolání a svůj vznik na americkém západě, neboť v Mexiku vznikl a odtud po celém západě Ameriky rozšířil se chov dobytka, renčářství a s tím spojené cowboyování. Mexičan se zvláštní zálibou cvičí se ve vrhání již v mládí. Již jako dítě připravuje nesnesitelný život slepicím, ovčím a prasatům, honě je po dvoře svým provázekem. Dobrý kůň má ve vrhání zájem jako jezdec, a sotvaže smyka padne, rázem se zastaví a opře, očekávaje náraz. Neovičený jezdec a kůň může býti sám shozen nárazem.

Někdy některé zvíře, obyčejně mladý vůl neb kráva — avšak ku podivu zřídka kdy býk — se rozzuří a napadne jezdce. Na pochodu takové zvíře jest prostě ze stáda vyhnáno; avšak, dostane-li se hochům času, nic jiného tak cowboyové netěší, jako zápas s podobným zuřivcem a útočící zvíře jest v mžiku chyceno, povaleno a svázáno. Často zvíře takové zápasí zuřivě a stává se neohrožujícím.

Jakmile všechny dobytek jest rozdělen dle brandů (vypálených znamení), a dobytek, který má býti hnán dále, vehnán do denního stáda, cowboyové obrátí se ku kravám s telaty, které jsou již rozděleny v různá stáda, dle známek sobě vlastních.

Je-li na blízkou corral (ohrada), stáda jsou tam dle pořadu hnána. V Arizoně se však corralů neužívá a také naše práce se odbývala na horské pláni — v tom případě několik jezdců udržuje dobytek v těsném stádě. Oheň je rozdělán, železné tyče (branding irons) rozžaveny a několik jezdců sestoupí s koní a stávají se z nich "wrestlers" (zápasníci). Dva nejlepší vrhači se svých koní chytají telata; jeden brandovaná telata počítá a zaznamenává počet a pohyby; dva chopí se tyčí a druzí dva povalují a drží malé nešťastníky. Dobrý vrhač chytne vždy tele za obě zadní nohy a pak, upevniv provaz k sedlu, vleče je žalostně bučící k ohai, kde jest přidrženo a označkováno.

Nejčastěji však tele jest chyceno za krk a pak, je-li větší, cowboyům, kteří se ho chopí

nastává tuhá práce, poněvadž bučící malé dobytče napíná všechny síly, snažíc se zoufale vyprostiti. Je-li ve stádě na osmdesát telat, místo zdá se přeplněno zmatkem a řevem. Vrháči hbitě otáčejí a smýkají své koně a přivlékají svá telata tak rychle, že tucet mužů sotva jim stačí; mužové se železnými tyčemi, začernění od kouře, běhají sem a tam - ti, co zápasí s telaty, zašpinění od krve, prachu a potu, pracují divoce, zatím co hlasem tura jeden vyvolává číslo a pohlaví obrandovaného telete. Prach se zvedá v mračka a výkřiky, volání, smích a klení cowboyů mísí se v bučení krav a v bečení telat. Časem některá stará kráva se rozzuří nad nelidským nakládáním svého mláděte, a každého v nejbližším okolí prožene. Nebo "maverick", t. j. rok neb dva starý nebrandovaný býk nebo volek jest chycen, povalel a znamení na něj vypáleno. Sotvaže je puštěn, jest jisté, že pomsta bude neodvratná. Za příšerného bučení zvolna kloni hlavu, zahrábě a žene se na nejbližšího, který za prudkého běhu a drsného smíchu druhů hledí zmizeti; pěší cowboyové klejí divoce, zatím co jezdcové chápou se svých las, mavericka chytanou a odeženou co nejdále, kde jeho hněv a touha po pomstě zvolna dodělají.

Každé ráno někteří cowboyové jsou oddělení k hlídání a hnání denního stáda, což bývá nejjednotvárnějším zaměstnáním, mužové zůstávajíce v sedle ráno od 4 do 8 do večera, přicházejí k vozu jen k obědu, nebo aby si vyměnili koně. Mně, jako neokoušenému cowboyi, taková práce byla vždy přidělována. Rád jsem se jí vždy chápál. Nejsem že nebyla namáhavá, ale co hlavního, bylo mi dopřáno času a příležitosti nerušeně pozorovati vše, a třeba, měli jsem po ruce svůj kodak, něco tak chytiti. Když za pochodu denní stádo dosáhne tábořiště, není co dělat a cowboy je nucen pod pařsky slunce pozorovati, jak krávy klidně se pasou nebo spí a přezvykují a při tom dávají pozor, aby se mnoho nerozlezly. Táhnouti se zvolna na pochodu, v prachu, který sta kopyt víří, není o mnoho příjemnější.

Dobytěk ve stádě nejlépe a nejrychleji postupuje v dlouhých řadách. Nejhbitější jsou vůdčím v předních řadách, zatím co slabší a líní, mladá telátka a hubené krávy, tlačí se vespolek v zadu. Dva jezdcové postupují v předu s vůdci, každý na jedné straně, aby je vedli v pravém směru; druzí dva udržují stranu, zatím co ostatní jsou "drag-drivers", t. j. pohánějí ty, co se táhnou. Postupují-li vůdčové moc rychle, jeden z jezdců postaví se v čelo a krok dobytka uvolní, hledí k tomu, aby zadní nezůstávali příliš pozadu.

Obyčejně celé hnaní bývá nudné a zdlouhavé; ale časem přihází se rozličná dobrodružství. Dva nebo tři jezdci mohou se na nejbliž-

ším návrší objeviti s jiným stádem a jich dobytek vždy nic jiného nemá na mysli, než aby se smísl s hlavním stádem, čemuž se musí předejiti za každou cenu. Na nějaký čas nastane rychlé přejíždění, smýkání, houkání a klení a pobíhání cowboyů, kteří se snaží přiběhlý dobytek zadržeti a zpět zatlačiti. Nebo dobytek počne utíkat nebo dá se do "milling", t. j. tlačí se v hromadu a přecházejí jedna podle druhé s hlavami obrácenými do středu, nechtějice se z místa hnouti. Jediné jak je přiměti k pochodu jest tím, že některý cowboy protlačí se mezi ně, vyžene a oddělí několik vůdců, kteří opět dají se na pochod a druzí zvolna je pak následují. Avšak přece hlídání denního stáda jest provázeno hroznou jednotvárností, takže cowboyové, kde mohou, se tomu vyhýbají.

Od osmé z večera až do čtyř do rána denní stádo stává se stádem nočním. Cowboyové se rozdělí v noční stráže a vždy hlídají po dvou, obyčejně po dvě hodiny. Stráže za nočního chladu a za tmy bývají zdlouhavé, ale dosti často provázeny vzrušujícími příhodami. Stává se, že klidně ležící dobytek jest náhle poplašen přiblíživším se coyotem, vyrušen bouří, blyškáním nebo čímkoliv jiným a počne bezhlavě a divoce utíkat. Tomu se říká "stampede". Cowboyové na stráži jsou vyburcováni, ostatní spíci jsou voláni na pomoc a pak sháňení, divoká jízda v norovné a drsné krajině stává se nebezpečnou. První a poslední stráž jest nejvýhodnější; ostatní jsou nepříjemné, mužové jsou nuceni vstávat z teplého pelechu rozespálí do chladné noci, dvě hodiny zdlouhavé stráže úplně zahánějí žádoucí odpočinek. Úkolem první stráže jest dobytek uložiti, ačkoliv hlídači číni tak sami. Jednoduše je seženou v těsné stádo a pak bez přestání kolem objíždějí až dobytek k spánku se uloží. Často, obyčejně z pravidla, trvá to déle, dobytek běhá, ulehá, opět vstává a přechází. Když konečně vše se utiší, nějaký nepovedený volek je zlomyslně roztrk; počnou pak přecházeti, motati se mezi sebou, až dlouhá řada dobytka náhle vyrazí ze stáda, jsouc zpět hnána rozloženým cowboyem, aby na jiném místě znova vyrazili. Když konečně opět ulehá a počnou přezvykovati a dřínati. oba cowboyové na stráži počnou neustále objížděti v kruhu proti sobě, za temných nocí volajíce a zpívající, neboť dle nich lidský hlas má na dobytek příznivý vliv a napomáhá k uklidnění.

Za velmi temného počasí, zvláště když prší, stráž se stává namáhavou a nepříjemnou. Všechna důvěra jest pak skládána v koně, který, je-li vycvičen, nepotřebuje pokynů a sám o sobě čile kolem stáda bude obíhati a všene zpět každou krávu, která jezdcem jinak neviděna, pokouší se utéci. Obyčejně stráž

přejde bez zvláštních příhod, ale v řídkých případech dobytek se stává nepokojným a náčylným k stampedu. Cokoliv je pak poplaší — náhlý skok koně, náhle objevení se coyot, nebo příchod volka neb krávy, kteří stádo v okolí cítí a náhle se přiblíží. Každé zvíře ve stádě bude na nohou v okamžiku a vyrazí divoce, hlavu a ocas ve vzduchu. Pak tma, tma, špatná a drsná krajina nebo dobrá, cowboy uhání co mu síly stačí, snaží se přestrašený dobytek zarazit. Někdy stádo se rozutíká a jest ztraceno; jindy, šílenou jízdou mohou je předejiti, zarazit a sehnati ve stádo a nepřetržitým objížděním je opět uklidniti. V takových případech každý cowboy nadobro se rozlehne s nočním spánkem a každý zůstává na nohou po celou noc. Splašený dobytek mů-

cowboye. Koně obyčejně utečou na svá oblíbená pastviště a jest jen nutné tam je vyhledati a zpět je přihnati. Rozumí se samo sebou, že takové příhody zdržují práci, ale zdají se býti neodvratné a spíše přidávají více přitažlivosti a romantiky letnímu round-up.

Avšak za to na večer, když denní práce šťastně odbyta a slunce chýlí se k západu a cowboyové scházejí se kolem vozu, život jejich nabývá půvabu a romantiky. Ještě před večerí jsou vyměnění, unavení odesláni a noví potom jsou osedláni, rozestaveni a uvázáni kolem vozu a připraveni k okamžité službě v těch místech, kde rozložena jsou lůžka cowboyů. Nedaleko dva hlídači objíždějí noční stádo a jich zpěv až k nám zaléhá. Dobře se na ně hodí verše zpěvu: "Where the sleepy

Washingtonova hrobka v Mount Vernon, která je každoročně navštěvována tisíci lidí.

že se také rozbítí v různá stáda a pak jest nutno, aby cowboyové se vydávali za každým stádečkem zvlášť. Jízda v podobných nočních stampedách stává se divokou a nebezpečnou, zvlášť je-li jezdec smeten v poplašené stádo. Pak tak za prudké jízdy kůň může nohou zapadnouti do dír psounů, kterých tu s dostatek a převaliti se i s jezdcem. Vyžaduje to nesmírnou námahu rozprášený dobytek znovu sehnati. V podobných případech cowboyové jsou neustále v sedle, slézajíce pouze, aby změnil znavené a zpocené koně za čerstvé. Podobné stampedy jsou však řídké. Za to však rozbíté a rozutečené stádo koní, nešťastí nočního hlídače, jest na denním pořádku. Koně se ale lehčeji shánějí a obyčejně je hlídač dostane dohromady sám, nebo za pomoci některého

nightherd puncher sings to steers and plies his quirt." (Kde ospalý noční hlídač zpívá volkům a plete si karabáč).

Tam opět panuje klid. To horse-wrangle hlídá klidně pasoucí se koně a také prospěvuje. A jinde na návrší coyot se přiblížil a spustil svou melancholickou serenádu západních pustin. Ano, skutečně, byli jsme na letním round-up.

Přes to však, těžkým zdál se mi býti život amerického cowboye, který nic o jiném světě neví, nic neužije, než svého koně a volné přírody.

Za celé léto jsem se toho nabažil. Spakoval jsem své sedlo, kožené nohavice a deky a vrátil jsem se do jižní Arizony, do pouště, jež mne k sobě táhla silou neodolatelnou. —

Nerozřešená záhada.

DETEKTIVNÍ POVÍDKA. — UPRAVIL L. J. FLÍGL.

I.

TARÝ Norman Smith seděl na pavlači své residence na nejelegantnější ulici, když ze svého odpoledního zadumání byl vyrušen příchodem své dcery Virginie a mladého Rogera Shermana. Nebyl jejich příchodem valně potěšen, aspoň mladík mu nebyl vítaným hostem. Vidával je často ve společnosti své dcery a z příčin, které nikomu nevysvětlil, nebyl s jejich známostí spokojen. Náležel sice k nejřednější rodině v Silverhillu a byl mladíkem, kterého by snad každý jiný muž ochotně přijmul za zetě, avšak starý Smith nelibě nesl jeho známost s Virginíí a přímo odpíral dáti svého svolení. Virginie byla sice nevlastní dcerou, avšak Smith jí opravdu otcovsky miloval a v plánech, které pro ni připravoval, nebyl sňatek s Rogerem. Když přicházeli, vzpřimil se ve své židli a pohledem nepříteli přátelským změřil Rogera, ale než mohl promluvíti, mladý muž jej zdvořile pozdravil.

"Pane Smitho", pravil, "vím, že jste nařídil, abych nejméně týden se u vás neobjevoval, dokud nebudete hotov mi dáti určitou odpověď, avšak já nemohu déle čekat. Byl jste také mladým a jistě pochopujete mou nedočkavost."

Norman Smith si nasadil skla na oči, pohlédl na Rogera, ale neodpověděl.

"Chci vás opět prosit o odpověď," pokračoval. "Opět žádám o svolení k našemu sňatku, abychom mohli neprodleně naše zasnoubení oznámiti."

"Nesvolím," zněla stručná odpověď.

"Víte, že se máme rádi a že jsem mužem, který může poskytnouti své manželce domov, jaký může požadovati. A také jsem vám již řekl, že jest mi lhostejno, že Virginie není vaší dcerou, nýbrž adoptovanou."

"Vím."

"Proč tedy zbytečné odklady? Nechcete-li

mne přijmouti za zetě, mám snad aspoň právo žádati o udání příčiny."

"Nemáte žádné právo, které jsem povinen uznati."

"Já však pravím, že mám právo a Virginie též," odpověděl Roger v roztoucím rozčilení. "Víte, že se milujeme a snad nám příznáte právo na štěstí a jako nevlastní otec nemůžete nám diktovati podmínky."

Smith na něho pohlédl, ale v jeho očích nezračila se zlost ani zvláštní zájem, nýbrž naprostá lhostejnost. A přece oba mladí lidé věděli, že upřímně miluje Virginii, kterou každý považoval za jeho vlastní dítě. Teprv když Roger požádal o její ruku, doznal, že není její otcem.

"Co tomu říká vaše matka?" tázal se Rogera chladně.

"Zlobí se a říká, že Virginie jest bezejmenná, avšak to u mne nerozhoduje."

"Virginie není bezejmenná, jest mým zákonitě adoptovaným dítětem a má tedy právo na mé jméno a jednou i na můj majetek. Vaše matka tedy myslí, že adoptovaná dcera není dost dobrá pro jejího syna?" dodal s posměškem Smith.

Roger se začervenal, ale odstrašiti se nedal. "Nemohu za to, co si matka myslí, ale jsem jist, že se ochotně podrobí nutnosti, jakmile bude naše zasnoubení oznámeno."

"Učiní to pouze tehdy, jestli jí to její milé přítelkyně schválí. Jejich slovo u vaší matky rozhoduje a pouze proto, že ony nechválí moji dceru, nechce matka, aby se stala vaší manželkou."

"Takovému vlivu moje matka nepodléhá."

"Takovému a ještě většímu. Domníváte se, že ničeho nevím o vašich lidech a vůbec o té vaší společnosti v Silverhillu? Nemínám obyčejné klepy, nýbrž vážné rodinné záležitosti, velká rodinná tajemství — ano, vše jest mi známo. Jsou zde lidé, kteří by mne rádi viděli mrtvého a tací, kteří by mne zavraždili, kdyby k tomu měli odvahu, protože znám jejich tajemství. A vy se odvažujete vzpíratí

se mé vůli? Jedním slovem bych mohl zničit vás i vaši matku."

"Jedním slovem byste mohl učiniti šťastným mne i vaši dceru," žadonil mladík, ale Smith se nedal obměkčiti.

"Jedním slovem vám mohu naříditi, byste se klidili z mého domu a nevrátil se, dokud pro vás nevzkáží. Jděte."

Smith se nezvedl se židle, dokonce ani nezvýšil svůj hlas, ale jeho slova byla tak určitá a tak opovrhlivá, že mladý muž se cítil hluboce uražen a chtěl ostřeji odpověděti, avšak Virginie jej zadržela.

"Odejdi," šeptala mu, "já sama s otcem po obědě promluvíme a prozatím můžeme jenom doufat."

Mladík uposlechl a odešel a dívka, jejíž jej provázela ke dveřím, vrátila se k otci.

"Zamoučil jsi mne, tatínku," pravila jemně se tulíc k muži, jejíž po všechna leta vřele milovala jako otce, ale nyní se počala do jejího srdce vkrádati jakási nedůvěra.

"Lituji, má drabá, avšak tys mne již donutila k přiznání, že nejsi mým vlastním dítětem a budeš-li tak pokračovati, přinutíš mne k prozrazení ještě vážnějšího tajemství. Oh, kdyby jen věděli — kdyby věděli —"

"Co tatínku?"

"Kdyby věděli, že ty — skloň se blíže ke mně — kdyby věděli, že ty —"

Virginie se naklonila k nevládnému otci a poslouchala. Pak se pojednou vzhopila, popošla několik kroků a vrhla se na houpák na verandě.

Norman Smith zavřel oči, jako by odpovíval. Byl velice parný den.

"Oběd jest hotov," oznamovala služka Mary a pohlédnouc z okna a spatříc Smitha sedícího na židli, odešla do jídelny. Virginie vestala a přistouplívši k otci pravila: "Pojď, tatínku, oběd čeká."

Otec však nevstal — byl mrtev. Nůž trčel v jeho srdci téměř po rukojet' a na blízku nebylo nikoho, o něm se mohlo mysliti, že mu smrtící ránu zasadil.

II.

V malé chvíli dostavil se doktor Wallace a nalezl mrtvolu zavražděného na židli a služku na stráži vedle ní. Služce Mary nařídil, aby telefonovala pro policii aneb řekla někomu, by tak učinil a pak se vrátila. Když přišla, tážal se stručně:

"Co o tom víte?"

"Nic, docela nic, ale doufám, že vraha vypátrají, nemyslíte?"

"Kde jsou ostatní?" tážal se lékař.

"V domě," odpověděla služka a doktor odešel, aby promluvil s Virginíí. Zatím se dostavil koroner Barnes, aby prohlédl mrtvolu.

"Nestává nejmenší pochybnosti, jak se věc udála," vysvětloval detektivnímu seržantovi Craigovi, jenž přišel s ním. "Jedna prudká, dobře mířená rána přivodila okamžitou smrt. Kdokoliv to učinil, byl jist svého záměru a neobyčejně pevné ruky, ale přece jest neuvěřitelné, že takový zločin mohl být spáchán za bílého dne a právě zde. Kde je rodina?" tážal se sluhy Kennedyho.

"V jídelně. Mám je zavolati?"

"Prozatím pouze zavolejte dra. Wallace."

Když přišel, nařídili po krátké poradě, aby mrtvola byla odnesena do domu a položena na pohovku v knihovně.

"Vytáhněte opatrně ten nůž z těla," radil seržant Craig. "Otisky prstů mohou býti třeba jedinou stopou, kterou nalezneme. Je to podivný případ, přiznávám, že mu nerozumím."

"Je to příliš brzy, abychom mu rozuměli," pravil koroner a detektiv vyšel na verandu, aby pátral po nějaké stopě, prohlížel houpák, na kterém Smith seděl, hledal stopu na podlaže, ale nenalezl nejmenšího. Nůž byl jediným svědectvím. Jeho ostří bylo asi šest palců dlouhé a rukojet' pět palců a ostří bylo patrně mnohokrát broušeno. První otázkou, kterou chtěl mít detektiv vyjasněnou, bylo, odkud nůž pocházel. Jedna služka pravila, že podobný nůž se nalézal v kuchyni, ale Mary pronesla mínění, že vrah si jistě nešel vydlužiti nůž z kuchyně a proto rozhodně nepatří do domu. Několik jiných svědků, vesměs domácích lidí bylo vyslechnuto a posléze povolal koroner Virginii. Její oči byly zalaty slzami, když jí Roger přivedl do pokoje a o okamžik později vešla jinými dveřmi paní Shermanová, která se patrně dozvěděla o záhadné smrti Smithově a chtěla věděti podrobnosti.

"Slečno Smithová," pravil koroner, "pochopte váš žal, avšak domnívám se, že i vy si přejete, aby vrah vašeho otce byl vypátrán a proto vám musím předložit několik otázek. Především mi sdělte, je-li vám známo, že by váš otec měl krátce před svou smrtí nějakou nepřijemnost neb hádku s někým?"

"Pouze se mnou," odpověděla Virginie.

"S vámi?"

"Nebyla to ve skutečnosti hádka, pouze jsme se nemohli v jedné věci shodnouti."

"V jaké věci?"

Virginie se zatím trochu upokojila a klidně odpověděla: "Bylo to v otázce mého sňatku s panem Rogerem Shermanem."

"Nemyslím, že jest to věc, o které je nyní zapotřebí se zmiňovati," podotkla s ledovou chladností paní Shermanová.

"Naopak, je nutno se o tom zmíniti," odporoval Roger své matce, avšak Virginie nedbala jeho slov a pravila: "O otázce mého sňatku nemusí zde býti jednáno, ale je-li za-

potřebí vysvětliti můj spor s otcem, jsem ochotna vše vysvětliti. Především chci říci, že nejsem vlastní dcerou Normana Smitha, nýbrž zákonitě adoptovanou, avšak miloval mne, jako svou vlastní a žádné vlastní dítě nemohlo mítí lepšího otce. Když pan Sherman žádal o moji ruku, byl otec nucen mu říci pravdu, což panu Shermanovi nepřekáželo, avšak jeho matka mne neuznávala za způsobitou pro jeho syna a odepřela k sňatku svolení. Pan Sherman mluvil před obědem s otcem o této záležitosti a pak já samotná, avšak nemohli jsme se dohodnouti."

Dívka opět propukla v pláč a koroner, obrátiv se k Rogerovi, jal se jej vyslyšeti.

"Mluvil jste tedy o této záležitosti s panem Smithem a jeho dcerou?"

"Ano."

"A on odepřel svoliti k sňatku?"

"Nikoliv rozhodně, ale patrně byl velice podrážděn odporem mé matky."

"Pak jste nechal slečnu Virginii s otcem a odešel na zahradu?"

"Ano."

"A když jste se později vrátil, našel jste skupinu lidí u mrtvoly pana Smitha."

"Ano, ale byl jsem tak překvapen a zmaten, že ani nemohu vše podrobně vyličit."

"Hm, nemůžete," divil se koroner, "ale po všem, co jste viděl a slyšel, kdo myslíte, že pana Smitha zavraždil?"

"Nemohu si o tom utvořit žádný úsudek, avšak jsem přesvědčen, že to nečinil nikdo z členů jeho domácnosti ani žádný z jeho hostů. Jediným možným vysvětlením jest, že nějaký cizinec se sem nepozorovaně vešel a pana Smitha usmrtil."

"Takové vysvětlení jest ovšem možné, avšak já vím o jiném ještě možnějším," prohodil koroner suše.

III.

Detektiv Craig, jenž teprv před krátkem byl povýšen na seržanta, doufal dosáhnouti prvního úspěchu rozřešením záhadné vraždy Normana Smitha, avšak veškeré stopy a dohady zdály se soustřeďovati na jednom závěru — na vině Virginie Smithové. On ani koroner Barnes neměli v úmyslu přímo obviniti Virginii z hrozného činu, skoro se báli nahlas projeviti tuto domněnku, avšak dosud nenalezli nikoho, na nějž by mohli prstem ukázati.

Craig seděl v Smithově knihovně a čekal na advokáta Griffina, jenž byl právníkem zesnulého a měl přijíti za účelem vyhledání a prohlédnutí listin, které by náhodou mohly vrhnouti trochu světla do záhadné události. Mimo něho seděli již v knihovně manželé Bennetovi co nejbližší příbuzní, neb pí. Bennetová byla sestrou zavražděného.

Griffin se posléze dostavil a usedl na křeslo u psacího stolu a pozdraviv přítomné, pravil k nim:

"Jest to sice velmi smutná záležitost, avšak my musíme aspoň na okamžik na hrůzu tragického skonu našeho přítele zapomenouti a přikročiti k vyřízení nejnnutnějších obchodních záležitostí."

"Neměli bychom zavolatí Virginii?" tázala se paní Bennetová.

"Prozatím nikoliv," rozhodl právník. "Napřed musíme zjistiti její postavení a její skutečné příbuzenství s Normanem Smithem, pakli totiž takového svazku stávalo."

"To je pravda," přisvědčil Bennett. "Ona sice tvrdí, že byla zákonitě adoptována, ale my dosud neviděli žádné úřední listiny. Víte něco o tom, pane Griffine?"

"Pouze tolik, že s ním pan Smith vždycky zacházel jako s vlastní dcerou, a byla-li skutečně soudní cestou adoptována, má stejná práva, jako vlastní dcera. Napřed musíme viděti adoptovací listiny."

"Domníváte se snad, že bratr nezanechal žádnou zvěť?" tázala se náhle paní Bennetová.

"Vím pouze, že několikrát dal psáti zvěť a vždycky ji zahodil a dal napsat novou a poslední, pokud mi známo, nedokončil."

"Nejdůležitější věcí tedy jest, přisvědčiti se o adoptaci Virginie," zvolala paní Bennetová se špatně tajenou radostí. "Není-li zákonitě adoptována, pak jsem já dědičkou svého bratra."

"Tak jest," přisvědčil advokát a pak se jal s detektivem prohlížeti psací stůl a pokladnu. Když byli hotovi, znal skoro podrobně cenu Smithovy pozůstalosti a přisvědčili se, že jeho finanční záležitosti se nalézají v nejvzornějším pořádku. Jedině listina, která by dokazovala, že Virginie byla soudní cestou přijata za vlastní dítě Smithovo, nebyla nikde nalezena. Dokonce ani v poznámkách a náčrtu poslední vůle nebyla nalezena nejmenší zmínka o adoptaci.

"Kam se mohly ty listiny podíti?" tázala se paní Bennetová v údivu.

"Mým náhledem jest, že pan Smith měl někde tajnou schránku, do které ukládal nejdůležitější listiny," prohodil právník.

"Nesmysl," smál se pan Bennett, "takové věci jsou možné pouze v staromodních románech, ale ne nyní."

"Možná, avšak já jsem přesvědčen, že jsou ještě některé listiny, které jsme dosud nenalezli a adoptační listina může býti mezi nimi."

Na tváři paní Bennetové bylo viděti, že má strach z nalezení pohřešované listiny a byla to ovšem obava pochopitelná. Kdyby listina byla nalezena a nestávalo závětí, stala by

se Virginie výhradní dědičkou obromného bohatství.

"Myslím, že věc může několik dní posečkat," pravil detektiv. Jsou ještě jiné otázky, o kterých je třeba jednati. A také vám chci říci, že někteří prominentní občané dávají policii na srozuměnou, že by nebylo záhodno jíti s vyšetřováním příliš hluboko."

"Nevím, proč by neměl být bratrův vrah vypátrán a potrestán," zvolala paní Bennettová rozhorleně.

"Bez ohledu, kdo je do toho zapleten?" tázal se advokát klidně.

"Co tím myslíte?"

"Virginie."

"Jaké by ona mohla míti pohnutky k takovému zločinu?" tázala se paní Bennettová třesoucím se hlasem.

"Za prvé zlost, že nechtěl svoliti k sňatku a za druhé, pakli věděla, že neučinil poslední vůli, touha po zdědění všech jeho peněz a prodání se za muže, kterého miluje."

"Nemožné! — Virginie by nikdy nebyla schopna spáchatí tak hrůzný zločin."

"Vražda byla spáchána někým z domácích lidí," vysvětloval detektiv Craig, "a kdo jiný mohl chtítí Smithovu smrt, vyjma slečny Virginie a jejího milence? O Shermanovi bylo již dokázáno, že vraždu nemohl spáchatí a zbývá tedy jedině Virginie. Prosím, zavolejte ji."

Paní Bennettová vyšla, aby ji zavolala, ale nemusela dlouho hledati. Dívka seděla na verandě přímo u otevřeného okna knihovny, kde byla konána konference.

"Slyšela jsem vše," pravila tiše. "Snad budou považovati za neslušné, že jsem naslouchala, ale domnívám se, že mám právo vše slyšeti."

Vstoupila do pokoje, oděna v černý šat a s očima plnými smutku a lítosti. Sám Bennett byl pohnut jejím vzezřením a detektiv zdál se jeviti s ní upřímnou soustrast. Pouze Griffin zůstal chladný, jako by krása a mláďi nijak na něj neúčinkovaly.

"Virginie," začal mluvíti, "nebojte se ničeho a odpovězte na několik otázek. Víme, že jste nevlastní dcerou zesnulého a chci tedy věděti, byla-li jste adoptována soudní cestou či nikoliv. Co o tom víte?"

"Vím, že jsem byla adoptována."

"Řekl vám to váš otec?"

"Ano."

"Viděla jste někdy listiny, které to potvrzují?"

"Neviděla, avšak říkal mi, že adoptace je tak zákonitá, že musím být považována jako za vlastní dceru ve všech obchodních záležitostech."

"A vy jste jej milovala, jako vlastního otce?"

Virginie na okamžik váhala a pak pravila zvolna: "Ano, až do té chvíle, kdy nechtěl svoliti k mému sňatku s Rogerem Shermanem"

"Proč nechtěl svoliti?" tázal se Craig.

"Částečně proto, že Rogerova matka se sňatkem nesouhlasila a částečně — nevím, jakou měl příčinu, ale jsem jista, že nějakou měl."

"Také ta příčina je vám známa," zvolal Craig prudce, neb ta okolnost, že na okamžik váhala s odpovědí a zarděla se, přivedla detektiva k domněnce, že něco utajuje.

"Ne — nevím."

"Byl pan Sherman tak popuzen otcovým odporem, že by jej chtěl usmrtili?" tázal se Craig zhurta.

"Ne," zněla odpověď, "Jak můžete tak hrůzná slova pronésti?"

"Pak, slečno Smithová, zbýváte pouze vy, co možný pachatel. Nikdo jiný neměl příčinu a příležitost. Vy jste měla obě."

Dívka zbledla a v prvním okamžiku nebyla schopna odpovědi. Věděla, co přijde, ale tak přímé obvinění přece neočekávala a to ji zdrtilo. Teprv po chvíli zašeptala:

"Vy myslíte, že jsem jej usmrtila? Že jsem zavraždila svého otce? A já jej přece tak milovala."

"Nefkám, že jste jej zavraždila, mluvím jen o možném pachateli."

"Snad je to stejné," odpověděla dívka a pak rychleji pokračovala: "Nyní též řeknete, že nejsou žádné adoptační listiny k nalezení a nemám žádných nároků jako dcera. Pak mi řeknete, že otec nezanechal žádnou závět' a já jsem zůstala v největší chudobě. Jen tedy pokračujte, pane detektive a pane právníku."

Její rozčilení rostlo, že se stávala hysterickou a Craig ji tak litoval, že chtěl od dalšího výslechu opustiti.

"Vzpamatujte se, Virginie," pravil Griffin chladně, neb neměl rád hysterické ženy. — "Poslyšte. Nalézáte se ve velmi choulostivé situaci. Vy jste byla nejbližší otce, když byl zavražděn, nikdo jiný se nenalézal dost blízko, aby to mohl učiniti. Pohněvala jste se s ním a nůž, kterým byl probodnut, mohla jste přinést z kuchyně. Měla jste příležitost mu zasaditi smrtelnou ránu a vrátiti se na své místo a pak čekati na zavolání k obědu. Vše to jste mohla učiniti."

Virgine klesla k zemi a pozbyla vědomí.

IV.

Po pohřbu Normana Smitha sešlo se o pět několik lidí v knihovně k poradě, co dále činiti. Advokát Griffin řídil jednání a rodina byla zastoupena Virginíí a manželi Bennettovími. Nebylo však mnoho k vyjednávání. — Griffin oznámil, že je pevně přesvědčen, že zesnulý nezanechal závět' a v tom případě celá

Lincolnův pomník v Garfieldově parku v Chicagu.

pozůstalost případně nejbližším příbuzným. Je-li Virginie adoptovanou dcerou, bude ona dědičkou, ne-li, případně celý majetek paní Bennettové. Vše závisí na nalezení adoptační listiny aneb vypátrání soudu, který ji vydal, což však jest věcí velmi nesnadnou, poněvadž nikdo nemůže ani tušit, kde Smith našel Virginii a jak se ona vlastně jmenovala. Možná, že všechny Smithovy listiny nebyly dosud nalezeny a proto nelze prozatím podat žádné rozhodnutí o dědictví.

"To může počkati," vložil se do věci nyní seržant Craig. "Hlavní věcí jest vypátrání vraha."

Craig byl dosud přesvědčen, že Virginie zavraždila svého otce a dle jeho náhledu nebylo nikoho, jenž by mohl být ze zločinu podezříván. Zatknouti ji však nemohl, poněvadž neměl nejmenšího důkazu. Musel jediné doufati, že se v krátkosti něco stane, co potvrdí jeho domněnky.

Porada byla záhy skončena a když všichni odešli, zůstal jediné Roger s Virginií v pokoji.

"Musím s tebou mluvití, drahoušku," pravil. "Mohl bych tě dnes pozdě večer očekávati v zahradě? Nerad o to žádám, avšak musím s tebou o samotě mluvití."

"V kolik hodin?"

"Así v jedenáct, není-li to příliš pozdě."

"Přijdu jistě."

Roger odešel a Virginie z večera odebrala se do svého pokoje, předstírajíc bolení hlavy. O 11. hodině přehodila přes ramena dlouhý plášť a tiše vyšla do zahrady. Roger Sherman ji už očekával.

"Posad' se, drahoušku," pravil a ona se k němu přitulila a na okamžik skoro zapomněla na události posledních dnů a cítila se spokojena. Tato šťastná chvílka neměla dlouhého trvání a krutá skutečnost se opět vrátila s celou svojí hrůzou a utrpením.

"Musíme pomýšleti na přítomnost, nikoli na budoucnost," šeptala.

"O tom chci právě s tebou mluvití," odpověděl mladý muž. "Starý Craig je velice proti tobě zaujat."

"Vím to. Slyšela jsem, že v hotelu dlí právě detektiv, o němž říkají, že je velmi schopný. Nemyslíš, že bych jej měla požádati, aby se do věci podíval?"

"Máme stejné náhledy," odpověděl Roger. — "Chtěl jsem ti říci, že bych rád zjednal jiného detektiva a pakli jednoho máš vyhlédnutého, tím lépe. Zjednej si jej a nemáš-li dost peněz, rád mu zaplatím. Nemusím ti ovšem říkati, má drahá, že vše, co jest mého, náleží tobě, ať se stane cokoliv."

"Děkuji ti, Rogere, ty jsi jediný na světě,

jemuž mohu důvěřovati a na koho se mohu spolehnouti."

Ruku v ruce vraceli se k domovu a když přicházeli k schodům Smithovy residence, zdálo se Virginií, že spatřila slabé světlo. Roger je též zpozoroval, ale ničeho neřekl, aby dívku nepolekal. Náhle spatřili zahalenou postavu rychle běžící se schodů a Roger rychle zatáhl dívku do stínu keře.

"Kdo to byl?" tážal se šeptem.

"Nevím," odpověděla dívka, ale nemluvíla pravdu, neb okamžitě poznala, že jest to jeho matka, paní Shermanová. "Nejspíše někdo ze služebnictva, všechno je v domě obráceno na ruby."

"Dobrou noc, má drahá," pravil Roger chvějícím hlasem a jeho rozčilení bylo patrné.

"Dobrou noc, Rogere. Netrap se ničím a doufej, že dříve neb později bude vše vysvětleno k naší spokojenosti a štěstí. Já jsem otce nezavraždila a ty též ne a musíme tedy čekati, kdo to učinil. Dobrou noc, můj milý."

Když mladý muž odešel, vešla Virginie do domu, přemýšlejíce, co paní Shermanová tam dělala, neb muselo již jistě býti po půlnoci. V celém domě byla tma a Virginie, aniž by si mohla vysvětliti, proč tak učinila, vešla do knihovny, a rozsvítila elektřinu.

Na podlaze spatřila mrtvoly sluby Petra.

Virginie nevykřikla leknutím. Duchapřítomnost jí neopustila, avšak chvěla se na celém těle hrůzou a leknutím. Bez dalšího pohledu vyšla na chodbu a přemýšlela, co dále činiti. Jedinou její myšlenkou bylo, že paní Shermanová Petra zavraždila. Proč tak učinila? Musela mít zvláštní vážnou, zoufalou příčinu. A co dělal Petr v knihovně? Byl to podivný muž, jemuž nikdy úplně nerozuměla, ale otec jej považoval za neocenitelného služebníka a světoval mu svá tajemství. Druhá vražda působila na ni ještě drtivěji, že paní Shermanová, snad její nastávající tehdy jest vražednicí. Virginie byla jista, že především musí se snažiti, aby se zdálo, že vražda byla spáchána až po odchodu paní Shermanové. Musela prozatím vše zachovati v tajnosti, až bude tragédie objevena někým jiným a Rogerovi musí dáti na vědomí, že o ničem neví. Odebrala se tedy k telefonu na chodbě a když obdržela spojení s Rogerem, řekla mu pouze: "Chci ti pouze ještě jednou přáti dobrou noc. Vše jest v pořádku."

Pak rychle běžela do svého pokoje a jako v opojení klesla na židli. Přemýšlela o krvavé události, avšak myšlenky se daly velmi těžko soustřediti a před ní se stále jen vynořovala postava paní Shermanové, přecházející z domu. Jestli přišla tajně, jako tajně odešla, nemohlo být pochybnosti, že to muselo být v nějakém spojení s mnohými prominentními lidmi v mě-

stě a jest tedy pravděpodobné, že paní Shermanová chtěla odstraniti nějaké papíry, než je dostane do rukou policie aneb advokáti. Že by zavraždila Petra, považovala za neuvěřitelné. A tu jí napadlo, že Petr třeba není mrtev, že byl jen těžce poraněn a zůstal v bezvědomí ležeti na podlaze. Zachvěla se při této myšlence a jakkoliv si říkala, že není její věcí jíti dolů a přesvědčiti se, přece se jí zdálo, že jest to její povinností. Posléze povstala a uchopivši malou elektrickou svítilnu, kráčela do zvláštní knihovny. Petr ležel nehybně na zemi a když Virginie vložila ruku na jeho vychladlé čelo, byla přesvědčena, že je mrtev. Rozhlédnouc se po světnici, spatřila mnoho papírů rozházených na velkém psacím stole, což bylo potvrzením její dřívějších myšlenek. Rychle papíry složila a zavřela stůl, avšak klíč v něm nechala a pak se tiše ubírala do svého pokoje.

K ránu usnula a brzy byla ze svého neklidného spánku vyrušena služkou Mary, která jí sdělovala hroznou zprávu o smrti Petra.

"Kdo jej zavraždil?" tázala se Virginie.

"Nějaký lupič, nikdo jiný to nemohl býti," odpovídala služka.

"Je už teta Bennetová vzhůru?" ptala se dívka.

"Právě se oblékají a hned přijdou dolů. Co mám činiti?"

"Nejprv zavolejte doktora Wallace a pak policii," nařizovala Virginie a pak se rychle oblékla do černého šatu a kráčela do knihovny. O chvíli později přišel lékař a prohlédl mrtvolu.

"Byl probodnut tímto druhým nožem na řezání papíru," oznámil. "Byl okamžitě mrtev."

"To je strašlivé," naříkala paní Bennetová. "Nejprv můj bratr a nyní jeho nejvěrnější služebník. Jaký je to hrozný dům — snad zde budeme všichni povražděni."

Zatím se dostavil Craig s koronerem a detektiv dlouho neotál se svým úsudkem.

"Nebyl to lupič," pravil, "nýbrž někdo, komu záleželo na těchto listinách. Vybral si, co chtěl a ostatní pěkně uložil a odešel. Petra zavraždil, poněvadž mu byl v cestě a musel se jej zbaviti."

"Kdo to mohl učiniti?" tázal se koroner.

"To se dozvíme, až uvidíme, která listina se ztratila."

Pak nastal opět výslech a Mary vysvětlovala, že Petr každého večera vše prohlížel a všechny dveře uzavřel, což učinil i minulé noci, ale později nejspíše zaslechl nějaký podezřelý šramot, neb slyšela, jak opět vyšel ze své světnice.

Pak přišla druhá služka, Emma, která se z počátku zdráhala odpovídati.

"Co jste viděla?" ptal se jí detektiv.

"Nic," zajíkal se děvče.

"Něco jste přece viděla," vzkřikl detektiv, "jinak byste se tak nezdráhala. Odpovězte."

"Viděla jsem slečnu Virginii jíti asi v 11 hodin do zahrady."

"To je tvůj výmysl," hájila Mary svou velitelku.

"Není, měla tam schůzku s panem Shermanem."

"Emma má pravdu," přerušila Virginie další dotazování. "Měla jsem tam dostaveníčko se svým ženichem a k tomu snad mám právo. Je v tom něco špatného?"

"Není," dpovídal detektiv. "Kdy jste se vrátila?"

"Asi o půlnoci."

"Viděla jste něco neb slyšela nějakou výtržnost?"

"Neviděla."

"Vražda musela býti spáchána po vašem odchodu."

"Dle mého náhledu," vysvětloval Wallace, "musela být vražda spáchána asi o půlnoci, pouze nějakou minutu dříve neb později. Jest tedy možné, že se to stalo za pouhý okamžik po odchodu slečny Smithovy do jejího pokoje."

"Emma," obrátil se detektiv náhle k služce. "Co jiného jste viděla?"

"Nic, pane."

"Mluvte pravdu. Co jste viděla?"

"Nu, viděla jsem slečnu Virginii ještě jednou vyjít z jejího pokoje a jíti dolů."

"Je to pravda?" tázal se detektiv Virginie.

Dívka se zarazila, ale jen na okamžik a pak s vynuceným klidem odpovídala:

"Nikoliv, zůstala jsem v pokoji až do rána, kdy mne Mary probudila."

"Tak jest," dosvědčovala Mary, měříc druhou služku opovržlivým pohledem.

Tím byl výslech prozatím ukončen a když společnost se rozešla, spěchovala Virginie k telefonu, aby povolala detektiva, kterého si umínila najmouti.

Za nedlouho se dostavil detektiv, jenž se představil co soukromý detektiv George Oliver a pravil, že jest hotov k službám. Byl mladý dosud muž, slušného vzezření, výrazných očí a zvučného hlasu.

"Věc se má takto," vyprávěla Virginie. "Jsem podezřívána, že jsem zavraždila svého otce a jeho sluhu. Nedopustila jsem se takového zločinu a žádám, abyste to dokázal."

"Pakli jste vraždy nespáchala, bude snadné to dokázati."

"Nejsmutnější jest, že mne policie považuje za vinou a moji příbuzní též."

"Jak jim mohu dokázati svou nevinu?"

"Já to vím a to postačí," odvětil detektiv klidně.

"Můžete to dokázat?"

“Každou pravdu mohu dokázat, ale především požádají, abyste mi upřímně odpověděla na několik otázek.”

“Tažte se.”

“Když jste minulé noci našla sluhovu mrtvolu, proč jste hned nezavolala pomoc?”

“Co pravíte?” šeptala dívka podčesána.

“Slyšela jste mou otázku, ale budu ji ještě jednou opakovati.”

“Já — já — chci říci, že jsou do věci ještě jiní lidé zapleteni, mimo mne.”

“To vím, a proto jsem vám předložil tuto otázku. Koho chcete chrániti?”

“Nebesa,” zvolala Virginie, “proč se domníváte, že chci někoho chrániti?”

“Poslyšte, slečno Smithová,” pravil Oliver vážně. “Jste podezřívána na zločinu, který jste nespáchala a nyní chcete, abych vás sprostil podezření. Jak to mohu dokázat, nebudete-li ke mně upřímnou?”

Virginie nahlížela pravdu jeho slov a po krátkém váhání mu vše pravdivě vylíčila.

“Chovám k vám naprostou důvěru, že vraha vypátráte,” pravila ku konci svého vypravování. “Já jsem jediné přesvědčena, že to neudělil jeho obchodní nepřítel.”

“O tom jsem též přesvědčen, neb jsem vývin celé události bedlivě sledoval od samého počátku.”

“Myslíte, že byli oba zavraždění jedním mužem?”

“Nikoliv,” odpověděl Oliver s určitostí. “Neznám ještě všechny podrobnosti, ale jsem jist, že jeden muž nespáchal obě vraždy.”

“Pak tedy musíte hledati dva vrahy.”

“Ano, dva.”

“A naleznete je?”

“Ano,” odpověděl detektiv.

V.

George Oliver věděl za krátko mnohem více o celém případu, než měl v úmyslu sdělit své klientce. Mluvil s paní Shermanovou a s některými lidmi v městě, kteří dobře znali Normana Smitha a co se od nich dozvěděl, nebylo příliš příznivé památce zesnulého. Lidé, kteří se jej dříve báli, neváhali nyní mluvit o jeho podezřelých obchodech a dobrodružstvích, která mu nesloužila ke cti. Posléze počal detektiv pohlížeti i na advokáta Griffina s nedůvěrou. Z počátku jej považoval za pouhého právního rádce bohatého klienta, ale záhy si utvořil mínění, že ani jeho jednání by neneslo denního světla. Byl-li jeho rádcem, byl také jeho spojencem a jistě věděl, zanechal-li závět' a byla-li Virginie zákonitě adoptována. Griffin hned při prvním výsledku pravil, že zesnulý měl zvláštní úkryt pro své důležitější listiny a dokonce se dozvěděl, že klíč byl dán

advokátovi k opatrování. Nalezení tajné té schránky považoval Oliver za úkol prozatím nejdůležitější a štěstí mu přálo. Seděl u psacího stolu v Smithově knihovně a přemýšlel. Náhle spočinul jeho zrak na šatníku s veškerými dveřmi, nad nimiž bylo několik širokých dřevěných tubulek, patrně sloužících za ozdobu panelového pokoje. Zvolna vstal a vešel do tmavého šatníku a počal jej zkoumati. Brzy shledal, že strop šatníku jest nižší než dvéře a když vystoupil na židli, přesvědčil se klepáním, že jedna tabuška je dutá. Pak objevil prstem mosazné kolečko s malým otvorem a dalších důkazů nepotřeboval. Nalezl tajnou schránku a Griffin měl od ní klíč.

Detektiv si umínil, že svůj objev zachová prozatím v tajnosti a prvním jeho krokem byla návštěva seržanta Craiga. Tento se příliš nenamáhal vyšetřováním záhadného zločinu a ve skutečnosti byl rád, že se Oliver dal s takovou chutí do slídění. Za to nebyl ani dost málo skoupý se svými odbornými pokyny.

“Bud'te jist,” pravil, “že vraždu spáchal domácí člověk, jenž měl k tomu rodinné příčiny.”

“Tím myslíte —”

“Slečno Smithovou,” odpověděl Craig. “Vím, že tomu nevěříte, ale vaší jedinou příčinou je, že jest to hezká dívka.”

“Jste na omylu, Craigu a já se pokusím dokázati její nevinu.”

“Bylo by dobře, kdyby se vám to podařilo co nejdříve, poněvadž k nějakému zatčení musí být brzy přikročeno a vězněm bude slečna Smithová.”

Oliver neodpověděl, ale začal se opatrně vyptávati na Griffina.

“Mezi námi řečeno,” sděloval seržant, “neměl jsem nikdy k němu mnoho důvěry a kdyby nebylo jisto, že se v době vraždy nalézal na jiném místě, neváhal bych uvěřiti, že Smitha zabil. Proč se na něho vyptáváte?”

“Protože si myslím, že by neškodilo, kdybich se s ním blíže seznámil.”

“Máte pravdu, ale jedněte opatrně. On a Smith byli párkem dokonalých darebáků, ačkoliv se vydávali za dobrodince a lidumily. Nerad mluvím o mrtvých špatně, ale věřte, že svět je hodně lepší bez Smitha a Griffina jest zrovna takovým darebákem, jako byl on.”

Dalšího vysvětlení detektiv nepotřeboval a po rozlučení s Craigem, spěchal k Virginii, aby ji varoval. Služka jej přivítala u dveří a první jeho otázkou bylo, zdali advokát byl v domě a když přisvědčila, požádal ji, aby uvědomila Virginii a sám pospíchal do knihovny. Bylo zřejmo, že Griffin hledal tajnou schránku, patrně ji nenašel a klíček mu nebyl nic platný. To jej upokojilo a když přišla Virginie, neváhal jí vše sdělit.

"Nalezl jsem tajný úkryt listin vašeho otce," pravil vážně, "avšak Griffin má klíček a jistě jej nevydá. Se svolením policie mohli bychom ovšem schránku rozbít, ale já bych ji raději otevřel fádňm způsobem bez přítomnosti policie."

"Myslíte, že tam budou mé adoptační listiny?"

"Nepochybně budou."

"Také tam bude udáno, kdo jsou moji rodiče?"

"I to je pravděpodobné," vysvětloval Oliver a když postřehl zděšení v očích Virginých, tázal se jemněji: "Nechcete to snad vědět?"

"Opravdu — ani nevím."

"Snad je vám to již známo?"

a pravil, že jest to jediné, co mne může zachránit od trestu a učinit mne dědičkou mého otce. O, je to hrozný člověk."

"Čeho se obáváte, slečno Smithová? Myslíte, že budou nalezeny nějaké nepříznivé listiny o vašem původu?"

"Ani sama nevím, ale krátce před smrtí mi otec pošeptal tak podivné tajemství, že nemohu uvěřit. Nevím, proč mi to povídal, ale bylo mi jasno, že se obává něčeho hrozného."

"Rcete pravdu, máte někoho v podezření?"

"Nikoho, kromě by to byl —"

"Myslíte Griffina? Nikoli, ten byl v době smrti vašeho otce na jiném místě, avšak zde byly spáchány dvě vraždy. Druhá byla ve spojení s první, ale bude to těžko dokázati."

Domov Washingtonových předků v Sulgrave v Anglii, který byl koupen Američany, aby mohli být zachován co památné místo, z něhož pocházeli předkové prvního presidenta.

"Obávám se, že ano."

Oliver ji uchopil za obě ruce a pravil přátelsky. "Jest mou povinností, abych s vámi mluvil přímo. Ona schránka bude v krátkosti otevřena a jsou-li tam nějaké listiny, které mají být před veřejností utajeny, musíte si najmouti právníka, jenž bude hájit vaše zájmy a tím nesmí být Griffith."

"Nechci o něm více slyšet."

"Ublížil vám?"

"Asi před hodinou mi nabízel manželství

"Zdá se mi, že by to bylo možné," pravila náhle dívka, jako by jí něco zvláštního napadlo.

"Jak?" tázal se překvapený detektiv.

"Bylo by mi velice nemilé, kdyby paní Shermanová byla do této věci zatažena, ale jsem jista, že něco ví. Když jsem ji oné noci viděla prchat z domu, zdála se být tak hrozně rozčilená, že se nemohu ubránit myšlence, že byla svědkem zločinu."

"O tom se přesvědčíme, nemáte-li ničeho

proti tomu, abych paní Shermanovou vyslechl.”
“Nepřála jsem si toho, ale nyní myslím, že jest to naší povinností.”

Oliver šel přímo k paní Shermanové a byl ku podivu vlídně přijat. Náležela mezi lidí, kterým je vážné tajemství nekonečným utrpením a ji bezmála dohánělo k zoufalství. Stále přemýšlela, co má činit v noci několikrát si řekla, že půjde ráno vše oznámiti policii, ale když přišlo ráno, nemohla si k tomu dodat odvahu.

Detektiv nevěděl, jak začít, ale paní Shermanová mu pomohla z nesnázi ujištěním, že sama s ním chce mluvit o věci, k vůli které přišel.

“Musím se někomu se vším svěřit, neb mlčení déle nesnesu,” pravila, potlačující slzy.

“Učiňte tak, paní Shermanová, bude vám to ulehčením.”

“Vím to, ale jest mi těžko obvinít muže, který se až dosud těšil neposkvrněné pověsti.”

“Neposkvrněné, pokud vám je známo,” — řekl detektiv. “Znám lidi, kteří mají o něm opačné mínění.”

“Vy tedy víte, koho míním?” divila se paní Shermanová.

“Ovšem, myslíte advokáta Griffina.”

“Ano, pane Oliver — viděla jsem jej zavraždit Smithova sluhu.”

“A od toho okamžiku vám hrozné tajemství celou tíhou leželo na duši. Prosim, sdělte mi vše.”

“Oné noci jsem šla do Smithova domu pro jisté listiny, které jediné mně náležely a které pro nikoho na světě neměly nejmenšího významu. Co obsahovaly, nemám v úmyslu prozradit. Domnívala jsem se, že v domě všechno spí a byla jsem jista, že listiny nalezu v psacím stole, ale když jsem vešla do chodby, spatřila jsem v knihovně slabé světlo. Nahlédla jsem dovnitř a uzkřela jsem Griffina, sedícího u psacího stolu a prohlízejícího nějaké papíry. Čekala jsem, kdy z malé plechové krabice vytáhne listiny mně náležející, ale v tom jsem ze svého úkrytu za portierou zaslechla kroky a viděla vstupujícího sluhu Petra. — Slyšela jsem jej oslovit Griffina, který se patrně zalekl a rychle zastrčil balíček listin do kapsy, což vzbudilo v Petrovi pochopitelné podezření. Vyzval jej, aby listiny vrátil, a když odešel tak učinil, pokusil se mu je násilím odejmouti. Náhle uchopil Griffin nůž, ležící na stole a Petra probodl. Ubožák klesl bez výkřiku k zemi a nepochybně byl mrtev.”

“Co jste vy pak učinila?”

“Byla jsem tak ohromena, že jsem nemohla ani vykřiknouti. Z počátku jsem ani nemohla uvěřit, že by byl Petr mrtev a Griffin tomu patrně také nevěřil, dokud se nepřesvědčil a pak chladnokrevně sebral papíry a tiše

odešel. Kráčel kolem mne, avšak já ani nedýchala a když odešel, utíkala jsem zadními dveřmi z domu. Virginie a můj syn se právě vraceli, nevim, zdali mne poznali, ale dnes už na tom nezáleží. To jest, pane Olivere, pravdivý popis záhadného zločinu.”

“Děkuji vám, paní Shermanová. Učiním okamžité oznámení policii. Dovoďte mi však ještě jednu otázku. Proč nechcete svolit k sňatku vašeho syna s Virginíí? Ti mladí lidé mají se opravdu rádi.”

“Nechci, aby se můj syn oženil s bezjmenou dívkou. Jak mohu vědět, jak k ní Norman Smith přišel a kdo byli její rodiče? Bylo by mi lhostejno, kdyby její rodiče byli chudí, avšak poctiví a aby to bylo dítě manželské.”

“Nevíte o tom zcela ničeho?”

“Ani nejmenšího, ale doufám, že se vše vysvětlí, až všechny Smithovy listiny budou nalezeny.”

“Doufám, že se naleznou,” pravil Oliver upřímně a odcházel.

Pak spěchal se svou zprávou přímo na policejní stanici, kde jeho vypravování vzbudilo opravdový úžas a za chvíli již jej rozčilený seržant Craig provázal ke Griffinovi, aby jej obvinil z vraždy.

Když jim sluha otevřel dveře a na jejich dotaz odpověděl, že jeho pán není doma, řekli jednoduše, že počkají do jeho návratu. Bez ohledu na jeho omluvy vešli do knihovny, kde se klidně usadili, ale Craigovi nešlo, že je sluha v jakýchsi rozpacích a proto se jej zhrta tázal:

“Kde je pan Griffin?”

“Nevím, pane.”

“Kdy se vrátí? Proč neodpovídáte a jste tak rozčilen?”

Jedinou sluhovou odpovědí bylo, že neví a jeho chování bylo tak podezřelé, že mu Craig posléze nařkl, ale se klidil.

“Co je tomu člověku?” divil se Craig.

“Což nepochopujete?” odvětil Oliver. — Griffin vůbec neopustil tento dům a sluha patrně má strach, abychom nevypátrali jeho úkryt.”

Pak vzal kus papíru a napsal tyto řádky a podal Craigovi: “Jsem jist, že se zamkl do tohoto kabinetu, který, jak vidíte, nemá žádné okno a vzduch tam přichází ventilátorem. Je to patrně pokladna. Nepozoroval jste, jak se tam sluha několikrát podíval?”

Craig přisvědčil kývnutím a na lístek připsal: “Zavřeme-li ventilátor, musí vyjít, aby se nezadusil.”

Oliver vystoupil a na židli a volal do ventilátoru: “Otevřete dveře, Griffine. Jste hledán pro zavraždění Smithova sluhu Petra a bude k vašemu dobru, když se vzdáte.”

Nikdo neodpovídal a Oliver pokračoval: "Poněvadž nikdo neodpovídá, musím předpokládati, že tam nikdo není a zavru ventilátor."

Ještě žádná odpověď a ventilátor byl zavřen. O pouhou minutu později, zaskřípl klíč v zámku, dveře se otevřely a Griffin vešel do knihovny.

"Oč se jedná?" tázal se hrdě. "Nepochopujete, že nemáte právo sem vstoupiti bez pozvání?"

"Nedělejte zbytečné řeči. Zatýkám vás pro vraždu Smithova sluhy Petra."

"Jak se můžete opovážit, takto se mnou mluvit? Ale dobře, odved'te mne k svému náčelníkovi a tam dostanete odpověď, jaká vám patří. Pojd'te, Craigu, jsem hotov."

Advokát a seržant vyšli z knihovny a vsedli do automobilu a Oliver zůstal na okamžik v pokoji s úmyslem, aby se ohlédl po klíči k Smithovým listinám.

Craig byl uveden v značné rozpaky přílišnou ochotou Griffinovou a počal pochybovati o jeho vině, což bylo příčinou, že mu ani nenasadil pouta. Divil se jen, jaké vysvětlení podá náčelníkovi, ale toho se nedočkal. Pojednou byl prudce udeřen do hlavy a pozbyl vědomí. Griffin jej pak rychle vynesl z automobilu, položil na trávu a vsednuv opět do auta, rychle ujížděl k domu Smithovu.

VI.

V celém domě byla již tma, pouze na chodbě a v kuchyni bylo dosud světlo. Griffin zaklepal na dveře kuchyně a služka Mary vyšla, překvapená návštěvou tak pozdního hosta.

"Není času k vysvětlování," pravil rychle, "ale nebude-li Virginie okamžitě odvedena z tohoto domu, bude zatčena pro zavraždění jejího otce. Každá minuta odkladu jest nebezpečná. Chci zachrániti její život — jděte, vyříd'te jí to a hned ji přived'te."

Mary spěchla pro Virginii a rychle jí pomáhala oblékati, při čemž jí vysvětlovala, oč se jedná.

"Nemohu vše pochopiti," pravila dívka, ale Mary jí nedala ani domluviti a jen jí nabádala k spěchu, aby bylo překáženo její zatčení. Když přišly dolů, odvedla Mary druhou služku stranou a cosi jí šeptala a Griffin zatím mluvil s Virginii.

"Pouhou náhodou jsem se dozvěděl, že vás chce policie ještě tuto noc zatknouti a já jsem vsedl do jedné z jejích kar, abych vás zachránil. Nepůjdete-li se mnou, budete ještě této noci zatčena pro vraždu."

"Kam mne chcete odvésti?" tázala se Virginie dosud s nedůvěrou.

"Do mého domu, tam vás nebudou hledati a má sestra bude o vás pečovati, jako o svou. Pojd'te rychle, nemohl bych snést, aby vás odvedli do vězení."

Odvedl dívku do automobilu a za tmy ani nepozorovali, že bystrozraká Mary se vplížila do otevřeného zadního sedadla a schoulila se do pokrývky.

Chvilku ujížděli beze slova, až pojednou dívka se tázala:

"Proč nejedete přímo k vašemu domu, pane Griffine?"

"Musíme oklikami, aby nás policie nespatriřila, není jiné pomoci."

"Kam tedy jedeme?"

"Nepochopujete, že se nesmíme objeviti v městě? Někde musíme zůstati přes noc a ráno se domluvíme, co dále činiti."

"Nepojedu dále," zvolala Virginie. "Dovezte mne k své sestře, jak jste slíbil. Raději chci být zatčena než zůstati s vámi o samotě."

"Nepochopujete, co znamená zatčení pro vraždu?"

"To je mi lhostejno. Nedůvěřuji vám a počínám vaše jednání chápati. Bojíte se, abyste sám nebyl zatčen a utkáte před policií. Kdož ví, nejste-li sám hledán pro vraždu."

Griffin se dal do smíchu a zvolal:

"Máte pravdu, má zlatá, ale co vy si pomůžete?"

"Buďte se brániti a zvíťežím."

Zatím přijížděli k velkému domu, částečně ještě osvětlenému a když Griffin vystoupil, naklonila se Mary k Virginii a sotva slyšitelně šeptala: "Nebojte se, jsem zde. Pst! Ani slova."

Virginie pochopila a když k ní Griffin přistoupil, aby jí pomohl z auta, pravila:

"Uznávám, že máte pravdu, pane Griffine. Toto místo se hodí, zůstaneme tu přes noc."

Advokát byl překvapen náhlou povolností a v pochopitelné nedůvěře pravil: "Nepokoušejte se prchnouti a nevyvolávejte žádnou scénu, sice bych musel prozraditi, že jste hledána policií pro vraždu."

Pak odešel ke dveřím, kde s někým mluvil a Virginie, obrátivši se k Mary, šeptala: "Vytrat'te se druhou stranou a telefonujte policii, aby sem co nejrychleji přijela. Pokusím se Griffina zdržeti, jak dlouho budu moci, jen rychle."

Než se advokát vrátil ode dveří, byla Mary pryč a Virginie klidně kráčela do restaurační místnosti v zájezdním hostinci.

"Jsem hladova," pravila. "můžete objednat večeri?"

"Zajisté," odpověděl Griffin a nařídil hostinskému, aby je odvedl do malé soukromé jídelny.

"Cokoliv si přejete," slíboval hostinský a když zasedli ke stolu, objednávala pokrmy, které by vyžadovaly nejvíce času k snědění. Byla si jista svého vítězství, což jí přivedlo do tak dobré nálady, že Griffin nevycházel z údivu.

"Nemohu vás pochopití," posléze pravil, "myslil jsem, že jste připravena k boji."

Jen pokrčila rameny, "Co by mi to bylo platné, když vím, že bych prohrála? Prozatím- ně skoro umírám hladem, až se najím, budu třeba mítí bojovnější náladu."

Byla si jista své úlohy a především byla opatrná, aby přílišnou povolností nevybudila nedůvěru. Koketovala s Griffinem, lichotila mu aneb dráždívě se jej vzdalovala, až jej tak pobláznila, že byl ochoten všechno na světě jí slíbiti.

Pojednou se otevřely dvěře a mezi nimi se objevil vítězný oblíček Craigův.

"Konečně vás máme," zvolal, "obávám se, že nebudete moci dokončiti svou večeři. Pojd'te s námi," dodal zhurta. Pak se obrátil k dívce a pravil: "Dobrý večer, slečno Smithová, jeden z nás se postará, abyste se dostala v bezpečí i se svou služkou domů."

Crosby byl spoután a naložen do policejní káry a v jiném automobilu byla odvážena Virginie s Mary.

Detektiv Oliver se teprv následující jitra dozvěděl, co se během noci událo. Přišel do Smithova domu s radostnou zprávou, neč policie nalezla v kapsách Griffinových hledaný klíček a on spěchal podat Virginii o tom zprávu a otevřítí tajný úkryt Smithových listin. V rychlosti byli svoláni členové rodiny a Roger Sherman a jeho matka se dostavili a Oliver a nově zjednaný právník Gordon vyňali ze skříňě velké množství listin a položili je na stůl. Nastal okamžik velkého napjetí a každý úzkostlivě sledoval detektiva, jenž se prohroboval v listinách. Posléze uchopil menší balíček listin a prohlédnuv jej zběžně, zvolal radostně:

"Zde jsou vaše adoptační papíry, slečno Smithová. Gratuluji."

Byly to skutečně hledané důkazy, kterými se stala Virginie dědičkou veškerého bohatství nevlastního otce. Tato zpráva nepůsobila příliš radostným dojmem na paní Bennetovou, která v opáčeném případě mohla se státí dědičkou, ale dovedla se rychle přemoci a zasypávala Virginii gratulacemi, jež sice nebyly upřímné, ale panička si chtěla udržeti přátelství.

Virginie se obrátila k Rogerovi, z jehož očí též vyčetla radost, ale jeho matka nezdála se jeviti žádný zájem o její štěstí. Její oči stále jen lpěly na stole a vyjasnily se teprv, když Oliver nalezl balíček její dopisů. Detektiv se spokojil s pouhým přečtením podpisů, načež se obrátil k Virginii s otázkou, jestli dovoli, aby byly bez přečtení odevzdány paní Shermanové. Dívka přisvědčila a paní Shermanová je přijala s netajenou radostí. Pak byly všechny papíry přehlédnuty a rozděleny, ale žádná závět' nebyla nalezena. Vše tedy

připadlo Virginii, avšak ta ujistila paní Bennetovou, že na ni nebude zapomenuto a tím si ji opět zpřátelila.

Když se společnost rozcházela, zadržel Oliver Virginii, aby s ní ještě promluvil.

"Obávám se, že má práce je skončena," pravil. "Vykonal jsem část svého úkolu, přispěl k vypátrání vraha Petrova a nalezl tajný úkryt listin, avšak vraha vašeho otce nemohu vypátratí."

"Myslíte, že nebude nalezen?" tázala se Virginie.

"Nevím, ale pochybuji a jsem hotov ustoupiti do pozadí. Dokud lpělo na vás podezření, napjal jsem všechny své síly, abych vás očistil a když to bylo docíleno, není mých služeb více zapotřebí. Váš právník je znám s proslulým detektivem Flemिंगem a měl by jej povolati k dokončení práce."

"Vím, ale nesvolím k tomu jinak, nežli bude-li pracovati s vámi."

"Nikoliv, slečno, pro mne zde není více místa, v několika dnech odjedu."

Neustoupil od svého rozhodnutí přes všechny domluvy a jediňě svolil zůstatí, aby Flemिंगovi vysvětlil, co bylo dosud vykonáno.

"A pak nezapomeňte předložiti svůj účet mému právníkovi a, prosím, at' není malý, neb se vám někdy nebudu moci odvděčiti za vše, co jste pro mne učinil."

"Služby, které jsem konal, nemohu být penězi zaplacený. Chtěl jsem napraviti křivdu, nic jiného. Odpusťte, řeknu-li vám přímo, že pan Smith nebyl dobrým člověkem. Kdyby byl vaším skutečným otcem, snad bych vám to neřekl, ale smutnou skutečností jest, že mnoha lidem, mnoha ženám ukrivdil a jestli jsem pomohl něčó napraviti, jest mi to dostatečnou odměnou." —

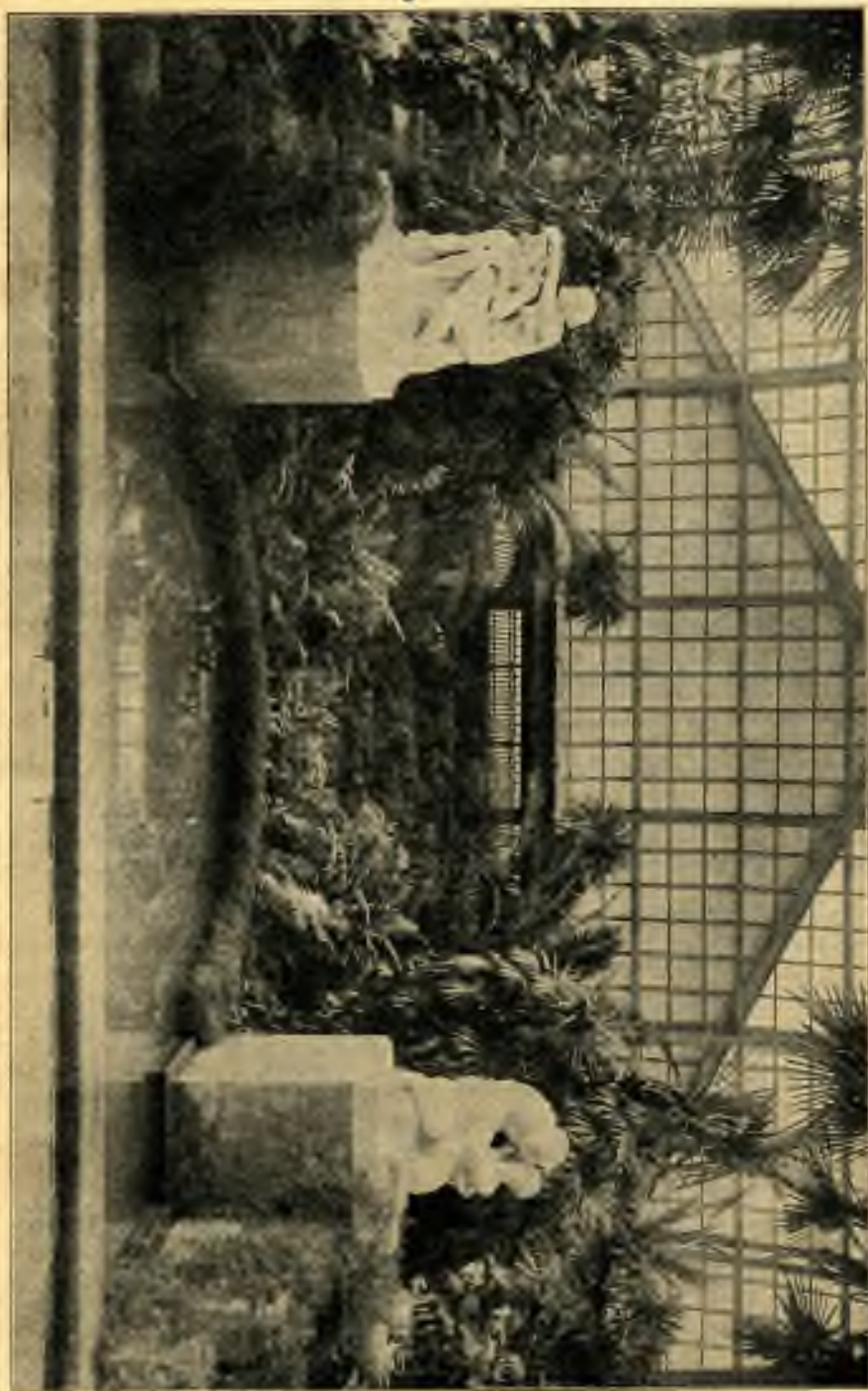
VII.

Detektiv Flemming zahájil pátrání a sotva vyslechl několik svědků a prozkoumal všechny okolnosti, prohlásil, že vrahem byl neznámý muž, jenž byl v době zločinu spatřen na ulici v bezprostřední blízkosti domu, čemuž při počátečním vyšetřování nepříkládal seržant Craig nejmenší vřty.

"Máte podobný nůž v kuchyni?" tázal se služby Mary po krátké prohlídce místa, kde vražda byla spáchána.

Virginie a Roger jej se zájmem pozorovali a ještě větší údiv vzbudil, když všechny vyzval, aby vyšli na paviac a dívka řekla, aby usedla na místo, kde tehdy seděla a postavila na pravé místo židli, na které otec odpočíval. Když vše upravil, zastrčí nůž do kapsy a vyšel před dům. Kráčel asi sto stop, pak se ohlédl a ryckle šel k brance, u níž se na okamžik za-

Sochy u vchodu do skleníku v Garfieldově parku v Chicagu.

stavil, rychle se ohlédl, vytáhl nůž a v příštím okamžiku se jeho ostří zarylo do židle, ve které před nemnoha dny seděl Norman Smith a byl zavražděn. Kdyby byl někdo seděl, byl by jej nůž jistě zasáhl, snad do srdce. Pak se klidně vrátil na pavlač, kde Virginie a Roger plni údivu pohlíželi na nůž.

"Takovým způsobem byla vražda spáchána," pravil. "Kdo to učinil, byl expertem v házení nožů."

"Pak to byl cizinec, který nebude nikdy vypátrán," povzddechla Virginie.

"Není žádného důvodu, proč by nemohl být vypátrán," odvětil detektiv. "Bude především zapotřebí pátrání v listinách, abychom objevili nějakého nepřitele, jenž by chtěl vykonati pomstu takovým způsobem."

Později se odebral do knihovny, kde měl poradu s Oliverem a hlavně se jej tázal na jeho náhled o muži, který zločin spáchal.

"Máte nějaký náhled, co zavdalo cizinci podnět k zločinu?"

"Nevím, byl-li to cizinec," odpověděl Oliver. "Domnívám se, že to byl dávný nepřítel Smithův, jenž dlouho snil o pomstě, až ji posléze provedl. Mohu si jej představit, jak sem nenápadně přišel, vyhledal si příhodnou chvíli a pak svůj čin provedl."

Flemming na něho ostře pohlédl a pak pravil: "Nezbývá, než abychom prozkoumali Smithovu minulost, ta jedině nás uvede na stopu."

Po Oliverově odchodu zahloubal se do prohlížení listin, při čemž setrval několik hodin a později byl vyrušen příchodem Virginie. Přišla, aby mu sdělila tajemství, které jí otec pošeptal při jejich poslední rozmluvě. Aní Oliverovi se o tom nezmínila, ale nyní to považovala za svou povinnost, aby snad Flemmingovi usnadnila pátrání. Stručně mu vyprávěla, že dle sdělení otcova jest dcerou sestry paní Bedfordové, zámožné aristokratické ženy, bydlící v Silverhillu.

"Jest to pravda, slečno Virginie," potvrdil detektiv. "Jest to jednou z věcí, které jsem dnes objevil. Nalezl jsem malou kapsičku ve velké kožené obálce a v ní tento krátký a pro vás tak důležitý dokument. Byl psán vašim otcem a podepsán a udává, že sestra paní Bedfordové uprchla z domova s jistým mladíkem a dala se oddati a vy jste jejich jediným dítětem. Rodina Bedfordova se jich úplně odřekla a když oba zemřeli, kdesi na dalekém západě, byla jste dána do sirotčince pod svým pravým jménem a dostatečnými důkazy o vašem původu. Tam vás Norman Smith a jeho manželka adoptovali, ale z neznámých příčin uznali za dobré zachovati váš původ v tajnosti. Opatrujte dobře tyto listiny, neb pro vás mnoho znamenají."

"Snad celé mé štěstí," zvolala Virginie. "Nyní snad bude paní Shermanová ochotna mne přijmouti."

"O tom nepochybují, ale nyní prosím, zanechte mne osamotě, předléhá mi ještě množství práce."

"Vyšetřil jste ještě něco jiného, pane Flemmingu," tázala se dívka na odchodu.

"Ano," odvětil detektiv klidně. "Vím, kdo zavraždil Normana Smitha."

"Kdo?" téměř vzkřikla Virginie.

"To vám prozatím nemohu říci. Prosím, netažte se."

Virginie tiše odešla, jsouc jista, že všechno další dotazování by bylo marné.

Flemming se opět zahloubal do své práce. Prohledával staré dopisy, poznámky a fotografie, až nalezl svatební certifikát a jeden křestní list, datovaný dlouho před tím, než se Smith oženil s ženou, která byla považována za jeho první a jedinou manželku.

"Co mám nyní činiti?" tázal se sama sebe. "Co musím učiniti?"

Dlouho přemýšlel, až posléze prudce zamával rukou a shrábl všechny papíry a zamkl do stolu a klíček zastrčil do kapsy. Patrně byl rozhodnut, co činiti a s tím rozhodnutím odebral se na lože.

První jeho ranní rozmluva byla s Virginíí, s níž se setkal u snídaně. Přímou se rozplývala blažeností a on pozdraviv ji přátelsky, předešel jejím otázkám připomenutím, že není dosud hotov říci, kdo zavraždil jejího otce.

"Zapomenu, že jste mi to slíbil," pravila Virginie vesele, "když mi dovolíte, aby zpráva o mém původu nebyla ponechána v tajnosti."

"Není třeba to zatajovati. Jděte k Shermanovým kdykoliv chcete a k Bedfordovým kdykoliv se odvážíte."

"K tomu není mnoho odvahy zapotřebí. Jsem jista, že mne paní Bedfordová přijme s otevřenou náručí."

"Jděte tedy, mé požehnání s vámi," zasmál se detektiv. "Očkávám pana Olivera a musím žádati, abychom nebyli vyrušováni."

Oliver přišel asi za hodinu a oba detektivové vešli do knihovny. Oba byli vážni a skoro nemluvní.

"Pane Olivere," pravil Flemming odměřeně, "nehádám pouze, když vám přímo řeknu, že víte, kdo Smitha zavraždil."

Pohlédli si do očí a Oliver odpověděl pevným hlasem:

"Vím."

"Chcete slyšeti pravdu?"

"Nevím sám, je-li to nutné."

"A přece se zdá, že to někdy musí přijít na jevo."

"Jak jste to vypátral?"

“Die jistých papírů, které ušly vaší pozornosti.”

“Znáte tedy jméno vraha, pane Flemmingu?”

“Ano — a vy mi povíte, proč to učinil. Jste jediným, který to ví. Muž, jehož nůž proklál Smithovo srdce, jmenuje se George Oliver.”

Oliver se zachvěl, ale v okamžiku nabyl dřívějšího klidu a jal se vypravovati:

“Když víte, kdo Smitha usmrtil, povím vám, proč to učinil. Nepochybně víte, že Smith byl již jednou ženat před tím, než se oženil s ženou, která se později stala nevlastní matkou Virginie.”

“Ano, oženil se s ní v Kalifornii, mám zde všechny důkazy,” dodal Flemming.

“Byl velice mlád a oženil se s dívkou, která mu nebyla vzděláním rovna, ale velice jej milovala. Za několik roků se jí nabažil a zanedbával ji i dítě. Musela pracovati, aby se uživila, když ji opustil a dokonce ji nutil, aby žila pod nepravým jménem.”

“Zůstala v Kalifornii?”

“Jiného jí nezbyvalo. On žil na východě a zamiloval se do mladé dívky jemu rovné společenským postavením. V té době byl osm roků ženat, avšak jeho rodina a přátelé ničeho o tom nevěděli. Jednoho dne přijel za svou ženou do Kalifornie, aby jí přemluvil k svolení k rozvodu. Odepřela tak učiniti, hlavně k vůli dítěti, hoškoví tehdy sedm roků starému. Zamířel se a pak pokračoval:

“Jednoho dne chlapec slyšel, jak jí muž vyhrožoval, jestli nesvolí k rozvodu, avšak ona svoliti nechtěla. Její synáček byl jeho dítětem, oprávněným k jeho jménu a bohatství. Muž se tak rozhorlil, že nevěděl, co počíná a uchopiv nůž, zvolal, že zabije chlapce, který stojí mezi ním a jeho plány. Snad neměl v úmyslu takový zločin spáchat a pouze chtěl zastrašiti slabou ženu. Matka učinila to, co by učinila každá jiná matka v obavách o své dítě. Skočila před muže a nůž se ponořil do jejího srdce. Klebla k zemi, muž poděšen na ni pohlédl, pak k ní přiklekl a když shleďal, že umírá, vyběhl z domu, aniž by se podíval na své dítě.”

Hošek hořce narkaje, poklekl u matky a tato vědouc, že umírá, řekla mu právě jméno jeho otce a musel jí slíbiti, že až doroste, jej vyhledá a bude požadovati svá práva. Pak přišli sousedé, postarali se o mrtvou ženu a její dítě a posléze jedna starší žena přijala chlapce do svého domu.”

“Pokračujte,” pravil Flemming, když Oliver se odmlčel a ponořil hlavu do dani.

“Sedmiletý chlapec tehdy přísahal pomstu. Uschoval si nůž, kterým jeho matka byla u-

smrcena a přísahal, že stejným ostrím bude prokláno srdce jejího vraha. Chlapec vyrůstal, ponechávaje si stále nepravé jméno —

“Oliver?”

“Ano, Oliver. Nikdo netušil, že mužem zavražděné ženy byl Norman Smith. Když mu bylo 14 roků, četl jsem první detektivní povídku a to mne přivedlo na myšlenku, abych se též stal detektivem a tím spíše umožnil svou pomstu. Připravoval jsem se k tomu všestranným způsobem. Studoval jsem lékařství, abych bezpečně věděl, jak zasáhnouti srdce, i zákony, abych mohl hájiti svá práva. Nůž jsem stále nosil v kapse a učil se s ním zacházeti, abych až nadejde hodina odplaty, mohl protknouti srdce vraha své matky. Nalezl jsem jej a co se dále dělo, jest vám známo.”

“Vy jste tedy ten neznámý muž z ulice?” poznamenal Flemming.

“Jsem nástrojem spravedlnosti. Vražda mé matky nebyla jediným zločinem, který spáchal a kterých by se byl ještě dopustil, kdybych jej nebyl usmrtil. Vydával jsem se za detektiva, abych očistil dívku, která byla nevinně nařknuta a abych napravil, pokud jest to v mé moci, křivdy, které byly Smithem spáchány. Svého činu nelituji a mám-li jej odpykati svým životem, jsem hotov jej obětovati.”

Flemming mu pohlédl pátravě do očí a pak povstal a podal mu ruku. Vřelý stisk ujistil Olivera, že proslulý detektiv nechová k němu žádného nepřátelství.

“S bohem, pane Olivere,” pravil posléze Flemming měkce a otevřel dveře.

Jestě jeden dlouhý pohled, při němž jediné slovo nebylo proneseno, ale muži si rozuměli. S hlavou sklopenou vyšel Oliver ze dveří a z domu.

Flemming opět usedl k psacímu stolu a zahloubal se do svých myšlenek. Když později přišla Virginie, zářila štěstím. Měla k němu přítelnu, neť paní Bedfordová i paní Shermanová jí přijaly s otevřenou náručí a když později Roger jí uchopil do svého náručí a tázal se, kdy bude svatba, bylo její štěstí dovršeno.

“Myslím, slečno Smithová,” pravil Flemming, když mu vše dopověděla, “že vaše štěstí jest dost veliké, že nebudete zarmoucena zprávou, kterou vám chci sdělit. Musím vám říci, že jsem se zmýlil. Nevypátral jsem vraha a mým náhledem jest, aby celý případ zůstal nerozluštěnou záhadou.”

“Byla bych spokojena, kdyby na celou smutnou záležitost bylo zapomenuto,” odvětila Virginie.

“Jsem jist, že i policie ráda na něj zapomena,” ujišťoval detektiv. “Až bude odbyt

soud s Griffinem, zmizí všecken zájem o tuto záhadu a na případ Normana Smitha úřady nikdy více nevzpomenou. A vy, má drahá, přijměte štěstí, které vám budoucnost přinese a učíte minulost knihou na vždy zavřenou."

"Budíž," odpověděla Virginie a když detektiv Flemming se přišel před svým odjezdem rozloučiti, byli všichni přátelé shromáždění a detektivovi nezbývalo jiného, nežli gratulovati snoubencům. —

POKÁNÍ.

Napsal Garrard Harris. — Přeložil V. J. Petrželka.

GUVERNER seděl sám ve své úřadovně. Jeho soukromý tajemník už odešel a služba ještě nerozsvítla. Byl denní prací unaven a seděl v lenočice hleděl zjistiti pár očí. Ve dne byl v trestnici a jde jejími podurými chodbami viděl jakéhosi trestance, vedeného do cely dvěma hřmotnými strážníky. Trestanec byl vzpurný a právě dostal výprask a když šel mimo guvernera, ten poután jeho obličejem, ho zastavil a ptal se, co se stalo.

"Do toho vám nic není," zabručel mladý muž nevrle.

"Drž hubu, je to guverner!" řekl jeden ze strážníků. "A nebudeš-li k němu mluvití zdvořile, vezme tě zpátky a klacek bude ti znovu tančiti po zádech."

"Co mi do guvernera. Ničeho od něho neočekávám a nechci žádných milostí ani od něho ani od koho jiného. Pusťte mě do mé cely!"

Po té byl zaveden do úzké díry, která měla býti jeho domovem až do smrti, a těžké dveře zapadly za ním.

"Kdo je ten člověk a proč byl odsouzen?" otázal se guverner.

"Jmenuje se Smith a pochází z okresu Limestone. Je to vrah a byl odsouzen na doživotí," vyprávěl strážník. "Není mu ještě ani třicet let a co tu je, jest s ním stále potíž. Znáám ho, neboť sám jsem z okresu Limestone. Oh, pane guverneru, je to zlý člověk. Zabil svého otce. Starý také nestál za mnoho. Dostali se do domácí hádky, a mladý zastřelil starého. Porota chtěla ho poslati na šíbenici, ale poněvadž jeho otec byl nedobrým člověkem, myslila si, že zaslouhuje jakéhosi uznání za to, že zbavil okres takového člověka, a odsoudila jej do doživotního žaláře."

To bylo vše, co se přihodilo, ale guverner

dobře se podíval do trestancova obličej. Býval to hezký obličej. Ani teď nebyl úplně zlý. Kdyby ten člověk odhodil vzdorný pohled, byl by to i nyní hezký obličej. A ty oči — jistě, pomyslí si guverner, někde je před tím spatřil! Přemýšlel, kde a kdy, a ze ztemnělých, mlhavých upomínek mládí vynořilo se dvě oči, podivně podobných očím toho trestance. Bylo zvláštní — nemohl se ubrániti myšlence na starou jablon v plném květu a měsíční svit a bílý obličej s téma očima. Bylo to nanejvýš nevysvětlitelné a všecko jako by zmatené a zmatané. V tom bylo tiše zaklepáno na dveře, a do úřadovny z pola bojácně vešla slabounce vyhlázející starší žena.

"Paní, jest už po úředních hodinách. Můžete přijít zítra dopoledne."

"Je mi líto, že guverner už odešel. Hleděla jsem se sem dostatí po tři dny, ale guverner byl příliš zaměstnán. — Přijdu tedy zítra."

Když vstala, paprsek světla lampy na mlčící vničil do úřadovny a padl jí na obličej.

Opět zde byly ty oči a opětně vidění jabloně v plném květu!

"Paní, já jsem guvernerem. Je sice nezvyklo, vyřizovatí v tuto dobu úřední záležitosti, ale tentokráté udělám výjimku. Čeho si přejete?"

"Mluvití s vámi, guvernerem."

"Čím vám mohu posloužití?"

Rozbalila uspiněný papír a podala mu jej. V matném světle viděl, že je to žádost o omlouštění. A zatím co v přítomí upíral na listinu oči, žena v rezavém obleku seděla se stisknutými rukama, prudce bušícím srdcem a bezděsným očekáváním.

"H—m! Jones Smith z okresu Limestone. Vražda. Na žádosti není mnoho podpisů. Na jakých důvodech, paní, zakládáte svůj nárok na omlouštění vrchním výkonným úředníkem státu? Ten člověk zabil svého otce a mimo

to je Smith mužem špatné pověsti z okresu, ve kterém byl odsouzen."

"Není, to je lež. Ke mně byl vždycky dobrým. A člověk, kterého zabil, nebyl jeho otcem — byl to jeho otcím. To nebylo u soudu věeno — neměli jsme peněz, abychom mohli zjednatí obhájce. A Jim byl ke mně vždycky tak laskav — je vším, co mi zbylo ze šťastných let, nežli jsem se provdala za toho surového opilce. Jim je vším, co mám na světě," lkala.

"Paní, nenahlížím, že je to případ, kde mohu zakročiti. Není zde žádných polehčujících okolností."

"Žádných polehčujících okolností! Můj bože, chcete-li věděti nějaké polehčující okolnosti, já vám je povím. Já toho člověka zabila sama, a Jim řekl, že to udělal on, aby mě zachránil. Bil mě jako vždycky, když byl opilý, Jima nazýval panchartem, ač jsem se v zoufalství chopila revolveru. Nechtěla jsem ho zastřeliti, chtěla jsme ho jen zraniti a donutit ho, aby mě nechal na pokoji — chtěl mě uhoditi holi — a já vystřelila. Jim právě vešel do světnice a řeknu-li, že ho nezastřelil on, že zprovodí se světa sebe. A já se bála."

"Pravíte, že Jim nebyl synem toho člověka — čím tedy byl synem?"

"Mohu vám to pověděti. Když jsem byla děvčetem, bydlila jsem ve státě daleko odsud — a byla jsem tehdy hezká — každý to říkal, ale na tom nyní nezáleží. Po válce, když jsem byla ještě mladá, měla jsem milence. Byl to chudý hoch — přišel z války čtaje právě dvacet dva roky a pracoval nějaký čas na staré farmě. Potom všichni jeho lidé zemřeli, a John osamotněl. Bydlila jsem u svého dědečka — můj otec padl v bitvě u Gettysburgu. John konečně řekl, že odejde hledat štěstí a jednoho dne že se vrátí. A já mu věřila a důvěřovala. Do dnes dobře se pamatuji na večer, kdy jsme se loučili, než odešel. Bylo to na jaře, a my seděli pod vysokou jabloní s nízkými větvemi dole v sadě —"

Guverner se zachvěl.

"Pokračujte", řekl tichým hlasem.

"Měsíc svítil, a kolem nás na zemi bylo plno spadlých jabloňových květů, a on lámal větvičky a květy a dával mi je do vlasů a na šaty a řekl, že mé oči vyhlížejí jako dvě veliké modré fialky, vykukující ze sněhu. Odešel, a já od té doby o něm neslyšela. Potom

se narodil Jim, který je teď v žaláři. Dědeček hrzy na to umřel, a já odešla. Snažila jsem se najíti Johna, ale všechno marno. Provdala jsem se za toho člověka. Myslil, že jsem vdova — a před tváří boží jsem byla. Potloukali jsme se z jednoho místa na druhé. Byl sprostý a nestálý. Kruť se mnou zacházel, bil mě a když se pak nějak dopátral pravdy o Jimově původu, stal se ještě horším nežli dříve, a můj život byl učiněným peklem.

"Jim byl ke mně dobrým a živil nás. Každý cent, který vydělal, mi dal a někdy mi neřekl křivého slova. Nebude-li mi omilostěn, umru — amru, nechci, nemožu žiti bez něho. Prosim vás, pane guverneru, na kolenou, pro milosrdenství boží vás prosím, propust'te ho a dopřejte mi trochu toho štěstí v tomto životě — dní mých je už na mále, a není mi údělem nic nežli zármutek a bol. Způsobte, aby se vrátilo trochu jasu, abych se cítila tak šťastnou, jako před oním večerem, kdy jabloňové květy byly tak krásné, a —"

Nastalo dlouhé mlčení. Guverner myslil na fialové modré oči, na měsíční svit, na obličej, jenž se k němu upíral s důvěrou, a na jabloňové květy — před dávnými a dávnými lety. Žena seděla tu sklíčená a tiše plakala. Také guvernerovy oči byly zality slzami. Konečně přerušil mlčení. K kapsy vytáhl tabáku a hromadu bankovek z ní.

"Paní," řekl, "tady máte několik set dolarů. Někakou dobu vám s Jimem vystačí. A jestliže se zítra o polednách dostavíte do trestnice, váš hoch vám bude vydán omilostěn s tou podmínkou, že prvním vlakem odjedete z tohoto státu, kde jste zažila tolik žalů. Dělam to k vůli vašemu Johnovi. Nechoďte mi sem zítra poděkovat, poněvadž vás nebudu moci přijmouti. Dobrou noc — a s bohem!"

A když odcházela z úřadovny se srdcem příliš plným radosti, aby jí mohla vyjádřiti slovy, ve příkmi stínů viděla, jak se guverner nahnul ku předu a pak jako by ve strašné únavě položil hlavu na ruce na široký stůl.

V noci nemožla radostí spáti. A také guverner nespál. Stále přemýšlel o něčem, ozářeném měsíčním světlem, o starém domově, o fialkově modrých očích a o půdě, poseté jabloňovitými květy.

A trochu útěchy skýtalo mu pomyšlení, že ho považuje za mrtvého. —

Hřiště v Dvořákově parku v Chicagu.

FLAŠINETÁŘI.

Pro kalendář Hlasatel napsal Václav Pop.

LUBOKÝM úvozem k obci Malkovu, zablácenou kamenitou cestou těžce stoupal zvolna, zvolňoučka rodným lidský potah. To flašinetář Vávra se ženou těžce táhl svůj celý majetek naložený na lehkém vozíku. On na

“podsedle” na hlavě starou vojenskou čepici a na prsou velkou bronzovou medaili, kterou obdržel za statečné chování před nepřitelem. tenkrát u Solferina. Ona shrbená, malá, s šátečkem pod bradu uvázaným cupala v rozšlapaných sandálech na straně “náruční”. Těžce táhli, pot se z nich lěl, ale nezastavili se až na vršku a to už k první chalupě jen dva krůčky. Zastavili, pot s čela setřeli a tak s Panem Bohem zamířili k první chalupě. On ještě celý udýchaný chopil se kliky a již zvuky jakéhos válečného pochodu s četnými mezerami rozletěly se do vsi. Ona, chvílku postála, pak prstem zastrčila vlasy pod šátek, a pomalu šourala se do vrátek. Pes se rozštěkal a zle na ni dorážel.

“No, maličký, buď hodný, vždyť já nejsem zloděj,” chlácholila zufiřce, ale ten se schoval teprve tehdy, když ze stavení ozvalo se velitelské:

“Vořech, dehni!”

Pes stáhl ocas mezi nohy a často se ohlížeje po podezřelé ženě, zalezl mruče do boudy. Stařena došourala se ke dveřím a zaprosila:

“Pěkně prosím o dost malý dáreček. Pán Bůh vám za to požehná.”

Vyšla žena, upracovaná, tvrdých rukou.

“To jste vy, Vávrová? Už jste tu dávno nebyli. Už jsem myslela, že jste někde zapadli do bláta a nebo, že jste toho světačení zanechali.”

“Jak pak můžeme nechat? Uměli bychom hladý.”

“Vždyť máte syna, takového pána. Nemusel by vás tak nechat.”

“I co vás napadá. To co má, to on snadno spotřebuje sám. Tot’ víte, ve městě se utratí víc a co pak my, my už to nějak dotlučeme, jen když on se má dobře.” Žena již jen kývla, podala peníz a vzdálila se.

Ona nastotísíckrát poděkovala a odcupala k svému dědečkovi, který ještě hrál. Usedla na

vojku vozíku a čekala, až přehraje všechny písničky. To on už je takový. Nedá si říci a u každého stavení přehraje všechny. Lidé by dali za jednu písničku také tolik, ale což je s ním řeč. Usedla, peníz pečlivě uložila do kapsáře a starostlivě hmatla si na prsa. Je tam. Sbalený modrý kapsník, a v něm dvě dvacetikoruny. Jsou pro syna. Za týden má svátek a co by to byli za rodiče, aby mu ani k svátku nic neposlali. On sice nepošle, ale až bude mít více, přece si vzpomene. Jistě. Vždyť on byl od jakživa takový hodný chlapec a jen tu vadu měl, že chtěl jen a jen do světa. Co se mu naškála, naprosila, ale co to bylo platné. Nedal si říci a šel a až do té Prahy se dostal, no a kdo by to byl řekl. Štěstí mu přálo a teď je pánem. Za pár roků se ožení, vezme si bohatou nevěstu, jako je Chmelíková Marta z Podboří a pak, pak snad je k sobě zavolá a jím k smrti poslouží. Teď ono to ještě nejde. Však jim to psal a —

“Tak pojedem dál.”

Ani nepozorovala, že dědeček dohrál, tak se zamyslela. Vzala řemen na rameno do ruky ojku a popojeli k sousedním vrátkám.

Ze zachmuřené oblohy počalo pršet. Drobný deštík, ale hustý a studený větřík až na kost profukoval. Lidé nechávali práce a zalézali k vytopeným kamnům a jen zvuky válečné písně, které řinuly se z flašinetu Vávry ohlašovaly, že v té psotě venku dobývá se ještě dvojicí vetchých lidí trpký chléb.

Od chačoupky k chaloupce, od statku k statku ploužili se v dešti, blátě zímou zkřehlí. Tu onde je zvali dovnitř, aby se zahřáli u kamen a počkali, až přestane pršet, ale kdež. Celou ves musí dnes obejít, aby bylo co jíst. Na ty peníze co má za živůtkem ani nesáhnou. Ty nejsou jejich.

Došli až k sedláku Šatolovi.

“Poslechni, starý, dnes už dál nepůjdem. Poprosím pantátu o nocleh. Koukej, vždyť jsme celí zmoklí. Zítra si přivstanem. Co tomu říkáš?”

“No, jak myslíš!”

Postavil se ke klice a už ozýval se trhavý hlas známé melodie hrané už dnes po kolikáté. Ona zašla do velkých vrat a s ostychem vstoupila do předstně velkého městsky vypraveného statku.

Odkudsi ze dveří vyšel hmotný, nadutý muž.

“Prosím vás, pantáto, nenechal byste nás dnes přes noc?”

“Co? Přes noc? Což pak vy ještě couráte světem? Vždyť říkáte, že máte syna pánem. Proč si vás k sobě nevezme. No, to je mi pěkný syn. Vy se tady dřete, jako psi jste živi a on beztak je jen flamendr, který prohejří celou noc. To bude asi pěkné kvítko. Ještě vám jednou přijde na krk, však uvidíte. Já to znám, mám taky takového. Co stál peněz a co teď? Je zavřenej. Eh, darmo mluvit. Lehněte si do chlíva na palandu a ať dědek už toho všiskání nechá.” Hmotně zašel a babička tu stála celá postrašená, uděšená, že zapomněla i poděkovat za nocleh. Flamendr, zavřenej, jí hrálo hlavou. Celá postrašená doběhla k dědovi a zarazila mu ruku.

“Máš přestat hrát a pojď si lehnout!”

Podíval se na ni udiveně, nemožno pochopiti, že se najde někdo, kdo nechce poslouchati všechny jeho písničky a šel za ní. Flašinet postavili pod kůlnu a sami se odebrali do chlíva. Ó, jak tu bylo teplo. Svičká se a babka vyňala z kapsáře skývu chleba a oba s chutí pojedli. On suchý, ona skropený slzami.

Flamendr! Její malý čiperný Ládiček, že by byl takový? Ne! Tisíckrát ne a jsou-li všichni, on ne. Byl to divoch, ale dobrák od malíčka. Však on by Šatola tak nemluvil, kdyby ho byl viděl, jak mu sluší vojenský kabát. A to ještě nebyl pánem. Což teď? A usízený obličej se rozzářil mateřskou pýchou a radostí, ale brzy zas úsměv zmizel. Nebylo jí nějak do smíchu.

Ulehli! Zabrabali se do slámy, přitiskli se těsně k sobě a ona rukou sevřela šátek za živůtkem. Pořád se jí nějak zdálo, že jí ho chce někdo ukradnouti.

Zasvítl vítr; vrata zavržala a těžké závaží tmavy zavěsilo se na víčka obou starců.

Tma černá, hustá rozestřela se nad krajem mohutným svým pláštěm přikryvajíc celý kraj. Z černé oblohy lil se déšť a v cvakot deště mísil se kvikot mrazivého větru. Zdálo se, že veškerý život v kraji odumřel a že jen živlové rozběsní se k šílenému tanci, vzchvacující ve svůj rej koruny, mohutných stromů, které poslušně se musely klonit dle taktu a ty vzpurné, které nechtěly, s rachotem zlomey nitily se k zemi.

Bahnitou cestou k Malkovu plížil se temný stín člověka. Snad strach, strach z moci sil vyšších klonil státnou onou postavu k zemi. Zahnul ke vsi a s ulehčením zahleděl se k prvnímu stavění — Šatolovic stačku. Přešel hradbu a šup! skočil do dvora a ohlížel se po

teplém místečku. Pro tmou viděl jen obrysy budov. V tom zaburácel vítr a z protějška ozval se úzkostný bukot krávy. Neznámý ihned zamířil v onu stranu a brzy ocitl se v mile zahřáté stáji. Teplo působilo naň jakoby osvěžující nápoj a on znaven schoulil se na otep slámy u dveří a již již klonil hlavu, víčka přivíral, když tu zalehl k němu lidský vzdech. Co to? Skrčil se ještě více jako v obavě, že bude mu opustiti tak krásné místo a znovu pozorně naslouchal. Ted' zas. Tu ale cvičené ucho vystříhlo, že tu klidně spí dva lidé, od nichž nemusel se báti útoku. Zdálo by se, že by se schoulil a klidně odpočíval jist jea bezpečím, ale lidská duše, která zabloudí na cestách pravosti a nepravosti ihned kuje zločinné plány a příští okamžiky uzřely jakéhos muže, oděného v zašpiněné cáry státi u palandy, na nž klidně spáti naši nocležníci a viděly, jak jeho ruka zvolna se sume koť těla, opatrně hmatá. Tu dotkne se ruky. Ha, co to drží? Rychlý hmat a v ruce drží smotaný modrý kapesník a v něm dvě dvacetikoruny.

Snad snem, snad dotykem či spíše instinktem, pohmula se stařena na loži a se rtů splynulo jí jako ozvěna čehosi neznámého, sladkého, právě prožitého:

“Ladčku!”

Černá postava se zarazila šepotem, ale vidouc, že to byl jen výkřik ze spaní, uvelebil se na otepi a s úsměvem dobře vykonaného činu usnul, aby již za tmy z rána, když počasi se uklidnilo zmizel.

Probuzení obou starců bylo smutné. Sořva ráno ona otevřela oči, usmála se prožívajíc právě zmizelý sen a tu sáhla si na živůtek, za nímž skrývala dar pro toho, jenž byl předmětem jejich snů, a s úžasem vykřikla. Ihned seběhla se chasa a i hospodář se dostavil.

“Co babko křičíte?”

Lidičky zlatí, pomozte! Někdo mi přes noc ukradl peníze, které jsme tuhle s tátou těžce našetřili pro našeho syna, aby si přilepšil na svůj svátek. A ted' mi je někdo ukradl. Měla jsem je tuhle za živůtkem v modrém šátku zabalené. Dvě dvacetikoruny to byly. Můj Bože, takové peníze. Já se zblázním.”

“Kdo by vám je vzal? Podívejte se lépe, snad vám někde vypadly,” radil hospodář.

Hledali, hledali, ale peníze byly pryč. Vávra stál u palandy jako zbaven ducha. Ona sklesla štkajíc na otep slámy a náhle se vymrštila, padla na kolena a zaúpěla:

“Prosím vás, jestli mi je vzal někdo z vás, vraťte mi je, jsou to peníze žebračka, je na nich krev a pot dvou mrzáků, vraťte mi je pro všechny svaté.”

“I prach sakra! Snad si babo nemyslíte,

že jsme vám je ukradli my. Snad nemyslíte, že jsme tu zloději. Pakujte se mi ze stavení, holoto! Za dobrodinní ještě člověku nadají zlodějí. Kdo ví, jestli jaké peníze měla a ted' by je chtěla od nás. Ať už jste pryč" rozhorlil se hospodář.

"Nemyslela jsem to tak, pamtáto, odpusťte mi. Tot' víte u nás je to celé jmění, které jsme strádali celý rok a ted' nás o ně nějaký darebák připraví. Bože, bože!"

"Nefňukejte mi tu a klid'te se. Zlodějí si nadati nedám."

Smutně se vyšourali ze dvora. Oba pláčem ani neviděli na cestu, ale pospíchali, jen pryč odtud, pryč, z toho místa nešťastného, které je připravilo o celoroční výdělek, které je připravilo o poslední radost života.

"Já to nepřežiju. Ami na svátek mu nebudeme moci nic poslat chudáčkovi. Co si pomyslí, jaké to má rodiče. Každá máma alespoň za ten jeden den v roce si úst utrhne a tomu dítěti dá, jen já nic. Ó já nešťastná."

Ranní slunce rozeslalo již první paprsky do kraje a všude počínal se nový život, všude radost a smích po dvorcích i chatách jen u Šatolů dnes nevládnou, temno. Hospodář chodil jak mrak a chasa byla po ranním výstupu také zamklá. Asi za dvě hodiny po odchodu

nocležníků zavolal hospodář čeledína, podal mu dvě dvacetikoruny a povídá:

"Jdi za nimi a dej jim to. Snad jim to přece někdo ukradl."

Čeledín vyběhl ze dvora, jsa rád, že to tak dopadlo, neboť mu bylo starců líto. Běžel vsí, ale dozvěděl se, že jeli polmi, rozběhl se tam, ale tu vidí u cesty vedle rybníka státi vozík s flašinetem. Jak předtuchou dal se do běhu a tu shledal, že tu stojí flašinet sám. Vávra se ženou nikde. Odběhl domů se zprávou, že se asi utopili a skutečně asi za hodinu je vytáhli mrtvé. Odnosli je do Šatolova statku a když je ukládali pod kůlnu vešel četník s mužem se spoutanýma rukama. Odeň byl jen cáry.

Tento chlápík tu u vás přemocoval dnes v noci. Viděl ho ponocný Janek, když od vás utíkal. Našel jsem u něho dvě dvacetikoruny. Neukradl vám je? Je darebák od kosti, mnohokrát již rostaný vojenský sběh Ladislav Vávra," vykládal četník.

"Vávra?!" Vyklíkli všichni kolem.

"Tu k spoutanému přistoupil Šatola a hlasem temným, z něhož se ozýval vlastní bol, pravil:

"Zde hled', nešťastniče! Okradl jsi svoje vlastní rodiče nejen o to, co tobě chystali, ale okradl jsi je i o život." —

Hospodářské zvířectvo.

Pro kalendář "Hlasatel" napsal F. L. Musil.

Správné krmení koní.

Praktičtí hospodáři v Anglii nekrmí nikdy celým suchým zrnem, nýbrž oves i šrot ovesný namočí a přimíchají do něho trochu řezanky nebo rozsekané mrkve. Rozemletím anebo rozmočením celých zrnek usnadní se koni zažívání, dostane se mu více živné látky a také zuby se mu ušetří. Každé zrno sestává z nečíslného počtu buníc, jež obsahují živné látky; slupička těchto buníc je nezáživná a ke strávení takové potravy potřebuje žaludek mnoho času, nebo je-li slabší, vůbec ji ani nestráví. Proto na příklad hrách, čočku, boby a podobné plodiny vaříme, jelikož by je syrové lidský žaludek stěží strávil. Ona slupinka, jež uzavírá živné látky, jako jsou bílkoviny u některých, škrobovina u jiných anebo cukr a j. v., účinkem tepla se roztáhne a praskne, načež živná látka, sloužící vlastně k výživě těla, vy-

běhne. Poněvadž dobytek má žaludek silnější, či lépe řečeno: rozličnými krměmi ještě nezkažený a nesesláblý, nemusí se mu vše vařit, nýbrž dostačí, jestliže mu zrnité krmivo rozlučeme. Angličané připsávají tomuto způsobu krmení svěží údy, nůžnou hladkou kůži, jemnou lesklou srst a stálejší zdraví svých koní. Čerstvý oves v celých zrnech není koním zdravý, způsobujeť zhusta zimuice, nadmutí a jiné nemoce ještě. Sešrotuje-li se však, neškodí a koní mnohem lépe svědčí. Při krmení celým ovsem stává se též zhusta, že ovesné chloupky rozbolaví koni oči. Proto šrotujte zrno svým koním!

Která zelená píce koním prospívá a která jim škodí.

Čerstvým jetelem není radno koně krmiti, a to tím méně, pokud ještě nekvetl anebo když

je vlhký, studený nebo zvadlý. Nejméně mělo by se krmítí jetelem takovým, který již počal kysati, jeť' nejnebezpečnější. Při krmení takovým jetelem dostavuje se prudká kolika, která často končí smrtí zvířete. Není-li toho, tu při krmení takovým jetelem po delší čas oslabí se tělesná soustava koně a zvíře není pak s to, aby tolik a tak dlouho tahalo (pracovalo) jako dříve, když bylo krmeno ovsem a senem. Při tomto krmení stává se také, že koně dostávají nálevníky. Taktéž není prospěšno, krmí-li se koně ovsem a zároveň čerstvým jetelem, neboť' jetel stráví kůň dříve a nestrávený oves odejde pak s trusem. Dále třeba pamatovati, že všechny nemoci, povstalé za krmení čerstvým jetelem, jsou prudšího rázu než u koní, jimž se dává suché krmení, které obsahující směs látek dusičnatých a dusíku prostých přiměřenou potřebě zvířete (sestávají totiž z ovsu, sena a slámy), udržuje je při síle a zdraví. Poněvadž ale zelené krmení tu a tam přece prospěšné jest, zvláště u koní příliš krevnatých, — a poněvadž tímto krmením mohou býti i žlázy zahnány a neduhy plicní zmírněny, tož je nejlépe, dává-li se takovým koním zelená tráva luční. Také se velmi doporučuje zelená směs vikve (botanicky: *Vicia sativa* L., angl. Vetch), která má již lusky, a odkvetlé seradely neboli ptačí nohy (botanicky: *Ornithopus sativus* Brot.; anglicky: Seradella).

Vliv píce na jakost vepřového masa.

Angličan Beever, znamenitý hospodář, vyšetřuje vliv píce na jakost vepřového dobytka, nabyt těchto zkušeností a výsledků: Zjistil, že nejlepší maso co do chuti a nejtěžší na váhu pochází od prasat živých mlékem. Po té přijdou na řadu prasata krmená zrním: kukuřicí, ječmenem, ovsem a hrachem. Krmí-li prasata brambory, mají řídké, nechutné a na váhu lehké maso, které při vaření ztrácí na váze ještě více. Krmí-li se olejnicemi (píci olejnou), je maso řídké, tukovité sice, leč chuti málo přjemné. Krmí-li se otrubami, je maso žluté, bez podstaty a co do chuti špatné. Krmí-li se hohem, je maso tvrdé, nezáživné a nechutné. Krmí-li se výhradně žaludy, je maso tvrdé a nezdravé, lehké na váhu. Proto nejrozumější je, nekrmít nikdy jediným druhem rmíva, nýbrž vždy píci smíšenou.

Dojná kráva

má býti nejvýše 12 let stará. Starší dojnice trpí z valné části tuberkulosou, kterouž nemocí jich až 30 procent hyne. Mléko jejich je pak velmi chudé na látky výživné, a není-li

řádně svařeno, může jim býti tuberkulosa na lidi, zejména na dítky, snadno přenesena. Proto je nejlépe krávy starší 10 roků vykrmítí a prodati na maso.

Písečná koupel pro koně

je v létě pravým dobrodiním. Kůň, který se může důkladně dle chuti v suchém písku vyválet, zbaví se nejjednodušeji jak obtížného hmyzu, tak i veškeré nečistoty v kůži, vzniklé smíšením prachu s potem. "Vykoupáním" neboli vyválením v písku uvolní se na těle zvířat póry a podporuje se jak oběh krve, tak i vývin srsti, jež stává se pružnou a krásně lesklou. Písek slunečnými paprsky prohřátý léčí též výtečně rheumatismus a jiné nemoci, a reprezentuje tedy léčebnou lázeň pro zvířata v nejlepší způsobu. Koně také velice touží po takovémto osvěžení a zotavení, a poskytnou-li se jim k písečné lázni příležitost, válejí se v písku s nevyzlovnou rozkoší a s divokou bujností pravého, nevázaného uličníka. Z té příčiny angličtí majitelé koníren, zejména traineři koní závodních zřizují při svých stájích podobné písečné koupele podle vzoru proslulého anglického trenera W. J. Robinsona ve Foxhillu.

Chléb jako krmivo domácích zvířat.

Chléb hodí se zcela dobře ke krmení všech domácích zvířat, leč jen tehdy, není-li zkažen plesnivinou. Požijí-li plesnivého chleba vepř, jsou v brzku stíženi prudkými vnitřními bolestmi, tlučením srdce, z rypáku vychází jim pěnivý hlen a zvířata pozbuďou na delší chvíli zraku, tak že jako slepá narážejí na všechny předměty v cestě stojící, ač mají oči dokofán. Obvyčejně zaplatí to životem právě tak jako koně, kteří po sežrání kusu plesnivého chleba bývají sklíčení nápadnou truchlivostí, neustávajícím zíváním, zrychlením dechu a tlučením srdce až zhytnou.

Cukr k osvěžení koní

osvědčil se výborně v ruské armádě, zejména při uralském a kavkazském jízdectvu, kde koně musí v horách konati často vysilující pochody. Kozáci před každou delší výjížděkou přiměšují koním do denní porce krmíva až 2 unce cukru, což uzpůsobí koně k sebevětšímu namáhání. Jsou-li pak někdy koně znaveni až k smrti, stačí podobná dávka cukru, aby se opět vzbudili a stali schopnými k dalšímu pochodu.

Vepřový dobytek

zůstává často neplodným, pochází-li sameček i samička z jednoho hnízda. Proto je vždy radno opatřiti si prasnici z jednoho a kance z druhého hnízda, aby se zamezilo páření v nejbližším příbuzenstvu a předešlo se tak neplodnosti.

Padlé koně a jiný dobytek

přinutí se ke vstání tímto prostým způsobem: Padlému zvířeti zacpou se prostě nosní otvory kusem šatu; poněvadž následkem toho nedostává se zvířeti vzduchu k dýchání, stává se ono nepokojným a samo se nutí vstáti a vyskočí, aby vzduch polapilo.

Dvojčata

jsou dva plody vyvinuvší se současně za těhotenství v děloze. Dvojčata vznikají: 1. Když současně (t. j. v jedné a téže době páření) byla oplozena dvě vajíčka; 2. obsahoval-li Graafský váček dvě vajíčka; 3. když dva zárodky nalézaly se v jednom vajíčku; 4. když z jednoho zárodku vyvinuli se dva jedinci. Z domácích zvířat nejčastěji, ba skoro pravidelně rodí dvojčata koza, která mívá někdy i tři kůzlata (zřídka však), nikdy však přes čtyři. Též u ovcí pozorují se dvojčata velmi často (více než dvě jehňata rodí pouze některá plemena); kráva má zřídka dvojčata a nejméně se vyskytují dvojčata u klisny. Dvojčata leží v děloze v poloze příčné; jedno v poloze hlavíčkou a druhé v poloze řiti; každé z nich jest uloženo v jednu rohů děložníh.

Dědičnost u hospodářských zvířat,

t. j. přenášení vlastností rodičů na potomstvo, jest výsledkem životní tvořivé síly rodičů, která jest mocným činitelem při zušlechťování zvířat. Rodiče působí na utváření, vystrojení, temperament, jakož i na soustavu celého zvířete svými přednostmi i vadami. Dědičnost jeví se v tom, že rodiče udělí mláďeti možnost a způsobnost (predispozici), aby jim bylo podobno za podmínek tomu příznivých. Typické vlastnosti zvířete dědí se tím bezpečněji, čím jsou starší. Zdá se, že po matce dědí se v první řadě staré vlastnosti plemen a kmenů; vlastnosti však nové a nabyté za živobytí zvířete, dědí se snadněji a určitěji po otci. Matka byla by tedy konservativní, otec tvořivý činitel.

Plemenitba zvířat

má za účel, docílití zvíře, které by našim

požadovkům nejlépe vyhovovalo; na farmě tedy v první řadě pro potřeby hospodářské a potom terve pro luxus. Cíle toho lze dosáhnouti různými cestami, vždy však předkládá se oplodnění jen bezvadných zvířat. V potomku z páření toho vzešlého má býti jaksi vyjádřeno to, čeho jsme vlastně plemeněním chtěli dosáhnouti — a tu rozeznáváme plemenění čistokrevné nebo skřížené. Při plemenitbě čistokrevné patří zvířata jednomu a témuž plemeni nebo rázu.

Křížení zvířat

je tak zvaná plemenitba smíšená. Křížením, je-li rozumně prováděno, docílí se výsledků překvapujících; většina nových kulturních plemen povstala křížením. Produkt takovéhoho křížení zove se "polokrevcem" (polokrevným). Křížení provádí se hlavně proto, abychom obdrželi zvířata, jež by lépe vyhovovala naší potřebě. Tak na příklad, chceme-li u ovcí merinek dosáhnouti lepší tučnosti, budeme je pářiti s berany plemene Southdown. Tím vedle lepší výkrmnosti budou míti potomci i rychlejší vzrůst, při čemž ovšem na druhé straně zase jakost vlny poněkud utrpí. Kříženec je tedy zvíře, které vzešlo spojením rodičů ze stejné čeledi sice (tedy zde ovce), leč z rozdílných plemen (tedy zde ovce Merino a Southdown). Křížení nazývá se též míšením.

Zbystření krve zvířat.

Pokračuje-li se stále v plemenitbě spřizněných zvířat po mnoho pokolení, následuje buď částečná neb i úplná neplodnost a vyskytnou se ke všemu také i dědičné nemoce; jindy opět pozbude se v docíleném již potomstvu tělesných tvarův anebo jiných důležitých vlastností. To je zlo velmi nebezpečné, kterému třeba co nejrázněji zabrániti. Nejjednodušší prostředek je, zavéstí páření se samci cizlího chovu (ovšem že téhož plemene), a to co možná jen původními. Jenom tímto způsobem možno se zbaviti v nejkratším čase a nejlaciněji vad a nedostatků plemenění sourodého.

Pracující kůň

a vůbec každý tvor potřebuje o 50 procent více potravy (píce) nežli když stojí nečinně, má-li se při síle zachováti.

Tarpani, předkové našeho koně.

Teprve nedávno byla definitivně rozřešena otázka, kdo že jsou vlastně prvými předky veškerých nesčíslných druhů koňstva nynějšího. Přírodopytci dlouho vedli spory o tom a

soudili, že koňstvo vzešlo současně nejspíše z tigrovaných jednokopytníkův afrických — zebra a kvagga — nebo z polodivokých asijských oslů kulanů neboli džigetťajů. Nyní ale nejpopulárnější hippologové (znalci koní) jednosvorně bludy ty vyvrátili a sjednotili se v přesvědčení, že vlastními prarodiči všeho koňstva jsou divocí tarpani, nyní již jen v střední Asii žijící, jichž četná stáda se však ještě před 60 lety proháněla též v stepích jihovýchodní Evropy. Do r. 1817 zabíhali ještě na Krym a do jihoruských stepí až k Ukrajině; r. 1876 byla zastřelena poslední klisna tarpána na jižní Rusi, a to 25 kilometrů od obce Nové Askanie. — Tarpani jsou divocí konci o tenkých ale silných nohách, dlouhém a útlém krku s tlustou hlavou a se širokými nozdrami; bolšce mají špičaté a v před nakloněné, oči malé, bystré, ohnivé a zlověstného výrazu. V zimě mají srst bělavou, hustou, silnou a dlouhou, hlavně na bradě, kde se podobá téměř vousu, — v létě však je srst barvy temnější, nahnědlá, krátká, hustá, vlnitá, zvláště na zadku, kde je téměř kadeřavou. Hřívu mají krátkou, hustou, chomáčovitou, ocas prostřední délky. Vranici vyskytují se zřídka, straky nikdy. Žijí v stádech o několika stech kusů, jež se dělí na menší společnosti, vedené vždy hřebcem. Stáda putují s místa na místo táhouce proti větru, a vůdčí hřebec varuje své poddané před každým nebezpečím. Na vlky vrhají se řehtajíce a bijíce do nich předními kopyty. Mladí hřebci podnikají mezi sebou strašné zuřivé boje o klisny. Obyvatelé stepí, kteří pěstují koně, bojí se tarpanů více nežli vlků, neboť jim působí větších škod spásajíce jim celé kupy sena, vedle čehož hřebci tarpani odvádějí jim s pastvisek domácí klisny jako za starodávna nejsmělejší únosci z kruhů loupežných rytířů; postaví-li se jim domácí hřebec na odpor, ubíje ho tarpan k smrti. Zkrotití tarpany nelze vůbec, ježto zajetí nemožnou zvyknoutí a vzdorují i báječnému krotitelskému umění Kozáků, Tatarů a Čerkesů.

Původ psů.

Tak jako dle prastaré domněnky vzešlo prý veškeré lidstvo z Asie jako z jediné společné kolébky, kolovala až do nedávna podobná hypotéza (domněnka) i o nerozlučných druzích člověka, psech. Leč praotci nynějších psů našich nejsou dle nejnovějších výzkumů divoké psovitě šelmy asijské, které, jak dříve bylo mylně věeno, přešly prý při stěhování se asijských národů s lidmi do Evropy. Původ našich psů domácích nutno naopak hledati na půdě evropské — v tom shodují se nyní již veškerí badatelé. A za praotce všeho

našeho psiho plemene uvádějí se tři psovitě šelmy: vlci, lišky a šakalové. Vznik psů sahá již do dob předhistorických a obrazy různých druhů psů (podle Darwina 7 druhů), nynějším odrůdám velmi podobných, vyskytují se již na egyptských památkách z let 3400-2100 před Kristem, tedy již před více než 5000 lety. V Evropě byli zdomácněni psi chováni již praobyvatelstvem za dob staveb kolových; hlavně byli pěstěni psi nynějším doggám podobní v Molossii, nynější Albanii. Nejdávnějšími psi v střední Evropě byli tak zvaní psi rašelinní (*Canis familiaris palustris*), prostředně velcí psi z divokých zdomácněni, nynějším podobní, kteří později ustoupili větším psům bronzovým dvojí odrůdy, tito pak byli koncem období bronzového nahrazeni velkým psem popelavým (*Canis intermedius Woldrich*), jak bylo dokázáno českým zeměpětcem prof. Voldřichem.

Rozdělení psů.

Veškerí psi dělí se na čtyři hlavní třídy: Psi divocí, jichž je posud asi 20 druhů divokých a polodivokých, mezi nimiž hlavními typy jsou: pes sibiřský, australský "dingo", čínský jedlý pes 'Chow-chow' a tibetský 'mastiff'. 2. Domácí psi přepychoví. 3. Domácí k loveckým přechod tvořící. 4. Psi lovečtí. — Slavný německý filosof Arthur Schopenhauer napsal o psech: "Kdo nikdy nechoval psa, neví, co je milovati a milovánu býti."

Lama obecná

je hlavním a nejužitečnějším jihoamerickým zástupcem čeledi velbloudů. Žila dříve divoce hlavně na Kordillerách, dnes už se lamy obecné na divoko nevyskytují. Lama obecná je ze všech lam největší a typickými jejími znaky jsou krátké uši a větší patní mozoly; velké mozoly má také na prsou a na kolenech předních nohou. V Jižní Americe jsou již od pradávna zvířaty domácími, bylyť nejdůležitějšími zvířaty praobyvatelů Peru a vedle psů jedinými domácími zvířaty starých Peruanův, a to jak k tažení tak i k jždě. Lamy jsou zvířata velmi hezká a tvoří okrasu všech zoologických zahrad; francouzská císařovna Josefína, choť Napoleona I., měla je velmi ráda a chovala si jich stále pár v zámku Malmaisonu. Obyvatelům Jižní Ameriky jsou lamy tím, čím obyvatelům pouště velbloud a severanům sob, sloužit' za soumary nosíce po neschůdných stezkách skalních bohatý výtěžek nevyčerpatelných dolů stříbrných v Potosi, Cerro de Pasco do hlavního města Quito; k nošení břemen užívá se však jen samců, jimž se nedává více

než 100 liber nákladu, kdežto samice chovají se jen pro plemenění a pro mléko. Týráni nesnesou a jsouce rozlobeny, plivají po lidech slinou. Užitek jejich je hojný, nebot' jejich maso i mléko tvořilo dříve hlavní potravu tamního obyvatelstva, a z vlny jejich byly a jsou

so) pro maso a srst. Místy chovají i menší alpaku (*Auchenia pacos* Tschudi), která črží se ve stádech na vysočinách a vyznamenává se krásnou lesklou bílou nebo černou vlnou. Pokusy zavésti zvíře do jiných krajín se nezdařily. Třetí druh vikuňa (*Auchenia vicu-*

První prezident Jiří Washington skládá svou úřední přísahu dne 30. dubna 1789. Fotografie původní kresby první pres. inaugurace.

posud vyráběny skvostné, hedvábité látky. Vědecké jméno lamy jest *Auchenia lama* Desm.; původ její odvozuje se od divokého druhu *Quanaco* (*Auchenia Huanaco* A. Sm.), který posud žije dosti hojně po útesech skalních Kordiller a bývá obratnými jezdci chytán lasem (bola-

na Desm.) má velikost ovce a ježto jest zvířetem velmi plachým, chová se v domácnostech velmi zřídka; žije divoce na nejvyšších pásmech Andů v Chili, Quito a Peru. Vlna této jest nejjemnější.

Návrat šedé příšery.

ZE ZKUŠENOSTI DETEKTIVA.

Pro kalendář Hlasatel přel. J. F. Prachenský.

KEELER, výplatčí u národní banky, vrhl poslední pohled po svém zamříženém oddělení. Obvyklá výplata Wilton společnosti v obnosu osmdesáti pěti tisíc čtyř set třiceti dvou dollarů a dvacetí dvou centů byla pečlivě připravena v balíčkách bankovek a mincí. Podobně přichystány byly peníze ku výplatě zaměstnanců několika velkých a asi tuctu menších závodů, očekávající příchodu poslíčků s vyplněnými čeky dotyčných firem. Celkem dosahoval obnos hotových peněz, jež měly uspokojiti zaměstnance stálých zákazníků banky, téměř osm set tisíc dollarů; hotovost v pokladně byla však ještě o něco větší, aby bylo možno uspokojiti ty, kdož náhodou požadují o výměnu poukázky.

Keeler pohlédl na knoflík, jehož stisknutí způsobilo, že od stropu spustila se k zemi ocelová mříž a ochránila jej i před nejdůležitějšími lupiči. Oddělení jeho nezdálo se jinak býti dosti chráněným v této době, kdy zločiny byly na denním pořádku. Viděl, že jeho automatický revolver ležel v zásuvce právě pod výplatním stolem. Viděl též, že zbraň jeho příručího Blaira je pohotově. Pozoroval to vše s úlevou, která se dostaví u úředníka, když skončil veškeré přípravy a počíná pracovati. Jest to okamžik téměř tak příjemný, jako když denní práce končí.

Výplatčí byl spořádaný mladý muž. Vždy chladnokrevný, klidný a v práci na minutu přesný. Jeho výplatní listy nebyly přichystány nikdy dříve, než deset minut před otevřením banky, ale nikdy se též s prací tou neopozdil ani deset minut po zahájení úředních hodin. I ten, kdo jej neznal, měl dojem naprosté spolehlivosti, pozoroval-li jeho činnost. Výraz jeho tváře a klidný i pevný pohled jeho očí přesvědčily pozorovatele o správnosti tohoto muže. O jeho odvaze rovněž nemožlo býti sporu. Jeho způsobilost ku zvolenému povolání zdála se býti prokázána tou okolností, že ve dvaceti devíti letech věku dosáhl tak zodpovědného místa v jednom z největších peněžních ústavů světa.

Nyní položil si balík bankovek v dosah ruky, pohlédl na uniformovaného sluhu, jak otevírá těžké, ocelové dveře banky, a byl připraven na obvyklý ruch, který nenastal až po pěti minutách. Několik zákazníků předložilo menší poukázky, jež Keeler proměňoval, pozoruj každého z nich ostrým pohledem. Po té zahlédl ve dveřích Turnera, mladého posla Caraway společnosti. Téměř současně s ním do úřadovny vstoupili poslové ostatních velkých závodů, a každý, jak si Keeler povšíml, provázen byl ozbrojeným strážcem. Vždyť provedeno bylo v poslední době s úspěchem tolik denních loupeží, že nelze se opatrností majitelů firem nijak diviti. Keeler se záhadně usmál, konaje přípravy ku výměně čeku firmy Caraway.

Sáhl automaticky pro balíky peněz, označené jménem firmy. V nejbližším okamžiku však klesla levá ruka jeho pod stůl a stiskla knoflík, načež v zápětí objevila se skřípající ocelová stěna, jejíž propletené mříže ochránily jej před útokem a krádeží. Druhou rukou chopil připravený revolver a mířil jím skrze mřížoví. Vždyť za posledním poslíčkem vstoupilo do banky půl tuctu mužů, kteří mohli býti zdánlivě obyčejnými obchodníky, kteří přicházejí projednati obvyklý obchod, ale jejich jednání bylo trochu neobyčejné.

Keeler slyšel výkřik uniformovaného sluhy a zahlédl jej, že zápasí s jedním z přichozích. Spustil mřížoví, jednal tedy pouze pod vlivem náhlého vnuknutí; peníze banky byly nyní chráněny před vetřelci. Jemu stačilo, aby se sklonil za výplatní stůl a nestal se terčem možného výstřelu, neboť mříž nemůže býti vyzvednuta, leč stisknutím knoflíku v jeho oddělení, a žádná vyhrůžka jej nedonutí, aby tak učinil.

Přes to se však pod svým stolem neukryl, nýbrž zamířil revolverem na muže, jenž utkal se v zápasu s průvodcem jednoho posla. Muž zaslechl též výstražný výkřik sluhy, a ihned v boji ustal. Také ostatní jeho druhové, připraveni patrně na odvážnou loupež, se zarazili, a vidouce kamaráda v nebezpečí, ztratili veškeru odvalu.

Sluha zatím zapudil do kouta útočiska,

jenž svým výpadem pohnul jej k výkřiku. — Bandita měl ruce vzhůru a jeho revolver ležel mu na zemi u nohou. Na Keelerově tváři objevil se úsměv, když pozoroval nebojácného sluhu, neboť jeho obličej byl rudý a líce nadmuté, protože bez ustání vyluzoval výstražné zvuky z policejní píšťalky. V jeho počínání bylo cosi zábavného. Tvář jeho bývala obyčejně klidná, zarůžovělá, nyní však krutý výraz jeho očí srovnával se komicky s nadmutými lícemi.

Keeler měl důvod k úsměvu, třeba že si sluha počínal tak důležitě, neboť byli kdý spáchán naprosto bezúspěšný pokus oloupiti banku, byl tento jedním z nich. Bandité jednali bez rozvahy, a nedostávalo se jim ani kuráže. Každý tasil při vstupu do místnosti revolver, učinil jim jediný vyzývavý posunek, a v zápětí se všichni vzdali. Ani jediná rána nebyla vypálena. Pouze oni dva mužové, kteří pustili se v zápas se sluhou a se stráží, dali na jevo, jako by chtěli přemoci odpor, na nějž v bance narazili. Avšak za tři minuty od chvíle, kdy pokus loupeže počal, stáli bandité v řadě obličejem ku stěně, byli odzbrojeni a nalézali se v moci bankovních detektivů a zřízenců. Keeler stiskl opět knoflík, a těžká obranná mříž vznesla se do své původní polohy ku stropu. Učinil tak s úsměvem. V okamžiku dostaví se policie, přivolaná pískáním sluhu a odvede smělé lupiče.

Vskutku, policie přispěchala dříve, než považoval za možné. Celá četa, počtem šestnáct, vedena seržantem, ohřátala o závod po schodech s revolvery v rukou. Seržant obhlédl znalecky situaci a nařídil, aby těžké dveře byly zavřeny.

Z vnitřních úřadoven dostavili se zatím prezident, sekretář, pokladník a ostatní vyšší úředníci banky. Seržant poznal patrně presidenta, neboť oslovil jej jménem: "Povolejte sem všechny zaměstnance, pane Dano," nařídil úsečně. "Všecky! Zdá se mi, že loupež byla srovnána v místnostech banky".

"To jest nesmyslné tvrzení," pravil Dano. Jeho tučné tváře zabřásly se rozčilením. "Každý muž v této bance, rovněž i každá žena jsou naprosto spolehlivými. Tito" — ukázal na šest postav, seřazených u stěny — "jsou vesměs lidé mně neznámí."

"Jak tedy mohli věděti, že všichni tito lidé dostaví se sem v určitou hodinu pro výplatu, a že peníze budou pro ně připraveny?" Seržant naznačil posuněkem, že mluví o poslech a jejich strážcích. "Někdo z banky jim to prozradil. Povolejte sem veškeren personál; chci si jej prohlédnouti."

Dano uznával oprávněnost seržantova stanoviska, ač jako prezident banky mohl polici-

stovi vysvětliti, že v době, kdy firmy pro peníze posílají, může se informovat každý, kdo chce vyčkávati s otevřenýma očima. Nařídil však jednomu z podřízených, aby přivolal ostatní zaměstnance.

Mezi tím, co tito lidé přicházeli, přistoupil seržant s pěti svými druhy k zajatcům. Policisté vložili jim na ruce pouta a donutili je s důkladnou dávkou hrubosti, aby postoupili do síředu bankovní dvorany. Po té rozhlédl se seržant po ostatních zákaznících.

"Jest některý z těchto mužů do oné záležitosti zapleten?" otázal se Keelera.

Výplatci vykukli za svými mřížemi. Kromě poslu pro peníze byli v místnosti čtyři další mužové. Poznal je všecky, usmál se a ukazoval na jednoho po druhém, odpovídaje dvorně seržantovi: "Toto jest p. Kelly, náš starý klient; zde jest p. Wymans, rovněž starý zákazník; toto jest p. Bennett, zcela spolehlivý, a poslední jest p. Pelham. Znam je všecky dobře a mohu za ně ručiti."

"Dobrá!" zamružel seržant a obrátil se k prezidentovi. Zaměstnanci přicházeli se všech stran do prostorné místnosti, jsouce ustrašení a vzrušení. "Všichni pohromadě?" tázal se seržant.

"I dívky, obstarávající telefon," odpověděla Dana.

Obličej seržantův stáhl se v úšklebek. Pelham, mladý muž s prokvétajícím vlasem, na nějž Keeler naposledy ukázal, zdál se pociťovati, že za úsměškem seržanta skrývá se něco podivného. Postoupil tedy o krok k seržantovi, ale policista, jenž mu stál po boku, udeřil jej svým klackem, a Pelham klesl na podlahu.

Dana vykřik v úžasu, ale výkřik uvázl mu z pola v hrdle, neboť seržant přitiskl mu náhle revolver k tělu. Bankéřovi udělalo se špatně. —

"Ruce vzhůru, a nikdo at' se neopovázá ani hnouti," zvolal zároveň seržant.

Jeho šestnáct policistů obklíčilo v témž okamžiku ozbrojené strážce, provázející posly. Policejní obušky srazily je k zemi, a zbraně byly jim odebrány.

II.

Keeler, užaslý a nechápající, sáhl rychle po knoflíku, jehož pomocí chtěl opět spustiti mřížovou přehradu. Pozdě si však připamatoval, že mechanismus ochranné mříže byl před týdnem porouchán a strojnící že se opozdili s opravou. Zdálo se neuvěřitelným, že nastane někdy nutnost spustiti mříž více než jednou denně, a prozatímně oprava dokázala sotva tolik, že se mříž mohla spustiti a vyzvednouti pouze jednou za den. Jakmile se to stalo, bylo nutno jistě části mechanismu znovu upravit,

a tato práce nemohla býti v oné chvíli vyko-nána.

Zmaten náhlou proměnou situace, sáhl po revolveru, který po příchodu domnělé policie vložil opět do zásuvky pod stolem. Avšak dřív, než prsty jeho sevřely rukověť zbraně, zasáhla jej kuše, vypálená z revolveru jednoho policisty, a srazila jej k zemi. Hned po té následoval úder těžkým obuškem na temeno hlavy, který uvedl úředníka v bezvědomí.

Překvapení zřízenci banky byli odzbrojeni dřív, než mohli pomyslet na odpor. Policisté je omráčili ranami, a některé umlčeli střelnými ranami. Ochránci zákona se neuvěřitelným obratem změnili v bandity.

Dva z lupičů vyňali pod svými kabáty ukryté pytle a vešli do Keelerova oddělení. Příruční vyplatčůho, drženy v klidu namířeným revolverem, nemohli se dovážiti odporu. Během necelé minuty ocitlo s více než osm set tisíc dolarů, pečlivě srovnaných do balíčků, v pytlích, jež nesli falešní policisté.

Sedmáct podvodníků, sesleňých šesti spoutanými muži, zahrnalo bankovní zřízence i zákazníky, kteří zůstali dosud při vědomí, do soukromé úřadovny presidenta Dany. Telefonní vedení v místnosti bylo přerušeno. Dana byl uchopen a prohlédán; v kapse nalezny klíče, z nichž jeden hodil se do dveří jeho úřadovny, a dvěte byly jím uzamčeny. Sluhovi v uniformě odňat byl klíč ku těžkým venkovním dveřím, vedoucím na Broadway, které se v okamžiku otevřely.

V ulici shromáždil se zatím velký dav rozčilených lidí, přilákaných zavřenými dveřmi banky, sluhovou píšťalou a střelnými ranami uvnitř budovy. Lidé títo propukli v ohlušující jásot při spatření policistů, kteří vážně sestupovali po schodišti a vepclali spoutané muže do taxicabů, stojících náhodou u chodníku. Diváci se domnívali, že byl tu spáchán pokus loupeže, ale bandité že byli polapeni. Mnohému z pozorovatelů vnucoval se pocit bezpečnosti, když viděl, jak velkoměstská policie je všudypřítomna a na vše připravena. V novinách se mluvilo o neschopnosti policejního odboru, proto bylo příjemno seznati vlastním očima, jak tato obvinění novinářů jsou bezpodstatná.

To vše bylo však správně jen do chvíle, než objevilo se na ulicích odpolední vydání časopisů...

III.

"Pravím vám, Jerry," tvrdil Jimmy Pelham určitě, "že jest to dílo šedé přišery."

Jerry Tryon potřásl svou kulatou, lysou hlavou, a usmál se.

"Pane Pelhame" — všechna léta vřelého

přátelství nepřiměla bývalého policejního kapitána Tryona, aby vynechal slovo 'pan', mluvil-li se svým mladším druhem — "vy jste takovým bláznem, jakým jsem byl já před deseti lety."

"Byl jste tehdy skutečně bláznem, Jerry?" otázal se Pelham mírně.

Rudý obličej bývalého policisty a nyní majitele jedné z neúspěšnějších soukromých detektivních úřadoven v New Yorku se zatemnil.

"Vy víte, že mám na mysli vše co se stalo, proto pravím, že není šedé přišery, což potvrzují také zprávy z policejního ředitelství, z časopisů, veřejné mínění a všechny jiné okolnosti."

"Kromě mne," dodal Pelham.

Pohled Tryonových modrých očí snesl se k zemi v rozpacích. "Nemyslete, že někdy zapomenu, jak jste mne povzbuzoval, podporoval a všeho ostatního. Jediné, co tvrdím, pane Pelhame, jest, že muž, zvaný šedou přišerou jst mrtev."

"A před deseti lety každý říkal, že muž ten vůbec nikdy nežil," usmál se Pelham.

"Avšak, pane Pelhame" (ani veškerý obdiv a náklonnost, jež choval vůči mladšímu muži, nemohly odejmouti jeho hlasu výraz rozhořčenosti), "vždyť obklíčili jsme šedou přišeru před deseti lety na palubě vaší jachty. Chlapík skočil pak do moře ve vzdálenosti několika set mil od pevniny. Nemůžete tedy trvati při svém náhledu, pane Pelhame."

"Proč ne?" tázal se Pelham.

"Protože jest to nemyslitelné," prohlásil Tryon.

"O podobné nemožnosti pouhé jeho existence bylo uvažováno také před tím, než jste dokázal, že takový zločinecký genius skutečně žije," hájil se Pelham. "Poslyšte, Jerry; který jiný zločinec, jenž kdy žil, mohl by vymyslet a provéstí loupež, jž spáchána byla včera v národní bance? A dřívě než zodpovíte tuto otázku, vzpomeňte si na některé zločiny hěhem posledních dvou měsíců. Všecky, které mám na mysli, vyžadovaly pevné organizace, velkého počtu lidí, a geniálního vůdce, jenž by vypracoval plány. Soudím správně?"

"I když jest tomu tak", namítal Tryon, "nedokazuje to ještě, že šedá přišera žije. Zapomínáte, jak se zdá, že se utopil."

"Neviděl jsem nikdy jeho mrtvolu; viděl jste ji vy?" tázal se Pelham.

"Jak by však mohl vyváznouti?" křičel Tryon.

Pelham pokrčil rameny. "Jaký je v tom rozdíl? Nemohu zodpovídati tuto námitku. — Mohl se na příklad zachytiti provazu, visícího po straně jachty, vyšplhati se na palubu, a uniknouti později. Nebo, což jest pravděpo-

dobnějším, mohl se zachránití plováním. Víte, že není snadno, aby loďní posádka zahlédla ve vlnách tak malý předmět, jakým jest lidská hlava. Snad byl pak nalezen posádkou jiné lodi.

"V tom případě byl by předán úřadům v nejbližším přístavu," pravil Tryon pohrdavě. "Vždyť celý svět věděl i o jeho skoku s paluby vaší yachty."

"Víte však, Jerry, že muž ten mohl mít ve svých kapsách šperky v ceně mnoha tisíc. Všecka kofist, kterou uloupil, nebyla ještě objevena. Nebylo mu tedy těžko podplatit celou posádku, aby si zakoupil její mlčení a své záchraně."

Tryon osušil si kapesníkem lesklé temeno hlavy. Jeho nedůvěřivá tvrdošijnost změnila se v pocit útrpnosti. Bylo patrné, že výklad přítele uvedl jej ve zmatek. Jimmy Pelham nabídl kdysi k použití své jmění jemu, jako zneuznanému policejnímu úředníku, protože věřil bezpodmínečně schopnostem tohoto úředníka, což umožnilo Tryonovi dopadnouti šedou příšeru, a případ tento roznesl slávu jeho po celém světě. Detektiv nemohl nikdy zapřítí vděčnost, již byl zavázán tomuto dobremu muži.

A nyní cítil Tryon, jenž byl a zůstal vždy šlechetným, velkodušným člověkem, bolest ve svém nitru, když pozoroval svého dobrodince a přítele. Před deseti lety, ve slavných dnech pronásledování šedé příšery a tlupy spoluvinníků, byl Jimmy Pelham mladým švihákem, oblíbeným ve společnosti, a zároveň významným mužem v peněžním světě. Avšak za krátko po té, když Jerry Tryon dosáhl slávy i jmění rozehnaním tlupy spřeženců šedé příšery, nastal v životě mladého milionáře obrat. Jako bezstarostný mladý muž považoval to za povinnost správce svého jmění, aby jej zásobovali penězi a sobě uložil za povinnost peníze ty závčas vydati. Tak dostavila se katastrofa, která zůstavila jej ne valně připraveného k životnímu boji. Řada nehod, k nimž přidružila se nezkušenost jednoho správce v peněžních záležitostech, a hrubá nepoctivost druhého, vyčerpala záhy Pelhamovo jmění téměř do dna.

Když mladý muž v rozpacích uvažoval, bude-li mu možno z příjmu pouhých deseti tisíc ročně, který mu zůstal, vypukla světová válka. Tu zapomněl na všechny své nesnáze po celá čtyři leta, kteroužto dobu prožil jako statečný obránce práva ve francouzském vojsku. Po ukončení války zaměstnával se nějaký čas pokusy, aby ztracené jmění znovu získal na peněžní burse. Z prvu dařilo se mu dosti dobře, později však dočkal se zklamání. Tohoto rána, když přišel do Jerryho úřadovny, zbýval mu právě poslední tisíc dolarů.

Tryon, maje na paměti své závazky, nabízel již častěji Pelhamovi poloviční zájem ve své prospívající detektivní úřadovně. Jimmy Pelham nebyl však schopen přijímati almužnu. V této chvíli učinil tedy Tryon ještě jeden pokus, aby se mohl odvděčiti za prokázané laskavosti.

"Nuže, pane Pelhame, soudíte-li takto, jste snad v právu. Dejme tomu, že přijdete do mé úřadovny a já vám přidělím asi půl tuctu zřízenců, abyste mohl zahájiti pátrání. Nebylo by ovšem rozumné, věřím-li, že nejste na pravé stopě, abych dal do sázky značnou sumu peněz, nebo drabý čas většiny počtu svých lidí ku vyhledání šedé příšery. Avšak — tu stáhl své rty, jako by chtěl naznačiti, že o záležitosti té vážně uvažuje — "budu si ceniti aspoň pět set dollarů týdně, budu-li vás mítí —"

Pelhamův hlučný smích jej přerušil. "Zehnám vašemu starému, dobrému srdci Jerry. Zkusil jste již tolikrát vložit svou ruku do mé kapsy a zapomenouti tak nějaké peníze... Dfky vám, jako by se stalo; považujete-li mě však za pošetilce, nechci odporovati vašemu úsudku. Nemaťme více o tom slov."

Pelham povstal a hladil si opatrně obvyaz na temenu hlavy, památku na věřejšího falešného policistu v bankovní místnosti.

"Musím nyní odejti, Jerry," pravil. "Čekají mne k výsledku na policejním ředitelství."

Tryon se usmál. "Nezmiňoval bych se těm, hochům tam o šedé příšere, pane Pelhame," upozorňoval. "Byla by to pro ně báječná švanda, a novináři by mysleli, že jste pomaten."

Pelham zasmál se též. "Děkuji za radu, Jerry. Zkusím, dovedu-li býti mlčenlivý."

V.

Pelham opustil Tryanovu úřadovnu více zmatený, než si chtěl přiznati. V prvním okamžiku bylo ovšem směšno připustiti, že šedá příšera vstala z mrtvých. Čím dále však uvažoval o nedávných loupežích, tím vytváleji vznikal v něm přesvědčení, že za těmito zločiny skývá se tajemný vůdčí genius. A nyní spáchána byla nejobdávější loupež, o jaké kdy v New Yorku slyšel. Byl to právě druh druh zločinu, který by byl za dřívějších časů připravil šedé příšere zvláštní rozkoš. Byl to zločin veřejný, provedený za denního světla, cílem jeho byla nesmírná kofist, byl připraven s obdivuhodnou vypočítavostí a lstí, a jeho uskutečnění provázeno bylo násilím, což byly charakteristické známky zločinců šedé příšery.

Veřejné mínění pravilo, že nebezpečný ten muž jest mrtev, že zahynul před deseti lety. Pelham však soudil, že v téže generaci možno nalézti právě tak dva Napoleony, jako dvě šedé příšery. Kdyby se při věřejším zločinu a při těch, jež jej nedávno předcházely, bylo

objevilo, že v kterémkoli ohledu jen trochu sehnal přesný výpočet podrobností, jimž se činnost šedé příšery vždy vyznamenávala, bylo by možno připustiti, že jako Napoleon měl své nápodobitele, tak se také opičí nezkušení následovníci po šedé příšere.

Původce zločinu byl však v každém ohledu tak dokonalým vůdcem, jako jeho ďábelský předchůdce před deseti lety. Taková prozíravost nemůže se však tak brzy opakovati. Šedá příšera zajisté žije! Tento názor utkvěl pevně. Na policejním ředitelství jej však neprozradili. Jest pochopitelné, že byl ve zvláštní náladě; finanční nesnáze se svými důsledky, jež ho zbavily závodních koní, yachty, střeleckých pomůcek a jiných věcí, které kdysi považoval za nutné, aby mohl vystupovati jako uznávaný gentleman, působily na něj tak, že stával se stále ostýchavějším. V této době, kdy nemohl přijímati laskavosti a pohostinství, jež nebyl schopen opláceti, vzdaloval se starých svých přátel a domníval se, že upadl u nich v zapomnutí. Nepřál si, aby se na něj znovu opamatovali prostřednictvím soudních zpráv. A jestliže se Jerry Tryon smál jeho přesvědčení o existenci šedé příšery, tropili by si z něj tím větší posměšky.

Vyložil tedy policejním úředníkům průběh události krátce a prostě, nepřipojuje žádných domněnek. Právil, že pomyslel věřejšího odpoledne odjetí do Maine na rybolov — bylo jistě zvláštní, že jsa téměř na holičkách, měl ještě paměť na zábavu — proto vešel do banky, aby si proměnil peněžní poukázku. Tak se stalo, že byl svědkem loupeže; jednání domnělého seržanta zdálo se mu podezřelým, chtěl tedy k němu přistoupiti, a na více se nepamatuje, neboť přišel k vědomí až v policejní ambulanci s poraněnou hlavou, spočívající na koleně lékaře. Jakmile byla rána ošetřena, odebral se domů, a poněvadž očekával, že bude požádán o svědectví, odložil svůj rybářský výlet.

Kapitán detektivů, jenž se vyptával svědků, poznamenal: "Snad vám to, pane Pelhame, připomenulo zašlé doby, kdy jste s Jerry Tryonem stíhali šedou příšeru. Byly to tehdy dobré časy." Pronesl to tak, jako by litoval skonu tohoto zapříkášného nepřitele policie.

"Snad znovu obžíví?" zasmál se Pelham s tak opatrným přízvukem, aby kapitán nepříjal slova jeho vážně.

Úředník smál se rovněž. "Není to nic jiného, než důsledek zločinné vlny, která se po válce přivalila. Děkuji vám, pane Pelhame," dodal suše, dávaje na jevo, že rozhovor je u konce.

V předstíni setkal se Pelham s Keelerem, výplatčím národní banky, jenž byl právě pro-

puštěn z výsledku příručním komisaře. Keeler měl jednu ruku zavěšenou na pásu, a na hlavě měl podobný obvaz, jako Pelham. Obličej jeho byl protáhlý a bledý.

Pelham pokynul známému, podař mu ruku a doznal upřímně, že pozoruje na něm zesláblost. "Tito idioti," pravil maje na mysli policejní úředníky, "neměli vás sem obeslati. Vy máte být na lůžku. Dovoďte, abych vás doprovodil domů."

Keeler mu děkoval. "Cítím, že jsem velmi chabý. Co to však znamená v takové chvíli?"

Pelhami nezbyvalo než uznati ochotu mladého muže.

"Myslíte, že má policie nějaké podezření, nebo nějakou stopu o pachatelích loupeže?," tázal se, když vstupovali do taxicabu.

Keelerovy modré oči jevily výraz pohrdavosti. "Slyšel sem mnoho planých řečí o tom, byli-li původce zločinu mezi personálem banky, nebo člověk cizí, ale určitého nebylo nic řečeno."

"Považují snad loupež za čin některého ze zaměstnanců?" byzvídal Pelham.

"Bůh sám ví, co o tom soudí," povzdechl výplatčí, usazuje se pohodlně v rohu automobilu. "Avšak veřejné mínění by jim řeklo, že pachatel nebyl s bankou ve spojení. Nemáme v ústavu mužů ani žen, kteří by tam nebyli aspoň pět let, a o jejich spolehlivosti nebylo by ředitelstvo přesvědčeno. A konečně, takovéto přepady neprovádějí členové personálu."

"Máte zcela pravdu," souhlasil Pelham. "Bylo jen chybou, že ochranná mříž nedala se po druhé spustiti. V časopisech se praví, že strojní zařízení bylo v nepořádku."

Keeler se usmál. "To jest jedna z nezodpovědných nedbalostí, jež se všude stávají. Mechanismus mohl být opraven, avšak kdo mohl předvídati, že budou spáchány dva loupežné pokusy bezprostředně za sebou?"

V Pelhamově mysli vznikl náhlý nápad. Utajil však své vzrušení a otázal se klidně: "Jaký byl jejich úmysl? Soudíte snad, že byla to předstíraná loupež?"

"Není to velmi pravdě podobné?" opáčil Keeler. "Jakmile byli první handité odzbrojeni, upustili jsme od veškeré opatrnosti. Kdokoli připravoval zločin, spoléhal se patrně na tuto okolnost. Kdo by se u všech všudy odvážil podezřívati náhle se objevivší četny uniformovaných strážníků? Zajisté nikdo ze zaměstnanců banky. A lidé na ulici, vidouce, jak strážníci vlekou půl tuctu banditů do automobilů, nebudou se nikdy domnívati, že by uniformovaní policisté byli spoluvinníky zajatců. Muž, který vymyslel tento plán, byl geniem duševnosti. On věděl, že po velkém napjetí následuje ochablost, že ostražitost přechází v

důvěru. První skupina banditů byla vnadidlem, abychom odstranili ochrannou mříž."

"Snad", namítl Pelham, snaže se zachovati dosavadní jistotu hlasu," jejich vůdce věděl, že strojní zařízení, jež spouští a vyzdvihuje vaši mříž, nebylo v pořádku. To by vysvětlilo, proč dostavily se dvě skupiny banditů. Jednání první čtyři donutí vás spustiti mříž; po té, když nebezpečí minulo, nebo bylo odvráceno, vy jí opět necháte vystoupiti, což jste také učinil, a druhá skupina má pak snadný přístup do vašeho oddělení."

"Vy hledáte původce loupeže v bance samé," pravil Keeler. "Pouze tři z nás však věděli, že mechanismus jest porouchán. Věděl to president Dana; věděl to pokladník Henry; věděl jsem to konečně já, ale ani živé duši jsem se o tom nezmiňl." Při tom dotkl se raněné paže a dodal s úsměvem: "Toto není zkouška mé poctivosti, to jest přímý důkaz."

Přijel právě před Keelerovo obydlí. Pelham, pomáhaje výplatčímu sestoupiti na chodník, přisvědčil: "Soudím, že jest to spolehlivý důkaz."

Nahote v Keelerově apartmentu uložil výplatčího do postele a připravil mu lék, jaký lékař raněnému muži předepsal. Když se přisvědčil, že pacient je dočasně zaopatřen, chystal se Pelham k odchodu. Keeler jej však požádal, aby ještě chvíli posečkal, aby mu podal sklenici vody, doutník, a aby s ním pohovořil.

Pelham se nezdráhal zůstat. Zaujat jsa domněnkou, že muž, zvaný "šedou příšerou" opět oživil, a že řídil provedení včerejšího vzrušujícího zločinu, chtěl získati každý ždibec poučení, jehož pomocí bylo by možno odhaliti pachatele loupeže. Záhy se však přisvědčil, že Keeler neví o nic více, než on sám, a ačkoliv znal tohoto bankovního úředníka pouze z příležitostných setkání, cítil po delším rozhovoru, že ani celá léta důvěrné známosti neodhalila by mu více z duševní nálady výplatčího. Pelham byl přisvědčen, že sešel-li se kdy s čestným mužem, stalo se to právě nyní.

Keeler se mu opravdu zalíbil. Bez ohledu na svůj obchodní úspěch byl dětinsky otevřený a upřímný. Snad utrpení, přivoděné jeho zraněním, pohnulo jej k trochu důvěrnější výmluvnosti, než bylo ve skutečnosti jeho přáním. A tak vyprávěl Pelhamovi o svém dětství, o svých bojích ve snaze docílití žádoucího vzdělání, o svých nadějích do budoucnosti, a konečně i o své vyvolené. Dokonce upozornil jej i na její obraz, visící na stěně.

Dívka, Minnie Greyová, jež byla Keelerovou milenkou, zdála se svým vzhledem poněkud přemoudřelou, příliš moderní. Pelham si však v duchu doznal, že skoro všechny dívky

snaží se dnes dodati si odstín modernosti. Byla však nepopíratelně krásnou, a bylo ku podivu, jak úměrnost jejího obličje byla doplňována souměrností jejích trochu příliš masíťných rtů.

"Černovlasá?" tázal se Pelham.

"Ano, a také černooká," dodal Keeler.

"Jest skutečnou kráskou," obdivoval se Pelham.

"A milování hodnou," přiznával výplatčí. Budeme spolu brzy oddáni. Jest podivné, že jsem vždy říkával, že se ožením s dívkou z malého města. Víte sám, jak to bývá; člověku vstoupí do hlavy nápad a více se ho nezbaví. Ve chvíli, kdy jsem se Minnie prvně sešel, zapořel jsem k ní láskou. Sotva jsem pak mohl uvěřiti, když jsem slyšel, že pochází z malé obce ve státu Maine. U mnohého by to nepáдалo na váhu, mně se však zdálo, že z venkovských dívek stávají se lepší manželky, než z velkoměstských slečinek. Ony nemívají tak velkých požadavků a jsou ochotny pomoci mužovi, neboť jsou zvyklé práci.

"Ve které části Maine narodila se vaše nevěsta," tázal se nedbale Pelham.

"Ve městě, zvaném Juno," odpovídal s úsměvem Keeler. "Podivné jméno, že ano?"

"Má-li toto něsto jméno po řecké bohyni, mám za to, že byste si přál, aby se vzhledem k vaší vyvolené jmenovala spíše Venuše," navrhoval Pelham.

Keeler se nad tímto pochlebenstvím zaradil. "Ona jest krásná. Příliš krásná pro mě; příliš dobrá pro mě. A jak jest trpělivou. — Představte si, že ode dne, kdy přede dvěma lety přišla do New Yorku, stále vydržuje svoji matku a sestru v Maine."

"To jest od ní velmi hezké," přiznával Pelham. Byl již trochu unaven tímto hovorem, snažil se však zůstati zdvořilým. "Jest tedy zaměstnána?"

"U sprostředkovatelské firmy Mason a Mash. Jest stenografkou. Nebude jí však příští měsíc, neboť se stane paní Keelerovou."

"Moje nejsrdečnější blahopřání," pravil Pelham. Krátce po té vyžádal si dovození k odchodu, neboť pozoroval, že hostitel jeho jeví známky únavy.

VI.

Na ulici koupil si Pelham odpolední noviny. Byly přeplněny tučnými ohlaveními, jež týkaly se skoro vesměs včerejší loupeže, ale ve člancích nebylo žádných nových dodatků k tomu, co bylo o případu oznámeno v číslech ranních.

Pelham krácel k svému obydlí. Všecko vzrušení, jež zmítalo do nedávna jeho myslí, pomínulo. V jednom okamžiku se domníval,

že stopu strážce zločinu lužno hledati v poškozeném mechanismu, jímž se spouštěla a vysouvala ochranná mříž. Avšak o této věci věděl pouze prezident, pokladník a výplatčí banky. Prezident byl zajisté mimo veškeré podezření; pokladníka znal náhodou Pelham jako jednoho z hlavních podniků banky, bylo tedy nemožno jej podezřívati, že by sosnoval loupež v vlastním závodě. A čestnost Keele-
rova byla po zranění jeho paže příliš zjevna, aby se o ní mohlo pochybovati.

Stalo se patrně pouhou shodou okolností, že činnost mechanismu selhala, a to prospělo lupičům. V téže chvíli, kdy si Pelham toto doznal, odmítl uvěřiti, že by šedá příšera dosud existovala.

Tomuto mistru zločinu náhoda nikdy nepomáhala, aniž mu překážela. On s náhodou nikdy nepočítal ve svých plánech; ty byly připraveny a prováděny s matematickou přesností. Kdyby banditům bývala známa porucha mechanismu, byl by Pelham dosud přesvědčen, že zločin byl dílem šedé příšery; jestliže však o této okolnosti lupiči nevěděli, pak to nebyl nikterak zločin šedé příšery, neboť zloduch tento zůstával v Pelhamově paměti ne jako smrtelná bytost, nýbrž jako dá-
belský 'nadčlověk'.

Téhož večera zavolal Jerry Pelhama, aby mu oznámil, že byl správou banky vyzván stíhati lupiče.

Ani jsem jim nesdělil svou domněnku, že zločin byl dílem šedé příšery," žertoval Jerry, jsa ve výborné náladě. "Kdybych to byl učinil, myslili by jistě, že třeštim, a tím bych přišel o zálohu deseti tisíc dollarů."

"Jsem upřímně potěšen, Jerry," odpovídal Pelham rovněž se smíchem. "Objeví-li se však přece šedá příšera, neříkejte pak, že jsem vás nevaroval. Večerní časopisy oznamují, že banka vypsala sto tisíc odměny, budou-li její peníze nalezeny a pachatelé loupeže zatčeni."

"Ano, jest to pěkný terč, a stojí za ránu," pravil Jerry. "Kdy hodláte odjetí do Maine?"

"Zítřka ráno," odpověděl Pelham.

"Nuže, přál bych si, abych mohl jeti s vámi," postěžoval si Tryon. "Doufám, že ryby budou dobře bráti."

"Díky!" zakončil Pelham rozhovor, a usmíval se, když zavěšoval sluchátko telefonu. Dobrý Jerry! Soudil asi, že by mohl Pelham býti pohoršen neúspěchem svých dohadů o strážci loupeže, a věnoval tedy chvíli rozmluvě se svým bývalým dobrodincem. Dobrý Jerry!

Druhého dne o polednách odjel Pelham na obměšlený výlet do státu Maine. Dva dny po té seděl v lodce, houpající se na jezere Senne-
bago, a vesloval čile, aby se dostal v vyhlédnutému místu. Rybaření se mu dařilo, neboť pstruzi lapali řádně po návnadě, takže do ve-

čera chytil osm pěkných exemplářů, a jeho průvodčí zamířil s lodkou směrem k táboru.

Po večeri zapálili si oba mužové doutníky a průvodce, jménem Slim Dickenson, rozho-
vil se o rozmanitých věcech, zahrnuje v to na příklad lígu národů i prohřibci a konečně zahájil výklad o New Yorku.

"Jak pozorují," prohlásil Slim, "nevyžaduje to o nic více námahy, státi se významným mužem v New Yorku, než býti slavným v Juno, mém rodném městě. Má-li člověk odvahu a trochu štěstí, docílí úspěchu všude. Není-liž pravda, pane Pelhame?"

Jméno Slimova domova vyvolalo v Pelhamově mysli nedávnou vzpomínku. "Mám za to, že náhled váš jest správný," přisvědčil. "Pravil jste, že Juno jest vaším rodným městem?"

"Zajisté," dotvrzoval Slim. "Narodil jsem se tam a byl jsem tam vychován. Znáám každého muže, každou ženu, každého koně a psa, i každý kámen v celém okolí. Proč se ptáte? Byl jste tam někdy? Znáte tam někoho?"

"Nikoli," přiznával se Pelham, "ale jeden z mých přátel je zasnouben s dívkou, která pochází z Juno. Jmenuje se Minnie Greyová. Znáte jí?"

Slim rozhrnul žhavé dřevěné uhlí, nad nímž si před chvílí upekli chycené ryby. "Nefekl jsem, že znám v Juno každého? Tedy Minnie Greyová? Ovšem že ji znám. Pamatuji se, jako by to bylo včera, když po prvé vyšla s vysokým účesem svých žlutých vlasů. Do té doby nosila vrkoč, žlutý jako kukufičné zrno."

Minnie Greyová, o níž já mluvím, má černé vlasy a černé oči," pravil Pelham, pocítuje náhle nervosní chvění.

"Nevím, jaké jsou nyní její vlasy; snad napadla jí podobná pošetilá myšlenka, jako mnohým dívkám, přicházejícím do New Yorku. Ale její oči byly modré jako šmolka, a myslím, že nebylo dosud objeveno nic, čím by se dala barva očí změnit? Snad je možno obarvití dívkám vlas, upravití chrup, učinití hladkým jejich obličej a zdokonalití formy těla, ale at' jsem čertův, dovede-li jim někdo přebarvit oči, Minnie Greyová má oči modré a basta!"

"Snad jedná se tu o jinou Minnie Greyovou," namítal Pelham. Jeho nervosní chvění bylo stále patrnější.

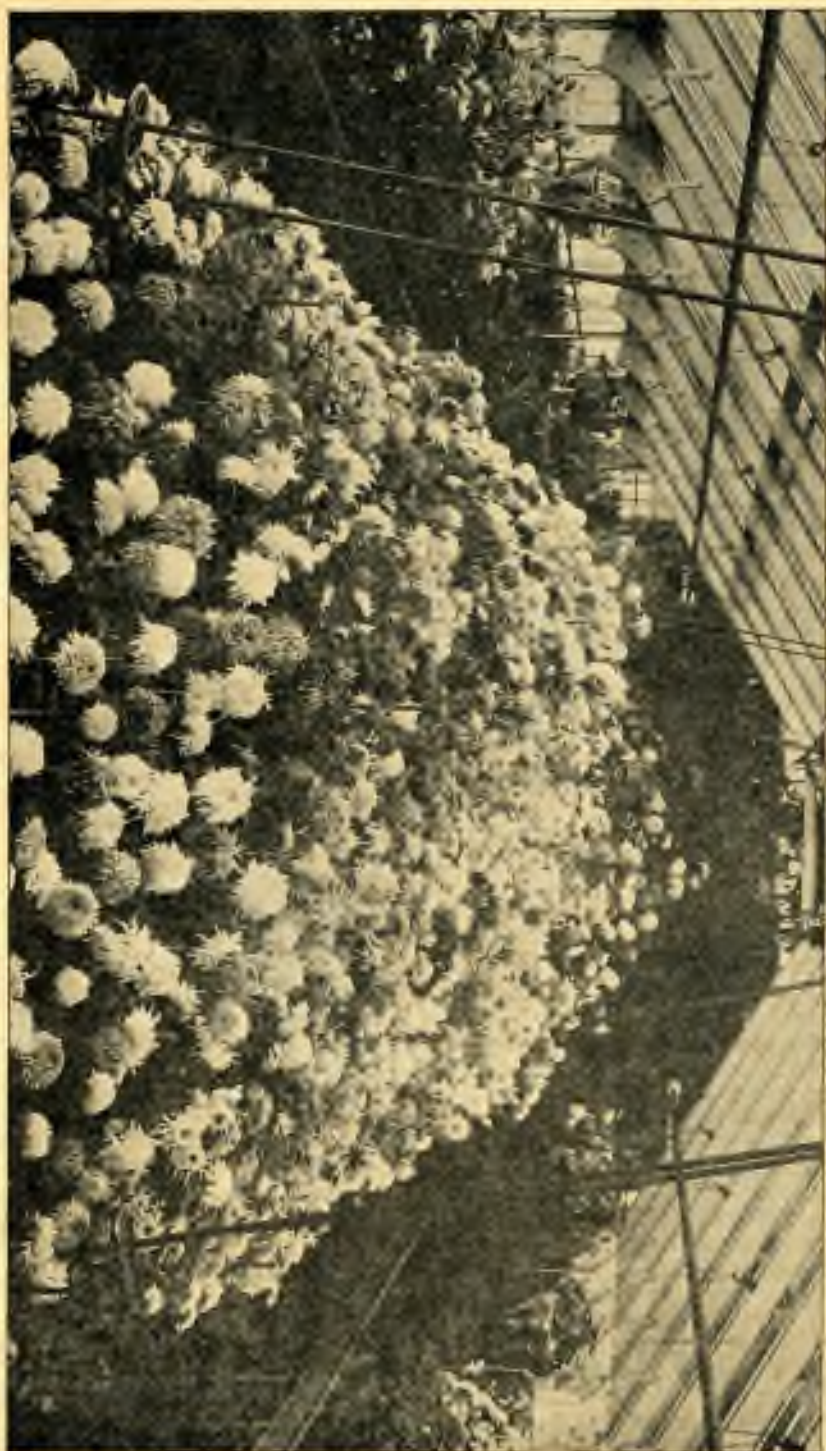
"Ta však není z Juno," prohlásil rozhodně Slim.

"Snad se mýlíte s její sestrou?" odporoval mu Pelham.

"Minnie neměla sestry," tvrdil průvodce. "Byla jediným dítětem a žila jako sirotek se svou tetou."

Pelhamovou myslí prociétaly vzpomínky na vyprávění mladého Keelera. Jeho Minnie

Garfieldův park v Chicagu. Chrysaněmy v plněm květu.

Greyová byla jedinou oporou své matky a sestry. Podrobil Slima křížovému výslechu, ten však trval důsledně na své prvotní výpovědi, zapřihávaje se, že omyl tu není možný...

VII.

O dvacet čtyři hodiny později nalézal se Pelham opět v New Yorku. Zdálo se mu, že snad sešlí. Jaké spojení mohlo by býti mezi výpovědí Keelerovou a protichůdným tvrzením Slima Dickensonova, to nemohl nikterak pochopiti. Byl však přesvědčen, že průvodce jeho se nemýlí; Keeler nemohl však také býti na omylu, jednalo-li se o barvě očí jeho vyvolené. Byly zde ještě další nesrovnalosti, byly to nesrovnalosti snad bezvýznamné, ale mohly znamenati mnoho.

Keeler ovšem pravil, že neprozradil nikomu tajemství poruchy v mechanismu ochranné mížce. Snad při vši své počestnosti nepovažoval za nutné zmíniti se o tom, že v důvěrné chvíli pověděl něco své milence. On mohl tuto okolnost zamlčeti i před policií, neboť nepovažoval ji za důležitou, a protože dívka bezpodmínečně důvěřoval, chtěl ji snad uchrániti od policejního výslechu a nepříznivé pověsti, kterou by výslech ten měl za následek.

Možno, že Keeler důvěřoval Minnie plným právem, a že ona zachovala tajemství neporušeno. Pelham neměl příčiny, aby o tom soudil opačně, kromě oné tajemné zručnosti banditů, kteří podnikli zdánlivý útok dříve, než vedli rozhodnou ránu. Toto mohla býti také pouhá shoda okolností. Avšak nebyla-li to náhoda, pak ocitl se Pelham před nerozluštitelnou mezerou v řetězu dohadů o původcích zločinného plánu. Každá lidská bytost má někdy svou slabou chvíli; také šedá přísera byla před deseti lety překvapena ve slabé chvílce pouhou shodou okolností.

Byla-li tlupě lupičů známa porucha mechanismu v bance, mohlo se to státi, jak byl Pelham přesvědčen, pouze prostřednictvím milenky výplatčího. Touto domněnkou odvažoval se však příliš daleko, neboť Keeler jej ujistil, že nikomu nic nesdělil. Mluvil-li Keeler pravdu, byla loupež přece jen výsledkem náhody, že lupiči zařídili útok svůj tak, aby výplatčímu nebylo možno uchrániti bankovní hotovost.

Přes to uvažoval Pelham dále o předpokladu, že Keeler prozradil tajemství dívky, a ona že sdělila je lupičům. Základem k úvaze byla mu ta okolnost, že popis Keelerovy Minnie Greyové neodpovídá oné jediné Minnie, která vyrostla v Juno.

Kdyby jen mohl porovnat rozdíl mezi oběma Minniemi — Náhle se rozhodl. Vzal sebou Slima Dickensonova do úřadovny banky, v

níž byla Minnie dle tvrzení Keelerova zaměstnána. Tam dal mu sto dolarů.

"Jděte dovnitř," nařídil mu, "a kupte bond svobody. Znáám tyto úřadovny. Všecky stenografky jsou v předním pokoji. Přesvědčte se, je-li tam také Minnie Gregorová."

Po čtvrt hodině oznamoval Dickenson, že hledanou dívku v místnosti nespapřil. Průvodce, jemuž Pelham zatím částečně vysvětlil, oč se jedná, byl rozčilenější, než jeho zaměstnavatel.

"Posečkáme tedy zde," pravil Pelham.

Čekali ve dveřích protějšího domu až bylo úřadování v bance skončeno. Pelham poznal dívku, jejíž fotografii viděl v Keelerově pokoji, upozornil na ni Dickensonova a nařídil mu, aby jí sledoval.

Sám odebral se přímo do Keelerova bytu, a bez předmluvy přikročil k účelu své návštěvy. Mladý výplatčí, dosud značně sesláblý, odpočíval zahalen jsa v župan. Snad nebýl nikdy méně připraven brániti se neočekávanému útoku.

"Keelere," započal Pelham, "vy jste pověděl slečně Greyové o nesnázi s mížci, která chránila vaše oddělení." Pozdvihl výstražně ruku. "Neodvažujte se lháti mně do očí! Vy jste jí o tom musel říci."

Keelerův obličej pokryl se smrtelnou bledostí. "Jak se odvažujete pronést podobné tvrzení?" zvolal.

"Dejme tomu, že vám prozradím, že vaše Minnie Greyová nepodporuje matku a sestru v Juno, a že z Juno nepochází; co na to odpovíte?"

Výplatčí zahleděl se na něho v úžasu, ale lesk jeho očí uhasl; Pelham, jak bylo zjevno, minij svůj dotaz zcela vážně. "Nepotrpím si na divadelní scény," pravil Keeler. "Žádám vás však, abyste mi podal vysvětlení, a nepodaří-li se vám to, vyhodím vás odtud, třeba že mám raněné ramě!"

"Mluvíte jako muž, Keelere," pochválil jej Pelham. "Avšak mám s sebou v New Yorku člověka, jenž pochází z Juno a zná velmi dobře Minnie Greyovou. On praví, že odešla před dvěma lety z Juno, a od té doby nepodala o sobě nikomu zprávu. Dále praví, že vaše Minnie Greyová jest podvodnicí. Nuže tedy, řekl jste vaší milence o nehodě, která stihla mechanismus ochranné mížce?"

Keeler pohřížel vyjeveně a Pelham pocíťoval s ním soustrast; vždyt' byl to zcela slušný, mladý chlapík, jenž byl hanebně oklamán, když sdělil dívce, kterou miloval, tajemství, jež nezdálo se býti zvláštní důležitostí.

On jí tajemství to skutečně prozradil! Doznal to chvějícím se hlasem jsa zdrcen Pelha-

novým sdělením, protože poznal, že Pelham neměl příčiny, aby pronášel lež.

"Můj bože! Myslíte, že jí zatknou?" tážal se.

"Dosud nebylo nic dokázáno," pravil Pelham, "ale objeví-li se důkazy, pak — bude mně líto, starý brachu," dodal.

Keeler ležící na pohovce, zábořil obličej do záhybů širokého rukávu svého roucha. Pelham odstoupil k telefonu a zavolal Jerry Tryona. "Jsem v obydlí Keelera, výplatního oloupené banky. Pospěšte sem aspoň s dvaceti muži. Popílte si, nechcete-li, aby policie získala si veškerou zásluhu za dopadení banditů, kteří oloupili Keelerovu banku."

Zavěsil sluchátko a přerušil tak rozčilené dotazy Jerryho. Ještě neodstoupil ani na krok, a telefon opět zvonil. Slím Dickenson volal: "Sledoval jsem dívku až k jejímu domovu; čekal jsem chvíli, než opět vyšla. Vsedla do taxi a jela na Washington Square. Tak totiž jmenuje můj šofer prostranství, na němž se nalézám. Dívka vstoupila do jednoho domu, a dlí tam dosud. Co mám činiti?"

"Čekejte na mne," vykřikl Pelham.

Po té obrátil se ku Keelerovi: "Tryon bude zde za několik minut. Pošlete jej ihned na Washington Square." Zahleděl se okamžik na zdrceného muže a dodal mírně: "Jest to vážné, Keelere!"

"Dosud jste ničeho nedokázali," ozval se Keeler jako na obranu.

"Ve vašem zájmu bych si přál, aby se nám to nepodařilo," odpověděl Pelham.

Na to opustil dům. Po deseti minutách vyskočil ze svého taxicabu a stál s Dickensonem na jižní straně Washington Square, pohlížeje na budovu, o níž Slím tvrdil, že v ní dívka zmizela. V tu chvíli vystoupil z přepychového automobilu muž, překročil spěšně chodník, stanul u dveří téhož domu, vyňal z kapsy klíče, a v okamžiku se dvéře za ním zavřely. Pelham obrátil se k Dickensonovi.

"Tento jest jedním z lotrů, kteří podnikli první pokus loupeže v hance," pravil.

"Pojďme, a vyčistíme to!" navrhoval Dickenson.

"Počkejme," odporoval klidněji Pelham.

O dalších deset minut později objevil se Tryon s četou svých soukromých detektivů, vystoupivších z automobilů. Zatím co jeden z jeho mužů spěchal přivolať policii, aby byl pro každý případ po ruce zatykač, poslal Tryon některé ze svých podřízených, aby obkličili

dům. S ostatními a s Jimmy Pelhamem po boku vyrazil průčelní dvéře. . . .

Po třech hodinách blahopřál Tryon v Pelhamově obydlí svému bývalému ochránci. "Byl to tak krásný kousek detektivní práce, o jakém jsem ještě neslyšel," přiznával Tryon. "Ovšem, vy máte zvláštní štěstí. Setkáte se na výletu s průvodcem, jenž náhodou zná pravou Minnie Greyovou, což — jak se zdá — nemůže nikomu ublížiti. Mimochodem řečeno, přál bych si opravdu zvědět, co se stalo se skutečnou Minnie Greyovou, a proč si tato dívka přisvojila její jméno i její rodiště. Je však možno, že tyto podrobnosti vyjdou na jevo při soudním přelíčení. Zatím máme tu švandů, že se policie nemůže ucházeti o vypsanou odměnu, neboť my jsme záhadu rozluštili, pane Pelhame. Jen kdybyste chtěl přistoupiti —"

Pelham zavrtěl záporně hlavou. "Vy nevěříte v šedou přišera, Jerry."

Tryon se od srdce zasmál. "Pouze proto, že žádají ze zajatců, které jsme dnes dopadli, nechce nic prozraditi, věříte, že se obávají šedé přišery. Já nevěřím; mám pouze za to, že jsou to vychytralí chlapičci, kteří čekají na příchod svých obhájců."

"Jak vysvětlíte tedy, že měli celou kořist z banky uloženu v jedné bedně, ve svém obydlí, dosud nerozloženu. Nepoukazuje to zřejmě, že očekávali rozkazů svého náčelníka?" tážal se Pelham.

"Kdyby měli vůdce, byl by si zajisté vzal svůj podíl z loupeže již přede dvěma dny," prohlásil Tryon.

"Avšak je-li tímto vůdcem náhodou šedá přišera, pak zdá se býti jisto, že má v proudu několik případů, takže něco muselo býti odloženo," odporoval Pelham.

Jerry Tryon povstal, protáhl se a zívnu. "Nuže, pane Pelhame, nebudeme se o to ptáti. Dříve však, než budete zcela ujštěn, že šedá přišera ještě žije, hled'te si opatřiti nějaký přímý důkaz."

"Učinným tak," pravil Pelham odměřeně.

Důkaz ten dostavil se dříve, než očekával. Ranní poštou byl mu dodán krátký dopis, který zněl:

Drahý pane: Před deseti lety vmísil jste se do mých záležitostí. Nyní učinil jste tak opět. — V úctě Váš

Peter Ballantyne.

V dopisu nebylo výhrůžky. Nebylo jí také třeba, neboť Peter Ballantyne bylo před deseti lety jméno, pod nímž vystupoval muž, zvaný šedá přišera. —

Rady a pokyny pro sadaře.

Čtenářům kalendáře "Hlasatel" podává F. L. Musil.

Vzdálenost stromů v sadě.

Každý strom v sadě musí míti dostatek místa, aby se mohl plně a dokonale vyvinouti. Jsou-li stromy příliš husté, pak jeden zacílání druhému, nemají-li totiž všechny dosti světla, pak nikdy nemohou přinésti plného užitku. — Zejména ve státech severních a východních potřebují stromy více místa, ježto tam déle vydrží, lépe se vyvinují a více rozvíjejí nežli na západě nebo na jihu. Vedle krajiny nutno pak přihlížeti i k jednotlivým druhům stromů, ježto některé potřebují místa více, jiné pak spokojí se i menší prostorou. Na stránkách se sklonem k jihu a východu, tedy obrácených k slunci, možno sázeti hustěji nežli na rovině a na svazích obrácených k západu, tedy od slunce. Praktičtí sadaři američtí sázejí stromy obyčejně na tuto vzdálenost:

	Vzdálenost Stromů	
	stop:	na akr:
Jablňe (Apple-tree)	33-40	40-27
Hrušňe (Pear-tree)	20-25	108-69
Hrušňové zákrsky (Dwarf Pears) ..	10-12	425-303
Broskve (Peach-tree)	18	184
Třešně (Cherry-tree)	15-20	193-108
Slivky a švestky (Plum-tree)	16	193
Meruňky (Apricot-tree)	20	108
Kdoule (Quince-tree)	10	435

První číslice při spotřebě stromů na akr udává, kolik je jich třeba při vysazení na první vzdálenost, tedy u jablňe na vzdálenost 33 stop; druhá číslice, kolik se vejde stromů na akr při sázení na vzdálenost 40 stop.

Pravidla k prořezávání ovocného stromů.

Prořezávej jen ostrým náčiním. — Velké rány zatřej hned voskem anebo koliodiem. — Velkých větví nikdy neřež. — Neprořezuj za mrazu. — Nech stromu rádnou korunu. — Rány nenechej nikdy omrznouti, ježto se pak pomalu zacelují. — Jarní prořezávání jest nejlepší, ježto na jaře zacelují se rány nejrychleji. — Letní prořezávání napomáhá plodnosti stromů. — Silné prořezávání napomáhá vývinu dřeva. — Prořezávej každoročně, leč nikdy přílišně. — Prořezávání jakožto důležitý výkon nesvěřuj nikdy dělníku nezkušenému. — Chraň se poškoditi lísky stromů, at' již jakýmkoliv způsobem. — Po seřiznutí větví nezanechávej nikdy pahýlů. — Nežli počneš prořezávati, prohlédni dobře každý strom, abys věděl, co

a mnoho-li můžeš vyřezati. — Plané výhonky (vlky) na stromech nikdy nenechávej. — Vlky se stromů neodstraňuj sekytrou, jeť to způsob barbarský. — Silným seřezáním omladí se koruna staré broskve. — Tržných ran na stromech se varuj, zavinujit' zpravidla zahynutí větve nebo i celého stromu. — Neprořezávej zbytečně, ježto přílišným prořezáváním škodí se zdraví (vzrůstu) i trvanlivosti stromu. — Silné prořezávání má též za následek vývoj vlkův a příživných výhonů, čímž stromy trpí. — Sad není určen k pěstování dříví na pálení; k tomuto účelu nemůže se sadařství nikomu vypláceti.

Jak předejít pomrznutí květů.

Některý rok při ranném probuzení přírody vyraší stromy a rozkvetou příliš záhy, takže pak jarní mrazíky, které po té obyčejně vždy přicházejí, zničí všecken květ — a tím ovšem i veškeru naději na úrodu ovoce. Aby se tomu předešlo, doporučuje se pokrytí půdy kolem stromů, pokud je země ještě zmrzlá, vrstvou hnoje, slámy nebo rašeliny; tím zabráni se rychlému zahřívání půdy a spolu předčasnému probuzení stromův a činnosti jejich kořenů, takže poupata počnou se vyvíjati až později, kdy jim už jarní mrazíky neškodí. Jakmile nastane ustálené počasí (na severu obyčejně v květnu), kdy již není se třeba obávatí pozdních mrazíků, pokrývka hnoje se odstraní, načež stromy působením tepla a slunce záhy rozkvetou a přinesou hojnost ovoce.

Štěpařská pravidla.

1. Rouby dělají se krátké, nejvýše se třemi očky. — 2. Roub seřízne se šikmo nad samým očkem; řez zamázne se voskem. — 3. Dole přířízne se roub blízko pod nejnižším očkem. — 4. Rána ováže se těsně voskovým proužkem. — 5. Řezy mají býti hladké a rovné. — 6. Čím rychleji se štěpování provede, tím jistěji se podaří. — 7. Štěpování jednotlivých druhů provádí se v tom postupu, jak které stromy pučí a tedy také ženou na mízu.

Česání ovoce.

Při česání ovoce dělá se často mnoho chyb, které mívají neblahý vliv na výsledek sklizně. Někdo česá ovoce, které není ještě úplně zralé, což má za následek, že se při

"Horník a jeho dítě." Pomník v Humboldtově parku v Chicagu.

tom mnoho větviček uláme. Zralé ovoce je tehdy, když se stopka od větve docela lehce utrhne. Právě na konci doby uzrání ovoce se nejvíce vyvinuje a vytváří se při tom i příjemná ovocná vůně, pročež sadař má vždy vyčkati této chvíle. Při nezralém ovoci uláme se též mnoho stopek, což rovněž ovoci nijak neprospívá a jest často na škodu i самому sadaři, protože právě celých stopek je někdy třeba k rozeznání různých druhů a odrůd, zvláště u hrušek. — Jiný sice česá ovoce zralé, leč poškozují je zase neopatrným zacházením, házením do pytle, odtud do koše a z koše na půdu nebo jinam, při čemž ovoce utrpí hodně ran a následkem toho trati na ceně, zejména pro obchod. — Ovoce se má česati jen za suchého počasí, poněvadž za vlhka trhané je více nakloněno k hnilobě a zkáze. Do košů má se klásti opatrně a jakékoliv údery i veškeren tlak musí býti vyloučeny. Obchodní sadaři ve Francii, v Dánsku a v Německu užívají ke sklizni namnoze vypoštěřovaných košíkův, by předešli jakémukoliv poranění ovoce. Ovoce chybné a nakazené má se hned při sklizni vybrati a oddělití od zdravého, aby se toto nenakazilo. Česání samo má se díti opatrně, aby se strom zbytečně nepoškozoval a budoucí sklizeň nezhoršila naší vinou. K tomu cíli slouží dobře rozkládací žebříky, pomoci nichž může se očesati ovoce na všech větvích zcela pohodlně bez jakéhokoliv šplhání po kmennu a větvích. Košíky a vůbec nádoby, do nichž se očesané ovoce ukládá, doporučuje se vyložiti slámou nebo senem, a to na dně i po stranách, má-li býti ovoce použito na tabuli nebo má-li býti prodáno na trhu, uschováno na delší čas atd. Poraněné ovoce, třeba sebe neopatrněji, rychle se kazí, a od něho pak nakazí se i ostatní zdravé exempláře.

Raffia

je lýčl stejnojmenné brazilské palmy, jehož se v sadabství používá k omlazování zejména roubův a oček. Kde je sucho a vzdušno, vydrží dlouho, leč ve vlhku dosti snadno přehnije.

Kollodium v zahradnictví.

Kollodia užívají angličtí zahradníci všeobecně ke všem pracem, při nichž se rostlině zasadí rána: při štěpování, očkování, roubování, vyřezávání rakoviny, ořezávání vinné révy atd. Ve všech těchto případech působí kollodium tak dobře, že ani není jiného obvodu třeba, neboť tato látka má tu vlastnost, že na vzduchu velmi snadno schne a utvoří jemnou kůru, která ani vzduchu, ani vody nepropouští. — Kollodium (lékárnicky: Collodium; an-

glicky: Collodion) je roztok nitrovaných celulos; slouží i v lékařství, zejména na rány.

Léčení žloutnoucí révy.

Žloutne-li réva, udělejme na dvou stranách chorého trsu železným kolíkem asi dva a půl stopy hluboké díry a vlejme do nich asi 20 kvartů hovězí močůvky smíšené s plnou hrstí popela. Již v několika dnech žloutnoucí réva nabude opět své zelené barvy a nasazené hrozny pěkně uzrají.

Předčasné opadávání ovoce.

Stává se velmi často, že opadává i takové ovoce, které není červivé. Nejčastější příčina toho bývá dlouho trvajcí vedro a sucho, neboť zdravé ovoce nikdy neopadává, leda by bylo přežralé nebo je srazil vítr. Proto, padá-li ovoce za parného počasí, je tolo příčinou vedra a sucha. Tomu dá se odpomoci tím, že se stromy důkladně zalévají a koruny jejich postříkují každého večera vodou. K zalévání hodí se výborně směs vody s hnojůvkou (močůvkou); k tomu cíli udělají se kolem stromu do země díry, do nichž se směs naleje, nebo se udělá kolem stromů strážka, která se touto směsí naplní. Nea-li dostatek hnojůvky nebo nea-li jí vůbec po ruce, stačí zalévatí čistou vodou.

Ovocné stromy ze semene.

Ovocné stromy vypěstované ze semene jsou v každém ohledu lepší nežli z odnoží. Ba mnohé druhy ovocných stromů dají se vypěstovati jediné ze semene. U peckovitého a skořepnatého ovoce nedaří se však pěstování ze semene mnohdy valně i při řádné péči, — a tu je na místě, aby jejich semena dala se naklíčiti. K tomu použije se přirozeně velké nádoby (bednička, květináč a pod.), jejíž dno pokryje se vlhkým pískem, na něž nakladou se na podzim jádra k sázení určená; na jádra přijde zase vrstva písku, pak znova vrstva jader a poznovu vrstva písku atd., až se zásoba jader vyčerpá. Naplněná nádoba postaví se přes zimu na místo před mrazem chráněné. Na jaře vyjmou se opatrně všechna naklíčená jádra a nasázejí do řádně připravené půdy, kdež brzy vzejdou a dále zdárně vzrůstají. Je-li sucho, nutno často zalévatí. — Tomuto způsobu říká se v zahradnictví vrstvení neboli stratifikace, a bez něho nebylo by možno z některých semen rostlin vypěstovati.

Povzbuzení stromů k plodnosti.

Dosáhnul-li strom náležitě velikosti, kdy by již měl nésti ovoce a přes to nejví žádých známek plodnosti, nýbrž stále jen bujně roste, pak jeho neplodnost jest následkem pří-

lišné bujnosti. Zde pomůže jen rozumné prořezávání kořenů, čímž se povzbudí vývoj plodových pupenů. Nejlepší čas k prořezávání kořenů jest počátkem srpna; prořezaný strom zarází se sice ve vzrůstu, leč ještě během podzimu vyvine plodové pupeny a na jaře příštího roku počne kvést. Za účelem prořezání kořenů vykope se kolem stromu v okruhu 3—6 stop od kmene (podle velikosti stromu) strouha zhloubi 2—4 stop a všechny kořeny, které běží tak daleko od stromu, se přeřezou. Je-li v této vzdálenosti od stromu příliš málo dlouhých kořenů, pak má strom jen silné kořeny křilové, a proto je nutno strom podkopati a přesekati mu všechny kořeny, k nimž se lze dostat. Po této operaci se strouha zahází a hlína kolem kořenů dobře upěchuje.

Řezání mladých stromků.

Stromy s ovocem jadrnatým mají se seřezávat teprve za rok po sázení; pouze byly-li sázeny záhy na podzim, moho se seřezovati již příštího jara. To děje se pro to, že horní očka na konci větvíček jsou lépe vyvinuta a pojistí přijmutí (ujmutí, uchycení) stromů. — Stromy s ovocem peckovitým musí se zase naopak seřezovati hned při sázení, poněvadž u těchto spící očka zřídka kdy ženou.

Při řezu ovocných stromů

třeba dbáti, aby spodním větvím nebyla odjímana všechna potrava větvemi hořejšími, — proto hořejší větve mají se seřezovati silněji nežli dolní, poněvadž řezem se vzrůst zeslabuje. Nesříznou-li se hořejší větve, pak spodní nedostatkem potravy prosychají a konečně hynou. Vzhledem k tomu nechávají se spodní větve delší, ježto následkem velkého počtu oček, který je na dlouhých větvích, vyvine se velké množství listů, jež přispívá k zesílení větvi.

Šlechtění stromů se nedaří,

když se provádí méně ostrým nástrojem, když rouby nejsou zdravé, řez není hladký, když kůra na kůru a lýko na lýko přesně nedoléhá, když se práce prodlužuje tak, že plocha řezu zahnedne a zaschne dříve nežli je obalena voskem a tak před rušivým vlivem ovzduší chráněna, nebo když je znečištěna, polepena masťou, hlinou a pod. Za chladného, sychravého počasí deštivého je šlechtění velice nejisté a obyčejně se vůbec nezdaří.

Mladé stromky

čerstvě sazené, nemají se nechat roditi ovoce, aby neseslábly. V prvním roce má se každému sadaři jednati jen o zesílení vzrůstu, proto je radno, nechat na štěpě jenom jeden anebo

dva plody, aby se vědělo, jaké ovoce stromek ponese, po případě, aby se mohl závčas přeštěpovati.

Léčení ran ovocných stromů

je při sadařství velmi důležitou prací. Každá zanedbaná větší rána ohrožuje celý stromek. Větší rány, způsobené pilkou, zarovnávají se nožem a natírají dehtem (angl. Tar); dehtu lze vůbec upotřebiti při všech ranách způsobených řezem. Není-li dehtu po ruce, připraví se mazadlo z hlíny, krve, telecích chlupův a kravince (kravského lejna), kterým se rána natře a hadrem zaváže, aby masť neodpadla. Tato masť kromě toho slouží výborně též při vnějších ranách kůry (na příklad při ohlodání od zajíců atd.), neboť podporuje a umožňuje přesklenutí kůry a zacelení rány. Vosk a dehet se na tyto rány nehodí, neboť svou tuhostí znemožňují zacelení rány.

Kolik spotřebuje strom vláhy.

Ovocný strom spotřebuje za den přibližně tolik vody, mnoho-li váží všecko jeho listí, — takže starý, vyspělý strom spotřebuje denně několik galonů vody. Mladý, čerstvě zasazený stromek spokojí se s počátku pouze několika uncemi vody, avšak tou měrou, jak se koruna odvívá listím, stoupá i jeho spotřeba vody.

Rakovina stromů

léčí se s úspěchem dřevěným octem (lékárnicky Acetum pyrolignosum, též Actium pyroxylicum). K tomu síli vyřízne se rána ostrým nožem až do živého dřeva a natře se dřevěným octem. Tento prostředek pomáhá prý o mnoho více nežli natírání dřevěným dehtem.

Rak na kořenech

napadá skoro všechny ovocné stromy. Mladé stromky, nejsou-li napadeny příliš silně, mohou se po pečlivém odstranění chorých kořenů přesaditi do jiné půdy. Starší stromy nutno izolovati od ostatního stromoví pomocí úzkých, hlubokých příkopů v obvodu koruny. Jsou-li stromy napadeny příliš silně, tu je nejlépe je vykopati, zbytky kořání pečlivě vybrati a vše spáliti, aby se zabránilo dalšímu rozšiřování této nemoci.

Na rakovinu jabloní

osvědčila se masť z řídkého parafínu a na prášek utlučené hlíny. Chorá místa potrou se pomocí hrubého kartáčku touto masťou hodně silně, aby masť vnikla co nehlouběji do rány, která se pak brzy zacelí.

Proti rakovině

je nejlepší desinfikace rány zemí. To provede

se tak, když pomocí drátu stáhne se ze 4 prkének okolo rakovitého kmene truhlík, jehož spodní otvor se dobře ucpe a truhlík podloží kůly, aby byl tak vysoko jako je rána; na to se truhlík naplní zemí, která se kolem kmene dobře upěchuje. Tímto způsobem docílí prý se zahojení i sebetěžší rány ve třech letech, kdežto menší rány zacelí se již za rok.

Jak udržeti čerstvé třešně.

V Anglii provedli následující pokus: Vložili zralé třešně do láhve, kterou dobře uzavřeli a v zahradě zakopali dosti hluboko do země. Když o vánocích byla láhev vyndána, shledalo se, že třešně jsou dobře zachovalé a chutné právě tak, jakoby byly utrženy právě se stromu.

Trávník v sadě.

V menších sadech při farmách, v nichž nebývá půda vzdělávána okopávaním aneb oboráváním kultur, — a také ve větších sadech v krajinách, kde je půda bujná a stromy mají dosti vláhy, takže netřeba půdu vzdělávati k vůli zachování vláhy, může se mezi stromy založiti trávník. Trávník hodí se zvláště na stráně, kde by jinak půda sadu byla vymílána vodou. Praktičtí sadaři však trvalý trávník v sadě nedoporučují. — Na trávník doporučuje se spíše bojinek luční (anglicky: Timothy; botanicky: *Phleum pratense* L.) nebo některé jetele (angl. Clovers) nežli lípnice (angl. Blue Grass). Nevýhodou při bojínku však je, že je jen vrchní travinou, takže jsou samostatně pěstován neposkytuje souvislého dřevu; tomu se odpomůže, vysejeli se ve směsi s jetelem.

Ovocné stromy v hrcích.

Pěstování ovocné oranžerie prováděno bylo nejprve Číňany a Japonci. Nejen jablka a hrušně, ale i broskve, meruňky a třešně jsou u nich dosud oblíbeny. Aby každý i za okny takový ovocný stromek pěstovati mohl, třeba si opatřiti mladou, k tomu komci již šlechtěnou sazenici, již se veškeré silné kořeny odříznou; k výživě rostliny stačí úplně pozůstalé nebo nově narostlé vláskovité kořeny. Také vino dá se tímto způsobem v nádobách pěstovati.

Velmi dobrou směšeninou země do nádob pro tyto stromky obdržíme z dvou třetin drnovky (země z drnovité půdy), z jedné třetiny prohnílého hnoje hovězho a asi z jedné třetiny roztlučného vápna a tolikéž dřevěného uhlí. Nejlepší čas k přesazování stromků jest v listopadu a prosinci.

Vinná réva v hrci.

Také vinnou révu možno pěstovati v hrcích (nádobách). K tomu cíli koncem března uřežou se z dobře vyzrálého dřeva nejlepší očka, vloží se do hrcce a postaví na nějaký čas do pařeniště. Když vyžene prut, ponechá se jen jeden a chová se po celé léto pod sklem, při čemž se pílne zalévá; pak postaví se na venek, aby dřevo dozrálo. Na podzim musí se před mrazy ukliditi, načež v prosinci počne réva v teple vyhánět, v květnu rozkvetne a na-leje hrozny.

Kosti jsou v sadařství důležitým hnojivem, neboť obsahují mnoho dusíku a kyseliny fosforečné. Na amerických farmách válí se často spousta kostí, někdy celé kostry pošlých koní a jiných dobytčat. Kdo je nemůže rozdrobiti nebo rozložit pomocí žiravin a jinak zužitkovati, může jimi s prospěchem pohnojiti ovocným stromům. Stačí zakopati je v sadě nebo ve vinici poblíž stromů, aby je strom kořinky dosáhl, při sázení stromků mohou se naházeti přímo do jam pod kořeny stromků. Kosti působí zde po několik let jako výborné hnojivo, které působí příznivě na vzrůst a vývin stromův i jejich plodů.

Otrávení stromů.

Tak jako každého živočicha, lze i strom otrávití velice rychle pomocí arseniku; dávka asi za 10 ct. stačí na velký strom. Arsenik (lékárnicky: *Acidum arsenicosum*; anglicky *Arsenous Acid*) rozpustí se ve vodě a směs vleje se pod strom do otvoru, který byl před tím vyhrabán, načež strom velice rychle zajde. Tohoto prostředku používají často zahradařci, chtějí-li odstraniti některý strom a majitel zahrady nechce přivoditi; rozumí se, že když už potom je strom suchý, že každý majitel k jeho odstranění svolí.

Ctyřnozí hrdinové ve filmech.

Mladé dámy s rozvozními rekordy nejsou jedinými hvězdami amerických fotoher. Neméně populární jsou psi a koně, jejichž výcvik jest daleko obtížnější a tudíž i obdivuhodnější a proto někteří z těchto čtyřnohých herců mají překvapující úspěch. Cvičená zvířata ovšem již dávno vystupují ve fotohrách, avšak jejich význam byl nepatrný a spíše jen přispívali k pestrosti hry, než aby jim byla přidělována hlavní úloha. Teprv asi před čtyřmi roky objevil se na filmové scéně pes Strong-

delních zkušeností, ale jevil neobyčejnou chápavost a rychle se učil. Do Hollywood byl tehdy přivezen v obyčejném nákladním vagonu, jako každé jiné zvíře a když minulého roku byl vozen po Spojených Státech, aby se osobně představil obecenstvu, cestoval v Pulmanově voze a bydlel v nejlepších hotelích. Jezdila s ním jeho "nevěsta" Lady June a měla svého kuchaře, svého sluhu a dokonce i šoféra. Nikoho nepřekvapilo že mu byla věnována tak velká péče, když si uvědomili, že dvě fotohry,

Rin—Tin—Tin.

heart a jeho úspěch byl tak překvapující. Je od té doby bylo k stejnému účelu vycvičeno několik dalších psů a koní a někteří dosáhli takové popularity, že pokud se týče přeražlivosti mohou se rovnati mnohým skutečným kinohvězdám. Strongheart jest majetkem jisté spisovatelky fotoher, která jej před několika roky přivezla do Hollywood v Californii a s přispěním divadelního ředitele počala jej cvičiti. Jest to tak zvaný německý policejní pes, jenž až do té doby neměl zcela žádných diva-

v kterých vystoupil v hlavních rolích, vynesly jeho majitelům \$200,000 ročně.

Neočekávaný úspěch Stronghearta uvedl v zápětí na fotoherní scénu mnoho jiných psů, ačkoliv pouze několik opravdu vyniklo a přineslo majitelům veliké sumy peněz. Byli to především Petr Veliký a Rin-Tin-Tin, kteří se osvědčili živým zlatodolem pro jejich pány. Když první Strongheartova fotohra byla ukázována v New Yorku, byly v místních divadlech předváděny fotohry s Glorií Swansonovou

Polou Negri a Rudolfem Valentimem v hlavních rolích a pes nedocházel z počátku žádné obliby u obecnictva, ale než uplynul týden měl větší návštěvy než nejpobulárnější filmoví umělci. Petr Veliký a Rin-Tin-Tin nejsou vlastně filmovými společnostmi, nýbrž soukromými jednotlivci a kdyby byli na prodej, našlo by se dost ředitelů, kteří by ochotně za ně zaplatili hezkých pár tisíc a jistě by příliš nesmlouvali. Petr Veliký přináší svému majiteli \$1000 týdně a Rin-Tin-Tin \$500 a tento má poměrně nízký plat, ale jeho pán musí být spokojen, poněvadž podepsal kontrakt, než se úplně přesvědčil o popularitě svého psa. Jeden fox terrier dostává \$350 týdně a jeho pán z něho už zbohatl a jeden bílý pes, jenž nejvíce vystupuje s dětmi, \$250. Jeden krásný bílý pudlík, neobyčejně dobře vycvičený, má \$25 za každou hodinu divadelní práce. Žádný z cvičitelů psů nedostává méně než \$150 týdně.

Jest přirozeno, že o tak drahocenné psy jest náležitě pečováno a jejich zdraví všemožně chráněno. Nikdy není dovoleno, aby pracovali déle než šest hodin denně a jestli někdy je zachvátil "umělecký temperament" a třeba za dvě hodiny se jim divadlo znechutí, přestane se hrát a celá společnost se musí odebrat na celý den domů, aby psu byl popřán odpočinek. Pes obyčejně neposlechne nikoho, vyjma svého pána a proto musí být jeho cvičitel stále při něm a jeho prostřednictvím dává ředitel všechny rozkazy. Naučení psa hrát divadlo, není ovšem příliš snadné a někdy to vyžaduje celé týdny, než jediná scéna je nacvičena. V jedné fotohře má být pes ochráněm dívky a herečka se s ním dost brzy seznámila že se nechal hladit a ochotně s ní chodil, ale hře bylo jej vycvičit k boji s mužem, aby mu neublížil. Herec to s ním zkoušel každý den po několik týdnů a pes to považoval za zábavu, která se mu konečně náramně líbila a dal se tak vycvičit, že nasadil své zuby na herecův krk, ale nekousl. Z počátku si herec odnesl z každého zápasu trochu ram a modřin a po mnoha zkouškách již to vyhlíželo tak realisticky, že zuřivý boj psa s člověkem mohl být fotografován, avšak ještě jedna překážka se vyskytla. Pes totiž má na konci scény stoupnouti na poraženého muže, aby tím zdůraznil své vítězství, což on sice správně vykonal, ale při tom radostně mrskal ocasem, jako by chtěl říci: To jsme se pobavili. To by ovšem zkazilo celý efekt, poněvadž by obecnictvo hned postřehlo, že to nebyl opravdový zápas a snadno by propuklo v smích. Cvičitelé to trvalo dva týdny, než odnaučil psa mrskati ohonem. Přes to, že některé scény vyžadují dlouhého včeviku, přece se psi průměrně rychle učí a

mají dobrou pamět. Dokonce jest tvrzeno, že se jim divadelní práce líbí a jediné jsou nespokojeni, když mají hrát s jinými psy a jsou velice žárliví, kdyby jejich pán si hrál s jinými psy neb dětmi a rozhodně nechtějí pracovat s herci, kteří dají na jevo, že se jich bojí. Domněnky, že jest se psy ve fotohrách hrubě zacházeno, jsou ovšem bezpodstatné, jak vysvětlá z denního programu Petra Velkého. Tento jest každý den v 6:30 hodin ráno vykoupan a jest mu dovoleno se proběhnouti na trávníku. K snídani pak dostane šest syrových vajec. O 8. hodině jest odvezen do fotoherního studia, kam přijíždí o půl hodiny později než ostatní herci, kteří se musí líčiti a oblekati do divadelních kostymů. Od 9. do 12. pracuje, načež má jednu hodinu odpočinku a k obědu dostane kvart mléka. Po obědě pracuje ještě asi tři hodiny a v 5 hodin má večeri, pozůstávající z nejlepšího telecího neb jiného syrového masa a v 7.30 musí jít spát.

Není snad jediného obrázku, v němž pes vystupuje v hlavní roli, aby v poslední scéně nebylo jej vidět, jak vesele a s jakousi spokojeností pohlíží na párek šťastných milenců. Na diváky to činí dojem, jako by psu působil zábavu pohled na milující párek, ale pravděpodobnějším jest, že si jej ani valně nevšimá a má zcela jinou příčinu k výrazu spokojenosti. Obyčejně cvičitel, jenž stojí za fotografickou kamerou, na něho zavolá a táže se, chtěli by nějakou pochoutku, která mu bývá nejmilejší. V okamžiku, kdy zvedne radostně hlavu, fotograf zachytí obrázek a kdyby se náhodou opozdil, byl by již pes u svého pána.

V jedné fotohře jest požadováno, aby pes jevil nejprv velikou zlost, když jeho bouda byla zničena dynamitem a hned na to má znázornit výraz lítosti. Ředitel to provedl tímto způsobem: Nejprv vložil do boudy pokrývky, na kterých spával jiný, nenáviděný pes a když čtyřnohý herec běžel kolem, ucítil ji a rozrušen vrazil do boudy. V příštím okamžiku zaslechl štěkot jiného psa, zavřeného v kleci a rozvzteklén běží k němu právě, kdy muž, jenž zničil boudu dynamitem, nalezá se v blízkosti. Divákovi se zdá, že běží na něho, ačkoliv si jej ve skutečnosti ani nevšimá. "Nestydíš se?" vzkřikne jeho pán a pes, jenž to považuje za velkou urážku, sklopí uši a zdá se být naplněn lítostí. Ve hře to má naznačovat žal nad tím, že při dynamitovém výbuchu byla zničena jeho stěna, ačkoliv vlastně truchlí proto, že mu pán dal přisnou dárku.

Každá z těchto čtyřnohých hvězd jest pojištěna na život, avšak pojišťka není tak vysoká, jak bývá někdy tvrzeno v reklamních oznámkách. Psy nelze pojišťiti na vysoké ch-

nosy z té jednoduché příčiny, že by to stálo příliš mnoho peněz. Jest ovšem pravda, že Rin-Tin-Tin jest pojištěn na \$100.000, avšak pojistka není platna pro celý jeho život, nýbrž pouze pro čas fotohry, v které vystupuje, čímž jest společnost chráněna před možnou ztrátou, kdyby zdedil před jejím dokončením. Na stejný obnos a pro stejný případ jest pojištěn

Stronohheart, kdežto Petr Veliký jest pojištěn pouze na \$1.500 proti úrazu.

Povázíme-li, že statisti a "extra" herci ve fotohrách dostávají nanejvýš \$7.50 denně a pracují pouze někdy, když je jejich služeb zapotřebí, nemusel by se nikdo diviti, kdyby čtyřnohým hvězdám záviděli.

PEKELNÁ RŮŽE.

Napsala G. E. Picketová. — Přeložil Václav J. Petrzelka.

OSTE u kráteru sopky Fuego. Lidé, kteří v té krajině bydlí, říkají, že Fuego jest dvěma do pekla. Na jejich prahu láto pekelná květina kvete tak jako růže ve slunečném svitu, jenž teple a zlatovitě padá na letní zahradu a pije dech plamene, tak jako vonný šápek vstřebuje sosy, padající z nebe.

Wingate Harwood našel ji tam při sbírání vzorků lávy. Zvědavě si ji prohlédl a vzal s sebou do vesnice a ukázal Juanovi.

"Bohové mne před ní chraňte!" zvolal Juan a se zděšením uskočil. "Je to pekelná růže. Její vůně..."

Harwood k ní přičichl a vtáhl do sebe dech.

"Nemá žádné vůně."

"Nemá jí teď," řekl Juan. "Ale jednou v roce — ve svatojánskou noc, její vůně je tak libozná a tak silná, že proniká i stěnou a přináší smrt — něco horšího nežli smrt."

"Přičichl jsi k ní někdy?"

"Toho mne všichni svatí chraňte — ne!"

"Jak to tedy víš?"

"Eh, seňore — což to neví celá vesnice? Ona v této vesnici žila."

"Kdo?"

"Byla to indiánská čarodějnice. Říkali, že žije už tisíc let, ale její vlasy byly jako bouřlivý mrak a její oči svítily jako hvězdy za bezměsíčné noci. Její obličej byl jako podzemní soumrak a když šla, bylo to, jako když se vrba klátí na jarním větru. Nemohl

ji usmrtit nikdo leda lidé jejího kmene, a ona se těšila daru života, dokud se jim líbilo. Jednou je vedla v boji proti sousednímu kmenu, a oni byli poraženi Pak volali po jejím životě, vzali ji na sopku Fuego, pekelné to hráně a shodili ji do ní. Posledním dechem je proklela. Bylo to ve svatojánské noci. O příští svatojánské noci tento květ vzkvedl u kráteru Fuega. Našel jej kterýs indiánský lovec, který vdechl do sebe jeho vůni, a druhého dne byl nalezen v nedalekém lese, blábole o plamenech a démonech. A umře s kletbou na rtech. Seňore, zahod'te tu pekelnou růži!"

"Nazahodím. Mám ve Washingtonu přítele botanika, který by mi nikdy neodpustil, kdybych to udělal. Je to jedna ze zvláštností světa. Nemám práva, zadržovati postup vědy pro pověru. Pověra jest mrtva. Věda jest královnou. Tuto květinu dostane můj přítel, kterému dopomůže ku jménu ve vědeckém světě a jenž mi za to bude blahověstí."

"Pak mi aspoň slibte, že se na ni ve svatojánskou noc ani nepodíváte, ani že nepůjdete do místnosti, kde bude."

"To mého přítele neznáte. Kdybych mu pověděl, co jsi mi řekl, pak by jistě u této pekelné růže seděl celou svatojánskou noc, aby věděl, co se udá."

Po těch slovech Harwood opatrně vložil květ do kabelky, s pocitem pýchy na to, že bude prvním, jenž tento zvláštní druh učiní známým ve vědeckém světě. Po té se nějakou dobu potuloval po Střední Americe a domů dostal se za dusného červeného dne.

Příjev do New Yorku, spěchal ku své snoubence sl. Vervain Ashleyové. Byla doma a uvítala ho jaksi rozpačitě. Náhodou jeho zraky padly na kalendář, a všiml si, že je svátek sv. Jana Křtitele — den snivých myšlenek — poetických fantasií, jež byly v soulahu s blažeností s tou, kterou tak velice miloval. Náhle se mu vkradl do mysli stín. Co zlého se mu smísilo s jeho myšlenkou na tento den? Oh, ona, byla to ona růže.

Vytáhl z kapsy kabelku s růží. Skoro se mu zdálo, že zavřeným víkem prochází slabá vůně, a pak položil kabelku na stolec blízko dveří.

Spatřiv Vervainu zapomněl na růži. Modř jejích čarovných očí a zlato jejích hebkých bohatých vlasů oslňovaly jeho zraky a okouzlovaly jeho srdce. To, že její uvítání bylo málo vřelé a že na jeho slovo lásky neodpovídala tak, jak očekával, přičítal své dlouhé nepřítomnosti.

“Oh, jak se mi po tobě stýskalo!” řekl. “Nechceš mi říci, kdy naše rozloučení bude u konce a já budu mít právo, chodit s tebou na tvých cestách a brátí tě na cesty své?”

“Myslím, že ta doba neustane,” odpověděla váhavě.

Ohvflil se na ni díval. Zraky jeho upínaly se na Amora, namalovaného na jejím vějíři, který držela v ruce.

“Proč?”

“Poněvadž mezi nás vstoupil někdo...”

“Jiný, kterého miluješ více nežli mne?”

“Ano.”

Upřeně se na ni zadíval.

“Je to malíř z Říma. Je to podivuhodný muž. Maluje anděly jako jsou andělé úra Angelicovy.”

Mačkala vějíř svými nervosními prsty tak, že jeho kousky padaly na podlahu.

“Já ovšem nejsem podivuhodným. Nedovedu malovat anděly. Dovedu jen hrabat se v zemi a hledat v ní kamínky, a to ovšem není práce, které by se mladá dáma, jako ty, mohla podívat.”

“Já ho však — miluji.”

“Tot’ ovšem postačitelný důvod. Měs tedy nemilovala.”

“Nevěděla jsem to.”

“Cestoval jsem za vědeckými účely. Řím je staré, proslulé, slavné město. Snad byl

bych udělal lépe, kdybch byl cestoval do Říma místo do Střední Ameriky. Možná, že bych se tam byl také naučil něčemu ku svému prospěchu.”

“Když vstal a měl se odchodu, zrak jeho padl na kabelku na stolku u dveří. Vzav ji do ruky, řekl:

“Tohle vám dávám. Je to jeden z divů světa. Něco takového nemohli by vám dát všichni umělci v Římě. Středobameričtí domorodci nazývají to pekelnou růží. Teď stane se růží nebeskou. S Bohem.”

Vervain si po jeho odchodu sedla a zadívala se na kabelku. Byla by ráda věděla, co je v ní. Něco, co by jí nemohl dát nikdo jiný? Kabelka byla kulatá. Otvírala víko pomalu, opatrně a cítila slabou vůni, která se sesílila, když otevřela víko úplně a naplnila pokoj. Byla to silná, líbezná vůně. Vervaině se zdálo, že vůně ta halí ji do svých tajemných záhybů, a ona se bez odporu podávala jejím podivuhodnému vlivu.

Podívala se do kabelky. Ležel tam květ růžovitého tvaru černočervené barvy, v jehož hlubokém srdci byl žhavý uhlík, ze kterého šlehaly plameny. Ustoupila a chtěla kabelku odsunouti od sebe, ale jakási zvláštní síla, jak se zdálo, poutala ji k tomu plamennému květu.

“Řekl, že je to pekelná růže,” šeptala chraplavě.

“He, jak z ní vytrysknou plameny. Pálí mě do rukou, ožehují mi oblíček, ztravují mi duši! Jak se mi posmívají, jak mě tupí a jak mi hrozí! Pronikají mě jako ohnivý meč!”

Vykřikla a popadši kabelku, hodila ji na podlahu a utekla do kouta pokoje, kde se skrčila a mumlala nesrozumitelná slova. Na blízké kostelní věži odbíjela dvanáctá hodina půlnoční. Za chvíli zmizela vůně, která byla naplnila pokoj, a v kabelce ležela růže jen jako masa zvadlých lístků. Ale dívka se stále krčila v koutě a mumlala nesrozumitelná slova.

Přijdete-li do “Asylu u sv. Mony” a jdete po chodbě, u níž v celách jsou držány nevyčísitelní šílenci, přistoupí k vám žena s čarovnými modrými očima a bohatými zlatými vlasy, pohlédne na vás pohledem sympatického zármutku a bolu, a otáže se vás pathetickým tonem:

“Viděl jste také pekelnou růží?” —

Vrah malé Kelbyové.

Z VYPRÁVOVÁNÍ AMERICKÉHO DETEKTIVA.

Pro kalendář "Hlasatel" upravila Tereza Nehodová-Poličská.

KAPITOLA PRVNÍ.

Zločin.

DETEKTIVNÍ školy rostou v této zemi jako houby po dešti a dle všeho dělají dobrý obchod, neboť kdo z nás — když mu bylo tak 18 roků a přečetl několik detektivních historek Sherlock Holmese, si nepřál být slavným detektivem, luštití vražedné záhady, stíhati bankovní lupiče a stíhati zločince po různých zemích, prodělávati různá nebezpečí a míti vědomost, že stojíme na půdě zákona a že at' podnikneme cokoli, třeba vraždu, činíme tak bezrestné a v zájmu uraženého zákona. Mimo to vědomí, že detektiv při luštění záhad vládne neobmezenými prostředky a že jej za jeho námahu čeká nejen skvělá odměna, ale i sláva, má svoji přitažlivost a jako mladé dívky sní o slávě na jevišti nebo baletu, tak skoro každý mladík měl někdy touhu státi se slavným detektivem.

Alle jest mnoho povolanych a málo vyvolených a jako žádná konservatoř neudělá z člověka slavného virtuosa, pakli božská jiskra nadání a talentu v něm není vložena, tak žádná škola detektivní nevytvoří Sherlock Holmese, neboť k detektivství musí býti především talent, pak pevná, nezdolná vůle, chuť k práci mnohdy nevděčné a charakter. Detektiv musí odolati svodům peněz, ženské krásy a všemu pokušení, musí mít svůj cíl stále na zřeteli a nesmí se spoléhati jako se mylně říká, že náhoda jest nejlepším detektivem. A pak pro detektiva nejsou žádné pracovní hodiny, ten musí být na stráži a pohotově dnem i nocí, stále připraven a ochoten jít po stopě, nesmí se dát odstrašiti několikařerým nezdarem a mimo to musí být nadán osobní statečností, duchapřítomností a především lidskostí. V zločinci musí viděti nejen svého nepřítele, ale i pobloudivého bratra, který urazil zákon lidské společnosti a musí za to pykati. Kdo má takové vlastnosti, ten může se dodělati úspěchu a třeba že někdy laur slávy jej mine, vědomí vykonané povinnosti je mu nejlepší odměnou.

Takovým detektivem byl nesporně Frank Švec, který ale vystupoval pod jménem Sweet, ačkoli v svém povolání musel ovšem užívati různých jmen. Frank přistěhoval se sem s rodiči jako malý hoch a otec mu záhy zemřel. Rodina bydlela v německém settlementu, tak že Frank naučil se při styku se sousedními dětmi němčině. aniž tušil, že jednou mu toho bude zapotřebí. Jsa nejmladší ze šesti dětí, měl jaksi ulehčeno, neboť starší sourozenci chodili do práce, odváděli matce výplatu a ta mohla nejmladšímu věnovati více péče a také jej posílala do vyšší školy, a když tuto vychodil, stal se klerkem a posléze přistoupil k detektivní agentuře Pinkertona nikoli jako detektiv, ale jako kancelářský zřízenec. Při různých poradách, kterým byl přítomen, dal na jevo takový bystrozrak a schopnost detektivní, že starý Pinkerton prohlásil, že bude pro něho lépe, když půjde "ven" po stopě, než aby seděl v ofice. Frankovi svěřeno několik menších úkolů, které ku spokojenosti rozluštil, dostal několik nevyřešených záhad, s kterými starí detektivové si nevěděli rady a když "dodal svého muže", jak se v detektivní hantýřce říká, byl přijat do třídy expertních detektivů, kterým svěřeny jen velké případy, při kterých šlo nejen o slávu, ale i peníze. Právě dopadl pověstného bankovního lupiče, po kterém policie celé země pásala a sbrábl odměnu dvou tisíc dolarů, kdy se rozhodl popřáti sobě klidu a manželce, která jej často postrádala, trochu osvěžení. Frank rozhodl se se ženou a dceruškou strávit prázdniny v tichém zákoutí East Long Branch a maje dvouměsíční dovolenou, odejel tam a užíval prázdnin plnými doušky. Najal malý domek na venkově, bavil se rybolovem, četbou, ale většinu času strávil procházkami v okolních lesích. Po svém zvyku nikomu se nesvěřoval kým jest a byl považován za nějakého vyššího úředníka nějaké velké společnosti. Čas ovšem plynul a prázdniny se krátily, když přihodilo se něco, co zhatilo veškeré plány detektiva.

Hrozný zločin, který rozrušil celý kraj, přihodil se v East Long Branch a obětí jeho stala se 10-letá Mary Kelbyová, dceruška chudé vdovy, bydlící na konci obce. Zločin tak

příšerný a bestiální, že šibenice byla pro něj příliš mírným trestem. Stalo se to takto:

Mary odešla ráno do školy, vzdálené asi tři čtvrtě míle od jejího domova. Mezi tímto a školou byla osamělá, málo používaná silnice, vroubená krátkým leskem. Mary tudy chodila po tři roky každého dne a jiné děti chodily tudy po léta a když někdo se matky Marie tázal, jestli se nebojí pustit dcerku po této nevhodné cestě, tak se na tazatele udive-

její matky byla úplně oprávněná a mimo to prostá tato duše měla pevnou víru v Boha a věřila, že nedá ve své dobrotě dopustit zlého na její malou Marii. Že by někdo se opovážil vztáhnouti ruku na toto nevinné dítě, zdálo se jednoduše absurdní.

Ach, jak hrozně zklamalo se uhořelé srdce mateřské! Jednoho odpoledne, když již doba vyučování dávno minula, nevrátila se Marie domů. Z počátku matka se domnívala, že dív-

Po velkém tornádu v jižním Illinoisu dne 18. března minulého roku.

ně zahleděla a řekla, že jiní lidé tudy chodí a nebojí se a nikdy se jim nic nepříhodilo, tak proč by se mělo právě Marii něco nemilého. "A ostatně," dodala matka s jakousi pýchou, "proč by někdo chtěl ublížit Marii, vždyť je to taková milá, dobrá dívka a nemá žádných nepřátel." A měla pravdu, neboť malá Marie byla skutečně nejen milým a dobrým, ale krásným a něžným dítětem. Útlého těla, měla hebkou, téměř průsvitnou pleť, červené tváře, jiskrné oko a havraní vlas, který jí splyval ve dvou plestencích po zádech. Pro každého měla vlídné slovo, každému dala zdvořilou odpověď a každý ji náviděl a miloval a proto důvěra

ka se zdržela u nějaké kamarádky, ale pak nějaké tušení projelo jejím mozkiem a matka vydala se po známé stezce, kudy každodenně se dívka brala. A tu v malém lesíku, několik pouze kroků od cesty, naskytl se jí příšerný pohled, jenž byl v stavu proměnění ubohou matku v kamenný sloup. V nízkém podrostu ležela zohavená mrtvola její mřilované dcerušky Marie. Šat byl mrtvole s těla téměř úplně strhán, obličej vykazoval několik podlitin, na krku černý pruh a ven vřící jazyk dokazovaly, že dívka byla škrtena a zvalené místo, jakož i potrhaný šat dokazovaly, že dítě podstoupilo s příšerným vrahem zoufalý zápas a v tomto

bylo škrnceno a jak dodatečně zjištěno, zneuctěno. Kdo slyšel do kostí pronikající nářek matky, kdo viděl její žal a šílený zármutek, ten musel být k slzám pohnut a i já, starý, otužilý kozák, jsem se zachvěl při hrozném nářku této ubohé ženy. Byl jsem na místě ještě než mrtvolou bylo hmuto, neboť můj domov od místa zločinu náležal se pouze několik set kroků a já byl na místě skoro první. Když viděl jsem zohavenou, zneuctěnou mrtvolu malé mučednice, byl jsem zachvácen takovým pohnutím, jako by to byla moje vlastní dcerka a vžil jsem se do zoufalství své ženy a svého, kdyby se to přihodilo mně. A v této chvíli, před tváří zprzněné mrtvolky, učinil jsem přísahu, že bez nároku na jakoukoliv odměnu se pokusím vraha vypátrati a odevzdati trestající spravedlnosti.

KAPITOLA DRUHÁ.

Přísaha detektiva.

Když byl odbýván pohřeb zavražděné dívky, sešlo se celé okolí, aby doprovodilo nešťastnou obět' zvrhlého vraha k hrobu a to se rozumí, že jsem se přimíchal mezi zástup a sice za jiným účelem, než abych ukojil svoji zvědavost. Když byla mrtvola spouštěna do hrobu, udály se scény, které rvaly nervy, trhaly srdce a uváděly krev do varu. Nešťastná matka malé Mary počínala si jako šílená a rvouc si vlasy, svolávala kletbu na hlavu vraha. A tu stoje opodál, skryt za kamenným pomníkem, zvedl jsem ruku k přísaze a učinil slavný slib, že neustanu a bez vyhlídek na jakoukoli odměnu věnuji se případu a neustanu, dokud nebudu moci říci, "Zde jest vrah."

Dopadnu vraha, kdybych jej měl pronásledovat na konec světa, a kdyby to měl být poslední můj výkon a měl trvati deset let.

"Obchod, zábavu a vše jiné stranou!" přísahal jsem. "Na nic jiného nesáhnnu, i kdyby v tom byl milion dolarů odměny, dokud bestie, která tento něžný kvítek zahubila, nebude potrestána."

A teď to začlo.

Nikdo mne nemajal, nikdo mne nezádal, abych zavedl nějaké vyšetřování, na odměnu nebylo nejmenší vyhlídky, neboť matka Marie byla chudá jako ta příslovečná kostelní myš, ale vrhl jsem se na případ s takovou energií, jako kdyby od toho závisela celá má kariéra. Do úřadovny jsem napsal dopis, v kterém jsem vše vysvětlil a opakoval slib, že na nic jiného nesáhnnu, dokud nebudu vraha mít v ruce a teď začalo pátrání. Stop bylo tak málo, jako slepičích zubů a sousedé, kteří mne neznali a jimž jsem nic neprozradil, dávali mi

různé pokyny a rady, každý však měl jinou, většinou nemožnou teorii. Těchto bylo jako psích chlupů, ale ani jedné nebylo možno se zachytiti.

Ale slib byl učiněn a věděl jsem, že jej musím splniti, pakli nemám porušení přísahu, pakli nemám zklamat matku zavražděné, která, třeba o mém slibu ničeho netušila, doufala ve spravedlnost jak božskou, tak světskou a očekávala, že tato její umučené dítě pomstí. Byl to jsem dlužen sám sobě, neboť běda detektivovi, který nedostojí úkolu, ježž si vztánu. Ten ztratí respekt sám před sebou, vyhýbá se těžkému úkolu a nepřivede to nikdy níkam. A mimo to jsem slibil, že svět pro mne nebude mít žádných radostí a žádných zábah, dokud přísaze nedostojím a ja tak trochu pověřiv, obával jsem se, že nedodržení slibu mohlo by mít za následek pohromu v mé rodině. Proto s chutí do práce.

Ale nebylo to tak lehkou věcí, jak si někdo představoval. Stop bylo málo, a sousedé nemohli mi poskytnouti pomoci. Na štěstí nikdo v celém okolí neznal mé zaměstnání a tak jsem mohl nerušeně pracovati. Moji zásadou bylo a jest nemluvit s lidmi o svém povolání, leč bych s nimi musel obchodně, čili profesionálně vyjednávat. Čím více detektiv skrývá svoji totožnost, tím spíše se může nadíti zdárných výsledků a jen bránil, který to níkam nepřivede, blýská se svým odznakem a chvástá svoji hodností. Jest mezi detektivy hrozně prvotřídních zedníků, plumbařů a kovářů, ale hrozně málo skutečných detektivů a nejlépe vidím sám na sobě, že se musím ještě mnoho, velmi mnoho učiti, než si mohu dělat nárok na dobrého detektiva a mám jakési tušení, že si na tento titul mohu dělat oprávněné nároky a proto také ta horlivost.

Ani policie neměla spolehlivé stopy, ale ta si pomohla, jak si v takovém případě policie obyčejně pomáhá. Zatkla všechny podezřelé z celého okolí a pak začala je "prosívati". Podrobila totiž všechny zatčené třetímu stupni, ale ani tento způsob se neosvědčil a jeden podezřelý po druhém musel být propuštěn, poněvadž buď dokázal alibi nebo jinak jeho nevina byla zřejma. A tak uvázl v policejní síti posléze pouze jeden obrovský černoch, jménem George Barton, jenž byl několika občany spatřen, že v době zločinu podezřele se potloukal p blíže místa, kde později mrtvola malé Kellyové byla nalezena. Náčelník policie byl pevně přesvědčen, že černoch jest vrahem a každý v Long Branch byl jist, že policie má v ruce netvora, který se dopustil příšerného zločinu. Já jsem však nebyl nikterak o jeho vině přesvědčen, ale rozhodl jsem se nijak

nezakročovati ani ve prospěch či neprospěch zatčeného. Telefonoval jsem náčelníkovi policie, že jej navštívím pozdě večer v jeho úřadovně. Svohlil k rozmluvě a byl dosti spravedlivým příznatí se, že nemá nejmenšího důkazu proti černochovi a že není přesvědčen o jeho vině. Dále mi doznal, že jediné okolnost, že černochovi jest trampem jej přiměla, že jej drží ve vězení, ale čím více jej vyslýchá, tím spíše jest o jeho nevině přesvědčen. Po kratším rozmyšlení jsem požádal náčelníka, když jsem napřed sdělil mé pochyby, aby mne zavřel jako trampa do jedné cely s černochem náčelník ovšem s radostí svolil. Ráno jsem se ustrojil do starých roztrhaných šatů, šel jsem na hlavní ulici a jsem žebrał tak nápadně, že to netrvalo dlouho, byla na mne upozorněna policie a přišel sám náčelník policie a vlastnoručně mne zavřel a předvedl před smírčího soudce, který mne pro potulku poslal na deset dní do vězení. Za jeden den jsem poznal, že černochovi jest úplně nevinen a náčelník policie to pak zařídil, že jsem byl z vězení propuštěn.

Ale teď jsem teprv nevěděl kde jsem a jak a kde začít. Byl jsem úplně, jak se říká, na holičkách, neměl jsem nejmenší stopy, žádných informací, měl jsem jen pocit v zápase přemoženého, k zemi sraženého a ke všemu mne trápilo vědomí, že vrah na mě triumfuje, že se mi kdosi v skrytu vysmívá a jestli se nepřihodí něco nepředvídaného, že vražda malé Kelbyové bude záhy uložena mezi nevysvětlené zločiny a nerozluštěné záhady.

Tu noc po propuštění z vězení ležel jsem doma na pohovce a mužím jsem svůj mozek námahou připadnouti na nějakou šťastnou myšlénku. Rodina již dávno spala a tu jsem nechal myslit táhnouti všechny ty záhadné zločiny, jež jsem pamatoval a z nichž mnohé pomáhal jsem rozluštit a četné sám rozluštil. Prožíval jsem každý ten zločin od počátku až do konce a činil porovnání k případu Kelbyové, ale nikde nemohl jsem naléztí nic, co by nějaké spojení nebo podobnost vykazovalo.— Usmnul jsem pozdě v noci, ale časně ráno jsem se probudil a vzal jsem do ruky knihu Pinkertona a vymáhal kapitola, v níž tento proslulý detektiv líčí, že zločinec jest neodolatelně váben a přitahován na místo zločinu a tu jsem si vzpomněl, že jsem měl sám několik zkušeností se zločinci, které jsem dopadl, že byli magneticky přitahováni na místo, kde zločin spáchali. A jak bleskem se mi rozsvítlo v hlavě a napadlo mi, že také vrah malé Kelbyové bude snad váben na místo zločinu a zde leží jediná možnost jej dopadnouti. Zdálo se mi, že si počínám jako ten toucoucí, který se

chytá i stébla, ale nicméně já se toho stébla chytil a pevně držel, neboť byl jsem v postavení toucoucího, který vidí jedinou možnost svoji pověst tímto způsobem zachrániti. A bylo mi tak lehké, jako kdybych byl na nejlepší stopě a cítil jsem se tak, jako kdybych již vztahoval ruce na vraha a hřměl mu do uší: "Ve jménu zákona..."

KAPITOLA TŘETÍ.

Na číhané v lese.

Bylo mým ustáleným náhledem, že pouze lotr degenerovaný mohl napadnouti malou Marii Kelbyovou, zohaviti a zavraždití ji. Jen v rukou degeneráta vydechla neviná dívka a to mne utvrzovalo v přesvědčení, že vrah přijde na místo zločinu, neboť abnormální zločin proveden byl abnormálním zločincem a při této abnormálnosti možno očekávati, že zlosyn se vrátí na místo činu. Ještě tu noc šel jsem do lesíka a prohlédl jsem si místo, na němž malá Mary vydechla pod rukou zvířecího padoucha a všechno jse mi dobře prohlédl. Nejsm tak snadno k přivedení z duševní rovnováhy a moji kolegové o mne tvrdí, že nemám nervů, ale když jsem tu noc vstoupil do lesa na číhamou na svoji lidskou oběť, byl jsem tak nervosní, že jsem násilím musel stisknout dásně, aby mi zuby necvakaly. Ovzduší příšerného místa mi šlo, jak se říká, na nervy. Vědomí osamělosti mne zbavovalo klidu a aniž bych byl ustrašen, měl jsem vědomí, že něco visí ve vzduchu a že to něco vezme svůj původ zde, na tomto místě. Abych řekl pravdu, měl jsem předtuchu, že něco velkého se co nevidět stane. Kolem panovalo úplně ticho a snad to bylo poprvé v mém životě, kdy jsem si líboval klid, neboť jest to nevylovitelný pocit státí na místě, kde byl spáchán ohavný zločin a nebýt ničím vyrušován a moci všechno jak náleží prohlédnouti a prostudovati. Ob čas ticho bylo přerušeno zakuňkáním vojské žaby v blízké bažině, jako z velké dáli zaláhal sem pískot oceánského parníku a sem tam zacvrkal cvrček. Usedl jsem do hustého podrostu asi dvacet stop od místa, kde mrtvola Kelbyové byla nalezena. vytáhl jsem z kapsy revolver a pokoušel se zahnatí těsnivě myšlénky, jež mne na tomto osamělém místě přepadaly. Atak jsem setrval až do rozednění a neobjevila se živá duše a říci, že jsem byl ve stltněné náladě, bylo by slabé vystižení pocitu, jenž se mne vzmáhal. Šel jsem domů, ulehl a spal až do poledne. Krátce před setměním jsem vyšel z domu a šel jsem na procházku, neboť chtěl jsem být ponechán sám sobě a věnovati všechnen čas přemýšlení. Krácel jsem

pomalu směrem k domku, kde přebývaly rodiče Kelbyové a chtěl jsem trochu potěšiti nešťastnou matku.

Když jsem přišel asi padesát yardů od místa zločinu, spatřil jsem z lesíku vycházeti muže. Nesl přes rameno hrábě a ruku měl v kapse. Stáhl jsem čepici co možná do čela a pospíšíl jsem, abych se s ním setkal.

"Pökný den", řekl jsem s židovským přízvukem.

"Yes, máme pökné počasí". Jeho přízvuk byl německý. Vyměnil jsem s ním několik slov o počasí a úrodě a pozoroval jsem, že při řeči se dívá do země a nikoliv mluvčímu do očí. Ale především jsem si všiml jeho neobyčejně velkých rukou a hrozně dlouhých nehtů. Nikdy před tím neviděl jsem takové ruce a nehty.

Okamžitě jsem si vzpomněl, že malá Kelbyová měla na krku pruhy, pocházející od hrubých rukou, že obličej a tělo bylo poškrábáno jako od nějaké šelmy a že na krku měla škrábnutí téměř půl palce široké, do kterého průměrný člověk mohl vložit celý prst a na těle několik hrozných škrabanců a na levé tváři zela jizva, z níž kůže stržena a ústa roztržena, jak lotr se snažil ve vášnivě vášnosti zadržeti každý výkřik a odpor. Tyto nepřirozené ruce zahradníka daly mým myšlenkám docela jiný směr a novou potravu k přemýšlení.

"Kdo pak to asi jest?" přemýšlel jsem.

Opustil silnici a šel pěšinou na majetek J. B. Bullara, newyorského bankéře, který zde měl letní sídlo.

"Zahradník Bullara", zabružel jsem sám k sobě.

A teď se mi v mnohém rozsvítilo. Pozemek Bullara hraničili s lesíkem, kde Kelbyová byla zavražděna. Jem nízký plot dělil pozemek od silnice, kterou dívka chodila do školy a vrah nemusel ani jíti po silnici, ale vyšel z pozemku a číhal nepozorován v lese a zase po zločinu nepozorovaně zmizel za plotem.

Ve skutečnosti jsem na zahradníka nikdy nevzpomněl a dokonce mi nenapadlo přiváděti jej do spojení se zločincem. Ani jeho velké ruce a dlouhé nehty nemohly mne přivést na myšlénku, že by mohl být vrahem a abych řekl pravdu, zapomněl jsem na zahradníka, než jsem došel do domku Kelbyových, kde jsem zastal nešťastnou matku položenou žalem a otce otupělého ranou, tak že jeden ani druhý neměli chut' k rozmluvě a tak jsem se vracel nespokojen sám se sebou domů.

Kolem půlnoci jsem se vydal na číhanou do lesíku a seděl jsem v hustém křoví asi hodinu, když jsem slyšel kroky po silnici. Byla

tma jako v pytli a nebylo k rozeznání, jestli to jest muž či žena, černocho nebo bělocho. Ale kráčeji se pojednou zastavil u křovin, jež vroubily silnici a pojednou zachrastilo pod jeho kročeji suché listí a seznal jsem, že se blíže ke mně. Srdce mi tlouklo jako kladivo, nikoliv strachem, ale rozčilením a očekáváním. Poznal jsem, že to jest muž, ale do obličeje jsem neviděl.

Pojednou se zastavil a ovalem utíkal zpět po silnici. Byl jsem jist, že mne neviděl a divil jsem se, proč tak náhle utekl. Zároveň jsem na Bullardově pozemku zaslechl hřmot, působený buď psem, krávou nebo koněm. Na okamžik bylo ticho a pak zase ohlas přicházejících kročejů mi zvěstoval, že se někdo blíží a také jsem slyšel lehké zakašlání, ale mou první myšlenkou bylo:

"Jest to ten samý člověk, který prve utíkal zpět po silnici?"

Za další okamžik slyšel jsem zase chrastění suchého listí a někdo kráčel přímo proti mně. Již jsem rozeznával obrysy těla, ale do obličeje jsem nemohl viděti. Muž se blížil pomalu, ob čas se zastavil na okamžik, ale konečně se dostal na vzdálenost pěti yardů ode mne a nyní jsem konečně mohl rozeznati jeho obličej a poznal jsem, že jest to stejný muž, kterého jsem včera potkal s hráběmi na rameni, zahradníka z Bullarova letního sídla. Nyní se zastavil přímo na místě, kde roztažené tělo zavražděné Mary Kelbyové bylo nalezeno. Nyní jsem také získal jistotu, že to jest stejný muž, který prve utíkal zpět. Muž počínal si velice nervosně; nejdříve klesl na místo, kde ležela mrtvola, pak vstal, zase klesl a rozláhl ruce, natáhl krk do křoví, obešel několik keřů, jako by se chtěl přesvědčiti, jestli tam někdo není, pojednou se vrhl na kolena, padl čelem na zem a sice právě v místa, kde ležela mrtvola zavražděné dívky. Udeřil čelem o zem, jeho prsty se zaryly do země a při tom muž vyluzoval dušené zvuky, podobající se dušenému vytí psa neb šakala, jak se válel po zemi a koulel očima, těžce oddechuje a bylo znáti, že jest ve velkém vzrušení. Najednou jako když nožem prosekne, ozval se táhlý hvízd, muž vyskočil a spěšnými kroky ubíhal s místa a otevřev branku v plotu, zmizel na Bullardově pozemku.

Sel jsem pomalu a nepozorovaně za ním až zašel a pak jsem jej zrakem stíhal až zmizel v domě a slyšel jsem vrznutí dveří. Čekal jsem, až jsem uviděl osvětlené okno ve druhém poschodí a pak jsem šel pomalu domů, ška k sobě samému:

"Vsadím hlavu, že jsem vypátral vraha malé Kelbyové."

KAPITOLA ČTVRTÁ.

Noční výkřik.

Nyní jsem byl úplně jist, že jsem na stopě vraha, ale zároveň jsem přišel k zarmucujícímu poznání, že proti němu nemám toho nejmenšího důkazu a přece podle státních zákonů musel jsem mítí nejméně jednoho svědka a dle toho nemohl jsem ani přikročiti k zatčení, poněvadž každý soudce by jej byl propustil, neboť se dalo předpokládati, že vrah bude zapíratí a žádným svědkem, ba ani okolnostním svědectvím jsem se vykázati nemohl. Ležela přede mnou dlouhá cesta a kdo mi ručí za to, že se na konec ukáže klamná? Celou noc jsem oka nezamhouřil, neboť na spaní nebylo pomýšlení. Před mým duševním zrakem tancovala postava zahradníka a všechno ve mně volalo: "To jest ten pravý, to jest vrah!"

Přítstí den byla neděle. Bullarovo letní sídlo leželo před mými zraky ve slunečném jasu a mohl jsem pouhým okem pozorovati, co se v nádvoří děje. Nicméně jsem vzal k ruce dalekohled, usedl k oknu a upřeně jsem hleděl do sídla, kde, jak jsem byl pevně přesvědčen se zdržuje vrah. Kolem jedenácté hodiny jsem spatřil zahradníka vyjítí a kráčetí k silnici. Seběhl jsem se schodů a nepozorovaně jsem krácel za ním k lesu, ale on přešel a jeho cesta vedla do kostela. Čekal jsem nějakou dobu venku a pak jsem vešel dovnitř a usedl do lavice, odkud jsem nepozorovaně mohl podezřelého viděti a pohlížeti mu přímo do obličeje. Modlil se a zpíval písně jako ostatní členové kongregace, nebo se mi to tak zdálo, že jest pohřben ve vroucí modlitbě. A jeho vroucnost mne másla a činila mne nervosním, neboť jsem nemohl chápati, že by netvor, který má tak hrozný zločin na svědomí mohl před tvářím boha se tak přetvařovati, že by vůbec si troufal předstoupiti před boha, který dle nauky všechny naše činy vidí a naše lidi zkoumá. A když jsem vycházel z kostela zmocňovaly se mne obavy, že jsem na falešné stopě a že není a nemůže být vrahem malý Kebyovův člověk, který tak zkroušeně dovede předstoupit před svého boha.

Jestě před skončením bohužel jsem vyšel z kostelíka a šel jsem rovnou domů. Za několik minut viděl jsem podezřelého kráčetí k Bullarovo sídlu.

Druhého dne jsem zkoumal celou minulost podezřelého a zjistil, že se nalezá ve službách Bullara sedm let, že nepije lihoviny, nekouří, nežvýká tabák, že jest stálý a spolehlivý a v každém ohledu dokonalý služebník. Pokoušel jsem se tedy vypustiti jej z paměti jako

podezřelého ale at' jsem to zkoušel jak chtěl jeho postava stále se objevovala před mým duševním zrakem a jeho obraz stál přede mnou čím dál tím jasněji.

Po té následující noci šel jsem na místo zločinu a po všechny ty noci přišel podezřelý na místo, počínal si jako první noc, padl na kolena, vstal, vztáhnul ruce, válel se a skučel a kvílel, mumlal nesrozumitelná slova a nyní jsem se rozhodnul, že buď jej "dostanu nebo ztratím," jak se v detektivském jargonu říká. Nejistota a napjetí působily na mé nervy tak že jsem nemohl spát ani jíst a že jsem jako ten pes, který ztratí svého pána.

Konečně dostal jsem náhle vnuknuti, jak vraha usvědčiti a tato myšlenka mne více nepustila. Byl to plán úplně rozdílný od všech dosavadních a pak-li se povede budu míti alespoň jistou. Bullarovic měl velkého psa, Collie, kterého na noc uvazoval na řetěz pod zadní porčí, přímo pod okna, kde podezřelý měl nahoře svůj pokojík, v němž spal. Můj chlapec měl větrovku z které bylo možno střílet kamenky, broky, hrách a drobné předměty a mimo to měl prak, z kterého střílel též drobné kaménky. Jedné noci jsem vzal větrovku, prak a přiblížil jsem se na dvacet yardů k trávníku na Bullarovo nádvoří. Vylezl jsem na rozložitý košatý strom, vytáhl pak a zamilil pozorně na psa. Mířil jsem dobře a trefen malým kaménkem počal pes žalostně výtí. Čekal jsem minutu a pak jsem na něm opakoval a když jsem opět trefil pes počal několikrát nebo stékat ale žalostně skučeti a táhlé, žalostné zvuky nesly se příšerně tichou nocí. Byl to jako pláč, zvuky zvržete, které jest něčím nezvyklým co jeho psí mozek nemůže vyzkoumati, přestrašeno. Jestli jste někdy slyšel psa o půlnoci nebo později žalostně výtí, víte dobře, jaký pocit to ve vás zanechalo třeba jste měli nejčistší svědomí. Nic nepůsobí těsnivěji a zlozvěstněji než takové pľmoční táhle výtí psa. Pamatuji se, že má matka vždy bdyž v noci se ozval takto pes, vstala, poklekla u postele a modlila se, aby bůh odvrátil vše zlé.

Když jsem trefil psa podruhé, zahradník vstal, udělal světlo, přišel k oknu a podíval se ven. Čekal jsem asi dvacet minut, kdy dle mého předpokladu začal usínati a střílel psa zase. Pes skučel ještě žalostněji a opět se objevilo světlo v pokoji zahradníkovu a okno se otevřelo. Slyšel jsem jak v německém jazyku kleje psovi. Za několik minut shasl světlo a za půl hodiny jsem psa zase trefil a to jsem opakoval a po tu noc jsem chlapa nenechal zamhouřiti oka.

Pomník Karla Havlíška Borovského v Douglasově parku v Chicagu.

Čtvrtá noc měla rozhodnouti. Té noci vzal jsem sebou mojí 13letou dcerušku, dívku neobyčejně inteligentní, která již často mi prokázala menší služby a na níž jsem se mohl spolehnouti. Otcí důvěřovala, věděla, co činí, koná pro dobro veřejnosti a byla nebojácná. Že s otcem by byla šla bez váhání o půl noci na hřbitov nebo márnice. Kdykoliv jsem při tajném vyšetřování něco od ní potřeboval, vždy jsem jí vyložil co se od ní očekává a ona to vykonala s pochopením a inteligencí zkušeného detektiva.

“Vezmu tě sebou tuto noc”, řekl jsem jí a až ti nařídím, aby jsi vykřikla, vykřikneš tak, jako by jsi se nalezala ve smrtelném nebezpečí, jako by tě někdo vraždil, a vykřikneš z plna hrdla.

“Bud’ bez starosti, tatínku, vykřiknu, že ti poběhne mráz po zádech.”

Asi v 11. hodin večer jsme se plížili k Bullarovu sídlu a vylezli na kořatý strom nedaleko oken zahradníka. Po každé když jsem trápil psa, tento jal se žalostně skučet a po každé se udělalo světlo v okně podezřelého a ten přistoupil k oknu. Když o půlnoci přistoupil k oknu pošeptal jsem Bessii aby vykřikla. A vykřikla! Byl to výkřik tak dost pronikavý, tak strašlivý, že jsem si mohl dobře představit jak hrozný účinek musel mít na zahradníka, pakli by skutečně byl vrahem malé Kellyové.

Příštího rána poslal jsem jednoho z mých mužů na stopu podezřelého, neboť jsem měl předtuchu, že bude chít utéci z místa zločinu, pakli jest skutečně vrahem. Nebylo prostě lidsky možným, aby člověk přestal tuto hrůzu, tento druh třetího stupně, pakli totiž nebyl nevinný. I tehdy, když je nevinný, muselo jej to noční vyrušování učinit nervosním, vrah nemohl prostě vzdorovati těmto duševním mukám.

KAPITOLA PÁTÁ.

Útěk před svědomím.

Asi dva týdny po vraždě, záhadný Joe Schwartz, tak se totiž, jak jsem se později dozvěděl, zahradník jmenoval, opustil místo u Bullara a odejel do New Yorku. To mne nyní utvrdilo v přesvědčení, že jsem na stopě toho pravého a ještě více jsem utvrzen, že manevr s prakem, skučícím psem a výkřikem mé dcerky jej k útěku přiměl, neboť jeho nervy jednoduše toto mučení nesnesly a že utekl proto, aby měl pokoj a mír svědomí. Ale to pořád ještě nebylo dost důkazů k jeho usvědčení a žádný soudce nevydal by mi zatykač na fakta, které bych mu mohl předložit. A také jsem neměl v úmyslu přikročiti k zatčení dokud bych neměl postačitelých důkazů k usvědčení, ne-

bo alespoň tolik okolnostního svědectví, aby je nemohl vyvrátiti. Rozhodl jsem se kráčet po stopě a neustati dříve dokud nebudu slyšeti přiznání z jeho vlastních úst, ale jak to zařídím aby se tak stalo, to jsem ovšem ještě nevěděl.

Můj tajný byl na stopě vraha od té doby kdy opustil Long Branch a jakmile mi dal zprávu, že zahradník je v New Yorku, tak jsem se tam vydal. Zjistil jsem, že se ubytoval na západní 38. ulici mezi 9. a 10. avenue a zařídil jsem to tak, že jsem najal pokojík přímo proti domu v kterém bydlil. Pak jsem si nechal růsti vous a rozhodl se že budu se vydávat za německého žida. Mohl jsem tak docela lehce učinit, poněvadž jsem uměl německy dobře a židovskou hantyrku jsem též ovládal a mimo to znal jsem Německo, poněvadž jsem trávil léta v okolí Hamburku, Berlína a mohl jsem směle každému tvrditi, že jsem rozený Němec, vzdor tomu, že tomu není tak. Měl jsem jakousi předtuchu, že to jest pouze otázkou času, kdy se seznámím s panem Schwartzem, získám jeho důvěru a vynutím z něho přiznání.

Abych jej nějak poplašil a zbytečným přecházením jeho cest nezbudil u něho podezření přenechal jsem stopování mému pomocníku a zařídil jsem to tak, že lidé, kteří jej stopovali se každých čtyřicet osm hodin měnili. To znemožnilo každou jeho doměnkou že jest stopován, kdyby totiž byl tak ostražitý a všímal si co se kolem něho děje. Tolik jsem byl jist, že kdyby jeho podezření jednou bylo vzbuzeno, že by nikdy se nepodařilo jej “utáhnouti” jak se v detektivském jazyku říká získání důvěry podezřelého.

Na osmé ulici je restaurant do kterého Schwartz přicházel třikrát denně jíst. Zařídil jsem to tak, že jsem tam šel skoro současně s ním, ale nešťastnou náhodou místnost byla vždy do té míry naplněna, že se mne nikdy nepodařilo zasednouti s ním k jednomu stolu. Po dva týdny jsme chodili do stejného restaurantu ale já jsem nijak nevtráhal a nebylo mým úmyslem lámat věci přes koleno. Umínal jsem si, že na něj nepromluví a že jej nechám, aby mluvil ke mne dříve a něco mi říkalo. On začne mluvit jen až se k tomu naskytne příležitost a budem spolu sami. A skutečně jednoho večera se příležitost naskytila. Když přišel do restaurantu seděl jsem u rohového stolu, kde bylo místo jen pro dva a restaurant byl jako obyčejně do posledního místečka naplněn. Musel usednout k mému stolu a já se choval docela lhostejně neboť byl jsem si jist, že jsem se úplně zjmačil a že se po krátkem setkání v Long Branch nebude na mne pamatovat. Četl jsem německý časopis

pís "Hamburger Nachrichten", který jsem za tím účelem koupil.

Když Schwartz usedl byl jsem pohřzen do čtení a stavěl se tak, jako bych nevěděl, že někdo přisedl. Noviny jsem držel před nosem a dělal jsem jako bych četl nějakou moc zajímavou zprávu, která mne zajímá proto, že přichází z mé otčiny. Když jídlonoš přinesl polévku složil jsem časopis a zastrčil do kapsy a jedl pohodlně polévku nepohlednuv na můj protějšek.

Když jsem se najedl, tak jsem pospíchal z místnosti jako kdybych měl kdo ví jak na spěch. Ráno jsem přišel na snídání a hned za mnou přišel Schwartz a přímo usedl k mému stolu, ale nikoliv k tomu malému, kde jsme včera byli nuceni sedět společně ale k druhému stolu, kde mohlo sedět až osm osob. On seděl na jednom konci a já a druhán. Zahledl jsem, jak asi dvakrát se na mne nepozorovaně podíval, ale já ovšem jsem se stavěl lhostejným, jako bych jeho pohled nezachytil. Ale byl jsem rozrušen, poněvadž mne napadlo, že snad vous a přestrojení není dosti dokonalé, že asi přemýšlí kde mne viděl, a že jeho podezření jest vzbuzeno a že se snad dokonce rozpomíná, že se mnou v Long Branch mluvil.

Měl jsem příležitost v dobře osvětlené restauraci místnosti si jej prohlédnouti a seznal jsem, že jeho obličej jest takového druhu, že jej musíte dobře študovati, aby jste jej podruhé poznali. Zběžným prohlednutím z něj nic nevyčtete a taky záhy zapomenete. Ale když si jej dobře prohlédnete v té tváři něco bestialního, moronského a vy se nechráníte myšlenkou, že ten člověk jest schopn každého činu k ukojení své žádosti a vášně. Jeho malá lstivá očka ač chladná jako ocel, jehož barvu též měla, velká ústa vroubená, s velkými rty prozrazovala ukrutnost a příznačnost a jeho jazyk neustále oschlé rty olizoval a nikotinem zažloutlé zuby je ohryzovaly. Uši byly nad průměrně veliké a stály přímo podél podlouhlého tenkého obličejce. Hlava nebyla velká, ale tlustý kulatý krk vzbuzoval dojem, že to ani žádný krk není a hlava vyrůstá přímo z ramen. Veliké ruce a dlouhé nehty doplňovaly představa bestie, v nichž ubohá obět musí podlehnouti. Po prohlídce celé postavy přišel jsem k přesvědčení, že s tímto chlapem nebude lehké pořízení a že kdyby to přišlo na sflu, že by se nerozpakoval stisknouti mi hrdlo jako malé Kebylové.

Bude se brániti jako krysa, zahnaná do koryta až přijde rozhodný okamžik řekl jsem jako k sobě, když jsem si chlapa důkladně prohlédl a od té doby jsem chodil těžce ozbrojen.

Mohl jsem si jasně představit co by se stalo, kdyby tato bestie nějakou náhodou zjistila, kdo jsem a že jsem mu na stopě.

KAPITOLA ŠESTÁ

Nalícená past'.

Konečně jsem se předce dočkal po čem jsem tak horoucně toužil. Po celé tři týdny den ze dne chodil jsem do restaurantu jísti třikrát denně, kam chodil i on a jednoho večera když pro nedostatek jiného místa jsme seděli zase v rohu u malého stolku na mne promluvil.

"Němec?" otázal se, vida mne čísti hamburský časopis.

Byl jsem tak rozradostněn, že jsem se málem nemohl ani opanovati.

Němec, opáčil jsem a hned jsem počal mluvit německy. Pak již přišla řeč k proudu a on mi svěřil, že mne zde často viděl a pozoroval, že vždy čtu německé noviny. Řekl jsem mu, že jsem rozen a vychován v Hamburku, že jsem v této zemi sedm let, jsem zaměstnaným zámečnick a že hodlám co nejdříve budu moci se vrátit do staré vlasti. Spěšně jsem sněhl večeri, řekl jsem, že mám na spěch a odešel jsem zanechav jej u stolku samotného.

Druhého dne jsem s ním opět mluvil, ale jen několik minut. Choval jsem se lhostejně a dával jsem na jevo, že mi nezáleží, jestli se s ním seznámím a počínal jsem si tak, jako bych jej neznal. Dělal jsem to proto, že jsem si přál aby se ucházel o mé přátelství on a nikoliv já o jeho. Během týdne získal jsem tímto nevtiravým jednáním úplně jeho důvěru a za týden později jsme bydleli pohromadě v jednom pokojku. On přišel za mnou a sdělil jsme společnou domácnost a dělil se o výdeje. Během několika dní získal jsem jeho důvěru tak dalece, že mi sdělil něžné intimnosti a mezi jiným mi sdělil že by rád odejel zpět do Německa a jediná příčina proč tak dosud neučinil byla, že se mu nedostávalo peněz na přeplav. Jeho radost neznala mezí, když jsem mu řekl, že bych mu peníze zapůjčil, pod slibem ovšem, že mi je v Německu vrátí. Tři týdny jsme tak spolu bydleli, žili a spali ale posud jsem nebyl ani o píd' blíže k cfi neboť posud se mi nemaskytla příležitost, zavésti nějak řeč abych zjistil jestli je vrahem malé Kebylové. Začínal jsem všelijak, načínal jsem hovor různým způsobem, ale musel jsem si počínati velice opatrně a na mé veřejné narážky nechtěl reagovati stavě se jako by jim nerozuměl. Rozhodl jsem se, že jej přivedu k mluvení a po delším uvážování jsem měl plán, jak jej k tomu přimutím sestrojen. Koupil jsem s druhé ruky starou

touring fordku a podnikl jsem o jeho společno-
sti několik vyjízdek do Westchester okresu na
venek a jednoho dne jsem na této cestě mu vy-
svétlil, že na tomto osamělém místě před ně-
kolika roky jakýs Ital přepadl výletníky a že
zastřelil jednoho, když na rozkaz "ruce vzhůru"
nedal a ruce nezvedl. Ale na tváři mého po-
sluchače nehnul se ani sval a jeho obličej byl
"zavřen" jako ústřice. Jeho lhostejnost mi
způsobila značné zklamání, ale zároveň mi vnu-
kala myšlenku, že musím na chlapa si vymys-
let docela jiný plán; pakli jej chci aby se o
vraždě Kelbyové sám rozhovířil.

Rozhodl jsem se inscenovat vraždu.

Pakli jej přesvědčím, že mám na svědomí
vraždu, tak se snad rozhodne k zájemnému
přiznání a padne do léčky.

Na scenu uvedená "vražda" měla se ode-
hrát na silnici mezi Yorkem a Icarisdale. V
této době měl jsem jednoho italského asisten-
ta ve svých službách a s ním jsem projednal
celý plán. Carlo, tak se italský detektiv jme-
noval měl se schovat v lesíku podél silnice
nedaleko staré školní budovy. O půl jedená-
te večer pojedou kolem školy a až budu za
školní budovou tak Carlo vyběhne na silnici
před mojí káru, bude mávat rukama a volat
na nás abychom zastavili, načež já zastavím
a půjdu zpět k němu. Až k němu dojdou začne
Carlo nadávat a pokusí se prát a já se na ně-
ho vypálím několik slepých nábojů. Carlo
padne a namočenou v červeném inkoustu hou-
bu stiskne aby bylo vidět "krev" na košili na
prsou v okolí srdce a zůstane na silnici ležet
natažen jako mrtvola. Aby Carlo věděl, že
jest to moje kára jež přijíždí po silnici tak
čtyřikrát nechám trolbit trubku.

Večer, kdy toto drama se mělo odehrát
jsem se Schwartzem vyjeli asi v devět hodin
večer. Cestou do Yonkers jsme zastavili v
několika hostincích a vypili každý několik
sklenic piva. Když jsme ujížděli z Yonkers do
Scandale, byl Joe velice hovorný, neboť pivo
vykonalo svoji povinnost a tím zavedl řeč na
onu loupežnou vraždu, o které jsem mu před
několika dny vyprávěl a prohlásil chlubitě, že
kdyby je někdo pokoušel jej přepadnouti, že
by jej zabil tak rychle, že by ani nestačil po-
čítat rány.

"To bych udělal také já!" prohodil jsem ku-
rážně.

"Což jsi už někoho zabil, Gus?" vyptával
se.

"Proč to chceš vědět?"

"Jen tak", zahučel.

"A což ty, už jsi někoho zabil, Joe?"

"Ale ne", pravil nějak stísněně, "ale ve

staré kofře jsem střelil chlapa, který chtěl
střelit mne."

Dělal jsem jako bych nevěřil, ale on s ně-
kolika kletbami a zlořečením mne ujistil, že
nelže a pak obrátil hovor na jiný předmět.

Zatím jsme se blížili ke staré škole, k mí-
stu "vraždy", kde můj spojenec Carlo měl
vběhnouti na silnici a podle úmluvy jsem čty-
řikrát zatroubil. Jel jsem rychlostí asi dvacet
mil za hodinu a pojednou jsem spatřil Carlo u-
prostřed silnice jak mává rukama a dává
znamení k zastavení, ale stavěl jsem se jako
bych jej neviděl.

"Co je to?" křičel Schwartz po německu.

"Kde?" tázal se jako bych nevěděl o něm.

"Podívej se na silnici, hled', hled'!" křičel
z plna hrdla.

Přelozil jsem brzdy až když jsme Carlo
asi dvacet stop minul.

"Kdo to, u čerta jest a co ke všem kozlům
chce!" ptal jsem se, slézáje s káry a kráčel
jsem zpět ke Carlovi.

"Počkej, já jdu s tebou," řekl Joe a chtěl
jeti též.

"Never mind, Joe" sed' kde sedíš a já se
podívám co ten chlap chce."

"No, musím s tebou, stál na svém Joe.

"Zůstaň, řekl jsem určitě, já mám revol-
ver a ty nemáš" a s těmito slovy jsem se dal
do běhu a přeběhl jsem k Carlovi jež posud
stál uprostřed silnice.

Když jsem k němu přišel začal Carlo po
italsku nadávati co nejhlasitěji mohl a hned se
po mne hnul, aby mne uhořel. Uhnul jsem se
ráně, tasil revolver a vypálil čtyři rány, bez-
prostřední blízkostí. Carl se svalil k zemi, vy-
dal několik chraplavých zvuků a obraceje se
pak stískl hubku a bílá náprsenka zbarvila se
na červeno a "krev" stékala po prsu tak přiro-
zeně, že byl by inteligentnější člověk než hlou-
pý Němec nepoznal od krve. Právě když v
rychlém slechu hřměly střelné rány, přispěchal
ve velkém kvapu Schwartz, ale než doběhl
k na zemi ležícímu Carlovi tak jsem jej potkal
"Pro boha" vydechl ve velkém rozčilení.
Já jej zabil, Zoe, já jej zabil."

"Jeho obličej se roznítil jako k úsměvu
a d'ábelská radost zračila se na jeho tváři. Ale
byl tak chladnokrevný, jako by se díval na zce-
penělou krysou.

"Verdamt, verdamt!" zahučel po německu
ale znělo to spíše jako výraz uspokojení než
hrůzy.

"Ted' musíme honem zpět do New Yorku"
řekl jsem stavě se rozrušen a hrůzou schvácen.

"Nic se neboj, Gus", řekl klidně, "jen žádný
strach, to nic není".

"Cože, že to nic není? řekl jsem domněle

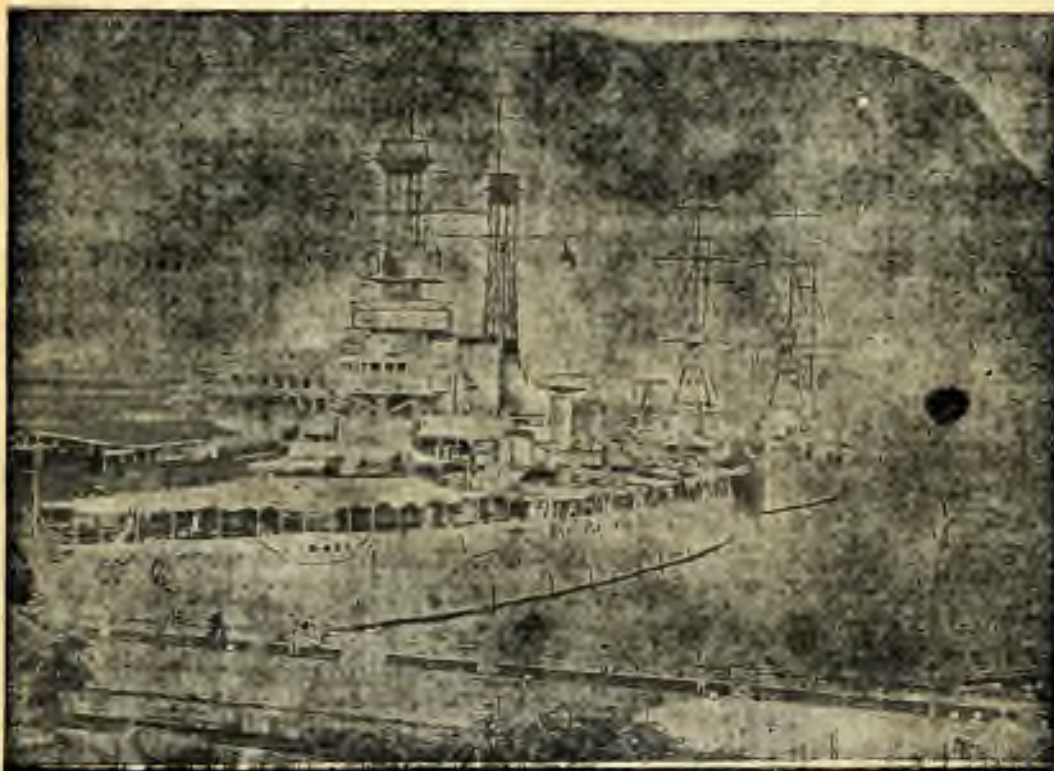
ulekaně, "což nevíš že mne za to posadí do — Kentucké stolice, až mne zatknou, vědyt' to jest vražda."

"Ale dříve tě musí chytit než tě posadí na elektrickou stolicí", řekl se smíchem, skočil do auta a obrátiv ujížděl k New Yorku. Řídil toho večera sem tam, poněvadž jsem dělal jako by se mi ruce rozčilením třásly. Celou cestu jsem se přetvařoval jako bych byl k smrti ustrašen a on zas si počínal jako by jel z divadla kde se výtečně bavil. Smál se a žertoval o vraždě a pravil, že lituje, že nebyl na

žádná loď zítřa nejede, ale věděl jsem že jede za tři dny a do té doby se to musí rozhodnout. Proto jsem jej ráno poslal do úřadovny Ham-burk American Co. a když přišel se zprávou, že loď jede za tři dny stavěl jsem se nervosní a sklíčený.

Vezmu lístek v pátek a v pátek odjedu a nezůstanu zde ani hodinu, volal jsem téměř v pláči.

Joe mne za moji malomyslnost ještě vyčítal a se smíchem prohodil. "To bych rád věděl

Atlantická flotila na velkých námořních manevrech, pořádaných minulého roku na pacifickém pobřeží.

mém místě, poněvadž má silnější nervy.

"Máš srdce jako slepice" dobíral si mne se smíchem.

"Inu, máš pravdu, jest to první moje vražda, řekl jsem malomyslně.

To nic není, zabít člověka, to se jen zdá při prvním zabítí, ale pak tomu člověk zvykne, opakoval několikrát.

Když jsme přijeli domů řekl jsem mu že odjedu do Německa druhého dne jestli dostanu loď do Hamburku. Věděl jsem dobře, že

k čemu a proč se rozčilovati. Zabil jsi člověka, nikdo to neviděl, tak nevidím žádnou příčinu k strachu. To bych rád věděl, proč se bojíš?

KAPITOLA SEDMÁ.

Ruce vzhůru!

Celou noc do mne mluvil a můj strach mi hleděl vymluvití zatím co já rozčileně se procházel po pokoji a hrál jsem brozné zděšeného vraha, který již vidí jak policie jest mu v patách. Dělal jsem že nemohu rozčilením spát

a že mé svědomí mne bičuje až k šílenství! Myslel jsem, že teď musí promluvit o malé Kellyové ale nepadla posud ani zmínka. Jednou nebo dvakrát nadhodil, že zabil člověka, ale když jsem na něho dotíral podrobností, tak obrátil hovor v jinou stranu. Leč nyní jsem měl takřka pevnou předtuchu, že se mi svěřil až zítřka vyhodím hlavního trumfa. Kdyby se to však státi nemělo, pak celá věc byla ztracena a já jednoduše bych musel uznati, že jsem jak se po americku říká honil duhu a že Schwartz není vrahem malé Kellyové.

Druhého rána jsem spěchal do úřadovny manažera společnosti Hamburg American Line a tomuto jsem řekl aby mi buď půjčil dva přeplavní lístky, nebo mi dal dva lístky falešné a když jsem mu celý případ vyložil a ujistil jej, že to poslouží k vypátrání dlouho hledaného vraha tak mi zapůjčil několik dobrých přeplavních lístků pro páteční plavbu po loďi této společnosti. Spěchal jsem domů a lístky ukázal Joeovi.

“Zde jsou dva lístky, jeden pro tebe, jeden pro mne” řekl jsem a doručil mu lístek.

Byl radostí celý pryč neboť pomyšlení, že se dostane do staré vlasti, činilo jej přešťastným.

A nyní jsem si rovnal karty ku hře, při které mělo být vyhozeno eso a asi za hodinu jsem mu řekl, že jsem si celou věc rozmyslel a že jej sebou vzít nemohu.

nejde, na jednu věc jsem si tím zapomněl.” nejde, na jednu věc jsem jsi tím zapomněl.”

Po tomto prohlášení jevilo se na jeho tváři velké zklamání, zlost a překvapení. Rozčileně přecházel po pokoji, pronášel kletby a zase prosil, abych jej vzal sebou.

“Předce nebudu tak hloupý, abych se ti vydával na milost”, řekl jsem. Dnes jsme dobrými kamarády, ale což když se někdy poškoráme a ty na mne prozradíš vraždu, nebo se opiješ a začneš žvatlati, tedy předce vidíš, že bych se vydal úplně v šanc a to předce nemohu dovolit.”

“Ale já nikomu nic neprozradím”, sliboval Joe a rozhořčeně dodal: co pak mne máš za tak špatného, Gus, řekni, myslíš si to o mne?”

“Nu, teď zrovna o tom tak nemyslím, začínal jsem váhavě a nesměle,” ale pohádají se ti nejlepší přátelé, bratři a příbuzní a prozradí co jeden o druhém ví a kdo za to může ručil že se jednoho dne nepohádáme a ty ve zlosti něco prohodíš, čeho třeba budeš později litovat, ale mne tím nebude už pomoženo, poněvadž budu zatčen a tebe přinutí přesvědčit pravdu. To předce znáš, že nemohu dopustit. Jo, něco jiného by bylo, kdybychom byli oba ve

stejném postavení, kdybych já věděl zločin na tebe a ty na mne, kdybych já věděl, že jsi někdy někoho zabil jako já, pak by to vypadalo jinak a věděl bych, že máš příčiny držet se mnou, ale takto z toho přeplavu není nic. Ty jsi nikoho nezabil, já ano, a v tom leží celá překážka společné plavby.”

Několik okamžiků bylo smrtelné ticho v pokoji. Joe seděl na posteli maje hlavu podepřenu v dlaních, obličej zarytý do země a úsilovně přemýšlel. Bylo na něm znáti, že vede krutý zápas sám sebou, že uvažuje, jestli má se přiznati k zločinu a získati přeplav nebo držeti jazyk a raději zůstat zde sám. Bylo znáti, že můj argument u něho našel víry a že to sledává docela v pořádku aby se zabezpečil vědomím nějakého jeho zločinu.

“Tak musím se ohlednouti po nějakém nákupu, Joe,” řekl jsem lhostejně. “Rozumíš a chápeš dobře, že tu být nemohu a nebudeš se zlobit.”

Vstal, šel ke dveřím, otevřel je, přesvědčil se že je nikdo neposlouchá, pak otočil klíč v zámku, přitáhl si stolicí těsně k místu kde jsem seděl, nahnul se až se jeho obličej dotýkal téměř mých tváří a tvrdý dech, který mne ovanul svědčil o jeho velkém rozčervění, že zápas v jeho nitru vyvolal a tvrdým, ohraplavým hlasem, v němž se chvělo něco jako bázeň pravil:

“Gus, já zabil několik lidí, ne jen jednoho, několik mužů a žen.”

Dal jsem se do strojeného smíchu, ačkoliv se ve mne zajíkla napjetím důvěra, neboť jsem viděl, že se teď rozhodný velký okamžik, po kterém jsem tu prahнул, blíží. Smích můj byl potupný a slova, jež jej doprovázela, ještě posměch zvyšovala.

Komu pak tohle chceš namluviti, ty a někoho zabít. A pak myslíš, že jsem tak hloupý, abych ti tuhle povídačku věřil. Ty se přiznáš k deseti vraždám, aby jsi se dostal do Německa, ale mne tím neoklameš, já ti nevěřím a vím docela jistě, že ty jsi nebyl v stavu zabít ani psa, neřkuli člověka.

Toto podceňování jeho zmužlosti, toto tahání na škrápec jej vydráždilo, že by byl málem vykřikl, ale vzpamatoval se a patrně si uvědomil, že musí vědět přesná fakta, pakli mne má přesvědčit a proto zvýšil ještě více hlas a téměř se ptal.

“Slyš”, a při tom se rozhlížel bojácně kolem sebe, jako by se bál, že i ty stěny mohou slyšeti a jako by strašidelné vidiny vystávaly před jeho zrakem. “Slyš”, zachroptěl — “zabil jsem tři lidi, dvě ženy a muže!”

"Nemluv takové hlouposti!" odsekl jsem chladně.

"Damn — když řeknu že ano, tak ano!"
"Opravdu?"

"Na mou čest, nebo duši!" A nahnul se tak, že jeho oči téměř mne probodávaly pravil: Krátce než jsem se s tebou sešel zabil jsem malou dívku v Long Branch. Chtěl jsem si s ní zašpásovat, ona se bránila, tak jsem ji uškrtil, aniž bych snad dítek — —

"Ruce vzhůru!" Dej je vzhůru loťe hezky rychle a nehni se ani palec, neb ti sestřelím hlavu" a co jsem toto mluvil, téměř řval, přitiskl jsem mu revolver na prsa.

Štrašlivá kletba svezla se z jeho pevně sevřených, nedokrevných rtů, a výraz děsu a hrůzy odrážel se na degenerovaném obličejí vraha, ale ruce nezvedl, poněvadž se zdálo, že tomu všemu nerozuměl, že byl tak zmámen, že nevěděl jestli má uvěřiti zraku a sluchu.

Pro Krista pána, snad nejsi detektiv?

"Ruce do výše!" opakoval jsem a zároveň vystřelil na poplach do podlahy, ač bylo umluveným znamením mým dvěma detektivům, aby přišli ku pomoci. Za minutu byl vedle mne a když železka klapla na jeho zápěstích řekl jsem s úsměvem: "Právě se přiznal k zavraždění malé Mary Kellyové.

Zuřil a klel a počínal si jako chycená šelma a měli jsme všichni tři co dělati, abychom jej do vozu donesli a hned s ním jeli na hlavní policejní stanici, kde byl tak omráčen že se ke zločinu přiznal a opakoval podrobnosti.

Za dva měsíce zaplatil svým životem v elektrické stoličce v Trenton. K židli musel být věznicními zřízenci donesen, řval a ječel když jej přivazovali a zuřil dokud první proud elektrické "omáčky" jak se v kriminální hantýrce říká, neprojel jeho tělem a nepostal jeho černou duši do říše neznáma.

Svatební výročí.

Za jeden rok—bavlněná svatba.

Druhý rok—papírová.

Třetí rok—kožená.

Pátý rok—dřevěná.

Sedmý rok—vlněná.

Desátý rok—plechová.

Dvanáctý rok—hedvábná a plátěná.

Patnáctý rok—křišťálová.

Dvacátý rok—porcelánová.

Dvacátý pátý—stříbrná.

Třicátý—perlová.

Čtyřicátý—rubínová.

Padesátý—zlatá.

Šedesátý pátý—diamantová.

Životní otázka.

Černocho, zaměstnaný při výrobě pohyblivých obrázků v Los Angeles byl vybrán fideletem, aby vystoupil v humoristické scéně se lvem.

"Položíš se do této postele", nařizoval řidiel, "my přivedeme lva, a uložíme jej vedle tebe na lůžko. Bude to báječná scéna."

"Uložíte vedle mne lva!" zařval černocho. "Nikoli, pane! Za žádnou cenu! Dejte mně mojí mzdu! Nezůstanu zde ani na okamžik!"

"Ale poslyš!" chlácholil jej řidiel, "lev ten ti neublíží. Vždyť byl odchován pouze mlékem."

"Já jsem byl také kojen mlékem", naříkal černocho, "ale nyní jím přece maso!"

Nedorozumění.

Soudce dlí na letním bytě a náhodou se na procházce setkal se známým zlodějem, kterého již několikrát poslal do vězení. Zastavil ho, vypytl se na všelicos a mezi jiným pravil:

A co, prosím vás, dělá ten starý hmaták Davídek?

Ten už je v tom špatně, pane soudče. Už nemůže vydejchnout.

Je pryč na prsa?

I což o to, prsa má dobrý, ale má v prstech regma a proto nemůže už jako "vydejchnout" žádnou porimonku.

INDIÁNŮV SLIB.

KANADSKÁ POVÍDKA.

Pro kalendář "Hlasatel" přeložil Jindřich Ort.

RUDKÝ podzimní vítr přehnal se divokým skučením přes smrkový a stromovým prostoupené močály a zalomcoval hněvivě uvolněnými prky na střeše nízkého srubu, kde doktor Kelly, maje nerozlučnou dýmku v ústech, skláněl u hrubého stolu hlavu nad spoustou popsanych útržků papíru. Co papír, to řada číslic, svědčících o úsilovných počtech. Sam Kelly pozvedl nyní hlavu. Byl to v pravdě lovecký vítr, věštící stejně sezonu krveprolití jako zlata a mačhytku; lovci pustin začnou co nevidět pátrati po stopách zvěře a plniti svoje tlumoky potravínami a jinými potřebami, nutnými pro nastávající trudné dny. Lovecký vítr se přihnál — a s ním zároveň obrat k lepšímu.

V srdci starého muže přinesl však málo útěchy. Věděl, co to znamená. S korun divokých jablemí podél potoků zmizí záhy zlatorudá nádhera listů, zbarveného nadcházejícím podzimem a pod nárazy studených větrů rozloučí se i bčokorové břízy tam na kopečích s posledním svým lístečkem; pak přijdou sněhy a — nemoce. Ta záplava číslic, hemžících se na stole před očima doktora Kellyho, představovala léky a jiné zásoby, jichž musel nezbytně mít pro své samaritánské působení mezi zdejšími Indiany a trappery, usazenými porůznu v krajině kolem Rebel Lake. Před skončením zimy by tato zásoba léků znamenala záchramu mnoha lidských životů — a Sam Kelly nebyl s to schvati ani část sumy, potřebné k jejich zakoupení. Zdroj jeho příjmů byl vyčerpán. Vyschl tak, jako byla úplně prázdnou číse života doktora Kellyho již mnohokrát před tím. Měl mezi lidmi dosti pohledávek, ovšem — ale těžko žádat peněz tam, kde jich není. Poslední honební sezona byla ubohá, mezi lovci bylo kožešin málo a peněz rovněž tak. S této strany nemohl tudíž doktor Kelly očekávat naprosto žádnou pomoc ve svých finančních nesnázích.

Zabrán do těchto smutných myšlének, Kelly svěřil hlavu na prsa, ale záhy se opět vzpřímal a srdce mu mimoděk poskočilo radostí. Ve dveřích srubu se objevila štíhlá postava mladého Indiany. Byl to příslušník kmene, usazeného v Burntwood, o němž bylo známo, že

mívá vždy dostatek kožešin; a tito lidé jej ujistili, že mu dluh splatí dříve, než napadne první sniž.

Mladý Indian zůstal stát nehybně u dveří, upíraje upřeně zraky na doktora Kellyho, ale v jeho bronzové tváři jevil se jakýsi neobvyklý výraz. Teprve po delší chvíli pokročil ku předu a pronesl jakoby zlomeným hlasem trhaně:

"Indian nikdy nezapomene. Náčelník pravil ke mně, svému synu: "Osamělý Vlk, dones balík kožešin onomu dobrému doktorovi, který v zimních měsících vážil závějemí cestu mnoha mil, aby našim nemocným přinesl lék a uzdravil je." Ale Osamělý Vlk ukázal býti špatným Indianem — dal se do hry karet s bílým mužem — bílý muž hrál falešně — a pení ze jsou ty tam..."

Rudokožec se na chvíli odmlčel a zdál se býti celý zdrcen. Ani Sam Kelly, který znal duši a srdce těchto lidí severu tak dokonale jako snad nikdo jiný, nemohl nalézt slov k umírnění bolesti a toho hlubokého pokoření, které mu tížilo hrud'. Mladý muž byl synem náčelníka, byl vychován na misijní škole, ale provinění, jehož se dopustil, činilo z něho vyvrhele mezi jeho vlastními lidmi.

"Ale Osamělý Vlk přece dluh zaplatí", pokračoval mladý Indian, přistoupiv až k doktoru Kellymu a v jeho hlase, nyní již pevném a vážném, odrážela se celá poctivá tradice jeho kmene. "Jsem nyní třeba špatným Indianem, ale dluh jsem splatí vždy. Osamělý Vlk půjde zpátky — ne však do indianského tábora. Tam daleko na sever je údolí, kde sniž je hluboký a vítr studený — ale tam je vždy dostatek kožešin. Vydám se tam a ulovím pro dobrého doktora mnoho, mnoho kožešin. Uplyne šest, možná sedm měsíců — pak se Osamělý Vlk vrátí s penězi."

Po těchto slovech se mladý Indian obrátil spěšně ke dveřím a vytratil se ze srubu tiše jako stín. Sam Kelly setrval na svém místě za stolem a sledoval jej, jak se ubírá pěšinou, vinoucí se za osadou k močálům, kde mu zmizel posléze s očí.

"Děti lesa — nic jiného, než děti — a jako děti svedeni těžce na zcestí," pronášel doktor tiše sám k sobě. Tvář jeho jevila výraz bolest-

ného sklamaní; byla svaštělá a dřívější žár jeho černých očí jako by byl vyhasl docela. Zdálo se býti nadobro poražen a bezmocným. Osamělý Vlk svému slibu dostojí. Převezal na sebe splátku dluhu a nebude mítí jisté chvíli pokoje, dokud se s doktorem nevyrovná. Úderem hodiny bude tu zase zpět, přinášeje to, co slíbil — ale bohužel již příliš pozdě.

Oči starého muže obracely se zas a znova směrem k západu, kde stezka, táhnoucí se k indianské osadě, ztrácela se ve smrkových močálech a slatinách. Tam kvapí nyní jistě asi Osamělý Vlk, máje namířeno k údolí, kde je snůh hluboký a větry studené. Byla to divoká pustina v nejširším slova pojmu, kde mladý Indian chtěl za svůj pošetilý čin konati pokání.

Uplynula hodina. Doktor Kelly pohleděl oknem ven znovu. Po pěšině se ubíral Jake Trone, vraceje se asi jako obyčejně z hospody a lékaři se při jeho spatření zdálo, jakoby mu sáhla něčí ledová ruka přímo na srdce. Trone byl tím jediným člověkem, který by mu mohl potřebné peníze poskytnout — ale byl také tím posledním člověkem, na kterého by se Kelly chtěl ve své tísní obrátit.

Zvedna se od stolu, starý lékař pokročil těžce ku dveřím a rozhlédl se široce rozevřenými očima po krajině; tichá údolí pustého kraje rozprostírala se tu v rámci zelené nádhery smrkových a borových stromů, kdežto vrcholky okolních kopců ztápely se v záplavě slunečních paprsků, hrajících v zlatorudých korunách rozsochatých bříz. Ale ze vši té přírodní krásy Sam Kelly neviděl ničeho.

Oči jeho těkaly k jihu — daleko k onomu kraji, kde s Jake Tronem prožili dětská léta, chodíce spolu do malé venkovské školy. Slyšel znovu povědomý zvuk zvonců, zavěšených na krku krav, vracejících se s pozdním večerem z pastvy na úbočích novoanglických kopců. Tam býval kdysi jeho domov, kde strávil dětství a prožil jednu velkou romanci svého mládí; Kellymu se zdálo mimoděk, že mu při těchto vzpomínkách krev v žilách poskočila zrychleným tempem.

Chodívali s Tronem na ryby k stejnému potoku a později se zamilovali do jedné a téže dívčiny. V jejich život vstoupila Molly Shannonova, ale nevkročila mezi ně. Trone byl mladíkem výbojnějším a smělejším — a proto také v lásce zvítězil. Kellymu se zdálo, že ještě dnes zaznívá k jeho sluchu ohlas kostelních zvonů, tak jak vyzváněly onoho nedělního rána před třiceti roky. Stál jako bratr po boku šťastnějšího soka ve chvíli, kdy tento před oltářem venkovského kostelíka skládal s Molly Shannonovou obvyklé sliby o vzájemné

věrnosti a lásce; dvěma na pohled šťastným srdcím bylo tu knězem žehnáno ku společné pouti životem....

Ale Jake Trone nedovedl si vážiti toho pokladu, který mu byl tehdy svěťován v opatrování a k potěše. Na malém hřbitůvku novoanglickém, nalézajícím se na mírném návrší, jest rov, do něhož byla předčasně uložena k poslednímu odpočinku Mollie; každý to říkal, že ji utrápil nehodný muž — a nad skromnou její mohylou stálo jakoby na stráži srdce Sama Kellyho.

Doktor pohleděl znovu směrem k přicházejícímu muži; povšiml si jej bedlivě a ve spáncích mu zabušilo. Nebylo pochyby: Trone se dal zase do pití a nyní se vrací k domovu pod vlivem líhovin.

Sam Kelly jej sledoval chvíli upjatým pohledem a krev se v něm v pravém slova smyslu vařila. Věděl, že tam v malé chatrči na stráni, kterou Trone zval svým domovem, byla jiná Molly Trone-ová — živý obraz té, která již po dlouhá léta dřímala pod drnem venkovského hřbitůvku.

Již jednou před tím přišel Trone domů opilý a děvče ztýral. Když se to doktor Kelly dověděl, vyhledal bývalého přítele již následujícího dne v hospodě a uštědřil mu ten největší výprask, jaký snad během svého života vůbec kdy dostal. Tenkrát mu také pohrozil, že se mu povede daleko hůře, bude-li se něco podobného ještě někdy opakovat. Tato výhrůžka udržela Trone-a střízlivým po celý rok. Neopil se během té doby ani jednou, ale dnes se vrátil patrně k bývalému způsobu života a doktora o tom poučil nejlépe potácivý krok, jímž se ubíral pěšinou k svému domovu....

Kelly se rychle obrátil a posadiv si na hlavu čepici, vyrazil ze srubu. Fustil se přímo přes návrší k Trone-ovu domku. Když se posléze dostal na pěšinu, vinoucí se řídkým stromovím, rozhlédl se pátravě na všechny strany, ale po Jake-ovi nebylo nikde ani potuchy. Kelly se zastavil a váhal. Stál chvíli nerozhodně a naslouchal napjatě, neozve-li se od domku nějaký zvuk. Čekal však marně, neboť všude bylo ticho a srub, který Trone zval svým domovem, zdál se býti pohřben v hluboký klid.

Doktor měl již v úmyslu obrátiti se nazpět. Trone se nepochybně odebral na lože, aniž děvče nějakým způsobem obtěžoval. Zakročenf Kellyho nebylo tudíž zapotřebí a on po setkání s bývalým přítelem z mládí nikterak netoužil — at' už by je provázely okolnosti jakékoli. Jediný pohled na něho rozdíral mu pokaždé ty staré rány, jež se nikdy úplně nezahojily a poňnul vši tou hořkou usedlinou na dně jeho

Garfieldův Park v Chicagu. Sousoší "Amerika."

duše. Kelly poznal v životě málo rozkoše. Na troskách bývalých jeho ilusí zakotvilo pouze vědomí povinnosti a tu zde plnil dle nejlepších schopností. Pokud síly stačily, chtěl jít za vytčeným cílem: Mírniti bídu a utrpení, býti ochráncem ohrožených. Byla to povinnost, která jej vedla až do těchto pustin. Cítil, že jest povinován památce zesnulého Molly, aby bděl nad štěstím jejího dítěte.....

Kelly pokročil chvatně ku předu. Došel až k samému domku a zvednuv jistou, rozhodnou ruku, zabušil prudce na dvéře. Žádné kroky se nezvaly uvnitř, žádný hlas jej nevyzval k vstoupení. Ale pod jeho dotekem se dvéře pozvolna otevíraly; tak tiše a nenápadě, jakoby je otevírala čísi neviditelná ruka zevnitř.

Doktor zůstal na chvíli státi na prahu, upíraje pátravé zraky do světnice, kde se počínaly již rozkládat večerní stíny. Panovalo v ní přítmí, že různé předměty stávaly se rozzeznatelnými jen s patrnou obtíží.

Ale pojednou sebou Sam Kelly trhl a překročil spěšně práh, pohlížeje upřeně jedním směrem. Spatřil totiž na podlaze ležeti tělo Jake Trone-a, z jehož prsou čněl dosud velký řeznický nůž.

Sehnuv se k bezvládnému tělu, Kelly se jal zkušenými prsty pátrati, jsou-li v něm ještě nějaké stopy života. V místnosti zdálo se panovati ticho přímo příšerné. Na nedalekém stole do zlatova vypečený bochník chleba, pravděpodobně asi výrobek Molly a vedle něho čerstvě ukrojený krajíc; ale nůž, jímž byl odkrojen, scházel. Na stole jej nebylo.

Sam Kelly se zadíval pozorně na nůž, trčelíc hluboko v prsou mrtvolu — a porozuměl rázem. Jake Trone přišel domů silně opilý a Molly se mu bránila, jak nejlépe mohla tím jediným způsobem, který jí zbýval k obraně vůbec.

Starý doktor se zase vzpřimil a odvrátil hlavu stranou. Jake Trone byl mrtev a neměl jeho pomocí více zapotřebí. Ale někde v úkrytu tuřil se zde udušené děvče, snažíc se u uniknouti prokletí Kaina, jež tak náhle zkřížilo cestu jejího mladého života. Kelly vstoupil nejistým krokem do vedlejší místnosti, pátraje tu po dívce. Cítil bezděky, že musí býti prvním, který se s ní setká. Ale místnost byla prázdná. Rozumu zbavená dívka asi z místa krvavého děje uprchla ven.

Kelly se vrátil tudíž zpátky do kuchyně a zadíval se dlouho do zsinalé tváře muže, s nímž se znal tak dlouhou řadu let — muže, rý zničil životní štěstí Molly Shannonovy a který i ve své smrti ničil štěstí jejího dítěte. Chápal instinktivně, že bude muset jít a ozná-

mit vraždu policii. Ale nůž, kterým byl zločin proveden, policisté zde nalézti nesmí za žádnou cenu.

Doktor se sehnul znovu k mrtvole a vyprostil nůž z rány. Ale v tom samém okamžiku ozval se ohlas spěšných kročejů a na podlaze kuchyně objevil se nějaký podlouhlý stín. Zrak doktorův obrátil se směrem ku dvěřím. Na prahu stál konstábl McLeal od kanadské jízdní policie a těsně za ním Molly Trone-ova.

“Oh! Přišli jsme příliš pozdě!” Děvče ze sebe vydalo hrůzný výkřik a vrhlo se v bezměrném zoufalství na podlahu vedle otcovy mrtvolu.

Policista překročil blíže a jal se prohlížeti bezvládné tělo na podlaze ležící. Vida, že Trone jest mrtev, obrátil se k lékaři a vzal mu zkrvácený nůž z ruky.

“Vy půjdete se mnou!” pronesl k němu stručně, zatím co jeho prsty stiskly pevně Kelly-ovo rámeč.

V té chvíli vystihl Sam Kelly poprvé, že jest viněn z vraždy — tedy ze zločinu, který jest v těchto pustinách považován za nejhroznější přestoupení zákona. Pochopil mžikem, v jakém kritickém postavení se mimoděk ocíl. Policista jej zastihl sklánějícího se nad mrtvolu zavražděného a svírajícího v ruce nůž, s něhož crčela ještě krvavá rosa Kainova. I uděšená slova Molly vyznívala jako přímé obvinění z vraždy.

Molly Trone se s napjetím všech sil vzchopila se země a učinila krok směrem k oběma mužům. Doktor Kelly chápal, že nyní jej nezachrání již ničeho — leda že by snad děvče řeklo pravdu samo a vyličilo upřímně, co se v kuchyni odehrálo.

Ale — žádá snad Kelly od ní takovou zpověd'?' Molly stála před nimi s očima široce rozevřenými a její rty se chystaly promluvíti. Sam Kelly k ní zvedl výstražně prst; bylo to znamení, aby mlčela. Molly nepromluvila již ani jediného slova více a doktor vyšel se sklopenou hlavou z chatrče, jsa následován v patách policistou, který jej dosud držel za rámeč.

Oba muži kráčeli spolu večerním šerem mlčky. Craig McLeal byl v tomto okolí ještě více méně cizincem. Byl k zdejší stanici přezazen teprve na jaře, ale do Rebel Lake jej předcházela skvělá pověst odvážlivého a bystrého ochránce zákona. Byl znám daleko široko a jeho reputace byla založena na celé řadě znamenitých služebních výkonů.

Sam Kelly došel v průvodu policisty až k malému, ale pevně zbudovanému srubu, který sloužil za vězení. Když se za ním zavěly dvě-

ře, doktor zaslechl jenom zapadnutí zámku a ohlas v nočním temnu se ztrácejících kroků. Byl zase sám; sám, jenom s tou hořkou usedlinou, která po léta lpěla ke dnu jeho duše.

Uniformovaný muž zákona přinesl mu později večeri a setrval u něho na stráži, dokud ji nasnědl. Potom opět odešel, zanechávaje vězně osamělého v ponurém temnu primitivního vězení. Sam Kelly se vrhl na tvrdé lůžko a po celou hodinu pracoval jeho mozek úsilovně na nějakém možném vyřešení trapné situace, v níž se tak nenadále ocíl. Byl přesvědčen, že Molly Trone-ova zasadila otci smrtelnou ránu jenom ve chvílkovém rozrušení; byla to jistě rána, vedená z obavy a tedy v pouhé sebeobraně. Na tom mohla být založena obhajoba děvčete — ale čím se bude moci hájiti on? Každému zde jest známo, že již dříve vyhrožoval Trone-ovi násilím, uvidili jej ještě jednou opileho. Z toho bude odvozeno, že šel do jeho domku s pevným úmyslem tehdejší hrozbu uvést ve skutek. Proč by tam byl jinak chodil? Policista jej zastihl sklánějícího se nad mrtvolou zavražděného a se zakrváceným nožem v ruce. Všecky tyto okolnosti dokazovaly přece jeho vinu nad slunce jasněji. Nikdy nemohly vzniknouti pochybnosti o tom, že jest Trone-ovým vrahem — a stejně nemohlo být nikdy pochyby o tom, jakým způsobem by za ni měl podle zákona pykati.

Jake Throne byl mrtev, jeho ústa byla uzavřena navždy. Kdyby se zahalil v mlčení i Sam Kelly, nikdo na celém širém světě by nevěděl skutečnou pravdu o pozadí ponurého dramatu. Molly by byla ušetřena oné nesmazatelné skvrny, kterou vtiskuje každému člověku do čela otcovražda.

Čas v temném vězení zvolna ubíhal a Kelly na loži upadal v dřímotu. Pojednou však sebou trhl, nadzvedl hlavu a napjatě naslouchal. Zdálo se mu, že zaslechl nějaký podezřelý zvuk. Zpočátku měl za to, že se jedná o pouhý přelud, přivoděný příslušným nervovým napjetím, ale přesvědčil se záhy, že jej sluch neklamal.

Zaslechl tentokrát již zcela jasně cvaknutí klíče v zámku.

Naplnal uši dále, uslyšeli ještě něčeho, co by dávalo tušiti na přítomnost nočního vtrelce, ale nadarmo. Všude kolem panovalo ticho téměř hrobové. Ale pojednou mu zavanul do tváře chlad a Kelly vystihl okamžitě, že dvěře jeho vězení byly někým otevřeny.

Nabylo více pochyby: Dvěře otevřel někdo, kdo k němu zavítal pod pláštěm nočního temna. Co to má jenom znamenat? Zvedna se s lože, tápal po tmě ku dveřím, hmataje

kolem sebe; když se ocíl u samých dveří, cítil, jak se jeho ruky uchopila jiná, která jej pak vyváděla ven.

“Pojdte se mnou — a netažte se na nic”, zašeptal mu do ucha čísi hlas a doktor Kelly poznal k velikému překvapení, že touto noční návštěvnící není nikdo jiný, nežli Molly. Šel po její boku odevzdaně a bez jediného slova; následoval jejího vyzvání tak ochotně, že zapomněl za sebou zavříti dvěře. Nu, zůstanou tedy otevřeny až do jeho návratu. Nikdo si toho v panující tmě beztak nepovšimne.

“Co to má znamenat, Molly — čeho si přejete?” tápal se Kelly své průvodkyně, když ušli kus cesty, kde je nemohl nikdo slyšeti.

Dívka jej však místo odpovědi vedla dále do noční temnoty. Byla již pozdní hodina, všude byla světla shasnuta a celá osada zdála se býti poňhřzena v hluboký spánek. Pouze jedno okno bylo dosud osvětleno; bylo to okno Trone-ova domku, kde mdlá záře svíce dopadala na zsinalé rysy zavražděného.

Za několik minut dostali se bez jediného slova až k domovu. Teprve zde se Molly obrátila k svému průvodci a pronesla k němu blažem, který vyzníval spíše jako rozkaz:

“Opusťte Rebel Lake ještě této noci, doktore — půjdete na sever, hodně daleko odtud”.

“Ale vždyť jsem nevinnem — nemohu odtud přece uprchnouti jako docela obyčejný zločinec,” protestoval Kelly.

“Jsem o vaší nevinně úplně přesvědčena — a proto jsem vám také pomohla na svobodu,” pokračovala Molly a přistoupivši až těsně k němu, položila mu ruku na rameno. “Ale půjdete přece — už k vůli mně samotné — není-li pravda?”

Doktor Kelly uvažoval chvíli mlčky. Chápal, že před ním leží nyní dvě cesty, které se silně rozbíhají: Jedna vedla zpátky k vězení ka nadské jízdni policie — k civilizaci a zákonitému procesu — a současně i k jistému trestu smrti, který nezasluhoval. Druhá vedla zase hluboko na sever, tomuto útočišti uprchlých zločinců a pronásledovaných štvanců, kteří se ukládají k chvílkovému spánku s nabitou ručnicí v rukou, naslouchajíce i v dřímotě, zdali odněkud nezaznívají kročeje jejich uniformovaných stříhatelů.....

Kelly úsilovně přemítal, nikoli však o příležitosti k útěku, která se mu přičiněním děvčete tak neočekávaně naskytovala. Celý jeho život byl zasvěcen povinnosti a sebeobětování; proto i nyní, v nejsmutnějších jeho hodinách, tanula na mysli jediná myšlénka, jak nejlépe by mohl prospěti čistě památce

Molly Shannonovy a černoooké dívčině, kterou tu zanechala.

Skoro se až zatřásl při pomyšlení na soudní proces, kterému by musel čelit. Prošel by tou těžkou zkouškou, aniž by podlehl? Či do-

leccos zapomenou a mnoho podrobností se rozptýli v mlhu. Za takových nepoměrně příznivějších okolností dala by se pak pravda snázeji utajit.

“Nemám k tomu valné chuti, Molly — ra-

President Coolidge a jeho manželka po inauguraci dne 4. března minulého roku.

vedli by snad přece nějakým způsobem vynutiti z jeho neochotných úst slova pravdy? Kdyby odtud uprchl, trvalo by to třeba hodně dlouho, nežli by jej dopadli a přivedli zpět; během té doby první rozčilení pomine, lidé na

ději bych se podrobil zákonu, nežli abych se před ním skrýval — ale myslíš-li, že tak bude nejlépe —”

“Ano, jest to ten nejlepší způsob k rozřešení trapné situace,” přemlouvala jej dívka

horlivě. 'vykonala jsem pro vás již všechny přípravy — vše, čeho budete na cestu potřebovat, naleznete pohotově hned u dveří. Nezapomněla jsem, tuším, na nic. Ale nyní budu již muset jít, aby mne snad nepohřešili. Buďte zdráv, doktore Kelly — bůh vám žehnej za vše dobré, co jste až dosud vykonal — a co ještě vykonáte, nežli se vše ukončí. ....'

Sam Kelly stál zde tiše v husté tmě podzimní noci, naslouchaje lehkým její kročejům, které se poněkud trátily v dáli. Teprve když nastalo úplné ticho, obrátil se a začal shledávat dohromady tlumoky a vše ostatní, co proň Molly připravila. Potom se zadíval posledním dlouhým pohledem na osadu, kde bylo vše pohřženo v hluboký spánek; bylo to smutné rozloučení beze slov, načež si Kelly přehodil zavazadla přes rameno a pustil se stezkou mezi jehličnatým stromovím přímo k severu — k té nedozírné oblasti všech štvanců, mihotavých severních září, ledových větrů a hlubokých sněhů. ....

* * *

Stmívalo se již, když se doktor Kelly zastavil v místech, kde ohromné lesy se ztrácely v prořídleém stromoví a podrostu; co se před ním v dáli otevíralo, byla už jenom nesmírná pláň Great Barren. Jednotlivé kmeny stromů rýsovaly svoje dlouhé stíny na zemi, houštiny pak se halily již v neprůniknutelné šero; ale nevyšlovně smutno bylo tam v té dáli, do níž se upíraly Kelly-ovy zraky. At' pohlédl kamkoli, všude jenom nekonečná poušť, pokrytá prvním sněhem a dýšící hrůzou dalekého severu.

Po celé dny prodíral se Kelly hustými lesy, kde si musel často cestu prosekávat, aby se dostal k předu; v lesních slatin vyvěrající potůčky zurčely k severozápadu, udávající mu tak mimovolně směr, kde se půda skláněla již v mírném svaahu k zamrzlému moři. Nyní se octl posláze u konce své trnité pouťi. Kelly chápal bezděčně, že již dále jíti nemůže; ohromná tato pustina představovala překážku přímo nepřekonatelnou a tající v sobě nevylovenou výhůžku. Tam, odkud vyšel, týčila se třeba šibenice, ale ani vrozená obava před potupnou smrtí nemohla jej přinutiti k další cestě nekonečnou pustinou, kde nad spoustami zimních sněhů vznášel se hrůzný přízrak neodvratné záhuby. Kelly vystihl, že tu bude muset někde v příznivém místě, chráněném a spoň částečně podrostem, utábořit a vyčkat konce, at' již přijde cokoliv.

Dospěv k tomuto rozhodnutí, složil s beder tlumoky, aby si rozdělal oheň a opatřil si zásobu paliva na noc. Přistoupiv k jednému kme-

ni, zasekl do něho chutě sekeru, ale v zápětí uskočil zpět. Ačkoliv byl mužem srdnatým a nebojácným, rána na kmen dopadnuvši v něm vyvolala přece jen hrůzný pocit. Mrtvé, ničím nerušené ticho bylo mžikem rozvířeno mnohonásobnou ozvěnou; Kellymu se mimoděk zdálo, že všude kolem něho pracuje s horečným chvatem celá spousta neviditelných drvoštěpů, že čepele jejich seker dopadají na kmeny postupně jedna za druhou. Byl to sluchový přelud, vyvolaný vzdušnými vlnami na planině, odrážející se od stromoví a nesoucí se v šíř a dál všemi směry.

V jeho rozčilením rozpálenou tvář zadul pojednou náraz ledových větrů, ženoucí se z dálky od zamrzlého moře. Kelly slyšel zřetelně, jak přes nesmírnou planinu žene se jeden takový náraz za druhým; s divokým skučením vbíjely se do rozervaných skalisek a v bezlistých korunách stromů vyluzovaly hrůznou melodii, která přeskakovala s kmene na strom a nesla se krajinou jako neskonale smutná píseň bizarních nuancí. ....

Sam Kelly se mimovolně zachvěl. Připadal mu ten divoký zvuk jako requiem. Sama příroda zdála se lkáti nad mrtvým světem — nad světem, který byl třeba mrtev, ale při svém prokletí nemohl přece propadnout zkáze a rozkladu.

Jenom jediný projev života v této pustině dolehl k uším Kellyho; kdesi v dálce a vysoko v nočním šeru ozval se hlas divoké husy, která se asi ztratila z hejna. Opozdlila se nejspíše někde v močálu, zatím co ostatní ptactvo se vzneslo již k jihu a nyní brázdila studeným nočním vzduchem samojediná, prchající před přísterou valem nadcházející zimy.

S tváří k nočnímu nebi obrácenou sledoval Kelly let neviditelného poutníka, naslouchaje jeho hlasu tak dlouho, dokud se mu neztratil v dálce úplně, zamíknuv v kvělení větrem bíčovanyh jedlí.

Noc houšla a více a více rozkládaly se její temné perutě nad smutnou krajinou. Na studeném nebi vyskočily jiskřivé body hvězd a tam, kde obzor skláněl se k dalekému severu, objevila se severní záře. Kelly pozoroval chvíli toto přírodní divadlo, bizarní, ale dýšící téměř hrůzou, načež se otřásl a obrátil zrak jinam. To, co se před jeho očima rozkládalo, byl svět mrtvý, vyschlý jako mumie a bez duše; snad celé miliony let tkvěl tu v tomto neutěšeném stavu, jakoby chráněn před úplným rozkladem balsámem věčných mrazů. Kelly při této myšlénce začal rváti spěšně uschlé větve stromů, naházel je na hromadu a pak

k nim přiložil sarku. Když z nich vyšlehly plameny, přiložil na hromadu novou vrstvu a pokračoval se k ohni co možná nejbliže. Toto v nevládné pustině sálající obnisko bude od nynějška jeho domovem — snad tím jediným domovem, jaký bude už vůbec kdy mít.....

Kelly si připravoval na žhavých uhlících skrovnou večeři a usadiv se v blízkosti zároviště, pustil se v smutné myšlenky zabrán do jídla. Číše jeho života byla vyprázdněna až na dno, ale i v té hořké usedlině na její spodu leželo něco, co jej nutilo k přemýšlení, o čem musel uvažovat.

Zas a znova probíhaly mu hlavou myšlenky na vlastní příčinu, která z něho učinila uprchlíka a vehnala jej sem do těchto pustin, kde se měl státí rovnocenným bližencem oněch štvanců a vyvrhelů slušné lidské společnosti, kteří kdysi v lesním podrostu nebo v oblasti močálů uléhají ku spánku s puškou v loketním ohybu. Uvažoval poznovu, s jakou chutí dral se vytrvale ku předu, nezbaje překážek a únavy, jenom aby se dostal tak daleko, kam ruka zákona již nesahá, až na samý kraj arktické pouště. A přemítal také, proč mu vše připadá nyní tak divným, proč se vše tak náhle před jeho duševním zrakem změnilo.

Chladný rozum mu pravil, že nemá vlastně k očekávání již ničeho a že by činilo sotva nějakého rozdílu, kdyby tu zahynul. Bylo to ostatně víc než pravděpodobno. Kdož ví, nezemřel hladem. Snad jej v jeho prostídkém tábořišti zachvátil nemoc a jeho horečkou rty prozradí mimovolně to, co by od něj za jiných okolností nezvěděl nikdo. Ale přejde-li mu tajemství přes ústa přece, nebude nijak vyzraženo. Vyslechne je jenom mrtvé ticho studené arktické noci a žádná životní bytost. Doktor Kelly ve svém uvažování přicházel k závěru, že by bylo nejlépe, kdyby jej tu zastihla smrt a učinila tomu všemu konec. Tam s planiny Great Barren přivenou se co nevidět blizzardy a nesmírné spousty sněhu, nad jeho tábořištěm i ztuhlým tělem nakupila by se bělostná močyla — a tajemství Molly Troneové by bylo pohřbeno na věky.

Dospěv ve svém uvažování až k tomuto bodu, Kelly sebou prudce pohnul a přiložil na oheň novou vrstvu paliva. Naslouchal napjatě, jakoby zkoumal, mnoho-li ničivé síly se tají v těch větrných nárazech, které pohrávaly dívoce v bezlistných korunách stromů a vyluzovaly z nich tak příšernou melodii. A jakoby nějakým náhlým převratem vyvolána, v starém muži ozvala se znova chuť k životu: Ještě nechce podlehnouti, je mu třeba žít a bojovat. Sam Kelly se vzhopil a obrátil se tváří k severu — k tomu severu, který znal drtit ve

svých mrazivých spárech tak nemilosrdně všechno, co dýchalo životem a s kterým bude muset i on svěsti rozhodný boj na život a na smrt....

Kolem něho se rozkládal svět temný, puštělý a nevládný — svět, který nenáviděl a jenž v něm probouzel těžké obavy. Ale vznášelo se nad ním něco primitivního a divokého; bylo to kus povahy keltického plemene, jehož byl příslušníkem, jakási vrozená náklonnost k boji, který nemohl skončit příměřím, ale buďto rozhodujícím vítězstvím nebo porážkou. Také Sam Kelly chápal, že mu nastává poslední zápas, ale jako obyčejně nepomýšlel při něm ani tak na sebe, jako spíše na onu dívčí bytost, pro kterou se stal štvancem. Byla to Molly Troneová, již přinesl tuto velikou obět' a pro ni byl hotov bojovati až do konce.

Upravil znova oheň, aby mu vydržel co možno nejdéle a zahaliv se do příkrývky, uložil se k odpočinku těsně u samého ohniště s puškou v ruce.

Vysoko na nebi vyhouply se v magickém ligotu hvězdy, svítící nyní již přímo nad hlavou osamělého spáče a už a nížeji zapadaly řezavé uhlíky do měkké vrstvy popela ohniště.

Doktor Kelly procitnul ze spánku a ještě v polosnu uvědomoval si pocit, jakoby jej byla ohledávala čísi neviditelná ruka. Skoro mechanicky, aniž si toho byl jasně vědom, sáhl po pušce a v následujícím okamžiku odhodil příkrývku stranou.

Puška byla pryč.

Kelly shrnul chvatně dohřívající oharky na hromadu. Prudký vítr rozmýchal je mízikem v plamen a okolí bylo ihned ozářeno na značnou vzdálenost; Když doktor pozvedl pátravě zrak, zahlédl několik kroků státi Craig McLeala, proslulého stíhatele uprchlíků z Rebel Lake.

Sam Kelly zvolna povstal. Osud tomu chtěl, aby tento uniformovaný muž, na kterého dopadala bizarní zář plamenů, byl jeho nepřitelem, ale starý doktor se při jeho spatření nemohl ubrániti pocitu obdivu. Jako štvaná laň přechal po celé dny daleko na sever, prodíral se pracně hustým lesem, přes močály a rozervaná úskalí, kde jeho kročeje mohly sotva zanechatí nějakých stop. Ale kanadský policista šel jeho stopou přece a dostihl jej tak záhy, jakmile se Kelly zastavil u konce své bludné dráhy a zažehl si první oheň k zahřátí zkřehlých údů. Přikradl se jako stín stejně tiše a nepozorovaně mu odejmul z nehybných rukou zbraň.

Plameny ozařovaly nyní pouze nepatrný prostor a všude kolem do kola převládala ještě tma polární noci. Stačilo by pouze několik hbitých skoků a Kelly by svému pronásledova-

teli zmizel z dohledu úplně. Ale co by mu útěk prospěl? Orlí zrak zkušeného policisty, který jej vedl bezpečně po téměř neviditelných stopách až v tyto končiny, vyslidil by jej co nevidět zase. Lehký sněhový poprašek ležel na zemi a každý krok v něm musel být tak znatelný, že McLeal by šel tentokrát již na jisto. Jakákoliv myšlenka na útěk byla tudíž vyloučena.

Kelly přicházel k poznání, že prohrál poslední boj pohutého a neklidného života. Byla to porážka, ale stařec byl rozhodnut přijmouti jí stejně tíše a odevzdaně, jako přijímal všechny ty rány nepříznivého osudu v minulosti.

Rozhrnul znovu oharky a ohniště zaplálo záhy zvýšeným žářem. Pak vybral ze svých zásob nejlepší řízek čerstvého sobího masa a jal se jej opékat nad žeravými uhlíky. Kelly připravoval pokrm pro svého nezvaného hosta, jež divná hra osudu do jeho tábořiště přivedla.

"Stopujeme-li někoho až do těchto divokých končin," rozhovořil se nyní McLeal, "pak očekáváme s jistotou, že se setkáme s chlápěkem skutečně odvážným a kurážným. Ale ještě nikdy jsem nepoznal člověka, který by situaci pojímal tak, jako vy. Jste buďto zoufalec, kterému na životě mezáleží, anebo máte odvalu za tucet jiných. Mně se aspoň tenhle vítr nechce docela nic líbit a vy budete muset hodně spoléhat na silné nervy, nežli se dostaneme zpátky do Rebel Lake."

Jako v odvetu na tuto předpověď zaharasil větve stromů první chomáč sněhových vloček, které prudký vítr snesl k zemi. Sněž dopadl na ohniště, kde se ztratil s pronikavým sykotem. První sněhový přívál byl v zápětí následován jiným a za krátko se rozburácel pravý arktický blizzard. Byla to neklamná předzvěst' zimy, neúprosné zimy polárního svažu, drtící ve svých ledových spárech každý projev života.

Kraj halil se ještě v šero, nevlidné a skoro přišerné, když oba muži nastoupili cestu k jihu. V třeskutém mrazu a sněhové metelici, která se jim vbíjela do tváří jako spousta ledových jehel, drali se zvolna ku předu mezi prořídlymi stromy, jejichž holé větve rozpínaly se k smutnému nebi jako paže člověka zoufalce, volajícího o smilování. Bylo to ledové peklo, jímž se museli prodírat, ale měli naději, že se dostanou záhy do hustších lesů, které jim poskytnou proti řádění rozkáčených živlů aspoň částečně ochrany.

Den po dni plabočili se tak ku předu, zatím co zima svírala krajínu ve svých ledových spárech čím dále tím neúprosněji. Byla to cesta plná svízělů a utrpení; noc jako noc museli si budovat primitivní tábořiště a posilnit se několikahodinovým spánkem v intimitě blízkosti ohně, majíce každý jednu ruku v spo-

lečném poutu. Ale s každým nadcházejícím večerem zažehali svůj oheň o něco dále k jihu — a blížeji konečného místa, kde na stíhatele i štvance čekala trestající spravedlnost.

Byl ponurý zimní den, zachmuřený a bez jediného slunečního paprsku, když se oba muži dostali posléz k močálům, z nichž vyvěral potůček, podle kterého se prodírali pracně závějemi již několik dní. Craig McLeal byl jako vždy napřed, prošlapáváje svému starému zajatci sněhem cestu. Pojednou se však zastavil a jal se rozhlížeti pátravě v houstnoucím šeru kolem, načež se obrátil ostře od koryta potoku a pustil se přímo k hustému podrostu, který musel rozhrnovat pracně lokty. Policista šel patrně na jisto, neboť za malou chvíli objevila se zraku obou mužů kabína, ne sice veliká, ale dosti prostorná, aby jim poskytla kýžený útulek před řáděním rozkáčených živlů. Před nárazy víchru chránil ji hustý podrost a téměř nepropustná křoviska.

"Vy jste pátral po tomto útulku — byl jste zde snad již dříve?" tázal se doktor pohlížeje překvapeně na policistu, jež musel od nastoupení cesty obdivovat již tolikrát. McLeal se vyznal v těchto pustinách opravdu výtečně, dovedl vždy najít správný směr, aby se neodchýlil jinam a nebloudil zbytečně, ale především byl vzomým představitelem nepsaného zákona v zasněžených divočinách převládajícího: Máje vězně nepoměrně staršího a slabšího, nesl většinu břemene sám a prošlapával mu vytrvale cestu i těmi největšími spoustami sněhu.

"Pamatujete se na Frenche La Toucha, který zabil faktora v Priest Rapids a postřelil na útěku čtyři policisty, není-li pravda? Nuže, tuto kabínu zhotovil on a volil pro ni jistě ideální místo."

"Slyšel jsem o Frenche La Touchovi jako o zbůjňku všeho schopném," odušil doktor Kelly, přistupuje blíže k policistovi a dívaje se mu do očí s netajeným obdivem. "A slyšel jsem rovněž mnohokrát o muži, který jej v pustinách kanadského severozápadu vypátral a přivedl zpět v ruce trestající spravedlnosti!"

Téže noci spal doktor Kelly po delší době pod střechem. Bylo to za několik týdnů poprvé, kdy jeho hlavu krylo něco vydatnějšího, nežli holé větve stromů nebo křoviska. Proto také pod teplými příkrývkami upadl záhy v pevný spánek, z kterého jej policista vyburcoval ještě před rozedněním. Bylo třeba nastoupiti neprodleně další cestu. Kelly slyšel zřetelně, jak venku burácí víchřice a vzduch uvnitř kabiny byl skoro ledově mrazivý; ale to byla pouze předzvěst' toho hrozného počasí, které se mělo co nevidět dostavit a proto na nějaké

zbytečné otálení nebylo ani pomyšlení. Museli těm přírodním hrůzám v čas uniknout a hledět se dostat v bezpečí.

Craig McLeal otevřel dveře kabiny a vykročil první do oslepujícího blizzardu. Beze slova postupovali ku předu, prodírajíce se jen s největší námahou stále vzrůstajícími závějemí a prolamující se namnoze cestu spleť větví a větviček, obalených silnou vrstvou sněhových vloček. Tak se dostali posléze až k jezeru, nyní již zamrzlému a zavátému sněhem. McLeal vyzkoušel opatrně snosnost ledu při samém břehu a když seznal, že jezero je již bezpečně zamrzlé, pustil se přímo přes jeho ztuhlou hladinu. Na otevřeném tom prostranství hnal se vítr rychlostí sedmdesáti mil za hodinu, bičuje nemilosrdně vířící spousty drobného sněhu, který se jim vblíjel do tváří jako tisíce jehel. Doktor Kelly kráčel policistovi těsně v patách bez jediného slova protestu. Věděl sice, že by byli před řáděním vichřice chráněni aspoň částečně, kdyby se drželi při břehu, porostlém stromovím a křovisky, ale bylo mu také dobře povědomo, jaké nebezpečí by jim tam hrozilo. Do jezera se vlévalo množství potůčků, vyvěrajících z lesních močáťů, kde voda byla nepoměrně teplejší. Tyto teplé přítoky podemřily led a pod čerstvě napadaným sněhem byla leckdes pouze slabá ledová vrstva, hrozící záhubou každému, kdo by na ni vkročil.

O tomto nebezpečí věděl i zalesák tak zkušený, jako Craig McLeal a proto volil opatrně cestu po otevřené hladině jezera. Ale blizzard nabýval čím dále tím hrozivějších rozměrů, cesta za tokových okolností přesahovala lidské síly a proto policista musel konečně zabočít přece jenom ku břehu.

S hlavou sehnutou a chráně se před víchrem jak nejlépe mohl, kráčel McLeal vytrvale v před, ale pojednou se mu vydral z úst varovný výkřik a přes skučení vichřice zaslechl doktor Kelly praskot prolamujícího se ledu.

Prudkým pohybem ruky chopil policistu za rameno a snažil se jej strhnouti zpět, ačkoliv cítil zřetelně, že i pod jeho vlastníma nohama led povoluje. Dva páry lýží, jimiž byly jejich nohy opatřeny, se při tom zapletly a oba muži se skáceli do kalné vody; pod proměnlivým ledem vířil jeden z oněch zrádných potůčků, jichž se McLeal tak obával.

S šatem až na kůži promočeným prodrali se oba k samému břehu, kde jim kynula záchrana; Craig McLeal uchopil jednu z přečnívajících větví a vytáhl se svalnatými pažemi lehce na pevnou zemi, ale sotva se mu to podařilo, shroutil se jeho tělo bezvládně do sněhu.

Doktor Kelly vystihl jedním pohledem, co se policistovi přihodilo. Již mnohokrát před tím byl volán, aby srovnal a ošetřil údy, zložené následkem pádu při chůzi na lýžích.

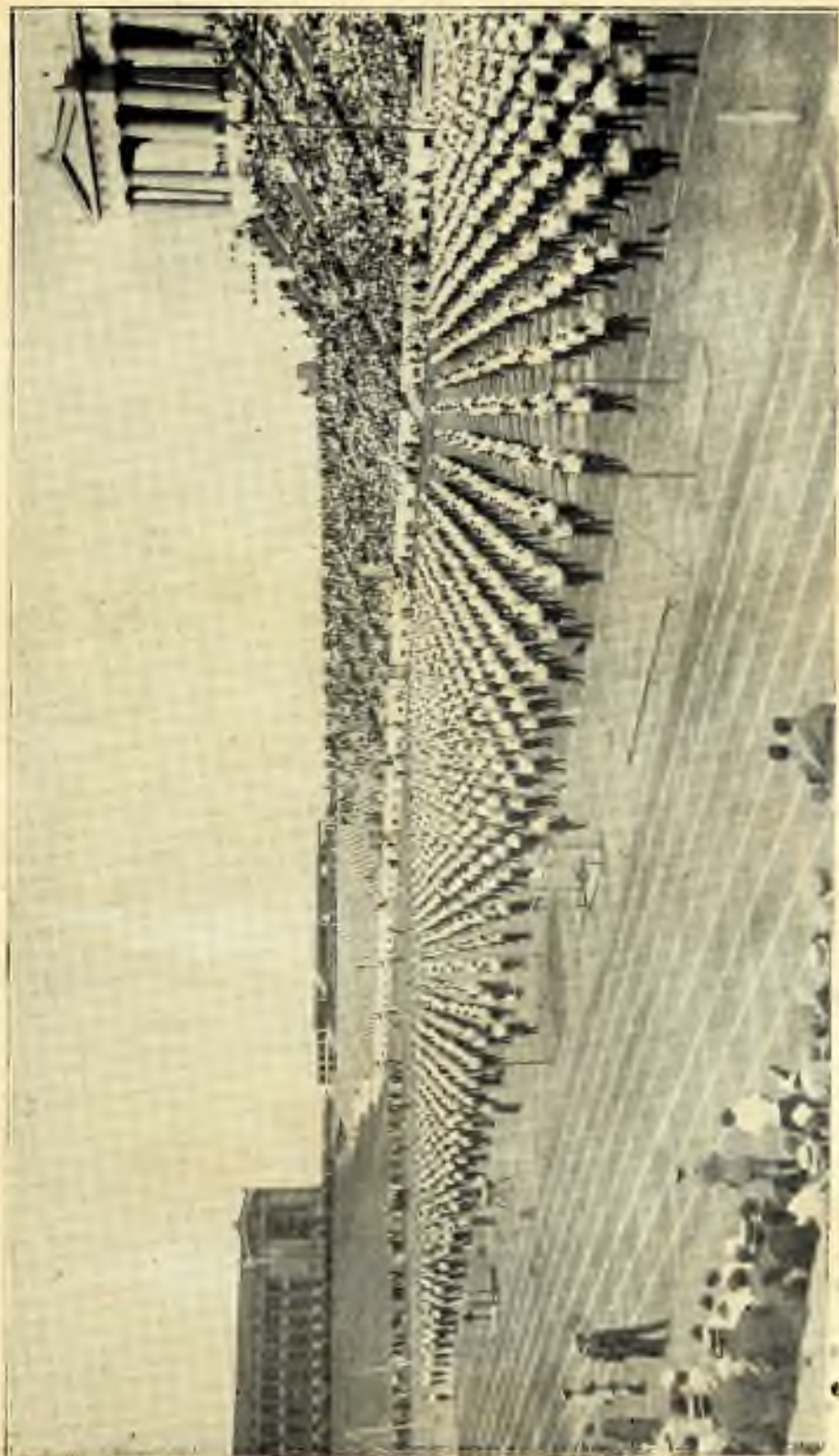
Třesa se v promočeném šatě zimou od hlavy k patě, stál tu doktor Kelly vedle svého bezmocného společníka na chvíli nerozhodně, zatím co kolem nich vichřice řádila v plném běsu a ledem pokryté větve stromů se lámaly pod nárazem větru s příšerným praskotem. Divné myšlenky probíhaly v tom okamžiku hlavou Sama Kellyho. Po celé dny bylo mu kráčetí stopami, které mu vysokým sněhem prošlapával někdo jiný — muž zákona, jemuž byl podřízen každým pohybem a v jehož moc se nalézal. Ale tento mocný a statečný Craig McLeal ležel nyní bezvládně u jeho nohou a doktor Kelly byl pánem situace se vsí výhodou i zodpovědností, jakou vůdcovství s sebou přináší....

Co má počít?

Tam v zadu v lese, hustým podrostem ochráněná, stojí skrovná, ale v tomto pekelném prostředí přece jenom útulná kabina, kterou si zhotovil French La Touche, prchající po spáchané vraždě před svými pronásledovateli. Bylo tam odtud dosti daleko, ale ještě to jediná jejich záchrana. Zahaliv promáčeného policistu do pokrývek, Sam Kelly se pustil chvatně do zbudování primitivních saní, jimiž by tam mohl svého společníka dopravit. Byla to pomůcka hodně neumělá, ale postačitelná. Kelly sejmul s nohou McCraigových lýže, spojil je z nedostatku motouzů tenkými větvičkami a když je náležitě vystlal, umístil na ně znešťastněného druha a nastoupil s ním zpáteční cestu ke kabině.

Byla to cesta stejně námáhavá, jako pomalá. Kelly táhl svůj náklad pracně touže stopou, kterou před tím prošlapával McCraig, jenom že tentokrát šla cesta mnohem pomaleji a bylo již pozdě večer, když se posléze octli u kabiny. Kelly rozdělal v krbu oheň a v matném světle plápolajícího plamene jal se policistu svlékat z promočeného oděvu. Divný pocit zaháral mu v prsou, když s McLeala sňal červený služební kabát; byl to někdy úbor nachové barvy, podmiňující bezděčně úctu před zákonem a obdiv před jím, kdo jej nosil — ale nyní představoval pouze promáčený a zablácený cár, lpící k bezvládnému tělu člověka, který se kdysi s takovou sebedůvěrou vydával z Rebel Lake na cestu za uprchlíkem....

Doktor se sehnul k policistovi, nalézajícímu se v polovičních mrákotách a jal se mu lehce rozepnat přesku opasku, na němž měl zavěšeno pouzdro s revolverem. Zdálo se že tento doktorův pokus policistu odzbrojit vzpružil instinktivně otupělé smysly pacienta, ne-

Slavný den československého Sokolstva v Americe.

Pohled na athletické stádium Grantova parku v Chicagu, kde bylo 28. června minulého roku přitomno přes 45,000 lidí veřejnému cvičení československých Sokolů. Celkem vystoupilo 3478 cvičenců.

bot' McLeal sevřel revolver křečovité prsty a vyňal jej z pouzdra. Svíral jej pevně v ruce po celou tu dobu, co Kelly byl jeho prohlídkou a ošetřováním zaměstnán.

V mihotavém svitu, línoucím se z plápolajících plamenů ohniště, srovnával doktor Kelly zlomené kosti člověka, který se tak statečně pustil v zápas s přírodními živly a podlehna. přijal svou porážku bez jediného blesu.

Eyl s tím posléze hotov. Přes bleďé rty policisty nepřešlo ani slůvka. S očima široce rozevřenými ležel tu úplně tich a bez hnutí, ačkolí mu bylo snášeti hrozné bolesti. Pouze obličej otočil směrem ku křbu, ale jinak vyvolával dojem člověka, který dovede být silným a nepoddajným i v hodině porážky. Doktor jej nechal tak odpočívat a šel mu upravit při samé stěně chatrče lůžko, na kterém měl pacient strávit celé dlouhé týdny.

Když byl do práce nejpilněji zabrán, ustál pojednou a obrátil hlavu chvatně k místu, kde McLeal ležel. Zaslechl odtamtud nesouvislá slova, která jej poučila, že pacient upadl v delirium. Craig McLeal snesl sice více, nežli lidské síly dovolovány a nyní milosrdná příroda obestřela jeho smysly rouškou mrákot, v nichž bolesti nečtil.

Doktor se k němu přikradl po špičkách a chvíli jej upřeně pozoroval. Sotva se mohl ubrániti hlubokému pohnutí, když viděl jeho silné prsty, svírající revolver i v bezvědomí. Ani ve chvíli nejtěžší zkoušky, kdy jeho mysl tékala někde v záhadných dálavách horečných snů, Craig McLeal nepřestal býti policistou a představovatelem zákona, který jej vyslal v tyto nehostinné končiny.

Kelly se k němu shýbl a vyprostil zbraň jemně, ale přece v pevném rozhodnutí z bezvládné jeho ruky. Když se chladné oceli dotekl, působilo to naň tak, jakoby byla jeho tělem projela silná elektrická jiskra. Tato lesklá ocel představovala cenu jeho vykoupení; mohla mu vrátiti svobodu, život — Molly Trone-ové pak mohla pojistit blaženost. Nyní se nalézá v jeho ruce, jest jeho majetkem. Co s ní učiní?

Craig McLeal měl povinnost vůči zákonu a ta stála u něho na prvním místě, i když se octl téměř na pokraji hrobu. Měl však doktor Kelly nějakou jinou povinnost mimo té, kterou byl vázán trpčím? Po dlouhou řadu let léčil a uzdravoval choré a pokud McLeal bude potřebovat jeho služeb, nebude mu ničím více než pacientem.

Ale až se uzdraví a stane se opět tím silným, nezdolným mužem, který dopadl a přivedl zpět takového zbuřníka, jak byl French La Touche — co potom? Kam povede povin-

nost Craig McLeala? Kam povede policistova povinnost jeho, doktora Kellyho?

Ještě jednou při těchto myšlenkách ohmatal Sam Kelly zbraň — a znova se cítil býti pánem svého osudu.

S napjetím všech sil dopravil bezvědomého policistu na připravené lůžko a učinil vše, čeho bylo k jeho pohodlí během noci zapotřebí. Věděl, že počínaje zítřkem, dopadne naň celá řada jiných povinností: bude muset shánět v lesích potraviny a palivo — v těch lesích rozsáhlých a místy neprostupných, kde arktická zima byla neobmezenou vládkyní.

K sluchu doktora dolehl zase hlas blouznivého policisty a jakmile Kelly jeho blábolení zaslechl, shroutil se s bolestným zaúpěním na sedátko nedaleko křbu se nalézající. Celou hodinu tam hleděl nehnutě, zraje vytřeštěnými očima do sálajících plamenů, zatím co jeho myšlenky tékaly jak hejno poplašených ptáků.

Zaslechl, jak horečkou rozpálené rty policistovy šepotají jméno Molly Trone-ovy....

Den po dni vlekl se líně v tomto zavátém a monotonním světě, kde nebylo té nejmenší stopy po nějakém životě. Ranní úsvit pronikl holými korunami stromů a rozptyloval ponuré přitímní v podrostu a hustých křoviskách, ale nikde se neozval jediný ptačí zvuk, jenž by vital probouzející se den. Nastávalo poledne, kdy slunce vystoupilo na obloze nejvýše; v zlatých jeho paprscích zazářily sněhové vločky v korunách stromů jako nesmírné myriády dýmání, které ruka neviditelného božství rozhodila stědře po spící přírodě, vzduch sám zdál se býti pln zlatého prachu, v němž se sluneční paprsky odrážely v nejbizzarnějších barvách — ale nikde nebylo živé duše, která by se z této zimní nádhery radovala. Nad vši tou krásou a malebností jako by se vznášely pouze chladné peruti smrti. Všude panoval hrobový klid a mrtvé ticho, rušené jenom občasné temným úderem sekery. Byly to zvuky, které se v tom nekonečném klidu odrážely skoro fantasticky.

Pak nadcházela noc a kraj se začal háliti v neprostupné temno. Nad lesy vyskočila plamenná severní záře, provádějící svůj mihotavý tanec jako neuhavná ballerina až do rozbřesku. Noc za noci mýjela tak v hlomyzdám chodu a noc jak noc trávil Sam Kelly vytrvale u lůžka svého pacienta. Když se rozednilo, učinil pokaždé nový zářez do tyče, visící nad křbem. To byl jeho kancelář a řada zářezů představovala uplynulé dny. Kelly je počítal mnohokrát; zas a znova vracel se k tomu řízenci, který byl měřítkem času stejně jako měřítkem jeho vytrvalosti. Doktor chápal, že jeho síla musí vystačiti na tak dlouho, nežli

jeho společník bude moci opět opustit lůžko. Cítil bezděčně, že musí býti silným a nepodájným až do té chvíle, než se Craig McLeal před ním vztýčí zase jako fyzický obr, který, odzbrojen, vyžaduje přece jenom poslušnost a povolnost.

V těch neskonale smutných nocích, které se nezdály mít konce, sedával Kelly u sporeho lůžka policistova a naslouchal jeho neousvlým slovům o Molly Troneové a horoucí lásce k ní. Ale když jej horečka opustila a delirium pomínulo, hlásila se u McLeala zase chladná rozvaha. Kdo v té chvíli k doktorovi s lůžka hovořil, nebyl více pacient, ale svědomitý muž zákona, velící k nastoupení další cesty.

Tak se posléze přiblížil den, kdy McLeal odhodil se sebe přikrývku a povstal s lůžka. Byl dosud slabý na nohy, odsouzený k několikaleté nehybnosti, se pod ním chvěly, ale v jeho vpadlých očích se odrážel záblesk rozhodnutí, které nesneslo odporu.

"Připravte se," nařizoval Kellymu stručně. "Nastoupíme ihned další cestu na jih." Sam Kelly zíral naň vyřeštěnými očima. Věděl, že se dostavila ona rozhodná chvíle, které se tolik obával, kde dvě mysle se střetnou v zápasu o nadvládu v kabině, v které se kdysi French La Touche postavil zákonu na odpor. Cítil však zřetelně tíhu služebního revolveru, spočívajícího v pouzdru na řemenu kolem pasu a v prsou se mu rozlilo blahé uspokojení. V těchto zasněžených pustinách arktického svahu převládá pouze jeden zákon, jímž byla zbraň; tato lesklá zbraň nalézala se dnes v jeho moci, byla jeho vlastnictvím a on jí mohl libovolně použít.

Z jeho hrubým vousem zarostlých úst vydral se suchý smích, když se přimhouřenými očima zadíval na svého společníka, jemuž zachránil život a jenž se nyní nalézal v jeho moci

"Následoval jsem vás ochotně po celou cestu od Great Barrens a podroboval se vašemu velení. Tenkrát jste měl revolver — byl jste tedy pánem situace. Nyní však jest tomu jinak — zcela jinak, Craige."

"Vidím sám, že se karta obrátila — ale pro toho, kdo má dosti trpělivosti k čekání, čas změní sám sebou všechny okolnosti —"

Znělo to jako přímá výzva k boji. Sam Kelly věděl dobře, že má co činiti s mužem, který se nedá jen tak snadno odhodit stranou. Dnes ovládal situaci doktor Kelly. Ale mladé, statné tělo McLeala bude od nynějška sítí každou hodinu, ztuhlým údům vrátí se bývalá pružnost a uhoří jistě co nevidět hodina, kdy jej přejde ochota, podrobovat se cízi vůli a cizím rozkazům. — — —

Krátké zimní dny následoval Nový rok a

slunce se na své dráze počalo šimouti zpátky k mrazem spoutaným lesům arktického svahu. Do kabiny dral se otvorem komínu první raní rozbřesk, když Sam Kelly povstal se svého lůžka. Stávalo se poslední dobou velice často, že byl ze spánku vyrušen temnými kroky někoho, kdo chodil v noci po kabině, jakoby po něčem úsilovně pátral. Proto také vyjmul revolver z pouzdra a uložil jej na skrytém místě, kde nebyl tak snadno k nalezení. Ale předcházející noci se přesvědčil, že kabinou neprochází žádný nahodilý vetřelec, ale člověk sledující určitý cíl. Zatím co doktor Kelly ležel nehybně na svém loži zahalen přikrývkou, přistoupil k němu někdo a lehce, opatrně jal se jej ohledávati. Nemohlo býti pochyby, kdo to byl a po čem tak vytrvale pátral. Jednalo se o revolver, na němž tolik záleželo. Přiblížil se prostě den, o němž doktor s určitostí předpokládal, že se jednou musí dostavit a na který policista čekal.

Oba muži seděli proti sobě u stolu, snídající beze slova. Na míse mezi nimi nalézalo se několik řízků příjemnou vůni vydávajícího sobního masa. Byla to červená, krvavě zbarvená strava lesních divočin, nevhodnější pokrm pro lidi, mající zapotřebí bohaté červené krve. V kabině panovalo ticho, přerušované jenom občasně cinkotem nožů a vidliček stolovníků.

Pojednou Sam Kelly odložil vidličku stranou, otevřel si rukou ústa a sáhl do zánadří za vlněnou košili, odkud vytáhl revolver. Aniž by pronesl jediného slova, položil zbraň na stůl a sice přímo vedle policistova talíře.

Craig McLeal se zvedl tak prudce, že se jeho židle skácela s rachotem na podlahu. Hbitým pohybem ruky zmocnil se revolveru, ale pak se mu vehnala krev do tváří a on se zadíval na doktora, sedícího proti němu.

"Co vás k tomu přimělo — měl jste přeci situaci úplně ve svých rukou! Ale nyní přece pochopíte —"

"Nyní — chápu pouze tolik, že jste již z nemocnice propuštěn jako úplně uzdravený", odtušil doktor Kelly a zvednuv se od stolu, přistoupil ke křbu, aby tam rozhrnul ubasínanější palivo pohrabáčem.

"To byla tedy ta pravá příčina, proč jste se zmocnil mého revolveru — měl jste obavu, abych vás nepřinutil k nastoupení další cesty dříve, nežli budu schopen jí podniknout?" vyrazil ze sebe McLeal s údivem. "Jak vidím, není to jenom v řadách kanadské jízdní policie, kde jest člověk zaučován k plnění obtížných povinností a k železné vytrvalosti."

V křbu zaplápolal vesele oheň, oživený novou vrstvou větví, které naň přiložil doktor Kelly a chatrč byla osvětlena září, v níž se je-

ho postava odrážela fantasticky na podlaze. Po několika vteřinách pokračoval McLeal:

“Jste přece jenom nepochopitelná povaha, doktore Kelly. Doma v Rebel Lake jste zabil docela chladnokrevně člověka a zde jste se nemohl odhodlat k tomu, abyste uprchl a nechal mne tu zahynout. Ale život Jake Tronea máte přece jen na svědomí — vždyť jsem vás dopadl při samém činu. Molly Troneová jest snad tou jedinou bytostí, která tomu nechce věřit. Trvá stále na tom, že jste nevinen — že nejste vrahem jejího otce —”

Poslední slova policistova dozněla skoro v šepotu, který se zdál býti až záhadným a tvář statečného toho muže pokryla se skoro smrtelnou bledostí. Musel se zadržeti rukou okraje stolu, aby nezavravoral. Otevřel ústa, jakoby chtěl ještě něco říci, ale nemohl ze sebe vypravit jediného slova a Sam Kelly vystihl, že policista vytušil asi pravdu. McLeal nepochybně chápal, že je-li Molly o nevině svého starého přítele tak pevně přesvědčena, musí vědět, kdo vlastně vraždu spáchal — a zločin byl spáchán jejím kuchyňským nožem. V pobouřené mysli mladého policisty vznikla také představa té veliké oběti, kterou Sam Kelly někomu přináší: Tento stařec zde se vrací skoro dobrovolně, aby se vydal v ruce zákona a vypovídal něco, co není pravdou. Ale což — dovede-li z něj zákon vynutit pravdu i přes jeho šlechtnou snahu? Na koho dopadne tíha trestu potom?

McLeal zíral tupě do prázdné stěny chtrče a Sam Kelly s ním cítil v smutné té chvíli nejhlubší soucit. Chápal, že i na dně životní čiše statečného policisty leží pojednou horká usedlina, že také jeho duše se zalila palčivou bolestí.

Za chvíli však zvedl McLeal hlavu a v očích mu zaháral zvláštní plamen. Tvář jeho nabyla znovu vážného, neúprosného výrazu a z chvilkovým dojmem přístupného slabocha se stal zase muž tvrdé povinnosti.

“Připravte vše, čeho jest zapotřebí — musíme si pospíšet, chceme-li se dostat přes jezero dříve, nežli sníh rozmokne a cestu nám znezmožní.”

Sam Kelly se po tomto stručném rozkazu obrátil a jal se svinovat své přikrývky.

Za malou chvíli ubírali se již notně rozmoklým sněhem přes močály směrem k jihu — dva muži rozdílného stáří a životních úkolů, které svedla dohromady tak divná shoda tragických okolností — — — — —

Březnové slunce zlatilo svými hřejivými paprsky z dlouhého zimního spánku zvolna se probouzející přírodu, když se Craig McLeal a jeho zajatec dostali posléze k cíli své zpáteční cesty, sestupující po mírném svahu návrší, pod

nímž se rozkládala osada Rebel Lake. V měkkém, nyní již valem tajícím sněhu zanechávaly jejich lyže dlouhou stopu, táhnoucí se pustým krajem daleko na sever, kde se vybouřil poslední zimní blizzard v hlubokých závějích. Celou tuto pěšinu, měřící mnoho mil a počínající hned od Great Barren, prošlapával pro svého vězně McLeal, nalézaje se stále o několik kroků napřed. Byla to dlouhá cesta, nesmírně unavující a plná svízělů, přesahující téměř lidské síly; na obou mužích to bylo zřejmý vidět. Craig McLeal bral se ku předu již krokem nejistým a potácivým, kdežto doktor Kelly jej následoval jen s napjetím posledních sil, moha se sotva na nohou udržet.

Honební sezona byla dosud v proudu a mnoho trapperů zdržovalo se ještě v lesích, aby svůj zimní úlovek kožešin před návratem pokud možno obohatili. Ale domácí lidé nalézali se již v značném počtu venku, zaměstnávající se různou prací, kterou však odhodili tak záhy, jakmile bystrý jejich zrak zahlédl v dálce červený kabát McLeala, kráčejeťeho se svým průvodcům po svahu. Nežli se oba muži dostali k policejním kasárnám, kupila se kolem těchto snad již celá osada.

Kdo jenom mohl snažil se k nim protlačit, aby je uvítal a potřásl jim ruku; McLeal vzbuzoval oprávněný obdiv a úctu jako odvážný policista, který se nepozastavoval před žádným nebezpečím, předléhala-li mu zákonitá povinnost. Proto také byl znám daleko široko po kraji. Ale neméně znám a oblíben byl i doktor Kelly, který zde po dlouhou řadu let uplatňoval zákon možno-li ještě vznešenější, zákon dobrodiní a hřejivé lidskosti. Zapsal se v srdce zdejšího lidu jako vzácný lidumil a s takovými pocity byl vítán nyní i při svém smutném návratu.

Prsa starého muže zalila se při tomto přátelském projevu pýchou, ale doktor Kelly nedal své pohnutí nijakým způsobem na jevo. Věděl, za jakým účelem byl přiveden k vratům vězení a že musí zůstat neoblomně pevným. Tak pevným, aby ani všemohoucí spravedlnost nevyvnutila z jeho úst pravdu, kterou chtěl tak vytrvale zatajovat z ohledu na Molly Troneovou.

Ale přes všechny tento šum a hlučení jásačícího davu projel vzduchem jediným hlas, v němž se odrážela zřejmě nevdle a vášnivý protest. Doktor pohlédl přes hlavy davu směrem k místu, odkud hlas přicházel a k nemalému překvapení spatřil postavu mladého Indiana, jehož záda byla obtěžkána důkladným svazkem kožešin. Nebylo pochyby: Uplynulo šest měsíců a Osamělý Vlk se vracel z dalekého údolí, kde jsou větry ledové a sněhy hluboké, aby vyrovnal svůj čestný dluh.....

Snažil se protlačiti si tlumem lidí cestu svými lokty, ale silná paže v červeném rukávu jej zadržela zpět. Slova, která policista k mladému Indianu při tom pronášel, ztrácela se v tom šumu a změní lidských hlasů. Ale z jeho hrdla ozval se vášnivý projev protestu, který zněl skoro jako výzva a nesl se přes hlavy lidstva daleko široko.

"Kdo se to osměluje tvrditi, že náš dobrý doktor jest vrahem? Lež je to — ničemná, podlá lež! Jaká to byla příčina, která vás bílé tváře přivedla do indianských lovišť? Někteří z vás sem přišli, abyste se zmocnili kožešín v místech, která byla nám Indianům vyhrazena již od nepaměti. Ti, kteří byli příliš pohodlní a líní, aby lovili sami, pomáhají si tím, že okrádají hanebně nuzačící Indiany, od nichž kožešiny kupují. A to se děje vzdor tomu, že jest zde vydržována policie, aby vymáhala zákon a spravedlnost i v pustinách a močálech!"

Slova mladého Indiana byla přímou výtkou, dopadající jako řežavé uhli na hlavy bělochů a jejich civilisací. Byla to prostá logika divokého zdejšího kraje, oděná rouchem mluvy, již se Osamělý Vlk naučil v anglické misijní škole. Pozornost všech soustředila se nyní na mluvčího. Hlavy se otáčely k němu a každé oko se upíralo na mladého Indiana, jenž se doslovně prohýbal pod svým nákladem. Na jeho tváři a celém zjevu bylo však zřejmí vidět, jaké hrozné útrapy mu bylo v divokém boji s přírodou prodělat a jak draze zaplatil svým zdravím za ten bohatý úlovek, jímž byla jeho bedra obtěžkána.

Indian neměl však patrně smyslu pro nic jiného, nežli pro doktora Kellyho. Míře naň vyhublým, kostnatým ukazováčkem, Osamělý Vlk pokračoval:

"Jenom jeden šlechtný muž se našel, který sem nepřišel obohatnout a také zde nezbohatl. A o tomto dobrém muži pravíte nyní, že usmrtil člověka, který uměl hrát znamenitě karty a že za to musí sám pykat životem. A přece jest to ničemná lež. Byl to Osamělý Vlk, který jej usmrtil — Osamělý Vlk, který vždy splatil svůj dluh!"

Neďaleko stojící policista chtěl jej opět uchopiti rukou, ale mladý Indian mu jí odhodil prudce stranou. Tlačil se davem dále ku pře-

đu a když se prodral až k místu, kde stál s Craig McLealem doktor Kelly, složil mu objemný balík kožešín k svým nohám. Pak se obrátil znovu k zástupu a vyřázel ze sebe s posledním napjetím sil:

"Osamělý Vlk splatil svůj poslední dluh, ale nebude zaň pykati v oprátce zákona. Neboť tam daleko na severu jest údolí, kde jsou sněhy hluboké a větry ledové — příliš studené i pro otužilého a odvážného Indiana....."

Spokojený úsměv rozkládal se nyní na jeho tváři, již se dotýkal chladný ret smrti. Nebyla to však ona potupná smrt, kterou vyměřuje za utracení lidského života neúprosný zákon; rozsudek nad mladým Indianem vynesla sama příroda tam venku v kraji divokém a nehostinném, kde zabynulo již tolik odvážných smělců před tím. Pojednou se jeho postava zachvěla a Osamělý Vlk se skácel k zemi u nohou policisty, který k němu přiskočil, aby jej zadržel. Pokusil se povstati, ale marně; jeho tělo prodělovalo větší útrapy, nežli lidské síly mohly snést. Nevzpružovalo jej více vědomí povinnosti, která mu předléhala a kterou musel vykonat, chtěl-li zůstati věren starobylým tradicím svého kmene. Osamělý Vlk mohl již pouze pokleknout na jedno koleno a opíraje se namáhavě rukou o zem, zadíval se posledním vděčným pohledem do zasmušilé tváře muže, který prokázal tolik dobrodiní jemu i ostatním příslušníkům jeho kmene. Byl to poslední projev vděčnosti umírajícího.....

Tak vyprázdnil Osamělý Vlk svůj hořký kalich života do poslední krůpěje a tak umíral. Byla to tčesoucí se ruka doktora Kellyho, která jej zachytila, kdež se bezvládné jeho tělo hroutilo do rozmoklého sněhu.

Vzlýčiv se od mrtvého Indiana, starý muž se rozhlédl po zástupu a zraky jeho ulpěly na mužné postavě Craig McLeala, hrdiny tolika odvážných výprav za uprchlíky a psanci, který tu stál s obnaženou hlavou a zasmušilou tváří. Doktor spatřil, jak se k jeho mužným prsoum tuli postava hořce štkající dívky.....

Rty doktora Kellyho jaly se odřikávati tichou modlitbou; byla to vroucí modlitba za duši zesnulého stejně jako vroucí prosba za štěstí osiřelé dcery Molly Shannonovy — — —

NA ZÁPAD.

Pro kalendář Hlasatel napsal Frant. Nečas.

EDĚL jsem zahloubán nad rozloženými novinami v útulné a vyhřáté kavárně "Merkur".

"Na zdar, příteli!" zazněl náhle melodický hlas nade mnou a čísi ruka spočinula na mém ramenu.

Překvapen, zvedl jsem hlavu.

Přede mnou stál skloněn mladý muž. Jeho inteligentní, bledá a vyhublá tvář byla zahalena smutkem a z jeho tmavých, hlubokých očí zračila se prožitá trpká škola života.

"Není možná, příteli, jsi to opravdu ty?" zvolal jsem nerozhodně. Nemohl jsem uvěřit, že tento hubený hoch s chorobným vzezřením je Jenda Horák, který býval silný, zdravý a vždy plný života.

"Život změnil člověka a se mnou si osud zahrál kruté," pravil se smutným úsměvem, usedaje na nabídnutou židli.

"Vypravuj, prosím tě, vypravuj" naléhal jsem, předvídaje, že se stalo něco neobyčejného, co jej mohlo za poslední dva roky tak změnit.

"Je to smutná historie a rozjítí vždy mé staré rány, kdykoliv na mě vzpomenu," pravil tiše a jeho hlas zachvěl se holedně.

"Příteli, působí-li ti to bolest, nežádám na tobě sdílnosti," odušil jsem soucitně, uchopiv ho za ruce.

Mávl jen rukou a zapáliv cigaretu, beze slova zahleděl se v modravé obláčky dýmu.

"Bylo to záhy z jara loňského roku", přerušil ticho po chvíli tlumeným hlasem. "S mým přítelem Lád'ou setkal jsem se opět v tělocvičně Sokola v Chicagu. Seděl jsem tehdy na židli a pozoroval průběh cvičení, jehož jsem se nemohl účastnit následkem lehkého úrazu na levé ruce. Z vedlejší místnosti zaléhal sem tlumeně hovor několika starších bratrů, které jsem letmo zahlédl vstupující do tělocvičny.

"Zde jsou naši cvičící bratři!" zaslechl jsem zřetelně ode vchodu. Poobrátil se, spatřil jsem vcházeti známého, dobrého sokolského činovníka, zbraného v živý hovor s nějakým vytáhlým mladíkem. Mladík letmo přehlédl tělocvičnu a obrátiv hlavu směrem ke mně, setkal se s mým pohledem. Byl jsem zřejmě překvapen. Ten obličej jsem již někde viděl. Díval se na mne upřeně a i v jeho

tváři četl jsem úžas. Jeho průvodčí stále cosi živě vykládal, náhle však spatřiv mne, kynul mi s úsměvem na pozdrav a uchopiv mladíka pod paži, bral se přímo ke mně. "Dovolte, abych vás seznámil", začal —

"Lád'ó!"

"Jendo!" zvolali jsme skoro současně a přerušili našeho ochotného známého, který překvapen pohlížel jak si tisknem ruce. Lád'ova tvář zářila radostně a první jeho slova, na která se zmožil byla: "Zaslouhoval bys, za to, žeš nedal o sobě tak dlouho nic vědět."

"Usmál jsem se. Lád'a je stále tentýž — humoru dosud neztratil. Býval nejlepším vtipkařem u celé baterie, když jsme spolu prodělávali okupační boje na Slovensku. Míval vždy takové zvláštní originální vtipy, jimiž dovedl rozesmát i toho nejzarytějšího mrzouta u baterie, že mnohdy byly jsme od smíchu na půl nemocni. Nyní se na mne zavěsil a zasypával mne neustále příjemnými otázkami, že jsem se nemohl ani k slovu dostat. Vyvěkl jsem ho z tělocvičny, abychom nerušili cvičení, do vedlejší místnosti, kde jsme v rohu usedli těsně proti sobě. Zde jsem se dověděl celou epochu Lád'ova životopisu od jeho demobilisace až do příjezdu do Chicaga.

Nejdříve když byl propuštěn z vojenské služby, chytil se svého řemesla, sedlařiny. Ale jelikož se kloudně nevyučil, neboť rakouská militerka zahнала ho již v mladém věku sedmnácti roků, právě tak jako mne, do krvežiznivých front a v tomto vojenském stavu ztrávil celá čtyři léta, za která řemeslo skoro zapomněl, tak že se mu z počátku nechtělo nic dařit. Zklamán neúspěchy, brzy toho zanechal. Neměl při své povaze dosti pevné vůle a vytrvalosti, aby překonal počáteční nezdary. Potom se cbytal všelkých zahěstnání. Byl posluhou v obchodu, avšak jen krátký čas. Pro podařený vtip na majitele "ket'asa" dostal jak mi sám řekl "vyňazov". Pak byl obchodním cestujícím nějaké textilní továrny, to prý neneslo ani na slanou vodu. Brzy toho též zanechal. Zkoušel a střídal potom ještě různá zaměstnání, ale při svoji lehkomyšlné povaze u ničeho nevydržel. Rozhořčen neúspěchy na celý svět, pojal úmysl odjeti do Ameriky. Po svízelné cestě a bez peněz, podařilo se mu konečně přistáti v New Yorku. Při své nestálosti prodělal i v zemi Svobody novou trpkou

skolu života. A nyní se nadchnul pro západ. Proto prý přijel do Chicaga, kde mnil naléztí počátek toho "divokého západu", ale je hrozně zklamán. Nevidí tu žádného rozdílu, vše jako ve východních městech. Přijel ve vlaku nějakým pochybným způsobem a ač nemá ani "červeného centu" v kapse, na západ se musí rozhodně dostat. "Divoký západ" je nyní jeho cílem, jeho ideálem. Při tom se rozohnil a začal mne zasypávat nekonečným líčením předností a krás západu. Téměř po celou hodinu mučil mne vypravováním různých dobrodružných historek, někde vyčtených, snad také zaslechnutých, aneb v jeho vlastní fantasii se zrodilých.

"Pojedeš ssebou?" zvolal náhle, když viděl, že je již čas k odchodu a jeho oči lpěly tázavě na mém obličeji.

"Jdi mi s tvým západem k d'asu!" ulehčil jsem si konečně a zvedl se k odchodu. Lád'a byl mou odpovědí poněkud překvapen, ale jen na okamžik a již se zase na mne přilepil jako pijavka a zasypával mne znova přívalem slov. To prý nemám vážně a začal mi dokazovati své přátelství, jak je rád, že mne zase našel a teď by mne měl ztratit. Připomínal různá dobrodružství, jež jsme spolu na Slovači prodělali a jak to vždy dobře dopadlo a taďy že prý chci jen sedět jako nějaký pohodlný měšťák.

"Západ je však ještě daleko a kde vzít peníze na cestu?" přerušil jsem ho.

"Oh, o to buď bez starosti," zvolal radostně, vida, že se můj odpor již viklá. "Pojedeme zdarma, a na jisto, mám to již vyjednané."

Jeho hlas nabyl důležitého tónu, když mi obšrně začal vykládat svůj plán. Přihlásil se ještě se dvouma Slováky, s kterými byl již dříve seznámen, u jedné dřevařské společnosti, která zdarma dopraví dělníky do Washingtonských pralesů, kde budou porážeti mohutné lesní kmeny a odesílati je k průmyslovému zpracování. Ještě prý mám čas se také přihlásit, neb se stále přibírá.

"Považ, žili bychom v pravém americkém pralesi, jako Indiáni", dokončil snivě.

"Ano, ale museli bychom velmi těžce a nebezpečně pracovati" namítl jsem.

"Ale co tě vede," protestoval. "Společnost má nejmodernější stroje na kácení a dělání kmenů, s kterými budem lehouce disponovati. To víš, že bych do nějaké "dřiny" nejel", pravil sebevědomě.

Přiznávám se, že i já jse mměl částečně touhu podívatí se na západ a vyzvání Lád'ovo nepřišlo mi právě nevhod. Avšak chtěl jsem jen jeho nadšení trochu schladit a tak mučil jsem ho ještě chvíli různými námitkami, ke kterým měl vždy celou spoustu protestů.

Zatím došli jsme k měnru obydlí.

"Tak co, pojedeš tedy se mnou?" ptal se ještě na rozchodu.

"Rozmyslím si ještě," odušil jsem. "Dřív ve však si promluvim se zástupcem společnosti, než-li se rozhodnu."

"Na shledanou tedy, zítra tě zde navštívím", pravil a rozloučiv se se mnou, svižným krokem odcházel.

Vstupuje do domu, zahlédl jsem ho ještě jak máje ruce v kapsách hvízdal si pouliční popěvek.

V bytě přistoupil jsem k otevřenému oknu. Byla krásná, vlahá jarní noc. Neurčité stíny jednotlivých domků a stromoví stápěly se v matném světle měsíce. Z povzdálí, ze středu města, zaléhal sem dunivý zvuk pouličních drah. Zalétl jsem vzpomínkami do malebných krajů Slovače, kde jsem přes rok trávil ve společnosti nepřekonatelného Lády. Byl rozený Pražák, tento vytáhlý, bledý hoch, modrých očí a světlých vlasů. Povahy byl dobrodružčné a takové byly též i ty jeho vtípy, které měl pohotově vždy a při každé příležitosti. Každého hned rozesmál jakmile jen otevřel ústa a žádného neurazil. Jen někdy, nebyl-li právě v náladě, což se stalo jen velmi zřídka, stávaly se jeho vtípy trochu ironickými. Byl vznětlivý, pro všechno hned nadšen, avšak ve všem hrozně nestálý. A právě takovým jsem ho našel jeti na západ. Bylo dosti vášnivým, míti za společníka takového dobrodruha, jakým byl Lád'a.

Ulehkl jsem na lůžko a ještě dlouho snil o západě, snad právě tak jako on.

Druhý den ráno byl jsem ještě v posteli, když bylo prudce zaklepáno na dveře. Vyskočil jsem a rychle sebrav nejnnutnější oděv, otvíral jsem rannímu návštěvníku.

"Háha, snad ještě nespíš?" zvolal Lád'a hlučně, jakmile vkročil do pokoje.

"Jak vidíš, bdím již," odpověděl jsem ne právě přívětivě. Tak ranná návštěva nepřišla mi právě vhod.

Tím však Lád'a z míry nepřišel. Rozložil se pohodlně v houpáku, vtípkoval a hlučil dále.

"Tak jak jsi se rozmyslel?" tázal se po chvíli.

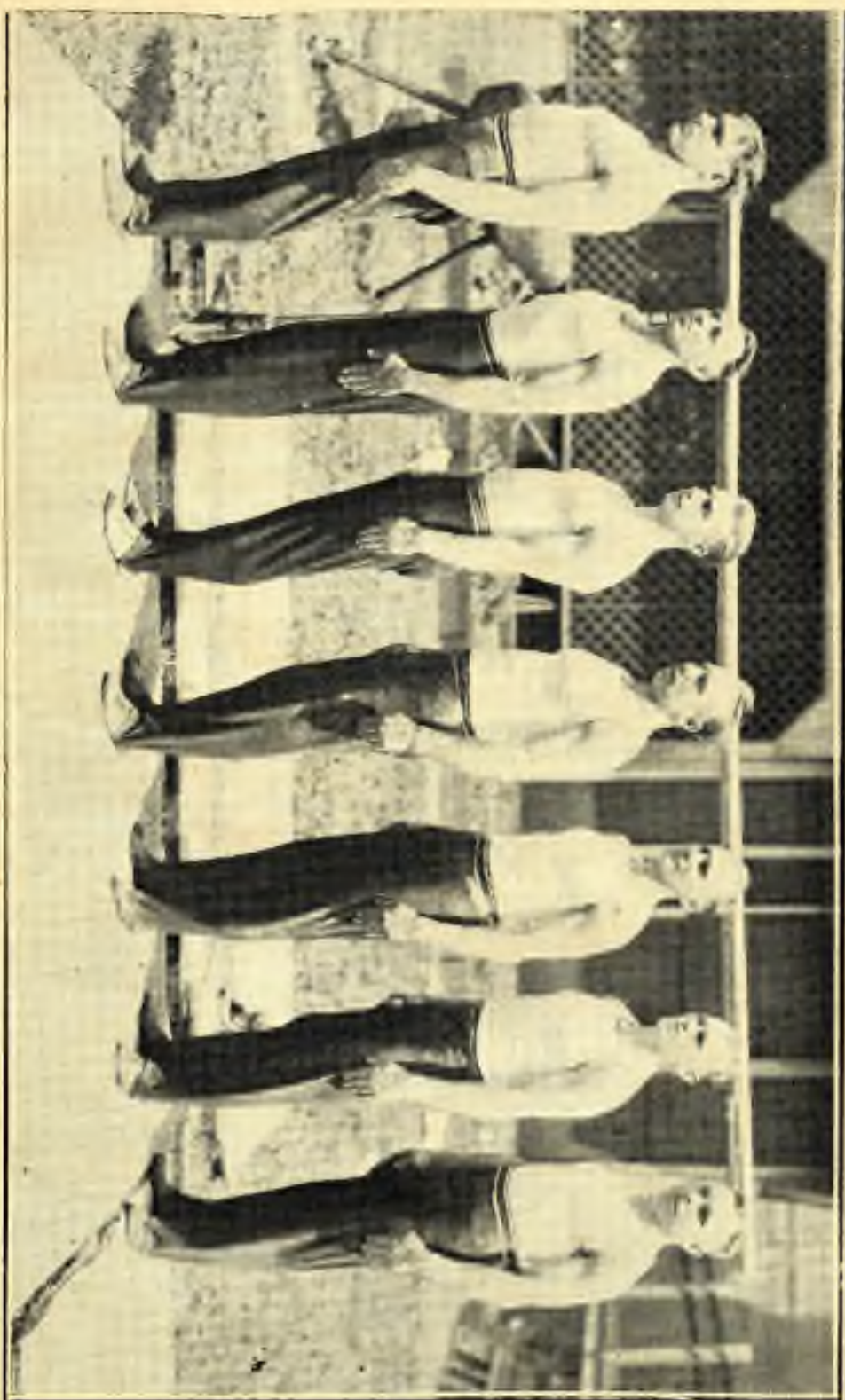
"Miníš s tím západem? Budu dříve mluvití s agentem společnosti a pak se dovíš mé rozhodnutí."

"Půjdeme tam tedy hned", řekl a povstal se židle, vida, že jsem již připraven.

"Ano, půjdeme, ale nejdříve do restaurace na snídání!"

Slunce bylo již dosti vysoko a míle hřálo, když jsme procházeli vilovou čtvrtí města. — Úhledné domky, obklopené kol dokola světlou zelení právě rozpukujícího jara, skytaly ma-

Sokolský slet v Chicagu v červnu roku 1925.

Vítězná družstvo Sokola Chicaga, v jehož sídku jsou Jindřich Šmíd, vítěz v závodě o přebor. Toto družstvo dobylo první cenu ve vyšším oddělení a pozůstává z těchto Sokolů (od pravé strany k levé): Jan Martiny, Richard Molnar, Jindřich Šmíd, Gustav Jurečka, Florian Holek, Fr. Svoboda a Fr. Vorel.

lebný pohled. Ne nadarmo slove Chicago "Městem zahrad". V obchodní části zašli jsme do známé české restaurace na snídání. Po snídání odebrali jsme se rovnou do kanceláře dřevařské společnosti. Dohodnul jsem se snadno s agentem a přijímacích podmínkách a až nebyly právě nejvýhodnější, přijal jsem přece, jelikož se mi jednalo hlavně o to, dostat se na západ. Příhlášek je již dostatečný počet, na více čekat nebude. Pozitíří vyjedem z Chicaga. Bude právě 20. dubna a o páté hodně odpoledne máme se všichni sejít na nádraží, kde nás bude očekávat. Vyžádal jsem si od něho ještě nějaké instrukce ohledně cesty a zásobení se pro západ. Lád'a, který při mém vyjednávání choval se zcela tiše, nyní však jal se zasypávat agenta spoustou někdy až malicherných otázek. Věděl jsem, že je v takových případech nevyčerpateľný, raději jsem se poroučel. Lád'a vída, že jsem na odchodu, následoval mne, ač dosti nerad.

Ve městě procházeli jsme obchody, kde jsem si hodlal nakoupiti nějaké nutnosti pro západ. V Lád'ovi měl jsem výborného rádce. To hanil, to zase vychvaloval, tak jako kdyby měl již dlouholetou zkušenost v zálesáctví. Podle něho byl bych musel skupiti všude skoro půl obchodu. Nedbav jeho rad, vybral jsem si to nejnnutnější. Na zpáteční cestě stavěl jsem se ve zbrojářském obchodu, kde koupil jsem malý revolver a náboje. Nepomýšlel jsem ani na koupi zbraně, ale ze zkušenosti věděl jsem, že nastanou někdy případy obzvláště na západě, kdy tato maličkost velice dobře poslouží.

Na vyzvání Lád'ovo odebrali jsme se pak do jeho bytu, kde jsem si měl prohlédnouti jeho výstroj pro západ. Byl jsem vskutku překvapen, když jsem spatřil tu hromadu různých zbytečností, které po celém Chicagu skupoval. Tak jako kdyby jel na západ lovit bůvoly a nebo stopovat a ne kácet lesy. Lád'a vída mé překvapení, pohlížel na mne vítězně. Začal přerovnávat kupu, kus po kuse a ne bez hrdošti vysvětloval jejich účel.

"Podívej se", pravil, drže v ruce ohromnou pistolí. "Tohle je aspoň zbraň. Ta tvoje bouchačka je proti ní pouhou hračkou", dodal poměšně.

Vzav pistol do ruky prohlížel jsem ji. Byla to těžká zbraň staré výroby, nyní již úplně nepraktická.

"Střílel jsi z ní již?" tázal jsem se.

"Dosud ne, ale zkusím ji ještě než odjedeme."

"Dám ti dobrou radu. Při střelbě z této muškety se vždy posad', aby tě neporazila", smál jsem se.

"Myslíš, že také kope?" tázal se nedůvě-

řivě vzpomenuv asi na některé staré karabiny, které jsme užívali ve frontě.

"Přesvědčís se sám", odpověděl jsem, a ukázav na svinuté laso, které jsem nyní pod kupou zahlédl, tázal jsem se, co mně dělat s tím provazem. Usmál se a uchopiv svinuté laso, postavil se blíž rohu pokoje. Obratně s ním zatočil nad hlavou a mrštil směrem ke mně. Uhnul jsem hlavou a natáhl ruku. Smyčka zadrhla se mí kol lokte. Byl jsem téměř překvapen Lád'ovou dovedností.

"Kde jsi se to naučil?" tázal jsem se.

"V parku," odpověděl a jal se hned vykládat, jak tam každý den chodil s lasem na cvičení. Z počátku to nešlo, jen s velkou námahou a z nepatrné vzdálenosti, podařilo se mu občas zachytit vysoký pařez. Po čase se však zdokonalil tak, že nyní již může s jistotou vrhatí laso na značnou vzdálenost.

"Ale Lád'o, ty jsi již jako pravý cowboy", lhtotil jsem. Tehdy jsem ovšem nevěděl, že mi s tím lasem později zachrání život. Prohlédnuv si všecky jeho věci, přijal jsem Lád'ův návrh, podívat se ještě ke Slovákům a seznámit se s nimi. Bydleli nedaleko a tak za malou chvíli vstoupili jsme do jejich bytu. Byli právě zaměstnáni skládáním věcí, oba ještě mladí hoši, silní a urostlí. Překvapení poněkud mou návštěvou, mluvili ostýchavě. Až když jsem se rozhovořil o Slovensku, osmělili se a vyprávěli o jejich rodné dědině pod Tatrami. Při vzpomínce na domov rozvázali docela a oči jim zářily. Poznal jsem, že tu chudou dědinku velice mlují. Pak mi ukázali i jejich přípravy na západ. Měli též mnoho nepotřebných věcí, jako Lád'a. Když jsem se jich tázal, proč kupovali tolik zbytečností, pohlédli na Lád'a a nejlístě odpověděli, že samí nemají žádných zkušeností se západem, ale když to Lád'a radil —. Hned u Lád'i nemohl jsem pochopiti, kde vzal prostředky na tak velký nákup, ale nyní vída tyto Slováci, pojal jsem podezření, že mu asi mnoho vypomáhali. Při odchodu jsem ještě podotknul, aby v ustanovený den našeho odjezdu přišli dříve k Lád'ovi a pak že se společně necháme dovézti na nádraží. Slíbili a rozloučili se s námi.

Vyřídil jsem si ještě své záležitosti a korespondenci a připraven očekával den našeho odjezdu. Konečně i ten nastal. V lehkém cestovním oděvu a s malým tlumokem vstoupil jsem do Lád'ova pokoje. Oba Slováci byli již u něho a zastihl jsem je právě v nejpilnějších přípravách k odjezdu. Lád'a vedl hlavní slovo, tu radil, tu hned zase kázal, když něco špatně urovnali do tlumoků. Konečně když jim dal dostatek instrukcí, věnoval trochu pozornosti mně.

"To je vše, co vezmeš sebou?" tázal se udiven, ukazuje na můj malý tlumok.

"Je tam vše, co potřebuji na západě," odvětil jsem.

V tom ozvala se venku trubka automobilu. "Kára je tady", zvolal Lád'a a jal se spěšně vynášeti kufrы. Zastoupil jsem mu cestu.

"Snad to všechno nechceš bráti sebou?" tázal jsem se, vída ho celého ověšeného zavazadly.

"Ano", řekl překvapen. "Vždyť toho není tak mnoho."

"Bereš si snad také lakýrky, hedvábné košile, manšety, škrobené límce a saloni úbor?", tázal jsem se dále se smíchem.

Podíval se na mne vážně a pak uraženě: "Je to něco podivného? Nebudu tam snad chodit stále oblečen na divoko?"

Vída, že s ním nic nesvedu, nechal jsem ho. Jen stěží směstnali jsme se se všemi zavazadly do objednaného auta. Po malé chvíli vystoupili jsme na nádraží a vešli do čekárny. Tam byl již náš agent obklopen hloučkem lidí. Uzřev nás, kynul nám rukou a představil nás svým společníkům. Tak tohle budou i naši společníci, pomyslíl jsem si a jal jsem se je prohlížeti. Většina z nich bylo v stavu značně zanedbaném, ale našlo se mezi nimi i několik, kteří svým čistým a slušným zevnějškem byli na první pohled sympatičtí. Hovorný Lád'a již navazoval rozhovory a svým humorem záhy upoutal pozornost několika blíže stojících. Vída, že má posluchače, začal býti velice vynalézavým a jeho vtipy v lámané angličtině byly obzvláště povedené. Za chvíli byl obklopen celou naší společností, která ani ze smíchu nevycházela. Lád'a jen zářil, byl ve svém žívu.

V tom vjel do nádraží náš vlak a agent, přesvědčiv se ještě, že nikdo neschází, dal znamení k nastupování do vozu. Naši společníci se Lád'i už nepustili a tak se zas náš vůz otřásal salvami smíchu. Znaže všechny jeho anekdoty skoro již nazpaměť, nevěnoval jsem mu více pozornosti, usedl jsem k oknu a pozoroval míjící krajinu. Zalétal jsem myšlenkami do budoucnosti. Představoval jsem si krásy pralesa na západě a těšil se na život v divoké přírodě, odloučen jsa daleko od ruchu a shonu velkoměsta. V tom vstoupil do našeho vozu průvodčí vlaku. Chvilku poslouchal se zájmem Lád'ův hovor a smál se s ostatními, pak přistoupil ke mně s otázkou jaké je Lád'a národnosti.

"České", odpověděl jsem, tuše již účel jeho otázky.

"Vždyť jse msi to myslel, dle jeho výslovnosti", pravil nyní česky a podav mi ruku, představoval se. Pocházel z jižních Čech a

to nedaleko mého rodiště, a měl velkou radost, že zde zastal tak blízkého krajana. Po chvíli, když odcházel, kam ho volala povinnost, přehlédnuv ještě celou společnost ve vozu, položil významně ruku na náprsní kapsu a pravil tiše: "Dej pozor!" Usmál jsem se a místo odpovědi sáhl jsem na zadní kapsu, kde jsem měl uschovaný browning.

Lád'a zpíval nyní nějakou anglickou odrhovačku, ku které mu ostatní hlučně přizvukovali. Zabral jsem se znovu v myšlenky a pozorování krajiny.

Po třídenní jízdě vystoupili jsme na konečné stanici z vlaku, odkudž bylo nám jíti skoro celý den pěšky na stanoviště naší práce. Na naše zavazadla zjednali jsme několik nosných koní. Chůze byla dosti obtížná po neschůdných cestách pralesa. Procházeli jsme pod mohutnými korunami stoletých kmenů. Jejich velebný klid naplňoval nás úžasem a působil mocným dojmem na nás uvyklých ručiču a šumu velkoměsta. Vžil jsem se celou duší v pozorování a vnímání těchto velkolepých krás pralesa, takže jsem únavy z této dlouhé a namáhavé cesty ani nepocítil.

K večeru jsme došli na mírný svah, sklánějící se k řecišti, odkud zaznívalo hrčení prudkého proudu toku. Náš vůdce dal znamení k stanutí a oznámil nám konečný cíl naší cesty. Dali jsme se hned do budování stanů, bychom nemuseli spáti pod širým nebem. — Jarní noce západu jsou dosti chladné. Po krátké večeři klesali jsme pak vysílání dlouhým pochodem na nízká lůlka.

Druhý den upevňovali jsme ještě důkladněji naše stany a konali přípravu ke kácení.

Konečně nastala nám doba úsilovné práce. Po celé dny ozývaly se pralesem úsečné zvuky dopadajících seker a skřípot pil. Do toho mísil se občas praskavý hlomoz lámajících se větví a dunivé pády dopadajících kmenů. Pracoval jsem spolu s Lád'ou na podřezávání kmenů. Lád'a v tom ohledu byl úplným nováčkem, ale brzy se do toho vpravil. Za veselého hovoru promísleného Lád'ovými vtipy den rychle ubíhal. Lád'a si stále líboval, tady v té divoké přírodě je přece jen pravý život. Do města prý ho již nikdo za nic na světě nedostane. Zůstane zde, postaví si malý srub, koupí koně, kulovnici a bude jezdit na lov a zápat si dravou zvěř.

Počátkem druhého týdne byli jsme zaměstnání dopravováním kmenů k blízkému řecišti. Pomocí sochorů vyvalili jsme mohutné kmeny na nízké vozíky umístěné na položených kolejnicích. Půda k řece se značně snižovala, takže jsme museli stále brzdit, aby nám vozík v prudké jízdě nevyletel z kolejnic.

Lád'a se poslední dny nějak změnil. Již

tak neopěvoval západ, naopak již několikrát nadhodil něco jako o zastrčeném, necivilisovaném světě. Věděl jsem, že namáhavá, nezvyklá práce ho vysiluje a že začíná toužit po městě. Jednoho dne po práci protahoval své znavené údy nad obyčej dlouho a zabučel něco o dřině. Při tom se díval úkosem na mne. Vída však, že se chovám jako bych nic nepozoroval, ztichl. Práce v lese byla skutečně velmi namáhavá, býval jsem také vždy značně vysílen, avšak věděl jsem, že je to jen počáteční nezvyklost. Tělo se pozvolna otužil, zvykne si a pak půjde vše hračkou.

Po večeři vyšli jsme před stan a usedli pod ohromný peň věkovitého stromu. Celé roje komárů dělaly nám dotěrné společníky, proti kterým jsme se částečně chránili: zapálenými cigaretami. Lád'a byl dnes proti svému obyčejí nějak zamklý a na moje otázky odpovídal jen na půl slova. Požíval jsem se pátravě na něho a těžko jsem se ubránil výbuchu smíchu. Lád'a měl vzezření, jako kdyby chtěl půl světa vypálit. Věděl jsem nyní, že to ticho je před bouří, že čeká jen na příležitost, na nějakou poznámku o práci v lese, aby se mohl vybouřit.

"To kácení kmenů je přece jen zajímavá práce", poznamenal jsem zcela klidně.

"Zajímavá?" vyhrkl. "Nejen zajímavá, ale přímo uchvacující, člověka by uchvátila celé ho, s tělem i duší", vyřázel posměšně. Neodpovídal jsem. Lád'a potřebuje úlevu a té dochází vždy po vyplývání celé spousty slov. Také mne ani k slovu nepřipustil a již všechny kmeny pralesa s formanem i se společností docházely odsouzení z Lád'ových úst, nepřiliš vybranými slovy. Když se konečně dost vymluvil, prohlásil se vši rozhodností: — "Zítřka kvitnu!"

"Pojď spát, dnešek patří nám a zítřek budoucnosti", řekl jsem konejšivě a chtěl jsem ho odvésti do stanu. Leč Lád'a trval na svém rozhodnutí a marné byly všechny moje domluvy. Ujišťoval mne, že zítřka práce rozhodně zanechá.

"Setrvej ještě asi pět dní a pak půjdeme spolu", řekl jsem, vída, že s ním jinak nic nepofidím. "Budeme mít aspoň nejnoutnější peníze, nežli se dostanem mezi civilisací."

Tím se Lád'a poněkud uklidnil. Nahlédl také asi nutnost peněžitých prostředků pro začátek a přistoupil na můj návrh.

Leč druhý den přibodila se událost, která zcela změnila náš plán. Byli jsme právě pilně zaměstnáni, když tu náhle zaslechli jsme tlumený dusot chválačického koně a brzy vynořila se mezi stromy postava jezdkyňe. Cválala těsně kolem nás, po primitivní, na rychle prosekané cestě. Byl jsem přímo překvapen, spatřiv mihnouti se kolem mladistvou dívku, čítající

asi šestnáct jar. Oděna v lovecký šat, seděla poněkud nachýlena v sedle a její rozpuštěné krásné plavé vlasy při prudké jízdě vlály jí vzduchem. Lád'a také překvapením oněměl, teprve když zmizela mezi stromy, spustil stavidla své výmluvnosti o kráse této lesní víly. Bylo nám záhadou, odkud se asi ta dívka vzala. Bezpochyby je na blízku nějaká renč. Lád'ovi nešla dlouho ta "dívoženka" jak ji sám nazval, z hlavy, teprve až když jsme se připravovali k odchodu, spustil na celé kolo: "Zelení hájové". Sotvaže však dokončil prvou sloku, ozvalo se z blízké houštiny čistým, zvonivým hlasem: "Dostal jsem šáteček—".

Lád'a překvapen, ustal ve zpěvu a oba s úžasem hleděli jsme směrem, odkud zaznívaly úchvatné tóny národní písně. Naslouchali jsme nepohnutě dokuď nedozněly poslední zvuky. Pak jako na povel rozběhli jsme se k houštině. Prodravše se skrz, stanuli jsme před naší "dívoženkou". Seděla na konci a rozpuštěně se smála našim rozpakům. A my skutečně, stanuvše zaražené před tím krásným dítětem západu, jako bychom oněměli. Její rozpuštěné plavé vlasy vlnily se jí po ramenech a zvláštní oči, zelenavé, jakých jsem ještě nikdy neviděl, zářily jak dva smaragdy. Ne nadarmo nazvali jsme ji lesní vílou.

"Dovoďte, slečno, jste Češka?", dodal si po chvíli Lád'a odvahy. Kývla jen hlavou.

"Zpívala jste překrásně." zvolal jsem s nadšením. Pohodila lehce hlavou a rozkošný úsměv byl mně odměnou za moji poklonu.

"Přijďte nás zítřka navštívit. Bydlíme osm mil jižně", promluvilá čistou češtinou a dříve než jsme měli čas odpovědět, bodla koně a odeválala.

Dnes jsem nemohl nijak usnouti; stále jsem viděl před sebou ty zvláštní oči, přecházející leskem do zeleně smaragdů, jako by magickou sílu vyvíjely.

V neděli se obyčejně spalo v campu skoro do poledne, ale tentokrát vstal Lád'a jako v obyčejný den a rozkokrhal se nad lůžky mrzutých spáčů na celé kolo. Byl to jeho originelní způsob budění. Posadil se vždy do dřepu na pelest' lůžka, zamával rukama, vypnul se a při tom natáhl krk do směšně nepřirozené délky a zakokrhal jako opravdový kohout. Mnohdy jsem úmyslně zůstal nepohnut, jako když spím a nechal milého Lád'u kokrhati tak dlouho, až byl celý rudý. Ovšem se mi za to pak odměnil zase svým způsobem, zasypal mne spoustou podařených i nepodařených vtipů, což vyvolalo u ostatních velké nadšení.

Tuto neděli, za takové rušení svátečního klidu, byl hned bombardován ze všech stran různými částmi oděvu, že se jen stěží uhlýbal. To však mu nijak nevadilo, byl zas ve veselé

náladě a dováděl dál. Teprve, když jsme po krátké snídani vyrazili z tábora do pralesa, oddechli si naši společníci od dováděvého Ládi. Oba Slováci nás doprovázeli. Chtěli jsme vykonati návštěvu, ku které jsme byli včera pozváni krásnou jezdkyní.

Po primitivní cestě, ledabyle prosekané houštinami pralesa, ubírali jsme se směrem jižním. Měl jsem s sebou kompas, nemuseli jsme se tedy obávat zablouzení. Prales dýchal svěžím ranním dechem a pestré ptactvo zpívalo své jásavé ranní písně, vysoko nad našimi hlavami, v korunách stromů. Za veselého rozhovoru cesta rychle ubíhala.

Sledovali jsme stále vysekanou stezku, která pravděpodobně vedla k nějakému obydlí. Asi po dvouhodinovém pochodu došli jsme ke skalnatému pahorku. Ohromné balvany vyčnívaly tu vysoko z půdy, která byla jen spoře porostlá křovínamí. Avšak i zde byla stezka dosti znatelná a tak beze všeho otálení pokračovali jsme v pochodu po skalnatém pahorku, vyhýbajíce se občas ležícím balvanům. Dostoupivše vrcholu, uzfeli jsme nedaleko před sebou úhledný domek, obklopený věkovitými jílmý. V sítí, upevněné na dvou kmenech, seděla naše známá dívka, skloněna nad knihou. Po jejím boku seděl, starší již muž a naslouchal čtoucí dívce. Zpozorovavše nás, povstali.

“To jsou moji známí,” zvolala dívka veselě, když jsme se přiblížili. Po krátkém seznámení odebrali jsme se na její vřzvu do domu. Náš hostitel byl ovdovělým učitelem a bydlil zde pouze s dcerou. Jeho inteligentní obličej hařil v sobě stopy smutku a svým vážným a přece příjemným vystupováním, stal se mně na prvý pohled sympatickým, takže jsem se od něho již nehnul. Jeho smutný obličej oživnul, když jsem začal hovořiti o naší české vlasti. Na mé stěžování o nedostatku české literatury zde na západě, zavedl mne do vedlejší místnosti. Užasl jsem, spatřiv ohromnou knihovnu, zabírající téměř dvě stěny pokoje. Pustil jsem se hned horlivě do prohlížení knih. To bylo již tak mým koníčkem prohlížení všude knihovny. K své radosti jsem shledal, že jsou zde spisy ponejvíce české. Učitel pohlížel na mne s úsměvem, vida, jak horlivě mu v jeho knihovně řádfm. Rozhovořili jsme se pak o literaturě a v učiteli seznal jsem člověka se širokým rozhledem a obsáhlými vědomostmi. Při řeči učinil náhodou zmínku o své zemřelé ženě. Tu se zarazil a velmi zesmutněl. Přišla mu asi do mysli vzpomínka velmi bolestná.

“Vypravujte, prosím,” žadonil jsem.

“Je to příliš smutný příběh” pravil jako zlomeným hlasem. “Ale nebude-li vás to nuditi, povím vám jej.”

“Po chvílce mlčení začal tlumeným hlasem vyprávěti:

“Asi před dvaceti pěti léty, byl jsem učitelem v jednom malém jihočeském městečku. Bylo to v době, kdy češství probuzené ze sna, rázně se ohražovalo proti rakouskému útisku. Byl jsem jedním z těch, kteří neohroženě pracovali ve prospěch české věci a tím jsem se stal nepohodlným rakouským úřadům. Připravovali jsme tehdy radikální akci, která však ztroskotala zradou jednoho člena, dříve ještě, než mohla vyvřiti. Já, jako vůdce celého odboje, měl jsem k očekávání mnoholetý žalát. Byl jsem však od přátel varován ještě v čas, takže jsem se bez velkých nesnází dostal až ku břehům země Svobody.

Přijda do Chicaga úplně bez peněz, chopil jsem se zaměstnání, jaké se naskytlo. Začal jsem pracovati na výrobě doutníků. Práce nebyla příliš zlá, ale zaměstnavatel náš byl pravý typ vyříduducha. Zpozoroval jsem brzo, jak nesvědomitě vyssává ubohé dělníky, kteří jednak již pracovali za podmínek prašpatných.

Jedenkrátě vrátil jsem ustaranému vdovci a žitelvi kupy dětí celou jeho týdenní výrobu doutníků s poznámkou, že mu nevyplatí mzdu, za tak ledabylou práci. Nepomohly nic jeho prosby a domluvy a ubožák octnul se na prahu hladu a bídy i s četnou rodinou. Nemohl jsem se tehdy již více udržeti, abych nedešel do kanceláře k zaměstnavateli, kde jsem mu jeho nelidské zacházení s dělníky ostrými slovy vyčetl. On počal býti hrubý, tak že jsme se brzy dostali do prudké potýčky. Vida, že s ním ničeho nepofidím, rozhořčen odešel jsem od něho. Do rána nějakou náhodou vyhořela jeho kancelář i se skladštěm. Majitel chtěl dáti celou záležitost soudu a označiti mne jako žháře ze msty. Na radu mých známých, že proti zbohatlému zaměstnavateli těžko hledat spravedlnosti, prchnul jsem na západ. Měl jsem zde strýce na renči, ku kterému jsem se obrátil. Byl sice nějak znepráten s mými rodiči, ale přes to přece odhodlal jsem se ho navštívi. Přijmul mne chladně a byl bych ho jisté zase brzy opustil, nebýti jeho hezounké dcery Adély. Pro ni zůstal jsem u něho a jen pro ni zakoušel jsem nevráživosti jejího otce. Po nějakém čase naší tajné lásky, odhodlal jsem se předstoupiti před něho a požádati jej o její ruku. Strýc, nemaje o naší lásce ani tušení, rozmrtil se tak, že mne vyštval z renče.

Naše láska byla však tak veliká, že neznala žádných překážek. Smluvivše se, tajně jsme spolu uprchli do Chicaga a nechali se oddati. Žili jsme tak šťastně a spokojeně po několik roků a těšili se z naší dcerušky Ruth.

Leč osud mně byl stále nepřizniv a zapletl mne znovu do jedné politické akce, která

skončila tím, že jednoho dne dostavili se pro mne policisté a odvedli mne do vězení. Neměl jsem tehdy dostatek peněz, abych mohl složit záruku, pod kterou by mne ponechali na svobodě, až do projednání soudního procesu. Moje ubohá žena, zlomena žalem a úzkostí o mne, rozhodla se napsati strýci o výpomoc.

Avšak po dlouhém, marném čekání ani odpovědi nedostala. Vyčerpána úplně z životních prostředků, odhodlala se odjetí k svému zatvřelému otci.

"Nemám dcery!" osopil se na ni její nečitelný otec, když před ním stanula s malou Ruth v náručí.

Zklamána v poslední naději a životem uštvána, utekla do tohoto malého domku, který na pozemku mého tchána nechali vystavěti nějakí milenci neb mladí manželé, kteří pak po krátkém pobytí odjeli a tak zůstal domek opuštěn. Žila zde po nějaký čas jen z podpory dělníků jejího otce, kteří nezapomněli, že bývala k nim tak dobrá a laskavá. Utrpení a žal nad mým osudem měl zhoubný vliv na její zdraví. Těžce onemocněla a za několik neděl nemocí podlehla. Malou Ruth vzala si k opatrování jedna dělnická rodina. Byl jsem stále ve vazbě a o skonu své ženy jsem ničeho nevěděl. Pro nedostatek důkazů mne konečně pustili na svobodu. Jako na perutích spěchal jsem na západ k svojí dobré ženě a malé dceřince.

Snad si dovedete představit můj nevýslovný žal, kdy zhroutil jsem se zdrcen na rov své drahé ženy. Byl bych snad zešílel, nebýtí mé malé dcerušky. Pro ni musel jsem žítí. Ona dovedla ztišiti můj hluboký žal a vrátiti mi energii k dalšímu žití. Nemožna se však odloučiti od hrobu své milované ženy, zůstal jsem v tomto domku, kde ztrávila poslední hořké dny svého života. Žil jsem pak osamoceně, jen pro Ruth a pečoval o ni ze všech svých sil. Asi za rok na to zemřel můj strýc. Na smrtelném loži zželelo se mu nešťastného osudu jeho dcery, stále ji volal a prosil za odpuštění. Po jeho smrti připadl jeho majetek mně, jelikož nezůstavil žádných bližších příbuzných. Toto zákoutí jsem si tak zamíloval, že i pak jsem se rozhodl žítí zde nadále a vychovávatí si Ruth sám.

Učitel skončil svoje vypravování a zahleděl se do neurčita. V jeho očích zaleskly se slzy. Dojat jeho prožitým utrpením, cítil jsem, že i mně oči nějak zvlhly.

"Káva jest připravena", zvolala v tom Ruth, vesele vstupující do našeho pokoje. Poněkud se zarazila, když spatřila usazenou tvář svého otce. "Tatínku zlatý," zvolala a vrhla se kol jeho šlje, pokrývala ho polibky.

Učitel chtěje zakončiti tuto trapnou scénu,

povstal a zval mne na kávu. Lád'a byl dnes zas plný humoru, vtipy přímo sršel, takže jsem brzy pozbyl tísňivé nálady z učitelova vypravování.

Ztrávili jsme tak celý den v přátelské zábavě, teprve při soumraku loučili jsme se s našimi vlídnými hostiteli. Když mně Ruth podávala ruku, její tvář nějak zvažněla a také ponechala ruku v mojí dle, nežli bylo na obyčejné stisknutí ruky nutno. Nyní jsem si teprve všiml, že ke mně se chová zcela jinak, nežli k ostatním. S nimi rozmlouvala vždy živě, s veselým úsměvem, ale na moje otázky odpovídala s vážnou tvář, tak jako kdyby byla v rozpacích. Jen někdy řekli jsem něco v žertu, trochu se usmála, ale jen jaksi nuceně. Přemýšlel jsem o tom dlouho a nemohl pochopit duši tohoto děvčete, vychovaného v divoké přírodě.

Sestoupili jsme opatrně s mírného skalního srázu po klikaté pěšině, vyhýbajíce se mnohým, roztroušeným tu balvanům. Měsíc osvětloval pahorkovitou krajinu a dodával jí fantastických tvarů. Všude rozprostíral se velebný klid tajuplné letní noci, rušený jen občasným štěkotem coyotů. Z nedaleké řeky zaléhal sem hukot a šum malého vodopádu. Ubírali jsme se mlčky; nikdo neodvážil se rušiti druhé ze zvláštního dojmu, jakým na nás tato měsíční noc působila.

Konečně sešli jsme na pokraj údolí, kde začínal několika ojedinelými stromy hustý prales.

"Jdeme jako z pohřbu", zašečel nyní Lád'a a hned tichým hlasem zanotoval: "Měsíček svítí". Oba Slováci polohlasně mu přivukovali. —

Byl jsem úplně pod vlivem posvátného klidu noci a bylo mi tak volně a zároveň teskno v duši. Hlas Lád'ův mne nemile vyrušil. Zůstal jsem tedy několik kroků za nimi a oddal jsem se znovu svým myšlenkám.

Docházeli jsme právě na pokraj lesa, když tu náhle zcela na blízku zazněl ostrý výstřel. Zůstal jsem na okamžik zaražen a upřel zrak směrem, odkud třeskla rána. Lád'a s oběma společníky několika skočky oclili se u mne.

"Slyšel jsi?" zvolal Lád'a ustrašeně. I oba Slováci byli značně vyděšeni. Zatahl jsem je do stínu jednoho z lesních velikánů.

"Sečkejte nějakou chvíli zde; vrátím se brzy," nakazoval jsem. Lád'a, který v takových rozhodných chvílích byl nvyklý viděti ve mně autoritu, myslím, že to byl ještě následek naší vojenské služby, kde jsem byl desátníkem a on jen "fajtrem", podrobil se zcela ochotně mému rozhodnutí.

Opatrně, pod rouškou stínu, ubíral jsem se oklikou k místu, odkud výstřel zazněl. Ča-

sem byl jsem nucen plaziti se travou, kde se stříny stromů nespojovaly, abych nebyl v měsíční záti spatřen. Obešel tak značný polokruh, postupoval jsem pomalu a se zvýšenou opatrností. Místo záhadného výstřelu muselo již býti na blízku přede mnou. Chvillemi jsem se zastavoval a napínal sluch.

Náhle zastechl jsem slabý, lánaný zvuk, právě takový, jaký vydá sedlo, vzpřímíme-li se v něm. Opatrně se zatajeným dechem nazvedl jsem se a pátravě upřel zrak přes křovisko, v jehož stínu jsem byl ukryt. Asi deset kroků přede mnou stál osamocený lesní velikán, pod jehož rozložitou korunou, úplně zahalena stínem, rýsovala se matně postava jezdce na koni. Soustředil jsem nyní zrak na nehybnou postavu a pozoroval ji napjatě po několik okamžiků. Jezdec byl obrácen k lesní pěšině, po které jsme se dříve ubírali a zůstával stále nepohnut.

Nyní byl čas k činu. Nerozmyslel jsem se tedy více a sebrav všecku svoji energii, plížil jsem se neslyšitelně v malém oblouku v tu stranu, kde zakrýval mohutný peň stromu skoro úplně jezdce i s koněm. Nemohu přiznati, že bych byl měl při tomto činu nějakého strachu, byl jsem uvyklý z fronty, dívati se nebezpečí klidně vzhůru. Spíše jakási zvědavost příštího děje se mne zmocňovala. Nemohl jsem býti z této strany spatřen a tak jsem se v malé chvíli doplížil až k samému kmenu, který mne nyní dělil od jezdce. Mohl jsem již nyní rázně jednat, leč zvědavost mi nedala, abych si nejdříve nepohlédl důkladně z bezprostřední blízkosti nočního vetřelce. Maje revolver připraven, posunoval jsem se opatrně k zádům jezdce. Kůň, citě asi mojí přítomností, stával se nepokojným. Stanul jsem a přitisknul jsem se těsněji ke kmenu. Jezdec snažil se vypínajícího se koně uklidniti a přítáhl mu asi silné otěže, neboť kůň poskočil asi dva kroky vzad. Nyní jsem byl od něho sotva tři kroky vzdálen a s těží jsem utajil překvapení, když jsem uzřel na koni nachýlenou dívčí postavu s rozpuštěnými vlasy. V pravé ruce držela pušku a tichým laskáním snažila se uklidniti koně. O mojí přítomnosti neměla dosud ani tušení. "Ruth" zatanulo mi v mysli mimoděk. "Proč však je zde a co tu dělá?", snažil jsem se chvíli marně v mysli uhadnouti. Náhle se mi rozjasnilo. Chtěla nás bezpochyby jen postrašiti. Vzpomněl jsem si na odpolední Ládovo vychloubání o jeho zkušenostech v bojích na Slovensku, ku kterému měla několik nedůvěřivých poznámek. A nyní se chtěla asi osobně přesvědčiti o jeho statečnosti. Proto nás oklikou předjela a připravila nám to nežádoucí překvapení.

Již jsem zastrčil revolver do pochvy, abych

se vysmál jejímu úskoku, když tu připadl jsem na myšlenku odvěty. Chtěla nám nahnati strachu a pak se nám vysmáti; nemohl jsem tedy nyní promeškati příležitost, která se naskytila pro odplatu. Pak jsem byl také zvědav, jak se bude to divoké dítě přírody chovati v zdánlivém nebezpečí.

Vtisknuv široký klobouk hluboko do čela, bych nebyl poznán, mocným odrazem vyskočil jsem na koně těsně za jezdkyňi. Bleskurychle uchopil jsem její ruku, v níž držela pušku v zápěstí a sevřel dívku těsně v objetí. Současně levou rukou chopil jsem se otěží koně, který se začínal vzpínati. Slabě vykřikla překvapením a bolestí, kterou jí přivodilo smáčknutí zápěstí a upustila ručnici. Pak celou svou silou poněkud se pootočila a levou, volnou rukou udeřila mne do obličeje, až se mi klobouk smekl s hlavy. Byli jsme teď zaliti měsíčním světlem, neb kůň při vzpínání uskočil několik kroků stranou z temného stínu věkovitého kmene. Poznala mne okamžitě.— Její krásné oči široce se rozevřely a hleděly na mne chvíli v údivu. Pak beze slova sklonila hlavy a nečinně oddala se svému osudu. Její rozpuštěné plavé vlasy byly nyní v měsíčním svitu tak vábně krásnými, že bych je nejráději zulibal.

"Proč jsi střelila?" tázal jsem se. Chtěl jsem mluvití přísným tonem, leč otázka vyzněla velmi měkce, neb ač jsem se snažil, nebyl jsem s to s tak krásným děvčetem mluvití ostře.

Neodpověděla, učinila jen několik marných pohybů, aby se vyprostila z mého objetí. Při tom nachýlila hlavu poněkud v zad a její kadeřavé vlasy zahály můj obličej. Neudržel jsem se nyní, abych je nepolíbil.

"Ruth, co zde děláš, teď v noci?" naléhal jsem znova.

"Pust' mne!" pravila tiše a lehce se zachvěla.

"Až mi odpovíš na mé otázky, dříve ne."

Beze slova opakovala znovu pokusy o vyprostění. Sevřel jsem ji pevněji, když se začala více zmitati. Její vlasy přelétaly stále přes můj obličej a chvílemi jsem skrz ně cítil její rozpálenou tvář a rychlý, horký dech.

"Nechceš-li odpovídati, pojedeme k mým přátelům a tam zodpovíš to tvoje přeapadení!" řekl jsem rozhodně, vida, že již nejsem schop situací déle ovládati.

"Ne!" řekla zaraženě a hned úzkostlivým hlasem dodala: "Pust' mne, prosím tě." Pochopil jsem nyní to krásné, volné děvče s hlubokým, nezkaženým citem. Nesnesla by, aby někdo zvěděl o jejím nezdaru a aby se jí vysmíval. Uvolnil jsem ji a seskočil dolů s koně. Zdvihnuv její pušku, podával jsem ji jez-

kyni. Dříve než ji uchopila, zahleděla se na mne pátravě. "Budeš vypravovatí?" tázala se pak úzkostným hlasem. Ne, nemohl jsem ji zarmoutiti, byla tak krásná.

"Ani slova", řekl jsem rozhodně.

Uvětila asi, neb se radostně usmála a uchopivši pušku, pobídla koně do klusu. Nehýbaje se z místa, doprovázel jsem ji zrakem.

Dříve ještě než zabočila za husté křovisko, pootočila se v sedle a kynula mi rukou na rozloučenou.

Již dávno zmizela mezi stromovím a já stále stál nepohnutě, se zrakem upřeným za ní. Hlavou vřítí mi celý roj myšlének o zažitém dobrodružství.

Konečně vzpomněl jsem si na hochy; jistě mne již netrpělivě očekávají. Vzchopil jsem se okamžitě a rychlými kroky namířil přímo k místu, kde jsem je zanechal. "Co jim asi řeknu a jak omluvím svoji, více jak hodinu trvající nepřítomnost?" uvažoval jsem rychle.

"Pravdu jim přece říci nemohu, vždyť jsem dal Ruth slib. Snad již odešli, nemohouce se mě dočkatí," uklidňoval jsem se.

Došel jsem právě k místu, kde jsem je zanechal a nevidá jich, pátravě jsem se rozhlížel. Nemoha jich však nikde naléztí, zvolal jsem tichým hlasem: "Lád'ó!" Hned ozval se šramot nedaleko mne a z dutého kmene vyukovala Lád'ova ustrašená tvář. Spatřiv mne, rychle vyběhl ven a za ním i oba Slováci.

"Tak co?" tázal se nedočkavě.

"Nenašel jsem nic", odpověděl jsem krátce a zaměřil rychlými kroky k našim campům.

Lád'a však nebyl s mou odpovědí spokojen a doléhal na mne s otázkami stále. Chtěje ho uklidniti a zbaviti se pro mne nyní nepřijemných otázek, vysvětlil jsem mu, jak jsem prozkoumal celé okolí a nemoha nic podezřelého naléztí, vrátil jsem se. Přítel Lád'a se mým vysvětlením poněkud uklidnil, avšak záhadný výstřel mu vrtal neustále hlavou. Celou cestou k domovu nemluvil již o ničem jiném nežli o tom výstřelu. Mnoho jsem ho však neposlouchal, byl jsem nějak rozrušen a hlavu jsem měl plnou spleti myšlének z předcházející události.

Došli jsme do našeho tábora a v tichosti uložili se na nízká lůžka, abychom nerušili spících soudruhů. Nemohl jsem dlouho usnouti, hlavou vřítily mi stále a stále myšlenky na noční dobrodružství. Cítil jsem, že se se mnou něco děje, že nejsem s to dále ovládati myšlenky, jejichž motivem byl nyní jen obraz krásné, plavovlasé jezdky. Nebylo již do svítání daleko, když jsem usnul.

Druhý den ráno budil mne Lád'a zase obvyklým svým způsobem. Dnešního dne byl zase samý vtip a žert, na noční výstřel si již

ani nevzpomněl. Až teprve, když jsme se ubírali do paseky, nahnul se ke mně a tiše řekl:

"Víš, Jendo, kdyby tady byla vojna, tak bych řek', že ten včerejší výstřel zavinil nějaký nevybuchnutý granát, který v noci náhodou explodoval."

Podíval jsem se úkosem na něho a vída, že se tvář zcela vážně, odušil jsem lhostejně: "Mohla to býtí také nějaká pohozená patrona". "Máš pravdu," přisvědčil ihned a dal se do hvízdání nějakého pochodu. Měl jsem se co ovládati, abych zadržel výbuch smíchu, nad takovým logickým rozuzlením záhadného výstřelu. Vzpomněl jsem si na nás první příjezd na ruskou frontu, kde poprvé uviděl jsem vystřelené, avšak nevybuchnuté ruské granáty. Lád'a je tehdy dlouho prohlížel, ovšem jen z povzdálí. "Podívej se," pravil mi, ukazuje na jeden z nich. "Jak mají ty ruské granáty mosazné pásky pěkně vroubkované, kdežto my máme pásky na granátech úplně hladké."

Podíval jsem se tehdy na něho pátravě, zdali si snad nechce ze mne udělat žert, leč Lád'a se tvářil zcela vážně a považoval asi mé mlčení za neznalost věci a pokračoval sebevědomým hlasem: "Inu, jiný národ, jiná technika, jiná taktika a tyhle granáty, to je skutečně něco originelního." Tu teprve jsem pochopil, že nežertuje a výbuch salvou smíchu. Díval se na mne zaraženě a tázal se po příčině mého veselého smíchu. Vysvětlil jsem mu tedy, že tyto ruské střely prošly při výstřelu drážkovanou hlavní děla a tím se dostaly do rotačního pohybu a proto jsou ty vroubky na jejich pásech, kdežto naše střely cesty té dosud nevykonaly a tedy jejich pásy jsou ještě neporušené. Pochopil tehdy, ale neřekl na to ani slova. Vzpomněl jsem si, jaký při tom tenkrát dělal obličej a dal jsem se bezděky do smíchu.

"Čemu se směješ?" tázal se, ustav ve hvízdání. "Vzpomněl jsem si jen na ruské granáty" odvětil jsem ledabyle, avšak bedlivě pozoroval jeho tvář. Lád'a zrudl a z pod stažených brv zabodl do mě hněvivě oči. Neřekl však však ani slova a hned rychlými kroky zamířil ke Slováckům, kteří šli asi pět kroků před námi. Za chvíli slyšel jsem, jak je přino blýče svými vtipy, proti kterým byli ubožáci bezbranní. Přidal jsem tedy do kroku, abych je dostihl a pomohl z křížového ohně Lád'ova vybroušeného jazyka. Přidav se k nim, zanotoval jsem hlasitě Hašierovu jarní píseň. Lád'a se na mne úkosem podíval a spustil na celé kolo "Točte se, parádlové". Věděl, že tu píseň nemám právě rád, chtěl se mi tedy pomstít. Brzy však na svůj hněv zapomněl a

Zesnulý senátor Robert M. La Follette.

Dne 18. června zemřel ve Washingtoně wisconsinský spolkový senátor Robert Marion La Follette, jenž roku 1924 kandidoval za presidenta na lístku třetí strany. La Follette dosáhl věku 70 let a dlouhou řadu let byl činným v politice. Byl kongresníkem, třikrát byl zvolen za guvernéra státu Wisconsin a od roku 1905 spolkovým senátorem.

mezi prací rozmlouvali jsme opět přátelsky, jako by se nic mezi námi nepříhodilo.

Večer usedli jsme zase spolu na naše oblíbené místo pod staletý, mohutný kmen a kouřící cigarety, pozorovali jsme mlčky pozvolné usínání pralesa, který v tomto klidu a šeru vypadal přímo velebně. Na bezmračné obloze třpytily se již první hvězdy.

Přemítal jsem znovu o nočním dobrodruž-

ství, když tu Lád'ův hlas mne vyrušil.

"Co soudíš, Jendo, o Ruthé, je to zvláštní děvče, že? A krásná je, jako lesní víla."

Neodpovídal jsem hned, neb tento velký zájem Lád'ův o Ruth nebyl mi zrovna příjemným, ač jsem nevěděl proč.

"Jest to nezkažené dítě přírody, izolované od pochybné civilisace", odušl jsem po chvíli, abych jej nenechal bez odpovědi.

"Ano, je to krásná divoška", horoval. — "Jen kdyby už byla neděle, abychom opět mohli na renč," povzdechl toužebně. "Včera jsme se tam tak pěkně bavili", pokračoval "a ty jsi se zavřel s tím starým filosofem mezi haldy papíru."

"Ukazoval mi svoji knihovnu", bránil jsem se jaksí.

"To mně je milejší jediný úsměv jeho dcery než celá jeho knihovna." Poslední slova prošel s pohrdáním a pokračoval pak s líčením celého průběhu jejich zábavy s Ruth. Avšak dnešní večer byla mně jeho rozmluva nepřijemná. Cítil jsem, jak každé jeho nadšené slovo o Ruth, bezděky vzbuzuje ve mně pocity nevole. Měl jsem jinak Lád'u rád jako vlastního bratra, ale dnes jsem jeho přítomnost nemohl snést. Hleděl jsem tedy převést řeč na jiné téma, ale Lád'a jako by neslyšel a horoval dál o Ruth. Po několika marných pokusech vymluvil jsem se tedy na bolení hlavy a zamířil ku stanům. Pohlédl na mne zklamane, měl toho asi ještě více na srdci, ale vída, že odcházím, zaměřil k oběma Slovákům, nerozlučným to druhům, kteří jako vždy hověli si v měkké trávě a vzpomínali na jejich rodné Tatry.

Ve stanu vrhl jsem se na lůžko a po včerejší probdělé noci brzo jsem usnul.

Týden rychle minul a znova se přiblížila neděle. Bojoval jsem vnitřním bojem, zda mám jít na renč nebo ne. Vábný obraz Ruth neustále mne táhnul, ale vždycky přidružíla se k němu dobrodušná tvář Ládi, viděl jsem, jak její rozkošný úsměv bývá mu odměnou za jeho humor. Jistě ho miluje. A při této myšlence sevřelo se mi hrdlo a cítil jsem tlak na hrudi, jako by ji tížil tunový balvan. Ne, nepůjdu na renč, nemohu jít, rozhodoval jsem se rychle.

Lád'a i oba, Slováci úplně již přichystaní k odchodu, marně mne dlouhou chvíli přemlouvali, abych se připojil k nim. Vymluvil jsem se na odeslání dopisů a když to nepomáhalo, prohlásil jsem, že je mi jaksí nevolno a že rozhodně zůstanu v campu. To pomohlo. Nepřemlouvali mne tedy více a odcházeli po špatné cestě mezi hustým podrostem.

Abych se vybavil z myšlenek o Ruth, které mi nyní působily bolesti, umínil jsem si napsati dopis rodičům do staré vlasti. Vynesl jsem tedy malý stolek ze stanu, kde bylo již dusno a umístil ho do stínu košatého stromu. U kuchyně válelo se několik beden od masových konserv. Zdvihnuv jednu, položil jsem ji ke stolu. Posloužila dobře za sedadlo. Ze zásuvky stolu vyjmul jsem psací potřeby a počal psáti. Nějak mně to psaní dnes nešlo. Jindy, když jsem gopsal již čtyři stránky, měl

jsem stále ještě dosti námětů, ale nyní zmohl jsem se jen na pozdrav a dál marně pokoušel jsem se sestavit něco kloudného. Hlavu máje podepřenou v loktech, zíral jsem na prázdný list papíru.

Náhle však tlumený koňský dusot vyrušil mne z myšlenek. Zdvihl jsem prudce hlavu a hledě směrem odkud dusot zazníval, spatřil jsem na mírném svahu, porostlém vysokou travou, prudce cválající jezdky. "Ruth", řekl jsem si tiše, když uviděl jsem levé kadeřavé vlasy vláti vysoko ve vzduchu. Lehce nakloněna do předu, pobádala stále koně, tak jak by měla na spěch a zaměřovala přímo k našim campům.

"Co zde asi chce?" napadlo mi. "Lád'a i Slováci odešli záhy ráno a jistě již jsou dávno na renči. Proč však ona nezůstala doma, když má hosty?" přemítal jsem.

Zatím již docválala ku stanům a uzřevši mne pod stromem, zabočila přímo ke mně. V tváři zarudlá od prudké jízdy a z hluboka oddechujíc, stanula jen asi tři kroky od stolu. Chvilí beze slova hleděla na mne svým zvláštním pohledem.

"Píšeš dopis?" tázala se pak a její zrak svezl se na nepopsaný papír.

"Ano", odvětil jsem krátce.

"Komu?" tázala se rychle, dívajíc se mi upřemě do obličeje.

"Píši rodičům," řekl jsem klidně.

Pohlédla na mne nedůvěřivě.

"Píšeš tvému děvčeti, vím to!"

"Nikoliv! Píši skutečně rodičům. A pak děvčete žádného nemám."

"Nezapřej, Lád'a mi vše řekl a proto jsi také nešel k nám", mluvila podrážděně.

"Nebudu tě již více přesvědčovati, když věříš více Lád'ovi než mně," pokrčil jsem lhostejně rameny. "Proč jsi však nezůstala u hostů?"

Neodpověděla a zahleděla se znovu na mě. Její oči dívaly se nyní tak měkce a byly dojemně krásné a hluboké, že jsem byl jimi jako okouzlen a neschopen slova. Byl bych se snad díval do nich bez ustání, kdyby nebyla odcválala, zanechavši mne u stromu jako přikovaného. S úžasem pozoroval jsem, jak jde prudce přes paseku, přeskakujíc nakupené tam větve a kmeny. Náhle však při přeskoku svezla se ze sedla. S nohami zamotanými řemením sedla, visela hlavou dolů p oboku klusajícího koně. Zděšením jsem vyskočil a ucítil prudkou bolest, která mi sevřela hrdlo. Dlouho se nerozmýšleje, octl jsem se několika skoky v malém stanu, kd býval umístěn formanůvkůň. Zajásal jsem přímo, když jsem ho uzřel uvázaného u malého kolu. Forman na štěstí nejel dnes do města. V okamžiku strhnul

jsem mu ohlav a rychle vpraviv mu do huby uzdu, vyskočil jsem na jeho neosedlaná záda. Nachýlil se těsně na jeho krk, poháněl jsem ho neustále k prudšímu běhu a tak v šíleném letu cválal jsem přes paseku směrem, kde nešťastná jezdkyně zmizela. Nedbaje vlastního nebezpečí, trnul jsem strachem jen o ní a byl jsem tehdy odbodlán i život pro ni obětovat. Po malé chvíli zahlédl jsem mezi stromy jejího koně již jen v mírném klusu. Dívka dosud upoutána řemeny, visela bezvládně dolů a její plavé vlasy zachycovaly se občasně ve vysoké trávě. Patrně byla bez sebe.

Za několik okamžiků octl jsem se po boku jejího koně. Uchopiv jeho uzdu, jedním trhnutím přiměl jsem ho k stanutí. Rychle seskočiv, přeběhl jsem na druhý bok koně, kde visela ubohá dívka. Opatrně jsem ji vyzdvihl a vpravil znovu do sedla, kde klesla bezvládně do předu. Vymotav ji rychle z řemenů, vyskočil jsem za ní na koně. Pak jsem jí lehce nadzvedl a usednul sám do sedla, umístil jsem jí tak, aby mohla být o mne opřena. Seděla nyní bokem ke mně, hlavu majíc sklopenou na mé hrudi.

Pohnal jsem koně do kroku a zamířil k nedaleké řece. Při pohybu koně lehce se zachvěla a uchopila mne jemně kol krku. Byl jsem velmi překvapen, jelikož jsem se domníval, že je v bezvědomí.

"Ruth!" zvolal jsem radostně, ucitliv, jak prudce oddechuje. Nedostal jsem však žádné odpovědi. Její ruce opět klesly a já zůstal v rozpacích, co se s ní vlastně děje.

Octnul se na břehu řeky, zajel jsem do stínu košatého stromu, kde vymaniv se lehce z jejího objetí, seskočil jsem s koně. Pak uchopil jsem jí kol pasu a opatrně vyzdvihl ze sedla. Hlava jí klesla nazad, při čemž její krásné vlasy se rozvlnily. Kleknuv u kolenů stromu, pomalu pokládal jsem jí do suché trávy. Při tom nachýlil jsem se těsně nad její obličej, až mě její horký dech ovanul a krásně formované rty se zachvěly. Nebyl jsem s to děle se již překonatí a lehounce jsem polbil její vášné rty. Pak zaražen, jako bych si byl vědom špatného činu, chtěl jsem se rychle vztýčiti. Leč v tom obemknuly mne prudce kol šíje její paže a celou silou věho mladého těla strhla mne zpět. Přitiskla mne pevně k sobě a zasypávala žhavými polibky.

Když jsem se konečně vzpamatoval z prvního ohromení, jakým na mě tento nenadálý výjev působil, chtěl jsem mluvit a tázati se, leč slova mi vážla v hrdle.

"Ruth", bylo jediné slovo, které jsem ze sebe vypravil a ulpěl tázavým pohledem na ní. Usmála se rozkošně a sklopila zraky.

"To vše byl jen "trick" pravila pak tiše

a sklonila hlavu na moji hrud'.

Chápal jsem ji nyní pomalu. Ano, byl to jen její vypočítavý kousek, který provedla s překvapující přirozeností. Musil jsem se v duchu diviti odvaze a energií tohoto dítěte divoké přírody. Není pochyby, že mne miluje. Při té myšlence pocítil jsem nevýslovné štěstí a odvahu potýkati se pro ní s celým světem.

Druhého dne ráno zůstal Lád'a proti svému obyčejí nejdéle na lůžku. Vida pak, že jsou již všichni vzhůru, beze slova se oblékl a zůstal již stále zamklým. Ostatní ho udiveně sledovali a nemohouce se dočkati nějakého jeho obvyklého vtípu, počali si ho různými poznámkami dobíratí. Lád'a jako by byl hluch, neodpovídal, jen někdy na přímé vyzvání odsekl podrážděně. Brzy toho však nenechali zpozorovávše, že dnes s Lád'ou nic není. I při práci zaryté mlčel a na moje otázky odpovídal jen na půl slova. Byla mi nápadnou ta jeho změna, domníval jsem se proto, že je snad nemocen.

"Ládo, chybí ti něco? tázal jsem se s účasí, nemoha již déle snéstí toho trapného stavu.

Podíval se na mne takovým zvláštním pohledem, plným smutku a holestí, mávl jen odmitavě rukou a sklopil oči.

Přiskočiv k němu, uchopil jsem ho za ruku.

"Lád'o, tobě něco je, pověz, ty jsi nemocný", doléhal jsem naň soucivně.

"Nejsem!" řekl krátce a vytrhl se mi. Viděl jsem, jak se v jeho smutných zracích zatřpytily slzy. Bylo mě ho tak líto, toho dobrého hochu, který byl mně víc než bratrem a náhlé tušení proběhlo mi mysli. Ano, tak tomu je, miloval ji asi velice a teď vidí, že se jeho naděje zborťily a proto je tak nešťastný. Ubohý hoch. Byl bezpochyby svědkem naší lásky, neboť když jsem včera doprovázel Ruth na renč, zastal jsem tam jen oba Slováky. — Lád'a nemoha se dočkati návratu Ruth, vzal pušku a šel podél řeky na lov. A večer, když se vrátili do campu, byl již na lůžku.

Nedoléhal jsem tedy již více na něho, abych znovu nejitřil jeho bolest. Čas všechno zhojí a při Lád'ově povaze, dosti brzo, doufal jsem.

Následující neděle, které jsem se nemohl ani dočkati, vyšel jsem časně ráno na renč. Všecky pokusy, získati také Lád'u k návštěvě renče, byly marny. Viděl jsem, jak Lád'a trpí a zároveň jsem cítil, jak velice mám toho hodného hochu rád. Leč vášnivá láska k Ruth přehlušila všecky jiné pocity, vydal jsem se tedy na cestu sám.

Ubíral jsem se po stezce mezi vysokou travou, z níž zářivé slunce pilo již poslední

křišťálové kapky rosy. Svěží ranní vánek příjemně ovíval mi tvář a já s rozkoší vdechoval plnými doušky ten jasný, průzračný vzduch. Nepopsatelné krásy tohoto jitra v pralese brzy zaplašily tisnivou náladu, s jakou jsem opouštěl Lád'u. Oddal jsem se cele vnímání těchto velikolepých krás panenské přírody a cítil jsem nevýslovnou radost ze života.

Cesta rychle uběhla a brzo stanul jsem u úhledného domku na renči. Ruth mi vyšla vstříc, zářivá, šťastná, jako to jitra divoké přírody.

S rozkošným úsměvem upevnila mi krásnou rudou rúži na flanelové košili.

"Je otec doma?" otázal jsem se, když jsem ji políbil.

"Ano a rád tě uvidí." povídala čtveračivě, radostně se usmívajíc.

Učitele Svobodu zastal jsem v jeho pracovně. S úsměvem podal mi ruce na přivítanou. Usedl jsem proti němu na židli, kterou mi Ruth podstrčila.

"Tak jak to jde stále u vás v campu?" hovořil vlídně.

"Nehorší již máme za sebou, avšak bude se pracovat až do zimy. Já však co nejdříve pojedu zpět na východ."

"Zastesklo se ti již po městě?" přerušil mne překvapen mým náhlým rozhodnutím.

"Nikoliv, kdyby se jednalo jen o mne, nepřál bych si jinde žít než zde v pralese, ale Ruth — zarazil jsem se a tonul v rozpacích, jakým způsobem bych se mu svěřil o své lásce k jeho dceři.

"Ano, Ruth—", pravil s úsměvem a vida můj zpytavý pohled a mé rozpaky, dodal:—"Vím, již vše, Ruth se mi svěřila."

Přiskočiv k němu, uchopil jsem ho za obě ruce.

"Svolíte?" tázal jse mne rozechvěn a s úzkostí, tak jako bych čekal rozsudek nad mým žitím.

"Ano, důvěřuji ti", řekl pohnutě a políbil men na čelo.

Zlíbal jsem mu za to ruce, ač se bránil. V tom vešla nepozorovaně Ruth. Zablédl jsem ji, až když stála těsně za mnou. Podívala se na mne vyčítavě a ukázala prstem na ústa. Sevřel jsem ji pevně v náruč a horoucně ji líbal.

Toto dne hovořili jsme jen o plánech do budoucna a o našem odjezdu na východ.

Ruth byla na východní velkoměsta naivně zvědavá, avšak na učitele pozoroval jsem, že nerad a jen pro Ruth bude se loučiti se svými lesy, kterým již tak uvykl. Sdělal jsem mu tedy důvěrně, že sá mpevně doufám, že Ruth se brzo nabaží hluku a povrchnosti velkoměst a zatouží zase po zářném slunci a klidu pra-

lesa. Podíval se na mne vděčně a stiskl mi pevně ruku. Cítil jsem, že má skutečně ten kus divoké přírody nade všecko rád. Hovořili jsme dlouho do večera a ujednali, že za týden odjedem.

Následující den vypověděl jsem se z práce a odjel hned na renč konat nutné přípravy k odjezdu.

Když jsem sděloval Lád'ovi svoje rozhodnutí, že pojedu na východ, kde pojmu Ruth za svoji choť, zíral na mne po celou dobu strnule a na moje žádosti, aby jel také s námi, vrtěl pouze hlavou. Jeho dřívější veselá a živá povaha byla nadobro pryč, zůstával stále zádušný. Lidé z campu si již na nynějšího Lád'u zvykli a chovali s k němu s jistou známkou úcty.

Snažil jsem se tedy přivést ho na veselější myšlenky, vzpomínaje šťastných chvílí prožitých v Chicagu ve veselé společnosti, ale opět marně. Lád'a, maje svěřenou hlavu podepřenu v loktech, seděl na silné větvi nepohnutě, jako bez života. Opouštěl jsem ho se srdcem sevřeným a bolestí.

Příštího dne jel jsem s Ruth do města nakoupiti nějaké nutnosti. Stavěli jsme se v campu, bychom opět uviděli Lád'u, leč toho tam nebylo. Dřevaři mi sdělili, že včera hned po mém odchodu vystoupil z práce a vybrav si peníze, odešel. Kam, to nikdo neví, žádnému se nesvěřil. Byl jsem zklamán, neb jsem doufal, že se mně přece podaří s pomocí Ruth získati ho k odjezdu na východ a zatím on náhle zmizí. Začínal jsem mítí o něho starost a hned jsem vyrazil na další cestu do města, kde jsem doufal našlezi nějakou stopu po něm, neb i tam byl již dosti znám.

Dojeli jsme do města, které obsahovalo jen několik dřevěných budov a hotel, u kterého jsme zastavili. Hotelier byl právě před vchodem a na moji otázku, nevěděl-li včera Lád'u, přisvědčil a jal se hned živě vypravovatí. Přijel prý včera celý zakaboněný a nemohli kloudného slova z něho dostatí. Zjednal u něho pokoj a pak si koupil celou loveckou výzbroj a koně. Dnes časně ráno někam odjel a kdy se vrátí, to nemůže říci.

Nevyptával jsem se ho tedy více a vytrhnuv list ze zápisníku, napsal jsem na něm, že určitě očekávám Lád'u zítra na renči, jedná se o něco důležitého. Lístek pak jsem podal hotelieru, by ho doručil Lád'ovi, jakmile se vrátí.

Následujícího dne očekával jsem Lád'u celé dopoledne, on však stále nepřijížděl. Odpoledne, když jsem již přestal doufatí v jeho příjezd, na žádost Ruthinu vyjeli jsme koňmo na honbu do blízkého okolí. Sjížděli jsme právě opatrně po srázném skalisku, když tu náhle

a jednoho ohromného balvanu objevil se jezdec. Byl silně nakloněn v před, aby ulehčil koni při vystupování po skalnaté cestě a široký klobouk zakrýval mu celý obličej. Zpochovav nás, vzhledl vzhůru. Překvapením zastavil jsem koně, uzřev bledý obličej Lád'ův. Za několik okamžiků dojel až k nám a tise pozdravil. Uviděl jsem nyní Lád'u z blízka a zhroutil jsem se jeho vzezřením. To již nebyl ten hoch svěží tváře a živých očí. Za těch několik dní až nápadně zhubeněl, plet' měl zažolotlou a oči hluboko vpadlé, bezvýrazné. Nastalá chvílka mlčení byla mu asi trapná, proto zvedl poněkud hlavu a hlasem takovým, který zdál se vycházeti z hrobu, až jsem se zalekl, pravil:

"Co jsi si přál ode mne?"

"Pojedeme nejdříve na renč, tam si odpočineš, jsi bezpochyby již unaven po dlouhé jízdě."

Mávl odmítavě rukou. "Nač?" protestoval. "Řekni mi to zde."

Pohlédl jsem na Ruth. Tu již bezpochyby tísnila truchlivá nálada, jakou přivodila přítomnost Lád'ova, a domnívaje se, že její přítomnost jest překážkou v naší rozmluvě, přitáhla koni otěže a sestupovala pomalu se svahu směrem k řece.

Lád'a seskočil nyní s koně a usednul na nízký balvan. Následoval jsem jeho příkladu a posadil se vedle něho. Jeho utrápený obličej plný skrytého žalu, vzbudil se mně takovou lítost a soustrast s ním, že uchopil jsem jej za obě ruce a soucivním hlasem vyhrkl: — "Lád'o, já vím, že tě něco trápí, proč však se mi nespověš, jako starému příteli, proč si neulevíš, což jsem pozbyl u tebe všechnu důvěru? Býval jsi ke mně vždy tak vřelý, tak upřímný a nyní jako kdybys ztratil řeč nebo jako kdybys ti nestál ani za slovo."

Tu Lád'a pozvednul svěšenou hlavu a v jeho očích zaleskly se slzy. Plakal.

Cítil jsem, že i mně oči nějak vlnou a hluboce dojat chtěl jsem ho sevřít v náruč. Leč v tom on osušil si rychle slzy, zahleděl se upřeně na protějšf břeh řeky. Ohlédl jsem se, abych viděl, co upoutalo Lád'ův zrak a spatřil jsem Ruth, která přebrodila řeku v mělkém řečišti a stězala nyní skalní sráz po nebezpečné stezce. Znaže však Ruthinu odvalu, nepozastavil jsem se nad tím.

Pohlédl jsem opět na Lád'u. Oči měl již zase plny slzí a zavzlykal přerývaným hlasem:

"Chceš tedy vědět, proč nežiji? Ano, já nežiji — toto je jen umírání — a to jen pro ni — a já ji tolik miloval —. Ted' je konec všemu — život bez ní mi není ničím. — Ne, děle to již nesnesu — udělám konec všemu." vyrazil zoufale a vztáhl ruku za opasek, kde

měl zastrčený revolver. Uchopil jsem ho prudce za ni, ale pozdě. Svíral jej již křečovitě v pravici.

"Lád'o, příteli, vzpamatuj se, prosím tě!", vykřikl jsem zděšeně a celou silou snažil jsem se vyrvat mu smrtící zbraň.

Bránil se zuřivě.

"Pust' mne!" zařval a s napjetím všech sil zkoušel vyprostiti si ruce.

Leč já nepustil, ale naopak svíral jsem ho ještě pevněji. Zmítali jsme se tak již chvíli po skalnatém návrší v nerozhodném a zuřivém zápase, když tu náhle Lád'a ustal a očima zděšením široce rozevřenýma zíral na protějšfí sráz.

Vytrhauv mu nyní lehce revolver z ruky, ohlédl jsem se.

To, co jsem tehdy viděl, zaráží mi ještě dnes dech a nezapomenu toho do smrti.

Krev mi přestala kolovati v žilách a zůstal jsem jako přimrazen.

Z protějšfího strmého srázu skály válela se prudce Ruth i s koněm, zarážejíc se na okamžik a drtíc se o vyvstalé balvany.

V očích se mi zatmělo a nevýslovná bolest projela mi celým tělem. S hrozným výkřikem raněného lva vymrštil jsem se prudce na koně.

Co jsem tehdy zamýšlel, sám nevím, nebyl jsem prostě schopem logicky uvažovat v návalu hrůzy a bolesti. Víím jenom, že bodl jsem koně a cítil prudký jeho let, pak zcela blízko mne zaslechl jsem svištění a pozbyl jsem vědomí. —

Otevřel jsem oči a ucítil prudkou bolest hlavy. "Kde asi jsem?" přemýšlel jsem usilovně, ale nemohl jsem si stále vzpomenouti na nic z minulosti —. Ano, již vím, nežím ve vojenské nemocnici. Včera při útoku nadychal jsem se otravných plynů a dostal silnou horečku, proto mě zavezli do nemocnice —. Ale vždyť jsem se zase uzdravil a opustil nemocnici postupují myšlenky mechanicky dále. Pak jsem dostal dovolenou a doma jsem měl ještě horečku. Ano, jsem nyní doma u matičky, u tatička.

"Mamičko", zaseptaly mé rty bezděčně. Myšlenky však pokračují neúprosně dále. — Vždyť jsem zase odjel z domova znovu na frontu. Usilovným přemýšlením nastává již v mysli chaos a nemohu již z něho vyhlednouti. Dostávám strach, bojím se. Cítím již studený pot, jak se mi vyráží na čele a nejistota stává se mi hrozná. "Kde jsem, kde?", vyrážím ze sebe úzkostně. Někdo tise vstoupil. Otočím zraky ke dvěřm. Je to Lád'a, poznávám jej. Je bledý v obličejí a hledí na mne starostlivě. Pozoruji ho mlčky, mozek mi horečně pracuje a pomalu se rozpomínám na hroznou skutečnost. Vidím jasně Ruth ří-

títi se v nesčetných nárazech se strmé skalní stěny. Je již rozdrčena v bezvárnou hmotu a padá do dravého proudu řeky, který ji strhává a zanášá v podzemní tok. Pačlivá bolest projela mi tělem.

"Ruth!", vykřikl jsem zděšením a zakryl si dlaněmi obličej. — Strašlivý přízrak však nemizí, ale vyvstává znovu se všemi podrobnostmi v horečně pracujícím mozku. "Jendo", slyšel jsem úzkostlivý hlas Lád'ů u samého lůžka. Vzpomenuv na jeho popelavou tvář a divě svítící oči na skalním výběžku, s revolverem v ruce, otřásl jsem se hrůzou.

"Pryč!", vykřikl jsem zoufale v domění, že mne chce zabít a mávnul jse prudce rukou v tu stranu, kde stál. Pod nátlakem duševní bolesti a hrůzy znovu jsem ztratil vědomí — —.

Probudil jsem se. Očima tékal jsem bezmyšlenkovitě po stropu a stěnách pokoje a bez zájmu prohlížel obrazy a rozvěšené kožedělny. Bylo mně nějak teskno a cítil jsem potřebu s někým hovořiti. Z té samoty zmocňovala se mne úzkost a bázeň.

Slabý šramot upozornil mne, že se dveře pootevřely a viděl jsem nahlédnutí dovnitř Lád'ovu hlavu.

"Lád'ó!" zvolal jsem v radosti, že zas vidím lidskou bytost. Hlava však hned zase zmizela. Sklamán, snažil jsem se tedy povstati z lůžka, lež byl jsem příliš slab, bych se mohl vzhopiti. Za malou chvílku Lád'a opět vstoupil, nesa v rukou podnos s pokrmem. Pociťil jsem hlad a jakmile Lád'a pomohl mi usednouti a předložil pokrm, počal jsem hitavě jísti. Sám usedl na židli u lůžka a mlčky mě pozoroval. Výraz jeho obličejce byl nyní tak milý a vřelý a jeho oči hleděly na mne od daně.

Po skončeném jídle odložil podnos a uchopiv mě za ruce, tázal se měkce: "Je ti již lépe?"

"Děkuji ti, Lád'ó, ty můj dobrý bratře, ale co se se mnou stalo, vypravuj, prosím tě."

"Až později, nyní se nesmíš vzrušiti, potřebuješ ještě klidu, jsi dosud slab a mluvíš namáhavě", odmítal soucítěně a rovnal mi podušky.

"Nikoliv, Lád'ó, jsem již dosti silen, a bych mohl znáti, jak se vše odehrálo. Ta nejistota mě stále mučí. Víím, že se dělo něco hrozného, víím, že i Ruth zahynula, jak se to však stalo? Jak jsem se octnul zde? Vypravuj!" naléhal jsem, uchopiv ho za ruce.

Lád'a byl chvíli nerozhodnut a pak vida asi, že jsem dosti klidný, začal tichým hlasem:

"Při našem setkání na skalnatém pahorku, domníval jsem se, že mě utrpění je tak velké, že mi nemožno dále žiti. A proto nadešel ten

výjev, který vlastně přivodil smrt Ruthinu. Ruth uzříc nás, domnívala se, že se něco mezi námi stalo a že tvůj život je ohrožen. Obrátila tedy prudce koně na skalisku, aby ti přispěla na pomoc, ten však ztratil rovnováhu a následoval hned onen nešťastný pád. A to vše jen mojí vinou —", řekl zlomeně a zavzlykal.

Vzpomenuv si zase toho hrozného výjevu, prudká bolest projela mi hlavou a byl bych jistě vybuchl v zoufalé výkřiky, avšak spatřiv Lád'u tak skleslého a tak zlomeného, vzpamatoval jsem se, abych jemu větší bolest nepůsobil.

"Mluv jen dál, mluv!" vyrazil jsem jen. Lád'a poněkud pozvedl hlavu a za vzlykotu pokračoval:

"Byl jsem ve velkém vzrušení, když jsem však uzřel ten tragický skon Ruth, vrátila se mi poněkud rozvaha, takže jsem byl schopen strhnouti rychle laso ze sedla a zachytiti tě v pravý okamžik, když jsi ve svém neprozřetelném činu octnul se na pokraji strmé skály. Kůň však osudu tomu neušel; sřítíl se do hlubiny. Byl jsi v bezvědomí, když jsem tě dopravil na renč a uložil na Ruthino prázdné lůžko. Po celé tři dni blouznil jsi v horečce a nyní jsi značně osláblý; musíš se šelčiti."

Lád'a dokončil laskavým hlasem a jal se mě opět rovnati podušky.

"Lád'ó! Ty dobrý bratře můj, tys mi tedy zachránil život?" zvolal jsem uchopiv ho za ruce.

"A co učitel, co je s ním?" tázal jsem se dál nedočkavě.

"Není na tom o mnoho lépe než ty. Rána byla pro něho příliš těžkou — mám o něho obavu."

Chtěl jsem ho viděti, chtěl jsem povstati z lůžka, nemoohl jsem se však vzhopiti, byl jsem příliš slab a vyčerpán.

Lád'a stále na mne naléhal, abych zůstal klidně ležeti, že si jinak ublížím. Uposlechl jsem tedy a on pak ještě chvíli vypravoval, jak chodí střílet bažanty, aby nám mohu vždy připravit vydatnou potravu.

Dobrý ten hoch staral se o nás svědomitě. Neposlouchal jsem ho však dlouho, neb jsem byl tak vyčerpán, že jsem brzo usnul.

Příští den, když jsem se probudil, cítil jsem se již o mnoho silnější a prosil jsem Lád'u, aby mi pomohl vyjít ven. Lád'a svolil. Nejdříve však nechal jsem se zavést do pokoje, kde dlel starý učitel. Ležel na lůžku s knihou v ruce a smutně se usmál, zpozorovav náš příchod. Mlčky vrhl jsem se k němu a zřítal mu ruce. Jeho vyhublá tvář s výrazem trpětele byla smáčena slzami, které mu kanuly s očí. Za těch několik dní značně sestárnul

a vlasy mu úplně sbělely. Veliká lítost nad jeho bolestí vehnala mně slzy do očí, že jsem zaštkal.

"Neplač," konejšil mne, mluvě s námahou. "Nedá se již nic změnit". Řekl to zcela odevzdaně a smutně, že jsem se docela rozplakal.

Lád'a vída, že nám vzpomínky na Ruth působí znovu bolest, vzal mne šetrně pod paži a vyvedl z pokoje ven. S jeho pomocí dostal jsem se pod košatý film, v jehož stínu jsme usedli.

Lád'a živě vyprávěl o lesích a o jeho vydatných lovech, hledě mne vyvéstí z melancholie, do které jsem nyní často upadal. Leč já zůstával k jeho vypravování netečným a na jeho otázky hluchým.

Přemýšlel jsem usilovně o tragickém skonu Ruth a silná touha spatřiti ta nešťastná místa pudila mne z renče. Jako bych byl magneticky přitahován k místu, na něž pouhá vzpomínka rozrývala mi duši, vzhopil jsem se s nadlidskou silou a chtěl jsem vykročiti v před. Lád'a byl mžikem u mne.

"Kam chceš jíti?" tázal se poděšen, podíraje mne.

Mlčky ukázal jsem rukou k místu, kde řeka hučivě ztrácela se v podzemním korytu.

Ke všem jeho domlouvám a prosbám, bych neopouštěl renč, zůstával jsem netečným, máje jen jedinou touhu býti tam, kde skonala ubohá Ruth. Lád'a poznáv, že všechny jeho prosby vyznívají naplano, podvolil se konečně dověsti mne tam.

Po obtížném sestupu, kde mě dobrý Lád'a více nesl než vedl, stanuli jsme na známém místě, kde život nás obou před nedávnem byl pod Damoklovým mečem. Usednuv na nízký balvan, zahleděl jsem se upřeně na protější skalní sráz. Celá tragédie Ruthina nešťastného pádu vyvíjela se mi znovu živě před očima. Zaúpěl jsem hrůzou a zakryl si dlaněma zrak. V hlavě mně hučelo a před očima vystával znovu a znovu obraz drtícího se těla Ruthina. Nevěděl jsem ani, jak mne Lád'a donesl zpět do domku a uložil na lůžko.

Druhého dne probudiv se, cítil jsem značnou únavu, ale mysl jsem měl již střízlivou. Přišel Lád'a a prohlížel mne pátravě a s úzkostí zároveň. Nemohl jsem si uvědomiti vše, co se včera dělo; upamatoval jsem se jasně jen na to, že jsem viděl učitele.

"Lád'o, jak je dnes učitel?" tázal jsem se. "Stále stejně", odvětil smutně a svěsil hlavu.

"Byl jsi dnes na lovu?" tázal jsem se opět po chvíli.

"Nebyl, ale budeš-li jísti, připravím ti něco," pravil, a nedočkav ani odpovědi, hned odešel.

Osaměv, oddal jsem se znovu svým myšlénkám. V malé chvíli však vrátil se Lád'a s pokrmem. Mezi jídlem rozmlouvali jsme spolu, avšak dnes nebyl Lád'a tak sdílný jako jindy. Zpozoroval jsem, že jeho oči jsou velmi smutné a jeho tvář bělejší.

"Myslím, že jsem dosti silen, bychom navštívili učitele," pravil jsem po skončeném jídle.

Lád'a hleděl na mne smutným zrakem bez slova. Náhle vyhrkly mu násilně zdržované slzy z očí.

"Co je ti, Lád'o, proč pláčeš?" tázal jsem se vzrušeně v neblahé předtuše.

"Našeho dobrého učitele není již více", zavzlykal.

Ubohý učitel, jak krutý život, plný utrpení byl mu údělem. Snad lepší mu je již tam, odkud není návratu.

Uplynulo několik dní a já se rychle zotavoval. Učitele pochováli jsme pod košatý film, vedle jeho ženy. Vlastně vykonal to Lád'a sám; já jsem byl ještě tak slab, že jsem mohl k jeho práci jen přihlížeti. Nyní konal horlivě přípravy k odjezdu na východ, neboť věděl, že je nutno obzvláště pro mne opustiti co možná nejdříve tato tragická místa. Já byl dosud hostejný ke všemu a upadal jsem občas v melancholii. Po ztrátě Ruth pozbyl pro mne život ceny.

Veškerá starost o mne připadla zase jen na Lád'u a ten se také o mne svědomitě staral jako o vlastního bratra. Chodil na lov, jezdil do města, vařil a dělal vše až do vyplenění a ubožák jako by únavy neznal.

Já nejvíce času ztrávil slézáním míst, kde nešťastná Ruth zahynula, jako kdybych jí chtěl nalézt, aneb seděl jsem nepohnutě na skalním výběžku a zíral strnule před sebe.

Přípravy k odjezdu byly již hotové. Lád'a vyčkával s odjezdem už jen do úplného mého zotavení. S vracejícími silami, vracela se mi také rozvaža a začal jsem již s Lád'ou více hovořiti. Měl velkou radost, když jsem jej prvně doprovázel na lov.

Cítě se již dosti silen, ujednali jsme okamžitý odjezd do Chicaga. Ještě naposledy vyjeli jsme kořmo do okolí, abychom sblédli nám známá místa. Se skalním výběžkem, který nám byl tak osudný, nemohl jsem se dlouho rozloučiti a upadal jsem zase v zádumčivost. Teprve na domluvy Lád'ovy nechal jsem se odtud odvésti.

Následující den odjeli jsme do města na nádraží a vsedli do vlaku, který nás měl navždy odloučiti od míst, kde zanechal jsem to, co mi bylo v světě nejdražší.

Zmocnila se mne nevýslovná úzkost, když vzpomenu jsem, že ta drahá, do duše vrytá místa již vícekrát nespátím.

IA neúprosný vlak rychle nás pryč unášel. Opřel o zábradlí posledního vozu, zíral jsem strnule zpět — —.

Přijeli jsme do Chicaga a najali si byt. Lád'a se již zase vrátil svému veselému způ-

sobu života; já však žiji dosud mnoho ve vzpomínkách.

Můj přítel umkl a svěšl hlavu. A já hluboce dojat jeho trpkou školou života, neměl jsem odvahy, bych jej nějakým levhodným slovem z jeho myšlének vyrušil. — —

Zlato za zlato.

NAPSAL V. R. ZAL.

JÍTÍ za vánoční plískanice některou z odlehlejších ulic východní části londýnské není opravdu ani rozkoší ani potěšením.

Ulice je úzká a stoky, jimiž vydlážděné chodníky jsou vroubeny, bývají obyčejně zaneseny odpadky, jež z příbytků po obou stranách se nacházejí. Spousty shnilého ovoce, bramborových slupek a zvadlých kapustových lupenů jsou rozhozeny po ulicích a vyhladovělé děti, jimž o to jde, aby hlad zahnal, přehrabávají se zde v nich, lovice sousta k snědku. Vzduch je pln vlhkého zápachu. Na každém konci ulice bývá zpravidla kořalna, jež dělá dobré obchody, vždyť je chladno a každý zajde si rád na něco pro zahrátí.

A dveře výčepu se takřka nezavřou, co tu mužů, žen ba i dětí přichází a odchází. Usadila se tu bída a spustlost jakoby na vždy. Polovina dítek zde zrozených umírá zde dříve, než přizhly dvanáctý měsíc bídého života.

V jednom z takových předlidených nádvoří stál za míhavého jitra Dick Morley, mladík dvaceti-letý, chudobně, ale čistě oblečený, snivého zraku. Celý jeho zevněšek byl jakoby v kontrastu s celým okolím, jakoby sem vůbec do té špíny a bídy nepatřil.

Bylo krátce před Vánoci — peněz Dick neměl, ale měl někoho, komu by chtěl dát pěkný dárek — a tento těžký problém vryl mu ve tvář nádech starosti a smuku. Před dvěma měsíci vypověděli jej z práce pro nedostatek objednávek v továrně na rukavice, kde byl stříhačem, a skrovné úspory dávno mu již došly. Co dělat? Krást? Ne! Přes to, že prostředí, ve kterém vyrostl, nebralo morálku a zákon na těžkou váhu, přeci nedal se strhnouti tím davem, ve kterém od mládí žil, díky knize, která bývala častým jeho přítelem

ve volné chvíli a ze které čerpal to, co mu okolí odepřelo. Dlouze a dlouze díval se na diamantový prsten, památku to od zesnulé matky, kdysi zámožné, která ale vlivem manželů, kterého milovala, ale který svou lehkomyslností strhl ji do bídy, byla nucena prodati vše a odstěhovati se do nejlacinější čtvrti londýnské. Co vzpominek skýtal mu tento prsten, co lásky a bolu bylo v něm skryto — myslel, že nikdy se s ním nebude moci rozloučiti — ale dnes váhal.

Vzpomínal na krásné modré oči malého, hezkého děvčátka, vedle v ulici — na zlatovlasou Peggy, jak jí říkali v celé čtvrti, pro krásné, dlouhé, až ku kolenům sáhajcí vlasy, její pýchu a chloubu. Ano, Peggy — jí musí něco koupiti. Právě si vzpomíná. Když před týdnem spolu šli v městě n hlavní ulici, tolik se jí líbil soubor krásných, umělecky zpracovaných hřebenu do vlasů — oh, jistě by jí tolik slušely a byly korunou krásné její zlaté hlavičky. Ano, ty hřebeny by jí chtěl koupiti.

Náhle jakoby rozhodnut, rázně vyskočil. Za nedlouho octl se na ulici, kterou projížděly automobily — vsedl do jedoucího směrem k městu. Tam odebral se do obchodu, kde se prodává i kupuje klenotnické zboží — a za krátko vyšel ven a v kapse měl dvě libry a pět šilinků, ale na ruce neměl nic. Pak opět neměl v kapse nic a v ruce balíček s hřebem (To zní jako hokus—pokus!! !!)akx.áB ny. Po tomto výkonu jej opustíme a podíváme se opět zpět do odlehle čtvrti.

V jednom malém domečku, v pokoji tmavém a nízkém, na staré, ošumělé pohovce ležela Peggy — hlavu schovanou v podušce — a plakala: "Dicku, Dicku, co ti dám k vánočům?" Peněz také nebylo. A Dickovi se to-

natoužil, byl to jeho sen, aby mohl vůbec nějaké hodinky mít, at' šetřil jak chtěl, tolik nikdy si nemohl dovolit utratit. Často, když šli kolem zlatnického krámu, viděla, jak si po straně Dick vzdychnul. A tolik ráda by mu udělala radost, proč jenom je tak ohudá, že sotva vydělá na živobytí.

Ano, ano, již ví, co udělá. Ted' je to v modě a at' si kdo chce co chce řká, ona si také dá vlasy ustříhnout, a ještě na tom vydělá. Je pravda, vlasy jsou její chloubou, každá kamarádka je na ně žárlivá a Dick, ten dobrý Dick je měl tolik rád, tolik se jich nalhal a tak rád je hladil. Ale vždyť je to pro něho lík líbily zlaté hodinky — tolik se po nich a bude mít zase jinou radost a snad, ba jistě větší, vždyť jí mohou zase narůst. Nedávno četla v novinách jisté Mrs. Remington, že kupuje dámské vlasy. Rychle se oblékla a rozjela se na udanou adresu, "2 libry šterlinku", zněl odhad paní Remington, "ale zlatičko, nebudete pro tak krásné vlasy plakatí?"

"Skoro!" nabírala Peggy. "Ale dolů s nimi!" —

A stalo se, Peggy nechala si hlavičku pěkně upravit a věru, že jí to pěkně slušelo, vypadala jako mladý klučik. Rychle obstarala nákup hodinek, které stály půl druhé libry, nakoupila ještě nějakých svátečních pamlsků a dala se na cestu domů. Čím dále se blížila k domovu, tím jí více tlouklo srdíčko. Ale stalo se. Večer přišel Dick.

"Peggy!?" bylo jediné, co mohl ze sebe vyrazit v údivu, lítosti a bolu.

"Problub, Dicku, nedívej se na mne takto odpuť —"

"Proč jsi to udělala?"

"Musela jsem, Dicku — hled' —" a podávala mu krásné zlaté hodinky, tak zlaté jako byly její vlasy, za které je koupila.

"Zlato za zlato", smutně pravil Dick, "Peggy, miláčku, ta obět' je příliš velká, hled', co já ti přinesl", vytáhnuv z kapsy balíček s hřebeny, podával jí jej. Dříve nežli však jej otevřela, Peggy uchopila jeho ruku, na které míval prstýnek. "Kde máš prstýnek?" ptala se živě.

"Udělal jsem to jako ty s tvými vlasy", přiznal se skromně Dick.

Peggy rychle balíček otevřela a při spatření krásných hřebenů vytryskly jí slzy z očí. —

"Dicku, miláčku, kam ty hřebeny ted' budu zastrkávat?"

"Ne, neplač, duše moje", těšil jí Dick. "Vlasy ti zase narostou a pak teprve je upotřebíš — a čas, který to vezme, budeme počítati na těchto hodinkách, které nám budou připomínati, že jsi dala zlato za zlato".

Po těch slovech vtiskl jí na rty dlouhý polibek, tak jak to asi vidáte v každém pořádném filmu, který dobře končí. Blázinkové. Ti dva lidé sem do tohoto okolí nepatřili, — mohl bych užítí pro ně jména románů "Perly v blátě". —

Vyhaslé oči a dřevěné nohy.

Obrázek z minulé vojny, podává Chas. A. Chvát.

A samém konci vesnice Z. . stály dvě chaloupky. V té, která se tulla jako vlast'ovičí hnízdečko ku stráni, bydlel Josef Volný s manželkou a se třemi dětmi. Přes cestu bydlel mladší bratr, učitel Vojta.

Bylo léto a před chalupami v podvečer bylo veselo. Josef hrál na harmoniku a Vojta jej doprovázel na housle. Chasa zpívala, ženy se bavily hovorem a děti vesele skotačily. Byly

to šťastné a blažené chvíle, ty besedy u bratrů Volných.

Jednoho dne opět shromážděn byl hlouček sousedů před chalupami. Do tichého večera dojemně se nesla píseň Lešetínského Kováře:

"Ještě jen dále pojd',

k lesu mně doprovod'..."

Uchvatná ta melodie přímo srdce okouzila. Kdo nezpíval, ten naslouchal. Strán a nedaleký háj tvořily přírodní chrám s tou nejdokonalejší akustikou. Sbor právě začínal: "S bohem ty údolí...", když v tom najednou

zavířil návsí buben a vřesk vojenské trubky. Rázem stichly nástroje a zmlkly hlasy přítomných; všem jakoby cos studeného sáhlo na srdce. Zvědavé a ustrašené děti přiběhly ku svým zleknaným matkám. Několik mužů a jinochů hned pospíchal na náves a za malou chvíli chvěla se celá ves zprávou, že je vojna se Srbskem.

Náhle všechno štěstí obrátilo se v žal a zármutek. Četníci s nasazenými bodáky obcházelí chalupy a vyzývali předvolané muže k okamžité službě vojenské. Mnoho času nezbyvalo. Nastalo loučení a pláč. Josef Volný s nejmenším robátkem v náručí objímal pláčící ženu, zatím co dvě menší děti se tiskly k jeho boku, držíce jej za kabát. Opodál seděl věrný Brok, jakoby tužil co se děje, s vlhkým okem hleděl na svého hospodáře. Proud slzí vyhrkl Volnému z očí, když naposledy se obrátil k tomu svému milému hnízdečku pod strání, kde zanechal čtyři nezaopatřené nejdražší mu bytosti. Co měl dělat? Kráčel, nevěda kam; zdálo se mu, že ani do kasáren nedojde — ale došel přece. Vtiskl mu pušku do ruky. Torbu, plášť a jiné věci bral již jen mechanicky. Za týden byl na Drině.

Podobně i učitel Vojta rozloučil se se svou mladou ženou a ubíral se na frontu za ostatními kamarády.

Byla jasná noc. Oddíl 73. pluku se utábořil na malém lesem zarostlém ostrůvku. — Rozestaveny stráže a dán rozkaz k odpočinku. Právě před svítáním, když hl. dky sesílily, zatřásl se vzduch hrozným rachotem. Nepřítel mířil dobře. Nad ostrůvkem se snesio pravé krupobítky. Někteří ubožáci se více se svých lůžek nezvedli, a kdo byl tak šťastný a mohl prehnouti, ten utíkal. Mezi těmito šťastnými však nebyl Josef Volný. Ležel pod menážním vozem, kam se s bolestí doplžil, maje obě nohy tak říka ustřeleny. Jedenáctý a stodruhý pluk se pro záchranu druhých úplně obětoval. Nepřítel byl odražen a Josef

slze tekly proudem, když vjel svými prsty brzy pod vozem nalezen byl bez vědomí. V nedalekém klášteře, který sloužil za nemocnicí byly Volnému obě nohy rychle uríznuty. Nebožák zápasil v horečce a se smrtí po několik neděl. Konečně život zvítězil a uzdraven po šesti měsících vracel se Josef Volný o berlich a na dřevěných nohou do své rodné vesnice.

Nepřijel však sám. Ten samý den vracel se i jeho mladší bratr Vojta. Na nádraží se podivnou náhodou setkali. Bylo to prasmutné shledání. Vojta s vyhaslým zrakem ohmatával dřevěné nohy svého bratra. Při pohledu na oba bratry, srdce přítomných vesničanů změklo. S úctou a s patrným soucitem hleděl každý na nešťastné bratry, mučedníky. Daleko bolestnější však bylo shledání v chaloupkách na konci vesnice. Z těch vyhaslých očí Vojty, v hedvábné kadeře svého robátka, které se narodilo v době, kdy nešťastný otec prožíval ukrutná muka v těch osudných Karpatech. Jáá rád by se byl zadíval v tu milou tvářinku, jak rád by byl pohleděl v ty dobré oči své milované manželky — ale marná tužba — kol něho děsná tma — jen v duši jasný obraz jednou tak šťastné a blažené doby dětství a první lásky.

V chalouce pod strání nemenší panuje smutek. Tatínek ukazuje dětem dřevěné své nohy a vypravuje jim o přežitých hrůzách. Žena stírá horké slze a děti zvědavě se dotýkají prstíky neřoremných dřevěných násad, jež sáhají až nad kolena. Nechápou ještě selou tu hroznou tragedii; jsou šťastné, že mají doma zas tatínka, třeba že má dřevěné nohy.

Občas ozve se večer před chalupami Josefova harmonika a Vojtovy housle, ale nejsou to již ty veselé tony a písně — nýbrž jsou to procítěné a krví posvěcené modlitby za nešťastný národ československý, jenž cedil svou drahou, nevinnou krev v Srbsku a v Karpatech.

ZLOMENÁ ŠAVLE.

Pro kalenář Hlasatel napsal Dr. J. L. Hrdina.

OVSTÁNÍ Bosenské před 45 roky vytrhlo mne na čas ze studí, jež jsem měl za krátko ukončit. Přišel náhle povolávací lístek, během dvou dnů musil jsem se jako záložní důstojník dostavití k pluku a s plukem jsem odjel přes Vídeň a Uhry do Bosny. Dosud jsem znal vojnu kasárenskou, tam vojna ukázala se v pravé podobě. Súčastnil jsem se četných bitev s povstalcí vojensky dokonale organizovanými, potýček a šarvátek, ale žádná z nich nestaví se v mysli mé tak v popředí, jako bitva u Doboje. Netvrdím to sám, potvrzovali to všichni zbylí vojáci našeho pluku. Tam u Doboje teprv jsme si učinili správný pojem o jménu povstalec, ta mteprv jsme se přesvědčili o pevné organizaci a podivuhodné taktice a úžasné, hrdinské vypočítavosti těch odvážných horalů, kteří byli od dětství otužilými v ustavičných bojích s přírodou i s Turky, a kteří z otroctví tureckého měli přijít do otroctví rakouského.

V nebetýchých pustých horách bylo slyšet jen houkání jejich pušek, bylo viděti jen řidnutí v řadách našich vojáků, ale vypátrati střelce nebylo možno. Vždyť mnohonásobná ozvěna v těch horách nás klamala. Každý kámen byl povstalcům hradbou, každá jeskyně pevností. A sotva jsme je někde vypátrali dle obláček dýmu z pušek, a obrátili pozornost a pušky v tu stranu, již se na nás chrlila spousta olova ze strany jiné, kde jsme na útok byli nejméně připraveni. Několikrát jsme byli zatlačeni do říčky Bosny, několikrát hnali vojáci bodáky proti srázům hor, ale marně. Až k polední, kdy tří setniny myslivců Kroměřížských dostaly se povstalcům v bok, byli konečně rozprášeni.

Ale zahrnutím povstalců nebylo možno ještě mluvit o vítězství. Potápka ve vodě jako povstalec v domorodých horách. Před očima vám zmizí, v dále se vynoří, ale opatrnější. Při postupu naší brigády tvořily dvě setniny našeho pluku s majorem Kavkou předvoj. Odpoledne dorazili jsme k Hanu Bukovici. Dán rozkaz "stát", major se vyšplhal na blízkou skálu, rozevřel mapu a rozhlížel se. Za chvíli se vrátil.

"Padesát mužů první setniny zůstane zde pod velením pana poručíka", — ukázal na mě. "my zaujmeme místo nad Dobojem. Hlavní pozor dejte na Hánský úvoz a hleďte pomoci ordonanci a signálů udržeti s námi spojení." (Tenkrát po telefonu a polním telegrafu nebylo ještě ani zdání)

Major s ostatním oddílem odtáhl a oklikou dostal se nad Dobojské stáně.

Rozestavil jsem stráže po úzlabinách, při stezkách a stezičkách, prohlédl jich pušky a nábojnice, pověděl dnešní hesla a vrátil jsem se k ostatním, již k mému svolení odložili výzbroj, ale jen tak, aby na první signál byli již připraveni k boji. Pak rozdělali oheň v blízké slují, a za hodinu byli hotovi s obědem. Hovořili sice málo, ale zato plechové misky a lžice zvonily jak při svatbě. A jak nám tu chutnalo. Jako s bratry dělil jsem se s vojáky o kousky masa a chleba. Měli mne rádi, a jestliže si pod mým velením neodpočinuli, jak by zasluhovali, přece si aspoň oddechli. Kdož ví, mají-li kamarádi u Doboje teplý oběd. Sotva. Major nerad dovolí rozdělávat oheň.

Po jídle jsem vstal. "Nyní, vojáci, půjdete vystřídát své soudruhy na stráži, aby i oni se občerstvili."

A hned se jich hlásilo víc než třeba.

Stráže odevzdaly přichozím povinnostem a hesla, a vrátily se se mnou do krytého tábořiště k obědu.

A než nastal večer, vystřídali jsem je ještě dvakrát, každé tři hodiny. Nechtěl jsem tak často se objevovat v nekrytém terénu, abych neupozornil protivníka.

Když pak slunce zašlo, pošinul jsem stráže blíž k ležení, zkrátil dobu strážní na dvě hodiny a ustanovil zvláštní hlídku, která by je při bdělosti udržovala. Pak jsem vyňal z kapsy doutník, zápálil, a zahaliv se do pláště, uložil jsem se blíž vojáků na zemi, hlavu maje opřenou o pyramidu ručnic, a zahleděl jsem se v to tiché, hvězdnaté nebe. Tich bylo hrobové, jen vojáci odpočívající v řadách na svých tornistrách k bedrám připnutých šeptali si o různých věcech, aby se zdrželi spaní.

A v údolí smutně šuměla říčka Bosna, jakoby s kvílením přechala z té nešťastné krajiny, s jejíž strání svalilo se již tolik mrtvol, s jejíž úbočí steklo již tolik krve do zelena-

Q. R. S.

válečky pro samohrací piana

SE SLOVY, \$1.00 KUS

Zašlu kamkoliv poštou vyplaceně.

Následující Q.R.S. válečky se slovy byly vybrány z našeho velkého seznamu jako nejpobulárnější:

7794 Zlaté paprsky, valčík
 8100 Veselý Vandrovníček, polka
 7685 Chodské písničky
 7732 Já jsem František, polka
 7629 Přel' Vejtonskou hospodou
 7733 V naší hospůdce, valčík
 7288 Budem zase pít, polka
 6033 Červený Šáteček, valčík
 6798 Hřbitove, hřbitove, valčík
 6790 Jetelíčku v lese, pochod
 6884 Matinka to nedovolí, pochod
 6319 Modré oči, valčík
 6025 Nalezence, valčík
 6355 Náš bobceček
 6295 Na Rozloučenou, pochod
 6331 Nevinný, valčík
 6029 Pod tou naší lípou, pochod
 6894 Přijď Pepičku k nám
 6837 Stáza Hubatá
 6836 Tulák, polka
 6810 Vlaščívička lita, valčík
 6811 Vstávej, má milá, pochod
 6799 Zlatá máti, valčík

7798 Dvacetikoruna, polka
 7734 Až já si tě budu brát, valčík
 7714 Dívka v Kroji Národním
 7612 Na Zahrádce, valčík
 7613 Randěčko, polka
 6704 Bílý Šáteček, pochod
 6694 Červená a Bílá, valčík
 6298 Holka jako lusk, pochod
 6045 Já jsem malý mysliveček
 6751 Má bílá růže, valčík
 7248 Mlíko má, valčík
 7226 Na Faře, pochod
 6733 Na Peli slávy, pochod
 6821 Na Pankráci, na malém vršíčku
 6859 Nevěrná Anička, valčík
 6776 Ořešel, valčík
 6766 Pražské levitko, polka
 6712 Sívá holubička, valčík
 6028 Šel jsem on'y žurným hájem
 6695 Ty, ty, ty, valčík
 6375 V naší chaloupce, valčík
 6296 Za naším sa'em, valčík
 6881 Jen se Nedej, polka

A mnoho jiných.

Pište si pro úplné seznamy.

JOSEPH JIRAN

PRO VŠECHNU VAŠÍ HUDBU

1333 W. 18th Street

CHICAGO, ILL.

Nejstarší hudební závod ve Spojených Státech.

vých vln jejich A mé myšlenky? Daleko, daleko se toulaly, tam kde na severu dalekém vlast' moje i mých vojáků, odkud surová moc zabrala nás až sem do těch hor, abychom tu my, slovanská krev, pomáhali zkrusiti slovanské bratry, kteří nám nikdy neublížili. I šepot vojáků pomalu umlkal, až ztichnul docela. Přece tedy chudáci usnuli.

Nebylo divu, pochod dnešní byl nezvykle únavný. At' si zdímnou, at' aspoň na chvíli zbaví se myšlének na opuštěné rodiny své tam daleko na severu, já za ně budu bdíti!

V tom jako bych byl zaslechl v dáli jakési volání. Napnul jsem sluch, ale všude ticho.

Snad některý voják ze sna promluvil — snad to zaskřípaly bodáky ručnic, o jichž pyramidu jsem se opřel, anebo někde zahoukala sova.

Zase volání. Nyní už jsem se nemýlil. Pocházelo od břehů řeky. Vstal jsem a tiše jdu tím směrem. Ale sotva jsem došel na pokraj stráně, ozvalo se volání po třetí. S určitostí jsem poznal hlas stráže. Co se tam děje?

Uvažoval jsem, mám-li běžeti zpět a zbudit vojáky. Eh, však oni tak tvrdě nespí a jedině zavolání, jediný výstřel z revolveru na poplach je probudí a přivede, bude-li toho třeba. Půjdu zatím sám.

A se šaví v ruce propíetal jsem se uzounkou cestičkou mezi balvany skal, abych se dostal k stráži.

"Kdo to?" ozval se voják.

"Velitel stráže. Co se stalo?"

"Mně nic, pane poručíku, ale tam dole kamarád Bragač volal už po třikráte. Právě tam chci běžet."

"Zde zůstat, — půjdu sám."

Vojáka to valně netěšilo.

"At' tedy Bragač aspoň vystřelí, kdyby bylo zle."

"Bodejt', hochu, — vystřelí."

A již jsem se prodíral dále těmi tmavými rozsedlinami. Po mnohém klopýtání sešplhal jsem se k druhé stráži.

"Stát!" zvolal, když jsem se přiblížil asi na patnáct kroků a namířil pušku proti mně. Ale poznav mne v šeru, nechal stranou všechny předpisy a formalty, hodil pušku na rameno a šel mi naproti.

"Proč jste volal, Bragači?"

"Skoro mne to již mrzí, že jsem křičel, ale když takový tulák sem přijde a nechce se dát odbýt —"

"Který?"

"Jakýs mladík najednou se vynořil ze skal přede mnou a začal mi tu kázata pro boha varovat, abychom se měli napozoru před povstaleci. Táhnou prý ve dvou oddílech od

Gračantice a od Kotorska. Ale já myslím, že nás chtějí vylákat s výšinu, aby se tam sami usadili. Ten mladík — myslím, že je blázen. Nejdříve jsem naň namířil pušku, ale když jsem viděl, že spíná ruce, třikrát jsem naň zavolal, aby se šel domů vyspat, má-li vůbec nějaký domov, ale když se nechtěl hýbat a chtěl mluvit jen s mým velitelem, vzal jsem ho za balenu a poručil mu, aby si tady sedl, a až budu vystřídán na stráži, že jej vezmu sebou do ležení. Tady sedí, — aha, už vstal," povídal Bragač, ukazuje do koutu mezi dvěma balvany.

Ohlédnu se a vidím při svitu kapesní lucerničky mladou štíhlou postavu junáčkou. Tváře jevily zmužilost, ale byly nápadně blede. Junák postoupil blíž.

"Pane kapitáne, věřte, že všechno svatá pravda, co jsem tu vyprávěl vojákovi —"

"Vždyt' jsem říkal, že je blázen," prohodil Bragač, "už vás oslovuje "pane kapitáne". "Mlčte!" zakřiknul jsem ho, a ptal jsem se horala, odkud ví ty zprávy.

"Jsem z tábora povstalců a odběhl jsem nepozorovaně, abych vás varoval před jistou záhubou."

"Nás cizince, nepřátele varuješ a své rodné bratry chceš zradit?"

"Nezradil jsem a nezradím." řekl hrdě Bosňák, "jdu k vám jen s výstrahou a hned nepozorovaně se vrátím zpět. Jsem v jejich řadách, válčím po jejich boku v boji otevřeném, přeju jim zdaru, ale nescouhlasím s taktikou moslemánských krajanů, kteří vás chtějí přepadnout za noci, vás utmáčené a umdlené vojáky, kteří jen na rozkaz cizích příšli jste sem z dalekých krajín slovanských. Snad máte, pane, doma sestry, tatíčka, matičku, jak by plakali pro vás, jak by klnuli naší domovině, kdybyste tu byl zavražděn. Však stejný osud před mnohými lety potkal mého tatíčka. Kdyby byl padl v otevřeném boji, ale on byl zavražděn za noci ve spánku rodnými bratry těch, kteří s námi dnes jako povstalci jdou proti vám. Buďte připraveni na útok po půlnoci. To není zrada, když rodáky mé zdržím před krutým hříchem, at' počkají do rána až slunce vyjde, — pak i mne uzříte v řadách jejich."

"A což, není-li poselství tvoje pravdivé, a je-li tvoje výstraha úškokem?" tážu se tiše.

Horál dvěma skoky octlal se za skalou, sehnul se, zvedl ze země dlouhou lesklou pušku, zašermoval jí nad hlavou.

"Je ostře nabitá," zvolal, "a dosud nikdy nechybila. Jednou ranou jsem mohl skoliti vašeho vojáka, — důkaz, že výstraha moje jest poctivá."

Jste otrokem průtržního pasu?

ZBAVTE SE HO JEDNOU PRO VŽDY!

Vysvětlivka o Plapao-Pads.

Víte sami ze své zkušenosti, že průtržní pás jest jen dočasnou pomůckou — falešná podpěra proti řítkci se zdi, jejíž podkopává vaše zdraví. Proč jej tedy nadále nosit! Stahování a tlak zabraňuje zdravému oběhu krve, ony olupují zesláblé svalstvo o výživu, již musí mít, očekávají se od nich, aby znovu nabyly normální síly a pružnosti.

Plapao-Pads jsou rozdílné.

STUARTS PLAPAO-PADS jsou docela rozdílné od tak zvaných pásů z následujících důvodů:

Předně. — PLAPAO-PADS přidržují na ochablých svalech lék zvaný PLAPAO, jenž je převahy stahující a společně se součástkami léčebné massy je určen k zvýšení oběhu krve, tak že svaly znovu oživnou a nabudou znovu normální síly a pružnosti.

Za druhé. — Jsouce samopřilehávající, aby zabraňovaly sešoupání se podušky, ukázaly se býti důležitou pomůckou udržování průtrže, kterou pás nemůže udržet. Na PLAPAO-PADS — nejsou pásy, prsky nebo pružná péra. Žádné tiskivé tření. Měkké jako sámet — ohebné — lehce k použití — laciné. — Nepřetržitá domácí léčba dnem i nocí. Žádné zdržování od práce.

Příisahou ověřené.

Sta lidí, starých i mladých, dostavili se před úředníka oprávněného k ověřování přísah a přísahali, že PLAPAO-PADS vyléčily jejich průtrže, mnohých z nich velmi vážné a dlouho stávající případy.

10,000 průtrží stížených může dostat na ZKOUŠKU PLAPAO a ilustrovanou knížku úplně ZDARMA.

Nic se za ní nepočítá, ani nyní ani později.

Tato štědrá nabídka, účinná výsledkem PLAPAO-PADS umožňuje je 10,000 průtrží stíženým přesvědčiti se o obdivuhodném dobru, pocházejícím z nošení —

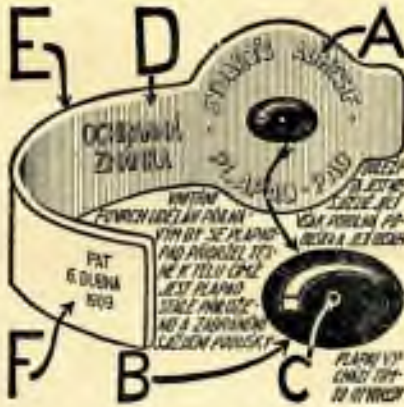
Udělená první cena.

Udělená zlatá medaile.

Pan John Mitchell, Bethel, Minn., pod přísahou prohlašuje:

'Jsem po 20-letém utrpení úplně vyléčen a nemusím nosit žádnou operu. Zkusil jsem léčbu dvou specialistů v New Yorku, jednoho v Michiganu a jiného v Apoka. Vaše Plapao-Pads jsou tak působivé, že mně to nevzalo dlouho vynajít, že ony pomáhají a že jsou mnohem snadnější k nošení, než každý průtržní pás. Zkušenost, že jsem 76 roků star, činí tuto léčbu opravdu obdivuhodnou.'

Toto jest pouze jeden z mnoha nadšených dopisů, došlých ohledně vyléčení s PLAPAO-PADS. Jest to zcela pochopitelné, že mohou vykonati to samé také pro vás. Dejte jim příležitost.

Základ, na němž spočívá činnost PLAPAO-PADS, možno lehce vystihnouti pozorováním výše uvedeného vyobrazení a čtením následujících vysvětlivek:

PLAPAO-PADS jest zhotoven se silné ohebné látky "E", aby vyhovoval pohybům těla a dal se zcela pohodlně nositi. Vnitřní povrch "D" je přilnavý, podobně jako přilnavá náplast'. "A" jest rozšířený konec, kterým leží nad odumírajícími a zesláblými svaly, aby se zabraňovalo dalšímu jejich povolení. "B" jest poduška, která se má přiložiti tak, aby zatarasila průtržní otvor a zabraňovala vyhrěznutí obsahu břichního. V podušce nalezá se nádržka, do níž unášejí se obsorbeními stahujícími medikament. Jakmile se tento vlivem tělesného tepla rozpustí a malým otvorem označeným "C" uniká a je vsáván kožními otvory, aby sesílil zesláblé svaly a docílil sevření otvoru. "E" je dlouhý konec PLAPAO-PADS, jenž přilne přes kyčelní kost, by s kostrou těla byl v souvislosti.

Obyčejný způsob.

Zesláblé pletivo svalů jest pravou příčinou průtrže a PLAPAO-PADS jsou právě k tomu, aby zesláblým svalům znovu dodaly ztracenou pružnost a uzavřely průtržní otvor tak, jak tomu určeno v případě, aby průtrž nemohla ven. Jiná význačná vlastnost PLAPAO-PADS léčby je ta, že to vezme ku docílení výsledku dobu poměrně krátkou.

Učinite tuto zkoušku na naše výlohy. Chceme, byste učinili osobní zkoušku této pozoruhodné vědecké léčby na naše výlohy a čím zkouška bude důkladnější, tím více se nám to bude zamlouvat. Zkouška vás nestojí nic. Všecko risko bereme na sebe. Jen pošlete kupon nebo nám pište.

Poslete kupon neb pište dnes.

PLAPAO LABORATORIES, Inc.,

3406 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Pánové:—Pošlete mně obratem pošty zkoušku PLAPAO a ilustrovanou knížku o průtrži absolutně zdarma.

Jméno .....

Adresa .....

A než jsem se vzpamatoval, nebylo po neznámém ani památky.

Chvilí jsem tu stál a přemýšlel o celém tom dobrodružství. Historika nezdála se mi tak strašnou, ale to divné pozadí nutilo k úvahám. Opatrnost není strachem, a já pro větší bezpečnost pošinul jsem stráže ještě blíže k ležení.

Bragač ovšem říkal, že se tam v úžlabině nebojí ani celé kumpanie d'ábiů, ale musil nahoru s příkazem, by o té věci mlčel. —

Bylo as k jedné hodině po půlnoci, když stráže ze všech stran hlásily, že v okolí se něco děje, jakýsi tajemný život zavládá po těch pustých mrtvých návrších, a tu a tam zakmitly se celé houfky pohybujeících se stínů, jež po způsobu tamějších bystrů hned se ve skalách ztrácely, a hned se zas vynořovaly.

Ač všichni na můj povel brzy stáli pohotově, přec mimo Bragače a mne nikdo neměl tušení o tajemném tom zjevu.

"Pane poručku, ten Bosniák přece nebyl blázen," šepťal mi Bragač.

Neodpověděl jsem.

Nyní i druzí vojáci začali chápati, že to tlupy povstalců, které nás pomalu svírají na té stráni. Pošinul jsem stráže ještě blíže, umístil je tak, by vše viděly, ale samy aby pozorovány nebyly, ostatní vojáky seřadil v dobrém úkrytu a poručil nabíjet pušky. Houfy stínů jako by pojednou byly zemí pohlceny. Nikde jsme ničeho neviděli a ticho jako na hřbitově.

V tom od Doboje zahouklo několik výstřelů, jež divoce v pustých roklinách se odrážely.

Všichni jsme se ohlédlí v tu stranu, — zase vyšlehl blesky z pušek a rány znovu zaburácely. Ted' se tam vznesla k obloze zelená raketa, — znamenala výstrahu pro nás. Za chvíli druhá. Uvažoval jsem, mám-li majorovi odpovědět také světelným signálem, že jsme připraveni, anebo chvíli vyčkat, až přijdou povstalci do rány? Stálo by to mnoho krve, — jsme na výšině.

"Pozor!" velel jsem hlasitě, "připravit pušky, — cíl neurčitý, — k říci zbraň, — palte!"

Hromová rána otřásla tou tichou krajinou, a po ní jako by se země chvěla. Povstalci totiž na několik set počtem vyšplhali se po tíchu skoro až k předním strážím našim a soudil jsem z klidu našeho, že snad jsme poňfizeni v bezstarostný spánek. Ale jak byli překvapeni, když nad jejich hlavami ozvala se salva padesáti pušek.

Sřemhlav spouštěli se s těch šedých skal, až kamení pod jejich nohami zvonilo a s rachotem se stráni se válelo. Ještě jednou bro-

mový výstřel na zdařbůh zaburácel s naší posice, a z našeho středu vypuštěna k obloze bílá raketa na znamení, že nepřítel zahánán.

Rovněž nad Dobojem zazářilo bílé světlo, načež vše umlklo.

Jen v těch pustých horách protějších viděli jsme tu a tam kmitnouti světlo, zaslechli úsečné volání. — povstalci rozprchlí znovu se shromažďovali. My však stáli v pohotovosti až do rána, kdy přiklusal na zpceném koni osmáhlý husar s rozkazem majorovým, abychom ihned opustili své tábořiště u Hánu Bukovice a rychlým pochodem odebrali se k Doboji.

A než minula hodina, stanul jsem s upocenými a zaprášenými vojáky před majorem a hlásil svůj příchod.

"Jsme zaskočení, odloučení od brigády, ne naši vinou, pravil klidně v kruhu důstojníků. "Nastává nám parná lázeň. Povstalci nad Kotorským úžlabem budou zdržovati vojsko naše v pochodu, druzí — těch je zatím dost — mají nás na mušce. Ale zde se zdržeti nemůžeme, jsme tu na otevřené planině a příliš na ráně. Proto nám nezbyvá než prosekat se k severu řadami povstalců, anebo přejít říčku Bosnu a zaujmouti posici na protějším návrší. Povstalci zapomněli je obsadit, a tam se můžeme dosti dlouho udržet, než přijde pomoc. Volfm cestu druhou. Pozor! — připravit se k pochodu!"

Ale byl divný pochod s těch srázných skal. Při každém kroku sjely nohy deset kroků, a mnohý byl mimovolně až příliš brzy dole. Ale toho si nikdo nevsfmal a nějakých těch odřenin od kamenů a hlozin nikdo nedbal.

Nastal den, nastalo i děsné překvapení pro nás. Na severu, odkud měla přijít naše brigáda, hemžilo se povstalců jako mraků, pokřiky, výstřely, různé povely zalétaly až k nám. Objevila se skutečnost, že jsme od hlavního voje odtrženi. Octnuli jsme se v údolí a hotovili jsme se k přebrodění mělké říčky Bosny, ale seznali jsme záhy, že jsme se octli v pasti. Neboť sotva že malý oddíl co předvoj octnul se na druhém břehu, právě s té výšiny, kterou jste před chvílí opustili pušky a děšť olova finul se na nás. Současně s hromovým rachotem řítily se shora balvany kamenů a přinášely do údolí děsnou zhoubu.

Vojáci rychle zahájili střelbu v tu stranu, ale účinek byl asi nepatrný, poněvadž povstalci byli na skalách dobře kryti, naopak jakoby to bylo znamením umluveným, ručnice povstalců počaly houkat ze všech stran okolních hor, kule hvízдалy a řady našich vojáků řídly. A na dovršení všeho z obou stran údolí proti nám vyvalily se proti nám mohutné zástupy těch odhodlaných horařů a s hromovým

Poctivá věc vítězí.

Reg. U. S. Patent Office.

Pomohla jiným, pomůže i vám!

Všecky nemoce mají stejný kořen: Vznikají z poruch tělesné soustavy. Proto musí se vždy potíratí KOŘEN NEMOCI, nikoli jenom pouhé příznaky. Chcete-li býti ZDRAVÝM a ŠŤASTNÝM, musíte vypuditi ze svého těla JEDOVATÉ látky dřív, nežli se rozmohou a zavíní nemoc.— "ALPA" potírá zdárně všechny zárodky, napravuje tělesné št'avy a podporuje nápravu soustavy tělesné, čímž ubírá potravu všem nemocem a ničí je hned v zárodku.

Polovina žen

trpí nepravidelnostmi, jež mohou zavinití vážné choroby, — napsal dr. F. Veselý. Proto vezměte "ALPU" neb

"TRUST" atd., ihned, dokud je čas!

Nic lepšího pod sluncem.

Světoznámá, vyhlášená rostlinná léčivá směs "ALPA" je složena z nejcennějších léčivých rostlin. Pomohla již tisícům, stále pomáhá a může tedy pomoci i Vám. — "ALPA" osvědčila se proti všem žaludečním chorobám jako: poruchám trávení, nechuti k jídlu, zvracení, pálení žáhy, žaludečním křečím, kolice, větrům, zácpě atd. — proti chorobám střevním, proti počátečním chorobám jaterním, ledvinovým i zlaté žile, — proti chorobám srdce a krve, proti mdlobám, nachlazení, záduše, kašli, chřipce, katarrhu, reumatismu atd. — Čistí prsa, zlepšuje životní št'avy a posiluje celou tělesnou soustavu. Osvědčila se i při chorobách žen a dívek. — Cena: Balíček na zkoušku 55c, poštou vyplaceně.

Ustříhnete tento kupon a pošlete jej s penězi poštou na naši adresu:

Kupon k objednávce na zkoušku firmě

THE ORION,

Lock Box 645, Dept. B, Chicago, Ill.

Panové:— Pošlete mi... balíček "ALPY" po 55c poštou vyplaceně na zkoušku s českým i anglickým návodem. Peníze \$... přikládám. Českou knížku o rostlinných léčivech dostanu zdarma. Má adresa:

Jméno .....

Ulice nebo box .....

Pošta .....

Stát .....

RODINNÝ POKLAD

Zdraví je nad všechny poklady světa, proto: Šetřte svého zdraví, je to poklad pravý, kdo je ztratí jedinou, nenajde je více! A nešetřte groše, aby Vám zlatý nemocí neutekl.

Lock Box 645, Dept B.

CHICAGO, ILL.

KNÍŽKA ZDARMA.

Českou knížku o rostlinných léčivech pošleme každému na požádání zdarma a vyplaceně. Naše výrobky Alpa, Laxin, Surcur, Salvation, — Firstaid, Milka, Trust a Rehor.

“Živio domovina!” vrhli se na nás. Zoufalost' proti nadšenosti, bajonet proti jataganu, šavle proti noži — zuřivý boj na dosah ruky, poněvadž stělnba se nemohla rozvinout. Ryk a hluk, volání, sténání, signály polnic, to vše v divé směsi vířilo ve vlnách ranního vzduchu. A veliké slunce, jež se vyhoupllo nad horu, udiveně zíralo, jak lidé, ten vychvalovaný obraz boží, rvou se na život a na smrt' krutěji než dravá zvíř.

A čím dál, tím více přibývalo povstalců, nás ubývalo a nikde, nikde naděje, pomoci a spásy.

S tvářemi pokrytými prachem, přes něž řinuly se potůčky potu, odhodlaně odrážel jsem útoky na mne namířené v té směsici, když tu přede mnou objevil se známý výraz tváře, — bujarý štíhlý junák.

“Je to možné? Tyž povstalec, jenž za noci mi přinesl výstrahu k Hánu Bukovici.

“Již jsem myslel, že se nesetkáme,” zvolal, změřiv mne divoce pohledem. “Po slunce západu byl jsem vám andělem strážným, ale po slunce východu jsem Bosňákem. Nyní bych byl zrádцем své vlasti a svého lidu, kdybych proti vám vetřelcům nebojoval, když všichni rodáci moji na smrt' se bijí za svoji domovinu, a vy sám musíte pochybovati o mé cti, kdybych nečinně se choval.”

A zvedl pušku proti mně. Ale jako by se rozmyslil.

“Ne tak,” pravil, “mám ručnici, vy jen šavli.”

A vytrhnuv ostrý zahnutý jatagan, t'al po mně, až vzduch zasvištěl. Odrážil jsem šavli jeho zbraň. Znovu strážila se moje šavle s jeho jataganem a začal krutý boj mezi námi, když ozvalo se na blízku hlučné “Hurrá!” Pomoc je tu!” volal major, “držte se, hoši, — jen ještě chvíli.”

Protivník můj znovu rozehnal se proti mně, mocným nárazem zasáhl šavli moji, jež divně zazvonila, zajiskřila pod kalenou ocelí jataganu a v půli se zlomila. A zase hnál se ten horal proti mně, nyní bezbrannému, poněvadž jatagan jeho špicí zranil moji pravou ruku, a revolveru jsem nemohl rychle použiti. Ale jatagan Bosňákův v prudkém rozmachu setkal se náhle s těžkým palašem husara, který se tu náhle objevil na zpoceném koni. Jatagan odletěl z ruky povstalcovy a druhá rána palašem zasáhla jeho hlavu, tak že se skácel bez dechu k zemi. Nyní se zachvěla země pod kopyty koní, — přijeli bryskem ostatní husaři šestnáctého pluku, kteří rozehnali fetěz povstalců nad Kotorskem, přinesli zprávu o brzkém příchodu naší brigády a palaši svými rozhodli bitvu u Doboje 18. června roku 1878. — —

“Také raněn?” tázal se mne major Kavka, pozoruje moji ovázanou ruku.

“Není to vážné, pane majore, pouze povrchní škrábnutí špičkou jataganu. Podivný lid, ti zdejší horalové. V noci mne varují před záhubou a z rána — —”

“Jak to? nerozumím vám.”

“Když jste byli dnes po půlnoci napadeni u Doboje, —”

“Ano, zapomněl jsem se vás zeptati v tom spěchu, jak jste se ubránili.”

“My byli už dříve varováni před útokem.”

“Kdo vám pověděl o úmyslu povstalců?”

“Jeden z nich, jejich rodák a spolubojovník, tentýž, který mi před hodinou rozlomil svojí ostrou ocelí šavli a prosekl ruku.”

“Povstalec? — a sám vám dal výstrahu?”

“Ano, a sám ubožák padl.”

“Tedy jste vlastně skolil svého ochránce.”

“Já ne, — učinil tak jeden z husarů, kteří nám přikvapili na pomoc. Právě pátrám po jeho mrtvole.”

A vyprávěl jsem majorovi o nočních přiběhu.

“Ubohý hoch!” pravil major. Zachránil váš oddíl, ale padl za svoji domovinu. Víte, že mezi zdejšími povstaleci jsou i hrdinští poctivci.”

Kráčeli jsme bojištěm, ke skupině sanitních vojáků, kteří snášeli padlé na prostanství mezi dvěma starými topoly nad břehem říčky Bosny. V jedné řadě leželi naši vojáci, v druhé řadě těla povstalců. Poznal jsem mezi nimi ihned onoho záhadného povstalce.

Major určil, aby mu byl dán zvláštní hrob.

Vojáci přiklekli k mrtvole, aby odepjali zbylou zbraň, ale překvapením uskočili.

“Co je?”

“Dívka, pane majore!”

“Dívka! — Není asi samotna v řadách povstalců.

Jen u Jihoslovánů naleznete ještě chrabré Amazonky. Žena v zástupu bojovníků bývá tím, čím prapor vojnům. Ubohá! — dáme jí zvláštní hrob.”

V úzlabině severně od Doboje vykopány dva velké společné hroby, jeden pro naše vojáky, druhý pro padlé povstalce. A pod jedním topolem osamocená mohyla, pod níž uložena k věčnému spánku ta neznámá hrdinka. Dřevěný křížek nad jejím hrobem postavili jsme na památku za čestnou rekovnost její. — —

Zlomená šavle dosud visí nad mým psacím stolem. — —

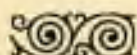
- Under United States Government Supervision -
3337-39 W. 26th Street
AT TURNER AVENUE

CHICAGO

- Under Supervision of the State of Illinois -
3205-07 W. 22nd Street
AT MADDE AVENUE

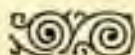
CHICAGO

Obě banky jsou přidruženými členy
Chicago Clearing House Association

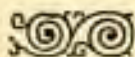

Československý lid

ze všech končin Spojených Států vždy se obrací s důvěrou na tyto československé banky v záležitostech zasilání peněz do staré vlasti, obstarávání lodních lístků, ukládání peněz na spořitelní knížky a kupování bondů a markečů.

**MOHOVITOST OBOU BANK PŘES
DVANÁCT MILIONŮ DOLLARŮ.**

Ředitelstvo a správní rada:

A. J. Čermák
Richard Dušil
Frank G. Hajíček
Rudolf F. Hajíček
Jos. J. Janda
K. V. Janovský
John W. Jedlan

Frank L. Karel
Frank Kirchman
George P. Kirchman
Jos. Klíčka
Jos. Kopecký
Karel B. Pavlíček
Jos. F. Polák

Anton Prominski
Karel J. Roubířk
Jos. J. Salát
Stephen Thieda
Jos. Triner
Frank J. Vašek
Jos. R. Vlček

Tam tichou nad Lužnicí.

Napsal dr. J. L. Hrdina.

VOJI dovolenou ztrávil jsem potulkami po malebném českém jihu. Byla neděle. Po obědě vyšel jsem z Jindřichova Hradce s pevnou vůlí doraziti ještě za denního světla do Třeboně. Po železnici by ta cesta netrvala ani dvě hodiny, ale abych nenosil odznak českých turistů nadarmo, pustil jsem se ten kousek cesty pěšky, to se dá v srpnu po pěkných silnicích, lesnatých pěšinách a po stinných hrázích rybníků bez velké námahy provésti.

Ale vzdor rázné chůzi a pevné vůli a dobré mapě seznal jsem nastávajícím večerem, že dnes v Třeboni noclehovati nebudu, leda že bych tam chtěl doraziti za pozdní noci a zcela znaven. Šeřilo se již, když jsem kráčel tichou mýtinou Koleneckou od Nežárky. A když jsem vykročil z lesa a stanul na hrázi Koleneckého rybníka, snášelo se již veliké rudé slunce k zemi za vrcholky temných stromů v dálce, mezi nimiž ukryta Lomnice.

Stanul jsem. Nač pospíchat? Do Třeboně odtud dvě hodiny pěšky, tam již nedojdu. Na blízku několik dvorů, tu vesele klapá mlýn, tam u lesa nesměle vyhlédá myslivna, ohrazená lat'ovým plotem, a v údolí mezi lučinami běhala se při řece Lužnici vesnička Lužnice s baňatou věžičkou kostelíka. Staleté duby na hrázi Rožmberka splývaly svými korunami v dlouhou, mocnou hradbu, a hukot Lužnice, jež řinula se z Rožmberka mohutným splavem, rozléhal se širým krajem. Slunce zmizelo za táblým horizontem a plný měsíc na obloze převzal stráž nad usínající Třeboňskou rovínou. Po luční pěšině křovinami vroubené zaměřil jsem k vesnici Lužnici, a byl jsem dosti domýšlivým, že nocleh tu dostanu.

Pojednou ozval se zpěv tím tichým večerem. Zpěv pocházel z blízké vesnice. Asi deset mužských hlasů, dobrých zpěváků, zahlaholilo sborem. Byla to melodie písně známé, staré, tklivé.

"Tam tichou nad Lužnicí,
v tom kraji miléném,
tam věčně chtěl bych dlíti
s mé lásky andělem —"

Stokrát snad již slyšel jsem tu píseň, ale

v této chvíli a na tomto místě zdála se mi dojemnou pohádkou, jejíž ozvěna nesla se širými lučinami k dřímajícím lesům.

Umlkla píseň, ozval se hlučný potlesk a volání — nyní spustila hudba nějaké venkovské kapely veselou polku.

Těsně za sebou zaslechl jsem kroky. Obrátil jsem se. — nějaký venkovan, jen tak bez kabátu, na hlavě černý klobouk, kolem krku přes vestu dlouhý řetěz od hodinek a ruce na zádech složené. Pozdravil a hned se dal do řeči. Odkud jsem a kam jdu. Pověděl jsem mu upřímně, abych nasýtil jeho zvědavost'. —

"Máte tu ve vsi slavnost, jak pozoruji." připomenul jsem, "samý zpěv a hudba."

"Tady máme v letě často návštěvu a zábavu," chlubil se, "jednou přijdou výletníci z Třeboně, podruhé ze Stráže, nebo z Veselí. Dnes sem přišli z Lomnice. Odpoledne byli na hrázi Rožmberka, pak kolem obory zašli sem do hostinské zahrady, hospodský sehnal muzikanty, a tak je to tam veselo, jak to má býti. Mezi výletníky je celý pěvecký sbor, pějí hezké národní písně, hudba pak zahraje něco do kola a ve chvíli všechno tančí na trávníku zahrady. Jsem už starý člověk, ale rád se připletu mezi tu veselou mládež. Člověk hned okřeje a hned se dívá jinak na ten boží svět. Odpoledne jsem zašel do vsi, a byl jsem tam do soumraku a jdu se tam ještě podívat. Odskočil jsem si domů k večeři, — já bydlím tuhle za lesem na panské pile, jsem tam tak jako správcem, ale pracovat musím při tom správcování jako jiný."

"Není vám chladno, jen tak bez kabátu?"

"Takhle chodím celé boží léto, kabát si obléknu jen do kostela. Ostatně co bych měl nosit, až nastanou mrazy?"

"To je taky pravda. Ptal jsem se, mohli s ním jíti do oné hospody, kde jsou výletníci. "To se rozumí."

"A dostanu tam něco k večeři?"

"Všecko. I uzenky tam dnes mají. Až z Prahy."

Už byla tma, když jsme došli k hospodě, obležené zástupem vesničanů. Nikomu se dnes nechtělo spát. Mládež i staří tu byli. V hostinci a zahrádce bylo místo pro výletníky

PRODÁVÁME ZARUČENÉ PRVNÍ MARKEČE.

PŮJCUJEME peníze na majetky na nízké úroky; útraty s tím spojené jsou malé.

POJIŠTUJEME proti ohni, tornadu, na sklo, automobily u nejspolehlivějších společností.

ZASTUPUJEME při koupi, prodeji aneb výměně majetků.

VYŘIZUJEME všechny notářské práce svědomitě, správně a levně.

JAMES KARBAN & CO., Inc.

1809 S. Racine Avenue, Chicago, Ill.

TEL. CANAL 5292 a 5293

a lepší hosty domácí, ostatní stáli před hospodou a v úzkém průjezdě. Hudebníci právě hráli nějakou mazurku.

"Tady je to," povídal můj průvodce, arazil mi cestu mezi vytrvalými čumily. "Chcete-li do šenkovny — —"

V nížké šenkovně byla slyšet jen směsice hlasů, cinkání sklenic a pleskání karet o stoly, ale pro hustý kouř tabákový nebylo lze ničeho viděti, než u stropu ublíkanou lampu, která se v dýmu dusila.

"Anebo do zahrady?"

Rozhodl jsem se pro zahrádku. Tam bylo sice taky nabito, ale nad hlavami lidí alespoň vrstva čerstvého vzduchu.

"Tak jděte do zahrádky," povídal, "já za chvíli přijdu za vámi. Musím se podívat do šenkovny, jak šla šafáři Mrázkoví karta, než jsem se vrátil."

A zmizel mi v kouři šenkovny. Šel jsem průjezdem, dvorečkem a do zahrádky několika lampionů osvětlené. Kde jaký stůl, všude plno. Ve městě se řekne v takovém případě jednoduše: půjdu jinam, ale v neznámé dědině, kde snad mají jen tu jedinou hospodu, není výběru.

"Hledáte někoho, pane?" oslovil mne ramenatý, vousatý muž, na němž tak zvané zdraví jen kypělo. Nějaký hajný, nebo lesník dle vzezření.

"Totiž nehledám nikoho, ale rozhlížím se, kde bych našel místočka, abych se mohl navčeřeti."

"Nu, my sedíme tamhle u stolu, je nás tam deset, ale snad se nějak sesedneme, tak pojďte."

A vzal mne přátelsky za ruku a uvedl ke stolu. Deset židlí kolem stolu, těsně vedle sebe, všechny obsazeny, mimo jednu. Ta byla jeho.

"Emane," povídal mladíkovi, jenž seděl na vedlejší židli, "naseděl jsi se už dost, vstaň, at' si může ten pán sednout."

Bránil jsem se proti podobnému uprázdňení místa, ale mladík již ochotně vstal, a byl rád, že může zajít mezi mládež v pozadí zahrady.

"To můj syn, Eman, nejmladší," povídal mi ten ramenáč, "já jsem nadlesní Linda, tady ze Švarcenberského. Jdete z daleka?"

Pověděl jsem mu, co jsem o sobě věděl: Kdo jsem, odkud, kam jdu a kdo mne sem do hospody zavedl.

"A, to byl starý správce pily Beránek," povídal nadlesní, když jsem mu jej popsál.

Hostinský mi přinesl pivo, pak večeři a nadlesní se obrátil s hovorem ku svým sousedům z druhé strany, aby mne nevytrhoval při večeři. Byla jednoduchá, ale dobrá, už proto,

že jsem nejedl jak , poledne a řádně jsem se prošel.

Byl jsem právě hotov s večeří, když přišel ku stolu správce Beránek.

"Ale, ale, — já vás hledám po celé zahradě, abyste tu nebyl opuštěn, a vy tu ve společnosti pana nadlesního." A podáváje mu ruku, nahnul se k němu a povídal: "Nesu vám novinu, pane nadlesní."

"Teď to nechte, a poslouvejte — zpívají."

Ticho zavládlo kolkolem, když pěvecký sbor výletníků zahlaholil s doprovodem hudby starou národní píseň.

Zahučely hory, zahučely lesy,

kam jste se poděly, kam jste se poděly, moje mladé časy!

Mladost, moje mladost, kam jsi se ztratila, jako bych já kámen, jako bych já kámen do vody hodila.

Ještě se ten kámen ve vodě obrátí, ale moje moje mladost, moje zlatá mladost víc se nenavrátí.

Melodie rozlékla se širým, tichým večerním krajem. Správce Beránek podíval se pokradmu na své starodávné kapesní hodinky, uvázané na dlouhém, zlatém řetízku, a zastrčiv je zas do kapsy vesty, hodil rukou, jako by chtěl říci, že jsme jen jednou na světě, a vzav sklenici s pivem, chutě si přihnul, kdežto nadlesní opřev hlavu o kmen starého stromu, který stál za jeho židli, zadíval se na tmavou oblohu, na níž třepotaly se zástupy hvězd, a oči jeho tak divným leskem hrály.

"Opakovat!" ozvalo se hlučně zahradou, když poslední akkord písně dozněl, 'opakovat!' A kde kdo byl, potleskem vybízel pěvce, aby se nerozcházel.

"Předneste píseň "Tam tichou nad Lužnicí!" žádal hezký mladý muž, stojící blíže pěvců.

"Tu jsme již zpívali."

"Já ji zaslechl jen z dálky, od Rožmberského rybníka, před chvílí jsem přišel. Prosím vás!"

Nadlesní se ohlédl, aby se taky podíval na toho, kdo po té písní tak touží, a jako by byl oči své do něho zabodnul.

"Znáte jej, pane nadlesní?"

Neodpověděl mi. Ani brvou nehnul. A zarostlá tvář jeho nabyla zvláštního výrazu. — Správce Beránek, hraje si svým řetízkiem na vestě, očima i prsty ukazoval na nadlesního, jenž seděl mezi námi a zas na toho junáka, jenž upíral zraky na pěvce, hotovíci se ku zpěvu. Všem u tomu jsem nerozuměl.

Beránek vstal a nahnul se k nadlesnímu.

"To je ta novina, kterou jsem vám chtěl sdělit, že Vendelín se vrátil."

A zase usel.

Prvotřídní bankovní ústav

STÁTNÍ BANKA 26. ULICE

Mohovitost přes dva miliony dolarů.

Vyřizujeme spolehlivě záležitosti pozemkové.

Přijímáme vklady čekovní a spořitelní.

Obsloužíme vás rychle přeplavními lístky aneb zasíláním peněz
do staré vlasti.

Platíme
3%
na vklady
spořitelní.

Přijímáme
vklady
z venkova
poštou.

Pod dozorem státu a Chicago Clearing House Ass'n.
Jsme členy Federal Reserve System.

Pište neb se dostavte osobně
a přesvědčte se o naší obsluze.

**3854-56 záp. 26. ul., roh Springfield Ave.
CHICAGO, - - - ILLINOIS.**

JOHN V. ŽELEZNÝ,
předseda.
JOHN G. ŽELEZNÝ,
pokladník.

OTTO BAUMRUCKER,
místo-před.
JOSEPH RYCHETNÍK,
výpom. pokl.

Nadlesní ani ted' okem nepohnul.

"Tam tichou nad Lužnicí,
v tom kraji miléném —"

První sloka písně zahlaholila ze rtů pěvců, ale hned nato spadli i ostatní vyletníci a hosté souměrným tónem v píseň a mocný zvuk elegické písně rozbíhal se po širém okolí. — Zvlášť jasně vynikal hlas onoho mladého muže, jenž píseň tu si vyprosil. Byl celý blažený, oči se mu leskly, tváře hořely. Mezi zpěvem zabloudil hlas jeho k našemu stolu a oči jeho setkaly se s očima nadlesního. Náhle umlknul, zbledl, sklopil oči a po chvíli rozpaků zaměřil ku našemu stolu, prodíraje se mezi židlemi a stoly, stanul před nadlesním Lindou, sehnul se k jeho ruce a polbil ji. Beze slova.

Linda vstal. "Kam jdeš, Vendelíne?"

"K vám, tatěku."

"Tak pojď!"

Linda mi podal mlčky ruku na rozloučenou, Beránkovi taky, zavolal udiveného synka Emanu a odešli všichni pospolu.

A když dozněla poslední slova písně, již Vendelín vyvolal. Byli ti tři zatím již někde za Lužnicí, na luční pěšině, vedoucí k lesům.

"Co jste mi chtěl říci, pane správce?" zeptal jsem se Beránka.

Přisedl ke mně na prázdnou židli nadlesního.

"Ale — chtěl jsem vás upozorniti, že to syn nadlesního Lindy."

"Na tom přece není nic divného."

"Na podzim tomu budou tři roky, co odešel z domova. a někdo o něm od té doby neslyšel," povídal, nedávaje se vyrušiti, "a dnes, kdy tatík jednou za rok vyjde si mezi lidi, aby na chvíli zapomněl na všeliké starosti, přijde Vendelín, a zrovna sem."

"Já na tom pořád nevidím nic divného, že syn po třech letech vrací se domů, a náhodou se setká na cestě blízko domova se svým otcem."

"Náhodou! — vy říkáte: náhodou, to je pravda, poněvadž Vendelín by se byl vyhnul zdejší hospodě daleko, kdyby byl věděl, že se tu setká se svým tatíkem."

"Vždyť mu povídal, že jde k němu."

"Inu, povídal, — co měl taky říci v tom překvapení? Ale volno mu nebylo."

"Čím je tento syn nadlesního?"

"Čím je ted', nevím. Dříve býval při lesnictví jako jeho otec. Kníže jej dal vystudovati lesnickou školu na vlastní útraty. Zelené šaty, klobouk s perem, pušku, psa, — to byl jeho živel. A hezký byl. To by vám dosvědčily ženské ze zdejšího kraje. Však dosud, jak jste viděl, Vendelín je svižný, hezký hoch. Trochu ustaraný — nu, tomu se nelze divit.

kdož ví, co zkusil ve světě. Ale nebude to pravda, co se proslýchalo, že se stal tulákem. Lidé mnoho napovídají. Tak ovšem se neměl, jako když byl zde v knížecí službě. Vendelín býval adjunktem v myslivně, kde je nyní jeho otec, který byl tehda revírníkem kdesi u Krumlova. Vendelína tu měl každý rád, ač byl tak trochu lehkomyšlným větroplachem. Učinil si tu známost s vesnickým děvčetem. Krásná byla, to se musí říci, na krásu nebylo Kristýnce rovných, ale jinak zcela obyčejné děvče. Taková hezounká divoká růže. Říkalo se, že ani čísti, ani podepsati se nedovede. Sloužila ve dvoře u šafářů. Otec její, starý pytlák, byl před lety zastřelen v Hodějovském revíru, když s puškou v ruce napadl hajného, a matka — ta se toulala někde světem. A s dcerou jich Kristýnkou zapředl Vendelín známost. Povíдалo se taky, že to byl sám Vendelín, který v lese přiběhl hajnému na pomoc a zastřelil Kristýnčina otce při pytláčení, a proto že se ustrnul nad osiřelým děvčetem a oblíbil si ji, a slíbil, že si ji vezme za ženu a nahradí tak, oč ji připravil. To se jen tak povíдалo, ale jisto je, že Vendelín měl Kristýnku opravdu rád a netajil se, že bude jeho ženou. A kde jen mohl, veřejně se k ní hlásil jako ku své nevěstě. Tot' víte, — těch závistivých druhých děvčat, jež myslily, že jsou něco víc. Byly tu dcery selské, pak dcery panských úředníků, které si činily laskominy na mladého hezkého lesníka.

Vendelín však nedbal na nic a pomalu chystal ve své myslivně hnízdečko pro svoji hrdličku, jež vyrostla v divokosti, ale v plné kráse na březích Lužnice. Ale i blahodárná starostlivost lidí pracovala. Nejdřív hleděli Vendelínovi rozmluvit jeho úmysl, a zoškliviti mu Kristýnku, a když to nepomohlo, psali tajně jeho otcí. Starý Linda zprvu si dopsiů nevěšimal a považoval známost synovu jen za chvilkový rozmar mladých lidí, později přijel sám a snažil se rozumnými důvody odvrátiti syna od jeho známosti. Vendelín měl důvody svoje a prohlásil, že od Kristýnky neopustí a nedopustí, aby Kristýnka jej považovala za lháře a podvodníka.

Linda odjel na oko klidně, ale za týden tu byl zas. A podával Vendelínovi jakousi listinu.

"Co to je, tatíčku?"

"Přečti si."

Rozkaz knížecí kanceláře. Vendelín byl službou přeložen na otcovo místo ke Krumlovu a jeho otec zase sem k Lužnicí. A Linda vyzval svého syna, aby ihned se chystal na cestu.

"Aspoň zítra, tatíčku," prosil Vendelín.

"Ne, hned dnes. Doprovodím tě na dráhu."

REVMATISM.

Obdivuhodné domácí léčení dostane se vám od jednoho, jenž touto nemocí trpěl.

“Roku 1893 stížen jsem byl svalovým a zápalovým revmatismem. Trpěl jsem mnoho po tři léta; utrpení moje dobře posoudí ti, kteří revmatismem stížení jsou. — Zkoušel jsem různé prostředky i lékaře, ale úleva, jaké se mi dostávalo, byla pouze dočasná. Konečně jsem našel prostředek, který mne vyléčil úplně a neuduh se více nevrátil. Poradil jsem to několika, kteří revmatismem hrozně trpěli, ba na lůžko jím vrženi byli, z nichž někteří byli 70 až 80 roků staří a on osvědčil se stejně jako v mém případě.”

“Měl jsem palčivé bolesti, jakoby mi všechny klouby hořely.”

Přeji si, aby každý trpící jakýmkoliv druhem revmatismu (zateklými klouby) tuto báječnou hojivou sílu zkusil. Neposílejte ani centu, pouze zašlete jméno a adresu a já vám prostředek ten zašlu na zkoušku. Až když jste ho použili a on se osvědčil, že jest tím, co jste tak dlouho hledali k vyléčení vašeho revmatismu, můžete zaslati za něj obnos **jeden dollar**; avšak rozumějte mi, já nechci vašich peněz dříve, pokud nejste přesně uspokojeni mi jej zaslati. Není to správné? Proč trpěti ještě déle, když takováto pomoc jest vám nabízena zdarma. Neodkládejte. Pište dnes.

Mark H. Jackson,

No. 2 M Durston Bldg.

Syracuse, N. Y.

Paří Jackson jest zodpověden za pravdivost hořejšího udání.

"Tedy aspoň na chvíli ještě se zdržím, chci se s někým rozloučit a povědět, kam odcházím."

"Jdi."

Vendelín odběhl do dvora na pokraji lesa. Kristýna právě vrátila se s ostatní chasou z pole.

"Kristýnko, jdu se s tebou rozloučit."

Děvče zbledlo, zachvělo se, sklopilo oči.

"Jsem náhle přeložen, místo moje zaujme jiný."

"Kdo?"

"Můj otec."

"A ty?"

"Půjdu na jeho místo do Krumlova."

"Kde je to?"

"Tamhle za těmi horami, daleko."

Kristýnka se rozplakala.

"Tedy mi tě přeci vyrvali!"

"Neplač, miluško, vrátím se brzy. Půjdeš pak se mnou a už se nerozloučíme. Splním vše, co jsem ti sliboval, vzpomínejme na sebe, a já stále budu se modlití jen tu modlitbu, jež vtělena v píseň "Tam tichou nad Lužnicí". Neplač, těš se, a bůh tě tu opatruj."

Stisknul jí ruku a vracel se k myslivně.

Tam už stál vozík s koněm a na vozíku majetek Vendelínův.

Mlčky usedl vedle otce a kůň klusal k nádraží v Lomnici.

Druhého dne přijel jiný vůz a přistěhoval do myslivny nábytek nadlesního Lindy. A zas měla myslivna jen jediného obyvatele. Linda byl vdovec, a mimo syna Vendelína měl syna Emánka, který byl kdesi na školách. Linda byl spokojen s provedeným plánem, a ochotní lidé jej utvrdili v jeho otcovské prozřetelnosti a ukázali mu i Kristýnku. Linda poněkud změnil svůj úsudek o děvčeti, o němž tolik pobuřujících zpráv se mu docela nediví, že Vendelín si ji zamiloval. Děvčátko jak obrázek, ale co je platno, Vendelín dostane za ženu taky hezkou a k tomu bohatou.

Za krátký čas objevil se tu Vendelín z čísta jasná, a rovně do panského dvora.

"Kristýnko, jdu si pro tebe. Počkám tu do zítřka a pojeděš se mnou."

"Kam?"

"Tam, kde jsem já."

"Já odtud nepůjdu, z toho kraje."

"Ty jsi dětinská, — kraj jako kraj. Tam je krásnější kraj a hezčí myslivna, než tady."

"At', já od Lužnice nepůjdu, vím, že bych umřela."

"Tedy se dáme oddatí zde, zůstaneš zde nějaký čas sama, než já se sem přistěhuji. Až budeš mojí ženou, přestane i můj otec na

mne se hněvat a vymění zase svoji myslivnu za moji."

"Ne, já se vdávat nebudu."

"Co to mluvíš?"

"Nebudu se vdávat, opravdu. A vdám-li se přec, musí býti můj muž tak chudým, jako jsem já. Lítuji, že jsem ti to neřekla již dávno. Měl jsi mne tak rád, nemohla jsem ti to říci. Měla jsem tě taky ráda, to víš sám. Bylo by hřichem odplácetí za lásku jinak, než láskou. Ale tvojí ženou býti nemohu, nebudu."

"Kristýnko, kdo tě navedl k takové řeči?"

"Nikdo, jen moje duše. Moje řeč je samorostlá jako můj život. Po tvém odchodu probděla jsem a proplakala řadu nocí a ty slzy otevřely moje oči. Jsi mladý, tvůj život stál tě více starostí a obětí, než život můj, bylo by hřichem, abych činila nároky na žití stejné tvému. Dnes snad neznáš rozdíl mezi námi, ale až byl rozdíl ten poznal, bylo by pozdě. Mládí je mládí, to je s úsudky hned hotovo, ale přijde čas, často dosti záhy, kdy člověk obírá se více rozumem než srdcem. A kdybych viděla, že kolem nás usazuje se bída, a že tou bídou nás obou jsem vinnou jediné já, utrápila bych se. Odpust' mi slova moje, a věř, že budeš beze mne šťastným."

"Kristýnko, ustroj se, půjdeme na faru."

"Ne!"

"Nyní vím, že mne nemá ráda."

"Mám tě ráda, život bych za tebe bez rozmyšlení obětovala. mám tě ráda, že nikdo tě tak rád mítí nemůže, ale právě proto nechci býti tvojí ženou."

Vendelín vyvracel Kristýně její vrtochy, ale ta stála jako dub. Tváře její byly rozpaleny, prsa její se dmula, plíce pracovaly, jako by jim hrozilo zalknutí.

"Kristýnko, odcházím tedy na vždy, více se neuvídíme, než odjedu, — chceš býti mojí?"

"Ne!"

Vendelín jí pustil ruce a odešel. Zabočil do lesa, odtud přes lučiny a po dlouhé hrázi Rožmberka k Třeboni. Odtud poslal dva dopisy, krátké, na vlas stejné. Jeden otci, druhý knížecí kanceláři na Hluboké. Oznamoval, že dnešním dnem vystupuje dobrovolně z panské služby. Proč vystupuje, kam jde, — nic. Tomu jsou nyní tři roky. A dnes pojednou se tu Vendelín objevil."

"A kde je Kristýnka?" vytrhnul jsem Beránka z řeči.

"Pod dnem na hřbitově. Taky tomu pomalu budou tři roky, co ji pochováli."

"Zoufala si nejspíš — —"

"A ne, — to je zas jiný kousek toho příběhu. Lidé, kteří dříve Kristýnce nepřáli její štěstí, najednou obrátili, a začali jí vyčítati, že tak lehkomyšlně svoje štěstí zakopala."

Granátové šperky.

Brože, jehlice, sokolské odznaky pro bratry i sestry, náhrdelníky, náramky, náušnice a mnoho jiných ve výběru nejhojnějším.

Granátové šperky.

Pravá ozdoba československého lidu, hodí se nejlépe za příležitostný dárek k Vánocům, Novému roku, narozeninám a jiným příležitostem.

Za ceny nejlevnější. — Pište si o náš ceník čís. 2510.

Hrnečky z "Prodané nevěsty", 6 kusů \$2.75, poštou \$3.50.

Importované kalendáře na r. 1926

50 druhů importovaných a všechny americké.

KUCHAŘKY K VYŠÍVÁNÍ

dle Alešových kreseb — velmi pěkné, 9 rozdílných druhů. Kus 39c, poštou 45c.

Povlaky na polštáře

RUČNÍKY

s 3-palcovou obrubou "ažurou" ze zaručeně neškrobené látky — velikosti 32x22, s nápisy:

- 1.) Dobrou noc!
- 2.) Dobré jitro!

Kus 59c — poštou 64c.

"Jedna ruka druhou myje" a "Čistota půl zdraví".—Velmi dobré jakosti, s "ažurou" k vyšívání, velikosti 33x18, s nápisy a příslušnými obrázky.—Kus 48c, poštou 55c.

Bavlnka D.M.C.

k vyšívání, ve všech barvách.—Přadénko 6c, poštou 6c.

Znáte časopis "Ženské Listy?" Zašleme zdarma na ukázkou.

Naše seznamy obsahují několik set stran a jsou zasílány ZDARMA

F. PANCNER
3505 W. 26TH ST. CHICAGO, ILL.

Největší český knižní závod v Americe.

Kristýna pohodila hlavou.

"Vendelín je kněžecí úředník, službička jednoho, dva uživí, ale je-li jich víc, a není-li stranou soukromých pár zlatek, je to těžké. Láska je hezká věc, ale když se žaludek začne hádat se srdcem, už se láska stěhuje z domu."

Ani jsme nemysleli, že by takový divoch, jako Kristýna, která se všemu na světě jen smála, měla tak bystrý rozum. I nadlesní Linda se o tom dozvěděl. Byl rád, že to tak dopadlo, ale zároveň cítil palčivou urážku, když lidé vyprávěli, jak Vendelín, jeho syn, na němž si tolik zakládal, byl takovým způsobem odmítnut Kristýnou, takovým obyčejným děvčetem. A když dostal dopis Vendelínův, přímo zuřil.

Druhý den potkal kdesi Kristýnku.

"Nepsal ti Vendelín?"

"Ne! Ví, že bych mu nedovedla odepsat."

"Mně psal. Opustil službu, myslivnu otce, odešel —"

Kristýna pokrčila rameny.

"Myslím, že z Vendelína se stane tulák." povídal, a tím budeš vína jediné ty!"

"Já?"

"Ano, ty! Tys mého syna zničila."

"Ne tak. Abych vám a vaší otcovské lásce syna vašeho uchovala, zřekla jsem se ho sama, ač nevíte, s jakou obětí."

A obrátila se a šla. — —

Byl podzimní, deštivý den. Nadlesní Linda vracel se z obchůzky domů celý promoklý. Cestou ode dvora kráčel pod širokým deštníkem vesnický poslíček Kilián. Přinášel do myslivny poštu a noviny. Linda naň počkal, aby mu ušetřil cestu do myslivny.

Co je nového, Kiliáne?"

"A nic. — Totiž ve dvoře mají křtiny."

"Nu?"

"Kristýnka má syna. Přivezli kněze."

Linda se zarazil. "Což dítě je nemocno, že se tak pospíchalo se křtem?"

"A, hošík se má k světu, ale Kristýnka prý asi půjde ze světa. Ráno jí přivezli lékaře z Lomnice, ten už se s ní nadobro rozloučil. Do večera prý sotva vydrží. Tak si přála být zaopatřena. Odvezli lékaře a přivezli kněze, a když zaopatřil Kristýnku, hned prý pokřtí jejího synáčka, aby se ještě dozvěděla, jak se jmenuje."

Linda nechal státi udiveného Kiliána na cestě a pustil se ke dvoru. Kněz právě vstupoval do vozu, když nadlesní se přihnál.

"Jak se daří nemocné, důstojný pane?"

"Nejsem lékařem, ale pochybuji, že vydrží."

"Což ten hošíček?"

"Pokřtíli jsme jej. Šafář mu byl kmo-trem."

"Jak se jmenuje?"

"Po přání matčině dostal jméno otcovo, Vendelín."

"Byl bych rád, aby hošík měl i přjmení po otci. Vykonal jste tu, důstojný pane, dva obřady, mohli byste vykonat obřad třetí."

"Co to má být?"

"Vraťte se se mnou!"

A odloživ pušku a klobouk, dal se knězem uvést do světničky, kde ležela Kristýna.

"Kristýnko, prý jsi nemocna?"

Kývla hlavou.

"Nemoc nemusí být smrtelná."

"Já vím, že umřu. Ráda opustím život, celý svět, kde jsem nezažila nic dobrého, ale co si tu počne moje robátko!"

"Proto přicházím, Kristýnko. Stranou zájmy tvé a zájmy mého syna, je tu nevinné dítě a to musí nosit jméno svého otce. Jsem vdovcem. mám totéž jméno, co otec tvého dítěte, podej mi ruku, řekni, že mne chceš za muže a velebný pán nás oddá."

"Když tedy chcete prokázat dobrodání mému synáčkovi aby nebyl docela opuštěn ve světě, na který se nedovede ještě ani dívat, — —"

A podala mu ruku.

Linda klekl u její postele, kněz jím požehnal a byli muž a žena.

"Umřu jako žena," pravila tiše, "odplat vám bůh za vše dobré — —"

Horečka jí lomcovala, už nepromluvila, a k večeru se rozplakal zvonek kapličky blízke vesnice. lidé se potichu modlili a povíдали si, že nadlesní zas už je vdovcem.

Linda pohřbil Kristýnku, platil knězi najednou za křest, za oddávky a za pohřeb. vnu-ka—syna, sirotka přinesl si do myslivny, dal mu dobrou ošetřovatelku a vymohl mu dovolení nejen aby směl mítí jeho rodné jméno, ale i to vyprosil u úřadů, že malý Vendelínek zapsán v matrice jako dítě manželské. —

Správce Beránek podíval se na hodinky.

"Půl dvanácté. A podívejme se, zahrada skoro prázdná. To se tak člověk rozpovídá a neví ani, co se kolem něho děje. A vás jsem zdržel od spaní. Vojtíšku, pojdte si pro peníze!" zavolal na hostinského.

Zaplatili jsme svoji útratu a v půjezdě hostince jsme se rozešli jako dávní známi.

Hostinský rozsvítil svíčku a uvedl mne do pokojíku, jež jsem si dříve zajistil k no- clehu. —

V sedm hodin ráno kráčel jsem zas po vyprahlé silnici mezi rybníky Tisým a Rožmberkem ku Třeboni. Tu a tam potkal jsem povoz, jednotlivce, neb i skupiny dělníků, nyní za mnou zarachotila bryčka, tažená pěkným

TELEPHONE MONROE 2728-2729.

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ OBCHOD

masem, velkouzenářství a komisionářský obchod v Americe

Zvláštní pozornost věnujeme zásilkám z venkova, ku příkladu za drůbež, telata, vejce a máslo nám zasláné, hledíme vždy obdržeti tu nejvyšší cenu pro krajany a po prodeji ten samý den zasiláme peníze za jejich zboží.

O hojnou přizeň žádá

FRANK ZÁHROBSKÝ, předseda.
JOSEF LIŠKA, tajemník.
ANT. ČÁMSKÝ, pokladník.
P. J. ŠMÍDL, obchodveda.

CHICAGO BUTCHERS PACKING CO.
216-222 No. Peoria Str. **CHICAGO, ILL.**

koníkem. Už mne dojela, a předjela. Najednou bryčka zastavila. a slyším pozdrav.

"Dobrý den, pane doktore!"

"Ah, pan nadlesní. Kam tak časně?"

"Do Třeboně," povídal, podáváje mi ruku z bryčky. "přisedněte si bez toho jdete taky do Třeboně."

"Děkuji, půjdu raději pěšky."

"Jen pojd'te mezi nás, nechci abyste se svezl zadarmo," smál se, "můžete nám v Třeboni prokázat malou službu."

Usedl jsem v bryčce vedle nadlesního.

"To jsou moji synové," představoval mi Emanu, který řídil konfka, a Vendelína. "A tenhle hošíček —" ukázal na hezkého, asi tříletého klučínu, "nu, nemusím vám asi nic vysvětlovat, správce Beránek vám jistě všechno vyložil. To je náš dobrý Vendelínek. Dotsud mi říkal "tatínku," a rád bych, aby mi ode dneška říkal "dědečku". Jedeme k notáři a potřebujeme jednoho svědka a právě jste nám přišel do cesty."

Ochotně jsem tu funkci přijal. —

POZDĚ.

NAPSALA ZDENKA NOVÁ.

MALÁ Luisa rozhodně nebyla osudem zhyčkána. Jí přikla v úděl zlá sudička mnoh slz a zármutku. Luisa prožívala bezradostné mládí, bylat' dítětem chudých rodičů. Otec Luisin byl pouhým dělníkem a ona byla ze sedmi jeho dětí nejmladší. Zlá chudoba provázela je věrně po celý život.

Luisa byla hrdá, v sebe uzavřená, a od chvíle, kdy začínala chápat, nenáviděla bohatých. O, osud tehdy chybil, dav Luise hrdost, což smí být chudý člověk hrd? Nemá se povždy klanět v prach zlaté modle? Smí snad stejně hrdě hlavu nést jako člověk, jehož cesta je od kolébky růžemi vystlána? Hrdost se zle n Luise vymstila, ó mnoho, mnoho vytrpěla ubohá malička, než život sklonil hrdou její hlavu. Loďka Luisina života plula po rozčeřených vlnách, a mnohdy rozezlená vlna zanesla ubohou malou loďku na úskalí, tak že se zdálo, že ztroskotá, ale nestalo se tak, neměla ještě plavba života jejího být skončena, Luise bylo projít těžšími bouřemi.

Tak dorůstala malá Luisa v krásnou dívku, otužována těžkým životem. O její kráse mluvilo stero očí, s nimiž se Luisa na svých cestách setkávala, jen dívka sama nebyla si toho vědoma.

Nevěřila mužům, tak jako nevěřila lidem vůbec. Život nenaučil ji milovat člověka. O

lásce vůbec měla Luisa malé ponětí. Ona ze své vlastní zkušenosti věděla, že děti chudým rodičům jsou zbytečnou přítelí a ve své naivnosti nechápala proč se muži žení, nejsou-li zpozdlí, maj-li se potom starat o rodinu, kterou nemilují? A sama sobě umnila, že se nikdy, nikdy neprovdá. Tak uvažovala Luisa ovšem jen pokud sama lásky nepoznala. Láska, která koná zázraky, vložila v srdce mladé dívky zcela jiné názory.

Luisa byla zaměstnána v závodě. Tam přišlo mnoho mužů a mnohý rád by byl se k dívce přiblížil, ale Luisa byla nepřístupna, hrda, tak že nikdo neodvážil se jí znepokojovali. Do zábav nechodila; ne proto, že by byla odpůrkyní tance, naopak, ona milovala tanec, veselí, vždyt' byla mladá, ale právě její hrdost jí v tom bránila. Neměla peněz, aby se mohla oblekem rovnat druhým, a poslední být Luisa nikdy nechtěla, proto raději zůstala doma. V knihách hledala náhradu a zapomenutí. Tam jedině je nalezla. V nejtěžších dobách byla jí kniha přítelkyní, učitelkou a nezklamala jí nikdy. Zatím co dívky Luisina věku se bavily, tančily, ona sedávala s milou knihou v ústraní a byla i tak spokojena. Vždyt' život od malička jí učil jenom odříkání. Ráda se Luisa toulávala v prázdných chvílích Stromovkou s knihou v ruce. Milovala ty staré, mohutné stromy zvlášt' v podzimu, kdy vrcholky jejich byly tak nádherně zbarveny. Tehdy byly stezky liduprázd-

OBCHOD ZALOŽEN R. 1886, — INKORPOROVÁN R. 1921.

JOHN L. NOVAK, předseda.
FRANK STEISKAL, místopředseda.

OTTO L. STEISKAL, pokladník,
JOSEPH F. NOVAK, výp. pokladník.

ÚPLNÁ A SPOLEHLIVÁ BANKOVNÍ SLUŽBA

PŘIJÍMÁ čekovní a spořitelní vklady, a "Vánoční klub".

PRODÁVÁ první třídy hypotéky a zlaté bondy (GOLD BONDS).

POJIŠŤUJE proti ohni, vichřicím, škodě na sklo, atd.

PŮJČUJE PENÍZE na nejlepší majetky.

PŘEPLAV.—Máme zvláštní oddělení, které podá úplné a spolehlivé informace a rady.

PENÍZE zasíláme přímým spojením spolehlivě a rychle do všech dílů světa.

POZŮSTALOSTNÍ a dědičné záležitosti zde i v Evropě se pečlivě vyřizují.

PRONAJÍMÁ levně a bezpečně skřínky.

Novak a Steiskal State Bank

1817-1819 So. Loomis Str.

Blue Island Avenue & 18th Street.—Telefon Roosevelt 3205-6-7.

né a Luisa s rozkoší brouzdávala se padaným listím, ráda nastavovala větru svoje čelo, těšilo ji, mohla-li divnému podzimnímu větru vzdorovat, připadalo jí, že právě tak musí v životě vzdorovat osudu.

Luisa nebyla z lidí, kteří přijímají život tak jak jest, kteří nechápou, že mnohdy koridlo loďky života leží v jejich rukou, byla ráda, přinutila-li osud k dosti malému ústupu, bylať dívkou statečnou. Tomu všemu namčil jí trpký, těžký život.

V krásném měsíci máji, v době, kdy kvete šeffk, vonná stfemcha a ještě mnoho jiných květů, které Luisa tolik milovala, slavila nejstarší sestra její, Marta, svatbu.

Po několikaletém bránění smířili se konečně obě rodiny, když viděly, že není vyhnutí a požebraly svým dětem. Svatba byla jednoduchá, vždyť obě rodiny byly chudy, neměly ani hostí, vzdor tomu však byla přece dosti veselá. Tančilo se mnoho. Tehdy poznala Luisa Oskara, nejmladšího bratra svého nového švakra.

Od prvního spatření Luisa milovala Oskara celou svou krásnou, náruživou duší láskou, jakou jen ona sama byla schopna. Ta hrdá dívka, která se domnívala, že sama sobě v životě postačí, která ani nechápala, že je lásky schopna, věnovala celé srdce Oskarovi a tento jí stonásobně splácel. Věděli oba arciť, kolik bojů je čeká, než dojdou cíle, ale společně oba na pomoc Oskarova bratra, který jistě by stál při nich, kdyby byl osud jinak neurčil. Oskar sám zapřisáhl Luisu, aby společně oba na něho, že je dosti silen, a že za žádných podmínek od drahé dívky neustoupí, že si jí vybojuje právě tak, jako jeho bratr Martu. A láska jejich, právě snad proto, že od počátku byla utlumována, vykvetla v nádhernou růži rudé barvy, žel, že bylo při ní tolik, tolik trnů, které citlivé srdce malé Luisy do krve zraňovaly. Vzdor trnům, byla Luisa šťastna. Čím větší překážky se jim v cestu kladly, tím více láska jejich rostla.

Na krátko jen vzešlo slunce lásky Luisiny. Brzo na to zatáhla se obloha života jejího temným mrakem, který věštil zlou, krutou bouři, ne-li úplnou zkázu. Bylo to tehdy, kdy Oskar byl odveden k vojsku na tři léta. Znovu padlo tisíce přísah se strany Oskarovy. Utěšoval milou svou, "vždyť i ta tři léta odloučení, dá Bůh, uplynou a pak spojíme se na věky." Ale léta mýjela pro Luisu zdlouhavě, drahý Oskar musel daleko, až do Tyrol, tak že se s Luisou vídali jen o dovolené. Za to si dopisovali zhusta a dopisy Oskarovy byly tehdy Luisě jediným milým těšitelem v jejím odloučení.

Ale osud ani na tom neměl dosti. Zvláště nemilosrdně Luisu pronásledoval. Když konečně minula ona krutá tři léta odloučení od milého hochy, když konečně se měl vrátit, aby drahou svoji dívku odvedl k rodnému krbu, vypukla válka. Luisa zoufala. Neuviděla už drahého hochy, odvezli ho přímo na Ruskou frontu. Ani Marty, sestry Luisiny muž Jindřich neušel téměř osudu. Toho odvezli na srbské hranice. Nastaly dny plné bēd a strádání. Mnohdy dlouhou dobu neměla Luisa o drahém Oskarovi žádných zpráv. Z počátku každý doufal v brzký mír, nikdo nevěřil, že by válka tak ohromného rozsahu mohla trvati déle jednoho roku. Ale když minul první rok, ukázalo se, že není nejmenší naděje na skončení. Nejtěžší doby měly teprve přijít.

Zprávy z bojišť docházely zřídka a nebyly nikterak potěšitelné. Válka zúfala dále a jako nenasytný dravec pohlcovala tisíce obětí, rozvrace'a a hubila celé rodiny, do té doby klidně žijící. Truchlivo bylo tehdy žít. Nebylo radosti, nebylo štěstí, potoky slz tekly, ubohých strádajících matek, vdov i dětí. Kde byl tehdy Bůh, jenž dobré odměňuje a zlé tresce?

Nemocnice byly přeplněny raněnými vojiny. O jak zlý, ukrutný a vynalézavý dovede být člověk u objevování zbraní ku vyhubení, zohavení "nepřítelů" člověka nevinného, kterého před tím nikdy ani nebyl spatřil. Proč člověk jiskru nadání, kterou Bůh v něho vložil, proč využítkoval ji k tak hrozným účelům? Jak žehnilo by jemu hřstvo, kdyby užil ji k dobru, k prospěchu jeho.

Těž Martin muž, Jindřich byl raněn. Odvezli ho do Uher. Marta se všemožně namáhala, aby byl převezzen domů a zdálo se, že stane se dle jejího přání. Povolení už k tomu měla, ale když byla ukoléhána v nejlepší naděje, překvapila ji náhle zpráva o Jindřichově smrti. Marta šlela bolestí nad zíratou drahého muže. Nespala celé noci, seděla bez pohnutí pohlížejíc na podobenku drahého Jindřicha. Zoufale volávala: "Jak jen mohl's odejít, drahý, milovaný Jindřichu, mě tady zanechav bez jediného slova rozloučení, zemřel'sa tam v dalec sám opuštěn, nehybně ruky, která by chladila horké tvoje čelo, která by ti usnadnila chvíle poslední." Marta nevrátila se už k dosavadnímu životu. Duch její zůstal zastřen. Přec tedy Bůh je milosrdný. —

Luisa trpěla nesmírně. Neštěstí, které potkalo sestru její, prožívala s ní a mimo toho stihla ji rána nová. Hrob švakra Jindřicha byl současně hrobem Luisiny a Oskarovy lásky. Smrti Jindřichovou přetřhaly se beztak slabé styky obou rodin. Místo, aby neštěstí je sblížilo,

TRINEROVO HOŘKÉ VÍNO JEST PŘÍČINOU TĚTO ZMĚNY.

DNES manžel odchází v nejhorší náladě z domova. Špatně spal, snídaně mu nechutnala, je nervosní a podrážděn. Cestou domů si však koupil Trinerovo Hořké Víno — a

DRUHÉHO DNE odchází svěží a veselý, kyne na pozdrav ženě a děcku, šťastným, že se tatíček tak změnil. Trinerovo Hořké Víno to způsobilo.

DNES mladá žena sedí v kuchyni jako bez ducha. Hlava ji bolí, nemá chuti do žádné práce. Pak se však rozhodne vzít trochu Trinerova Hořkého Vína — a

DRUHÉHO DNE jest jako vyměněna. Zpívá si, směje se, nervosa je pryč. Trinerovo Hořké Víno působilo jako kouzlem.

Trinerovo Hořké Víno jest lék, jehož potřebujete, když trpíte nechutí k jídlu, špatným trávením, zácpou, častým bolením hlavy, nespavostí, mučivou nervosou, nechutí k práci, — lék ten vyčistí Vám žaludek a vnitřnosti, pomůže trávení, posílí nervy, podníti játra a ledviny k lepší činnosti, i cítíte se pak jako znovu zrozeni.

Součástíky tohoto léku, kaskara sagrada a jiné hořké byliny, kořínky a kůry, a aspoň 3 léta staré červené kalifornské víno, činí lék ten onou spolehlivou žaludeční silivkou, která již po 35 let se těší nevyrovnatelné oblibě v tisících českých a slovenských domovů ve Spoj. Státech a Kanadě.

Ve všech lékárnách a prodejnách léků.

Žádejte tam také Trinerův Liniment, jenž jistě pomáhá při reumatismu, neuralgii, bolení v klíži a otocích, Trinerův Mírničel kašle, výborný při nastuzení, Trinerův krém na zuby, Trinerovy Kapky proti bolení zubů, Trinerovy prášky proti bolení hlavy, — Trinerovu Vodičku na ruce (Hand Lotion) na rozpukané ruce a tvář, Trinerův Tekutý Shampoo, jenž činí vlasy lesklými a krásnými, Trinerův Krém k holení.

—Pro byt, dílny a zahrady: Trinerův Fli-Gass zabíjí okamžitě mouchy a komáry, Trinerův Prášek na hmyz (Cockroach Powder) vyhubí mravence, šváby a všechnu jinou havěť v příbytcích a dílnách, Trinerův Garden Friend vyčistí vaši zahradu od všeho škodlivého hmyzu.

—Nemůžete-li dostati Trinerovy léky nebo přípravky v sousedství, pište firmě

JOSEPH TRINER COMPANY

1333-45 S. Ashland Ave.,
CHICAGO, ILLINOIS.

žilo, rozevřelo nepřeklenutelnou propast mezi nimi. Luisa věděla, že jí Oskar stejně miluje, ale znala jeho lásku k matce, tato však se vyjádřila, že pokud bude živa, potud nedovolí, aby Luisa stala se Oskarovou ženou. Oskar měl volit mezi láskou matky a milovaně dívky.

Tenkrátě Luisa jako tisíce a tisíce lidí v městech usedlých, trpěla hladem. Nebylo chleba ani mouky, lidé zmírali hladem. Pro jediný malinký bochníček chleba stávala často Luisa v řadě před pekařským obchodem celé noci, v dešti, mrazu a mnohdy, ba nejčastěji se stávalo, že když přišla na ni řada, chléb byl vyprodán. A jaký to byl chléb, lidé slabšího žaludku po něm umírali. Nikdo nerozeznal byl-li pečen ze dřeva, či ze slámy a ještě ho bylo tak málo, na celý týden jeden bochníček. Lidstvo klesalo po tíhou bídy, a nikde pomoc, nikde zastání. Ovšem, ne všichni zlořečili válce, mnohým byla tato zdrojem velkých příjmů. Svět chová mnoho lidských šakalů a hyen, kteří sytí svůj břich na chudáků mrtvolách. Velkou většinou ale byla válka prokleta i s jejími původci.

To Bůh jen zkoušel svůj lid, vždyť On nechtěl ho vyhladit, za léta strádání odměnil ho 28. říjnem.

Z rána zmíněného dne objevila se zpráva, neurčitá ovšem, nikdo nevěděl odkud vzala svůj původ, o ukončení války, o prohlášení míru a samostatnosti. Tak krásná, slibná byla ta zpráva, že lid bídě uvyklý pokládal ji za zážrak a nemohl jí uvěřit. V poledne však byla už potvrzena tiskem. Byl to slavnostní den, vždyť nejenom že byla ukončena válka, ale i drabá Česká zem byla konečně osvobozena od jha nenáviděné rakouské vlády a byla prohlášena v samostatnou republiku. Splnil se krásný smělý sen, ve který nikdo nevěřil, že se kdy splní. Z trosk starého, ztrouchnivělého Rakouska zkvetla krásná Československá republika. Kéž jen ti, kdož ji zbudovali, dovedou ji uchránit před nepřítelem a zachovat.

Tisícíhlavé zástupy procházely pražskými ulicemi a za slavnostního ticha v největším klidu snímány byly všechny znaky, jména a stopy zemřelého Rakouska. Nemstili se Němcům, jak by toho byli títo za svou krutovládou zasluhovali. V tak krásný, slavný den člověk rád odpouští, třeba nemohl zapomenouti bezpráví na něm spáchaných.

Též vracejícím se vojínům, kteří se slávou vítání, snímány byly znaky Rakouska a mnohý důstojník, zatvřelý Rakušan, který nechtěl věřit v pád tohoto, se zle bránil, ale nebylo vyhnouti, přesíla zvíťazila. Pár těch

krásných dnů prožil lid jako pohádku a pak zas byl návrat ku všednímu životu.

Poslední čas Oskar nepsal Luise, tak že nevěděla, kdy přijde zpět, až jednou večer, když Luisa vracela se ze zaměstnání, z nenadání setkala se s Oskarem. Byl o to shledání pro Luisu radostné a bolestné zároveň. Vzpomínali oba zemřelého Oskarova bratra a tím zároveň si připomněli neutěšenou pro ně situaci. Utěšovali se spolu, že čas všechny rány zhojí a potom budou možná rodiče přístupnější. Oskar vrátil se k původnímu svému zaměstnání. Byl bankovním úředníkem. V prázdných chvílích scházeli se potajmu s Luisou opět.

Tou dobou ulehla churavá matka Luisina, aby už nepovstala. Lékař prohlásil stav její za beznadějný. Každý večer vracela se ubohá dívka domů v obavě, že grahou matku už živou nespátí. A skutečně v krátkém čase Luisa své dobré matky pozbyla. Tak tiše, jak byla žila, tak i odešla, opustila své nešťastné, zoufalé děti. Proč tak krutě, nemilosrdně osud Luisu pronásledoval? Trestal ji snad? Ale zač, vždyť ubohá se ničím neprohřešila.

A nebyla naděje ani na obrát k lepšímu. Vždyť ani kdyby i byl Oskar proti vůli rodičů s Luisou se spojit, nebylo možná. Byli oba chudí, nebylo peněz na zařízení bytu. Nešťastná Luisa přestala mít už nároky na štěstí, za to tím vroucněji si přála dojit klidu. Nemašla jej doma, proto se rozhodla hledati jej v cizině. Měla sestru v Americe provdanou a u té h'edala útočiště. Po krátkém čase opustila Luisa milovanou vlast', odvázejíc sebou slib Oskarův, že do roka přijede on za ní. Luisa neměla mnoho víry v jeho slív, ale přes to slíbila čekati rok.

Došla Luisa v nové vlasti tolik žádaného klidu. Poněvadž nedělala velké nároky, byla spokojena. Pracovala ráda a záhy měla našetřeno něco peněz. Nebylo to mnoho, a'e Luisu to těšilo, poněvadž viděla, že může se uskutečnit sen, který pokládala za ztracený, bude-li mít Oskar dosti vytrvalosti a pevné vůle. A čas míjel pro Luisu dosti rychle. Nové ovzduší a nové starosti nedaly Luise vzpomínat na minulost a to bylo nejlepším lékem pro její uštvanou duši.

Z počátku Oskar psal často, ale později dopisy jeho řídly, až umkl nadobro. Luisa, jsou hrda, m'čela též. Jakkoliv milovala stále stejně svého Oskara, nebyla by ho nikdy přemlouvala, aby jednal jinak, než sám se rozhodl. Sama vykonala všechno, co bylo v její moci, aby usnadněno bylo její spojení s drahým hochem. Jeho vinou se tak nestalo. Luisa domnívala se, že Oskar na ni zapomněl,

**H
E
L
I
G
O
N
K
Y**

**H
E
L
I
G
O
N
K
Y**

HELIGONOVÉ HARMONIKY

JOSEPH JIRAN

ANTONÍN HLAVÁČEK
JAN KLÁSEK

FRANTIŠEK DUCHOŇ
JOSEPH HLAVÁČEK

Jediný obchod, kde můžete obdržeti a porovnatí všechny výrobky českých harmonik. My máme největší výběr v Americe. Pište si o úplný obrázkový ceník.

DVOU-ŘADOVÉ HELIGONKY OD \$45.00.

**Nová a potřebovaná piana a fonografy.
VICTOR — COLUMBIA — BRUNSWICK**

Nejúplnější sklad českých rekordů a válečků pro samohraací piana.

Nové seznamy každý měsíc.—Pište si o ně.

VICTOR — COLUMBIA A ODEON

ZVLÁŠTNÍ LÁCE V HOUSLÍCH

pro začátečníky i pro pokročilejší žáky. Pište si pro náš seznam starých mistrovských houslí.

PRO VŠECHNU VAŠÍ HUDBU

JOSEPH JIRAN

1333 W. 18th Street

CHICAGO, ILLINOIS

DEPT. A.

Náš 26tý rok v obchodě.

41-letá zkušenost v hudbě.

že našel náhradu a přestala věřit v uskutečnění slibu. Jsouc okolnostmi donucena hledati útulek u cizích lidí, rozhodla se založiti svůj vlastní domov.

Tou dobou seznámila se s mužem, který jí byl nad jiné sympatickým. Za krátko slavili spolu sňatek a Louisa melitovala. Žili spolu takový klidný, tichý, spokojený život. Tři léta uplynula pro ně jako sen. A byli by žili tak stále, nebýt Oskarova dopisu. Po třech letech z nenadání došel Luise dopis Oskarův, znějící na její dívčí jméno. Nevěděl dosud o změně, která se s Luisou stala. Domníval se, že Luisa bude stejně čekat i nebude-li jí psát. Zapomněl, že jemu se snáz čeká doma ve vlasti u rodičů, zapomněl, že dívce se tíže

žije v cizině bez přátel a domova. Psal, že se rozhodl uskutečnit slib Luise daný a že čeká jen na její odpověď. Před třemi léty by byl Luisu učinil šťastnou, dnes jen rozvrátil její tak pracně zbudovaný klid. Po velikých duševních bojích napsala jemu Luisa: "Nemohu přijmouti Tvoji nabídku, nejsem volna, jest pozdě už, pro mne není zpátečního kroku. Neopustím toho, který mi byl přítelem v těžkých dobách. Odpusť mi, jako já jsem odpustila Tobě. Ty ještě můžeš být šťasten, pro mne už je jenom klid, a ten si opět svým dopisem rozmetal a dlouho, dlouho bude trvat, než jej nabudu. Snad naleznu ho teprve tam — kde život končí, odkud není návratu."

MARYČKA.

Napsal F. Šíma—Trojanský.

Nebyla ze svých, totiž z těch, jimž pod hrubým plátnem rezné haleny tvrdnou v železo svaly a srdce tvrdne v kámen. —

V jemném, mramorově bílém obličejí jejím dřímala čistota andělů, pohádka rájů a v tajemných hlubinách modrých očí zračila se nekonečnost vesmíru, kam toužila vlétnout její čistá, snívá duše. Nebyla ženou, jako jsou jí celé miliony těch druhých, ale byla jen pohádkou, hubbou a krásnou, nikým nečtenou básní.

Nemiloval jsem jí, nesměla, nemohla býti milována — ale ctil, vážil jsem si její nadpřirozené, uslechtilé duše.

Ríkala jí Maryčka.

Seznámili jsme se náhle a prostě, sotva jsem jí poprvé uviděl a ona rázem pochopila, poznala mne, neb viděla, že nejsem z těch všedních, jednotvárných lidí, jichž myšlenky jako těžké, nezdravé mlhy, kroužící jenom kolem prosaických hmot, neproniknuty zůstávají hřejivým sluncem ideálů.

Rodiče její měli malou, dřevěnou, došky krytou chaloupku, přilepenou jako hnízdo ptáčí ku skále těch chmurných, studených karpatských velehor.

Měli také kus polička, tvrdého kamenitého polička, z něhož dobývali chudou skývu denního černého chleba.

Vidouce, že dítě jejich není stvořeno pro hrubou, mozolnou práci, skropenou slzami a zalévanou krví, posílali ji rodiče do Budapešti, do škol. Tam ale nebylo půdy pro jejího ducha a dobré, slovanské srdce. Vrátila se domů, neboť nebylo pro ní to moře hrubé cizoty určené, by v něm utonula. Nenačila se z cizí řeči takřka ničeho.

Potom sedávali jsme spolu na staré dřevěné lávce, pod košatou šumicí jabloní. Veliký kotouč rudého slunce zašínul se za vrchy lesnatých, směhem pokrytých hor; pod námi rozhučel se hlučněji jez, zpívající svojí tálhlu, tajemnou píseň Času a do údolí vkradly se bělavé clony řídkých mlh.

Pohlédli jsme na sebe a jemná vlna obaobného porozumění prochvěla nám nitrem. Vzala mne za ruku a prosila, bych vyprávěl jí o krásných, čarovných krajích mé rodné země, ležící daleko, daleko odtud, tam, kam denní pouť svou znavené slunečko zapadaťo.

A já vyprávěl — — —

Vyprávěl jsem jí o velikém, stověžatém městě, objímajícím svým lадným ramenem břehy stříbropěnné Vltavy a před snivým zrakem její duše kouzlili obrazy dojemné krásy. Jako město z pohádek vznášela se v nich tmavá silhueta Hradčan, mohutně se rýsující v temně

Omyl jest nemožným!

Neočekávaná nemoc přihodí se v každé rodině. Stojí to hodně peněz a ve většině případů není nutným povolati okamžitě lékaře. Může se to státi v noci, když lékárna jest zavřena; anebo matka jest sama doma a nemá koho poslati. Každý ví, že

Rychlá pomoc je nejlepší pomoc!

Z toho důvodu každý domov měl by vždy míti zásobu

Dra Petra Hoboko

Tisíce rodin chová pouze tento léčivý prostředek a vědí, že nedělají omyl, jestliže spoléhají výhradně na něj, neboť zkušenost je naučila, že pomáhá jistě a rychle při

**Žaludečních Nemocech, Zaživacích Obtížích, Nervových
Chorobách, Kataru a Nachlazení, Revmatických Bolestech,
Močových Nesnázích, Neklidném Spánku, Bolestech Hlavy,
Ochablosti a Pocitu Únavy,**

a mnohých jiných bolestných a chronických chorobách.

Tento starý léčivý prostředek, pečlivě připravený z čistých bylinných šťáv, není předmětem lékárnickým, nýbrž jest dodáván zvláštními jednateli.

Jestliže Jej Nemáte — Dostaňte Si Jej Hned — Neodkládejte!

Další podrobnosti ochotně podá

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.

2501 Washington Blvd.

CHICAGO. ILL.

V Kanadě jest dodáván beze cla.

fialovém pozadí večerní oblohy, nad hlubokým mořem střeš domů malostranských, zalévaných stříbrem měsíce, plujícího lehkými, belavými obláčky nad lesnatou strání petřínskou.

Nebo jsem jí uváděl do hledišť nádherných divadel, kde pohádkové čarovné zvuky hudby a umělecké výkony her uchvacují duši člověka a zanášejí jí v kraje, kde není všednosti — kde není zármutku.

I o tichých, zádušných vesničkách jsem jí vyprávěl, kde na zeleném trávníkem porostlých návsiích, ve stínu staletých lip a topolů, zaznívají za teplých podvečerů melancholicky dojemné písně milenců — — —

A od humen těch vesniček táhnou se žluté lány úrodných polí, žumřících zlatem pšeničných klasů a končící kdes v údolí, kde bublavý potůček pohání kola mlýnů, rozložených na zelenavém, květy protkaném koberci lučin.

Tu sklesla její rusá, kouzlem obestřená hlavinka k prsoum a z hlubin nitra vydral se vzdech, táhlý, chvějný vzdech, prozrazující mocnou touhu po něčem co tak drahé, ale bohužel — příliš vzdálené — —

A tiskla mi ruku ještě upřímněji a hledíc jasným, pevným zrakem v moji tvář, říkala, že jednou přijde doba, kdy vymaní se z hrubé všednosti svých krajů a navždy — navždy odejde tam, kam už dávno zalétají její mladé sny. Říkala, že nelekne se ani námahy, ani strádání a věřila, že bude šťastna, spokojena.

Měla ale nemilovala ty rodné kraje své země, nemohla je milovat; nebyly štěstím jejího lidu.

Přikován k tvrdé kamenité hroudě svého políčka a vázán těžkou starostí o nasycení, nemohl duševně pracovat — upadal — a tu stal se záhy jeho pánem přistěhovalec a cizák, který tučnější a lepší hnízda sobě přivlastnil s úskočností jen jemu vlastní.

Tak dostav lid do rukou, počal z něho ssátí jednu krůpěj krve po druhé, až v něm nezůstalo takřka ani jediné a koupil si jejich práci, jejich mozky, jejich krev. Pak z ubohého lidu zůstaly jen stíny, ubohé bílé stíny podobající se mrtvolám, v jejich nitrech hlodala zrádná tuberkulóza.

Proto nechtěla Maryčka žítí tam, že nevěřila v poddanství svoje těm ošklivým voutsáčům s usmolenými kaftany, které hrozně nenáviděla. Lítovala jen, že nežije její lid svobodně a volně, jako lid u nás; že její vyssává cizák Maďar, cizák Němec.

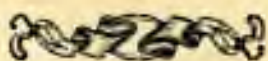
Proto bylo jediným jejím přáním a touhou opustit ty smutné, ubíjené kraje své rodné vlasti a odejít pryč — odejít daleko, daleko — — —

A odejde! Ne tam, kam denní pouť svou znavené slunéčko zapadalo; do krásné svobodné země, ale tam — kde tajemno, neznámo a pusto — — —

Pod vysokou, lesnatou horou je neveliký palouček bez obrady a na něm několik pahrbků bez křížů — bez ozdob.

To je svaté pole té chmurné, širé Rusi podkarpatské!

Tam za krátko odejde dobrá, snívá Maryčka s bílou tvářinkou a to proto, že není — ze svých — — —

VLÁDA TŘÍ.

E. Train. — Zpracoval M. Koblre.

AŽDÝ jím říkal: "Farnamovic děvčata, přes to že byla vdána. Zda to bylo způsobeno jejich dceřinou oddaností nebo jejich takřka dívčím chováním, zůstalo předmětem domněnky. Byly tři: Alice, Mary a Ruth. — Alici

bylo 30. Ve svém osmnáctém roce, jak ženy fyzicky nečinané jsou náchylny, začala přibírat na váze. Její muž, Lindsay Weston, při každé příležitosti loyálně ujišťoval, že se mu

to líbí. Možná, že vskutku. Pak však si patrně nevšiml těch kapes, jež jí pod očima tvořilo přebytné maso, ani žihavého zbarvení ochablé pleti. Jinak však jeho žena byla, celkem, rovné, pěkné postavy, jak ženy bývají. — Druhá dcera, Mary, třebaže její kostra byla velká, nebyla tak páná jako její starší sestra; spíše kostnatá. A jak se zdálo, dala si příroda zbytečnou práci s tváří, která ani nestála za tu obtíž modelování. Vysoké lícní kosti nedokonale brada, úzké rty. Přes to však udělala Marie vítanou partii; její manžel byl z

REUMATISMUS!

NETRAPTE SE DÉLE! — Nenechte se mučiti nadále svalovým chronickým reumatismem, můžete-li obdržeti lék, který vám pomůže a mimo toho

bude vám zaslán na zkoušku zdarma. Zbavte se bolesti, jež na vás degné neb občasně doléhá. Nenechte se rušiti v práci a nepoléhávejte následkem reumatických bolestí. Nepociťujte bolesti při každé změně počasí. Jistě, že chcete volně a bez starosti se pohybovati. Proč by neměl každý sval, každá céva, každý nerv a každý úd těla vašeho pracovati klidně a bezbolestně? Chcete se zbaviti bolesti v údech, na prsou a zádech? Může se vám pomoci té dostati lékem, jež vám nabízáme na zkoušku zdarma. Tisíce jiných učinilo podobně, tisíce v stejném s vámi stáří, kteří zakoušeli stejné a stejně dlouho jako vy reumatické bolesti, kteří vyzkoušeli mnoho lékařů a mnoho léků beze všeho výsledku. Tisíce nemocných reumatismem po tomto léku dosáhli úlevy. Reumatismus pochází většinou od dráždivých prvků v krvi, jež musí býti z tělesného ústrojí vymýšeny, chceme-li se sprostiti reumatických bolestí. Přečtěte si Dra. Kuhna osobní nabídku a zašlete si pro láhev léku proti reumatismu, jež vám bude na zkoušku zaslána zdarma.

Žádám každého čtenáře

této oznámky v kalendáři, kdo trpí reumatismem, lumbago nebo pakostnicí, aby mi dopsal, udal plně své jméno a adresu, bych mu mohl zaslati zdarma jednu \$1.00 láhev tohoto výtečného léku proti reumatismu. Chci na své vlastní útraty přesvědčiti trpící reumatismem, co Kuhnův lék proti reumatismu může pro ně učiniti. Jsem o tom přesvědčen a chci, aby nemocní se přesvědčili dříve než bych měl z nich centu výtěku.

NEPOKOUŠEJTE SE VYPUDITI z těla reumatismu různými náplastmi a metalickými prostředky. Nepokoušejte se **ZAHNATI** jej linimenty, elektřinou neb magnetismem. Nepředstavujte si, že jest vypuzen. **MUSÍTE JEJ Z TĚLA VYPUDITI.** Jest v krvi a musíte mu **JÍTI NA KÖREN.**

To jest právě způsob, jakým Kuhnův lék působí a proč přivádí úlevu trpícím reumatismem. Musíte se zbaviti reumatismu, chcete-li se sprostiti bolesti. Lék můj ulevuje v bodavých a prudkých reumatických bolestech, loupání v kloubech, při otoku a strnutí kloubů.

Chci vám to dokázati.

Dovolíte-li, zlepším stav váš v jednom týdnu, dopíšete-li pouze k mé společnosti, by vám zaslala dollarovou láhev zdarma dle uvedené nabídky. Nedbám, které léky jste již užívali. Pokud jste neužili léku mého, nemůžete říci, co pro vás vykoná. Přečtěte si dolejší nabídku a dopište si pro dollarovou zdarma láhev hned.

Pravidelná 1 láhev zdarma na zkoušku.

Chceme, byste zkusili Kuhnův lék proti reumatismu a přesvědčili se jako tisíce jiných, že můžeme vám uleviti v reumatických bolestech a se zkoušky této nechceme těžiti. Žádáme pouze správnou zkoušku. Seznáte-li, že pocítujete úlevu v reumatismu, zašlete mi další objednávku k dovršení léčby, z níž teprve máme nepatrný výtělek. Nepomůže-li vám, záležitost mezi námi je skončena. Nezasíláme snad nepatrný bezcenný vzorek, nýbrž plnou láhev v lékárnách prodávanou pravidelně za jeden dollar. Láhev tato jest těžká a my musíme platit Strýci Samovi za dodávku její až do vašeho domu. Musíte proto zaslati 25c k zaplacení poštovního, na krabici a obal, my vám pak zašleme dollarovou láhev zdarma a vyplaceně. Po obdržení nemusíte ničeho více platiti.

Zašlete tento kupon.

KUHN REMEDY CO., Dept. H. B. K.,
1855 Milwaukee Avenue, Chicago, Ill.

Trpím reumatismem a přěji si, byste mi zaslali dollarovou láhev Kuhnova léku proti reumatismu zadarmo, jak jest nabízena. Připojuji 25c na poštovné, krabici, balení atd. Dollarová láhev musí být zaslána úplně zdarma, vše vyplaceno.

JMÉNO .....
MÍSTO .....
STÁT .....
ULICE .....
anebo R. F. D. ....

KUHN REMEDY CO., 1855 Milwaukee Avenue, Chicago, Ill.

dobře si stojící rodiny. Čím však Jima k sobě připoutala, nikdo nevěděl. Nejmladší, Ruth byla pokládána za šipernou; v občanských nebo dobročinných věcech byla nezbytně v popředí. Poměrně vypadala ze sester nejlépe, kazila si však tuto přednost tím, že nosila klobouk vysoko na temeni hlavy a neklidné bílskalo nápadněma očima. Mluvila úsečně a tvář v tvář osobě oslovené.

Žádná však, jak se všobecně soudilo, nemohla se přirovnat k matce. Paní Farnamová byla postavy pružné a sňhlé, takřka dívčí. Její svěžest, jakoby poněkud zeslabena, jako ráže za soumraku, byla tím subtilnější a neméně byl pňvabavý její vlas. — Mr. Farnam podivuhodně si udržel tělesnou energii a bystrost svých dřívějších let. Nyní, když se blížil k šedesátce, jeho vysoká postava byla nachýlena, ale jeho bílé vlasy byly tak husté jako jindy. Od zlatých hodinek mu visel řetízek, který nosil již půl století, právě tak jako zlatou sponku větknutou v nákrčníku. Pokud se týkalo jeho osobního vzezření, jediným ústupkem modě bylo, že zamčnil svou dřívější černou kravatu za barevný nákrčník.

V obchodě však byl pokrokovější. Přirozeným vývojem přešel od využívaní acetylového světla k plynu a elektřině a v minulém roce se zabýval organizováním elektrického světla na farmách. Jeho snažení v tomto posledním případě se setkalo s mimořádným úspěchem — tak že se přestěhoval do větších úřad ven a přibral svého třetího zetě za společníka; druzí dva byli již dříve ve spoku. Tím přirozené svazky, dosti pevně poprvé se utvřily. Vztahy Farnamovy rodiny byly vůbec pro městečko něčím nevídaným a ovšem, že se jich využívalo jako majetku všech. Aspoň čtrnáctkrát za týden zřívávy dívky večer s manžely nebo bez nich ve společnosti svých rodičů, buď ve svých obydlích nebo v jednom bílém dřevěném domě "stranou" od ulice, v němž se všechny narodily. Byl to zajímavý, starý dům příjemně dýchající s motou a odpočinkem, tak jako pň. Farnamová sama. Oblouková lampa, kterou obec, směřující k pokroku, konečně postavila na rohu ulice, a nepohrnuté stíny listů, dodávaly domu za letního večera tajemnou strakatost. Za domem byla zahrádka s vydlážděnou cestou, která působila květinové zřhony. Vzduch, který proudil k oknu ložnice, byl prosycen směsí příjemné vůně. Často, když jejich dcery, po večeru je to stily, vzaly pan s paní Farnamovou projít se kolem domu, nalokati se vůně květů; takové malé intermezzo nebylo v jejich vyměřeném rodinném životě nevýznamným. Zás přišel slavný čtvrtek. Tři dne měli Farnamovi večeřeti u Ruth. V půl šesté oblékla pň. Farnamová černé nedvábné šaty a

vyndala modrý oblek manželův. Ten přišel za půl hodiny a začal se oblékat. "Janeto", reptal se náhle zřeteje na ženinu pomů obraz v zrcadle, když si připínal nákrčník, "proč nosíš vždycky ten černý oděv, když jdeš k některé z děvčat? Kde máš ten nový barevný, kterým měla před měsícem na večeru u pň. Saundersonové? Myslím, že jsem jej od té doby neviděl." "Šetřím ho," odpověděla. "A na co", odvětil muž, "na smrt?" Usmála se a připustila: "Nosím proto černé šaty, protože dívky očekávají to ode mne. Jinak si mne nepředstavují. V jejich myslí: "matka" oděv, a "černé" je jeden pojem. Jsou tomu zvyklé. Vždyť ani neviděly můj "barevný" oděv, jak to jmenuješ, Johne. Neodvážila jsem se jim říci, že jsem si jej dala užít".

"Oblec si ho dnes", navrhl s bojovným zábleskem v očích. "Udiv je trochu. Jsou moc usazené, dvakrát tak jako Ty, při polovině tvého věku. Učini něco odlišného, než co od tebe čekají. Něco nápadného!"

Nedostav hned odpovědi, obrátil se a viděl ji jak upřeně se dívá otevřeným oknem dolů ke stromům, které ji zastíňovaly další rozhled. Teprve pak pohnula hlavou a řekla rozhodně:

"Nemohu; ne zde, někde jinde, snad; zde, nikdy."

"Kde", ptal se.

"Oh já nevím", odpověděla vyhýbavě. "Ty nikdy níkam nejdeš!" trval na svém.

"Ještě jsem nebyla," řekla, pomalu, "ale někdy — kdo ví?" — Měla bych jít. Pojd', Johne. Udělej si vázanku a vem si klobouk. Již je čtvrt hodiny pryč a než tam dojedeme — mysleli by, že se něco stalo, kdybychom přišli pozdě."

Ruth bydlila v moderním domě z červených cihel odděleném společnou zdí. Petr Hadley koupil jej před jejich svatbou, před čtyřmi roky, kdy byl teprv stavěn a byl dodělán tak, jak si novomanželé přáli. Ruth prohlédla novostavbu, dala částí pozměnit nebo přidat — vědouce přesně, co chce. Tak dalece vše šlo podle pňanu; jeden dětský pokoj byl zaujat dvěma nájemnicí a druhý očekával prvního z předurčeného dalšího párku. — — — —

Přibuzní byli shromážděni a pan s paní Farnamovou — ruku v ruce — vešli. Ruth starostlivě jim chvátala vstříc.

"Já Vám vytáhnu záhyby u sukňe, maminko," řekla. "Petře, vezmi tatínkoví hůl."

Když Petr, vyhovuje, pomohl tchánovi od té přítěže, jejich oči se setkaly a porozuměli si. V "officu" nebylo takových ceremonií. Přáli-li si to však ženy, buďž po jejich vůli — doma.

"Petře, dej židle mamince", diktovala Ruth

DVĚ VELKÉ SOKOLSKÉ VÝPRAVY

NA SLETY DO PRAHY
1926 a 1927

pořádáme pod osobním vedením

NA NEJVĚTŠÍCH OCEANSKÝCH RYCHLOLODÍCH — —

ZA SNÍŽENÉ CENY

INFORMACE
POKYNY,
BROŽURY atd.
ZDARMA!

Vyžádejte si —
ZDARMA naši
knižečky: Dva
Sokolské slety v
Praze!

Důležité pro neobčany!

Dle nového zákona i neobčané, jedoucí do Československa na návštěvu mohou se do roka vrátiti zpět, aniž jsou počítáni do kvoty.

Máte-li v úmyslu jeti roku 1926 neb 1927 do Československa, vyžádejte si podrobné informace a brožury u

DOUBRAVA & SPERAKUS

Odborní pořadatelé výprav do Československa

New York 355 E. 73. St. New York

sotvaže pozdravy byly vyměněny; pak, přiflí jsouc zaměstnána, než aby spozorovala, že skáče do řeči matce s jejím oblibným zetěm Lindsaym Westonem: "Tak, teď si sedněte, milá mamínko".

Paní Farnamová si poslušně sedla a Lindsay se odvrátil. Zapomněl, co chtěl vlastně říci. Pak, když Ruth dala znamení, Petr, formálně se přiblíživ, podal své tchýní rámě a jak obvykle, oni dva začali průvod do jídelny.

"Otče", ptala se Ruth, když určila všem místa, "pomodlíte se?"

Přes to, že tento požadavek byl vždy neodvratným úvodem ke každému jídlu, jež v tomto domě jedl, Mr. Farnam nemohl si na to zvyknouti. Zabručel formuli vešce rychle do vousů a pak se rozhlédl se zřejmým ulehčením. Uprostřed nad stolem nízko byla spuštěna lampa, jejíž paprsky skákaly po sklu, nádobí, po obličejích shromážděné společnosti i po vzorku stolní pokrývky. Mr. Farnam se staženým obočím pokoušel se vymyslet nějakou poznámku, která by je nepřilíš náhlým přechodem, přivedla z původního slavnostního tónu k normálnímu rozhovoru. Petr pozoroval Ruth, aby zjistil, co má nejdříve udělat. Alice na pozornost se soustředila na jídlo, jež měla před sebou. Lindsay si přál, aby si mohl sednouti vedle Mrs. Farnamové, než býti mezi Mary a Ruth, z nichž žádná nebyla s to porozumětí jeho vrozené rozmarne náladě. Výsledek všeho byl, že nikdo nemluvil. Konečně Ruth, uvědomivši si, jak to hloupě vypadá, zvolala nervosně:

"Petře! Na mamínku táhne tím oknem! Zavři ho laskavě."

"Já to necítím," odpověděla pí. Farnamová, když Petr odstrčil židli.

"Ale máte to cítit," mínila dcera. Dívaje se s jednoho na druhého, Petr se zastavil uprostřed mezi oknem a stolem.

"Well, tak co, otevřít nebo zavřít?" ptal se lakomicky.

Ruth stáhla rty. Mrs. Farnamová, nechtějíc se vadit o takovou hloupost, řekla Petrovi s resignujícím pohledem: "Raděj zavři, když ji to zlobí."

Později při jídle, když se situace trochu zlepšila a zavládl veselní hovor, Mary s nudným, pronikavým hlasem, obrátila pozornost všech u stolu k panu Farnamovi náhlou otázkou: "Nejde Vám světlo do očí, otče? Ruth, světlo svítí přímo tatínkovi do očí!"

"Moje oči jsou "all right", odbyl ji zkrátka. "Dej mi pokoj!"

Mary koukala mrzutě. "Ale nebyly all right" řekla, "minulý týden."

"To mu přišel do očí jen prach, když řídil

"káru", připomněla jí matka, "což se nepamatuješ?"

Ale ani Ruth ani Mary ji neposlouchaly ale kriticky pozorovaly obtěžující světlo. "Mělo by se vytáhnout", navrhla Ruth.

"Já myslím, že by se mělo stáhnout," odpovídala Mary.

"Zkusme obojí." Ruth nabídla čile. "Tak, otče, řekněte, je-li to lepší nebo horší, když to vytáhnou."

Avšak trpělivost páně Farnamova nebyla tak vytrvalá jako jeho ženy. "Přestaň mluvit jako oční lékař, Ruth", nařídil jí, "jez polévku. Já už se o sebe postarám."

Pausa, jež nastala byla konečně zlomena, Petr, který se jednou zmohl na vlastní počín, snaže se vypadat monchaletně a mávaje nožem a vdíličkou, zeptal se: "Přeje si někdo ještě maso?"

Stalo se, že talíře přešly a pak už po celý večer nikdo neřikal panu Farnamovi nebo jeho paní co mají dělat a co ne.

Ale přistě dostali svůj díl. To měla Alice s nimi "posedětí" o půl deváté. Ve čtvrt na devět byli v zahrádce. Forsythy a japonská kdyule kvetly, z měsíce bylo vidět jen malý kousek.

"Měli bychom jít," řekla pí. Farnamová, vzdychajíc. "Ona přijde v pěti minutách. Pojď, Johne."

On stál nepohnutě. "Což nemůže přijít sem?" žádal.

"Ty víš, Johne, že neudělá o krok víc, než musí."

"Mr. Farnam něco zabručel a nerad ji následoval. Když jejich dcera přišla, našla rodiče u kulatého stolu, sedící proti sobě s lampou v prostřed stolu. Mr. Farnam byl zahlobán do večerních novin, paní pletla. Nepromluvíli.

"Vy chudáčkové!" vykřikla Alice pokládajíc na stůl svou korálkovou kabelku a stáhla bílé bavlněné rukavičky. "Jak vypadáte rozmrzele! Je nejvyšší čas, že jsem Vás přišla pobavit."

Těžce se usadila do houpací židle, jež byla pro ni připravena, a začala se houpat.

Jak je tu horko!" poznamenala, "já nevím, proč v tom jste."

"I nejsme," odpověděl čerstva otec. "Byli jsme venku, právě jsme přišli."

"Otče!" protestovala Alice. "Snad nenecháte mamínku venku na večerním vzduchu!"

"Co na tom?" ptal se vyzývavě. "Je vzduch po západu slunce horší?" Víte dobře, jak je náchylná k nachlazení.

"Ty to pořád říkáš, má milá; ráda bych věděla proč. Již po léta jsem nebyla nachlazená," vložila se matka mírně.

Všimněte si, že žádná jiná Jednota nemá lepších výhod.
Každý rozumný krajan neb krajanka přistoupí k

Č. S. B. P. J.

Č. S. B. P. J.

STAŇTE SE ČLEMEM JEDNOTY, KTERÁ SKÝTÁ NEJMODERNĚJŠÍ ZÁRUKY SVĚMU ČLENSTVU.

Pojišťujeme na celý život při placení celoživotním, nebo po dobu 20 let, nebo po dobu 15 let, nebo po dobu 10 let placení. Můžete si vybrati placení, které chcete. Můžete platiti měsíčně, čtvrtletně nebo celoročně.

Pojistíme Vás na \$300 nebo \$500, \$700, \$1,000, \$1,500, \$2,000, \$2,500, \$3,000. Nejvyšší pojistka, kte-

rou si u nás můžete vyzdvihnouti, obnáší \$3,000. My jsme jediná československá Jednota, která od Vás nepožaduje vstupné a zaplatí Vám lékařskou prohlídku, když si budete přát k nám vstoupiti.

Dáme Vám odstupně, když po třech letech členství nebudete si přát k nám přimáčet.

VŠIMNĚTE SI TĚCHTO VÝHOD, KTERÉ NAŠE JEDNOTA SKÝTÁ SVĚMU ČLENSTVU:

Řekněme, že se dáte ve čtyřiceti letech k naší Jednotě, vezmete si pojistku na \$1,000 a placením po dobu 15 let a nemohli byste po několika letech platiti. Co se stane jinde? Jinde vás bez řeči vyloučí. Ale u nás!

Kdybyste po třech letech členství u nás za předešlé pojistky nemohli dále platiti, jste pojištěn nadále bez placení na celých \$1,000.00 po dobu příštích 5 let a 8 měsíců, nebo když si přejete, dostanete část poplatků v ceně \$64.00 zpět, nebo si můžete vzíti zaplacenou pojistku na \$149.00

Po pěti letech členství u nás za předešlé pojistky, nemohli byste dále platit, jste pojištěn dále bez placení na celých \$1,000.00 na dobu deseti let a sedmi měsíců, nebo, když si přejete, dostanete část poplatků v hotových penězích zpět ve výši \$137.00, nebo si můžete vzíti zaplacenou pojistku na \$300.00

Po deseti letech členství za předešlé pojistky, nemohli byste nadále platit, jste pojištěn dále bez placení na celých \$1,000.00 na dobu 18 let a 8 měsíců, nebo, když si přejete, dostanete část svých poplatků zpět ve výši \$338.00, nebo si můžete vyzdvihnouti u nás zaplacenou pojistku na \$658.00.

Po patnácti letech členství u nás za předešlé pojistky, máte zaplacenou a nemusíte již dále platit a jste pojištěn na celých \$1,000.00, na které dostanete od nás zaplacenou pojistku, nebo dostanete hotově \$577.00 co odstupně.

Když jste u nás pojištěn a potřebujete si vypůjčiti nějaké peníze, my Vám obnos přiměřený ceně Vaší pojistky půjčme.

My nekonkurujeme žádné jiné Jednotě podpůrné, poněvadž žádná druhá česko-slovenská Jednota nemá tento druh pojištění. Proto, i když jste jinde pojištěn, staňte se ještě členem našim, neboť ty výhody, které naše

Jednota skýtá, stojí za to, abyste se jich stal účastem.

Pište nám o další podrobnosti. Máme řady české i anglické po celé Americe, ale přijímáme členy i v místech, kde řádů nemáme.

PŘIJMEME ZÁSTUPCE ČI JEDNATELE VE VŠECH OSADÁCH.

Výhodná příležitost pro snaživého krajana neb krajanku finančně si zlepšiti své poměry. Můžete získati slušný měsíční příjem, máte-li jen trochu agitacní schopnosti, neboť takovéto členství každý rád si vezme.

Přijímáme za členy muže a ženy od 16 do 60 let, děti od 2 do 16 let.

Naše Jednota již existuje 40 roků, za kteroužto dobu vyplatila miliony dolarů našim krajanům a vždy svým

povinnostem dostála. — Je stoprocentní, což jest zárukou, že poplatky její — založené dle Americké zkušební Tabulky odborným státním aktuárem — nebudou nikdy zvýšeny.

Za Hlavní Řád Česko-Slovenské Bratrské Podporující Jednoty ve Spojených Státech a Kanadě

A. R. ZICHA,
předseda.

JAN KÁRNÍK, tajemník,
314 East 72nd St., New York, N. Y.

"Ne," souhlasila dcera, "my nemyslíme, že se nachladíte".

Pí. Farnamová se zběžně usmála. "Ovšem vy mi všechny věnujete péči."

"Well", řekla Alice mazlivě, "kdo pak by nepečoval o tak milou maminku, jako Vy?"

Affektovanost, s jakou tu poznámku pronesla, zastavila konverzaci aspoň o půldruhé minuty. Alice na konec začala hovor, poznamenávši, že lampa čadí.

"Sarah má mnoho práce," omluvila ji matka. "Zapomněla očistit knot, a já jsem to chtěla udělat, ale taky jsem zapomněla."

"Alice natáhnuvši svou velkou ruku uchopila stihlou ručku pí. Farnamové a prohlásila pozorně se s ní obírajíc: "Tahle ruka je příliš cenná, než aby se mazala olejem."

V tom se ozval šustot novin a Mr. Farnam se zeptal nevině:

"Co hraje tento týden v New Star Theateru?"

Alice řekla, a nakonec z celého hovoru vyplynulo, že Alice nedoporučila matce návštěvu divadla, protože film je vulgární".

Mr. Farnam stěžel se ovládal. Taky se zeptal Alice: "Divím se, proč necháš matku plést?"

Proč by neměla plést?" řekla dcera pozlobeně.

"Mohlo by jí to třeba nějak ublížit!" otec na to.

"O ne, docela ne! Neznám nic krásnějšího než když maminka sedí u lampy a plete," bylo Alicino slavnostní ujištění.

Přesně v deset odjela. Neopomenula napomenout matku, aby nestála — venku příliš dlouho. — V sobotu přišla na celý den všechna vnoučata: Dvě bledé dcery Aliciny, tři rozpuštělí synkové Mary a Ruthin chlapec a děvče. To paní Farnamová okřála. Při tom nikdo si nebral o ni zodpovědnost po celý den. Nikdo jí nezádal, aby si sedla nebo vstala, aby šla ze slunce, z právanu nebo deště. Byla volná, mohla se namáhat nad horkými kamny, dělat dobroty pro vnoučata. Když pak všechny zulíbala na rozloučenou a poslední zvuky jejich hlásků zmlkly, manžel vstoupil. V takových řídkých případech, kdy ho měla zcela pro sebe, život jí uspokojoval. K tomu přispíval jeho zvučný, hluboce zladěný hlas, vzácná mužná jemnost a pevnost kroku. Leč, takové okamžiky netrvaly dlouho. Vždycky se někdo namanul... To jí připadalo... Náhle se cítila unavenou.

"Já půjdu hned po večeři nahoru," řekla mu. "Přijde jen Alice s Lindsayem."

Pohlédl na ni starostlivě. "Well, pak Tě neuvidí, až přijdou. Měla's dlouhý den. Až přijdou, tak již budeš spát."

"Měla bych", ptala se pochybovačně, "možná, že Mary a Jim taky se zastaví."

"A Ruth i Peter určitě přiběhnou," smál se muž, "all right. Tím si nelam hlavu. Já je počastuji." Což taky učinil, neboť všech šest jich přišlo přesně v osm; zůstali 2 hodiny a odměřeně zas, jak přišli, odešli. Mr. Farnam zhasil světla, boty máje v ruce, vstoupil do ložnice. Sundal obuv proto, aby ženu neprobudil. Byl rád, že už má od dívek pokoj; připadalo mu, že stojí na posvátné síni. Janeta spala. Dívky byly all right po svém způsobu, ale nebyla to Janeta, ani trošku se jí nemohly přirovnat. Byla jedinečná, a nějakým zázrakem, byla jeho. Zdálo se mu, že lituje těch chlapků ubohých: Petra, Lindsaye i Jima.

Příští pondělí mělo se stát důležitým pro paní Farnamovou. Po celou sobotu odvrátila pečlivost svých dcer o její blaho, v neděli klid, protože jejich pozornost se obrátila na vlastní domácnosti. V pondělí se tudíž vrátily s čerstvým zápallem k útoku. Alice přišla dřív než ostatní právě když paní Farnamová prohlížela křoviny.

"Maminko!" oddechující těžce neboť bylo horko venku, "nestáňte tam právě na slunci. Kde máte slunečník?" "Nepocít'uji potřebu toho", odvětila Mrs. Farnamová.

"Měla byste jej mít," namítala Alice, "pak by Vás nikdy nebolela hlava."

"Já jsem jen tak vyšla," zalhala si pí. Farnamová.

"Pojď se mnou, já si vezmu jen klobouk." Vystoupila lehkým krokem po schodech, zatím co dcera těžce jí následovala. Když nabrala dechu, zeptala se:

"A kam jste myslila jít?"

"Do města. Chci něco nakoupit."

"V tomhle vedru!"

"Mně to nevádí, já mám ráda teplo."

"Měla byste větší pohodlí na "porčič" ve stínu. Já Vám nakoupím, co potřebujete. Jdu tam beztak." Ne, děkuji, já si to raději vyřídím sama."

Alice učinila velmi bolestný výraz. "Maminko"! zvolala nařikavě, "je to hezké? — když víte, že je mi milejší nad vše na světě prokázatí Vám službičku!"

"Well", přikývla matka, "staň se tvá vůle." A byla odměněna spokojeným úsměvem. "Tady je seznam," řekla pí. Farnamová s resignací, podávajíc jí ho. Alice jej dala do kapsy. "Slyším hlasy," řekla, "měly bychom raději sejít."

V síni potkaly Ruth; čelo spoceno, uší červené — "Dobrýdno, maminko!" Nechala jsem Mary na pavlači. Je tam příjemný vánek. Daly jsme Vám tam židli. Chceme Vás u sadit, dříve než odejdeme do města."

KITCHEN KLENZER

všeobecně známý čistic, používaný na celém
vzdělaném světě.

Nepoškodí, neuvolní a barvu dlaždiček
nezmění — jelikož neobsahuje žádnou
žiravinu, louh neb kyselinu.

Ušetří
peníze
čas
a
práci.

*Udržuje
dlaždičkové
podlahy
bílé.*

Těž používejte známých Automatic mýdlových vloček.

VYRÁBĚJÍ:

FITZPATRICK BROS., CHICAGO, ILLINOIS.

"Ale vždyť já mám práci."

"Až jindy, drahá maminko," prosila Alice. "Dnes je příliš horko. Ať to jednou udělá za Vás Sarah. Kdybych měla Vás vidět v té zařazené kuchyni, tak mi to zkazí celý den."

"Mně taky," ozvala se Ruth.

Paní Farnamová tedy odložila svůj nevinný záměr pohovorit s kuchařkou a podvolila se, aby ji dovedly na "porch". Tam již měla stráž u určené židle Mary.

To to nejchladnější místo pro Vás," řekla.

"Není to tak chladné," poznamenala matka, sedajíc si. "Proč jste samy dnes nezůstaly na svých porcích? Snad Vám je taky tak horko jako mně?"

"My to lépe vydržíme," vysvětlila Mary. A Ruth přidala: "Víte, my jsme mladší." To se nedalo celkem popřít a tak pí. Farnamová mlčela.

Znenadání Sarah rozevřela okno a kritického pohledu sester se objevil pár zchumlaných záclon.

"Já myslela, že si dáte udělat na ně sponky, maminko," poznamenala Mary za souhlasu Alicina.

"Ano," připustila pí. Farnamová vlažně.

"Tak my Vám je uděláme hned," řekla Mary. "Můžete se na nás dívat a dát nám radu. Já si hned vezmu míru. Pak opatřím muselín, nechám ho zvlášť poslat. U Green & Thompkinse my vždycky vyhoví. Pak se vrátíme a uděláme to."

"Šicí stroj je rozlámán," namítla pí. Farnamová, která nerada přihlížela, jak jim za ní pracují.

"Well, tedy se zastavíme u Reymolda a řekneme aby hned někoho poslal stroj spraviti," briskně odpověděla odbornice Ruth. "Máme to na cestě."

Když odešly, pí. Farnamová si zhluboka vzdychla poněkud unavena. Dopoledne měla odbyto, ale teď vyhlížela vstříc celému odpůdní nečinnosti, kdy bude nucena pozorovati jak dívky stříhají a šijí. Nastalo poledne, doba lunche přešla. V půl druhé se dívky objevily. Šicí stroj bzučel, kolem něho plno práce, které pro ně znamenaly žití, dcery stěží si všimly, je-li pí. Farnamová přítomna nebo ne. Dívaly se jim přes ramena, nevěděla, co dělat; šla si prohlédnout rodinné album, chytila kočku, pak se vrátila podívat se na pokrok v práci a byla by ráda věděla, kdy již dokončí. Čili: nuda prvního řádu. To se opakovalo po léta a celkem dívala se na to, jako na nezbytost. Bylo-li to tím vedrem — bouře visela ve vzduchu — nebo, že jí došla příslovečná špetka trpělivosti, ... dnes počala si vše rozvažovati. Uvažovala: co jim je do její záclon,

či to je dům vlastně? Či je to vlastně život, který bez přestání kontrolovaly — jejich nebo její? — V takovém rozjímání uslyšela zvonek, Mrs. Saundersonová telefonovala, aby se omluvila, že nemůže večer přijít. Manžel prý musí na východ za businesssem a ona, Mrs. Saundersonová, že jej dobrovolně doveze ve "Fordce" patnáct mil, aby stihl expresní vlak. Tvář pí. Farnamové, když držela nasluchátko, přešla z rozumného výrazu do dokonalé klidnosti, skoro spokojenosti; dív že nepřeháněla graciélnost, s níž přijala přítelkyninu omluvu.

"Je dobře, má drahá," volala, "neznepokoujte se ani okamžik. Honem pospěšte nahoru a sbalte mužovy věci. Nemyslete na nás. Máme dosti věcí na pravidelný večírek. Nakládanou šnaku, rosol z telecích nožiček, "páje" a jiné. Ani nevím, co si s tím vším počnu." Ještě několik laskavostí a přítelkyně odzvonila.

Paní Farnamová nešla po schodech — hěžela. Kdyby se jí jen podařilo dostat dívky co nejdříve pryč — udělala by nejprve večeři a pak by si oblékla svůj nový, hezký "dress"!

"Hotovy?" ptala se netrpělivě v místnosti, kde dcery šily. Alice přikyvla. "Skoro," řekla. "Proč pospícháte? V kolik půjdete pryč?"

Pí. Farnamová zbledla; neměla ve zvyku lháti. Přes to, bez váhání odpověděla: "Večer je v půl sedmé."

"Za čtvrt hodiny později, sestry, spokojený provedenou prací, potkaly otce, právě když vycházely.

"Měl byste si raději pospíšet," napomenula ho Mary, když k nim došel. "Přijdete pozdě. Večeře u Saundersonů je o půl sedmé, říká maminka."

"My nejdeme k Saundersonovým," namítli.

Tři páry očí se široce rozevřely. "Vy nejdete?"

"Ne. Schůzka je odvolána. Dostal jsem zprávu v officu. Řekli, že matku uvědomili."

"Ba ne," informovala ho Alice.

"Ale to není hezké od paní Saundersonové. Tedy musíme zpátky hned a zařídít další."

Když vstoupili do domu, jejich matka právě sestupovala se schodů, oblečena v modrobíle pruhovanou ginghamovou zástěru; rukávy vyhrnuty. Byl to pro ni nervosní okamžik, než zjistila, že její "hřích" a úskok není odhalen. Na štěstí, dívky byly plně přesvědčeny o nedbalosti paní Saundersonové.

"Nezbývá vám nic nic jiného, než přijít k nám na večeři," řekla Alice prorocky.

"Anebo k nám," jednohlasně se ozvaly Mary a Ruth. Byla v tom pohostinnost, v té neustálé opakované žádosti, anebo to byl spíše — nárok? Mrs. Farnamová s nevolí odvě-

Specialista pro vědecké
zkoumání zraku k vůli
správnému
připravování brýlí.

Úplně zařízená a moderními přístroji opatřená optická
laboratoř, kde veškerá skla dle individuální potřeby jsou
broušena dle vlastní metody s vědeckou přesností.

3607 West 26th Street

(blíže Central Park Avenue.)

CHICAGO, ILLINOIS.

TELEFON LAWDALE 5795.

tíla s nebývalou příkrostí: "A co na tom, když to bude tady?"

Mr. Farnam, který začínal chápati smysl její myšlenky, pokročil ku předu a objal ji v pasu: "Tak je to, tak to uděláme," řekl. "zůstaneme zde, uděláme si malou oslavu, pro nás — jednou!"

"Jen vy dva?" dotazovaly se dcery překvapeně.

"Právě jen my dva", otec je ujistil významně, "a co více, že, jak my na vše pohlédneme, není pro nás sympatičtější společností."

S lahodným pocitem osvěžení vzal v obývacím pokoji z příhrádky knihu a začal čísti. Kromě slabého šustotu listů venku před domem a sotva slyšitelných kroků jeho ženy, nebylo slyšeti jiného zvuku. Janeta mu řekla, že neví, kdy bude večerní jídlo hotovo. Tak byl vysvobozen z povinnosti hlídati kulatý, bezobrazný ciferník hodin, aby zjistil hodinu, neb žádná hodina nebyla určena. Tak se ponořil do četby, že si ani nuvědomil jsoucnost ženinu, až náhle, pocitiv její přítomnost, pozvedl oči. Stála bez hnutí ve dveřích. Vyskočil s chvilovostí milence a sklápěl knihu.

"Jak — jsi hezká!" řekl nejspíše. Ovšem, že byla mnohem hezčí v onom obleku, jemuž on říkal neuctivě "barevný", protože by nebyl mohl na ráz povědět jeho barvu. Byl šedý, myslil, nebo modrý, nebo nějaký neurčitý odstín mezi šedým a stříbrným. Za spokojeného ticha sedli si na jednom konci lesklého mahoganového stolu. Nepocitovali docela žádnou povinnost hovořiti. On rád pozoroval pohyby její rukou s čajovým náčiním, rukou útlých s jemnými žilkami, jako list. Její krása byla toho druhu, že postupem let spíše se prohlubovala, nežli se ztrácela. V její osmnáctém roce, byla to slíčnosť dívky. Nyní v pětapadesáti to byla krása daleko vzácnějšího tkaniva. Její dcery byly zvyklé upozorňovati své přítelkyně na její zachovalost. Její manžel byl uražen tím nevědomým podceňováním. Podle jeho mínění, její krása byla nevyrovnatelná. Během jídla dali se do rozmluvy. Náhle však ona přerušila klidný tok řeči, řkouc:

"Dalo mi to práce."

On myslil, že poukazuje na jídlo. "Však to za to stojí", prohlásil, zvedaje kousek salátu na vidličku, zkoumajíc ho uznale.

Odbyla večeři gestem. "To jsem nemyslela. Měla jsem na mysli večer. Tuhle máš večer. Již se nepamatují, kdy jsme byli naposled večer sami."

"Já to mám rád," odpověděl. "Ty taky?" Sotva však pronesl tato slova, hned si uvědomil jejich nepostačitelnost.

"Rád?" řekla zklamaně, "to je všechno?"

Usmál se: "To jsem řek' jen jak muži

mívají ve zvyku. Ty nemáš "naše večery" ani špetku radši než já. Ani o špetku."

Po večeři vešli do obytného pokoje a on, zapáliv si dýmku, pošinul svou židli blíže k ní, aby nebyli tak daleko od sebe, jak říkal.

"Jsem tak šťastná a spokojená dnes večer," řekla, pohlížejíc na muže; a pak v záchvěvu důvěrnosti: "Johne, já ti povím tajemství. Tak mne to unavuje, když jsou dívky pořád kolem mne. Jsou to jen ženské, nic jiného než ženské, od rána do noci. Ty neznáš ženy jako já. Nevíš jak dovedou být malicherné. Žádný muž neví."

"Tady je právě chyba!" vybuchl. "Jak jen mne nazlobí ty tři dívky."

"A někdy's mi nic neřek'!" vzkřikla vyčítavě.

"Nechtěl jsem ti přidělovat starost," vysvětloval. "Ale po všem, co's právě řekla, nemohu svoliti, aby se's děle soužila. Ty víš, Janeto, že si stojím dobře. Až se budeme přistěhovat, tak zabereme celý building; obědnávky přicházejí velice četné se všech možných stran. V tom ruchu navrhl Lindsay, abychom otevřeli filiálku, "branch", v některém velkém místě. Na příklad v Chicagu.

"Dobrý nápad", poznamenala žena, sedíc zpřímá a pozorně poslouchajíc.

"Vynikající nápad", souhlasil manžel, "a taky jsem mu to hned řekl a nabídl mu místo šéfa v novém shopu".

"Nikdo se pro to lépe nehodí," zvolala nadšeně.

"Vždyť jsem měla v Lindsaye důvěru. On je příliš velký muž pro toto město. Well, co řekla Alice?"

"Řek'a, že nechce ani slyšet", odpověděl manžel mrzutě.

"Že to řekla?" vyrazila ze sebe paní Farnamová a na tvářích jí vyskočily červené, bojovné skvrny. "Alice to řekla? Toho bych se od ní nebyla nadála. To mne překvapuje".

"Tak jsem nabídl Jimovi."

"Tedy Jim; aspoň ne ten ubožák Petr," zdůraznila.

"Tak dalece to bude buď Petr nebo nikdo", odpověděl. "To je právě to: Mary se nechce zrovna tak hnouti jako Alice. Jediná, která o tom je ochotna uvažovati, je Ruth."

"Je ochotná o tom uvažovati!" vykřikla paní Farnamová, ohromena. "Jako by to nebylo to nejlepší, co je může potkat! Odstěhovat se do Chicaga a spatřiti všechny ty veliké budovy podle jezera, ty útulné residenční čtvrtě, choditi do těch divadel, koncertů, a—" zastavila se, aby nabrala dechu. Potom se zářícím zrakem: "Johne, co je s našimi dívkami?"

"Jsou to hlomyždi", John odpověděl hořce.

"Ony jsou spokojeny, ale ty nejsi."

American State Bank of Berwyn

bývala dříve

TWENTY-SECOND STREET STATE BANK

První a jediná československá banka v Berwyn.

KAPITÁL \$100,000.00

PŘEBYTEK \$60,000.00

Pod státním dozorem a Chicago Clearing House.
FRANK C. TOPINKA, předseda.

3% placeno na vklady.

Bezpečné skřínky \$3.00 ročně.

Vánoční spořitelní klub.

Zaručené první markyče na prodej.

Zasíláme peníze do staré vlasti a všech částí Evropy.

HODINY K VAŠEMU POHODLÍ:

Denně od 9. ráno do 5. odpoledne. — V úterý a v sobotu od 9. ráno do 9. hod. večer.

22. ulice a Oak Park Blvd.,

BERWYN, ILLINOIS

Oakwyn State Bank

Roosevelt Road & Oak Park Blvd.

KAPITÁL A PŘEBYTEK \$62,500.00

Pod státním dozorem a Chicago House Ass'n.

Otevřena pro obchod dnem 1. prosince 1924.

FRANK C. TOPINKA, předseda.

Janeta namítla rychle: "V tom je rozdíl. Proč nejdeš sám?"

"Myslíš to vážně?" žádal.

"Myslím, že jsem o tom již myslila; buď anebo! Tady je příležitost. Nevidíš-li ji, tak jsi slepý."

"Já ji vidím již dávno," volal John, "jediné myšlenka na tebe mne držela zpět. Po celý život jsem čekal na příležitost, abych se odtud dostal pryč, ale domníval jsem se již, že je pozdě".

"Nikdy není pozdě," řekla Janeta s ohněm v pohledu, "dokud není člověk mrtev".

"Janeto!" vzkřikl s nelibým obdivem; "jak nádherná žena jsi!"

"Bah!" odvětila. "Já nic neobětuji, ani neztrácím. A zrovna tak, jako ty, toužím dostat se pryč."

Chopil ji v pasu a z radosti se dal do tance v pokoji. Když ji pustil, zeptal se uáhle: "Co tomu řeknou děvčata?"

Zavrtěla hlavou, "At' řeknou co chtějí!"

V tom okamžiku rozlehly se kroky a hlasy zvenčí.

"Už jsou tu", zvolala paní Farnamová. — "Což nevíš? Zdá se mi, že nám jdou říci 'dobrou noc!'"

John popošel ke dveřím a otevřel. "Zase zpátky, tázal se přívětivě. "Well, well — vstupte všichni. Matka chce vám něco říci."

"Nám?" ptala se Alice popletena. "Vždyť jsme před chvílkou odešly. Co to jen může být?"

Matčín obličej zářil, její oči planuly a světlo jí pobíhalo po vlasech.

"Tak nám řekněte svou novinku," dožadovala se Ruth.

"Půjdu pryč," řekla pí. Farnamová vážně. "Postavíme se do Chicaga, abychom tam otevřeli nový závod."

Kdyby byla řekla, že pojedou do Timbuktu, nebyla by způsobila větší sensaci. Stály, jako by do nich hrom uhořel. Nejdříve se vzpomínala Mary.

"O tom se nemluví," prohlásila. A pak v rozčilení chrčila ze sebe další: "To je nemožné! To se nemůže stát!"

"Proč ne?" zastavila ji matka. "Co tomu brání?"

"Tisícero věcí," křičela Ruth. "Předně, opustíte své děti."

"To je to nejlepší!" vložil se otec kousavě a význam jeho poznámky byl posílen smíchem, který vyšel z třech úst s cigáry. — Dívky se stěžl držely.

"Nepřišli jsme se dát urážet", prohlásily.

"Nedbejte ho", konejšila je matka.

"Víte, že bych vás neopustila, kdybyste byly malé. Zapomínáte, že již nejste dětmi."

"A'e potřebujeme vás zrovna tak", řekla Mary.

"Ne tolik," odvětila matka.

"A což vaše vnoučata?" dorážela Ruth. "Ta snad jsou malá ne?"

"To je něco jiného," odvětila matka. "Mají své rodiče. Já nemám žádnou zodpovědnost vůči nim."

"Tak je tu vaše církev a kostel", připomínala jí Mary. "Byla jste vždy činná v církevní práci."

"Tam jsou také kostely, v Chicagu", matka ji odbyla.

"Já si vás nedovedu představit v jiném domě, kromě tohoto", řekla Alice. "Ted' si mám pomyslet, že jej opustíte; kde jsme se všechny narodily, odkud jsme se všechny prodaly, a —"

"Ale nečekaly jste, když se něco lepšího nabídl", přerušila je Mrs. Farnamová.

"Co lepšího se vám může naskytnout, než zemřít tam, kde jste prožila tolik let," řekla čcera dramaticky.

"Já ještě nechci umřít", umřnila ji matka.

"Taky, že ne," připojil manžel s bezpečným svítem v očích.

"Do toho vám nic není, otče," namítala Alice.

Jak to řekla, Mr. Farnam odděliv se od skupiny, pokročil do předu a prohlásil s veškerým důrazem: "Od nynějška je mi do toho! Ted' jsem tu já. Řeknu vám něco."

Všechny oči se obrátily na něho a na všechny působila opravdovost jeho řeči. Stojel uprostřed rodiny, zvedl hlavu a ramena, tak že všechny převyšovaly. Jeho postava, život a výška, vše činilo dojem důstojného muže, jehož slova mají váhu.

"Dříve než začnete mluvit o smrti své matky," řekl zíraje se rozloženým pohledem na dcery, "měly byste jí popřát trochu života. Až dosud ho neměla; víte to, i když je jí skoro šedesát let. Podle mého mínění, je už nejvyšší čas na život".

Všechny tři Farnamovicové dívky zbledly. Ruth chtěla začít mluvit, ale otec ji umlčel pohybem ruky. "Nepřerušujte mne," pokračoval. "Není to moje chyba, nerozumíte-li mi dobře. Přes to, že jste dosti staré na hlouposti, nedaly jste matce vůbec klid. Ona byla právě jen matkou — pro vás, ne lidské stvoření. Neměla žádných přátel. Vy jste jí tak zaměstnávaly, že ani nemohla získat přítelkyň. Hodně jste se namluvily o své povinnosti, ale polovina vaší pozornosti byla způsobena tím, že jste chtěly, aby se na vás ukazovalo jako na vzorné dcery ve městě. Lidé tomu snad věřili; připouštím; protože neznali podklad vaší starostlivosti. Jak jste jí diktovaly, co má dělat, co čísti, oblékat, jak jste ji una-

NOVÝ LÉK PRO ŽENY. MARIE VOTÝPKOVÉ VEGETABLE COMPOUND.

Drahé krajaneky: — Lásky k Vám a poznání, že mnohá trpíte smutně a jako bez naděje na uzdravení, vedla mně k tomu, abych hleděla mít zvláštní lék, který by byl pro tak zvané ŽENSKÉ NEMOCE v každém věku. Ráda bych Vás osobně navštívila a potěšila se zprávou, že konečně po kolikaleté práci a namáhání podařilo se mi podat Vám lék, který by sílil a osvěžoval a pomáhal vracet Vám zdraví, sílu, krásu a svěžest. Není mi možné přijít k Vám osobně a proto přicházím k Vám touto cestou a s radostí podávám krátké vysvětlení o léku.

M. VOTÝPKOVÉ VEGETABLE COMPOUND — A STRENGTHENING TONIC FOR WOMEN, jest NOVÝ ČISTĚ BYLINNÝ LÉČIVÝ OSVĚŽOVATEL A SÍLITEL ŽEN A DÍVEK. Odporučen pro NE-RANHOJIČSKÉ PŘÍPADY tak zvaných ŽENSKÝCH NEMOCÍ, na které pouze ženy a dívky trpí. Tisíce žen dnes trpí na bolesti hlavy, nervosností, duševní sklíčeností, smutností, zmalátnělostí, změnou života, nepravidelností v měsíční nemoci, bělotokem, nespavostí, pocitu horka a chladnosti, obtížným dechem, celkovou slabostí, bolením zád a jinými tajemnými bolestmi a bolením, které by mohly naléztí úlevy v užívání NOVÉHO LÉKU M. VOTÝPKOVÉ BYLINNÉHO SÍLITELE A OSVĚŽOVATELE, kterýžto lék jest upraven pouze z léčivých bylin, kořínku, kůr a listů a jiných léčivých věcí k pomoci a navrácení zdraví ženám.

PROTO, ZKUSILA-LI jste již všemožné a bylo Vám řečeno, že jen **OPERACE** může Vám pomoci, nezapomeňte, že tento **PODIVUHODNÝ SÍLITEL MŮŽE VÁS ZASE UČINIT ZDRAVOU A SILNOU.** Jest to něco jiného od toho, co jste dříve užívala a jest též doporučen co všeobecný **SÍLITEL A BUDOVA TEL CELEHO SYSTÉMU.** Budete pozorovati zlepšení již po užívání prvních dávek a jedna láhev Vás přesvědčí o jeho zásluze. **ZKUSTE TENTO NOVÝ SPOLEHLIVÝ LÉK JEŠTĚ DNES.**

NĚKOLIK UPŘÍMNÝCH DOPISŮ A ODPORUČENÍ.

PRO ŽENY V KAŽDEM VĚKU. — "Ráda odporučuji lék Marie Votýpkové "Vegetable Compound" všem trpícím ženám v každém věku, které trpí na různé nemoci a slabosti. Již po jedné láhvi seznala jsem jeho výborné účinky a budu hledětí jej uvéstí ve známost mezi zdejšími chutavými ženami co výborný lék pro ženy a sílitel. Můžete to dát do novin.

MRS. A. BOHATÝ, Florida."

VRÁTIL ZDRAVÍ. — "Zaslete další tři láhve M. Votýpkové "Vegetable Compound". Jedna mladá matka zde byla po porodu tak slabá, že se ani nemohla na posteli obrátit bez pomoci. Po využití **TŘÍ LÁHVÍ** nového Vašeho léku jest zase zdráva a nemůže si lék vynachvátit.

MRS. L. MATULA, Texas.

DOBŘÍ LÉK PRO DÍVKY. — "Váš nový lék jest zde velice oblíben. Jedna dívka si jej zde velice chválí, že po užívání léku přichází měsíční nemoc pravidelně.

MRS. A. ŠTĚPÁN, Wisconsin."

Marie Votýpkové nový lék "Vegetable Compound" jest na prodej v **LÉKÁRNÁCH A U JEDNATELŮ.** — Cena jest mírná. **VELKÁ LÁHEV** pouze \$1.50, poštou \$1.75. Jen ten jest můj pravý lék, který má mé jméno a obrázek na láhvi; neberte jiný. Kupujte pouze; **M. VOTÝPKA'S VEGETABLE COMPOUND A STRENGTHENING TONIC FOR WOMEN.** Kde není k dostání, pište přímo mně, zašlu jej obratem poštou pojištěně.

BALÍČEK LÉKŮ ZDARMA TRPÍCÍM MUŽŮM A ŽENÁM.

Trpíte-li zácpou a od ní pocházející slabostí žaludku, nezáživností, špatným trávením, kyselostí žaludku, větry, bolením hlavy, zád, v kloubech, slabostí, revmatismem, vyrážkami, nepravidelností ledvin a jater, **ZKUSTE** ještě dnes **MARIE VOTÝPKOVÉ BYLINNÉ APONA THE;** je to příjemný, čistě přírodní, importovaný lék jak pro malické děti, tak dospělé v každém věku. Cena velké rodné krabice pouze \$1.00, poštou \$1.10. Na prodej v **LÉKÁRNÁCH a u JEDNATELŮ.** Kde není k dostání, zašlu ho obratem poštou; pište mi přímo. Balíček na zkoušku a seznam různých Apona léků **ZDARMA,** bez centu výloh pro vás, zašlu na požádání. Pište o něj dnes! — Trpící ženy a dívky, pište mi s důvěrou o popis léčení pro ženy **ZDARMA.** — **ADRESA:**

MARIE VOTÝPKA, Dept. H., South Bend, Ind.

SÍLITEL MATEK. — "Nový lék M. Votýpkové "Vegetable Compound" činí mnoho dobra. Jedna paní zde nebyla zdravá jak se patří po 7 let. Teď dala život krásnému hošíčkovi, ale pro velkou slabost nemohla ho opatrovat. Po užívání Vašeho nového léku jen jeden týden její manžel praví, že je mnohem lepší. Zasílám pro další tři láhve. Zašlete brzo!

MRS. M. SLAČIK, Connecticut.

DÁ SILU K PRÁCI. — Vzdávám Vám nejupřímnější dík za Váš lék, neb mi vrátil sílu. Byla jsem tak slabá, že jsem nemohla ani jíst, ani pracovat. Po využití tří láhví M. Votýpkové "Vegetable Compound" mohu jíst a pracovat a cítím se svěží. Jest to ten nejlepší lék pro ženy a dívky a vše ho odporučuji. S vroucími díky jsem Vaše

HELENA MIKULEC, Texas."

vovaly jak nestoudně jste vnikaly do našeho života, připravující nás o čas a soukromí.— Hnuší se mi vzpomenují na ty nesnesitelné, promarněné večery; co jsme si mohli zatím přečíst a společně, my dva, spokojeně žít! Vždycky jste říkaly, že nás nechcete zanedbávat — a nikdy jste si neuvědomili, co bychom byli dali za to, kdybyste nás byli jen trochu opomíjely! Vydrželi jsme to — a byli bychom i dále si to nechali líbit, kdybyste nebyly začly mluvit o matčině smrti. To bylo přespříliš. Řekneme, že by vám vyhověla a zůstala tu. Nemusila by zemřít doma, mohla by jí povaliti elektrická 'kára' a vydechla by někde v 'drugstoru'. Nechcete porozuměti, že nezáleží na tom, kde se umírá, ani kde se žije, ale jaký je to život”.

Ruth chtěla vzkřiknouti: “Již začínám rozuměti,” vzlykla.

“Já též,” připustila Alice.

“Rovněž já. Děkuji vám otče,” připojila se Mary.

Otcův pohled změkkl. Přece je v těch dívkách něco bylo.

“Kdybyste jen chtěli zůstatí,” slibovala Ruth, “vše by se ode dneška změnilo”.

Jejich matka k nim vztáhla ruce, jak činívávala, dokud byly malé.

“Povězte nám, jak to máme udělat nyní,” navrhla Mary pokorně, v polovičním objetí. Na matčině tváři objevil se výraz užaslého protestu. Propouštějíc dívky z objetí, odpověděla:

“Já nebudu vyhledávat vašich chyb; ne, dívky. “Žij a nech žít!” znáte to. Já opravdu raději půjdu.”

“Přirozeně, že půjde,” vmísil se otec samozřejměm tónem. “O tom není vůbec úvahy.”

Alice si těžce usedla. “Ale co budete dělat v Chicagu, maminko,” ptala se, “když otec bude celý den pryč?”

Matčina tvář se rozpálila jakoby v radostném tušení: “O, tam najdu dosti zaměstnání,” řekla. “Budou koncerty, přednášky, také se seznámíme s lidmi, a když nic lepšího, budu snad moci také jednou se jíti podívat na film!” — —

Žertem doopravdy.

To už by ho mohli znát.

Soudce: “Spáchal jste podvod tvrzením, že máte u soudu velké známosti.”

“No, a nemám? Vždyt' jsem jen tady byl už třicetkrát zavřenej!”

Případné počasí.

— Jaké počasí jste měli na svatební cestě?
— Docela případné! Když jsme jeli tam, bylo ticho, i slunéčko se smálo, a když jsme se vraceli, bylo zamračeno a bouřливо....!

* * *

Kde pánovi anglicky říkají sir, paní je podle toho sirka a jejich synek — syřeček.

NEJVĚTŠÍ ČESKOSLOVENSKÁ BANKA NA AMERICKÉM VÝCHODĚ.

BANK OF EUROPE

First Ave. & 74th St., New York

Kapitál a rezervy \$1,000,000.00—Vklady \$11,000,000.00

Státní banka pod dozorem státu New York.

ČEKOVÉ ÚČTY

VKLADY NA ÚROKY

Největší československé Zahraniční Oddělení v Americe.—Peněžní zázilky poštovní kabelem rychle, správně a lacino.—Vyřizujeme veškeré peněžní záležitosti v ČSR.

Bezpečnostní schránky k pronajmutí.

Na hubičce nezáleží.

— To je řečí, že nás přistihla tvoje máti, když jsem tě líbal! Hubička není nic špatného.
— Copak hubička, o té se nemluví, ale vy jste mi rozčuchal účes a sedřel email a víte, co to dneska stojí..!

* * *

V automobilu.

— Nejed'te tak bláznivě, což kdyby nám vylítlo kolo?

Máme ještě jedno rezervní.

* * *

Boženka a radio.

Když odcházel zubní lékař dr. J. večer do divadla, pravil služebně:

— Dneska si můžete, Boženko, poslechnout radio!

— Děkuju, to si taky poslechnu.

A když bylo osm hodin, vzala do ruky sluchátko a poslouchala. Zřízenec na stanici ohlašoval právě, že za příčinou poruchy, bude následovati program až za čtvrt hodiny.

Domluvil a Boženka, jak byla zvyklá od telefonu, volá: Haló! Tak děkuju uctivě. Já si zatím namořím prádlo....!

Co jiného mohli dělat?

—Pověz nám, Františku, co dělali Židé, když prošli Rudým mořem?

— Sušili se!

* * *

Moderní manželé.

V pondělí se sčuchnou,
hned ve středu žení
a nejdéle v pátek
jsou již rozklřzeni!

* * *

Dostala je po hádce.

—Řekněte mi, proč říká paní Vopičková, že má pohýdkové šaty? Co je na nich pohádkového?

— Snad, že na ně dostala až po hádce s manželem....!

* * *

—Nevíš, proč má bohyně Spravedlnosti zavázané oči?!

—Nejspíš že ji operovali, neboť v posledním čase špatně u nás viděla!

Šestadvacetiletá obchodní zkušenost!

Sama o sobě je jistě dobrým a nejlepším doporučujícím rekordem, vedle krajní úslušnosti, svědomitosti a poctivosti. — Rekordem tímto může se pak vykázati

Frank J. Petrů,

veřejný notář a sprostředkovatel půjček a pojištění
všeho druhu

z č. 1443 záp. 18. ul., Chicago, Ill.

TEL. CANAL 0806

Na ruce má stále veliký výběr prvních zaručených markyčů, jichž za dobu svého obchodování prodal v ceně dvou a půl milionu dollarů. Ani jediný z kupeců nepřišel pak ani o jediný cent. Kupující nebyl nucen převzítí majetek, na který byla uzavřena půjčka. Každý vždy dostal zpět jenom peníze a to správně i s úroky.

FRANK J. PETRŮ nabízí pouze první markyče. Půjčky poskytuje na první markyče, zaručené dobrými majetky. Půjčky ty poskytují se za velice mírných podmínek při nepatrném vydání.

FRANK J. PETRŮ obstarává i půjčky z výpomocných spolků, protože sám je zástupcem šesti nejčelnějších a to: Union, Hrad Rábí, Jan Hus, Progress, Triglav a I. Chorvatský výpomocný spolek. Po tři roky zastává úřad předsedy Ligy českých výpomocných spolků a po dobu v trvání posledních 15 let je členem fidejistva Státní ligy výpomocných spolků.

FRANK J. PETRŮ nabízí konečně k dispozici za mírný roční poplatek pronajmání dobré schránky ve své ohnivzdorné a nedobytné pokladně. V těchto dají se bezpečně uschovati cenné listiny, úřední dokumenty, klenoty, rodinné památky a jiné věci, jež mají pro člověka nějakou cenu.

Jiná vlastnost.

Pán: — Ve vaší společnosti musím myslit na vlčí mák.

Slečna: — Je tak rudý, jako moje rty?

Pán: — Nikoliv, ale tak planý, jako vaše řeči....

Jen žádnou závist!

— Tihle Američáni, tí holt se mají! Dluhy žádné, dolar stoupá —

— Nezávid' jim! Četl jsi, jaká tam mají vedra a pivo jim ouřady zakázaly....!

* = *

Nevyhnul se placení.

Dobře ještě, že lakomec nepatří vždy k nejchytřejším. Jeden z těchto skrblíků zavázal se zaplatit jistou sumu v den svatého, jehož jméno se v kalendáři vůbec nevyskytuje. Věc přišla před soud, který rozhodl, že je dlužník povinen zaplatit v den Všech Svatých..

KDYŽ POSÍLÁTE PENÍZE

do Československa neb do jiných zemí, učinite tak naším prostřednictvím a zajistíte budete spokojeni.

V každé bankovní záležitosti obraťte se s důvěrou na

KAPITÁL A PŘEBYTEK
\$300,000.00

First National Bank of Cicero

22. ulice, roh Austin Blvd., Cicero, Ill.

Mohovitost přesahuje \$3,700,000.00

Bezpečná banka k uložení vašich úspor.

CHARLES VRHEL SR.,
vice jak 50 let sládkem.

Zkušenost a poctivost základem velikého závodu.

Zvelebení a zmohutnění závodu reflektuje na charakter a zkušenost svých členů. Toto jeví se i v závidění hodném postavení firmy MalVaz-Extract-Company. Tato byla založena v roce 1919 jako česká korporace, ale pan Karel Vrhel Jr. jí proměnil nepochybně v největší společnost ve Spojených Státech, specialisující se syrohy, sladovými extracty, příchutěmi a všemi Home Brew potřebami.

Pan Karel Vrhel starší dal vlastní podnět k jejímu vývoji. Byl více jak padesát let sládkem a odbornými studii vynikl zvláště v kvasné chemii, která zdokonalila výrobu chmelovin a české pivovarnictví tímto stalo se světoznámým. Jeho syn přirozeně, jak již jest v českých rodinách zvykem, věnoval se témuž povolání a po krátkém čase stal se předním sládkem v Americe.

Tím soustředily se na tento obchod pivovarské zkušenosti mnoha generací. A možno zcela určitě říci, že žádná jiná organizace tohoto druhu nemůže vám posloužiti tak důkladnou a praktickou znalostí produktů, používaných k výrobě syrobů, extraktů a jiných nápojů, jako tato společnost.

A taková vědomost jest naprosto nutna pro velikou rozmanitost chmele, sladů a jiných součástí, kterých se užívá k přípravě nápojů a na které má neobyčejný vliv podnebí, složení vody, poloha a konečně i třídění a výběr surogátů, tak že jen dosti malá odchylka od standartu, znamená pochybný výsledek. Při tom všem nutno počítati se složitými technickými procesy, jak součástky tyto spojití ve správném poměru, aby docílilo se žádaných výsledků.

Všechna tato zkušenost jest vám k službám prostřednictvím MalVaz-Extract-Company. Jsme zde, abychom vám poradili a vy abyste měli prospěch z naší zkušenosti a tak docílili nejlepších možných výsledků z kteréhokoliv našeho produktu, jež koupíte.

CHARLES VRHEL JR.,
sládkem přes 25 roků.

MALVAZ

s importovaným českým chmelem, žerádlem a gelatinou. — 1 krabice \$1.00, tucet \$11.50.

PREWAR

s Bohemian Cluster Hops a gelatinou, 1 krabice 75c, tucet \$8.50.

PACIFIC

s nejlepším oregonským chmelem, 1 krabice 50 centů, tucet \$5.50.

Importované francouzské Essence, MALVAZ, likérové příchuti a Malvaz Root Beer naše specialita.

Žádejte náš nejnovější, úplný, ilustrovaný ceník, který zasíláme úplně zdarma.

MalVaz Extract Company

3237 West 26th Street, Chicago, Ill.

V restauraci.

Jindy a nyní.

- Máte kuře?
- Ano, vašnosti.
- Je čerstvé?
- K službám.
- Je dobré?
- Ano, prosím.
- Dejte mi tedy stehýnko.
- Které stehýnko si račte přáti? Levé, nebo pravé?

“Jo, milý příteli,” pravil venkovan Chicažanovi, “za mého mládí trestali na vojně běháním ulicí, ale chceli nyní ělověk přěběhnoutu chicažskou ulicí, to je ještě horší trest.

KRUTÁ ZLATÁ ŽÍLA.

Dr. Van Vleck objevil obdivuhodný lék, jenž přináší uzdravení tisícům lidí. Pošlete si lístek pro dollarový vzorek zdarma.

Každému, kdo stížen je zlatou žílou, činíme tuto neomezenou nabídku: Pošlete nám svoji adresu a zpáteční poštou bude vám dodán pravidelný dollarový balíček dr. Van Vlecka třínásobného výhradního léku pro svědicí, krvácející, vybězlou zlatou žílu a podobná obtíže — vše v obalu bez označení obsahu — abyste zkusili toho zdarma. Dr. Van Vleck, hývalý lékař americké armády, ztrávil čtyřicet roků zdokonalováním své, nyní po celém světě proslulé, výhradní metody. Bez nože, bez bolesti, bez lékařských účtů — pouze jednoduché domácí léčení, kterého může zkusiti každý bez veš útraty. Až zkusíte, budete-li úplně spokojen s úlevou a pohodlím, jež vám poskytneme, pošlete nám jeden dolar. Když nikoliv, nebude vás to stát nic. Vy rozhodnete a my uvěříme vašemu slovu. Nevíme, jak bychom mohli lápe ukázati svoji neokonalou důvěru v náš lék. Poskytuje úlevy skoro každému stupni a stavu svědicí, krvácející a vybězle zlaté žíly, i když trápila někoho po celý život. Obdrželi jsme na sta dopisů, zvěstujících úspěch tohoto pozoruhodného údivného systemu, když všecko ostatní, ani drahých a nebezpečných operací nevyjímaje, bylo bezvýsledným i po 30 a 40-letém utrpení. Mírné případy často dostanou se pod kontrolu za jediný den. Necheate tohoto zkusiti na naše útraty? Adresujte: Dr. Van Vleck, Dept. H. K. 26, Jackson Mich. Nepošlejte peněz. Pošlete dues.

UNIVERSAL SERVICE

LOUIS J. MAYER & CO.

PŘEPRAV
DO EVROPY I SEM

Zasílání peněz přesně,
bezpečně a rychle.

Koupě, prodej a výměna
majetků zde i ve staré
vlasti, půjčky, pojištění
Louis J. Mayer & Co.,
první čsl. směnárna,
2854 W. 22. Str.,
Chicago, Ill.

OBCHOD POZEMKOVÝ

100%
SLADOVÝ
SYRUP

BLATZ dává nejlepší výsledky

Jelikož každá plechovka jest zaručena 75-letou zkušeností sladovnických mistrů. Znamená to, že Blatz český sladový syrob musí býti 100% ve své kvalitě, chuti a čistotě. Mimo vědomostí a zkušeností shledáte, že Blatz vyráběn jest ze 100% ječmeně ve 100% zdravotním závodě.

Blatz český sladový syrob jest bohatý, čistý a plně síly. Z těch příčin dává také vždy nejlepší výsledky.

Zkuste Blatz. Zamilujte si jeho znamenitou chuť.

Blatz český sladový syrob prodává se u obchodníků ve všech částech Spojených Států. Naše odbočky jsou všude. Dopíšte nám a my zašleme vám adresu nejbližšího obchodníka, který vás okamžitě obslouží. Adresa:

VAL BLATZ BREWING COMPANY, MILWAUKEE, WIS.

Jak lidé dopalují!

— Nikdy nedám na to, co mi kdo radí, pravil starý pan Pelerinka, který byl věčně nemocen. V loni mne bolely oči a lidé říkali: Musíte koukat, abyste to nezanedbal! Když mi zaléhalo v uších, radili: Poslechněte odborníka! Když jsem si nařikal na nohy, povídal jeden mudrc, abych si došel k lékaři, při bolestech v rukách radili mi, abych bral horkou lázeň a nejvíc mne dopálil soused letos na jaře, když jsem měl anginu a nemohl jsem mluvit. Přišel a povídal: Človče, zavolejte si doktora..!

Jak vyznal fotbalista Charles Michuda lásku své vyvolené.

Milovaná,
team mé duše svádí o Vás zápas, a marně snažím se vtělit goal do branky srdce Vašeho. Bohužel, je to vždy ofsáid a výsledek je 0—0!

Posledně "píšu" a doufám, že nebudu odkopnut, ale že budu mít jistě goal.

Hip, hip, hurá!

Váš Charles Michuda,
center forward.

Po návratu z lázní.

- Jak často jste se koupal v moři?
- Vůbec ne! Bylo to nebezpečné.
- Žraloci?
- Něco horšího! Hezké dámy..!

Byl spokojen.

Roztržitý muž se pozdě v noci vrátil domů a při vkročení do své ložnice zaslechl nějaký šramot.

"Je někdo pod postelí?" zvolal.

"Není," odpověděl lupič.

"Tak vida, jak se může člověk mýlit. Chtěl bych přísahat, že jsem slyšel nějaký šramot."

FARMY a POZEMKY

v bohaté a zdravé krajině, kde jetel jest pílevem a chov dojnic zlatodolem, kde jsou jisté úrody, dobré cesty — školy — trhy — doprava, levné ceny a mírné splátky, Vám jedi- ně zabezpečí trvalé štěstí a samostatnost. Zde se můžete věnovat mlékaření, drůbež- nictví, zahradnictví, pěstování cukrovky, bramborů, obilí aneb smíšenému farmaření, které vám zajistí příjem v každé době. Nevěřte však pouze písmu a přijďte se přesvěd- čit osobně. Zakupte si tento laciný železniční pozemek aneb farmu přímo od majitelů (dráhy) v československých osadách Meadowlands a Masaryk a ušetřte zisk sprostřed- kovatele. Pouze \$2.50 neb \$3.00 na akr hotově, zbytek do 15 neb 20 let k splácení. Mapu a český ilustrovaný popis zašle ZDARMA český zástupce dráh D. & I. R. a C. R. I. & P. Ry.

PAUL Š. ŠRÁMEK,

Meadowlands, Minnesota, Box X 137.

P. S.—Záleží na Vás, zdali budete ve starších létech závislým aneb nezávislým, u- važujte nyní.

First National Bank of Berwyn

Člen Federal Reserve System a ve spojení s Chicago Clearing House Association

Zlaté bondy a první markyče na prodej
Bezpečnostní skřínky k pronajmutí

TELEFONY Lawndale 1401
Berwyn 1825

22. ULICE U RIDGELAND AVENUE

BOHUMÍR KRYL, předseda.

AD. J. SABATH, místopředseda.

M. A. BERG, Jr., kasír.

O. A. JABUREK, právník.

V divadle.

“Tohle je hrozná kočičina, ne opereta, měla by to policie zakázat.”

“Když na to není paragraf.”

“Však by se našel, mohli by aspoň muzikanty zatknout pro falešnou hru.”

* * *

Přece se jeden našel.

Dívce vyhrkly slzy z očí, když jí nápadník vyznával lásku.

“Proč pláčeš, drahoušku?” tázal se mládenec. “Urazil jsem tě?”

“To ne,” odpověděla dívka, “ale maminka pořád říkála, že by si mne ani osel nevzal a teď' najednou —”

Neví, jak to myslí.

Dva tuláci stáli před předměstskou residenceí.

“Proč tam nejdeš?” tázal se jeden. “Pes není zlý, což nevidíš, jak mrská ocáskem?”

“To vidím, ale také pozorují, že hrozně cení zuby a tak nevím, kterému konci věřit.”

JOHN V. KAVAN & SPOL.

1852 So. Racine Avenue, blíž 19. ulice, Chicago, Illinois.

Notářská a pozemková úřadovna.

Majetky, loty a farmy na prodej anebo na výměnu k úplné spokojenosti obou stran.

Notářské práce vyhotovujeme co nejrychleji a přesně; právní listiny, smlouvy a poslední vůle.

Abstrakty — prohlížíme spolehlivě a vykonáváme všechny přenosy majetků a výmazy z knih, pozůstalostí, vymáhání odškodného a dědictví všude.

Půjčky na majetky — Děláme na první markyče a na dobrou jistotu — zaručeno.

Pojištění na majetky od nejlepších společností, zároveň na nábytek, skla, tornado, oloupení a na automobily.

Majitelé farem, kteří by si přáli prodati nebo vyměnit farmu za chicagský majetek, necht' obrátí se na naši úřadovnu a budou nejlépe obslouženi.

JOHN V. KAVAN A SPOL.

Tři roky práce a úspěchu.

JOS. PASKOVSKÝ,
ředitel kanceláře a reklamního oddělení.

Že poctivá práce spojená s podnikavým duchem vede k úspěchu, toho nejlepším důkazem jest rozkvět známé a jedné z největších československých pozemkových úřadoven v Chicagu, která pod jménem "Československá Pozemková a Obchodní Společnost" má své sídlo v budově Sokola Chicagu na Kedzie Ave.

Tuto založena byla asi před třemi lety z popudu známého krajanu senátora Plačka. Později asi před dvěma lety převzata byla Josefem Paskovským a James Maškem.

JAMES MAŠEK,
ředitel pozemkového a majetkového oddělení.

Že Československá Obchodní a Pozemková Společnost těší se důvěře a přízni naší veřejnosti, o tom nejlépe svědčí to, že prostřednictvím jejím v uplynulé době prodáno bylo přes 300 krajanových majetků v úhrnné ceně přesahující Dva a půl milionů dolarů.

Československá Obchodní a Pozemková Společnost zabývá se rovněž prodejem lodních lístků a celá řada krajanů byla v tomto směru pečlivě obslužena. Mnoho krajanů zakoupilo svým přátelům a příbuzným jízdní lístky

CHARLES VLACH,
mladý česko-americký právník a právní zástupce Československé Pozemkové a Obchodní Společnosti.

prostřednictvím této společnosti a dali tam vystaviti affidavity potřebné k vidování pasů a všichni byli uspokojeni, poněvadž jejich příbuzní byli bez nesnází do Spojených Států připuštěni.

Také veškeré dědické a osobní záležitosti ve staré vlasti jsou touto společností pečlivě a správně vyřizovány.

Ve spojení s touto společností stojí mladý nadějný právník český Karel Vlach, který vykonává veškeré právní práce a prohlídky majetkových listin.

CZECHOSLOVAK COMMERCIAL & REALTY CO.

2343 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Rychlý účinek.

— Byla jsem stále taková bledá, tak jsem šla do obchodu a žádala jsem nějaký prostředek pro zruměnění lící. Dali mi takovou malou lahvičku —

— Pomohlo to?

— Ano! Zčervenala jsem okamžitě zlostí, když mi řekli za to 50 centů.

* * *

Ti nejvíc trpí.

“Milý příteli, cesta k slávě znamená velké utrpení.”

“To vím; říkají to lidé v celém domě, když musí ve dne v noci poslouchat tvé brnkání na piano.”

Výstřední dívka.

— Hodné děvče je ta Frankova snoubenka, jen kdyby se tak výstředně neoblékala.

— Ta? Vždyť nosí šaty upnuté až ke krku, sukně až na kotníky —

— A není to výstřednost, když dnes každá chodí polonahá?!

Ve škole.

Učitelka: “Jeslíže řeknu: ‘Jsem krásná’, jaký čas to je?” — “Minulý..!”

Pojedete do Evropy?

Naše odborná cestovní kancelář se vám nejlépe vyplatí. My máme lístky a zkušenost, kterou jinde nedostanete. Naše jméno jest známé po celé Americe a Evropě. Pro společnosti zvláštní prospekty. — Proč si neuděláte cestu kolem světa?

PŘÍBUZNÉ Z ČECH dostaneme vzhledem k našemu světovému spojení co nejdříve.

PRODÁVÁME A KUPUJEME všechny cizí peníze, hotové neb vklady.

NOTÁŘSKÉ ODDĚLENÍ vyřizuje veškeré domácí a zahraniční záležitosti dědické, koupě, poslední vůle, atd.

POZEMKOVÉ ODDĚLENÍ sprostředkuje prodej budov, obchodů, pozemků a farem kdekoliv.

Chcete-li, aby vaše peníze nesly více než 3 neb 4%, zakupte si bondy, které jsou vydané jako první markyč na chicažské budovy od \$100 do \$1000, nesoucí 6—7% úroků.

LOUIS JALOVEC & CO.

2606 So. Avers Avenue,

Chicago, Ill.

Významné slavnosti

BUDOU POŘÁDÁNY V PRAZE

během Sokolského Sletu

v červnu 1926.

Naskytá se Vám vhodná příležitost podílet se na sletových slavnostech a současně navštívit Vaše rodiště v osvobozené vlasti. Přijďte se tedy k našim

VELKOLEPÝM VÝPRAVÁM

jež vypravíme na několika lodích během května a června příštího roku.

Účastníci našich výprav platí pouze původní ceny, neboť nečítáme žádných mimořádných poplatků.

**Okružní lístek ve třetí kabině
z New Yorku do Prahy a zpět
\$190.**

Opatřujeme všechny potřebné listiny jako cestovní pasy, visa, sailing permits, povolení k návratu pro neobčany (Re-enter permits) atd.

Naše 58-letá zkušenost ve vypravování cestujících jest každému zárukou úplné spokojenosti.

Přihlaste se v čas a vyberte si místo odpovídající Vaším požadavkům. Cestujte ve společnosti svých přátel a známých. Jedná-li se Vám o to cestovat pohodlně, bezpečně a bez zbytečných výloh, vyžádejte si nezávazně bližší informace u osvědčené firmy

Brodsky & Sovak **INC.**

1392 Second Avenue, 72nd St rect, New York, N. Y.

NEJSTARŠÍ.

NEJSPOLEHLIVĚJŠÍ.

NEJVĚTŠÍ.

Oprávněná podmínka.

Farmář v Idaho měl tři dcery na vdávání. První se provdala a odstěhovala se do Twin Falls, Idaho. Twins jsou česky dvojčata a farmář tedy nemohl být překvapen, když dostal zprávu, že se dcera stala matkou dvou kluků.

Později se vdala druhá a odstěhovala se do Three Creek a když mu bylo sděleno, že se stala matkou trojčat, začal být farmář pověřivým.

Proto když se měla třetí dcera vdávat a ženich žádal o svolení, odpověděl farmář:

"Můžete holku mít, ale pouze pod jednou podmínkou. Prvá se vdala do Twin Falls a měla dvojčata, druhá do Three Creek a měla tři a vy se tedy nesmíte usadit ve Four Corners, protože nechci mít ještě čtverčata v rodině."

* * *

Proto.

— Pročpak svého muže tak často rozčiluujete?

— Poněvadž mně vždy na usmívenou něco přinese.

Aby nemusel Samuel platit doktora, ptal se lékárníka, co mají proti kornatění tepen.

"Proti arteriosklerose máme výtečný preparát doktora Mladějovského," doporučoval lékárník.

"A jak se užívá?" vyzvídával Samuel.

"Tento syrub běře se na lžice po 3 měsíce, potom se 6 měsíců neužívá nic, a zase se to opakuje."

"Děkuju, pane lékárníku," pravil Samuel odcházeje. "Já tedy těch šest měsíců nebudu užívat nic, a když mně to bude pomáhat, tak si ten syrob také koupím.."

U divadelní společnosti.

— S touhle gáží dnes vyjít, pane řediteli, to je umění.

— Však jsem Vás také přijal jako umělce.

* * *

Tuhá mouka.

Mladá paní několik dnů po svatbě praví ke kupci: "Ta mouka, kterou jste mi včera prodal, byla tuhá".

— Jak to? Tuhá?

— Ano. Uvařila jsem z ní koláč a můj muž honemohl ani ukousnout.

Nové české rekordy a válečky pro piana každý měsíc.

Objednávky z venkova vysíláme předplaceně.

Zašlete nám vaše jméno a adresu a obdržíte každý měsíc nový český katalog.

Objednávky zašleme obratem pošty.

ÚSPĚCHY ČESKÉ KNIHY V AMERICE.

Proslulý německý spisovatel Rhoda-Rhode postěžoval si letos, jak američtí Němci za světové války ztratili mnoho pojitek se starou vlastí, což jeví se zejména v tom, že německá kniha z amerického trhu nápadně mizí. Nemáme proč bychom se obírali příčinami tohoto zjevu. Tím větší však je naše radost, že nic takového nesmí se říci ani napsati o české knize — a rádi píšeme ani ne o slovenské, jež obě zde dosáhly po válce nebývalého a neúspěšného rozšíření. Český člověk byl vždy od daným přítelem české knihy. Byly doby, že kniha zůstala mu útechem jedinou v jeho neštěstí a ponížení.

Až se budou psáti dějiny československé Ameriky, české knize bude v nich vyhrazena dlouhá kapitola a v ní čestné místo zajímati bude československý knihkupec Ferdinand Pancner, jenž má největší zásluhu o to, co jsme mohli napsati o české knize na začátku tohoto článku, zatím co německý spisovatel stěžuje si, že německá kniha z amerického trhu nápadně mizí.

Když roku 1913 koupil p. Ferdinand Pancner knihkupectví panu Staňka na 26. ulici, nedaleko Trumbull Ave., nescházelo sčítků a škarohlídů, kteří prorokovali mu brzký zánik nebo dlouhé živoření. Ale mladý tento muž, tehdy 21letý, viděl věc z jiné stránky. Nešel vyšlapnými cestami předchůdců.

Byl zaměstnán jako klerk v jistém střížním obchodě od doby svého příjezdu do této země — na podzim r. 1912 — a můžete si pomyslíti, s jakým kapitálem šel na jaře r. 1913 do obchodu! Ale nedostatek peněz byl u něho plně vyvážen inteligencí, znalostí knihkupeckého obchodu, kterou přivezl si z Čech, podnikavostí a především láskou k české knize.

Takřka sotva se tu ohlál a již vykasal si po americku rukávy a dal se do práce. Již jako skrovně placený prodávavě ve střížním obchodě, jal se po večerech hledati pole pro českou knihu. V tom tkvělo jádro pozdějších a rychlých úspěchů: Získal si kruh odběratelů a přátel a našel si cestu na venkov.

A přes všechno varování a upozorňování zkušených obchodníků p. Pancner neopustil pole — ač i u něho platilo, že začátky jsou zlé — vytrval v započatém podnikru a proti všem výpočtům a dohadům — zvítězil.

Rozšíření československé knihy za hranicemi československé republiky v takových rozměrech, jako je dnes, docílil p. Pancner jednak oznamováním v československých časopisech, jednak vydáváním cenníků ve vkusné úpravě, které letos jsou častější a obsažnější, než léta minulá, a jsou čteny ve 30,000 československých rodinách několikráte do roka!

Po velkém katalogu z r. 1922, který učinil v československé Americe opravdovou sensací, a po datečích k němu, vydávaných každého čtvrt roku, zdálo se, že byl učiněn na tom poli poslední, smělý krok. Ale již z jara tohoto roku vydává p. Pancner novou publikaci: "Co měsíc dal", v níž uveřejňuje seznam novin, právě z Československa došlých, který je příjemným překvapením pro všechny milovníky české knihy tím, že pod titulem knih uveden stručný jejich obsah, tak že čtenář snadno ocení knihy, mající pro něho největší zájem. A nejen to — celý seznam je propleten citáty a poučnými články spisovatelů československých i anglických, které si každý rád přečte.

Uvážíme-li, že každý z těchto seznamů rozeslán jest ve 30,000 exemplářích mezi československý lid úplně zdarma, a jak velké práce je třeba k sestavení — a to tak pečlivému — takové knížky, kolik materiálů nutno přečísti, pak poznáte, jaký kus záslužné práce p. Pancner koná mezi českoamerickým lidem a pochopte, proč ho najdete stále při práci — od časných hodin ranních do pozdních hodin večerních.

A výsledek této úporné práce? Posuzováno z čistě obchodního stanoviska, práce tak intenzivní a peníze investované v jiném podnikru, vynesly by několikráte tolik, ale posuzováno z našeho čistě národního hlediska, přináší štěstí z vykonané poctivé práce na národa roli dědičné. Výsledky této práce pro československý lid v Americe jsou věru impositní. Dle statistických dat, která jsme si vyžádali, zakoupil pan Pancner v Československu roku 1924 knih za Kč 954,000, tedy bez mála za celý milion! Počítáme-li cenu jedné knihy průměrně na Kč. 20,00, importoval p. Pancner 47,700 výtisků. Při inventuře konané v lednu 1925, napočteno v československém oddělení p. Pancnerova knihkupectví 11,355 titulů a každá kniha průměrně v 5 výtiscích, což představuje 56,775 výtisků. V tomto počtu nejsou zahrnuty kalendáře ze staré vlasti, jichž bylo zakoupeno r. 1924 přes 10,000 výtisků!

Firma Ferdinand Pancner udržuje nyní spojení se 109 nakladateli a 4 komissionáři v Československu k vůli rychlé dodávce novin československého knižního trhu. Proto může si každý čtenář vybrati z největšího skladu, koupiti nejnověji vydané knihy a platiti za ně nejnižší ceny.

Těchto několik dat osvětluje rozšíření české a slovenské knize po československé Americe a je důkazem, co možno vykonati, pracuje-li se pilně, a je-li práce prodchnuta láskou.

Stat' tato nebyla by úplnou, kdybychom se nezmínili o bohatém skladu československých hudebnin pro piano a housle, které právě tak jako kniha naši řeč, pomáhají v našich osadách udržovati naši hudbu a o hojném výběru obrazů našich zámožných mistrů, jak originálů, tak kopií, které jsou vítanou ozdobou československé domácnosti.

Také velkoobchodní oddělení firmy Ferdinand Pancner vzrostlo nemalou měrou a má velký počet jednotlivých a zástupců skoro ve všech Spojených Státech, kteří pomáhají šířiti československou knihu mezi dobrým českoamerickým lidem. A jak se dovídáme, firma p. PANCNERA připravuje pro československou Ameriku nový katalog, tentokrát věnovaný výhradně zboží, které je československými hospodynkami vyhledáváno k vyzdobě jejich domácnosti. Přejeme mu právě takový úspěch, jakého se dopracoval s rozšířením české a slovenské knihy.

Dětská prozíravost.

“Myslím, že tatínek povede dnes maminku do divadla!”

“Kdo ti to řekl?”

“Nikdo — ale já si to myslím, protože tatínek přišel dnes ve čtyři hodiny ráno domů!”

Ve škole.

— Děti, co je to bod mrazu?

— Bod mrazu? Prosím, pane učiteli, bod mrazu je špička nosu.

* * *

Přesvědčivý důvod.

Dcera: “Já se zaň neprovádám — je šeredný a hloupý!”

Matka: “Hled’me, hled’me! A já jsem si tvého otce přece vzala!”

Špatná lítost.

Onehdy se v trestnici spletli a pustili jednoh o celých 24 hodin později nežli měli. Sám ředitel si ho dal zavolat a povídal mu: “Je mně velmi líto, že se stalo takové nedopatření.” — “Ale vždyť to nevádí, prosím, pane řediteli. Podruhé mně to můžete odpočítat.”

* * *

Nedorozumění.

“Slečna Bochníčková při večerním divadelním představení vystupuje z lásky k umění”.
“Ta už z ní měla dávno vystoupiti!”

Podezřelý.

Na trati stalo se neštěstí. Někdo zatáhl za poplašnou brzdu, vlak zastavil a při tom se stalo, že do něho vjel vlak jiný. — “Jak dlouho to bude trvat, než pojedeme dále?”, ptal se cestující, když zdráv vylezl z trosek.
“Osm hodin”.

“Ale to není možné, vždyť já se mám odpoledne oženit.”

Vlakvedoucí se naů s podezřením podívá a prohodí: “Poslechněte, nebyl jste to nakonec vy, co zatáhl za ten poplašný signál?”

Šolarův Hudební závod

3215 záp. 26tá ulice, Chicago, Ill.

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ HUDEBNÍ ZÁVOD
V AMERICE,

doporučuje své služby při Vašich potřebách
v hudebním oboru.

NA SKLADĚ SAMOHRACÍ PIANA
NEJLEPŠÍCH ZNAČEK.

Mluvicí stroje Victor a Columbia,
české a anglické Victor Columbia a
Odeon rekordy.

Válečky pro piana, hudebniny
pro piano, orchestr a kapelu.

Poštovním objednávkám věnuje se
obzvláštní pozornost. — Cenníky na
požadání ZDARMA.

Neopomeňte pro veškerou Vaši potřebu dopsati na

ŠOLARŮV HUDEBNÍ ZÁVOD

3215 WEST 26th STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Trpíte na součotiny, záduchu, kašel, nastuzení, katar aneb jinou plicní nemocí ?

Z Čech importovaný Šimanovského

Český Lesní Čaj "Sylvania" Vás vyléčí!

(Zlepšené světoznámé Březohorské thě.)

Čistě přírodní lék, který nemá sobě rovna v celém světě a kterému tisíce osob děkuje za vrácené zdraví. Čtěte, co píší uzdravení:

PAN S. WOJCIECHOWSKI, Ansonia, Conn. píše: "Přes 3 léta trpěl jsem plicní chorobou a úporným kašlem. Jezdil jsem po lékařích a platil jsem za každou poradu a léky \$10.00 až \$15.00, pak jsem byl v Shelton Sanatorium 6 měsíců, ale nic nepomáhalo. Pak začal jsem užívatí Váš český lesní čaj a po využití 3 balíčků kašel jsem ztratil a cítím se zdrav. Srdečně Vám děkuji a prosím o zaslání mi dalších 8 balíčků."

PANÍ C. MARKO, Coatesville, Pa., píše: "Srdečně Vám děkuji za Váš český lesní čaj. Moje dcera byla nemocna 9 měsíců, doktoři pravili, že má součotiny, stále jí trápil kašel a nic nepomáhalo, takže jí chtěl dát do nemocnice. Tu počala jsem jí dávat Váš lesní čaj a po něm jí kašel přestal trápit. Děkují se podívali a ptali se, co jsem jí dávala za medicínu a já jim řekla, že Váš lesní čaj, tak se divili a řekli, aby jej dále užívala. Pošlete mi zase 6 balíčků, neb bez Vašeho čaje nikdy nebudu."

Trpíte-li na jakoukoliv chorobu plicní, neodkládejte, ale ihned si objednejte balíček na zkoušku a neotravujte se různými balsámy a jinými prostředky, nemajícími žádných léčivých vlastností.

Balík \$1.20 poštou vypl., 3 balíky za \$3.00, zasílá jedině:

R. ŠIMANOVSKÝ, "H" Dingmans Ferry, Penna.

Nejlepší české harmoniky, "Heligonky" i chromatické

Chromatické harmoniky zhotovují se 36 — 120 basy
Jen ruční práce — vyrábí česká výrobní harmonik

Konstantin Stibitz,

ČESKÉ BUDĚJOVICE, Československá Republika
(Czechoslovakia, Europe)

Podporujte dobrou českou práci.

Dodávati mohu též pp. obchodníkům. Každou objednávku co nejpečlivěji vyřídím. Ceny mírné. — Cenník zašlu Z D A R M A!

Světové události za minulý rok.

Listopadové volby loňského roku přinesly veliké vítězství dosavadnímu prezidentu Coolidgeovi, který byl zvolen velikou většinou nad oběma protikandidáty, demokratem Davisem i neodvislým LaFollettem. Očekávání, že snad LaFollette elektorální hlasy roztrfí a zvolení Coolidgeovo znemožní, se nezdařilo. — Podle ústavy nastoupil Coolidge novou lhůtu dne 4. března, kdy se zároveň odročil kongres. Coolidge ustanovil znovu do úřadů dosavadní členy svého kabinetu s některými výjimkami. Tak již ku předu ohlásil své odstoupení z úřadu státní tajemník Hughes, na jehož místo vybral prezident dosavadního velvyslance v Anglii Kelloga. Nejvyšší návladní Stone, teprve před několika měsíci ustanovený, přijal místo, jež mu prezident nabídnul na nejvyšším soudě, a bylo třeba poohlédnouti se po jeho nástupci. President vybral jím michiganského politika Warrena, a tím se jedním rázem dostal do vážné srážky se senatem, který musí jmenované úředníky schváliti. Proti Warrenovi zdvihla se v senatu mocná bouře pro jeho přílišné, ča-

sto osvědčené přátelství k trustům, a když došlo v senatu k hlasování, stalo se náhodou, že oposice za nepřítomnosti místopresidenta Dawesa zvítězila jedním hlasem a Warrena porazila. President pokusil se jeho schválení vynutiti, jmenoval jej ještě jednou, ale se zlou se polázel. Uražení senatoři dali mu na jeho svou nevoli a porazili Warrena znovu většinou patrnější. President byl nucen ustoupiti a nejvyšším návladním stal se právník Sargeant.

V republice československé obracel se za poslední rok zájem hlavně k otázkám hospodářským. Vláda přikročila ku kroku, jemuž se dlouho vyhýbala, k obmezení počtu úředníků a státních změstnanců, jejichž počet po státním převratu nesmírně stoupl. Byl přijat zákon toho smyslu a upraven rozvrh, podle něhož počalo se pracovati. Práce rozvržena na leta a učiněna různá opatření, aby byli státní úředníci i jejich rodiny co nejvíce ušetřeni obtíží, které jim tímto způsobem vzniknou. Byl přijat zákon o starobním pojištění, ačkoli k provádění jeho dosud nedošlo. Pokračovalo se v

Půjčím \$150,000

na 6%

V obnosech dle přání. Lantovní noty se koupí. Máte trápení v manželství, se sousedy, skrze pozemek, pozůstatost, vlastnictví, neb děti? Máte podíl, pomlouvá vás kdo, dluží vám za mzdu, na notu neb účet? Chcete rozvod, napsati poslední vůli, kup, dýť, kvitanci, plnou moc, kontrakt, aneb žádost o bonus? — Máte jakoukoliv notářskou práci? Na požádání obdržíte správnou právní poradou za \$1 po poště. Přes 55,000 porad za 25 roků jsem zaslal.

Pište česky na

Českou Právnickou Kancelář:

Emil J. Motis & Co.,

Yoakum,

Texas.

Světově známé české harmoniky

— vyrábí —

JOSEF HLAVÁČEK

V LOUNECH, ČECHY.

Pište si hned o cenník.

Nový, velkolepý vlastní vynález. — Heligonové basy, jdoucí 4-hlasově a basové příznávky 6-hlasově. V novém cenníku jsou takové již zařaděny. Zásilkou do Ameriky.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA V PRAZE

Centrála v Praze, Příkopy 30. Telefon 225, 939, 9790, 31200-19,
31300-4.

Akciový kapitál Kč 200,000,000.—Reservní a pojistné fondy přes
Kč 171,000,000.

Expositura: Král. Vinohrady, nároží Havlíčkovy tř. a Tylova nám. 13.
Tel. čís. 111.

Filiálky: Mladá Boleslav, Bratislava, Brno, Ném. Brod, Čes. Budějovice,
Hodonín, Hradec Král., Jihlava, Klatovy, Kolín, Košice, Libe-
rec, Mělník, Olomouc, Mor. Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň,
Prostějov, Tábor, Teplice-Šanov, Terst, Ústí n. L., Karlovy
Vary, Vídeň I., Herrengasse 12.
Expositury v Opatijí a Břeclavi.

PROVÁDÍ VEŠKERÉ OBCHODY BANKOVNÍ DOMA I V CIZINĚ.

NONAT léčí všechny druhy rheumatismu, lišej a mnohé vyrážky, strhané žíly a sta-
ré boláky na nohou, boule, nežitly, neural-
gii, hlavy bolení, bolesti na prsou, v boku
a zádech, — Ona léčí kašel, každé zraně-
ní, též spáleniny, opařeniny i omrzlinu.
Dá-li se na stvrdlíný na prsou žen a též
podbíraniny na jiných místech, tak bolest
vyléčí, že ani znaménka nezůstane. Za-
brání otravě krve od zranění rezatým hře-
bíkem, ostnatým drátem a jiným předmě-
tem a tuto již povstalou i od jedovatých
bylin a hmyzu vyléčí. Vytáhne dřevěné a
ocelové třísky i stěly v těle uvázlé. —
Ale musí to být

S jménem MARIE LEIBLINGER & CO.,
Pasadena, California.
Cena její je 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05.
Ptejte se vašeho lékárníka neb jednatele.
Jiného nic neberte, raději pište přímo
nám.

Pro Vaše dobro věnujte pozornost dosvědčením o obou lécích v týdenním Hlasateli.

Žlučové kaménky a písek
v moči bez operace léčí

Salvat Tea

VYRÁBĚNÉ LÉKÁRNÍKEM p. OLIVOU
v Praze, Čechy,

které též léčí nemoce jater, žlučníku a je
odporučováno při žaludečních chorobách,
zvláště kde bolení hlavy působí.

Cena krabice \$1.50, s poštovním \$1.60.

Objednávky vyřizuje jediná oprávněná
zástupkyně pro Spoj. Státy:

**MARIE LEIBLINGER
& CO.**

P. O. Box 285, PASADENA, CAL.

provádění pozemkové reformy. — Vnitřní politika stojí ve znamení blížících se voleb do parlamentu. Jako všude jinde, ani v Československu nejsou přípravné práce bez hořkosti a bez velikých zápasů mezi politickými stranami.

Polsko sblížilo se s Československem politickou a obchodní smlouvou a návštěvami zahraničních ministrů obou zemí. V Jugoslavii činila vláda Pašičova pokusy o smír s opozicí, když se nezdařil, odstoupila, byla vystřídána dvěma kabinety jinými, ale konečně rozpouštěním a vypsaním nových voleb, které postavení Pašičovo znovu upevnily. Vláda se vynasnažovala o smíření s chorvatským vůdcem Radičem. V Rusku, kde jest politický život zdánlivě beze změny, hroutí se v hospodářském směru državy bolševiků ustavičně a provádí se změny sociální, zvláště na venkově, o kterých toho mnoho do veřejnosti nepronikne.

Francie, kdež před půldruhým rokem vynesly volby do parlamentu ku vládě strany spojené levice, učinila loni na podzim pod ministrem Herriotem skvělý krok k světovému odzbrojení. V Ženevě odbývala se schůze Ligy národů, na níž se dostavili osobně všichni řídicí státníci zemí evropských, v čele jich za Francií Herriot a za Anglií náčelník dělnické

vlády Macdonald. Nad válkou byla vynesena klatba a za spolupracovníctví československého zahraničního ministra Beneše sestaven byl protokol, podle něhož měla být na rok 1925 svolána schůze pro světové odzbrojení. Byla však stanovena podmínka, dle níž má protokol nabýti platnosti teprve tehdy, když jej schválí řada velmocí. Mezi těmito velmocemi vyžadoval se souhlas Velké Británie, a k tomu nedošlo, jak na jiném místě uvádíme. Vláda Herriotova věnovala se ve Francii různým reformám, které se jí více méně dařily, ale političtí znalci nepředpovídali jí dlouhého trvání, poněvadž nedovedla rozřešiti otázku, která již jejího předchůdce, vládu Poincaréhovala, úpravu financí. Frank klesal na mezinárodním trhu ustavičně, nepomáhaly ani vypůjčky z ciziny, ani jiné umělé prostředky, až konečně byl Herriot nucen se poděkovati. Nové ministerstvo utvořil předseda sněmovny Painlevé, hlásící se k téže politické skupině. Největší sensací, jakou tato nová vláda překvapila svět bylo obsazení úřadu ministra financí. Stal se jím Josef Caillaux, finančník nesporně schopný, ale politik pošramocené pověsti, který byl během světové války odsouzen pro velezradu a teprve několik měsíců před tím ministerstvem Herriotovým amnestován. Caillaux od

Dr. J. A. Pearlman zubní lékař

Nejlepší práce.

Nejlevnější ceny.

Práce zaručena.

Bezbolestná metoda.

1801 Blue Island Avenue.
CHICAGO, ILL.

NAD STADIUM DIVADLEM.

Československá dílna na prapory, odznaky, šerpy atd.

Založena roku 1896.

Prapory Čes. Slov. Republiky všech rozměrů.

ZLATÉ ODZNAKY

pro české, slovácké, chorvatské a srbské spolky za ty nejpříměřnější ceny.

2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

Dr. Karel H. Breuer, Dr. Miloslav J. Breuer,

— čeští lékaři —

**Mnoholetá zkušenost a dokonalé zařízení v rozpoznání a
lčeni zastaralých nemocí a těžkých záhadných případů.**

Moderní laboratoř na zkoumání vnitřních nemocí.

Zařizování v nemocnicích na operační případy.

Vlastní příprava léků.

Úplné zařízení na léčbu elektřinou, světlem, horkem a pod.

V některých případech se dá pomoci neb poraditi poštou.

**201 Security Mutual Bldg.
Lincoln, Nebraska.**

Telefon Central 6492.

Telefon Central 6492.

Psací a počítací stroje

každé výroby

prodávány, pronajímány, opravovány, předělávány.

\$15.00 a výše.

Máme psací stroje naší výroby každé výroby a modely. Speciální jsou stroje s českým písmem.

**Všechny stroje
zaručeny.**

Na skladě máme počítací stroje každé výroby a modelu.

Hlaste se neb pište o náš katalog a seznam číslo 12.

BERAN TYPEWRITER CO., Inc.

Dept. 10. — 58 W. Washington Str., Chicago, Ill.

té doby udržuje francouzské finance v rovnováze, ale co dovede, ukáže teprve budoucnost.

V Anglii od počátku loňského roku vládlo ministerstvo dělnické, vedené Ramsay Macdonaldem, ale jen z milosti strany liberální, která je od případu k případu podporovala. Poskytlo sovětskému Rusku uznání a připravovalo se i uzavřít s ním smlouvu obchodní, která však v Anglii vyvolala mnoho nespokojenosti. Zahraniční politika Macdonaldova byla dobrá, na všechny strany smířlivá, ale jeho přátelství k ruským sovětům popudilo konečně i liberály tak, že mu odepřeli podporu. Tak byla sněmovna rozpuštěna a došlo v prosinci k novým volbám. Výsledkem jejich bylo veliké vítěství konservativců, kteří získali nadpoloviční většinu, již dosud žádná ze tří stran neměla, a tak se ujali vlády. Prvním následkem voleb byl pád ženevského protokolu, podle něhož měla být svolána mírová konference. Anglie oznámila, že na sebe nemůže přijmouti závazků, které jí protokol ukládá, a tak celá věc prozatím padla.

Jednání o zabezpečení míru obrátila se pak jiným směrem. Bylo to hlavně zásluhou Anglie, která od světové války přestala na svém ostrově cítit bezpečnou. Angličtí státníci nasadili všechny páky a učinili silný nátlak na Německo,

aby zabezpečilo hranice svým sousedům na západě, čímž by byla zabezpečena nejen Francie, Belgie a Holandsko, ale na prvním místě Anglie sama. Francouzská vláda se z počátku proti takové úmluvě obrazovala, pokud Němci nezabezpečí hranic také svým sousedům východním. Polsku a Československu, k čemuž Němci svoliti nechtějí. Jednání jest dosud v proudu, povleče se na delší čas a jaké budou výsledky, nezá se dosud říci. Zdá se jen dle nálady na všech stranách, že k nějaké úmluvě dojde a že by se potom mohlo přikročíti k umenšení armád a odzbrojování.

V Německu zemřel počátkem roku prezident Ebert, muž který převzal vládu nad zemí po útěku císaře Viléma a získal si nemalých zásluh. Byly vypsaný nové volby, které se konaly nadvakrát a jejichž výsledek překvapil celý svět. Byl' presidentem zvolen — maršál Hindenburg, německý generalissimus za světové války, kterého vlády dohodové uznaly za válečného zločince a žádaly o jeho vydání. Nevole, která nad tím v celém světě povstala, za krátký čas se utišila, když se shledalo, že Hindenburg v úřadě presidenta nebude mít té moci, aby proti republice něco podnikal.

V každé ZÁMOŘSKÉ záležitosti

at' jest to PŘEPLAV sem a tam anebo POSÍLÁNÍ PENĚZ, prodej a koupě cizozemských vkladů, majetků a cených papírů, plné moci, notářská ověření atd.—poslouží Vám nejlépe

SVĚTOZNÁMÁ, SPOLEHLIVÁ A
VŠUDE OBLÍBENÁ

**SPORITELNA
SECURITY**
V OSMIPATROVÉ BUDOVĚ

Cedar Rapids, Iowa.

FRANTA FILIP, L. H. STRAHA,
říditel. říd. zahr. odd.

Přijímáme vklady poštou a platíme
4% úroků.

HUDEBNÍ NÁSTROJE

Pro dechové kapely a orchestry—Pearl Queen Concertiny—Jos. Hlaváčka harmoniky heligorky—Nakladatelství českých hudebních pro piano solo, dechovou kapelu, orchestru a Concertinu. Udejte, o co se zajímáte.

CENNÍKY ZDARMA.

VITAK-ELSNIC COMPANY,
4639 So. Ashland Avenue,
CHICAGO, ILL.

COLUMBIA

OKEH
ODEON

ČESKÉ REKORDY

10ti palcové 75c, 12ti palcové \$1.25
zároveň

VOCALION I GENNETT
ANGLICKÉ REKORDY

50c

VÁLEČKY PRO PIANO

velký výběr
Českých a Anglických
Q. R. S. U. S.

Pište si pro úplný seznam

TOMÁŠ KOSATKA A SPOL.,

1425 W. 18th STREET,
CHICAGO, ILL.
Založen 1890.

STROMKY A KEŘE.

Upozorňujeme naše krajany, kteří zamýšlejí sázeti stromky a keře k zvelebení svého majetku, že máme úplný výběr okrasných keřů, též na živé ploty, jehličnatých stromků atd., pak úplný výběr ovocných stromků a keřů k zakládání zahrad, zvláštní výběr otužilých květin a zároveň nejvzácnější druhy gladiolů a plamének (Phlox).

Pište si o ceny, nežli objednáte jinde.

Zasíláme naše zboží již po 25 let.

JOS. J. ŠINDELAR,

Box 330,
FORT ATKINSON, IOWA.

DIV PŘÍRODY

jsou naše nové druhy minnesotského rozmanitého ovoce.

Na každé farmě i v městečku by se měly sázeti ovocné stromy a keře, protože ovoce z obchodu nikdy nevezme místo čerstvého, úplně dozrálého a tedy nanejvýše chutného, doma vypěstovaného.

Co lepšího, než jíti od stromu ku stromu neb od keře ku keři a pojídati ty chutné dary ovoce, svou rukou vypěstované!

Poslyšte dáte!—My nejen že pěstujeme vše otužilé pro severní podnebí, ale máme to nejlepší pro každý stát v naší Unii. Zasíláme každoročně do všech států naší země naše zboží, kterému se tam daří a pochvaly nabývá. Máme mnoho druhů letních, podzimních i zimních jablek, kterážto ovoce možno použiti na všechny možné způsoby a vydrží mnohé až do samého léta. —Dále máme celou řadu těch nejlahodnějších obrovských sliv, kteří předčí Kalifornské v trhu. A což ty sladounké slivořešně, které dělají tu nejlepší zavazeniina, nemluvě o pochutnání si na čerstvých.—Pak tu máme české švestky, hrušky, kyselé a sladké trešně a drobné ovoce, jako angroš, rybíz, maliny, jahody, révu atd.—Též máme ozdobné keře a vytrvalé květiny.—Pište nám, od se zajímáte. Máme krásný český obrázkový katalog, který zašleme ZDARMA. Pište oň dnes.

VIKLA NURSERIES,

LONSDALE, MINNESOTA, R. No. 1 Kr.

HLEDÁTE DĚLNÍKY?

nebo chcete prodati farmu? Dejte si oznámku do "Hlasatele". Spočítejte slova oznámky a za každé slovo pošlete 2ct. tolikrát, kolikrát chcete mít oznámku otištěnou. Budete spokojeni.

Překvapte své přátele

a známé v Československu. Předplatíte jim náš "Hlasatel", který vychází 2krát týdně a do ČSR. stojí poštu vyplaceně na celý rok pouze \$4.50.— Máme již několik tise odběratelů v ČSR.

Vítaným dárkem všude

je náš zábavný kalendář "Hlasatel". Na r. 1926 vyšel již 28. ročník. Pošlete jej svým příbuzným do Československa. Odešleme jej sami, pošlete-li nám 75ct. a adresu, komu kalendář poslati.

Objednávky adresujte:

"HLASATEL",
1545 W. 18. St., Chicago, Ill.

OBSAH:

Titulní obrázek.	Strana
Kalendářní a statistická část	2—31
Novoroční. Báseň Fred L. Musila	32
Doktor Truller. Povídka, napsal Ss.	33—56
Arizonské epizody. Popisuje Jindřich Marák	57—67
Nerozřešená záhada. Detektivní povídka, upravil L. J. Flígl	68—83
Pokání. Přeložil V. J. Petrželka	83—84
Flášinetáři. Napsal Václav Pop	86—88
Hospodářské zvířectvo. Napsal F. L. Musil	88—92
Návrat šedé příšery. Přeložil J. F. Prácheňský	93—102
Rady a pokyny pro sadaře. Podává F. L. Musil	103—107
Čtvernozí hrdinové ve filmech.	108—110
Pekelná růže. Přeložil V. J. Petrželka	110—111
Vrah malé Kelbyové. Napsala Tereška Nehodová-Poličská	112—124
Indianův slib. Kanadská povídka, přel. Jindřich Ort	125—139
Na západ. Napsal Frant. Nečas	140—157
Zlato za zlato. Napsal V. R. Zal	157—158
Vyhaslé oči a dřevěné nohy. Napsal Chas. A. Chvát.	158—159
Zlomená šavle. Napsal Dr. J. L. Hrdina	159—166
Tam tichou nad Lužnicí. Napsal Dr. J. L. Hrdina	168—178
Pozdě. Napsala Zdenka Nová	178—184
Maryčka. Napsal F. Šíma-Trojanský	184—186
Vláda tří. Upravil M. Koberle	186—200
Žertem doopravdy	200—217
Souhrn důležitých událostí z celého světa	218—222
Oznámky a různá vyobrazení.	

